

* مهرومه ایکی صحیفهٔ درفلك لوحنده كیم * نعت (روح المثنوی) یه
زرفشانمدر بنم * مثنوی كم نكتهٔ سبع المثانی انده‌در * اكه ناظردر دلم اول
میرزانمدر بنم * مثنوی كم انده‌در مغزدرون معرفت * روزوشب لوزینهٔ روح
روانمدر بنم * مثنوی كیم نسخهٔ كبری در ارباب دله * كردنمده دائما
حرز بمانمدر بنم * خاتمن ارسال ایدوب امر ایتدی مولانابكا * یازدیم آنی
كیم بو برخوش داستانمدر بنم * هم‌در بنجا (ارسل الفص الیه) آمدانذا *
اول ندایه امتثالم همچنانمدر بنم * حرف جوهر داراله حق دیدم
تاریخنی * هر بری مصراعك اول یابی یبانمدر بنم *
اشبو نسخه طالبانه حرزجانمدر بنم * زمرهٔ
ارباب جمعه ارمغانمدر بنم *
سنه ١١١٦

م

* شد تمام این شرح ابیاتی كه بوده فاخره * دردهم روزی زایام جمادی
الآخره * یعنی ضحوة الجمعه وهو العشر العاشرة من الثلث الاول
من الربیع الثانی من الثلث الثانی من العشر السادس
من العشر الثانی من العقد الثانی من المأة الثانیة
من الالف الثانی من الهجرة الاحمدیة علیه
الف الف صلوة صمدیة

هذا على تقدیر
ان یكون الشهور
الاثنی عشر مثلثة
لا مصنفة كما فعله
ابن الكمال وهو
من اختراعات هذا
الفقیر اخذا من قوله
تعالى (منها اربعة
حرم) فافهم
جدا وفیه زیادة
...

قد طبع هذا الكتاب المستطاب وهو غنی من وصف
اولوا الالباب فی مطبعة العامرة
سنة ١٢٨٧
فی شهر ذی القعدة

بكفيه الاشارة) لخواسى و القليل يدل على الكثير مقتضاسى او زره
سر قلم جيب اكتفايه چكلدى و لكن تكميل بابندن اولمغله بو نظمله دخى
تاريخ كتابه اشارت اولندى تا كه ارباب نهايت والعصر سرنى اندن
استفاده ايدرلر اول نظم بودر * بو كتاب اسرار حقه جرعه دانمدر بنم *
ذوق بخشاى دماغ آشفته كانمدر بنم * تشنكان معرفتدن قطع ايدر
تاب دلى * لوله سرچشمهٔ فيض دهانمدر بنم * بر چراغ پرتو انداز معانيدر
بو كيم * روشنايى بخش بزم عارفانمدر بنم * بن بو كا خون جكر نور بصر
صرف ايلدم * مردمدر نقطه خط سرخى قانمدر بنم * صف سطرى
اهل دعوى ايله جنك ايتمك ايچون * سيفدر رالر الف لرهم سنانمدر بنم *
سى ود وحرف معانيدن در يكتا دزوب * بو بيانى رشته بند ايدن
بنانمدر بنم * بكر علم خاندان ونثر ونظمم اكه بيت * حور مقصورات
ايچون بر خيمه سانمدر بنم * زينت افزا اولمغيچون سينهٔ اهل دله * فى الحقيقه
بر عجب عقد الجانمدر بنم * قطرهٔ فيضم يدى دريای ايلرشرمسار * دل سحايم
عالم غيب آسمانمدر بنم * هر كس اولماز مهتدى بو سره زيرا بو كتاب *
كنج دلده اوزكه كنج شايكانمدر بنم * دانهٔ خردل قدر نقطمده صد صد
جزءوار * ده خرديك جرزم ايچره هب نهانمدر بنم * جدول سرخيله بو بحر
اوله مى هر كز محاط * ابيض واسود محيط اولمش اسانمدر بنم * پيرهن وش
جلد ستر ايلر كتابم يوسفن * اهل كشفه كرچه كيم وجه عيانمدر بنم * بن بو
علمى كشفله بلدم بوكا صغمز فكر * مدعامه لفظ ومعنى شاهدانمدر بنم * مولو يلر
جعنه بندن سلام ارا ... ... *
دكلمى عارفه بودكلو شرح مثنوى * همت دل كر چكم چابك عيانمدر بنم
* چل دكل بلكه هزاران جلد اولور يازسم اكر * فيض حق بخشندهٔ
كام جنانمدر بنم * ابتديمى كيمسه بو باغه بو يله هيچ وضع قلم * بو خسه
بو مخصوص شان بوستانمدر بنم * بو قلم درلوح محفوظه و يرن آرايشى
* عالم غيب هو يت خامه دانمدر بنم * نه فلك بر نقطهٔ جزء بدر اور اقده كيم *
شرح ايدزسم صد طبق واسع جهانمدر بنم * بن كه شاه معنى يم
خطمده هر نون والف * خطمه شان و يرمكه پيروجوانمدر بنم * بورقم
دست غطار ددن ابد كلمز كه بو * نقش كلك صنع رب مستعانمدر بنم

اولدیغی کبی اهل حقایق اراسنده دخی واردر انکیچون نیجه کتب جلیله
تصنیف ایتمشلردر تاکه طالب حق اولنلره امداد اوله وهر بری سلوکلرنده
ترفع بوله و بونك سری ذات وصفات وافعاله دائردر یعنی الله تعالی
اسما وصفاتیله تجلی ایتسهیدی حقایق ذاتی ظاهر اولمزدی پس کتاب
وجودی شرح ایلیوب نقطه دن حروف شؤن وکلمات اعیان وآیات
ارواح وصور اجسام کوستروب تعیناتی ترتیب ایلدی تاکه صاحب
بصیرت اولان کسه (سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم) نحواسی
اوزره شواهدی مطالعه ایدوب تجلی حقه مظهر اوله وحلیهٔ اسما وصفاتله
متحلی اولوب کمال الهی ایله ظهور بوله که هبوط ارضدن مرادبو معنایی
تحصیل در نتکم مرارا اشارت اولندی (لمحرره) باطنك اولسه چون
بحر شهود * صدف دلده جواهر بولنور * الکه آلمه اوخر مهرهٔ بی کیم *
صکره یابانلره طرح اولنور * ولفظ امین ایله ختم واقع اولدی تاکه کتاب
مثنوی و بو شرح شریفکه روح المثنوی دیو تسمیه اولنمشدر اهل دل
النده امانت اولندیغی ظاهر اوله وامانتك حکمی بودرکه بونلرك اسراری
اربابنه تأدیه اولنه وسوء فهمدن ناشی بعض مواضعده اختلاف واقع
اولورسه تأویل صحیح ایله اول موضعك حد حقیقیسی بلنه زیرا زمانه ده
ذوق اهلی کمیاب در واولنلرك احوالی دخی خیالاته مشوب در بوسببدندرکه
بو کتاب میزان زرله وزن اولنمشدر یعنی دو کفهٔ میزان تسویه اولندیغی
کبی بو کتابك دخی حقیقتی شریعت ایله تطبیق اولنوب موبمو تدقیقه
صرف مقدور اولنمشدر اکرچه بو معنی فی الحقیقة ترتیب عقل ایله نتیجه
پذیر اولمز بلکه الهامله وجود بولور زیرا الهام صحیحه نظر اولماز * بلکه
نظر دیدکلری نظرده اولور فافهم جدا (لمحرره) کامل العقل اولان آدم
کشفی پیشه ایلسون ایرمین کشف صحیحه عقلی تنها ایلسون * شویله طورسون
سوء فهم اهلی اولان اهل خرد * وارایسه نقصان کاعده مکاشف سویلسون
وروح الامین ایله ختم ده بو کتابك اسمنه رمز واردر نتکم عنوان کتابده
اشارت اولنمشدرکه * یافت جسم مثنوی روح نوی * جاء اسم الشرح روح
المثنوی * پس روحدن مراد سبب حیاتدرکه بو شرح جلیل ایله کتاب مثنوی
تازه لنوب حیات نو بولمشدر و بونی بووجهله اکمال فرض وتقدیر اولنسه
قرق مجلد کبیر اولور ولکن بك مجلده چهل مجلد درج اولنوب (العارف

مولانانك بو فقیره کندی خاتملرن ارسال ایتدکلری وامر تحریره امتثال
اتسون دیدکلری کشیدهٔ سلك بیان قلنمش ایدی قصدن مراد ایسه
نکین خاتم دلدرکه اوزرینه نقوش معارف الهیه وصور حقائق
زبانیه نقش ونکار یده اولمشدرکه کتاب مثنوی اول نقوش وصور حقیقیه نك
براتیدر پس بو محلده ارسال فصله امرك ورودی بو شرح نکین
آسانك بو محلده ختمنی اشعار وکمال قبولنی اظهاردر * حقا اولدی
خدمتك مشکور * وارشکر ایله ابدی اوله کفور * ارشکی ایتدی بو شرحك
تصدیق * کورنه‌لرو یردی سکارب غفور * بحمدالله الملك المنان بو فص
شریف حقایق نکار وفصوص الحکم ثانی و نصوص الحقائق اهل
معانی اولدی وحضرت مولانانك قلم قبولی ایله امضا ومهر اعتباری ایله
ختم مرتبه‌سن بولدی * حقا چونکه صدق دعوامه * اولدی برهان
وشاهدم وافر * جان ودلدن بو کتاب حقه * اولدی ایمان کتورمین کافر *
و بو محلك اطانقندر نونله ختم ایلدی تاکه بدایتك نهایته رجوعی سری
ظاهر وباهر اوله زیرا نون مرتبهٔ احدیت اولان نقطیه اشارتدرکه ام
الکتاب دخی دیرلر زیرا اصل کتاب وجوددرکه مرتبهٔ کنز مخفیدر ومحبره
مجتمع مداد مواد نقوش حروف اولدیغی کبی عالم نون دخی مجتمع
مداد مواد نفوس عالم و صول کائنات در پس بو معنایه کوره
نونله ختم ملیح ولطیف دوشمشدر نتکم بایله افتتاحك سری
بودرکه بااول تعیناته اشارتدر پس حروفده ظهور جهتندن جمله‌دن
اول حرف بادر انکیچون نقطهٔ واحده تحتنه وضع اولندی یعنی نقطهٔ
واحده‌ده هم تعین اوله وهم جمیع تعیناتك سری نقطه ایله دائره اولمسنه
اشارت واردر وحضرت علی رضی الله عنه‌دن مرویدرکه بیورمشلردر
(انا تلك النقطة تحت الباء) ودیمشلردرکه (العلم نقطة کثرها الجاهلون)
یعنی نقطه بسط اولنوب حرف وحرفدن کلمه وکلمه‌دن کلام وکلامدن
قرآن ظاهر اولمشدر پس بونلر بری برلرینه آینه‌در نتکم متن شرحه وشرح
دخی حاشیه‌یه محتاج اولور تاکه تکثیرله تیسیر بولنه زیرا فهم وادراکده
مبتدی ومتوسط ومنتهی برابر دکللردر انکیچون عقل اوچ مرتبه‌ده
ظهور ایتدی نتکم بالاده تفصیل اولندی وکشف دخی مراتب اوزرینه‌در
الحاصل اهل رسوم اراسنده کشف وایضاح ایچون تفصیله حاجت

کیمسه یول بولامشدرو جبرائیله دخی روح الامین دینلدی زیرا امین الوحی در
و بعض لطائفده کلور * امین مجوی و مکو با کسی امانت عشق * درین زمانه
مکر جبرئیل امین باشد * بوندن فهم اولنور که وحی خفی وجلی حق علی ایدی
ولکن جبرائیل محمد علیه السلامه تنزیلده خطا ایتدی دین کافر اولدی
زیرا حضرت علی رضی الله عنهه نزول ایدن مرتبهٔ ولایتدر فقط تشکیم
حدیثده کلور (یا علی انت منی بمنزلة هرون من موسی الا انه لا نبی بعدی)
مرتبهٔ ولایت ایسه الهامله اولور اگرچه بعضیلر اکا وحی دخی اطلاق ایتدیلر
نتکیم بالاده بلندی والهام دخی وحی کبی گاه بالواسطه وگاه بلا واسطه
اولور بالواسطه اولدیغی صورتده جبرایل وساطتیله دکلدر بلکه
سادن قلب اولان ملك وساطتیله در پس جبریل عالم تعین خارجیده اندیادن
غیریه کندی تعینی مرتبه سندن ظاهر اولدیغی یوقدر و بو مقامك
زیاده تفصیله مجالی واردر ولکن محلی دکلدر (معنای بیت) بودر که نام احمد
چونکه اصابت بلا یاوفتن و هجوم نوائب و محندن حصار متیندر
آگاه اولکه اول روح الامینك ذات شریفی نه اولق کرکدر بوندن فهم
اولنور که بیت سابقده نوردن مراد ذات کریم نبویدر پس نور ش
وجودش دیمکدر و بونده وارث رسول اولان انسان کامل دخی داخلدر
زیرا انلك دخی نامی مبارك ونفس نفیسی مؤثر ووجود شریفی عین رحمتدر
بو جهتدندر که نسخه لریله تبرك ونفخ ایتدکاری آبله استشفا و حضورلریله تیمن
ایدرلر انکیچون ارواح طیبه تدبیر و حضوریله اولیا نامورده میت یوقدر
و بعض جنودك انهزامی دخی انلرك عدم حضورنه دائر درو بونده نام احمد
و محمد و محمود و مصطفانك شرفنه دلالت واردر نتکیم بعض تفاصیلی تفسیر
بمزده و مجیء البشیر نام کتابمزده مندرجدر (لمحرره) شفاعت استین احمددن
احمد نام اولان کلسون * دو عالمده نکاهی مصطفادن کام الان کلسون * اولور
البت محمد همتندن عاقبت محمود * پیمبردن حصول کام ایچون پیغام الان کلسون .
* بعد ذا بو شرح معانی مشحون و معارف مقروندن بو مجلد کبیر بو محلده انجامه
رسیده اولدی زیرا عالم معناده (ارسل الفص الیه) دیو اشارت اولندی یعنی
بو فص شریف و قیمتدارو بونکین لطیف و پر اعتباری حضرت مولانا
قدس سره یه ارسال ایله زیرا مقصود جلوه کر حیز حصول اولدی وفرمان
منیف جنابلرینه اطاعت یرن بولدی زیرا اوائل شرحده حضرت

عارضیه التفات اولنمز زیرا انهزامده اصل متبوعدر پس متبوعده انهزام اولمیجق اتباعده اولان حرکاتك وجودی عدم حکمنده در علی الخصوص افاضل اصحاب و بلکه جمله سی محفوظلردر یعنی انلرده نور فطرت مضیٔ ومنیر اولمغله چراغ شجاعت دخی خانهٔ دللرینه روشنایی بخش ایدی پس پریشانلق خوف وجبنه دائر دکلدر بلکه غیری احوال عارضیه محمولدر * هذا هو الحق من المقال وعلیه اصحاب الحال والقال (لمحرره) هر مژه برنیزه سطوت کلور اصحابدن * غمزه سینه کیم طورر اول زمرهٔ احزابدن * غمزه سی خونریز اولمیجق وار قیاس ایت نیزه سن * نعره سی خودجان آلور زوریله شیخ وشابدن * والله المعین

نام احمد چون حصاری شد حصین
تاچه باشد ذات آن روح الامین

* حصار وحصن وحصین * حصار حصن متین دیمکدر نتکم بالاده شرح اولنمش وحصار وقلعه میاننده اولان فرق دخی اوراده بلنمشدر * تا * بویله یرلرده مقام تحذیر وتنبیه ده استعمال اولنور صاقن وآکاه اول معناسنه بیت سابقده اولان تادخی بویله در * ذات * دیمشلردر که ذات اکرچه اصلده ذونك مؤنثیدر لکن بو تامعنای تأنیثه دلالتدن منسلخدر شویلکه تاء اصلیه مجراسنه اجرا اولنمشدر صکره معنای نفس وحقیقت اوزرینه اطلاق اولندی انکیچون نسبتده تابی اثبات ایدوب ذاتی دیدیلر والله تعالینك اوزرینه اطلاقنی تجویز ایلدیلر مع هذا علامه دیمدیلر تادن اوتوری زیرا تأنیث ایهام ایدرا کرچه مبالغه محرلدر * روح الامین * روح القدس کبی موصوفك صفتنه اضافتی قبیلندندر زیاده اختصاص اوزرینه تنبیه ایچون زیرا صفتك شانی موصوفه منسوب اولمقدر پس قچن موصوف صفتنه مضاف اولسه صفتنه منسوب اولوب معنای اختصاص زیاده اولور بوراده روح الامین دن مراد رسول الله صلی الله علیه وسلمدر روح اولدیغی بودر که حیات قلوب وارواح اولان قرآن ایله مبعوثدر وبردخی روح مجسم کبیدر یعنی قلباوقالبا الطف اشیادر انکیچون اکا جمیع اعضاوقواسنه کوره حجاب بوغیدی نتکم محلنده تقریر اولنمشدر امین اولدیغی بودر که وحی رحمانی وسر ربانینك امانت داریدر شویلکه اولبار امانتی اندن غیری کیمسه اوا وجهله حامل اولمامش وآنك نکهداراولدیغی خزانهٔ اسراره

ضالة المؤمن اينما وجدها اخذها ولكن بلا تأويل مجاز صرف سويلمك اسراف عمر وتضييع وقتدر پس عاقله لابقدر كه مقاصد ايله اكتفا ايليه زيادة اعتبار اتميه (لمحرره) زلف يارى بيان ايدر هر كس * كر مجاز ايسه وار اندن الى كس * وار كسندينه طولاشمه انك * وار تشويشه دوشور مه جانك * خرد اهلى ايدهمز بحث جلال * بلكه عشق اهلى بيله اولور لال *

* نامى احمد چون چنين يارى كند *
* تاكه نورش چون نهكدارى كند *

يارى و ياورى معاونت معناسنده استعمال اولنور اكرچه كه ابن كمال ذاهب اولديغى اوزره معاونتده اصل و حقيقت اولان ياورى لفظيدر يارينك اول معنايه اطلاقى بطريق المجازدر يعنى يارينك معناى حقيقيسى مصاحبتدر ولكن مصاحبه اعانت لازم اولمغله مصاحب معناسنه اولان يارى معين اوزرينه اطلاق ايلديلر * نكاهدار * صقنجى و حفظ ايدجى (معناى بيت) بودر كه چونكه نام احمد بونجلين معاونت ايليه كه نصارانك اهل تعظيمه ايتديكى نصرت و معاونتدر آكاه اولكه انك نور و حقيقتى نه وجهله نكهدارلق و حافظلق ايلر واكا نوع تعلق اولان دخى بو كا قياس اولنه نتكم سيف الله المسلول اولان خالد بن الوليد رضى الله عنه رسول الله صلى الله عليه وسلمك بعض شعراتن براى نصرت دائما استصحاب ايدر وغزالرى انكله بله ايلردى وبو سره دائردر كه ماء زمزم ايله مبلول استار كعبه بطانه سندن مصنوع و مخيط اولان كفنه رغبت ايدرلر وبو جهتندر كه قبور موتى اوزرينه مصاحف وضع اولنور و قرآن اوقنور وقراطيس اوزرينه قرآن كتابت اولنوب موتانك اللرينه قونيلور وميتك آلننه بسمله و كفننه عهدنامه يازيلور (سؤال اولنورسه كه غزوهٔ احد معناى مذكورى منافيدر زيرا كنديلرينك نور جمالى اول معركه ده پرتو انداز ايدى (جواب بودر كه محاربه ايله مأمور اولان انبياء عليهم السلام انهزام وقتل ايله اصلا متصف دكللردر پس رسول الله صلى الله عليه وسلم مأمور بالقتال اولمغله واقعهٔ احدده اولا وآخرا منصور و مركزنده ثابت و پايدار ايدى بناء على هذا بر كيمسه اكا منهزم اولدى ديسه كافر اولور واولكه بعض اصحاب ارا سنده اولواقعه ده نوعا پريشانلق ظهور ايلدى پند رسولدن ذهولدن ناشى اولدى پس ميانده اولان بومقوله احوال

جمال رسول الله صلى الله عليه وسلمه نظر ايدهلى فرجه توجيه بصر
ايتمدم بوندن مراد وجه رسول اللهى واكا تعلق ايدن نظرى
وباصرهنى تعظيمدر (لمحرره) كورن اول سرورى كورر طوبابى * اوقور
اول قامته فطوبابى * ديركورن وجهنى الله الله * كورمدم بويله رخ زيبابى

هم مخبط دينشان وحكمشان
از بى طومار هاى آژ بيان

* مخبط * يقال خبط البعير الارض بيده ضربها ومنه قيل خبط خبط عشواء
وهى الناقة التى فى بصرها ضعف وتخبطت اذامشت لاتتوقى شيئا
وخبط الشجر ضربها بالعصاء ليسقط ورقها وتخبطه الشيطان افسده
قال فى تاج المصادر التخبط تباه وناقص عقل كرفتن وربصيرت نارفتن
(معناى بيت) بودركه هم اول كروهك دينى ساقط وفاسد واحكام
وشرايعى سقيم وكاسد اولدى اكرى بيانلى ومحرف ومغير يازيلو اولان
طومارلردن اوتورى يعنى اول طومارلرده احكام وشرايع دين عيسى
تحريف اولنمغله دينلرى فاسد اولدى پس فى الحقيقه بى دين اولديلر
وجائزدركه حكمله مراد حكومت اوله زيرا حكومتك صحتى احكامك
صحتنه منوطدر پس احكامده صحت اولمجق حكمده دخى اولماز وكاه
اولوركه احكامده صحت وارايكن حكومتده صحت اولماز دين محمديده
اهل ارتشا واصحاب جهل بوزندن اولديغى كبى وبوندن فهم اولنوركه
مجهول الاصل اولان مجموعهلره ودفترلره باقوب امورقطعيه ده انلرله
عمل ايتمامك كركدر زيرا صحت نقولده شبهه واردر وكذلك غزل
مجموعهلرى دخى مجازات ايله مشحون اولمغله انلرى استصحاب ايتمك
يوقدر مكر بعض قصائد حسنيه كه قراءتى نشاط دله باعث ومطالعهسى
فرح وسرور قلبه بادى اوله بودخى ضعفا حاليدر زيراقرآن وكلمات
كبار جمله دن اغنا ايدرواولكه ابن خيام قطعه سنده كلور * زمانى بحث
درس وقيل وقالى * كه انسانرا بود كسب كمالى * زمانى شعر وشطرنج
وحكايات * كه خاطر راشود دفع ملالى * بودخى نظر ظاهرله در
خصوصا لعب شطرنج ممنوعدر وبعض ارباب حقيقت سترحال ايچون
لباس مجازده تكلم ايتمشلردر كيمى عربى وكيمى فارسى وكيمى تركى واكل
وجهة مقصود حقيقتدر نه بوزدن اولورسه اخذ ايتمك كركدر تكم الحكمة

محتجبلردر انكيچون جهلرندن كه سنا خلفلر ايدرلر وطريقهٔ تعرضه
كيدرلر (المحرره) كور مسون زخلرم اغيار ديو * بورينور يار پرده
هرروده * كورميلر وراء پردهيوز * ظن ايدرلر يوزى قورى پرده *

مستهان وخوار كشتند از فتن

از وزير شوم رأى وشوم فن

فتن فانك كسرى يله فتنهنك جمعيدر كه مرارا شرح اولنمشدر * شوم رأى*
برامن وخيرسز رأى وفكرلى وبعضيلر ديديلر كه الرأى ماادى اليه الفكر
فن تشديديله عربيدر برقاچ معنايه كلور بوراده مناسب اولان حال
وتزيين معنالرينه اولمقدر زيرا وزير مز بور فى نفس الامر شوم حال
اولديغندن غيرى شوم تزيين ايديكه تسويلات وتزيينات ايله خلقى راه
راستدن اخراج وازعاج ايلدى (معناى بيت) بودركه نام احمدى
استخفاف ايدن كروه ايسه واقع اولان فتنهلر وفسادلر ومكر اوجندن
خوار وذليل اولديلر يعنى اول فتنهلركه وزير مشؤم وشوم رأى وشوم حال
طرفندن حاصل اولمش ايدى پس عاقبت * ع * پيچيده شود به پاى هركس
عملش * وفقنجه جزاء عملارن بولديلر ودخى * ع * رطب ناورد چوب
خرزهره بار * مصداقنجه غرس ايتدكارى زهر اغاجندن اكل ايدوب
هلاك اولديلر بعدذا بونلرك مستهان وخوار اولدقلرى بعضيلرينك قتلى
ايله فضاحتلرى وبقيهٔ السيوف اولنلرينك دخى تعبير دينى ايله قباحتلريدر
پس بوندن فهم اولنديكه سعدايه يار اولنلر سعيد وناجى واشقيايه مصاحب
اولنلر شقى وهالك اولورلر وكذلك دينى وآثار دينى واسماء اهل دينى ذليل
وحقير طوتنلر ذات وحقارت بولورلر بوجهتندر كه مصحفى بى طهارت
مس ايتمزلر وجنابت حالنده قبل الغسل والوضوء اسانلرينه اذكار دن
برنسنه المازلر بلكه حدث اصغر حالنده بله تعظيمدن خالى اولمازلر نتكم
حكايهٔ غزنويه مرور ايتدى وتثاب وتمطى حالنده دخى امساك ايدرلر
نتكم قرآنده كلور (سبح اسم ربك الاعلى) حضرت عثمان رضى الله
عنه بيورمشلردر اسلامله مشرف اولالدن برى كذب ايتمدم رسول الله ه
مبايعه قيلالدن برى يمينم ايله فرجمى مس ايتمدم وقرآن قراءت ايدلدن برى
كراث يمدم كراث رمان وزنى اوزره بقولادن برنوعدر كه مجمع كندنادير
رايحهٔ كريههسى واردر وحضرت على كرام الله وجهه بيورمشلردركه

(جواب بودر که کافردن مسلمان تولد ایدر ولکن مسلمان کافره خدمتکار اولماز فاعرف جدا واولکه بعض شاکردلر استاذلرن کچمشلردر بومعنی استاذده فی الجمله کمال اولمغه منوطدر والا نسبت مرتفعدر فافهم جدا (لمحرره) بنایه مقدم کرکدر تمل * یوری بی تمل ایتمه صرف عمل * سرایه قدم رنجه قلمه صاقن * سرآبه وارحاصل اولسون امل

﴿ وان کروه دیکر از نصرانیان ﴾

﴿ نام احمد داشتندی مستهان ﴾

* مستهان * هین وذلیل وخوار وحقیر طوتلمش دیمکدر قال فی تاج المصادر الاستهانة استخفاف کردن (معنای بیت) بودر که ونصاری دن اول بر کروه که نام احمدی خوار طوتمشلر وحق تعظیمی یرینه کتورمشلر ایدی پس بو کلام بیت لاحقه مرهوندر بوندن فهم اولنور که هر طائفه اراسنده اهل جلال واهل جمال واردر که هر بری مقتضای فطرتلری اوزرینه جاری اولورلر پس جلال اهلی خلق تعظیم وحق تحقیر ایله موصوف وجمال اهلی انك خلاف وعکسی ایله معروف در اکرچه که جمال اهلی اولانلر دخی فی الحقیقه خلقه مرتبه‌لرینه کوره تعظیم ایدرلر زیرا جمیع اشیا مظاهر اسمادر ومظاهرده ظاهری شهود ایدنلر ظاهری تبعیتله مظهری دخی خوش کوروب ایکیسنه دخی تعظیم ایدرلر مکر شرعك مقتله امر ایتدیکی نسنه اوله بو صورتده امر سیدن طشره چقمزلر وفتوحات مکیه‌ده کلور که اعزهٔ خلق اولانلر مظاهر عزت آلهیه‌در پس قچن سن مدعیٔ عرفان برکمسه کورسك که حکام وامرا ووزراء وسلاطین اوزرلرینه تعزز ایدر بیلکه اول کمسه عارف بالله دکلدر زیرا علماء بالله اولانلر عزت الهیه تحتنده اذله‌در محکیدر که بعض عرفاء بعض امراء مجلسنه داخل اولدقده برك درخت کبی مرتعد اولمغه باشلادی صاحب مجلس اولان امیر هرچند که موانسه ومباسطه کوستردی انك اولقدر مهابت واجلالی زیاده اولدی زیرا مرآت کائناتده شهود وعزت الهیه اهلی ایدی بزم اعصارمزده بعض ارباب جاه اهل اللهه طعن ایدوب بونلر بزدن نیچون متغیر اولورلر بزده خود بونلرك حاللری بوقدر دیرلر بلمزلر که بویله متغیر ومنفعل اولانلرك تغیر وانفعالی شهود کاملدن ناشی ویا خود مقتضای بشریتدن ناشیدر طعن ایدنلر ایسه بو معنادن

پس ایکیسنك میاننده عموم وخصوص من وجه واردر (معنای بیت)
بودرکه کروه مذکورك تعظیم نام احمدی برکت وحرمته نسل وولدی
دخی بسیار ووافر اولدی ونسلدل وتشعب بولدی سائر محاربه ده بوانوب
دین ودنیا فتنه سنه دوشنلرك ایسه اکثرنك نسلی منقطع وسلسله سی
منقرض اولدی سبی بواولدیکه نوراحد مستجیر اولنلره یاردمجی کلدی
ویار ومصاحب اولدی پس بو یوزدن منصور اولوب حیات بولدیلر
واهل نسل وذریت اولدیلر مستهین اولنلره ایسه نور احد ناصردن
حرف سقو طیله نارکلدی انلری یاقوب کل ایلدی بوندن فهم اولنور که
ظالمك عمری قصیر ونسلی منقرضدر نتکم دیمشلردرکه * طوغان طورمز
زیانکاراولدیغیچون * یاشرکرکس کم آزار اولدیغیچون * وبونده رمز
واردر اول سره که امام علی رضی الله عنه بیورمشلردر (بقیة السیف
انمی عددا واکثر عددا) نتکم بو مقاله نك مضمونی واد علی رضی الله
عنهده ادراك اولندی زیرا حضرت حسین رضی الله عنه واقعهٔ کربلاده
عامهٔ اهل بیتی ایله شربت شهادت نوش ایدوب فرزند دلبندی زین العابدین
علی رضی الله عنه هنوز رضیع اولمغله کمند ابتلادن اونجات بولمشدی
فقط صکره الله تعالی کثیر طیبی انك صلبندن اخراج ایتدیکه سادات
کرامدر وبونده اشارت واردر که نفس ابتر ومقطوع وروح وقلب نامی
ومثمر بیدر زیرا اعمال صالحه نك ثوابی افزون اولمقده در وبردخی اعمال
صالحه واحوال صادقه واخلاق روحانیه واوصاف ربانیه اولاد
واتباع روح وقلبدر نفسده ایسه معانیٔ مذکوره یوقدر بلکه نفس
خیرات وحسناتدن عقیمدر وبونده تلویح واردر که معتبر اولان نسل اکر
صوری واکر معنوی کتابله عامل واحکام وشرایعده کامل اولاندر پس
بوندن ماعداسنده میمنت یوق وبلکه ضلال واضلال یوزندن ضرری
چوقدر انکیچون بعض طرق اهلنده قلیل اولان اتباع دخی والباقی
همج مقوله سیدر زیرا متبوعلری جام صهبای عشقدن ایچمامشلر
وکیفیت رحیق ذوقله ماسوادن بچمامشلردر پس اتباعك دخی باده
نوش مجلس حاضر اولمدقلری ممنوع وانلرك دلنده حالت وجه صحیحدن
برنشوه واردر دینلرك سوزلری غیری مسموعدر (سؤال اولنورسه که
ناقصدن کامل تولد ایتزمی نتکم قرآنده کلور (یخرج الحی من المیت)

وسلم وقت تبلیغ وارشادده مرتبهٔ روحدن اشغه تنزل ایتمشدر سائر ارباب
ارشاد ایسه بویله دکلدر بلکه انلر اقصای مراتب طبیعته تنزل ایدرلر تا که
ارشاد ناس تمام اوله و بونده رمز واردر که بلادن تخلص ایچون دعا
وعرض احتیاج لازمدر تا که مکابره ر بو بیت لازم کلیه زیرا جمیع اجزاء وجود
حقدن حالنه کوره نوعا جود استر پس حقه ایفاء حق ایتمك شان کملندندر
صحیفهٔ بیانه کشیده اولان ارقام درکه برکون شهرت انکیز خطهٔ بغداد
و بلکه عامهٔ بلاد اولان شیخ معروف کرخی قدس سره تبرید قصدیله کوزه
آب وضع ایتمش ایدی حور جناندن برجاریه چهره نما اولدیکه مذاق لعابی آب
مبرددن شیرین وشربت زلال وصالی کوثردن نمکین ایدی شیخ اول جاریه یه
آغاز کلام ایدوب لمن انت دیو خطاب ایتدکده اولدخی لمن لایبرد الماء فی
الکیزان دیدی وشیخ کوزمز بوری آلوب زمینه القاو پاره پاره قلدی واول
پاره لری شیخ شبلی قدس سره زیارته وارد قجه صومعهٔ معروفده کوردی
شویله که دفین ارض و بی نشان اولنجه کیمسه اول پاره های کوزه یه وضع
یدایتمدی پس روح حکایه بودر که شیخ معروف اول جاریه نك نصیبهٔ نفس
زاکیه سی اولدیغن بلدی و کسر کوزه ده جاریه یه تسلیم اولدی و بکا جاریه
کرکز حق کافیدر دیمدی زیرا بیلوردیکه هر جزء انسان بر مطلوب حقیقی یه
طالبدر که آنی آندن امساك ایتمك فی الحقیقه ظلمدر پس دعا واستجاره
دفع مضار ایچوندر وکاه اولور که جلب منافع دخی اولور انکیچون فخر عالم
صلی الله علیه وسلم صورت اولایه کوره (واسألوا الله العفو والعافیة من کل
بلیة) بیوررلردی و صورت ثانیه یه کوره هر صباح وقت بیداری ده (اللهم
ارزقنی) دیو زمزمه پرواز اولورلردی اشته کاملرك بویله حالات عجیبه سی
واردر که ادراکدن خفیدر انکیچون قیاس نفس جائز دکلدر (لمحرره) رخ زیبا
یراشور کامل اولنلر کوزینه * نوله کرباقسلر عبرتله کوزلر یوزینه * کوزلك
کوزلرینه سرمه چکر حور العین * لذت افظی ایچون قندقارلر سوزینه *

* نسل ایشان نیزهم بسیار شد *
* نور احمد ناصر آمد یار شد *

* نسل * ولد درزیرا پدرندن ناسل یعنی منفصلدر * ناصر * نصرت ایله
ولایت میاننده فرق بودرکه ولی اولان کاه اولور که نصرتدن
ضعیف اولور و نصیر اولان کاه اولور که منصوردن اجنبی اولور

ایمن از شر امیران و وزیر
در پناه نام احمد مستجیر

پناه پناکاه معناسنه درکه صغنجق یردرعرب ملجأ وملاذدیر وتفصیلی مرورایتمشدر *احمد* رسول اکرمك اسماء شریفه واعلام لطیفه سندندرکه انجیلده وقرآنده مسطوردر دیمشلردرکه انلرك اسماء مثلای خلقیه سی اسمای حسنای حقیه کبی بیك برعدددر اکرچه که اسماء آلهیه ایله دخی متحقق ومتخلقدر الحاصل جانب حقیقتلری فنایه ناظر اولمغله بیك برعدد اسماء آلهیه ایله متخلق وجانب صورتلری بقایه دائر اولمغله بیك برعدد اسماء انسانیه ایله متسمی اولدیلرکه جمله سی ظاهرا وباطنا تشریف وتعظیم بابنده‌در واحمد فعلدن منقول اولمق مرجحدر بلکه ابتدای صیغهٔ تفضیل موضوعدر بوصورتده دخی بمعنی الفاعل اولمق راجحدر پس احمد اسمندن زیاده حامدیتلری ومحمد اسمندن زیاده محمودیتلری ظاهر اولدی ومحمودیت افعال واخلاق جهتندن اولمغله محمد ایله عالم دین خارجی کوره تسمیه اولندیلرزیرا افعال حمیده واخلاق جلیله عالم عینه تشریفلرندن صکره ظهور ایلدی وقرآنده کاور (انك لعلی خلق عظیم) فاما حقه تعلق ایدن حامدیتلری ابتدای خلقت روحانیه لرندن بری امر مستمردر زیرا انسان روحانیتك سؤال وتکلمی خلقت جسمانیه یه موقوف دکلدر بلکه هر موطنده جاریدر وبوندن غیری دخی وجه واسمایه متعلق اولان کلام سورهٔ صفده تفسیر من روح البیان وکتابٔ زبجیٔ البشر لاجل التبشیردن طلب اولنه *مستجیر* اسم فاعلدر زنهار وامان دلیجی معناسنه مصدری استجاره‌در یقال استجار ای طلب ان یجار وینقذ ویخلص من الظلم والجور پس اجاره‌نك همزه سی سلب وازاله ایچون اولور (معنای بیت) بودرکه اول نفرمدکور شر امیران ووزیردن بی باك اولوب نام احمدك پناهنده حقدن اماندلیجی اولدیلرو آخر شر وشور وفتنه‌دن اول نام برکتنه امان بولدیلر بونده اشارت واردرکه روحه استنادوالتجا ایدن قوای وجود عقل جزئی وهوی وسائر قوای شر یره الندن خلاص اولور زیرا روح مؤید من عندالله‌در نتکم قرآنده کاور (هوالذی ایدك بنصره وبالمؤمنین) واحمد مرتبهٔ روحده علمدر زیرا مرتبهٔ روح اعدل المراتبدر انکیچون رسول الله صلی الله علیه

قصه بالاده قص اولنمشدر بعض نسخه ده قصه دن بدل فتنه دوشمشدر فتنه ایله بلا میاننده فرق بودر که فتنه عوام و بلا خواص ایچوندر وکذلك فتنه مأخوذ بهادر بلا ایسه معفو عنه ومثاب علیهدر کذا فی عرائس البقلی * کروه * کاف عجمینك ضمیله بولکدر نفر معناسنه کاه اولور که اشعارده واوی حذف ایدوب کره دیرلر آن کروه نام احمدی تعظیم ایدن نفره اشارتدر * ایمن * کسرله بی باك وقیقوسز * شکوه * هیبت وحشمت (معنای بیت) بودر که بوقصه وفتنهٔ وزیر که سو بلدك بونك اثناسنده اول کروه نصاری که نام احمدی تقبیل ووصف محمدی یه چهره فرسای اولورلردی انلر فتنهٔ مذکوره دن واول فتنه اهلنك هیبتنه متعلق اولان احوالندن قیغوسز ایدیلر یعنی تقبیل وتعظیملرینك اثرن مشاهده ایتدیلر که عصمت حفظدر نتکم بوستانده کلور *ع* چه تخم افکنی برهمان چشم دار * بونده دلالت واردر که شر فتنه دن محفوظ اولان نصاری اقل قلیل ایدی زیرا جلال آلهی غالبدر نتکم نیچه مواضعده تحقیق اولنمشدر وبونده فتنه دن مراد هم فتنهٔ دنیا وهم فتنهٔ دیندر فتنهٔ دنیادن مقصود محاربه ومقاتله در که ذکر اولندی فتنهٔ دیندن مراد احکام انجیلی تغییر وتحریف ورهسداددن انحراف وانصرافدر وفتنهٔ دین فتنهٔ دنیادن اشددر زیرا فتنهٔ ظاهره ایله کرچه وجود ظاهری بحسب الغالب تلف وهلاك اولور فاما * تن اولورسه ده صاغ اولور جانك * فحواسی اوزره حیات اخرویه باقیدر فتنهٔ دین ایسه بویله دکلدر زیرا غایتی (لایموت فیها ولا یحیی) مضموننه مؤدی اولور پس خرابهٔ وجود ظاهری نك نهایتی عمارت ابدیه وخرابهٔ وجود باطنینك انجامی خراب ابددر زیرا عمارت ظاهره ده فائده بوقت ووقتی نقدر مدید اولسه بنه بنیانی منهدم وارکانی منقلبدر اعمار امم ماضیه کبی وبونده اشارت واردر که واردات قلبیه ایله عامل ورسول هدایه تابع اولان قوای روحانیه مکر نفسانیدن مصون وکید طبیعتدن محفوظ وشر شیطاندن امیندر زیرا هرچند که قوای شریره اراسنده تخالف وتمانع عرقی متحرك وقهر وانقهار سببی مسلولدر ولکن قوای خیره حصار کلایت آلهیده غنودهٔ مهد فراغ اولمشلر وعالم مشاهده ده دریای ذوقه طالمشلردر (لمحرره) خراب اولسه بناسی کنبد چرخ معلانك * دلم مرآتنه توز قونمیه اصلا فلکلردن * قضا ایله دوشر سم ناره اسمعیل حقی بن * مددجو اولمزم ماننده ابراهیم ملکلردن *

مطلـــب
الفرق بين الوصف والصفة والنعت

تقبيل معناسنه مصدر ردخی استعمال اولنور نخکم محمدیه اوانده . نعت مصطفی صلی الله علیه وسلمده کلور * اياغی توزنی عرش ایتدی قبله * یعنی منتهای عالم ترکیبه رسیده وزروهٔ عرشه وضع قدم ایتدکده . عرش عظیم انك اياغی توزنی تقبیل ایتدی * وصف * دن مراد وصف حق ایسه مصدر معناسنه مأخوذدر فاما ظاهر اولان صفت معناسنه اولمقدر وصف ایله صفتك میاننده فرق بودرکه وصف واصف ایله وصفت موصوفله قائمدر وفوائد قدوریده . کلورکه فرق مذکور متکلمین اصطلاحنه کوره‌در والاوصف وصفت اصلنده مصدرلردر وعظ وعظه ووعد وعده ووزن وزنه کبی وصفت ایله نعتك میاننده فرق بودرکه نعت محمود اولور فقط صالح وکریم وامثالی کبی وياخود ذاتی اولورکه موصوفدن مفارقت ایتمز رطوبت ماء وحرارت نار کبی صفت ایسه محمود ومذموم وذاتی وعرضی اولمغه محتملدر وبردخی صفت موجود ومعدوم اوزرینه اطلاق اولنور نعت ایسه انجق موجود اوزرینه واقع اولور وبردخی صفت فعلی ونعت طبیعیدر وبردخی نعت متغیر اولانده استعمال اولنور فقط صفت ایسه متغیرده وغیر متغیرده استعمال اولنور انکیچون صفات الله دیرلر نعت الله دیمزلر واولکه نعت باری ونعت رسول دیرلر نعتك ممدوحه اختصاصی سببیله در پس صفت اعم ونعت اخص اولور (معنای بیت) بودرکه اول نام شریف احمدی اوزرینه بوسه ویررلر وتقبیل ایدرلردی واول وصف لطیف اوزرینه یوزفورلر وتبرکا چهرلرن سوررلردی پس او یملك باطنده علم واعتقاده ناظردر زیرا علمك محل بروزی اغزدر وچهره قومق ظاهرده انقیاد وتسلیمه دائردر وحضرت عمر رضی الله عنهدن مرویدرکه انلر مصحف قرآنی تقبیل ایدوب هذا کلام ربی دیو بیوررلردی پس تقبیل مصحف لابأسدر اکرچه مقبول کلی اولان عمل ایله تعظیمدر خصوصا که مصحف قولی مصحف فعلی‌یه دال اولمغله مصحف فعلی‌یی زیاده تعظیم لازمدر عوام ناس ایسه بالکز الفاظده قالمشلردر (لمحرره) آچ کوزك باق وجود مصحفنه * اوتوزایکی حروفی آنده اوقی * بای کبی آنی وارسینه که چك * دلکه تا طوقنمیه غم اوقی *

اندرین قصه که کفتیم آن کروه
ایمن از فتنه بدند واز شکوه

رجوع دیمکدر الحاصل اصل ثوب برنسنه یا حالت اولیسنه ویاخود مقصود بالفکره اولان حالت مقدره سنه رجوع در نتکم دیرلر که (اول الفکرة آخر العمل) پس ثاب فلان الی داره دیدکاری حالت اولی یه رجوع قیلندر واولکه ثوب دیرلر مقصود بالفکره اولان حالت مقدره سنه رجوع یا بندر زیرا غزل حالت مقدره سنه رجوع ایتشدر ثواب عمل دخی بو قبیلدندر (معنای بیت) بودر که نصاری طائفه سی تحصیل ثواب واجر دن اوتوری انجیل اوقورکن چونکه اول نام مصطفی وخطاب باصفایه ایریشه لردی پس کلام مابعدنه مرهوندرکه بیت لاحقدر بوند. طائفهٔ نصارا نك رهبان وقسیسلری قراءت انجیله اشتغال کوستردکارن تبیین واسماء مخصوصه ایله تبرك وتیمنلرن تعیین واردرنتکم بشرحافی قدس سره یردن بربسمله یازیلو ورق پاره رفع ایدوب تعظیم ایتمه سی سبب توبه وولایتی اولدی زیرا اسم مسمایه دال اولمغله مسمی کبی معظمدر نتکم سلطان محمود غزنوی برکون طهارت ایچون طشره چقدقده ابریقداری اولان خاص ایاس اوغلی محمدایچون سو بیلك ایاس اوغلنه ابریقی کتورسون دیدی فاما ایاس بونی ایشیدوب اوغلی علم مخصوصی ایله مذکور اولمدیغندن منفعل اثر غضب سلطانی قیاس ایتدی سری سؤال اولندقده اسم محمدی بی طهارت لسانمه کتورمك ایچون ایازاوغلو دیدم دیدی وعلماء دیمشلردرکه اسماء جلیله دکل بلکه مطلق حروف یازیلو اولان اوراقه بله تعظیم ایتملودر مکر اوراق کتب منطق اوله که فلاسفیه اهانة انکله استنجایی تجویز ایتمشلردر وبوند. ثواب ذکرندن فهم اولنور که ذکر اولنان قاریئلر عوام قسیسندن ایدیلر زیرا خواص انسان اوخنده رسم طلب ثواب یوقدر مکرکه مرتبهٔ شرعیتی رعایت ایچون طالب اولالر بلکه انلرك قراءتلری مناجات بابندن و بلکه کلام ومتکلمك سر یله تحقیق قیلندر (لمحرره) ذاکر حق کرفنا اهلی ایسه مذکور اولور * کورمین قرآن ایچنده وجه حق کورولور * اللهم اصلح حالنا * ونور قلوبنا

* بوسه دادندی بران نام شریف *

* رونهادندی بدان وصف لطیف *

* بوسه * اویمه نك اسمیدر که عرب قبله دیر ضمله ولکن بعض مواضعده

حق آنی * انا املح در آنك برهانی * وغز وکال تزکیه‌لرینه اشارتدر
شویله که انلرده بقیهٔ نفس یوقدر انکیچون یوم حشرده امتی امتی
دیو خفض جناح شفاعت ایتسه‌لر کرکدر وهر پیغمبرك امتی کندینك
قوای باطنه‌سی صورتیدر پس قوای ظاهره‌نك اشراسی ایله محاربه
ایتمك ساحهٔ دروندن استیلاء اشقیای قوای باطنه‌یی ازالیه اشارتدر
انکیچون معین نفس اولان شیطانك أسلامندن خبرویردیلر وبورتبه‌نك
کندیلرینه اختصاصی واردر والاسائر انبیا علیهم السلام نفسی نفسی
دیرلردی وبوندن فهم اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مشرب
ملك اوزرینه‌درکه عقل محضدر انکیچون انلردن فرض وواجب
ومستحبدن غیری نسنه صادر اولمدی اکرچه که ابتلا یوزندن دائما ترقیده
ایدیلر فاما ابتلاده اولان جلال عصیانه تعلق ایدن جلال کبی دکلدر والا
حضرت یحیی علیه السلام شربت شهادت نوش ایتمزدی زیرا کناه
ایتمك دکل بلکه کاهی هم وقصد ایتمك بله واقع اولمدی نتکم حدیثده
منصوصدر وصوم ریاضت تامه وابیضاض باطنلرینه اشارتدر صوم
وصال واتك نتیجه‌سی اولان بیتوتت عندالرب اکا دالدر وخبر قدسیده
کاورکه (تجوع ترانی تجرد تصل) پس صوم وصیله رؤیتدرکه فخر عالم
صلی الله علیه وسلمه علی الدوامدر وبوسره مبنیدرکه حضرت موسی
علیه السلام جبل طورده قرق کون معتکف اولوب ریاضت ایلمش
وحق تعالی ایله مناجات قلمش وبلکه عالم انسلاخده رؤیت دخی حاصل
اولمشدر زیرا قرآنده اولان خطاب لن ترانی بصر ایله اولمغه محمولدر
واکللری اطعام وسقی حقه ناظردرکه اذواق معنویه‌یه اشارتدر وبردخی
صوم قرینه سیله اکل افطاره حمل اولنمق موجهدر خصوصا که افطار
حقیقی لقاء حقله دروبونده حلیه وشکلی تقدیم ایلدی زیرا خلقی وغریزی
دروغزوله تشبیه قلدی زیرا تزکیهٔ نفس وتربیهٔ وجود مقدمدر خصوصا که
دفع مضار جهتیله اوله وصوم له تثلیث ایلدی زیرا افناء طبیعته
ناظردر واکلی تأخیر ایلدی زیرا ابقاء روحه دائردر نتکم ار باینه معلومدر *

طائفه نصر انیان بهر ثواب
چون رسیدندی بدان نام وخطاب

* ثواب * اجر عملدر انسانه رجوع ایتدیکیچون ثواب دنلدی زیرا ثواب لغتده

كدا* بنده سی اوله لر اوسلطانك* بونده سر عبارتنده سر بودر كه سر انسان افاضل مشاعر وحواس مشتمل اولمغله سائر اعضايه سردر شويله كه دابندبار يك رشته وقيمتداره احق و برقع ومجرزر بن نقش ونكاره اليقدر وسرايله بحرى جمع ايلديز يرا سر انهار مختلفيه مجرى ومسيل وهر فيض ادراك وشعوره سبيلدر وسرى تقديم ايلديز يرا وجود بحسار رياست فخر عالم صلى الله عليه وسلم اوزرينه مترتبدر يعنى رطوبتك وجود وتكوننددن اول رياست ونبوت مصطفى صلى الله عليه و سلمه ثابت ايدى نتكيم (كنت نبيا وآدم بين الماء و الطين) اكا دالدر

﴿ بود ذكر حليها وشكل او ﴾

﴿ بود ذكر غزو وصوم واكل او ﴾

*حليه * كسرله خلقت وصورت و صفت معنالرينه كلور كما فى القاموس واخترىده دير كه حليه بزك وآرايش جمعى ضم حاء وفتح لامله حلى *شكل* بالاده مفصلا تشكيل اولنمشدر *غزو* يقال غزاه غزو االاراده وطلبه وقصده كا غتزاه وغزالعدوسار الى قتالهم وانتهابهم غزواوغزوانا غزاوة وهوغاز والجمع غزى وغزى كفعول كما فى القاموس ومفرداتده كلور الغزو الخروج الى محاربة العدو * صوم * اصلنده مطلق امساك دركه مطعم و مشرب ومشى و كلامدن اولمغه شاملدر صكره شرعده مكلفك نيت ايله ابتداى صبح صادقدن غروبه دك مفطرات معهوده دن امساك ايجون وضع اولندى * اكل * تناول مطعم در على طريق التشبيه اكلت النار الحطب ديرلر (معناى بيت) بودر كه انجيلده مسطور ايدى رسول الله صلى الله عليه وسلمك صفت وشكل وغزا وصوم واكلى وسائر احوال شريفه سى پس بو كلام اكتفايندر و بونده حليه وشكل فطرت اصليه نك سلامتنه اشارتدر يعنى تناسب شكل وحسن منظر وكمال صباحت صفاء فطرتندر فاما شول كيمسه لرده كه بومعانى مجتمع ايكن كدورت فطرت واردر هيئات عارضهٔ نفسانيه دن حاصل اولمشدر نتكم بعض عوارض وعاهات جسمانيه ايله دمامت اعضاء حادث اولور (لمحرره) رونق حسن ندر چهره ده خال *دل انكله اولور مشوش حال* آن آينه سبدر ليك آنك *آن سزحسنى بوقدرر بونك* بوغبدى يوسفك رخنده اوآن * قول ايدى حسننه اكرچه جهان* و يردى فخر جهانه

من الله والمؤ منون من فيض روحی) واجسامه كوره دخی سردر زیرا
جسم کلی انك صورت اولای جسمانیه سیدر وکالاته کوره دخی سردر
زیرا نورقمر نورشمسدن مستفاد اولدیغی کبی کالات انبیا واولیا دخی انك
کالندن مأخوذدر نتکم قرآنده کلور (ورفع بعضهم درجات) زیرا بو بعض
ایله مراد رسول الله صلی الله علیه وسلمدر ورسول الله حقیقتی جهتندن
مظهر فلك رحمتدر که اندن اوسع فلك یوقدر زیرا جمیع عوالمی محیطدر
پس جمیع اسمانك استمدادی رحمن اسمندندر که مقام خاتم نبوت وشفاعت
عامه در وجمیع اسمانك انتهاسی دخی اکادر وانك استمدادی اسم ذاتندندر
و بو سره اشارت ایدوب قرآنده کلور (قل ادعوا الله اودعوا الرحمن
ایاما تدعوا فله الاسماء الحسنی) و ینه قرآنده کلور (الرحمن علی العرش
استوی) زیرا بوندن رحمت مطلقه نك جمیع عروش اوزرینه استیلاسی
لازم کلور الحاصل الله تعالی فخر عالم صلی الله علیه وسلمك وجودی سببیله
جمیع اشیایه رحمتله تجلی ایلیوب اسماء آلهیه وحقایق کونیه انکله تنفس
ایلدی پس شجرهٔ وجود مصطفی صلی الله علیه وسلم اصل وسایرلر اکا
اغصان وفروع اولدی وآدم اصطفائیتی وابراهیم خلتی وموسی تکلیمی
وعیسی رفعتی وسلیمان ظهوری و یوسف جمالی وسایرلر دخی هر نوع کمالی انك
بوزندن والدی صلی الله علیه وعلیهم اجمعین * بحر صفا * مشبهه بك مشبهه
اضافتی بیاننددر صفاء باطنی آبه ووسعتنی دریایه تشبیه ایلدی زیرا آب
صفوتده و بحر توسعده علم اولمشدر ولکن وصف رسول الله صلی الله
علیه وسلمده واقع اولمغله انسب اولان بحر محیطه حمل ایتمکدر زیرا بحر محیط
بحر سیاه و بحر سفیده کوره غیر محاطدر (معنای بیت) بودر که حضرت
عیسی علیه السلامك کتابی اولان انجیلده نام مصطفی صلی الله علیه وسلم
وار ایدیکه احمد یازلمش ایدی انکیچون قرآنده کلور (ومبشرا برسول
یأتی من بعدی اسمه احمد) نتکم مجیء البشر نام کتابمزده بیانی استیفا
اولنمشدر اول مصطفی که سر پیغمبران و بحر صفادر نتکم شرح اولندی
پس اخص موجودات اولنان انبیا علیهم السلامه رئیس ومقدم اولیجق
اعم کائناته دخی بو یله در بو جهتندر که حامل لواء الحمد اولوب آدم
ومن دونه اول لواء عالی تحتنده محشور اولسه لر کرکدر (محرره) صورت
رحمت اولمغین اول لوا * طوتَه آفاقی وسعتی انك * سایه سنده یکنوب شاه

اول * بوده رولفظندن معنای سعی اخذاولنور نتکم قرآنده کلور (فاسعوا الی ذکرالله) ولکن سعی ایکی وجهله در بری امر حقه وفرمان مرشده اطاعت وقلبله تحری واجتهاد ایتمکله اولور و بری دخی حرکات اقدام ایله حصوله کلور پس طالب مرشد کامل اولانه ایکی وجهله دخی سعی لازمدر زیرا اولا مرشد کامل تحصیلی ایچون اطراف عالم واقطار ارضه توجه وحرکت وثانیا خدمتده تکاپو واطاعته اقدامدر فاعرف جدا واعمل تنل

بود در انجیل نام مصطفی
آن سر پیغمبران بحر صفا

* انجیل * کتاب عیسی علیه السلامدر یقال نجل الشیء اظهره کما فی القاموس واختریده کلورکه انجیل اظهار ایدیجی وعلوم وحکمتك اصلی کما قال سمی الانجیل انجیلا لانه اظهر الدین بعدمادرس * مصطفی * مراد فخر عالم صلی الله علیه وسلمدر ولکن اصطفائیتی ایکی وجهله درکه بری ظاهر و بری باطندر ظاهر اولان بودرکه حدیثده کلور (ان الله اصطفی کنانة من ولد اسمعیل واصطفی قریشا من کنانة واصطفی من قریش بنی هاشم واصطفانی من بنی هاشم) زیرا بو اصطفا نسبه دائردر اکرچه که خصال حیده یی دخی مشتملدر فامابو قبائلك خصالی اخلاق حیدهٔ قلبیه دکلدر بلکه اوصاف شریفهٔ قالبیه در اطعام طعام وقران ضیف واحسان یتامی ومساکین وفك رقبه وتخلیص وفدای اساری وامثالی کبی نسب وخصال مذکوره ایسه امور ظاهره ناظردر انکیچون حدیثده کلور (یابنی هاشم لایأتینی الناس باعمالهم وتأتونی بانسابکم) واصطفاء ظاهرده داخلدر جسد شریفلرینك اعتدالی وحسن اوصافده کمالی نتکم سیرده مفصلا بیان اولنمشدر (لمحرره) نورمهدن نواه افزون اولورسه نوررخك * فیض نورایدن اکا اولادی جمالك کنشی * پرتو انداز اولهلی عالمه مهرحسنك * رومه دوندردی ملاحتله جمال حبشی * و باطن اولان اصطفائیت بودرکه حدیثده کلور (انا حبیب الله ولافخر) زیرا مقام محبوبیت جمیع مقاماتك فوقنده درنتکم بالاده شرح اولنمشدرو بومقامك نتایجندندرکه بیورر (لی مع الله وقت لایسعنی فیه ملك مقرب ولانبی مرسل) سر پیغمبران مقصود مقدمی ورئیسی دیمکدر پس ارواحه کوره سردر زیرا جمیع ارواح انك فیض نورندندر نتکم بیورر (اول ماخلق الله روحی) و ینه حدیثده کلور (انا

هین غدای دل بده از همدلی
رو بجو اقبال را از مقبلی

اقبال ادبارك ضدیدر مراد حقه اقبال وتوجه در *مقبل* اقبال اهلیدر (معنای بیت) بودر كه آگاه اول و یاخود شتاب ایلیوب بر همدلدن دله غدای روحانی و یر یعنی بر دل اهلنه یاراولوب آنك حضانه سنده غدای دل اولان شیر معارف وحكم وحقائقله طفل آسا متربی ومغتذی اولز یرا (وأتوا البیوت من ابوابها) وفقنجه هر صدره بابندن دخول وهر كاله طریقندن وصول كركدر انكیچون شیر پستاندن غیری موضعدن مص اولنماز وعسل خانهٔ زنبوره دن غیری محلدن النماز یوری حقه اقبال طلب ایله بر اقبال اهلی بوزندن یعنی ابتدا بر مقبل اله كتور اندن صكره طالب اقبال اول پس بوندن اخذ اولنور كه انسان بر اهل دله مصاحب وانك ارشادیله سالك اولمدقجه ادبار اهلیدر كه وجه دلی قبلهٔ حقیقیه اولان وجه الهیدن منحرفدر كه اعمی حكمنده در اعمی ایسه قبله دن منصرف اولسه بر بصیر انی قبلیه توجیه ایتمك لازم كلدیكی كبی عمای قلبله مبتلی اولان مدبری دخی بر بصیر مقبل قبلهٔ حقیقیه به نحو یل ایتمك كركدر تا كه حقه توجهی صحیح اوله ومولانا جامی نظمنده كلور *شد روی دوست قبله اما كو امام شهر* تا در نماز خویش بما اقتدی كند* بو نظمدن اخذ اولنور كه وجه محبوب حقیقی یی قبله اتخاذ ایدن كاملارك كندی وجودلری وصومعدلری وتكیه لری دخی محراب در انكیچون بنه نظم جامیده كلور* صاحب دلی كجاست كه بر رغم زاهدان *میخانهٔ به نیت رندان بنی كند* زیرا بو راده میخانه دن مرادخانقاه ورندلردن مراد رندان حقیقیدر كه پیمانه نوشان بزم عشقدر و بیت مثنویدن فهم اولنور كه اقبال حقیقی مقبل حقیقی اولان ارباب قلوب وعقلاء حقیقیه نك صفتیدر زیرا انلرك معراج معنویده سدرة المنتهای كترندن قاب قوسین صفاته عارج واندن اوادنای ذاته صاعد اولوب توجه واقبال عالم وحدت ذاتیه ومنزل هویت الهیه یه یتورمشلر ومشقت طریقدن خلاص اولوب سر منزل مراده وصولله ایشلرن بتورمشلردر (لمحرره) آشنای ذات اولوب دریای وحدت غرقی اول* نیجه بر بوساحلك بیچاره اهل فرقی اول* وجه حقدر قبلهٔ عشاق ازلدن تا ابد* وار اكاد وندر یوزكنه غربی اول نه شرقی*

والجنان ڪر كدرو بونده اشعا روواردركه نا اميداولان كيسه اعمى كبيدر ظلمات ايچنده قالمشدر (المحرره) چق بوظلمتدن اكروار ايسه نور بصرك * سالك راه حق اولدقسه كورنسون اثرك

دل ترا در كوى اهل دل كشد
تن ترا در جنس آب وكل كشد

كوى اهل دل مراد اهل دلك سمت وجا نبيدر پس بونده محله لرى ومسكنلرى وتكيه لرى دخى داخلدر وبونده مقصود تجرددر آب وكل شهواتدر وبوندن مراد تعلقدر (معناى بيت) بودر كه دل پاك وقلب تابناك سنى اهل دل سمتنه وانلرله صحبت وانلرك ارشاديله تجرد وانقطاعه جذب ايدر زيرا ارالرنده مجانست ومناسبت واردر اول جهتدنكه دل ملكوتدندر پس اهل دل نيجه ماسوادن قطع تعلق ايتديلر ايسه سندخى انلرو ساطتيله تجرد تام بواورسك وملائكه مرتبه سنه ترقى ايدوب ادريس وعيسى عليهما السلام كبى سپهر شرفده ارتفاع شان اهلى اولورسن تن ايسه سنى شهوات وتعلقات حبس وزندانته چكر زيرا انلرك دخى ارالرنده موافقت ومطابقت واردر زيرا تن ناسوتدندر پس سن دخى تنك احكاميله منصبغ اولورسك زندان شهوات وتعلقاتده محبوس اولوب قالورسن وحقدن آيريلوب بند خلقه مقيد اولورسن بناء على هذا لايق شانك بودركه داعئ ماسوى اولوب جانب خلقه ترغيب ايدن نفس وطبيعت وبونلرك اهلنه التفات ايتميوب داعئ الٓهى اولوب طرف حقه ترغيب ايدن جان ودل وبونلرك اربابنه كوش طوته سن ودعوتلرينه اجابت ايده سن بوندن فهم اولنوركه انسان جامع الاضداد اولديغى جهتدن بين الجمال والجلال متقلب وبين اللطف والقهر مترددر پس عنايته محتاجدركه هر حالده طريق توفيقه سالك اولوب منزل مقصوده قدم نهاده اوله وجذبهٔ الٓهيه ايله جاذب علوى يه ترقى بوله بعد ذا كشنده لكى دل وتنه نسبت ايلدى مقصود احكامنى بياندر مع هذا دله بلكه سادن وتنه ديو خادمدر اكرچه كه بونلرك الهام وتسويلى دخى اسباب ظاهره دندر حقيقتده هادى ومضل الله تعالى در پس آنك جذبى سبب قبول وترك علامت رددر ومولانا جامى ديوانده كلور * سالكان بى كشش دوست بجايى نرسند * سالها كرچه درين راه تك وپوى كنند *

سوی تاریکی مرو خورشیدهاست

* کوی * کاف عربیله زقاق ومحله معناسنه در بالاده شرح اولنمشدر (معنای بیت) بودرکه نامیدلك زقاقنه کتمه ومأیوسلق محله سنده وطن طوتمه وجانب قنوطه دوشوب وسوسه ایله کندیکی اهلاك ایتمه زیرا امیدلر وآرزولر ورجالر واردر یعنی منقطع رجا اولمامق کرکدر زیرا نیجه چوق حصولنه امکان واردر انکیچون حق تعالی بیورر (لاتقنطوا من رحمة الله انه لاییأس من روح الله الا القوم الکافرون) ومولانا جامی یوسف وزلیخاسنده کلور * بلی نبود در ین ره نامیدی * سیاهی رابود روی در سفیدی * زصد درکر امیدت برنیاید * بنومیدی جکرخوردن نشاید * دردیکر ببایدزد که ناکاه * ازان درسوی مقصود آوری راه * ظلمت جانبنه یوریوب کتمه زیرا کنشلر ونورلر واردر یعنی نوردن نا امید اولوب ظلمنده قالمه وکندیکی دریای یأسه صالمه زیرا بوغر وبك انجامی طلوع وبولیلك آخری نهاردر نتکم دیمشلردر * ع * کنش دائم سحاب ایجره ولی پنهان اولوب قالماز * ودیمشلردر که * شب فرقت ایدر آخر کذر ان شاء الله * خسته دل روزوصاله ایرر ان شاء الله * مع هذا مشارق آفتاب ومطالع ماهتاب واوایکن اسکندرکبی ظلماته دخولك معناسی ندر بونده اشارت واردرکه الله تعالی قرآنی ورسول اللهی وواردلربنی نور محض قلمشدر پس انلرك نور وجود وعلم وکمالی واروایکن ظلمات امکان وجهل ونقصانده قالمامق کرکدر وانوار روح وظلمات نفس دخی بوکا قیاس اولنه زیرا جان مشرق انوارونن مغرب ظلماتدن خلق اولنمشدر نفس ایسه تن خاکیه تابعدر ولکن تجلی ایله وقت طلوع کلدکده (واشرقت الارض بنور ربها) خواسنجه ظاهر وباطن وجسد وروح معمور وپرنور اولنور وبونده رمز واردرکه سنك بدخشان لعله وحجر یمن عقیقه متبدل ومتحول اولدیغی کبی مستعده کوره دخی بصر بصیرته وجهل علمه ونقصان کماله منقلب اولور وبومعنادن غافل اولان سالك ظلمات نفسده قالدم بکاردخی نور یوزی کورمك یوقدر دیمك کلمهٔ شنعادر زیرا نیجه ورطهٔ تنزلده قالنلر خلاص اولمشلر ونهایتنده ترقیات بولمشلردر پس (من طلب وجد وجد ومن قرع الباب ولج ولج) مضمونی دائما خاطر نشان ومحروم البدایه ومرزوق النهایه اولنلرك حالی نصب العین

دل مده الا بمهر دلخوشان

مهر کسرله محبتدر مهر گیاه محبت اوتیدر* نشان* امردر نصب ایله معناسنه نتکم اوق نشانه نشانه دیرلر زیرا علامت ومنصوب در (معنای بیت) بودرکه آلایش ماسوادن پاك اولوب (لایمسه الا المطهرون) سرنه مظهر اولان اولیانك محبتی جانك اورتاسنه اوق نشانی کبی نصب ایله ویا اغاج فدانی ونواتی دیکر کبی دیك زیرا حب درویشان حقیقی مفتاح جنت قلبدر پس کوکل ویرمه وسویداء قلبی تعلیق ایتمه الا محبت خق وحالت عشق وکیفیت جام تجلی ونشوه ذوق کلی ایله دلخوش اولان اصفیانك محبتنه دل ویر وکوکل بغله زیرا انلره محبت ایتمك حقه محبتدر زیرا فنا فی الله بولمشلر وبقابالله ایله متحقق اولمشلردر خصوصا که دللری عرش تجلیء الهیدر پس طالب حق اولان حقی انلرك دللرنده بولور وعاشق دیدار اولان انلرك آینه سنده صورت مراده واصل اولور (سؤال اولنوسه که بوراده قصرنیچه درست اولور بلکه قصرحقه کوره اولمق کرکدر نتکم واصل سرذ کورت معنویه حضرت رابعهٔ عدویه دن قدس الله سرها سؤال ایدوب اللهمی جل شانه ویارسول الله اللهمی دام برهانه زیاده سورسن دیدکلرنده بیوردیکه هیهات محبت حق بندن غیرك محبتنی رفع ایلدی پس ماسوایه محبتك معناسی قالمدی (جواب بودرکه رابعه نك اول وقتده سری کمال فناده وتمام استغراقده ایدی انکیچون حقك محبتندن غیری یه وجود ویرمدی زیرا مشهودی حق ایدی فقط ولکن انبیا وکمل اولیاء مشاهد حق اولمق حسبیله انلره اولان تعلق ماسوایه دکلدر بلکه عین حقه در زیرا فی الحقیقه ماسوی یوقدر بلکه صفات واسماء حق واردر انلرك غیریتی ایسه من وجه در پس عالم بقایه کوره عبدسر ربو بیت ایله متحققدر اکرچه که معصوم اولانده دعوی یوقدر وبو معنانك شواهدی چوقدر نتکم بعضیلری مرورا یتمشدر (ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمی) کبی وسائر اطلاقات دخی بوکا قیاس اولنه (ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله یدالله فوق ایدیهم ومن یطع الرسول فقداطاع الله کبی (لمحرره) قابل انسان ایسك مه کبی مهرك نورن آل *صورتامه معنیده مهر اولبودرسوزده مآل*

کوی نومیدی مرو امیدهاست

سنك حكمنده اولور (جواب بودر كه مفطور اولمق مطلق استعدادى بياندر بو ايسه شقاوت جبليه يى منافى دكلدر پس بوندن (مامن مولود الا وقد يولد على فطرة الاسلام) حديثى ايله (ان الغلام الذى قتله الخضر طبع كافرا) حديثك ميانده توفيق ظاهر اولدى وبويله ديمك دخى جائزدر كه فطرتدن مراد عالم ميثاقده اولان قول بلى در بونده ايسه عدم شقاوت لازم كلمز نتكم كفار دخى بلى ديديلر ولكن تقايدا ديمكله شقاوتدن خلاص اولمديلر الحاصل نور فطرت اوزرينه هيئات رديه ظلمات نفسانيه طارى اولمغله استعداد انسان فعله خروج ايده ميوب قوه ده قالور كركسن اكابى استعداد دى وكرك ديمه نتكم بعض عوارض توسطيله جواهر معدنيه مختلف اولور وصولر دخى عذب وصافى ايكن مروراتدكى مواضعك مزاجيله متركب اولوب بعضيلرى بالكليه نوش اولنمقدن قالور وجريده حكاياتده مثبت ومسطور السنه ناسده دائر ومذكوردر كه صاحب الفصول اولان ابو الوفاء ابن عقيل الكرذرى كه مثنويده مذكور اولان حسام الدين چلبى انك نسلندندر بعض ارباب انكار اندن امى حالنده تعجزا وتهكما وعظ جو اولديلر اول كيجه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن نفس رحمانى واقع اولوب وعظ وتذكيره مأذون اولدقده ايرته سى خلقك دلخواهلرى اوزره تفسير قرآن وتحقيق فرقان واظهار برهان ايليوب (امسيت كرديا واصبحت عربيا) مقالهسيله زمزمه پرواز اولدى مزبور امى محض ايكن فضلاء دهردن واعظم علماء حنابله دن اولمق اوزره شهرت بولدى اكرچه كه اكثر اهل رسوم بو مقوله معنايى انكار ايدر زيرا نفس نفيسك تأثيرن بلمز وهر نسنه نك وجودى اسباب عاديه يه منوط صانور وتقرر اولنان معنايه قريب در اولكه بنه مثنويده كلور *اوليارا هست قوت از اله* تير جسته باز كرداندز راه * پس بو مقامى برخوش فهم ايله وبو حديثى دخى دركار قيل كه متكفل سعادت دارين رسول ثقلين صلى الله عليه وسلم بيورور (ان الله خلق للجنة اهلا خلقهم لها وهم فى اصلاب آبائهم وخلق للنار اهلا خلقهم لها وهم فى اصلاب آبائهم) (لمحرره) اهل عالم ديركه هر بردرده بردرمان وار *چاره جوى دردخنام اولمه امابورى وار*

مهر پاكان درميان جان نشان

بولهب ناره دكشدى نوزى * كلدى حقنده سورهٔ تبت *
نصف آدم بله دكل جاهل * حق اهل معارفه نسبت *

گر تو سنك صخره ومرمر شوى
چون بصاحب دل رسى كوهر شوى

* سنك * مطلقا طاشدر * صخره * عربيدر كه حجر عظيم صلبدر كه عجم خارا دير پس سنك صخره سنك خارا ديمكدر كه صخره سنكه صفتدر * مرمر * عربيدر معروف آق طاشدر كه رخام دخى ديرلر نتكم قاموسده مصرحدر انواعى اولور * صاحب دل* اسرار حقدن آكاه اولاندر زيرا دلدن مراد اولان اسرار ومعارفه وقوفدر پس اهل وقوفك ماعداسى بى دلدر كه حيواناته ملحقدر (معناى بيت) بودر كه اكرسن فى المثل صلابت ايله معروف اولان حجر وخصوصا سنك مرمر اولسك چونكه بر صاحب دله ايريشه سن كوهر اولورسن نحاس طرح اكسيرله ذهبه منقلب اولديغى كبى بوندن فهم اولنور كه نحاسك اوصاف رديه سنى تطهير وتزكيه دن صكره ذهبيته انقلابه استعدادى واردر سائر اجسادك دكل حديد وامثالى كبى وسنكك دخى لعل اولمغله قابلى وغيرقابلى واردر نتكم خواجه حافظ كلماتنده كلور* كويند سنك لعل شود در مقام صبر* آرى شود وليك بخون جكر شود* ومثنويده كلور* سالها بايد كه اندر آفتاب لعل يابدرنك ورخشانى وتاب* پس صخره ومرمر مبالغيه محمولدر مقصود كوهر اولمغه استعدادى اولان طاش ديمكدر والا بى قابليت اولان طاشك انقلابى محالدر نتكم بوستانده كلور * توان پاك كردن زژنك آينه * وليكن نيايد زسنك آينه * وديوان حافظ ده كلور * كرجان بدهد سنك سيه لعل نكردد* باطينت اصلى چه كند بدكهر افتاد * وينه اول ديوانده كلور* كوهر پاك ببايد كه شود قابل فيض *ورنه هر سنك وكلى لؤلؤ ومرجان نه شود* يعنى انسانك مستعدى پاس طوتمش آينه كبيدر كه طاش حكمنده اولمشدر ولكن صيقل وجلا قبول ايتمك شانندن اولمغله بحسب التربيه آينه صورتن بولور محروم البدايه اولان فضيل عياض ومالك دينار وابراهيم ادهم وغيريلر كبى (سؤال اولنور كه انسانك جمله سى فطرت اصليه اوزرينه مفطوردر پس بعضيلرى نه وجهله

ایتمشدر (معنای بیت) بودرکه خندان و بازدهان اولان انار باغ
وبغچه‌یی خندان وروشن و پررونق ایدر زیرا سبب رغبتدر وهم باغك
حکمی اومقوله انار بتورمکدر نتکم بغچه‌نك تیره وخیره لکی
انار پوشیده ایله در زیرا باعث انقطاع رغبت اولدیغندن ماعدا
اومقوله یی انبات وانکله صحبت مقتضای بغچه دکلدر پس آفته
مقارنتله پوسیده اولان میوه ایله صحبت حدیقه‌یه کدر وبرر وملال کتورر
صحبت رجال الله‌سنی مردان زمره‌سندن ایلر زیرا صحبتك تأثیری واردر
حتی لطائف ابن کمالده کلور * بواش آت ایله مونس اولسه کوره *
خوبینی آکور انك کوره کوره * برمنزله همدم اولمه صاقن * که قرار واوزم
اوزیمی کوره * بونده مصراع اخیرك اوله ارتباطی بو وجهله درکه
مرد راه انار خندان کبیدر زیرا درونلری صاف وصحیحدر
پس نار خندان ایله صحبت ایدن باغ خندان اولدیغی کبی مردان ایله
صحبت ایدن دخی مرداندر که ایکیسی دخی دارینده خنداندر
و بونده باغله باغ قلبه اشارت واردر یعنی نچین قلبه واردا ولان امور
رحمانی اولسه قلب روشنایی بولور نتکم هواجس وخواطر مقوله‌سندن
اولسه ظلمانی اولور وبونده تسلیکه تلویح واردر زیرا صحبت حقیقیه
سلوکه منوط وسلوکی دخی جانب مرشددن تسلیکه مربوطدر
پس تلقین عام اهلی ومجرد مقر ومعتقد اولانلر فی الحقیقه بو صحبتدن
محروم وبو دولت حریمندن جدا ومهجورلردر وصحبت حقیقیه اولمدقچه
کلیات دخی حصوله کلمز زیرا معرفت دخی طبقات اوزرینه‌در
وابو یزید بسطامی قدس سره به عین العارفین دیو لقب ویرمشلردر
زیرا معارف آلهیه‌ده یدطولاسی وزیاده بصیرت وشدت زکاسی واردر
و بونده صحبت ایله اناری جمع ایلدی زیرا انار مداوات ومعالجه ایچوندر
انکیچون سورهٔ رحمانده نعیم ابرارده ذکر اولندی ابرارك ایسه
مقربینه کوره معالجیه احتیاجلری واردر صحبتده دخی معالجهٔ باطنه
واردر انکیچون مرشد کامله حکیم آلهی وطبیب روحانی دیرلر (لمحرره)
ایلین کسبه مرد له صحبت * کیده‌رك مرد اولور اوده البت * کندم
آسیا یوری کندك محوابت * دکمش ایکن بو کون سکا نوبت *
مجلس مرشده داخل اوله کور * ایچه کور کاملدن شربت *

خوبانی تشبیه ایدرلر نتکم ابن کمال نظمنده کلور * ایکیسندن بر کل رعنا کوربنوردی کوزه * لاله رخسارکله جمع اولسه رخ زردم بسم * درون غنچه ده صاری حبه لری زره تشبیه اتدکاری کبی نتکم خواجه حافظ کلماتنده کلور * احوال کنج قارون کایام داد بر باد * باغنچه باز کویید تازر نهان ندارد * درون لاله ده اولان سیاه نقطه یی دخی داغ دل عاشقه تشبیه ایدرلر نتکم یحیی المفتی شعرنده کلور * نه سر اولسون بوکیم بر نقطه دوشدی کلك قدرتدن * رخ جانانه زینت لالیه داغ درون اولدی * زیرا کاه اولور که محسوسی معقوله تشبیه ایدرلر عطری خلق کریمه تشبیه اتدکاری کبی و کاه اولور که تشبیه مقلوب ایدرلر و ناقصی مشبه به قیلورلر اکمل اولماسنی ادعا طریقیله صباحی حین امتداحده وجه خلیفه یه تشبیه ایتدکلری کبی ولاله یی دخی یاقوت احمره تشبیه ایدرلر نتکم شعر عربده کلور * ولا زور دیة تزهو بزرقتها * بین الریاض علی حمر الیواقیت * زیرا بوراده حمر یواقیتدن مراد ازهار وشقایق حمر در (معنای بیت) بودر که نامبارك اولان خنده اول لاله نك خنده سی اولدیکه انك اغزندن درونك سیاهلغی ظاهر اولدی ارباب ریاودعوانك اغزلرندن خارج اولان کلماتدن سوء حاللری وسواد دللری ظاهر اولدیغی کبی پس بو مقوله دهان بسته اولمق یکدر بوندن ظاهر اولورکه هر نسنه جمال وجلال یوزندن حسن وقبحی متضمندر حمرت وسوادلاله کبی زیرا حمرتی جهت حسندر که رخسار محبوبانه اکا تشبیه اولنور سوادی ایسه جهت قبحدر که سوء حال درونی مشعردر اکرچه که خال سیاه ونقطهٔ سیاه ونور سیاه مقبولدر و بوندن فهم اولورکه هر نسنه که عین ثابته سنك حقیقتنه استدلال اولنور پس اول حقیقتی بروجهله تغییر ایتمك ممکن دکلدر سواد لاله وزر غنچه یی تبدیل ایتمك ممکن اولمدیغی کبی (لمحرره) هر کسك آینه سندن ینه کندی کورینور * ذاتنك هرنه ایسه پست وبلندی کورینور * کوزلو یه کزلی دکلدر بو جهان آینه سی * آچ کوزك هر یوزه اندن باقی افندی کورینور *

نارخندان باغ راخندان کند

صحبت مردانت ازمردان کند

* نار * انار در زیرا الفك حذفی دخی لغتدر * مردانت * تا خطاب کند ه قیددر کندت ازمردان دیمکدر مردك تعریف وتفسیری مرور

والمبارك مافيه ذلك الخبر * اش * ضمير را ناره راجعدر * در * ضمله عربيدر
انجو معناسنه در خوشاب دیرلر می وار يد درلطيف ودانه دار انجو معناسنه
* درج * ضمله حقه وصندوقچه که ايچنده جوهر حفظ ايدرلر درجك
جانه اضافتی تشبيه آخره انتقال طريقيله در نتكم دائما دأب مولويدر
(معناى بيت) بودركه اى مبارك وخيرلو خنده سی انارك كه
اغزندن دل ودرونی كور ينور انجوی معرفت حقهٔ جاندن كورنديكی
كبی ونايد كوسترر معنا سنه متعدی اولمق دخی وجهدر بونده
جانی درجه وكلمات عرفانيه وحقيقيه يی انجويه تشبيه واردر نفاست
ولطافتده وبوتشبيه لطافت زائده يی متضمندر زيرا اناردانه لری دخی
انجودانه لرنه مشابهدر اكرچه كه لونده بری برينه مخالفدر پس انارك
اغزی آچق اولسه دانه لری ظاهر اولديغی كبی حقه نك دخی اغزی
كشاده اولسه انجولری باهر اولور وانسان كامل دخی فتح دهان ايلسه
درج جانده مخزون كهرلری فاش اولور واول كهرلره كرامات علميه
ديرلركه انسان كاملك ولايتده صدقنه برهان اقوى درتقليد ورسوم
اهلنك علومنه كرامات علميه ديمزلر زيرا افواهدن اخذوغيريدن تعلم ايله
حاصل اولمشدر بوخسه فيض والقاء الهی ايله مكرم اولمشلر در
پس نيجه كرامت اولور وعلملری كرامت اولمق كندبلری دخی اهل
كرامت اولمازلر ولكن مرتبه لرنه كوره اهانت دخی اولنمازلر مكر مدعی
اولالر وياخود علملری غيرنافع مقوله سندن اوله علوم فلاسفه كبی پس
انلره اهانت انلرك علومن ترك وعدم استعمال ايله اولور بونده اشارت
واردركه ظاهرحال باطنه دليل وبرهاندر وصدق وخلوص اهلنده در
بركت واردر وانلرك معرفتلری انجو وسائرلرك خذف كبيدر پس انجويی
قويوب خذفه رغبت ايتمك كركدرز يرا خذفده نماوقدر فاما صدفده
قوت ناميه واردر نتكم حقائقی بالاده كذرايلدی وانسانك درجات عاليه يه
صعودی نمای حال وتزايد اعمال ايله در (لمحرره) حسن حاليله اولنلر نامی
* ابركوررزروه عرشه نامی * تاك رزده نمابولمغله * قول صلار هرطرفه اندامی
﴿ نامبارك خندهٔ آن لاله بود ﴾
﴿ كزدهان اوسياهی دل نمود ﴾
* لاله * معروف چيچكدر انواعی واردر مشهور اولانی احمردركه رخسار

کوره عقلی کامی عداوانور زیرا انلرك علومی علوم حقیقیه دن دکلدر پس عقللری دخی اکا کوره در وبو مقوله عاقلك مماتی عالمه رحمتدر که عاقل حقیقینك حیاتی رحمت اولدیغی کبی (لمحرره) دیمه مغضوبه جهانده رحمت * بلکه نقطه ایله قیل زحمت * بونی تصحیف ایدنه رحمت اوله * دیه پیغمبرا کا خاص امت *

﴿ کراناری می خری خندان بخر ﴾

﴿ تادهد خنده زدانهٔ اوخبر ﴾

* بخر * بوراده خاء معجمه نك فتحیله در تا که آخر مصراع اخیرایله متوازن اوله زیرا اخر یدن فتحله وکسرله صاتون القدر پس ایکسی دخی لغته موافقدر (معنای بیت) بودرکه اکرانار دیدکاری میوه یی صاتون الور سك خندان وشکافته ومشقوق اولانی اشترا ایله تاکه انك خنده وخرق وشقی دانه سنك جودتندن خبرویره بونده انارك درستنی لب بسته وشکستنی خنده ایله لب ودهان بازه تشبیه وار در الحاصل انسانك لسانی مفتاح دلی اولوب کفتاره کلدکجه جوهر فروش ویاپلور اولدیغی معلوم اولمدیغی کبی درست اولان انارك دانه سی دخی جودت ورداءتده معلوم دکلدر مکر علامتیله معلوم اولکه شکافته اولدیغیدر بونده جمیع اورده نظر واستدلاله حث وتحریض وقبل الامتحان برکاره شروعدن منعوز جرواردر پس اقتدایه صالح اولان که مرشد کامل واولیاندر کدمرد ناقصدر بوقیاس اوزرنه درزیرا ظاهر ناره اعتماد اولنمدیغی کبی هر شخصك دخی ظاهر حالنه اعتماد اولنماز انکیچون زمان اولده یالکز صورت صلوة وصوم وامثالنه التفات ایتمزلر بلکه شهادت خصوصنده تدقیق وتعدیل ایدوب شاهد اولان کمسه بیع وشرا ورفاقت سفر ایله مجرب وممتحنمیدر دیوسؤال ایدرلرمش وبعضیلر کلماتنده کلور * نیجه باشلر کسر صوفی بوکون خلوت بوجاغنده * ولکن صورتا باقسك صان ابراهیم ادهمدر *

﴿ ای مبارك خنده اش کوازدهان ﴾

﴿ می نمایددل چودرازدرج جان ﴾

* مبارك * برکتلندرزیاده ونماوسعادت معنالرینه وبارك علی محمد ای ادم له ما اعطیته من التشریف والکرامة وتبارك بالشیٔ تفأل به کما فی القاموس * ومفرداتده کلورکه البرکة ثبوت الخیر الالهی فی الشیٔ

* رحمة للعالمين * قرآنده رسول الله صلى الله عليه وسلم حقنده وارد اولان
(وما ارسلناك الا رحمة للعالمين) آيتندن اقتباس اولنمشدر انكيچون نظم
قرآنه موافقة بطريق التبرك منصوب اوقنور وما ارسلناك نظمنده اولان
كاف خطابك عبارتى رسول الله‌ه واشارتى وارث سر رسول الله‌ه در پس
غيب وشهادت مشتمل اولديغى اون سكز بيك عالمك هر برينه رسول الله
صلى الله عليه وسلم نيجه رحمت اولدى ايسه وارث رسول الله دخى بحكم الميراث
رحمت اولدى مع هذا وارث رسول الله دخى صف اولاندر نتكم يونس امره
قدس سره كلماتنده كلور * كل محمد در يدر * بلبل الك يار يدر * اول كل ايله
ازلى * جهانه بله كلدم * قدرت صورت ياپدين * فرشته‌لر طپدين * عالمى
خلق طونمدين * ايلرو بوله كلدم * ورحمت اولمق افاضهٔ وجود وكمالاته
ناظردر (معناى بيت) بودركه جمله عاقلر شويله سويلمشلر وبووجهله
ديمشلردركه دانا وعاقل اولانكسه عالم هجده هزاره رحمتدر زيرا انسان كامل
غداء كائناتدر وغدا مغتذى‌يه رحمت وانعامدر خصوصا كه جمله نك
وجودنه مفتاحدر يعنى نزولا فيض مقدسله تجلى ابتداء اكا واقع اولدى
(اول ما خلق الله العقل) وعروجا دخى سر حضرته وصولك حلقهٔ
ارشادنه ارتباط بولدى نتكم حضرت هدايى قدس سره نظمنده كلور
* مفتاح باب حضرت انسان كامل انجق * بوراده عقلادن مراد مقربين دركه
عقل قدسى وعقل كل اربابيدر زيرا عقل اوچ قسم اوزرينه در
اولكيسى عقل اولدركه عقل كلدر وايكنجيسى عقل اوسطدر كه عقول
افلاكدر واوچنجيسى عقل آخردركه عقول جزئيه در وحديث صحيحده
كلور (اكثر اهل الجنة البله والعقلاء فى عليين) زيرا معلومدركه اهل جنت
اولمق مطلقا ابرار مرتبه سيدر اكرچه كه ابرارك دخى درجات متفاوته سى
واردر پس عليين قرب ووصلت مقربين ايچون اعداد اولنمشدر
* بوندن فهم اولنوركه عقلاء حقيقيه نك رتبه سى جنتك فوقنده در
زيرا جنت تنعم وعليين تجلى ايچوندر تجلى ايسه تنعمدن افضلدر
* زيرا تنعم صفت روح حيوانى وتجلى غداء روح سلطانيدر * پس بوندن
ظاهر اولديكه عقلاء اعتباريه به اعتبار بوقدر * يعنى ارباب ظاهر عقول
جزئيه يوزندن مدار رحمت دكلدر مكرنادر اوله واولكه عقل ارسطو ديرلر
مشهوردر بو دخى عقول حكماء جزئيه دندر اكرچه كه كندى فنلرينه

وافعالنه جنه وترس قله وجميع اشيايى خلقا وايجادا اكا اضافت ايليه پس
بوصورتده نفسك شركى توحيده ونفاقى اخلاصه مبدل اولوب اورتادن
اثرحرب مرتفع اولور فافهم جدا وتليين حديد معجزات داوديه دن اولدى
زيرا داودك خلافتى منصوص عليه در نتكم قرآنده كلور (ياداود انا
جعلناك خليفة فى الارض) ونفس دخى صلابتده حديد كبيدر پس نچون
قلب آكاه مقام خلافته وضع قدم ايتسه نفس آنك اليندن موم كبى اولور
زيرا اول وقتده اسباب قويه يه موفق ولباس استيلا وغلبه اكا اوفق اولور
ومقام خلافت اون ايكى اسمى حالا وتحقيقا تكميلدن صكره در فاعرف زراد
خانه يى تيغ وزره اشلننه يه تعميم ايلدى زيرا ايكيسى دخى تيموردن استصناع
اولنور بونده مراد ارباب ارشاد صحبتنده جوهر جان ودلى تصفيه
وتجليه در وبونده اشارت واردر كه اهل اللهك همتلرى تيغ كبى تيز
وتوجهلرى هر مراده درع كبى سپردر وكذلك ظاهرا آسوده اولدقلرى
مقاملرينك شرفنه وباطنا خزانهٔ دللرينك عزتنه دلالت واردر (لمحرره)
* آدم اولق استريسك بوجهانده اى ددم * تكيهٔ جنت مثال اوليايه بص
قدم * وبونده اوليايى كورمكدن مراد حقيقت اوزرينه رؤيتدر كه انلرك
طريقنه قولا وفعلا وحالا سلوك در يوخسه (وتراهم ينظرون وهم
لايبصرون) فحواسى اوزره كفار قريشك وخصوصا ابوجهل وابولهبك
رسول الله صلى الله عليه وسلمى رؤيتلرى كبى دكلدر زيرا بورؤيت مجرد
رؤيت بصردر مقصود ايسه رؤيت بصيرتدر كه انلره امور مذكوره ده
اقتدادر پس بومقوله رؤيت كيميا مرتبه سيدر كه سالكك نحاس حالنى
ذهب خالص عيار ايلر اوصاف رديهٔ طبيعيه يى تطهير ايدوب طرح نور
تجلى والقاء نفس الهى ايله نفس مطمئنه وراضيه ومرضيه وصافيه دائره لرنده
سر ذهبه ملاقى ايدوب استحالاتدن اكا كونا كون خبرلر سويلر ولكن
هركسه رؤيتنه يول يوقدر زيرا اكسيرنادر وكيميا عزيز در والا ابتذال
اولمق لازم كلور فافهم جدا (لمحرره) * سنى احراق ايچون اخذ ايله شمع
عشق نارندن * چو پروانه دكلسن چكمه نارك كنارندن * دوشرسن حبهٔ
دل نار عشقه قيل تماشا كيم * دخى رنكين اوله بلكه جهانده باغ انارندن *

جمله دانايان همين كفته همين
هست دانا رحمة للعالمين

عالم صفتدر كه هر كسك صفت باطنه سى اوراده تشكل ايدوب حالنه مناسب
اولان صورت ايله ظاهر اولسه كركدر انكيچون كيمى روشن دل ومتهلل
وكيمى دخى خيره دل ومتحزن وصورشتى اوزرينه كاورلر پس ارواح انبيا وكمل
اوليا جمله دن روشن تردر انكيچون صورت شمس وقرده محشور اولورلر
زيرا نيرين مذكورين كبى دللرن تصفيه وسينه لرن تجليه ايتمشلردر پس
بونده قوت مجاهده يه اشارت واردر يعنى مجاهد اولان نفس اماره ايله
نقدر مصارعه ايدوب انى زبون ومغلوب قيلورسه اوقدر مردان آخرت
اراسنده مرغوب اولور ودرجات عاليه بولور وبونده رمز واردركه
سالكه اولا تعيين مطلب وثانيا اسباب قويه يه تشبث وتمسك لازمدر
(لمحرره) * وارمى جنك ايلر زن نفسيله برشمشيرزن * مرد اولان ميدانه
كلسون يوخسه قالسون همچو زن *

﴿ تيغ در زراد خانه اولياست ﴾
﴿ ديدن ايشان شما را كيمياست ﴾

* زراد * زردكردر زيرا زرد زره حلقه لرن برى برنه اولاشدرمق
ومتداخل قلمقدر يقال زرد الدرع اى سردها كما فى القاموس پس زراد
خانه زره اشلينلرك كار خانه سيدر * كيميا * بالاده مفصلا تحرير اولنمشدر
(معناى بيت) بودركه تيغ الماس حقيقى اولياء كبارك زراد خانه سنده
اولور پس اومقوله تيغى زراد خانۀ اوليادن طلب وتحصيل ايتمك كركدر
اوليايى كورمك سزه كيميا كبيدر كه انكله مس احوالكز اكسيروار اولور
واعلى الاجساد اولان ذهبيت مرتبه سن بولور معلوم اولسكه زره على ابتدا
حضرت داود عليه السلام دن قالمشدر زيرا حق تعالى اكا آهنى بطريق
المعجزه تليين ايتمش ايدى نتكم قرآنده كاور (والنا له الحديد) ودرع
صوريه كه دفع سلاح ايچون تلبس اولنور جهاد اصغرده اعداء ظاهره نك
اسلحه سن دفع ايتديكى كبى درع معنويه دخى جهاد اكبرده اعداء باطنه نك
دست تعرضن منع ايدر ودرع معنويه دن مراد لباس تقواى حقيقى در
نتكم قرآنده كاور (ولباس التقوى ذلك خير) پس كتان وقطندن منسوج
اولان قيصدن درع حديد افضل اولديغى كبى اقوال وافعال اراسنده
دخى لباس تقواى حقيقى خيردر زيرا تقوى اودركه سالك اولان كمسنه الله
تعالينك ذات مطلقه وصفات حسنى وافعال جميله سنى كندى ذات وصفات

زیرا بعض روح واردرکه جسدنه ناظر اولان کسه آنی برفائده اوروح ظن ایدر بلمزکه جسده تعلق حالی تیغ چوبینك غلافنه تعلق حالی کبیدرکه عاقبت انك صاحبی مفتضح اولسه گرکدر * بوندن اخذ اولنورکه هر نسنه نك ظاهرینه مغرور اولمیوب غور وقعرنه واصل اولمامق لازمدر (لمحرره) لفظ شیری او قیوب صانمه این * کیم باور بلکه اوله شیر ژیان * قلمین سودی اول اندیشه * چکر آخر تجارتنده زیان * وبونده اشارت واردرکه انسان نفسله محاربه محتاجدر و انك تیغ تیزی انواع مجاهداتدر خصوصا ضرب ذکراله گردن هواسی کسلور انکیچون اهل ذکرك قلیجی عرشه آصیلور * ورمز واردرکه نفسی سدی و مهمل وآسان طوتن کشینك دامن دلن آخر خار ندامت طوترولذت طبیعیه یه اشتغال کوسترن اهل شهوتك باغ وجودنده عاقبت درخت زهر بتر * پس مرد میدان همز استین اول نفسله کشتی کیرلك ایدروملك مصارعه یه کیدروالا ارباب جهاد ارا سنده زن کبی بی ناموس قالور وخوار اولور

* گر بود چوبین برو دیگر طلب *

* ور بود الماس پیش آ با طرب *

* پیش آ * اوکه و یری کل وایلرو طور دیمکدرنته کم شرح اولنمشدر وحضرت مولانا قدس سره یه عزی اولان ابیات دندرکه احتضاره قریب ملك الموته عندالباب مطلع اولدقده * پیش ترآ پیش ترآ جان من * یك درحضرت سلطان من * طرب * تحریکله برخفتدرکه اکثر سروردن حاصل اولور باقی مفردات بالاده شرح اولنمشدر * (معنای بیت) بودرکه ای مجاهد قلیجی اول بوقله اکر اغاجدن ایسه آنی براغوب یوری برغیری قلیج طلب ایله که دمردن مصنوع اوله واکر قلیجك یاغی دمردن اولمایوب بلکه طاش کبی متین وآبدار ایسه سرور تامله اوکه کل وایلرو طور زیرا انکله مرادك اوزرینه ایش بتوررسن ودشمنه غالب اولوب کندیکی خاك ذلتدن کوتوررسن بوندن اخذ اولنورکه قلجلر تفاوت اوزرینه درکه مردودی ومقبولی دخی مراتب اوزرینه در جمله دن پسندیده وکارگر اولان تیغ الماسدر پس ارواح انسانیه دخی بوکا قیاس اولنه یعنی ارواحك بعضیسی بدندن مفارقت ایتدکدن صکره حریق بالنار اولمقدن غیره یرامز و بعضیسی دخی دنیاده کسب ایتدیکی جلا وصفوت مقداری معتبر اولور زیرا آخرت

اولان لذت تمام لذتدر که جسمانی وروحانیدر ولذت روحانیه یالکز لذت جسمانیه دن اعدر انکیچون قرآنده کلور (قول معروف ومغفرة خیر من صدقة یتبعها اذی) زیرا قول معروفده تفریح روح واردر که بالفعل عطاء ممنوندن مرغوبدر زیرا عطاء ممنون مورث المدر قول معروف ایسه مفرح محضدر وذکر اولنان عذاب فراق وقطیعتک عقبابه اختصاصی بوقدر * بلکه دنیاده دخی حاصلدر ولکن صاحبی نائم حکمنده اولغله کمال غفلتدن احساس وادراك ایتمزبلکه فی الجمله بزخده وبالکلیه حشرده ذوق ایدر انکیچون خبرده کلور (الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا) یوندن بعد الموت متیقظ اولان ناس ناسیدر فاما انسان مونس ومتذکر دائما متیقظدر نتکم قرآنده کلور (والذینهم فی صلاتهم دائمون) اکرچه که انسان کامله کوره جمیع مواطنده کوره علما وشهودا ترقی واردر زیرا حق تعالینك رحمانیتی منقطع دکلدر بلکه آثار رحمتی پیوسته و نعیم فیض وعطاسی باقی ودائم در (المحرره) سیر دائم ایله حقه طورمه ای اهل مقام * دیدی حق قرآنده کیم یا اهل یثرب لا مقام *

* تیغ چوبین را مبر در کارزار *

* بنکر اول تا نکردد کار زار *

مبر نهیدر زیرا میم علامت نهی وبر فتحله بردندن امردر ایلتمك دیمکدر *کارزار* اصلنده کارچوق اولان یردر زیرا زار کثرته دلالت ایدر صکره جنك وحرب یعنی صوش یرنده استعمال اولندی که عرب معرکه دیر موضع قتال معناسنه وامام غزالی قدس سره احیاء العلومده دیرکه لفظ زار بدل فی العجمیة علی المشرف علی الهلاك (معنای بیت) بودرکه اغاجدن مصنوع اولان قلیجی معرکه ایلتمه ومحل قتال وجای جنکه کتورمه اول نظر ایله کورکه نه مقوله قلیجدر پس اغاجدن اولوب استعماله صالح اولمدیغن یقینا بیلدکده آنی ترك ایله تاکه اول محلده سنك کارك زاری اولمیه زیرا قلیجك اغاج اولدیغنه معرکه ده مطلع اولورسك ویاخود بعد الاطلاع مسامحه ایدوب اول محله اغاج قلیج ایله واررسك خصمکه غالب اولمایوب زبون دوشرسن وشمشیر زنلر ارasنده زن حکمنده قالوب رسوای اولورسن پس *علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد* وفقیحه عمل لازم وعاقبت اندیشلك امر مهمدر روح انسانی دخی بوکا قیاس اولنه

وبوڭده ابدان وارواح علماء باللهى تعظيم واجساد وارواح جهلايى تحقير واردر نتكم خبرده كلور (لحوم العلماء مسمومة من همها فقد مرض ومن اكلها فقد هلك) (لمحرره) نيك مشرب پاكدل حقنده بد سوزدن صاقن * زهر قهر يله هلاك اولورسن اكسوزدن صاقن *

* تا غلاف اندر بود با قيمت است *

* چون برون شد سوختن را آلت است *

قيمت وثمن ميانده فرق بودر كه قيمت برنسنه نك مقدارينه موافق ومعادل اولاندر ثمن ايسه مايقع به التراضى در كرك مقدارينه موافق وكرك ازيد وانقص اولسون* آلت* فاعل ومنفعل اراسنده اولان واسطيه ديرلر زيرا بو واسطه اولمدقجه فاعلك منفعله اثرى واصل اولماز نجارك منشارى كبى (معناى بيت) بودر كه تاكه تيغ چوبين غلاف وقين ايچنده مستور الحال اوله با قيمت وحرمت واعتبار در زيرا غلافنده باقوب اغاجدن اولديغن بلمزلر كه انى سائر قليجلر كبى سيف صمصام صانورلر * چونكه بيرون اولدى و غلافندن اخراج اولندى احراقه آلت وواسطه در كه وقود نار اولور وغيرى برنسنه يه يرامز پس سوختن بوارده متعديدر * بوندن حال روح دخى مفهوم اولدى زيرا روح دخى آب وكلدن مركب ومخلوق اولان جسده مضاف ومتصل وانك حكميله منصبغ اولمغله اولدخى جسد كبى وقود نار اولمقدن غيره يرامز وروحك عذابى برزخه كوره نصف عذابدر كه روحانيدر وحشره كوره تمام عذابدر كه روحانى وجسمانيدر روحانيدن مرام تألم وتفجع وتحسردر كه فراق وقطيعت حق شهود و مطالعيه منوطدر * وبو عذاب جسمانيدن اشددر زيرا روحده صفت لطافت اولمغله بدندن زياده متأثر ومنفعلدر انكيچون رسول الله صلى الله عليه وسلمده كرب موت مشاهده اولندى زيرا روح پاكلرى الطف الارواح ومزاج لطيفلرى اعدل الامزجه ايدى پس بو مقوله روح ومزاج اوزرينه وارد اولان المقدر جزئى ويسير اولسه ينه كلى وعسير كورينور (لمحرره) كل صد برك كبى برتازه بدن * كل له مس ايتسك انجوراندن * سكا تيزمى درك ايچون بو مثال * برميدر هيزم ايله برك ابدا * ولذت روح دخى الم كبيدر يعنى برزخده اولان لذت نصف لذتدر كه روحانيدر وحشرده

دوزلمشه روبین ودمردن دوزلمشه آهنین وطاشدن دوزلمشه سنکین
دیدکلری کبی وکاه اولورکه منسوب الیهك بعض اوصافن بیان ایچون
اولور رنکنی بیان ایچون اولمق کبی مثلا مشك رنکنده اولانه
مشکین وقرمزی کله کل آتشین دیرلر * چوب * مقطوع اولان اغاجدر باش
اولسون قوری اولسون یرده بتمش طوران اغاجه درخت دیرلر ودقایقده
کلورکه چوب بونیلوب دوزادکدن صکره کسلمش اغاجه دیرلر
دکنکه عجم چوب دیر انتهی واولکه صدر اعظم احمد پاشا
نظمنده کلور * لاله خدکدن مکر کل رنك و بو اوغرلادی * کیم درخته
صاروبن کز در دیلر بازارده * مجازه محمولدر مع هذا انده ایهام
واردرکه چوب حقیر عظیمه مقارنتله قوت مادیه ونامیه مرتبه سن بولوب
درخت وار اولمشدر * غلاف * شرح اولنمشدر بوراده مراد قلیچ قینیدر
(معنای بیت) بودرکه بی معنی اولان جان یعنی معنایه واصل اولمیان
وسر معرفتی طویمیان وذوق حقیقتی بولمیان جان جسد ایچنده بی خلاف
وبالاتفاق اغاج قلیچ کبیدر قین ایچنده پس اغاجدن مصنوع اولان قلیچ
بی قیمت و بی اعتبار اولدیغی کبی زیرا وقت حاجتده ایش بتورمز
ومحارب اولان کمسه انکله شجعان وابطال ارasنده مفتضح اولور
واحراقدن غیریه یرامز بی معنی اولان جان دخی بویله در (لمحرره)
آتشیدر جان بی معنانك ای دل جوهری * وای اکا کیم اوله شیطان
کبی آتش مظهری * فاماجان پرمعنی تیغ پولاد کبیدرکه کارکردر کرك
بدنه متعلق وکرك مفارق اولسون بلکه مفارقتده تیغ عریان کبی
زیاده قاطعدر * زیرا جان بامعنی اهل شهداء حقیقیه درکه دائما احیا
عداد نده در پس انلردن اهل تصوف اولنلرك تدبیرانده حیات ومماتی
برابردرنتکم قرآنده کلور (فالمدبرات امرا) تدبیر ایسه صفت روحدر *
یوخسه صفت جسد دکلدر بوندن ظاهر اولورکه اهل الله حقنده
یاقولا و یافعلا ترك ادب واطالهدن دائما احتراز اولنمق کرك (الا ان
مات محمد فرب محمد حی) وبوندن فهم اولنورکه روحك اسفل سافلین
جسده تنزل واکا تعلقندن مقصود اصلی معنای حقیقی ایله اتصافدرکه
اهل اللهك بطریق المشاهده واصل اولدقلری معنادر پس صورتدن
افضلدر انکیچون الفاظ وانساب واحساب ایله تفاخر ایتمك منهیدر

وانلرله هم مجلس اول تاكه الله تعالیدن هم عطا وهبه بوله‌سن بطريق التمليك و بطريق الاباحه وهم فتوت ورجوليت اهلی اوله‌سن و بوسببدن سكا دخی مردخدا ديه‌لر پس عطا فی الحقيقه فتوت اوزرينه مترتبدر زيرا اهل فتوت اولمدقجه عطاء خاص الٓهی ظهوره كلمز ولكن قافيه ايچون نتيجه‌يی تقديم ايلدی وجائزدركه فتی ذكری ترقی بابندن اوله پس ترتيب كما هو اولور بونده صحبت خواصی وجدان عطا وحصول فتوته شرط طوتدی زيرا صدور احرار صندوق الاسرار در پس اول صندوقه تعرض ايتمك صحبت وخدمت ايله حاصل واسرار صاحبی حقه واصلدر نتكم حضرتك افندی نظمنده كلور ✵ خلوت وعزلتده بولدق چونكه شهرت آفتن ✵ صحبت مرشدله ايردك حضرت مولايه بز ✵ وبونده عطا ئله فتوتی جمع ايلدی زيرا عطا حقه وفتوت عبده كوره‌در يعنی اهل عطا اولان كمسه ذو العطا كركدر تاكه سخا وكرمدن عبارت فتوت مرتبه‌سی وجوده كله وحديثده كلور (تخلقوا باخلاق الله) الحاصل اكر اموال وارزاق واكر شرايع واحكام واكر حقايق ومعارفدر اربابندن كتم ايتميوب بقدر القابلية بذل وانفاق وايثار ايتمك كركدر انكيچون قطب الاقطاب مقسم الارزاق ومأخذ الفيوض ومعدن الكمالاتدر زيرا سر ربوبيت ايله قائمدر بروجهله كه احكام اسمائله ظاهر ونيابت حقله متحققدر ولكن دعوادن مصوندر سائر ارباب تمكين كبی وبونده اشارت واردركه خلافته مستحق اولان اهل فتوتدر انكيچون حضرت موسی عليه السلام فتاسی اولان يوشعی كندی مقامنه استخلاف ايتدی پس ظاهر وباطن فتوت اهلی اولميان كمسه طمع مقام خلافت ايتمك بعيددر (لمحرره) نه دير كوش ايله اولكيم خانهٔ اسراری بانيدر ✵ خلافت پايه‌در انك فتوت نردبانيدر ✵

✵ جان بی معنی درين تن بی خلاف ✵
✵ هست همچون تيغ چوبين در غلاف ✵

تيغ چوبين ✵ چوبه منسوب تيغ ديمكدر پس ياء نسبت ونون تأكيد نسبت ايچوندر بوراده ياء نسبت منسوب اليهك مادهٔ وجودنی بيان ايچوندر يعنی تيغ چوبين ديمك اغاجدن دوزلمش قيلج ديمكدر توجدن

جمله سندن تعلق قطع ایله زیرا کیمی حجابی ظلمانی و کیمی حجابی نورانیدر حقه وصول ایسه بوایکی درلو حجابی خرقله حاصل اولور و بوایکی حجابك جزئیاتی یتمش بیك قدر در که جمله سندن عبور لازمدر پس لفظ معنایه ومعنی دخی حقیقته دال اولدیغی کبی شریعت دخی طریقته وطریقت دخی معرفته ومعرفت دخی حقیقته وسیله واباس مثالدر ولکن اهل قصور اولنلر نظرلرن دال ووسیله واباسه قصرایتمه لریله مداول ومتوسل الیه ولابسدن محروم اولمشلر و پرده مرتبه سنده قالمشلر وپرده یی ماوراسنی استشفافه مانع قیاس ایلمشلردر وحضرت هدایی قدس سره کلماتنده کاور کوزکدن پرده زائل اوله مطلق *فتی ظاهردرر مختفی دکل حق* بو پرده دن مراد پرده یه نظردر فافهم واعرف جدا

همنشین اهل معنی باش تا

هم عطایابی وهم باشی فتی

فتی شاب وسخی وکریم معنالرینه کلور وشاب اولان کمسه ده قوت غالب اولمغله فتوایه فتوی دیدیلر زیرا مفتی اولان کمسه جواب حادثه ده سائلی تقویت ایدر وتعریفاتده کلور که فتوت لغتده سخا وکرمدر واصطلاح اهلی حقیقتده اودرکه خلقی کندی نفسك اوزرینه دنیا وآخرت ایله ایثار ایده سن وحکایه ده کلور که مشایخدن برینه ضیف نزول ایدوب شیخ دخی مریدنه علی التعجیل سفره کتور دیو اشارت ایلدی مرید دخی کیدوب کیچ کلدکده شیخ اکا سر تأخیردن سؤال ایلدی مرید جواب ویروب سفره ایچنده قرنجه لر واریدی انلری آزرده قلمه ق ایچون کندیلری سفردن پریشان اولنجه مکث ایلدم دیدی شیخ پسندایدوب اصبت الفتوة دیدی فاما اندن اکمل بوعزیز معنای مذکوره مطلع اولوب فتوت سفره یی تعجیلده ایدی دیدی زیرا شان انسان شان موراوزرینه راجحدر وقرآنده کلور (واذقال موسی لفتیه) بوفتادن مراد حضرت موسانك شاکرد وخادمی اولان یوشع بن نون در علیهما السلام ومفرداتده کلور الفتی الطری من الشباب والانثی فتاة ویکنی بهما عن العبد والامة انتهی (معنای بیت) بودرکه اهل معنی وحقیقته مصاحب (وکونوامع الصادقین) لخواسنجه انلره یار

عملك پریدر شویله که بی علم و بی نیت خالصه اولان عمل عالم ملکوته
صعود ایده مز و کذلك علم و عملك مجموعی عالمك پری کبیدر پس بر روح
جنت عالیه یه پروازه طالب اولسه علم و عمل بال و پریله پرواز ایدر یالکز علم و یالکز
عمل ایله دکل نتکم بر پرایله مرغ پرواز ایده مز اکر یالکز علم ایله اولسه
فلاسفه حقدیول بولورلردی اکرچه عملری دخی غیر نافع مقوله سیدر
واکر یالکز عمل ایله اولسه رهابنه اللهه واصل اولورلردی اکرچه که عملری
دخی اعمال صالحهٔ شرعیه دکلدر پس بو تقریردن اخذ اولندیکه صورتك
مذموم اولدیغی بی معنا اولمسیله در والا معنایه مقارن اولان صورت
مقبولدر ابه مقارن اولان قشر کبی انکیچون الفاظ قرآن و کیسهٔ مصحف
وخرقهٔ ارباب حال و کسوهٔ کعبه و امثالی معظمدر زیرا سریان برکت ایله
حرمت بولوب لفظ ایکن معنی و صورت ایکن حقیقت رتبه سن احراز
ایتمشلردر (لمحرره) حال ساری اولیجق جان ودله * برکت بولدی تن
وخرقه یله * بونده صورت پرست ایله اهل رسومه و معنی پرست ایله
اهل حقیقته اشارت واردر اکرچه که اهل حقیقت صرفه اولان صورت
ومعنانك ایکیسندن دخی فانیدر زیرا معنی عالم آخرتندر دنیا و آخرت ایسه
اهل الله اوزرینه حرامدر یعنی تعلقی حرامدر نتکم سحاب آبی حاملدر
ولکن اکا تعلقی یوقدر انکیچون مراد حق اولان موضعه صب ایدوب
مرور ایدر پس مرتبهٔ معنادن بله فناء کلی لازم کلیجك لفظ قنده قالدی
بوسببدن عرفی تصحیح لفظه خرج و صرف ایدن مذموم اولدی حتی
مولانا جامی سلسلة الذهب نام کتابنده قراء حقنده کتورر * نقد عمرش
زفکرت معوج * خرج شددر رعایت مخرج * صرف کردش همه حیات سره
* درقرآت سبعه و عشره * وخواجه حافظ بو انده کلور * عشقت رسد
بفریاد کرخود بسان حافظ * قرآن زبر بخوانی در چارده روایت *
وابن الاشرف کلماتنده کلور * نیجه الفاظ و معنی خرج ایدرسن ای فقیه *
واراوتانکم حق منزهدر بو آغ و قاره دن * اقدن مراد معنیدر
زیرا لفظه کوره روحانیدر و قرادن مراد لفظدر زیرا معنایه کوره
جسمانیدر وحضرت هدایی قدس سره کلماتنده کلور * الدائمه کی صاقن
بو کائناته * کچ آغ و قرادن باق نور ذاته یعنی کائنات که عالم ارواح و اجسامی
وملك و ملکوتی و دنیا و آخرتی و علوم ظاهره و باطنه یی مشتملدر بونلرك

منجلی در روز رستخیزده کون کبی پرتو آور وضیا کستردر شو یله که سائرلرانك حسن حال وشعاع کالنه باقوب تاریکیٔ حسرتده قالورلر وسیارهٔ راه انوار اولمدقلرنه نادم اولورلر وبی معنی اولان روح که اسفل سافلین طبیعتده قالوب چوریمش ورطوبت فیض الهیدن بی بهره اولوب قوریمشدر هیزم دوزخ اولوب نظرلردن مطروح وضرب شمشیر عذابله مجروح اولور * بوندن فهم اولنور که انسان نورفطریسینی محافظه ایتمك کرکدر تاکه نور کمالی یه مداراوله والا نقصان پذیراولان نسنه‌نك کمالی وفساد قبول ایدن جوهرك صلاحی کوج اولور بیضهٔ فاسده کبی * وبونده اشارت واردر که معنی انسانك قلب وروحنده در یوخسه جسد واسانده دکلدر زیرا جسدنده اولان صورت واساننده اولان لفظدر * معنی وحقیقت یاننده لفظ وصورته اعتبار یوقدر * بلکه لفظك کمالی معنی وصورتك جمالی حقیقت ایله‌در انکیچون بی مغز اولان میوه‌نك قابی دخی خواردر

* رو بمعنی کوش ای صورت پرست *
* زانکه معنی برتن صورت پرست *

* کوش * کاف عربینك ضمیله امردر مصدری کوشیدندر دورشمق وچالشمق معناسنه * پرست * اولکسی مفرددر پرستیدندن طابمق معناسنه ایکنجسی مرکبدر پرایله استدن که پرقناست واست ادات خبردر (معنای بیت) بودرکه یوری ای صورت پرست وظاهر بین اولان کمسه معنایه چالش وتحصیل حقیقت ایچون کیجه وکوندز دورش اول سببدنکه معنی وحقیقت صورت ولفظ جسدی اوزرینه قناتدر پس بی پراولان مرغ پروازایده مدیکی کبی بی معنی اولان لفظ و بی حقیقت اولان صورت دخی بویله‌در نتکم مثنویده کلور * هست تسبیحت بخار آب وکل * مرغ جنت شدزنفخ صدق دل * یعنی انسانك تسبیحی نفسه مستند اولمغله فی الحقیقه جسده دائر بر بخارو برلفظدر وصدق دل انك روحیدر پس چونکه صدق دله مقارن اوله روح دمیده مرغ جنت اولور ولفظ ایکن معنا اوله تحقق بولور وصورت ایکن حقیقت دائرسنه کلور وبومقامدندر که حضرت هدایی قدس سره بیورر * جنت اهلینه کرك علم وعمل * لاجرم اوچماغه لازمدر جناح * یعنی علم که صفت باطنه در

اضرام ایدر پس برنفخدن متعدد داثر ظهور ایدر وقرآنده کلور (وفی الارض قطع متجاورات) یعنی زمینده بوی برینه متصل قطعه لر واردر که کیمی شایستهٔ زراعت و کیمی شوره زار و بعضی ریك آمیز وبعضی سنکستاندر وارض انسانیت دخی بو یله درز یرانده دخی قطعه لر واردر * نفس وقلب وروح وسر وخفی کبی وبو قطعه لر قرب جوارله متقارب ایکن حقایقده مختلفلر در که کیمی حیوانی و کیمی ملکوتی و کیمی جبروتی و کیمی عظموتیدر وفرث ودم ولبن دخی بویله در پس نظرایله که لبن فرث ودم اراسنده خروج ایدر یکن فرثك رایحه سی ودمك اونی اکا سرایت ایتمز زیرا ارالرنده حاجز رقیق واردر پس اعتبار بوحاجزه در بوخسه تقاربه دکلدر وقرآنده کلور (مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ لایبغیان) پس بواسراردن آکاه اولد کسه جمیع اشیاده مقتضیات استعدادات وموجب اسماء متقابلات اوزره تفاوته نظر ایله ومبداء واحددن تأثیرات متعدده یی مشاهده قیل تاکه بوعالمك نیك وبدنه باقوب برنسنه دن منفعل اولمیه سن وهرموجودی مقامنده خوش کوروب ذات وصفات وافعاله اولان تأثیری مبدأ اولدن کوزلیه سن زیرا حضور وراحت مکاشفه ومشاهده ومعاینه ایله حاصل اولور (لمحرره) ای کوکل آینهٔ عالم نماسنسن ولی * اولمدك ژنکار غفلتدن عجبدر منجلی * آه کم هر یوزیکا یوز طوتدی اما بلمدك * کورمدك وجه حق سا که خفی اولدی جلی *

* آنچه بامعنیست خود پیدا شود *

* وانچه پوسیده ست اورسوا شود *

بو بیتك مفرداتی شرح اولنمشدر (معنای بیت) بودر که اول انارو سیب وامثالی میوه که بامغز ودرستدر خوب اولان البته کندن کوستر ر * وفقیجه او کندی بی پرواظاهر اولور وفضاحت یوزنی کورمز واولکه چوریمش و بی مغزونادرستدر * سیردن بوی سیر اولور ظاهر * مصداقیجه قبحی * ظاهر اولوب رسوای ومفتضح اولور * بونده مغزی لفظدن مقصود اولان معنایه تشبیه واردر پس بامغز اولان میوه لفظ مستعمل وبی مغز اولان لفظ مهمل کبیدر * و بوندن حال روح دخی روشن اولدی زیرا بامعنا اولان روح که معارف الهیه ایله متحلی وانواع تجلیات ایله

وانکه پوسیده بُدت بود غریو بانك

* ناردانك * انار صو یدر ولکن عرفا بعد الطبخ استعمال اولنور زیرا دانك عامه قتنده بردرهمك ربعی واهل حساب یاننده برمثقالك سدس یدر تعریب ایدوب دانق دیرلر پس طبخله ربع ویا سدس قالمق ویا کتمك اعتبار یله ناردانك دیرلر *پوسیده* باء عجمی ایله چوریمش دیمکدر *بانك* اون یعنی آواز قوی (معنای بیت) بودر که اول میوه که شیرین واذیذ وصاغدر اوناردانك اولدی یعنی بعد الطبخ ناردانك شرابی اولوب منتفع به اولدی واولکه آجی وچور یمشدر آنده اوندن غیری اولمدی یعنی طبل کبی ایچی بوش اولوب مجرد آوازه منحصر اولدی وانکله انتفاع اولنمدی پس ارواح طیبه دخی میوه های شیرینه بکزر که لذت معرفت ومذاق حکمتی حاویدر انکیچون ابدانی مفارقتدن صکره مفتضح اولماز وارواح خبیثه میوه های پوسیده یه بکزرکه مرارت جهل وعفوصت غفلتی مشتملدر انکیچون بعد المفارقه رسوای اولور نتکم بیت لاحق بومعنایی ایضاح ایدر و بوستانده کلور * چه قدر آورد بنده حورروش * که زیر قبا دارد اندام پیش *یعنی نه قدر اعتبار کتورر اول حوری صورتلو بنده که قبا التنده اندام ابرص طوتر یعنی بومقوله بنده نك ظاهر نه مغرور اولمامق کرکدر * زیرا لباسدن تجرید اولنسه عیبی ظهور ایدوب تنفر طبعه باعث اولور (لمحرره) چون حصیر اوله بساطخانه * باقمه زربفت پرده یه درده *دلفریب اولدی نقش مارامّا* نوش ایدز زهرنی اوغرردرده * بوند اشیانك استعدادی تفاوتنه اشارت واردر اکرانسان واکر غیری اکرچه که عطاء آلهینك توجهی برابردر نتکم کنش قصارك یوزنی تسوید وثوبنی تبییض ایدر چوریمك شانندن اولان واولمیان میوه لره تعلق نور شمس دخی بویله در واجساد سبعه دخی تفاوت بوکا قیاس اولنه وسهیل یمنی دخی لونده مؤثر ایکن هر یرده سختیانی اوننی ویرمز نتکم کلستانده کلور *کرچه سیم وزر زسنك آیدهمی* ازهمه سنك نباید زر وسیم *برهمه عالم همی تابد سهیل *جایی انبان میکند جایی ادیم * ومثنویده کلور *فرض می آری بجا کرطائفی *برسهیلی چون ادیم طائفی *تاسهیلت واخرداز شر پوست * تاشوی چون موزه هم پای دوست*ونفخ آدمی کاه اولور که سراجی اطفاء وکاه اولور که ناری

*تو پاك باش ومدارای برادر از كس باك *زنند جامهٔ ناپاك كازران برسنك*

كشتن ومردن كه برنقش تن است

جون انار وسيب رابشكستن است

كشتن قتلدر يعنی روحی جسددن ازاله در پس بونده فعل غير اعتبار اولنور *مردن* اولمكدر موت كبی پس بونده فوت حيات اعتبار اولنور كه حتف الانف موتدر *انار* عرب رمان ديديكيدر شرحی كذر ايتمشدر سيب كبی (معنای بيت) بودر كه قتل ايتمك و بنفسه اولمك كه نقش تن وصورت جسد اوزرينه وارد اولور نسنه در بوخسه روح اوزرينه دكل زيرا روحه فناطاری اولماز انار والمايی مثلا كسر ايتمك وانلرك دخی انكسارلری كبيدر كه كسروانكساريله درونلرنك جودت ورداءتی ظهور ايتديكی كبی قتل وموت ايله دخی مقتول وميتك حسن حالی وسوء حالی باهر اولور پس حسن حال اهلی شادان ومقبول اولديغی وقتده سوء حال اهلی نالان ومردود اولور ويونس امره كلماتنده كلور * اولدوكم ايچون نه غصه يرم * آلور جانمی كرويارهدن * اولدی ديه لر غصه م يه لر * بن برقوش اولام چقام آردن * زيرا اهل الله كشفله هر نسنه نك اصلنه رجوعن بيلشلردر پس جسدك عناصره انحلال وروحك نفس كليه ارتباطندن متألم اولمازلرو بلكه آنی غربتدن وطنه وصول كبی بيلورلر مع هذا ابدان كمل عدم انفساخ وانحلال ايله مكرملردر نتكم مرارا بيانی كذر ايتدی و بودخی شرح اولنديكه روح عالم امردن وجسد عالم خلقدندر عالم امر وعالم خلقك بری برينه ارتباطی تعلق حسبيله در يوخسه حاليت ومحليت ايله دكلدر * پس روح انسانی كه فی الحقيقه غير متحيز در بدنه حال دكلدر بلكه اكا متعلق وانده متصرف ومدبردر * اصلی بودر كه روح نورانی وجسد ظلمانيدر نورله ظلمات ايسه بريرده مجتمع وممتزج اولماز انكيچون ليل ونهار متعاقبلردر يوخسه متداخل دكلردر و بوندن فهم اولنور كه موت حقيقتده نفس اوزرينه وارددر نتكم قرآنده كلور (كل نفس ذائقة الموت) فاما روحله جسدك بری برلرينه شدت تعلقلری حسبيله جسد دخی متألم اولور انكيچون عذاب جسمانی وعذاب روحانی درلر

انچه شيرينست اوشدنارداك

تعلمی بساغ اولاق اوقانده ولکن چه فائده بلکه خلق عالم (لو منع
الناس من فت البعرة لفتوها) مصداقنجه ممنوع ومنهی اولدقلری
نسنه یی اشلمکه حریصلردر بو سببدن اهانت قصد اولنوب اوراق منطق
ایله استنجایی تجویز ایتمشلردر زیرا توغلنده فائده یوق واومقوله
چ کاغد فلاسفه یه دخول ایده تلوث وجود ومضرت دلیک چوقدر پس
عاقله کرکدر که علوم نافعه دن قطعهٔ وزیری ومکی اتخاذ ایدوب
مطالعه سیله مشغول اوله (لمحرره) * جویبار فیضدن کاسه اکر برنم سکا *
* فی الحقیقه موج اورردی هر نمی چون یم سکا

آن امیران دگریك بك قطار
بر کشیده تیغهای آبدار

* قطار * کسرله قطار ابل و بغل وفرس وامثالی یقال قطر الابل
قطرا وقطرها واقطرها قرب بعضها الی بعض علی نسق وجاءت الابل
قطارا بالکسر ای مقطورة کما فی القاموس ومفرداتده کلور که قطر
ضمله جانب معناسنه در القیته علی قطره دیمك جانبی اوزرینه اتی
القالیدم دیمکدر وتقطر دیمك جانبی اوزرینه واقع اولدی دیمکدر بوندن
اخذ ایدوب قطر المطر دیرلر سقط معناسنه انکیچون قطره له تسمیه
اولندی وتقاطر القوم جاؤا ارسالا کالقطر ومنه قطار الابل بوندن فهم
اولنور که قطارك اصلنده ابله اختصاصی واردر صکره غیرینه دخی
استعمال اولندی * آبدار * صواو هر نسنه که تروتازه وصفی وزونقلی
اوله انك وصفنده استعمال اولنور بو سببدن صولی میوه یه وامالیسی
اناره و براق ورونقلی قلیجه آبدار دیرلر وشعر یا قیده کلور * آبدار اولسه
نوله میوهٔ شعر باقی * اورمدی کمسه بو باغ ایچره دخی بویله قلم (معنی
بیت) بو در که اول غیری امیرلر دخی بر بر قطار کبی منتظم ومتسق
قینلرندن آبدار وقاطع قلیجلری چکمش ایدی یعنی هر بری بری
اردنجه محاربهٔ خصم ومقاتلهٔ مخالف ایچون تیغ تیز وسیف صمصام
چکدی زیرا آخرك دعواسن ساخته وتزویر قیاس ایدی واعتقاد
کلدیکی صورتنده دخی مصر اولدی وقطار وار کلامدن مقصود
دفع لفظ وغلط در انکیچون دیوان ملوکده هر کسك دعواسن علی
حدة استماع ایدرلر وغیرك صیت وصداسنی کسرلر زیرا سبب

تشویشدر انکیچون امام اعظم رحمه‌الله بیورمشدر که امامك قراءتی
کافیدر زیرا اکر شافعی مذهبنده کی کبی جماعتك هر بریسی قراءت
ایلسه‌لر نتکم مصرده جامع ازهرده وسائر بلاد عربده مشاهددر تشویش
حاصل اولور ومغلطه چوغالور بوندن فهم اولنور که تسبیح نمازنده
دخی جماعت اولسه‌لر نرم وحزین اوقومق کرکدر تا که بری برلرنه
تشویش ویرمیه‌لر انکیچون حضرات اصحاب رضی الله عنهم حرم
نبویده احیای لیل ایتدکلرنده آری آوازینه مشابه وجهله اوقورلر
واعتدال کوزلرلر وکمسه‌یه مزاحمه کوسترمزلردی (لمحرره) قیچن
هم‌مجلس ارباب دل اولسه‌ك نرم‌سویله * که زیرا حضرت قرآن دیر لا
ترفعوا اصواتکم * نه حاجت شدت جهر یله کستاخانه وضع ایتمك *
که اهل کوش اشیدر کرد کلسه‌ کر ویا موتی * وتیغی آبدار لفله
وصف ایلدی دعوالك برهاننه قوتنه نظیر اولسون ایچون وطوماره
مقارن قلدی حجت وبرهانه سیف وسنانی ضم ایچون پس اولکیسی
جهاد اکبر وایکنجیسی جهاد اصغر قبیلندندر انکیچون حدیثده کلور
(افضل الجهاد کلمة عدل عند سلطان جائر) زیرا تلف نفس
محاربه سیفده محتمل ومکالمه سلطانده غالبدر پس افضل جهاد اولمش
اولور که جهاد اکبردر وتیغ کشیده اولمقده تخویف ناس واردر که
مطلوبه معیندر وقوای وجودك تیغ کش اولدیغی اظهار جلادت
وصلابتیدر خصوصا اعضاء ظاهره‌دن لسان قلیجدن حدیدر انکیچون
نظم مرتضاده کلور * جراحات السنان لها التیام * ولا یلتام ما جرح اللسان

هریکی را تیغ وطوماری بدست
درهم افتادند چون پیلان مست

* درهم افتادند * بری برینه دوشدیلر یعنی خصومت ایلدیلر نتکم
خواجه حافظ نظمنده کلور * بس تجربه کردیم درین دیر مکافات *
بادرد کشان هر که درافتاد برافتاد * پیل * فیل دیدکلری حیواندر که
هندستانده اولور تفصیلی مرور ایتمشدر * پیل مست دیرلر شیرژیان
وشیر شرزه دیدکلری کبی زیرا مستان کبی جنك وعربده‌سی غالبدر
اکرچه که عجب صفتی دخی واردر زیرا عظم جثه عجبی مستلزم در
ومسموعدر که ملوك عثمانیه فیله خمر دخی ایچورلر پس جائزدر که

خرك انده نوعا تأثیری اوله محکیدر که برکون امام مالك رحمه الله
مجلسنده علم وحدیث اخذ اولنورکن برقائل کلوب قدحضرالفیل دیدی
جمیع حضار مجلس متفرق اولدیلر یحیای اندلسی قالدی فقط امام
مالك اکا متوجه اولوب نیچون سن دخی سیرو تماشای فیل ایچون بیرون
اولمدك زیرا اندلس ولایتنده فیل یوقدر دیو خطاب ایتدکده اولدخی
بن دیارمدن سنك علمکه نظر وهدا کدن اخذ وتعلم ایچون کلدم یوخسه
فیله نظرایچون کلمدم دیدی امام مالکه بو اوازیاده خوش کلوب
اکا عاقل اهل اندلس دیو تسمیه ایلدی (لمحرره) نکـه یارر افندی
سیرجهان * سکا تحرزمی تماشای مهان * کیمکه یاری قویوب اغیاره
بقه * اوله عشاق ایچنده خوار و مهان (معنای بیت) بودرکه
هر برامبرك انده برطومار و برقلیچ اولدیغی حالده پهلان صولت صفت
وعربده جوی و غضوب کبی بری برلرینه دوشدیلر وخصومت
ومحاربه قلدیلر بونده مخاصمه دن نهیه رمز واردر * زیرا خصومتك
مآلی محاربه در انکیچون داعی حق اولان کمسه خصوص دعوتده
مدعوله مخاصمه ومجادله ایتمیوب حکمت وموعظهٔ حسنه ایله دعوت
ایتمك کرکدر * ودیمشلردر که سن موسی وهرون علیهما السلامدن افضل
اولمدیغك کبی سنك خصمك دخی فرعون وهامانڈن اشد دکلدر حق تعالی
ایسه بو ایکیسنی دعوتده قول لین ایله امر ایلدی نتکم قرآنده کلور
(فقولاله قولالینا) وطائفهٔ مذکوره بی فیله تشبیه ایلدی زیرا صفات فیل
انلرده غالب ایدی نتکم اشارت اولندی * و بونده جثه لرینك عظمتنه
دخی رمز واردر امم ماضیه ده نقل اولندیغی کبی وعظم جثه نك بعض
مواددده فائده سی واردر نتکم قرآنده کلور (وزاده بسطة فی العلم
والجسم) یعنی الله تعالی طالوته عظم جثه وطول قامت و یردی و بعض
علماء جسمده زیاده لکدن مراجال و بعضیلر دخی قوتدر دیدیلر * زیرا
عظم جثه دن مقصود قوتدر پس نیجه صغیرالجثه واردر که کبیرالجثه
ایله قوتده برابر و بلکه اندن اقویدر شیرده مشاهده اولندیغی کبی انکیچون
سلطان السباع در و بعض انبیاء علیهم السلام قصیرالقامه ایدی داود
علیه السلام کبی نتکم مشایخ مولویه دن نشاطی وصفنده دیر * دخی
حکمتله ایدوب اکا نکاه * قدن ایتمشدی خداهم کوتاه * نخل پربوه

ایدی اول قامت * تاکه هر برال ایره بی زحمت * ایلین قدنی کوتاه
نما * قدرن ایتمشدی بلندو والا * وکان عبدالله بن مسعود رضی الله عنه
قصیرا جدا طوله نحو ذراع خفیف اللحم کما فی انسان العیون و بونده تضاد
اسمایه اشارت وار در انکیچون خلق اراسنده تضاد وتخالف اکسک
اولمازحتی صوفیهٔ حقیقیه میانندهٔ بله حقیقت مصالحه بو قدر مکر تکیه‌لدن
صکره اوله * نتکم مشایخ کباردن رویم قدس سره (لایزال الصوفیة
بخیر ما تنافروا فاذا اصطلحوا هلکوا) ولکن بو تباغض ممدوحدرزیرا
حقله انسه حاملدر * بو دخی موطن دنیایه کوره زیرا آخرتده
مضافاتدن غیری بو قدر یهود ونصاری وسائر ملل مختلفه ایسه بری
برلرندن تبری ایدرلر زیرا دنیاده بطلان اوزرینه متفق ایدیلر

صد هزاران مرد ترسا کشته شد
تاز سرهای بریده پشته شد

* ترسا * نصرانیدر * پشته * دپه‌جك یوکسك یرو یغین (معنای بیت)
بودرکه اول محاربه‌ده نیچه یوز بیك یعنی بسیار و بیشمار مردنصرانی
قتال اولندی شویله که قطع اولنان باشلردن دپه اولدی نتکم حالا
عادات ملوکدندرکه محاربه‌ده هر قنغیسی غالب اولورسه مغلوبك سرلرندن
پشته‌لر ایدرلر (لمحرره) جند اعدایه صالوب شمشیری * کیمکه مردنه
بوکون کله کسر * جمع ایدوب بر مکانه کله‌لری * نجب ایلریسه پشتهٔ سر
* بوندن فهم اولنورکه امراء مذکوره نك هر بری طرفنده بسیار
خلق بولنوب تحت اللواسنده مجتمع واکا نصیر ومعین اولدی نتکم مقدما
امارتلری و هر برینك بر طائفه ریاستلری اکادالدر وآفاقده غالب
ومغلوب اولدیغی کبی انفسده دخی قوای وجود اراسنده جاریدر
وحکم غالبکدر نتکم مشهوردر وانسانده جمیع صفات حیوانیه موجود
ولکن هر فردده بری غالبدرکه انکله اول صفت صاحبی اولان حیوان
صورتن بولور مثلا فاره ونمله‌ده حرص وعصفورده شهوت وفهد
واسدده غضب ومزده کبر وکلبده بخل وخنزیرده شره وحیه‌ده حقد
غالبدر صفات حمیده دخی بوکا قیاس اولنه اسدده شجاعت ودیکده
سخاوت و بومده قناعت وجملده حلم وهره‌ده تواضع وکلبده
وفا وغرابده بکور وبازیده همت کبی و بونده اشارت واردرکه حب ریاست

صفات ذمیمه دندر زیرا سودای ریاستله ترسالری بو بنك سوادن
حك اندی وكله سن نقطه وار صحیفهٔ میدان معركه ده وضع ایلدی
وصفت مذكوره نفس اماره ده غالب اولسه قوای وجود دخی اختلال
پذیر اولور اكر سكین مجاهده ایله بقرهٔ نفس مذبوح اوله وسلطان روح
حكمند ، استقلال بوله و پشتهٔ سردن مراد افكار كثیره در كه
سرده مجتمع اولور پس چاره سی تغر یقدر سردر خنده اولان عصافیری
سنك وچوبله اطاره و پریشان ایتمك كبی (لمحرره) بو نكته حقدر
ایلرسك اذعان * قومه مجنون كبی باشكده مرغان *

خون روان شد همچو سیل از چپ وراست

كوه كوه اندر هوا زین كرد خواست

* سیل * فتحله اصلنده مصدردر صكره اسم قندی شول ماء غالب
ایچونكه سكا كله حال بو كه مطری سكا اصابت ایتمش اوله * هوا *
الف ایله رسم اولنان هوا عناصر اربعه دندر واخوان الصفاده هوایی
تعریف ایدوب دیمشدر كه جسم لطیف خفیف سیال شفاف سریع
الحركه الی الجهات الست فوق وتحت وشرق وغرب وجنوب وشمال
(معنی بیت) بودر كه قان جاری اولدی سیل كبی صولدن وصاغدن
بوسببدن یعنی محاربهٔ عظیمه ومقاتلهٔ شدیده جهتیله اثارهٔ نقع اولنمغله
هوایه طاغ كبی اقسام رجال وافراسدن چوق توز قالقدی بعدذا
جریان دمه باعث اولان كرچه مقاتله ایدی ولكن حرب اوزارنی
هنوز وضع ایتمك حسبیله جریان دمی سطوع غبار اوزرینه تقدیم
ایلدی بوراده خونله مراد شهوات وسیل ایله مقصود كدورات
وغباردن مراد جب كونیهٔ متكاثفه در كه قوای جسمانیه نك صفتیدر
چپ وراست دیدیكی شهواتك جوانب وجودی احاطه سیدرا كرچه كه
شهوت اصلنده انسانك صول طرفنده در زیرا آدم علیه السلامك
ضلع ایسری اخراج اولنوب حوا علیها السلام خلق اولندقده ضلع
مذكورك یرینه شهوت وضع اولندی اندن مقدم آدمده شهوت
یوغیدی بوسببدن بیدار اولدقده حوایه میل ایلدی و لكن جنتده
وقاع اولمشدر نتكم بعض اخبار دلالت ایدر اكرچه قایلدن (نحن
من اولاد الجنة) دیو خبر ضعیف روایت ایدرلر وجه ضعف بودر كه

جنتده نطفـه اولمازز یرا قاذوراتندر بلکه نطفـه بدل مسکه بکزر
رائحهٔ طیبه اولور پس اومقوله رائحهٔ طیبهٔ جنـانبه دن قابل خبیث
کبی بدکار تولدایتمك بعیـد درزیرا جنت موضع جلال دکلدر بلکه
محل جمالدر و بعض عارفین بیورمشلردرکه شیطانه یمین اوزرینه تسلطه
سبیل یوقدرفاما اولکه قرآنده (وعن ایمانهم وعن شمائلهم) دیو جهت
یمینـدن دخی اتیانی اخبار اولندی اندن مقصود یمین جارحه دکلدر
زیرا شیطانك محل القاسی قلبدر جوارح دکلدر قلب ایسه جانب
شماله مائلدر ولکن قلبدن جمیع جوانبه متعلق افعال قبیحه ظهور ایدر
فافهم جدا بعدذا غالبیت ومغلوبیت قوای جسمانیه یه کوره درفاما قوای
روحانیه حجت یوزندن دائما غالبدر زیرا ضرب اللهدندر بو سببدندرکه
انبیاء علیهم السـلام انهزامله ویامصافده قتل ایله موصوف اولمازلر
زیرا سیف وسنان ایله مبعوث اولمدقلری صورتده دخی حجت و برهانله
غالبلردر قرآنده (یقتلون الانبیاء) وارد اولدیغی مأمور بالقتـال
اولمینلره کوره در والا مأمور اولنلر (انا لننصر رسلنا) فحواسنجه
منصور ومظفر اولورلر آفاق وانفس ایسـه اعدا واحبابه کوره بری
برینك نظیریدر فاعرف جدا وبو جمله دن مفهوم اولورکه اهل کدورت
وشهوت وجهله مصاحب اولنلر دخی بو صفتلرله اتصافدن خلاص
اولمازلر (لمحرره) نفسکه باق آتش حربیله داغ * شویله جنك ایت
کرد قالقسـون طاغ طاغ * نفسله بدزنده لکدن مرك یك *
نفسی قتـل ایت بعـد ذا اول وار صـاغ

تخمهاء فتنه که او کشته بود
آفت سرهاء ایشان کشته بود

* کشته * اولکی کاف عربینك کسریله اکمش وایکنجی کاف عجمینك
فتحیله اولمش معناسنه درکه ایکیسی دخی ماضیدن قسم لردر * آفت *
عاهتدر یاخود اصابت ایتدیکی نسنه یی افساد ایدر برعرضدر (معنای
بیت) بودرکه فتنه لر وفسادلر تخملرینی که اول وزرا ضلال صفت
کشت زارطوامیره اکمش وحزارغ قلوبه صاچمش ایدی قوم نصارانك
باشـلرینك عاهت و بلا وقضاسی اولدی یعنی اول فتنه لردن بومقوله
بلالر وجوده کلدی تخملردن آثارظاهر اولدیغی کبی زیرا خیروشر تخم

کیدر انکیچون دنلمشدرکه (الدنیا مزرعة الآخرة) ولکن بعض
اعمالك صورا جزیه سی دنیاده دخی ظاهر اولور اکرچه که
عقبادە انکله مؤاخذەدن خلاص اولماز یعنی کافره کوره
والا مؤمنه کوره بلا ومحنت کفارت ذنوبدر پس کافرك حالی
قصاص کیدر که قاتل اولان کمسه عقبادە مؤاخذۀ قتلدن خلاص
اولماز کرکسه دنیادە قصاص حاصل اولسون زیرا قصاص تشفی
اولیا ایچوندر پس قاتلك مؤاخذەسی باقیدر بناء علی هذا کافرك ابتلاسی
دخی تشدید بابندندرکه اکا کوره محض زجر وعذابدر بونده فتنه وآفتك
قوتنه اشارت واردر زیرا سفك دماء وقتل نفوسه باعث اولمش وبونکله
مرادشاه جهود حصوله کلمشدر زیرا انك مقصودی نصاری اراسنده
ظهور فترت وبلا وبو بهانیله هلاك وفنا ایدی * و بونده رمز واردرکه
هرقوت جبلیه که عقل معاشك تصرفی اوزرینه حکمنی اجرا ونشاءسنی
محتمل اولدیغی شر وشوری اظهار ایلیه آخر کندی بلاسنه باعث اولور
زیرا عذاب جسمانی ایله معذب اولدیغی کبی عقاب فرقت وقطیعت ایله
دخی معاقب اولور زیرا روحك دنیادە سلوکنه مانع اولمشلردی * پس
روح نه طریقیله معذب اولورسه انلر دخی مرکب روح اولدقلری حسبیله
اول وجهله معذب اولورلر الحاصل روحك مماتی انلرك مماتی وحیاتی
دخی انلرك حیاتیدر نتکم الله تعالی عزیر پیغمبر علیه السلامی اماته ایتدکده
حمارنی دخی اماته واحیا اتدکده آنی دخی احیا ایلدی * بوندن ظاهر
اولور که معاد جسمانی معاد روحانییه تابعدر پس ایکیسی دخی حقدر
بالکز برینی اثبات ایدن بومعنادن ذاهلدر و بوندن فهم اولنور که عطاء
حق علی الدوام وارد وجاریدر ولکن هرکس استعدادنه کوره قبول ایلر
پس خفاش نور شمسی اصلا قبول ایتمدیکی کبی کفار وقوای شریره دخی
ارشاد مرشدی قبول ایتمیوب هیئات ردیه وظلمات نفسانیه ایچنده مظلم
قالدیلر پس قباحت شمسك دکلدر بلکه مطرح انواری اولان محلکدر
کنافابلدر فیض باران دخی بویله در نتکم کلستانده کلور * باران که
در لطافت طبعش خلاف نیست * در باغ لاله روید ودر شوره بوم خس *
و بونده اسباب ردیهیه تمسکدن منع واردر نتکم قرآنده کلور (جزاء بما کانوا
یعملون) پس سبب ردیدن جزاء ردی وسبب جیددن جزاء جید حاصل اولور

جوزها بشکست وان کان مغز داشت
بعد کشتن روح پاك نغز داشت

جوز معروف قوز دیدکلری در بنفسه نابت اولور جوز بطئ الانهضامدر عسل و یاتین ایله اکل اولنسه مصلح اولور جوز غاجی مرشد کامله اشارتدر زیرا میوه سی مراتب اربعه سرنی مشتملدر* بشکست * ظاهر اولان لازم اولمقدر صندی وقرلدی معناسنه افرادی افراد جوز اعتباریله در بونده جوزی ابدانه وروح اضافینك ابداندن مفارقتله ابدانك موت وتعطلنی جوزك انکسارنه تشبیه واردر پس جوزك کسرله لبی ظاهر اولدیغی کبی بونك دخی موتله روحی ظاهر اولور زیرا روح بدنك حالیله تمثل ایدر *نغز* کوکچك و پاك وخاص (معنای بیت) بودر که بدنلرك هربری جوز کبی موتله قرلدی واول بدنکه ایچ طوتدی قتل وموتدن صکره روح پاك لطیف طوتدی یعنی ایچی صاغ اولان جوزك قرلدقده صاغ ایچی ظهور ایدوب خلوصیله خلقك نور ینه خندان اولدیغی کبی روح پاك اولان بدنك دخی موتله پاك روح ظهور ایدوب صفاسیله ارواحه قارشو شادان اولور وحجاب چکمز زیرا حجاب نقصاندن ناشیدر پس کمال اهلی هر پرده بی پروادر بونده اشارت واردر که ظواهر حاله اعتبار اولنماز بلکه نظر بواطنه درشوقدر واردر که ظاهر حال بواطنك ظروفیدر جوزك قشری لبنك ظرفی اولدیغی کبی وبرنسنه ظرف ایچنده مستور اولدقجه حالی مجهولدر پس قچن ظرفندن اخراج اولنه حالی نمایان اولور ولکن بوندن روح سلطانی نك بدنه حلولی لازم کلمز بلکه بدنه تعلقی مظروفك ظرفه تعلقی کبیدر دیمکدر نتکم بالاده دخی تقریر اولنمشدر بعدذا روحك کمالی معرفة الله ایله در ومعرفتك دخی طریقی عبادت شرعیه در پس روحك کمالی باطنده علم نافع وظاهرده عمل صالح ایله در نقصانی دخی علم غیر نافع وعمل غیر صالح ایله اولدیغی کبی زیرا میوه بعض آفات عارضه ایله چوریدیکی کبی روح دخی سوء اعتقاد وسوء عمل وسوء حال ایله فساد قبول ایدر خصوصا بدنك اعمال غیر شرعیه بی مزاوله سندن هیئات ردیه غلبه ایدوب سوء جوار وصحبتك تأثیری ایله معیب اولان بدن کبی اولور انکیچون صحت وجود اهلی یاننده جعالته دوشر وآبروی قالماز و بو معنانك حصولی عذابه سبب اولور نتکم کاستــانده کاور

حدبشده كلور (اختلاف الائمة رحمة) پس ائمۀ حقدن ماعداسنك
حالی اختلاف دكلدر بلكه خلاف در خلاف واختلافك فرقی بالاده
كچمشدر (لمحرره) كرسوزمده وارایسه ذره خلاف * ایدیكز
تبغله بنی ائتلاف * اولمسه اصل صحیحی سخنك * اولدی بالاتفاق قوری لاف *

﴿ ازبغل اونیز طوماری نمود ﴾

﴿ تابر آمد هردورا خشم جهود ﴾

* بغل * فتحتین ایله فارسیدر قولتوق معناسنه كه عرب ابط دیرقاماغین
معجمه نك سكونیله اولان بغل عربیدر قاتر معناسنه جمعی بغال كلور عجم
استردیر اگرچه بو بغل دخی [illegible] * برآمد
بوقاری كلدی یعنی ظاهر اولدی * خشم * فتحله غضبدر جهوده اضافت
ایلدی زیرا غضب یهود اسرع واشد ومراء جداللری غیری
ملتلردن اقوی واكدر انكیچون مغضوب علیه اولدیلرنتكم قرآنده
مواقع كثیره ده واقع اولمشدر جزا ایسه عمل جنسندندر
و برنسنه نك آخره زیاده اختصاصی اولسه اكا اضافت ونسبت اولور
عمر نوح وصبر ایوب وآواز داود وحكمت لقمان وعصای موسی
وسیاحت عیسی وخلق محمد صلوات الله علیه وعلیهم وعقل ارسطو
وطب جالینوس ورصد بطلیوس ونار نمرود و برق یمانی وعقیق یمن
ولعل بدخشان وعود قماری وعدل انوشروان ومال قارون وخط
یاقوت ونقش مانی وقلم بهزاد وشطرنج الجلاج وسخای حاتم واولیاء
بغداد وشوكت عثمانیان وامثالی كبی (معنای بیت) بودر كه اولدخی
قولتوغندن برصحیفه ودفتر كوستردی تا هر ایكیسنك دلنده و كوزنده
خشم جهود واثر غضب شدید ظاهر اولدی ودم جكر غلیان ایلیوب
طشمق حدن بولدی بوندن ظاهر اولور كه هرا نتظام وفاقدن وهراختلال
شقاقدن ناشیدر وطوماری قولتوغندن اظهار اتدی دیدیكنده تهكم
وتحقیر واردر زیرا قویندن و یا بركیس نفس ایچندن اخراج اتمك
كبی دكلدر وهجویات نفعی ده كلور كه * برخری وار كه كندیدن اعلم *
قولتوغنده مطولی كوربتور * مثبت در كه زمان اولده كتب عقلیه یی
طومار وار طولانی كتابت ایدوب استیلری ایچنده اخفا ایدرلر ووقت
حاجتده قولتقلری طرفندن چقاررلرمش خصوصا بعض علومك

سائر خلفا اکا تابعدر واولکه بعض ارباب نقصان و بلکه طریقتدن بالکلیه بی بهره اولنلر تعیین وتنصیص ایدرلر معتبر دکلدر بزم کلامز خلافت اهلی اولان انسان کاملده و خلیفه سنده در (محرره) باغده کرچه سبزه لر چوقدر * هر بری لیك شکوفه اولماز * کل کبی ظاهر اولمسه بو یی * باشلر اوسنده کمسه یر بولماز *

* آن امیر دیکر آمد از کمین *
* دعوی اودر خلافت بدهمین *

* کمین * پوصـودر که انده استخفا ایدرلر مکمن دخی دیرلر ولکن کمین فی الحقیقه مکمون یعنی پنهان اولان قومدر پس مراد کمین کاهدر پوصو یردر * همین * رقاج معنایه کلور بوراده انجلین دیمکدر یعنی امرادن مدعی اول کبی (معنای بیت) بودر که اول رغیری امیر دخی پوصو یردن چقار کبی کلوب انك دخی دعواسی او بری کبی خلافتده اولدی یعنی امیر اول کبی اول دخی دعوای خلافت ایلدی بعده ذا بوراده کمین عبارتی زیاده محلنده واقع اولمشـدر زیرا کمین اکثر اهل حربه کوره مستعملدر امرانك دخی احوالی معارضه بالکلام والحروبدن مقارعه بالرماح والسـیوفه منجر اولمغله کویا هر بری آخری منع ودفع ایچون کمین کاهده طورردی که وقتنده ظهور وخروج ایلدی بوندن فهم اولنور که بونلردن هیچ بریسنك دعواسی حق دکل ایدی اکرچه بحسب الظاهر برهانه منضم ایدی زیرا براهین متناقضـه اولیجق تساقط ایدر خصوصا که منازعه ومحاربه وجود نفسدن ناشی وبقیهٔ وجوددن فاشیدر فاما اصحابك خلافتی تعیین خصوصنده اول امردن اختلافلری و بعضیلرینك سـکوتی بو بابدن دکلدر زیرا مآل وغایتده اتفاق واردر پس اختلاف تحری واحتیاطه محمولدر واولکه امام علی رضی الله عنه ایله معاویه وامام حسین رضی الله عنه ایله یزید میاننده واقع اولمشـدر اولدخی بوقبیلدن دکلدر زیرا خلافت منصـوصه نك مدتی اوتوز سنه در پس امام علی وحسـنین رضی الله عنهم حضراتنك خلافتلری حقدر زیرا لسان نبوتدن اشارت وترتیب واردر و بونلر نسـبا وکمالا درجهٔ نبوته اقرب اولملریله دعوای خلافت ومعارضـه ومقارعه لری احقاق حق ایچوندر پس معاویه ویزیدك خلافتلری مدت مذکـوره دن متأخردر انکیچون ملك عضوض مقوله سـیدر الحاصـل هر اختلاف بردکلدر انکیچون

(معنای بیت) بودرکه اشته بوصحیفه که المده در صدق دعوامه حجت
ودلیلدرکه بونیابت وخلافت اندن صکره بندر بونده نیابت وخلافت
وزیر مرده‌دن اولمغه وحضرت عیسی‌دن اولمغه محتملدر نتکم سبق ایتدی
ولکن مقصود وزیر معهوددن صکره خلافت وامامت عیسی دیمکدر
بوندن فهم اولنورکه کلیت خلافت شخص واحده منحصردر نتکم بیت
سابق شرحنده تقریر اولندی اکرچه نواب جهتدن متکثردر نتکم
سلاطین وملوکده وانلرك جانبندن منشور ایله ایالت ضبط ایدنلره مشاهددر
سلطان مصر وامیرالامراء شام وروم ایلی وامثالی کبی که جمله‌سی سلطان
واحد حکومتنده داخلدر حتی امامت شریف مکه دخی بویله‌درا کرچه که
(الائمة من قریش) وفقنجه شریف مکه اصلدر ولکن قوت قاهره سلطان
رومه مخصوصدر زیرا شریف مکه ذات احدیه‌یه وسلطان روم ذات
واحدیه‌یه اشارتدر ذاتك قوتی ایسه صفاتله‌در نتکم قرآنده کلور (هوالذی
ایدك بنصره وبالمؤمنین) بوندن من وجه انصارك مهاجرین اوزره فضلی
ظاهر اولدی وخلفاء ارباب ارشاد دخی بوکا قیاس اولنه پس برایالتده
ایکی امیرالامراء اولمدیغی کبی برموضعده دخی برسلطان معنی‌نك ایکی
خلیفه‌سی اولماز زیرا برجسدده ایکی روح اولمق محالدر خلیفه ایسه
روح کبیدر زیرا انکله خلقه حیات حقیقیه حاصل اولور پس بومعنایه
روح الحیوة وروح القدس دیرلر که بشریت وملکیتی مستجمعدر وبعض افراد
اولیایه معرفة زائده وبریلور حضرت علی کرم الله وجهه
وحضرت شیخ محی الدین قدس سره وحضرت صدرالدین قدس سره
وغیریلر کبی ولکن بویله ایکن ینه انبیادن دکللردر مکر نبوت تحقیقیه ایله
اوله نتکم شرحی کذر ایتدی وانبیادن افضل دخی اولمازلر زیرا درجهٔ نبوت
درجهٔ ولایتك فوقنده‌در وبرنسنه من وجه فاضل اولمق وجه آخرله
مفضول اولمغی منافی دکلدر جمیع کائنات بوسر اوزرینه دائردر ولکن
اعتبار کلیه‌در قال تعالی (تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض) بوراده
رسلده ورثهٔ رسل دخی داخلدر اکرچه بری عبارت وبری اشارت
طریقیله‌در وسائر مظانی دخی بویله‌در آمن الرسول وما ارسلناك
انا اعطیناك وامثالی کبی وبوندن فهم اولنورکه خلافت دعوی ایله اولماز
بلکه نصب وتعیین ایله اولور پس بر ولینك نفس نفیسی کندندن صکره
خلافتك اتصالنه کیمه واصل اولدی ایسه خلافت عظمی اکا نصیب اولمشدر

استعانت ایدر بو جهتدن خلق دخی صور اسما اوزرینه خارج اولمشدر که
کیمی معان و کیمی معین در انکیچون الله تعالی بو تقوی اوزرینه تعاون ایله
امر ایلدی حتی مفطور علیه اولدقلری معنی امر آلهی یه مقارنت
سبیله عبادت اوله زیرا مجرد مجبول علیه اولدیغی تعاونی اجرا ایتمك عبادت
دکلدر بلکه عبادت امر آلهی ایله اولاندر وحقیقت اخری که تعاون
علی الاثم والعدوان اندن نهی ایلدی تا که آنی تعطیل ایده‌لر
و برنسنه ده استعمال ایتمیه لر (سؤال اولنورسه که بو تقریردن
فهم اولنور که ایام فترتده کان بعض متألهه نك عبادتلری
صحندن بیرون اوله زیرا اول ایامده شریعت منقرض ایدی وشریعت
مفقود اولیجق امر آلهی دخی مفقود اولور (جواب بودر که اومقوله لرك
عبادتلری اصول شرایعه کوره صحیحدر زیرا اصول شرایع برزمانده
متغیر اولماز انکیچون مشرکلر شرکلریله مؤاخذه اولنورلر زیرا هیچ
برشریعت وملتده شرکه رخصت ویرلمشدر وعقل سلیم دخی قبول
ایتمز زیرا شواهد محسوسه خلافنه برهاندر پس قبحی مبرهن اولان
نسنه یی ارتکاب ایتمه نك معناسی اولماز وقرآنده کلور (لتحکم بین الناس
بما اراك الله) یعنی وحیله حکم ایده‌سن یوخسه رأیله دکل زیرا عائشه
وحفصه رضی الله عنهما قضیه سنده یمین ایله کندی نفسی اوزرینه
ماریه یی تحریم ایتدکده عتاب آلهی وارد اولوب (یا ایها النبی لم تحرم
ما احل الله لك) بیوردی پس اکرکار دین رأیله بتراولسه رأی ایله
عمل ایتمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم غیریدن اولی اولوردی وقرآنی
هرکس کندی رأیی ایله تفسیر ایتمك کفر اولدی پس تفسیر نقله
منوط ونقل دخی وحیه مربوطدر و وحیده اولان حکم ومصالحی
شارع اعظم بیلور فقط مکر الهامله معلم من عند الله اولان اولیایه
معلوم اوله نتکم حکیم ترمذی قدس سره نك علل الاحکام نام کتاب
جلیلی دلیل وروشندر (لمحرره) ره جانی یوری پاك ایله کنسون
خاروخس اندن * روان اولسون روانه فیض حکمت صکره پس اندن *

اینك این طومار برهان منست
کین نیابت بعد از وآن منست

* برهان * شرح اولنمشدر * آن منست * آن من بمعنی آن انکدر

ترسالری فوله حث وتحریض وار در نتکم عیسی بن اسم علی ایله تخصیص اکافرینه درووز برمرده دن مردایله تعبیرابلدی زیرا نزد ترساده مبلغ رجاله بالغ اولمش و پایهٔ کمالده درجهٔ علیا بولمش ایدیکه شویله که مردحقیقی ایدی مرد اعتباری دکل وایشک دیدیکی امر خلافت کندو یه متقرر اولدیغی امر بدیهی اولمغله آنی مبصرات منزله سنه تنزیله بناءدر وجائز درکه بیت لاحق ناطـق اولدیغی طومارده محسـوس اعتباریله اوله پس بیت لاحق بیت مذکوری تفسیرو بیان واقع اولمش اولورو بوکلامده قطع وجزم کوستردی زیرا خلافی اولان تردد واضطراب منافی مطلوبدر وزمن لفظـندن فهم اولنورکه هرزمانه مخصوص اهل ولایت وریاست واردرکه زمان واهل زمان انلرك وجـودیله تجـدد وتربیه سیله نامی ومتربی اولور و بوامت اراسنده اقطـاب چوقدر زیراهرعصرده اکامل امتدن برقطب ظهور ایدرکه اکاغوث اعظم دیرلر وحـقله خلوت کامله وانفراد بوغوثه مخصوصدر پس قچن بوغوث هیـکل منورنی مفـارقت ایسه الله تعالی انك برینه خلیفه اولان شخص آخرله منفرداولور و برزمانده ایکی شخص‌له منفرداولمق بوقـدر انکیچون هرعصرده ایکی صـادق مصطحب اولماز بلکه برصادق و برصدیق مصطحب اولور بوسببدندرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم برخدمته ایکی کشی بعث ایلسـه احدهمانی آخراوزرینـه امیرنصب ایدردی پس ایکی شخصـك ایکیسی دخی ادعا کمال ایسلر ارالرنده ابدی صفاءمودت اولماز وامم ماضیه ده اقطاب مکملین قلـیدرکه یکرمی بش عدددر فاما انبیـا کثیردرکه یوز یکرمی بیـکدن متجاوزدر نتکم بوامتده هرعصرده اولیاعدد انبیـاء قدردر بوامتك کمالی ولایت ایله در نبوتله دکلدر بلکه ولایت نبوت مقامنه قائم در والاختم نبوت حاصل اولمزدی الحاصل شرف نبوی علیه السلام امتك ولایتیله در فاما بوسرعمیقی ادراك ایده میلر بطریق الجهل ناسزاسو یلرلر حقیقت عرفاندن جام سرشا نورش ایتمشـلردر بلکه سـکرلری مجرد رایحهٔ میخانه دندر (المحرره) ایچمیلر بوجرعهٔ پاکی* عین انکور صـانورلر تا کی* عشق میخانه سنه دوش ایرکن *ایچه سن سنده اوز که می تاکی* بعده ابو عالمك بعضی بعض اوزرینه تسلیطك سببی اسماءالهیه ده اولان تضاددر زیراهر بری ولایت وظهور وتنفیذاحکام استر پس اسمادن کندینه مشـارك اولان ایله

بانشه واردی زیرا طومارند، مندرج اولدیغی اوزره دعوای خلافت
ایله مأمور ایدی والا طلب ریاست ایوند نه دکلدر نتکم حدیثده کلور
(انکم ستحرصون علی الامارة وانها ستکون ندامة یوم القیمة) ویته
برحدیثده کلور (من ابتغی القضاء وسأل وکل الی نفسه ومن اکره
علیه انزل الله ملکا یسدده) ای یحمله علی السداد والصواب محکیدرکه
امام اعظم رحمة الله علیهی ابن هبیره تقلید قضا ایچون دعوت ایلدی
امام اباوامتناع ایتدکده امامی حبس وبهر یوم ضرب ایتدی امامینه
قضایی قبول ایتموب آخر محبسده وداع عالم فانی قلدی نتکم دیمشلردر
بو حنیفه قضا نکرد وبمرد تو بمیری اگر قضا نکنی * بونده قوای جسمانیه یه
اشارت ومقتضالری اوزره حرکتنه دلالت واردر نتکم بالاده تعیین
وتخصیص وشرح اولنمشدر وبونده رمز واردرکه بعض سالکلر کوراولوب
شیطان القا سنی الهام ربانی صانورلر ونفسانی اولان معنایی روحانی
قیاس ایدرلر وغلطه دوشوب ضال ومضل اولورلر امام اولمق دعواسنده
مصر اولنان امر الهی یه تابع واردرکه قوای طبیعیه ونفسانیه نك حرکاتندن
غافل اولامق کرکدر زیرا عناصر اعتدالدن بیرون اولوب بری برینه غلبه ایله
نظام ظاهر وجود مختل ومشوش اولدیغی کبی قوی دخی سمت وافقتدن
روکردان اولوب هر بری بر مقتضی ایله حرکت ایتدکده باطن وجود
دخی خراب ومعطل اولور زیرا براقلیمده ایکی پادشاه اولماز وایکی پادشاه
ایله امور رعایا وبرایا قوام بولماز (لمحرره) نفس بدکاره مطیع اوله صاقن *مرد
معنی اولاین دیرسن اگر*زنه تسلیم اولان نامرد دك*ریشنه اعتبار می وارمکر

کفت اینك نائب آن مرد من
نائب عیسی منم اندر زمن

زمن فتحتین ایله وزمان الف ایله سحاب وزنی اوزره وقت آزینه وچوغنه
اطلاق اولنور اسملرد رجملری ازمان وازمنه واز من کلور نتکم بالاده
شرح اولنمشدر (معنای بیت) بودرکه اول ایلروکلن امیرجمله حضورنده
خطاب ایدوب دیدیکه اشته اول مرد مرده نك نائبی وبلکه حالی زمانه ده
نائب وخلیفهٔ عیسی بنم پس بو کلامده دعواده ترقی واردر زیرا مرد
معهودك نائبی اولمقدن حضرت عیسی علیه السلامك نائبی اولمقده فضل
وشرف زیاده در نتکم بالاده بوکا متعلق تقریر مرور ایتمشدر وبو رقیده

ایدوب آنك مقامنه برنائب وقائم مقام طالب اولدیلر تا که امر دین ودنیاسدی ومهمل قالیه وامورناس عموما وخصوصا اختلال پذیر اولیه تنکم بلوکه کوره عادت عسکری ومشایخه نسبت دأب درو بشاندرکه سلطان متوفی یرینه طالب ظل الله وپادشاه معنی بدلی راغب خلافت اهل الله اولوب آنی تخت زرینه وبو سجاده پشمینه اجلاس ایدرلر وهرمس الهرامسه حضرت ادریس علیه السلام بیورر که برکسنه برموضعده ساکن اولسه که انده سلطان قاهر وقاضی عادل وطبیب عالم وسوق قائم ونهر جاری اولمسه اول کسه نفسنی واهلنی ومالنی وولدنی تضییع ایتدی * بونده اشارت واردر که امور مهمه ده اجتماع ومشاوره وجنبش وطلب وشروع لازمدر تا که مطلوب حصوله کله ورمز واردر که سر سلطان رعایاده در انکیچون اجلاس انلره مفوضدر اکرچه که امور رعایادخی سلطاندن الندهدر انکیچون بعد الجلوس امرونهی ایدر فافهم جدا بوسبیدندر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم مدار جمیع کمالات وشفیع جمله مقامات ایکن دعاء امت ایله مقام وسیله یه نائل اولدی وانلرك حرکات جزئیه سی بوزندن بشقه برکلیت دخی بولدی وبومعنی غیرت الهیه بابندندر تا که تفصیل واجمالده اولان کمالاتی علی حدة اظهار واسم اعظم ایله سائر اسماده اولان مراتبی ابراز ایلیه زیرا هرکس اسم مخصوص بوزندن حقه توجه ایدر وهرسالك طریق منفرددن حقه طوغریلوب کیدر انکیچون هر مقامك حقنی اعطا وهرعهدك عهده ایفاکل اولیا صفتیدر * بوجهتندر که سلطاندن احتشام ایتدکاری کبی ذره ناچیزدن دخی تهیب ایدرلر زیرا شهود اهلی یانده ذره دخی جمیع موجوداتك حاملی اولدیغی معنا یی حاملدر (لمحرره) برك بیده نظر ایت اچازدن * بادجزئی ایله دیردیر دتور * بوقدر ضعفنه کوره مورك * عاجزاولوراندهٔ شیرنر

* یك امیری زان امیران پیش رفت *
* پیش آن قـوم وفا اندیش رفت *

* پیش رفت * او که کتدی یعنی تقدم ایتدی وایلرو کلدی وفا اندیش یا تهکمه ویا بحسب الزعم اولمغه محمولدر (معنـای بیت) بودر که طائفهٔ ترسا وزیر مرده یرینه نائب وخلیفه طلبنده اولدقلرن حس ومشاهده ایتدکده اون ایکی امیردن بری تقدم ایدوب ایلرو کلـدی واوقوم وفا اندیشك

متبوعك تحتنده درا كرچه كه ايكيسى دخى قرآنه متعلق اولمغله معظم، موقردر حتى غلاف بله ملابسه حسبيله تعظيم اولنور پس جامه و بدن عارف بالله دخى بو كا قياس اولنه يعنى جامهٔ عارف كيسهٔ مصحف وبدنى جلد مصحف وسينه سى عين مصحف كبيدر الحاصل قرآن قولى نيجه توقير اولنورسه مصحف فعلى دخى توقير اولنور ولكن عوام ناس بو معنادن غافل اولوب نظم قرآنه تعظيم وحقايقى ايله متحقق اولان انسان كاملى تحقير ايدرلر و بو وضعله كويا مصحفى قازوراته القا وياخود تحقيرا اوزرينه قعود ايتمش اولورلر (المحرره) قنده باقسم كوزيمه سورهٔ رحمن كورينور* بلكه هر يرده بتون حضرت قرآن كورينور * عارف حقه صاقن امى ديمه ابسم اول * كه آنك جشمنه عالم فو برهان كورينور* كوزاودركم اكا هر ذره اولوب چون خرشيد* بر كوچك قطره ده دريای فراوان كورينور * كبرسه بر عاشق اكرسم خياطه مثلا * نقدرتنك ايسه ده اكا اوميدان كورينور * نظرقال قوالبده قالو بدراما* اهل حاله بو جسد ايچره خفى جان كورينور * كيده كيم واربصيرت اكا يوق بعد مكان* كعبه اول كيسه يه دير سم توله هرآن كورينور* پرده يوقدر كوزينه حاصلى اهل عشقك* هر نيه استرايسك حق باق آسان كورينور*

كز پس اين پيشوا بر خاستند
بر مقامش نائبى مى خواستند

پيشوا مقتدا درو يالكز واكله سى دخى پيشوا معناسنه كلوز فاما پيشواده ظاهر اولان بودر كه اصلنده پيش آ اوله پيش آينده معناسنه كه اوك كلجى ومقدم وليجيدرز يرا مقتدا اولنلر مقدم اوله كلمشلردر نتكم حديثده كلور (انما الامام جنة يقاتل من ورائه و يتقى به) يعنى امامه لايقدر كه حربده قيام چيشده اوله تاكه جيش انكله استظهار ايده وقوتى ايله متقوى اوله لر متترس اولان كيمسه يه ترس كبى سائر خصوصلرده اولان تقدم دخى بوكا قياس اولنه *خاستند وخواستند واوله رسم اولندقده طلب والف ايله كتابت اولندقده قيام معناسنه دركه تركاورى طورمق ايله تعبير ايدرو لكن كتب لغويه ده الف' له اولان فتحه ده وواوله اولان ضمه ده يازيلور الف وواو مقضاسيله بوارده ضمه فتحيه اماله ايله اوقور فتحه ايله متوازن اولمق ايچون فاعرف. بو مقوليه تجنيس لفظى درلر خطى دكل (معناى بيت) بودركه بو مقتدا كه وزير مرده در آنك هلاكندن صكره طائفهٔ ترسا يعنى خدم واتباع واصاغر اولنلر قالقديلر وطلبه شروع

لفظی تبدیل دخی یا جهلدن ویا برغرضه دائردر بونك دخی موارد کثیره‌سی واردر نتکم حق تعالی حضرت عیسی علیه السلامه خطاب ایدوب بیورمش ایدیکه (ولدتك وانت نبی) یعنی بن سنی تولید ایلدم وسن پیغمبرسن ترسالر تشدیدی تخفیف والفظ نبینك بعض اعجامن تصحیف ایدوب والدتك وانت بنی دیدیلر یعنی بن سنی طوغوردم وسن بنم اوغلمسن تعالی الله عما یقول الظالمون و قصهٔ حضرت عثمان رضی الله عنهده فاقتلوا کلمه سیکه قبول ایدیکرز دیمکدر فاقتلوا اوقودیلر که قتل ایدیکز دیمکدر ونظم فضولیده کلور* قلم اولسون الی اول کافر بد تحریرك* که فسادرقی سوزومزی شورایلر* گاه برحرف قصور یله ایدر ناصری نار* گاه بر نقطه سقوطیله کوزی کور ایلر* و بو فقیرك نظمنده کلور* قرالرین اول کاتبك کیم رسمی تغییر ایلدی* حظی حطوصنی صیق وقبری دخی قیر ایلدی* پزمرده‌یی برمرده و برفردی برقرد ایلیوب* سیری سیرتیری تیر ری یازوب را ایلدی*

* آمدی اندر تمامی داستان *

* وزوفا دارایی جمع راستان *

* داستان * ودستان حکایه‌در تمامی لفظی داستانه مضافدر ولکن وزنیچون همزهٔ اضافت اشباع اولنماز داستان صادقان دیمکدر بوراده تهکمه محمولدر (معنای بیت) بودرکه کلدك حکایهٔ وزیر نصارانك تمامنه وزعملرنجهٔ جماعت صادقان یچنن ترسالرك وفادار لقلرندن کفتاره بونده مرتبهٔ حقیقتده اولان مکالمه‌دن بحسب الاقتضاء مرتبهٔ شرعیتده اولان محادثیه تنزله اشارت واردر اکرچه حکایه‌نك باطنی دخی حقیقت صرفه‌در نتکم ابتداء حکایهٔ کنیزکده اشارت اولندی پس حقیقتدن خارج نسنه یوقدر نتکم حضرت قرآنده بطریق الحکایه احوال کفار مذکوردر مع هذا جمله‌سی قرآندر وهرحرفی لوح محفوظده جبل قاف قدردر وهر حرفنك تحتنده مالا یحصی معانیٔ جلیله واشارات خفیه واردر وکلمات ارباب حقایق دخی قرآنه ملحقدر زیرا تفسیرمبین معانیٔ قرآن اولمغله قرآندن معدود اولیجق تأویل که مفسر حقایق قرآندر بطریق الاولی دربوندن فهم اولنورکه ادوات علومی ترتیبده وضع حقیقی ملاحظه اولنسه کتب شرایعك فوقنده وضع اولنه زیرا قرآندن مقصود بالذات حقایقدر پس شرایع حقایقه تابعدر وتابعك مرتبه‌سی

دخی باعث ضلالات وسوء خاتمه در نعوذ بالله من الانکار وصحبة الفجار
توار یخده مسطوردرکه ملوك عثمانیه دن صاحب قوانین سلطان
سلیمان زماننده فصوص الحکم وکتاب محمدیه قرائت اولنمقدن منع
اولندی تاکه بنجه‌لر انکارونیجه‌لر دخی سوء فهمله ضلالته دوشمیه‌لر
اکرچه که سلطان مزبور معتقد اولیا ومقر کرامات ومقصد علوم
ومقالات ارباب مقامات ایدی انکیچون مفتی چوی زاده حضرت شیخ
اکبر قدس سره الاطهری اکفار ایدوب رساله‌ٔ کفریه یازدقده
سلطان مذکور بورباعی بی ارسال ایلمشدر * عاشقه طعن ایلمزدی
مفتیٔ بسیارفن * کرفنون عشقدن بلسیدی برمقدارفن * شیخ الاسلام
دین برطفل ابجدخوان اولور * مکتب عشقنده اولیارایدیجك اظهارفن *

زین سبب من تیغ کردم درغلاف

تاکه کژ خوانی نخواند برخلاف

* غلاف * کتاب وزنی اوزره قاب در ظرف کبی پس قلج قینی ومصحف
کیسه‌سی وامثالی غلافده داخلدرنتکم شرحی مرور ایتمشدر * کژ * کاف
عربینك فتحی وزای عجمیله اکری معناسنه که عرب معوج دیر * خلاف *
واختلاف سبق ایتمشدر (معنای بیت) بودرکه بوسببدن یعنی مخاطب
اولنلرك اکثری بی سپر اولدقلری اجلدن تیغ الماس سخنی قین مثال اولان
سینیه قودم ولسان وقلمه کتور میوب تقریر وتحریردن امساك ایلدم
تاکه سقامت ذهن وعوج وفهمدن براکری اوقویجی وطوغرو یی
یای کبی قلیجی خلاف اوزرینه اوقومیه ویکلش معنی ویروب صدددن
چقمیه وبنای معرفتی دست انکارله یقمیه وکندی آتش طعنه دوشوب
یاندیغی کبی غیری بی دخی یقمیه اکرچه که دیمشلردر * علی نحت المعانی
من معادنها * وماعلی اذالم تفهم البقر * یعنی فهم معنایه اقتداری اولمیان
بقرحکمنده در بونده کتم اسرار واخفاء راز واجب اولدیغنه اشارت
واردر زیرا افشاسی سبب اختلال واظهاری موجب ضلال اولدیغندن
ماعدا قائلی دخی کشاکش ارباب انکاردن خلاص اولماز وپنجهٔ اهل
عناددن قورتلماز نتکم اوائل کتابده حکایهٔ کثیر که ده بعض ابیات مناسبه
مرور ایتمشدر بعدذا کژ خوانلق یالفظی ویا معنایی تغییر وتحریفه
شاملدر معنایی تغییر یاسوءفهمدن ویاعناددن ناشیدرمواقعی چوقدر

ضرب اولنسه منكسر اولماز بلكه باصيلدانه ويامطرقيه غوص ايدر
اسرب كه اجساد سبعه نك آخرى اولان قورشون وفلاى درالماس انكله
ضرب اولنسه منكسر اولور نتكم ديمشلردر * دشمنك ضعفن كوروب طوتمه
قولاى * كوركه الماسه نلر ايشلرقلاى * واكرالماس هزار قطعه منكسر
اولسه جميع مقطعاتى مثلثه يعنى هر پاره سى اوچ كوشه لو اولور حكاكلر
حجرالماسدن برقطعه طرف مثقبه قويوب احجارصلبه وجواهرى انكله
دلرلر الماسى تكه ديدكلرى كچى كه عرب تيس دير آلتنى قانى ايچنه قيوب
آتشه تقريب اينسهلر بوقدر صلابتيله اول ساعت ذوبان قبول ايدر
الماس سم قاتلدر اكر برقيراطنى آدمه ايچورسه لر اهلاك ايدر بونده تيغى
جلا وحدت وصلابتده الماسه تشبيه واردر زيرانفس الماسدن تيغ اولماز
نتكم بعض ظرفا بچاغن اضاعت ايند كده وصفنده دير * نه ايدى انده غى
اوحسن وجلا * تيغ الماسيدى جان كوبا * اسپر * همزۀ مكسوره بجتلبه ايله
قلقاندر اصلى سپردر * ميا * اصلنده مه آدر آمدن لفظندن امردر كل
ديمكدرميم علامت نهيدر تخفيف ايچون همزه يى يايه قلب ايدوب ميا
ديمشلردر نظائرى چوقدر * بريدن * ضم ايله قطع ايتمكدر * حيا * اوتانمقدر
تفصيلى مرور ايتمشدر (معناى بيت) بودركه جلاوصلابت ومتانت
وتأثيرده حجرالماسه مشابه اولان نكات حقيقيه اوكنه سپر مثال اولان قلب
متين وفهم قوى وادراك سزكله كه قلبجك كسمكدن حياسى اولماز بلكه
تعلق ايتديكى محلى على الفور قطع ايدر وماضى ونافذ اولور نتكم ديرلر
(الوقت سيف قاطع) يعنى يمضى و ينفذ كالسيف القاطع بلامهلة
وتراخ پس سيف صورى قطع صوريده مؤثر اولديغى كبى سيف
معنوى دخى قطع معنويده كاركر اولور الحاصل انكله جسد و بونكله
دل تلف بولور بونده اشارت واردركه سالك راه حقيقت اولان بله
قبل حصول الاستعداد كلمات حقيقهٔ مشايخى فهم وادراكدن عاجز
وقاصردر انكيچون ارباب تربيه دن برى بومريده اذاتم الفقر ديوب
امساك ايلدى صكره برسنه مرورنده فهوالله ديدى زيرا اول وقتده
بوافاده اكا طعمه دكل ايدى پس طريقتدن بالكليه اجنبى اولان نيچه
ادراك ايليه انكيچون اكثرى كلمات عرفانيه يى انكارله ضلالته
دوشمشلردر زيرا اقرار سبب هدايت وحسن خاتمه اولديغى كبى انكار

دعاوی ایل سوز یله هلاك وخراب اولمشلر و غیریلری دخی تقلید له
اهلاك وتخریب ایتمشلردر وحضرت شیخ صدرالدین قدس سره تفسیر
فاتحه ده بیورر که بو کتابده جوامع حکم و لطائف کلمدن نسنه‌لر ایداع
اولنمشدر که اندن مقصودی برکسه استخلاص ایده‌مز مکرکم اکابر محققین
سلکندن منتظم اوله پس مقصودی استخلاص ایتمکه قدرتی اولمایجق
انك معدن ومنبعنه نیجه مطلع اواور هیهات واولکه استخلاص واطلاعدن
بی بهره‌در کرکدر که اومقوله ادوات علوم عالیه یی استصحاب ایتمیه وطریق
تفکره کتمیه زیرا منتج دکلدر انکیچون بعض ارباب حقا نفی اکفار ایدن
صوفیهٔ محققینك تضلیل واکفارلری قاصر عن الادراك اولنلری
تحذیر وتنفیره محمولدر اکرچه که بو فقیر قاتنده مستحسن دکلدر بلکه
مستحسن اولان کلمات کباره محمل صحیح تتبع ایتمك کرکدر زیرا کامل
یاننده هرحقیقت لباس شریعتسه کرمك ممکندر نتکم حضرت شیخ اکبر
قدس سره‌نك * اناالقرآن والسبع المثانی * نظمنه بعض ارباب قال تعرض
ایتدکده ارباب حالدن بری مقصود اناقاریٔ القرآن دیمکدر رجل عدل
قبیلندندر دیو دفع ایتمشدر مع هذا انا المتخلق بخلق القرآن دیمك
موجهدر زیرا خلق رسول الله صلی الله علیه وسلم دن سؤال اولندقده
(کان خلقه القرآن) دیوجواب ویردی پس مصحف قولی ومصحف
فعلی ومصحف وجودندر بلین کمسه‌یه قرآنك حقایقندن سویلمك بوقدر
بلکه اهل تأویلی تأویل ایله مقابله ایتمك کرکدر نتکم دیمشلردر که (باب
التأویل مفتوح) فاماهر تأویل مقبول دکلدر بلکه عقل ونقله مطابق
کرکدرتا که کلام جرح وطعندن سلامت بوله (لمحرره) کل ای زاهد
کلام عاشقی انکار و جرح ایتمه * سنك سمتك دکلدر وادیٔ
عشق اکا سن کتمه * بوطعنیله یاطاعون دردنه اوغریو غ
اواورسن * دم کرمندن عشاقك طوتر یاخود سنی ستمه *

* پیش این الماس بی اسپرمیا *
* کز بریدن تیغ را نبود حیا *

* الماس * نوشادر صافی لونی اوزرینه برنوع قاتی طاشدر سرندیب
ولایتنده بردره ده بولورلر دیمشلرکه الماس برقاچ صنف اولور معتبری
نباتی اولاندر حجرالماس سندان حداد اوزرینه وضع اولنوب مطرقه ایله

اللرندن ودللرندن دوشـوررلر الحاصل بومقوله لر اطفال شر بعتدر که
رجال حقیقتك غدالری اولان علوم ومعـارف بونلری اهلاك ایدرز برا
حوصله لرنه صغمز وزهر کبی کلور نتـکم شرح صاوه ابن مشایش
اثناسنده بوفقیره رؤیاده بو بیت ترکی دینلدی * قلم براژدهادرایکی شق
اندهایکی سردر * مرکب زهرواراتك دهانی ایچره مضمردر * پس (کلموا
النـاس علی قدر عقو لهم) وفقنجه هرطائفیه ادرا کاری مرتبه سبی
القـاء سخن ایدوب حـکیم آلهی اولمق کرکدر بوسـبیدندر که
حضرت مولوی قدس سره تانلـغرد خاطری دیدی اگرچه که
بعض اهل حالدن اسـتغراقی حالـنده طور عقلدن خارج کلمـات
عجیبه صادر اولمشـدر ولکن صحواهلی جمیع مراتبی رعایت ایدرلر
انکیچون قرآنده کلور (وماارسـلناك الارحمة للعـالمین) یعنی انسـان
کامل جمیع مراتبده خلقه رحمتدر بوخسـه باعث مقت وسبب سخط دکل

نکتهـا چون تیـغ پولاست تیز
گر نداری توسـپر واپس گریز

*نکته *شرح اولنمشدر بو مقوله مواضعده لطائف قلبیه وحقایق روحانیه
ودقائق سریه مراداولنور که قلوب وارواح وا.مرار اهل انوارده کارکر
ومؤثر و نافذدر * پولاد * دمرك خالصی وخاصی وابوسیدر تعریب
ایدوب فولاذ دیرلر وفولاذدن مطبوع اولان سیفه سیف مفلو ذ دیرلر
* واپس* اردو * گریز * ظاهر اولان بودر که پس اصلنده وایی تأکیدایدر
صکره ایکیسی برکلمه حکمنده اولمشدر (معنای بیت) بودرکه نکتهای
اهل دل پولاددن مطبوع اولان تیـغ تیز کبیدر شـویله که حدتی ایله
ماضی ونا فـذدر اکرسن اول تیغه طیانور سـپر مثال دل طوتمز وعدم
استعداددن ناشی فهم سخن حقیقی ایتمزسك کرووآردیکه قاچ و بوتیغك
مقابلهسـنده اوتورمه و بونکته مجلسـنده مخاطب اولوب طورمه زیرا
طـاقت کتورمیوب هلاك اولورسن و کندیکی عداد موتاده بولورسن
بونده اشـارت واردر که قاصر اولنلره ارباب حقـایق کتابلرنی تتبع
و یاخود قبل السلوك قراءت ایتمك یوقدر زیرا مضرتی حددن ارتوقدر
مکرکه زیاده قلب سلیم وطبع مستقیم اهلی اوله یعنی قوت عقل قدسی ایله
ادراك واحاطیه مجـال بوله بوخود نادر دوشر بوسـببدن درکه ارباب

حصارمدن بدندن غیریسی جمله خراب اولدی * کوزنمز اولدی
چشم سرمسنه عالم سراب اولدی *

* شرح این را کفتمی من ازمری *
* لیك ترسم تانلغزد خاطری *

* مری * اصلنده مراء در مدله وزنیچون همزه نك ماقبلی اولان رانك فتحه سی کسره یه تبدیل اولدقده همزه دخی یایه متبدل اولمشدر نتکم بالاده امام لفظنده بعض نظائری بیان اولنمشدر مراء کلام غیراوزرینه اعتراض ایتمکدر یالفظا ویامعنی ویاقصدا اظهار خلل ایتمکله لفظا ومعنی اظهار خلل ایتمك ظاهردر قصدا اولان بودرکه معترض اولان کمسنه دیه که بو کلام کرچه حقدر ولکن سنك بوندن قصدك حق دکلدر بلکه سن بوخصوصده صاحب غرضسن پس بونك مرجعی اظهار فضل ومزیت کیاستدر و بو کا دعوای کبریادرلر که صفت شیطانیه در نتکم جدل صفت سبعیه در زیرا اهل جدل اولان کمسه نك مقصودی غیری الحام وتعجیز قصد ایتمکدر وکلامنی قدح ایتمکله تنقیص وآنی جهل وقصوره نسبتدر پس بونك مرجعی غز یقدر که مقتضای سبعیدر بعدذا ازمری لفظی مابعدینه و بلکه آخره مرهوندر زیرا تقدیر کلام شرح این را کفتمی من لیك ترسم تا که نلغزد خاطری ازجهت مراء وجدل وستیزه وعناد دیمکدر (معنای بیت) بودرکه فحوای مذکور که کثرتی اخفا ووحدتی اظهاردر بن بونك سرنی بوندن زیاده ایلردم وبعالامزید علیه غایت ایضاحله تقریرایدوب سویلردم ولکن خوف ایدرم تاکه قلوب سامعیندن برقلب ویاقلوب مخاطبین مراء وجدل وانکار یوزندن سورچیه زیرا اهل صورت وظاهر بین اولنلرك قلبلری بومقوله معانی حقیقیه یی ادراکدن ابدا محجوب (المرء لایزال عدوا لما جهل) وفقنجه انکاره دوشرلر وانکارله کفار حقیقتدن اولوب سوء خاتمه ایله کیدرلر نتکم شیخ ابوسعید ابوالخیر قدس سره کلامنده کلور * ابدال زبیم چنك در مصحف زد * یعنی تبدل وانقلاب دل شانلرندن اولان اهل تلوین وعموم مؤمنین کلام حقیقت کوش اتسه لر ظاهر مصحفه تمسك ایدرلر و بز بوندن غیریسن بلمزز وکفردن خوف ایدرز دیرلر زیرا اهل تمکین واصحاب ادراك متین دکللردر پس جزئی بهانه ایله تلوینه دوشرلر وایمان ضعیفلرن دخی

السلامی آتشه القایمك تدبیرن ایتدکده کیفیت القایی کمسه بلمدی صکره سره مجوران اولان ابلیس تمثل ایدوب عمل منجنیقی تعلیم ایلدی انلردخی اضرام نار عظیمه دن صکره حضرت ابراهیمی سنك فلاخن کبی کفهٔ منجنیقه وضع ایدوب آتشه القا ایتدیلر پس منجنیقی ابتدا پیدا ایدن ابلیس علیه ما یستحق در * فریق * وفرقه خلقدن منفرد اولان جماعتدرز یرا فرق فصل وافراد معناسنه در بورادهفریقله مراد فریق کنکرهدر وجائزدرکه این جماعت ناس ویاخود این جماعت اشیا ایدیمك اوله (معنای بیت) بودرکه منجنیق دیدکلری آلت معهودهایله کنکرهیی ویران ایدیکز تنکم قلعه وحصار محاصره لرنده ایدرلر تاکه فریق کنکره اراسنده فرق وامتیاز کیده وتشخصاتدن حاصل اولان تعدد زائل اولهوانك زوالی سببیله سایه لردن حاصل اولان عدد دخی مضمحل اولوب نورشمس کماهو ظهور بوله ویا کنکره لرك ویرانلغندن اعتبار عدد زائل اولدیغی کبی کنکره مثال اولان ابدان ناس واجسام انواع واجناسدن دخی زائل اوله زیرا ظلیت ماهیت امکانیه نك خارجده تحققندن حاصل اولمشدر پس خارجده تحققی موهوم اعتبار اولیجق ظلیتی دخی موهوم اولوب اورتاده ماهیت حقیقیهسدن غیری قالمازکه ذوالظل درانکیچون دیمشلردرکه الاعیان لم تنقل یعنی نقل اولنان ظل اعیاندر آینهده منعکس اولان پیکر کبی پس آینه ایچنده رائینك صورتی منتقل اولور کندی دکل الآن علی ما کان علیه دین عارف دخی ذات واجبدن غیری جمیع اشیا حدذاتنده موجود اولمدیغنه نظر ایتمشدرز یرا وجود ممکن غیردن مستفاددر پس اول غیردن قطع نظر انده وجود بوقدر رائیدن قطع نظر صورت مرتبهده وجود اولمدیغی کبی وجود واجب تعالی ایسه ذاتندندر بلکه عین ذاتیدر واولکه حدیثده کلور (کان الله ولم یکن معه شیء) بونده حق تعالی دن غیری ایچون اثبات کون واردر فاما بالغیر اولان کوندر بالذات اولان دکل بوتقدیردن فهم اولندیکه اشیانك عدم وجودی حقیقتدر یوخسه وجود امکانی وجود واجبی یه کوره عدم منزلهسنده دردیمك دکلدرکه مجازدر بونده منجنیق ایله مراد ضرب ذکر وقوت مجاهدهدر زیرا مجاهده مشاهده ایراث ایدر ومشاهده حاصل اولدقده اشیا کماینبغی ادراك اولنوب تفرقه زائل اولور وجمعیت دل وکلیت معنی ظهور بولور (المحرزه)

* نورسره * نورنیك دیمكدر نتكم مردنیكه سره مردوایو بور یشلو آت اسب سره رفتار وایو اقچیه نقرهٔ سره وكم اقچیه ناسره دیرلر * ولكن نوره كوره سره صفت مادحه در * كنكره * ضمله بدن كه بارو اوزرنده بنا ایدرلر وشرفه معناسنه نتكم نوشروانك تاج معهودی حقنده كاور * بران تاج بر بیست وسه كنكره * بز بور بیاراسته یكسره * (معنای بیت) بودركه چون اول اصل الاشياء اولان نورنیك صورته كلدی وعالم علمدن تنزل ایدوب عالم عیننده وجود خارجی بولدی حصار بدنلری وشرفه لرینك سایه لری كبی عدد حاصل اولدی یعنی نور آفتاب فی الحقیقه بسیطایكن حادث اولان بدن وشرفه لره تعلق وانعكاس حسبیله سایه لر ظهور ایتدیكی كبی اول جوهر فرد دخی عالم معنادن عالم صورته حركت ایتمك سببیله عدد ظاهر اولدی انكیچون عالم ارواح وعالم اجسام دیدیلر زیرا صورتك حكمی اشیانك علی حدة وجودی وحقائقك هر برینك باشقه باشقه شهودیدر پس بونده وجودات اشیایی كنكرهای حصار وشرفات قصره تشبیه واردر وحضرت هدایی قدس سره نظمنده كاور * فنا اندر فنا بولدی وجودم ملكی سرتاسر * كورینور بر بدن قالدی همان انجق حصار مدن * معلوم اولكه هر سالك عالم وحدته بر طریقله دخول ایتمش ومنزل شهوده باشقه بر یولدن كتمشدر كیمی خیال ظل دیدكاری لعبه صورتندن وكیمی دخی قنادیل مشتعلهٔ جوامع ومساجددن وكیمی دخی طولاب آبدن وكیمی دخی سایههای كنكرهادن وكیمی دخی بحسب الاستعداد غیری صوردن فاعتبروا یااولی الابصار فان كل صورة من صور الاكوان طریق الی وحدة الملك الجبار وان یشهدها الاالعیون المنورة بالنور القدسی والبصائر المكحلة الانسی (لمحرره) بولق اسیترسك قواشیاده مطلوبه ظفر * دیدهٔ جانه شهود حقله ویر نورفر * ولله العنایه

﴿ كنكره ویران كند از منجنیق ﴾

﴿ تارود فرق ازمیان این فریق ﴾

* منجنیق * فتحله وكسرله معروف آلتدركه انكله طاش اترلر عوام غلط ایدوب منجلیق دیرلر من چه نیك لفظندن تعریب اولنمشدر انا ما اجودنی معناسنه تفاسیرده كاوركه نمرود علیه مایستحق حضرت ابراهیم علیه

اولاندر خالص ایسه بعده الشوب تصفیه اولنانلدر و بری رینك مقامنده دخی استعمال اولنور نتکم حدیثده کلور (ماأوذی نبی مثل ما اوذیت) ای ماصفی نبی مثل ما صفیت لان الاذی سبب التصفیة واهل اللّهدن صاحب مقام قاب قوسین اولنلره صفوة الخلاصة وصاحب مقام اوادنی اولنلره عین الصفا دیرلر زیرا انلرده بروجهله شوب ومزج قالمایوب صفات غیریه‌دن پاك اولمشلردر اکرچه که بونلر حقیقتده مفطورلردر فامامفطور اولان دخی نهایه نهایاته وضع قدم ایدنجه غیر مفطورك اوائلنده چکدیکی شدائددن زیاده سیله مبتلی اولور انکیچون اشد بلاء انبیا وکمل اولیا اوزرینه‌در (لمحرره) بلا وولا اولدیلر توأمان * ولایبوق دینه بلادن امان *(معنای بیت) بودرکه برکهر ایدك آفتاب کبی صکره انتشار اضوائله جواهره متعدده اولدق و بی کره وصافی ایدك آب کبی صکره بادصبای تجلی هبوب ایدوب زنجیر شکلن بغلدق وکیران بسیاره وضع حسبیله قصرات متعدده صورتین بولدق پس کره کنزدن عبارتدر وهر کره برتعین صورتیدر چون اول تعینات وماهیاتدن کره کثرت کشاده وعقد تعدد منحل اوله هویت واحده‌دن غیری قالز بونده جوهر واحدی آفتابه تشبیه ایلدی زیرا آفتاب فردو بی نظیردر انکیچون حق تعالینك بی نظیر اولدیغنه انکله استدلال اولنور نتکم شیخ شهاب الدین المقتول قدس سره رقیم اول نام رساله حکمت آمیزنده ایراد ایدرکه ان کان للقیوم ندفان شمسه و بردخی ظلمت عدمدن بروزایتمك رش نورله‌در وآبه تشبیه ایلدی زیرا اشبایه حیات حقیقت محمدیه‌دن حاصل اولمشدر بونده رمز واردرکه کدورات نفسانیه ارواحك اجسامه تعلقندن صکره حادثدر پس بنجه‌لر بوامر حادثی ازاله ایدوب صفوت اصلیه‌یه واصل اولمشلردر ونیجه‌لر تعینات پرده‌لریله تحجب اولوب هیئات مظلمه ظلماتیله ظلمتده قالمشلر وآفات عارضه حسبیله لطافت وصفوته بدل کثافت وکدورت بولمشلردر (لمحرره) کرشفاعت ایلر یسه مصطفی * حاصل اوله قلبه انواع صفا * جوهر عهدده وفادن ویرجلا * ای جفا اهلی بترایتدك جفا * والله الناصر

﴿ چون بصورت آمدان نور سره ﴾
﴿ شدعدد چون سایهای کنکره ﴾

وكرك غيرى دى واولكه شيخ سعدى نظمنده كاور * بنى آدم اعضاى يكديكرند * كه درآفرينش زيك جوهرند * بوجوهردن دخى مراد جوهر روح محمدى در اكرچه كه آدم عليه السلام اولمق دخى جائزدر نتكيم قرآنده كاور (خلقكم من نفس واحدة) فاماحقيقته نظر اولنسه نفس واحده روح محمدى يه دخى شاملدر زيرا ارواحه فوقانى وتحتانى اعتبار يله عقول ونفوس ديرلر پس نفوس فى الحقيقه عقول ديدكاربدر ولكن بعض تنزلات حسبيله نفوس اطلاق اولنور نتكيم عقل اول ونفس كليه ديرلر يعنى عقل اول قلم اعلى ونفس كليه آنك اوجيدر اوح ايسه قلمك مرآتيدر حوا ادمك مرآتى اولديغى كبى عليهما السلام اكرچه ايكيسى نفس واحده در زيرا حوا آدمك ضلع ايسريدر ضلع ايسه آدمدن جزءدر ولكن تجلئ رحمانى واختراع ربانى ايله شكل آخرده كورنمش ونفس مؤنثه نقابن اورنمش وقابليت لباسن بورونمشدر فسبحان القادر الحكيم الحاصل آدم وحوا اراسنده اختلاف تشخص وتنوع صورواريدى دهينه باطن حوا آدمدر حوا ظاهر اولمق صفتك زياده لكى حسبيله در نتكيم نور ونار حقيقت واحده در فامااشتداد ظهور حسبيله ناردينلدى پس باطن نار نوردر نارظاهر اولمق زياده صفتله در ونارنور اوزرينه نيجه تفرع ايتديسه حوادخى آدم اوزرينه اول وجهله تفرع ايتمشدر بناءعلى هذا نارمؤنث ونور مذكر ايسه حوادخى مؤنث وآدم مذكر اولدى حقيقت محمديه نك سائر اشياءله سرى دخى بوندن فهم اولنه وبومقامده اهل نار حقنده سرعظيمه اشارت اولندى اكرفهم ايده بلدكسه وكذلك اهل نورحقنده دخى رمز لطيف اولندى پس حقيقت محمديه دن هركسك حصه سى اولمق نه سعادتدر انكيچون اول حصه سنده واريكن اول نورى ارتكاب معصيتله تحقير ايلمه بلكه شاننى هرحالده تعظيم ايله فهذا النور ماافخمه وقل من عرفه واكرمه (لمحرره) بونه سر دركيم اوله احمد محمد امتى * هم محمدامتى بوله محمد همتى *

﴿ يك كهر بوديم همچون آفتاب ﴾

﴿ بى كره بوديم وصافى همچوآب ﴾

* كهر * كوهردن تخفيف اولنمشدر صكره تعريب ايدوب جوهر ديديلر * كره * كسرتين وهاءملفوظهٔ ساكنه ايله بندودوكم * صافى * اصلنده غبرمشوب

اعتبار اولنمق نكاح صوريده در پس تأخر جسمانى نكاح معنويده تقدم
روحانى يى منافى دكلدر رسول الله صلى الله عليه وسلمك نشأه بشريه حسبيله
تأخرى كبى مع هذا آدم عليه السلامك تقدم جسمانى سنده اعتدال دور
بوغيدى فخر عالم صلى الله عليه وسلم ايسه جلهٔ اءوارده دور واحد كلى
اولدیغى حالده تشريف عالم شهود ايلدى وجائزدركه جوهر واحددن
مراد (كنت كنزا مخفيا) حديثنك مدلولى اولان هويت الهيه اوله نتكم
اشغه ده چون بصورت آمدالى آخره بيتى اكادالدر زيرا روح دخى مصور اسمنده
داخلدر صورت روحانيه سى اولديغى جهتدن اكرچه اول عالمده علوى
وسفلى وفوقانى وتحتانى اعتبارى يوقدر نتكم بى سروپا اكا اشارت ايدر
ولكن الله تعالى اوزرينه جوهر اطلاق ايتمك قول حكمادر قول متكلمين
دكل اكرچه حق تعالى بذاته قائمدر بعدذا علماء اصل الاجسام اولان ذاتده
اختلاف ايتديلر بعضيلر ديديلركه جسمدر و بعضيلر ديديلركه جسم
وجسمانى دكلدر جسمانى ايله مراد جسم مطلقك جزئى اولان جوهر درماده
وصورت كبى وجسمدر ديلردخى اختلاف ايتديلر بعضيلرى ديديلركه اول
ذات برجوهر ايديكه نظر بارى تعالينك تأثيرى ايله اريوب صو اولدى
واشيا اول صودن خلق اولندى وبعضيلر ديديلركه اصل الاجسام
ديدكلرى ارض ايديكه تلطيفندن ماء وماءك تلطيفندن هواوهوانك
تلطيفندن آتش حاصل اولدى و بعضيلر ديديلر كه اصل مذكور هوا ايدى
زيرا هو الطيف وكثيف ميانده توسط ايلمش وسهولتله اشكال قبول
ايتمشدر پس اول هوانك تلطيفندن آتش وتكثيفندن ماء وارض حاصل
اولدى و بعضيلر ديديلركه اصل مذكور آتش ايدى زيرا فضل لطافتى
اولديغندن ماعدا اصل حيات وقوام مركبات انكله در فامااول اصلك
صو اولماسنه كسه ذاهب اولمامشدر و بونلردن غيرى دخى كتب مفصله ده
اقوال واردر ولكن اربابِ حقيقت قاتنده ذكر اولنان اصل مختلف فيه
آسماندر زيرا انلر جلهٔ اشياده حقيقت محمديه يى مقدم اخذ ايدرلر واصل
اول طورلر حقيقت محمديه ايسه عالم ارواحه كوره روح محضدر اكرچه كه
صورت نورانيه سى واردر صكره بحسب المراتب صور مختلفه ده ظاهر
اولمشدر يعنى تنزلات رحمانيه حسبيله طورا بعد طور تقلب وتطور ايلمشدر
پس ارواح واجسامك مجموعنك اصلى اودر كرك سن جوهر مذاب دى

* پس بيتك مصراع اولى حقيقته ناظرو مصراع ثانيسى شريعته دائردر * وديمشلردركه العبرة للحرقة لاللخرقة پس كركدركه رعايت احكام ظاهردن صكره احوال باطنه يه دخى دسترس حاصل اوله ومشرع ظاهر وباطن فيض پاك حقله طوله

﴿ منبسط بوديم ويك جوهر همه ﴾

﴿ بى سروبى پابديم آن سرهمه ﴾

* منبسط * بسيط معناسنه دركه مركبك مقابليدر الحاصل بسط اصلنده برنسنه يى نشروتوسيع معناسنه در نتكم الله تعالى به باسط ديلور زيرا مراد ايتديكى كسه اوزرينه توسيع رزق ايدر صكره بطريق الاستعاره اندن تركيب وتأليف ونظم تصوراولنميان نسنه اوزرينه اطلاق اولندى * جوهر * حجرذى قيمته وبنفسه قائم اولان نسنه يه ديرلركه انك تحيزى غيرك تحيزينه تابع اولميه عرض كبى جوهر برقاچ قسمدر برى بسيط روحانيدر عقول ونفوس مجرده كبى وبرى دخى بسيط جسمانيدر عناصر كبى وبرى دخى عند العقل دون الخارج مركبدر جنس وفصلدن مركب اولان ماهيات جوهريه كبى وبرى دخى بوايكيسندن مركب اولاندر مولدات ثلثه كبى معدن ونبات وحيواندر بوراده جوهر ايله مراد جوهر روحانيدر نتكم تقريرمعناده كلور * آن سر * ظرفيت افادە ايدر تقديرى درآن سر ديمكدركه بك جوهر ەاشاندرزيرا بك جو هرجمله يه سروا بتدادر (معناى بيت) بودركه جمله مزبسيط وغيرمركب ويك جوهرايدك يعنى ابتداده جوهرفرد اوله يغمز حالده بزده مشخصات عارضه بوغيدى بكه سرويا وبونلرك امثالى جوارح واعضادر صكره جواهر فرد اولان حقيقت محمديه دن تشعب ايليوب (انامن الله والمؤمنون من فيض نورى) وفقنجه اولاماهيات امكانيه وثانيا حقايق كونيه ايله ظاهر اولوب سرو پاظهور ايلدى وهر بريمز مقتضاى حقيقتى اوزره برلسان سويلدى پس بوظهورله انبساط تركبه مبدل اولدى وفردانيت اثنينيته تحول بولدى وحقيقت محمديه حققنده كلور (اول ماخلق الله روحى) يعنى ابتدا رش وجود عينى ايله مرشوش اولان روح محمديه دركه اندن اول عالم امردن عالم خلق واختراعه قدم وضع ايتمش بوقدر صكره سائر ارواح اندن اخذ اولنمشدى انكيچون ابتداى اولادنكاحه قريب اولمغله مرغوبدر زيرا انكاح معنوى سراوزرينه جاريدر فافهم جدا بوندن ظاهر اولديكه تقدم جسمانى

اوله وياخود بيك برعدد اسماء آلهيه يه اشارتدر * وآني خرقه ديمك انكله تخلق واتصافنه ناظردر زيرا حقايق آلهيه لباس وجود كبيدر (معناى بت) بودركه الله تعالى هم كندى جمالني دللره كوسترر بصيرتلري كشاده ايتمكله زيرا نور تجلي بى ادراك ايتمك بصائره موقوفدر واول الله ديكردر ويشك خرقه سني متفرق وپريشان اولان امور واحوالني جمع ونظم ايدر وستاريتي ايله عيوبني اورتر وبلاغات زمخشريده كلور * ما منع قول الناصح ان يروقك * وهو الذي ينصح خروقك * وبونده اول سره اشارت واردر كه ديمشلردر * آن پسر پينه دوز * شب هم شب تا بروز * بانك كند چون خروس * كفش كهن دركه هست * زيرا بونده پسر پينه دوزدن مراد الله تعالى در اول جهتدنكه ليلهء معراجده مرتبهء صفاتده شاب امرد صورتنده تجلي ايلمشدر نتكم حديثده كلور (رأيت ربي في صورة شاب امرد) وبعض رواياتده كلور في احسن صورة و پينه دوز اولديغي تائبلرك توبه لرن قبول ومستغفرلرك طلبلرني اسعاف وسائللرك حاجتلرني روا ايتديكيدر نتكم حديثده كلور (ينزل ربنا كل ليلة الى سماء الدنيا حين يبقى ثلث الليل الاخير يقول من يدعوني فاستجيب له من يسألني فاعطيه من يستغفرني فاغفر له) بو نزولدن مراد آثار حقيقتدن بر اثرك ظهوريدر والا الله تعالى نزول وعروجدن منزهدر * واجسام واعراض خلق جديد ايله دائما متجدد اولديغي كبي ارواح وقلوب دخي تجليات متنوعه ايله متجدددر نتكم قرآنده كلور (كل يوم هو في شأن) پس بونده رمز واردركه سالكك تفرقيه متعلق اولان اموري خرق كثيره كبيدركه الله تعالى اني تجلئ جمعي ايله منتظم قيلور * وبردخي بودركه وجوددن لباس ايله تعبير اولنور پس خرقه دن مراد وجود اولور نتكم قرآنده كلور (وثيابك فطهر) زيرا ثيابك نجاستي مانع صلوة اولديغي كبي وجودك علاقات ماسوا الله تلوثي دخي مانع قربتدر * پس ثيابي آب پاكله تطهر و وجودي فيض آلهي ايله تنظيف لازمدر وثيابده عصره بدل وجودده قوت اجتهاد ومكث مديد واردر انكيچون ارباب رياضات خلوات چقاررلر تاكه اربعينات وامثالي ايله وجودده منعقد اولان امور فاسده واحوال كاسده تدريجله منحل اوله ومنجمد اولان نسنه لر علي مهل تاب توفيق ايله اريه * وبردخي خرقه شريعت مرتبه سيدركه حقيقتك لباس وظرفيدر

عنایت دنلمز (لمحرره) عنایت اولسه مولادن قولینه * قور اطرافی کیدر طوغری یولینه * او * اللهه راجعدر مقام قرینه سیله * مولی * رفاج معنایه کلور بوراده عبد معناسنه‌در ولکن عنایت ایله مولی لفظی جوده عنایت واردر * نتکم عنایت اسی مولی دیرلر یعنی متولی عنایت حقدر غیری دکل (معنای بیت) بودر واکرسن ای مجاهد کندی رنج وزحمتکله آتش انداز اولوب صورت سرکشی اریده مزسك الله تعالی عنایتلریله خود آنی اریدر ای که بنم جان ودلم آنك قول وقربانیدر * بوندن مقصود کسبدن قطع نظر ایدوب حقه اعتماده ارشاددر زیرا کسب منتج دکلدر بلکه طریق أدبی رعایتدر که کویا بنك اولور که سن اجتهادده قصور ایتمه اکرچه که عنایت الله تعالی دندر واجتهاد دخی عنایتدر * زیرا حق تعالی هر کسی کندی طریقنده استخدام ایتمز واستخدام ایتمه‌سی نائل مرام ایلیوب مخدوم قلمقدن اوتوریدر * نتکم برینده سن دعایه توفیق ایتدیکی اجابت مراد ایتدیکندن اوتور یدر پس هر کارده عمده عنایت کردکار وهدایت جناب غفاردر * بونده دلی تصریح ایلدی زیرا مدار اعضا وجوارحدر پس کوکل کاینبغی حقه بنده اولمسه اعضا وجوارحدن دخی آثار عبودیت ظاهر اولماز * ودلك عبودیتی تجلی آلهی ایله حاصل اولور چونکه باطنه تجلی آلهی اوله ظاهر دخی خشوع وظاهر وباطن بری بریله ارتباط تام بولور * بوندن ظاهر اولور که ظاهری اولمیانك باطنی دخی اولماز وباطنی اولانك ظاهری اولمدقجه اولماز نواتك تحت الارضدن نبات وظهوری کبی مکر فاسد اوله (لمحرره) فاسدك مفسد ایلرانکاری * اولور اضلال ضالك کاری *

اوغماید هم بدلها خویش را

او بدوزد خرقهٔ درویش را

* خرقه * اصلنده بز پاره‌سیدر که درویش لرجامه‌سنده استعمال اولندی ذکر جزء وارادهٔ کل طریقیله زیرا انلرك جامه‌لری خرق وقطعه‌دن خالی دکلدر انکیچون مرقعات دیرلر وهضما للنفس مرقع جامه کیکه موت احضر دیرلر ویونس امره قدس سره نظمنده کلور * وارم قول اولم شیخ اشیکنده * خرقه دیکنم یوزیك پاره‌دن * بوراده یوزیك پاره‌دن مراد تکثیردر مقصود مرقع خرقه دیکنوب موت احضر اختیار ایدم دیمك

پس کعبه یه وصولده قبله نمایه حاجت قالمدیغی کبی نتکیم دیمشلردر* ساکنان حرم از قبله نما آزادند* منزله وصولده دخی آلات واسبابه حاجت قالماز نتکیم دیمشلردر *وعری افراس الصبی ورواحله* وکذلك ابی تحصیلدن صکره قشر معطل اولور وحقیقتده وصولده صورته اعتبار اولنمایوب شویله قالور (سؤال اولنورسه که بو تقریردن فهم اولنور که حقیقتده وصولده شریعته اعتبار قالمیه بوایسه طائفهٔ اشق مذهبیدر (جواب بودر که شریعتك تعطلی آخرتده اولور زیرا آخرت دار تکلیف اولمدیغی کبی دار صورت دخی دکلدر زیرا اوراده معنی وروحانیت غالبدر نتکیم بالاده دخی اشارت اولنمشدر فاما دنیاده قائم در زیرا انسان دنیاده اولدیجه حقیقت شریعتده ابك قشر ایچنده اندراجی کبی مندرجدر پس هر بار که ابه حاجت اولسه قشردن تحصیل اولندیغی کبی شهود حقیقتده دخی حاجت اولسه مرآت شریعتدن نظر اولنور انکیچون حدیثده کلور (ارحنی یابلال) پس شریعت الی آخر الزمان متعطل اولمق یوقدر والا حقیقت دخی متعطل اولور قشر مفقود اولسه لب دخی مفقود اولدیغی کبی فافهم جدا وبوندن اخذ اولنور که صورت سر کش اولدیغی کبی اهل صورت دخی سرکش واهل معنایه دخی غیر منقاددر انکیچون شرك اهلیدر ومطالعهٔ وحدتدن اعمادر زیرا خود بین اولانك نفسی ماوراسنی رؤیته عجبدر وبونده رمز واردر که اهل صورت وکثرتك معرفت دیو خرج وصرف ایلدیکی فلوس مقوله سیدر که گنج اولاغه لایق دکلدر بلکه گنج حقیقی اهل معنی ووحدتك معارف وعلومیدر که کنت کنزا اسرنه ناظردر (لمحرره) نقد وقتك بو گنجه صرف ایله * سود قلمز سکا فلس احمر * هیچ بروجهله برابرمی * لعل رنکین ایله سنك مرمر * ولله العنایه

وروتونکد ازی عنایتهای تو

خود کدازدای دلم مولای او

عنایت هدایت عبده ارادت حق تعلق ایتمکه دیرلر بو معنانك اثری بودر که عبده اسباب سعادت میسر وطریق مطوی وجاده ومحجهٔ بیضاء اوزرینه محمول واکاسر تدبیر نفس موهوب وهر نسنه محب اولور مکر حق تعالی نك مقت وبغض ایتدیکی ممقوت ومبغوض اوله پس بو معنانی مجتمع اولمدقجه

صورت سرکش کدازان کن برنج
تابه بینی زیر او وحدت چو گنج

* کدازان * ضمه ودال مهمله ایله صفت مشبهه در مصدری کدازیدن در که ارتمکدر * وحدت و گنج * بالاده شرح اولنمشدر بوراده وحدتی صورته مقابل ایراد ایلدی مع هذا وحدته بدل معنی دیسه دخی نظمه خلل کلمزدی نتکم بالاده صورة ومعنی دیو تصریح ایلدی زیرا صورت کثرتدن عبارتدر ومعنی دن دخی مقصود وحدتدر انکیچون وحدتی دخی تخصیص ایتدی (معنای بیت) بودر که رنج وزحمت ایله صورت سرکشی ارتکن اول یعنی کوشش واجتهاد ایدوب صورت وکثرت سرکشی محو وافنا وازاله ایله تاکه انك آتنده خزینه ودفینه کبی نفیس ومرغوب اولان وحدت کورەسن ومطلع اولاسن بونده صورتی اریمك شانندن اولان نسنیه ووحدتی کنج ودفینه یه تشبیه واردر زیرا معنی صورت التنده نهان ووحدت کثرت ایچنده پنهاندر زیر زمینده کنج مستور اولدیغی کبی پس طلسمی ازاله وموانعی رفع ایتدکجه کنج آشکاره اولدیغی کبی وحدت معنانك جانبی اولان صورت وکثرتی دخی کشف ایتدکجه وحدت ومعنی صورت نما اولماز نتکم حضرت هدایی قدس سره الهیاتنده کلور * کثرت طلسمی مانع اولوب کنج وحدته * حیرت قالدی حسرت ایله نیجه شیخ وشاب * رفع ایت جانبی لطف ایدوب انیتی کیدر * غیب حقیقت آچه که تا اوله فتح باب * بونده وحدتی کنجه تشبیهده (کنت کنزا مخفیا) سرنه اشارت واردر وکنز وکنجك اموال نفیسه یه اختصاصندن وحدت دخی زیاده مرغوب واهلی قاتنده معتبر اولمق لازم کلور وطلسم اعتبار ایتدکاری کنجی محافظه یه آلت اولمغله اولدیغی کبی صورت وکثرته دخی نظر معنی ووحدته نشان اولمغله در انکیچون برنسنه نك قشرنه دخی اعتبار واردر زیرا لبی محافظه ایدر پس عالم صورت وکثرت کرچه مقصود بالذات دکلدر زیرا آیات ودلائلدر نتکم قرآنده کلور (سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق) فاما مدلول اولان وحدت ومعنایه وسیله در وسیله ایسه متوسل الیه اراسنده برزخدر قبله ایله مصلی اراسنده قبله نما برزخ اولدیغی کبی

زيرا غفلت ادراكه پرده‌در (لمحرره) ايلر اشيا جهر ذكر حضرت رب الفلق * آنى ادراك ايتمكه يوق ايك هر كسده قواق * بعد ذا معلوم اوله كه متكلمين ذاهب اولمشلردركه ايكى ماهيت وهويت اراسنده واقع اولان اختلاف وتغاير بالذات در بالذات اولان نسنه‌نك ايسه زوالى متعقل دكلدر پس ايكى وجودك برى بريله اتحادى محالدر زيرا اكر ايكيسيده معدوم اولورلرسه معدومين اراسنده اتحاد متصور اولماز واكر برى معدوم اولورسه معدوم ايله موجود متحد اولماز واكر ايكيسيده موجود اولورسه اثنين اولوب متغاير اولورلر انكيچون زيد وعمرو ميانده مثلا نقدر مماثلت اولسه ينه متغايرلردر وحكماء متألهه‌دن صاحب ايساغوجى اولان فوريوس حكيم ذاهب اولمشدركه عقل عند العقل موجود اولان صور معقوله‌يى تعقل ايتديكى وقتده اول صور معقوله ايله متحد اولور وبعض متصوفه ذاهب اولمشلردركه سالك اولان كسه سلوكنده اول درجه‌يه دك مرتقى اولوركه مطلوب حقيقى ايله متحد اولور سيد شريف بو كلامى رمز اولمغله حل ايتمشدر بو فقير حقيرك فهم ايتديكى بودركه عوام متصوفه وحكماء ذاهب اولدقلرى اتحاد باطلدر بلكه اتحاد ديدكلرى تجلىء آلهى ايله وجود مجازى زائل اولوب وجود حقيقى ظهور ايتمكدر پس وجود اولا وآخرا بردر زيرا شركت متوهمه‌دن شركت حقيقيه لازم كلمز شىء ايسه كندى نفسى ايله متحد اولماز پس اتحاد اطلاقى دخى لغودر واولكه متكلمين تغاير اثبات ايدرلر حقيقت امكانيه اعتباريله دركه صوفيهٔ محققين اكا وجود مجازى ديرلر اكرچه كه فى الحقيقه حقيقتدن غيرى نسنه يوقدر پس بو منازعات ومخالفات جهلدن ناشيدر زيرا امر ظاهر اعتباريله مغايرت واردر فاما امر باطن حسبيله مغايرت يوقدر زيرا موجود اولان وحدت صرفه‌در ولكن مراتب حسبيله اعتبارات رعايت اولنور انكيچون ديمشلردركه (لولا الاعتبارات لبطلت الحقايق) فاعرف جدا فانه ليس وراء عبادان قرية وقد حققنا هذا المقام فى مواضع متعددة من هذا الكتاب فتذكر (لمحرره) كنديكى ايله غرق عين شهود * نه كزرسن كنار درياده * آشنا بول بو بحر معناده * اوله زنهار مصاحب باده *

* اتحاد یار با یاران خوش است *
* پای معنی گیر صورت سرکش است *

اتحاد براولمق که لسان پارسی ده یکی شدن ایله تعبیر اولنور *یاران* اصحاب صفادر زیرا یار مصاحب دیمکدر نتکم شرحی مرور ایتدی* سرکش* وصف ترکیبیدر تقدیری کشنده ٔ سر دیمکدر معناسی باش چکیجی در متکبر و متعظم ده مستعملدر بورادنه پای ایله سری جمعده لطافت واردر (معنای بیت) بودرکه یارك اصحاب صفا ایله اتحاد واتفاقی خوشدر یعنی صحبتك مقتضاسی اتحاد واتفاقدر شویله که گویا جمله ٔ یاران بر گریباندن سرگوسترمشلردر سن عارف ایسك معنی اپاغن طوت زیرا صورت سرکش اولدیغی جهتدن ضبط وربطی ممکن دکلدر یعنی عالم صورت کثرته ناظر اولمغله وحدتدن ابا وامتناع ایدر اگرچه که وحدتی متضمندر پس سن عالم وحدته ناظر اولان معنانی اخذ ایله که انك ضبط وربطی آساندر زیرا عالم معناده مغایرت ومخالفت یوق وصورت کبی اقسامی اولمقدن خالیدر بلکه قسم واحد در وقسم واحدی ضبط ایتمك اقسامی ضبطدن اسهلدر اگرچه که اقسام متعدده مقسم واحدده داخل وهر کثرت وحدتی قابلدر نتکیم دیمشلردر* فی کل شیٔ له آیة * تدل علی انه واحد* یعنی جمیع اشیاء اقسام اسما وصفات ایکن مقسم واحد اولان حقیقت ذاتده مندرجدر وحصص واقسامه التفات ایتمك اهل کثرتك شانی وتجرد وفردانیته ناظر اولمق اهل وحدتك صفتیدر زیرا حصص واقسام بعض قیودله محصلدر عالم معناده ایسه قیود یوقدر مثلا انسان صفت ناطقیتدن قطع نظر حیوانیتده جمیع ذی روح ایله مشترکدر مؤمن وکافر انسانیتده مشترك اولدقلری کبی وعلی هذا الحاصل معنایه ناظر اولان کمسه تغایر ملاحظه سی دردندن خلاص اولور زیرا تغایر ادنی مرتبه اثنین اراسنده اولور معناده ایسه اثنینیت یوقدر نواتده قبل النبات اثنینیت اولمدیغی کبی بخار دخی بویله در یعنی اصلی ماء واحد در سیاه وسپید اولمق اعتباریدر پس معنی سر ومنبع ومأخذ در که جمیع اصول وفروع آندن تشعب ایتمشدر بناء علی هذا بر یرده معنی اولسه صورت اکا تابع اولور ظل الله ذوالظل اولان قطب الاقطابه تابع اولدیغی کبی ولکن اگرچه بی معنی صورت یوقدر فاما هر اهل صورت معنایه واقف دکلدر

سائر اعداد دخی بوکا قیاس اولنه و بعضیلر دیدیلرکه عدد وحداتدن متألف اولان کمیتدر پس واحد عدددن خارجدر زیرا انده تألف مذکور یوقدر *تجزیه* برنسنه یی جزء جزء و پاره پاره قلمقدر و جزء ایله بعض الفاظ مترادفه دندر علی ماهو المشهور و دیدیلرکه جزء تجزی قبول ایتمز فاما بعض متجزی اولور و شرح رمضانده متبعض ایله متجزینك میانی فرق ایدوب دیرکه ان ذا الاجزاء باعتبار انحلاله الی اشیاء وکان ترکیبه منها یسمی متجزیا و باعتبار انحلاله الیها مطلقا یسمی متبعضا *افراد* فتحله فردك جمعیدر منفرد معناسنه که بالکرده یکدر نتکم تفصیلی مرور ایتمشدر (معنای بیت) بودرکه معانی مقوله سنده بر نسنه یی تجزیه و تقسیم و اوراده اعداد و افراد تصور ایتمك یوقدر بلکه جزء لایتجزی کبی غیر منقسم و جوهر فرد کبی غیر متجزیدر زیرا تجزی و انقسام لوازم ترکیبدندر ترکیب ایسه اجسام و الفاظك خواصندندر معانی و ارواحك دکل و سائر لوازم ترکیب و جسمیت دخی بو یله در قرب و بعد کبی زیرا عالم معنی و وحدته کوره بو مقوله اعتبارات یوقدر نتکم دیمشلردر *بعد منزل نبود در سفر روحانی* انکیچون لیلهٔ معراجده طی زمان و مکان حاصل اولدی وجبریل امین طرفة العین ده وحی و یاغیری امر آلهی ایله سدرده دن ارضه نزول ایدردی الحاصل اهل وحدتك معنی و حقیقتی صورتلر ینه غالب اولمغله کثرته دائر اولان صورتلری دخی حقیقتلرندن وحدت استفاده ایتمشدر بوسببدندر که کمل روح اضافی مفارقتندن صکره منفسخ و منحل اولماز ارواح کبی زیرا انحلال و انفساخ غلبهٔ ترکیبه ناظردر انلرده ایسه تفرید غالبدر و بردخی حل و فسخده جسم لطیفی جسم کثیف ایله تسویه واردر جسم کثیف ایسه محل تغییر و تذلیل در جسم لطیف دکل پس بو تقریردن فهم اولندی که معنی عالم وحدته ناظر و صورت عالم کثرته دائر در یعنی صورتده کثرت اولمق معنی ده وحدتی منافی دکلدر انکیچون هر مخلوق حقیقت یکتادن وجوده کلمش و دره بیضادن صورت پذیر اولمشدر نتکم مرارا شرح اولنمشدر * (لمحرره) صدف علم آلهی آنده کوهر درهٔ بیضا * او بیضادن اولوبدر بیض و اسود قوبیدا * نه سر اولسون که یك نقطه دو حرف اولوب آینه * کوردی ایکی صورت کیم قلوبدر عاقلی شیدا *

یوزعددایوانك صویی دخی برصواولور اشخاص وافرادده اولان عددیت فنابواور وكثرت اعتباریه زائل اولور وسائر عصرایتمك شاننده ن اولان میوه‌لر دخی بویله در ولكن بونده سیب ایله آبی جمع ایلدی زیرا اخذ آب محلنده آبی ذكرینك مناسبت زائده‌سی واردر وسیب تقویهٔ قلبده ادخل و آبی احیاء نفسده یعنی سبب حیات و جوداو لمقده اوغل در انكیچون حكماء ایكسنك دخی حقنده فضائل كثیره و خواص وفیره ایراد ایدرلر وسیبده اولان رائحهٔ طیبه نفخات حقه اشارت ایدر نتكم سفرجلده سفر لفظی مندرج اولمغله مجاهداتدن حاصل اولان حیات نفسه دلالت واردر زیرا حدیثده كلور (سافروا تصحوا) یعنی سفرصوریده مقاسات شدائد ومعانات متاعب ایله بدن متحلل اولوب آب وهوای دیكرشرب واستنشاق ونفوذی تنقیهٔ مسهل واصلاح داروی حكیمه بدل اولدیغی كبی سفر معنویده دخی ریاضات طبیعیه ومجاهدات نفسیه ایله نسیم عالم جان وزان ونا ودان فیض الهی ریزان اولوب صحت و جود باطنی ظهوره كلور وبر دخی سیبده انوثت صفتی و اردر انكیچون دیمشلردر كه فاطمة الزهری رضی الله عنها تفاح جنتدن خلق او لنمشدر وآبی ده ذكورت صفتی واردر نتكم قرآنده كلور (وجعلنا من الماء كل شیٔ حی) یعنی آبده فعل واردر كه صفت ذكورتدر نتكم غیریده انفعال واردر كه صفت انوثتدر ووجود انسانی فاعل و قابلك اجتماعندن عبارتدر كه بری روح و بری دخی نفسدر پس سفر جلده آبدن ناشی احیاء نفس واردر كه صفت روحدر زیرا نفس ناطقه نك بقاسی نفس حیوانیه نك بقاسنه سبب‌در (المحرره) ایتمسه حق كه رقمله امداد *قوریسه قالمسه دلنده مداد * لایح اولمزدی اوحده بوصور * دیمزیدی قلمه لوح صوور *

﴿ درمعانی قسمت واعداد نیست ﴾

﴿ در معانی تجزیه و افراد نیست ﴾

معانی معنی نك جمعیدر لفظدن مقصود اولان نسنه معناسنه *قسمت* تقسیم معناسنه درمصراع ثانیده متقابلی اولان تجزیه قرینه سیله قسمت جسمك ولفظك اوازمندندر *اعداد* فتحله عددك جمعیدر عدد مجموع نصف الحاشیتین در اثنین كبی زیرا ایكی حاشیه نك بری واحد وبری ثلثه در كه مجموعی اربعه در اربعه نك نصفی ایسه اثنین در پس اثنین عدددر

کابره احاله اولنور بونده فرق مذکور بصیره احاله اولندی پس
بی بصر اولان کیمسه حسیاتی تمیزدن عاجز اولدیغی کبی بی بصیرت
اولان دخی امور عقلیه ومعنویه‌یی تشخیصدن قاصردر پس انسانه
فی الحقیقه برکوز کفایت ایتمز بلکه ایکی کوز لازمدر که بری بصر
وبری دخی بصیرتدر تاکه بصرله شواهدی احساس وبصیرتله حقایقی
ادراك ایلیه * ع * چو کورمز یوسفك یوزن نه‌حاصل چشم اعمادن

﴿ کر توصد سیب وصد آبی بشمری ﴾
﴿ صد نماندیك شود چون بفشری ﴾

سیب کسرله المادر که عرب تفاح دیر شهور نحوی به سیبویه دیدیلر
رائحة التفاح معناسنه زیرا غایت حسن وجمال ایدی شویله که ایکی
یکاغی کویا ایکی رنکین الما ایدی* اینسه کسه شهود سیبویه* دیردی آنده
تعجبندن ویه* دیمشلردر که تفاحك انواعی واردر که حلو وحامض وعفص
ومری اولور و بعضی نوع واردر که انده اصلا طعم او لمـاز اجودی
شامی بعده اصفهانی اولاندر ولکن حامض اولان اسباب نسیاندندر
شربت عسل اسباب ذکاوحفظدن اولدیغی کبی وحفاظدن ابن هشام
دیرکه (ما اکلت تفاحا ولاجلدء ماعالجت الحفظ) ودیمشلردر که تفاحك
اکثرینه دود مسلط اولور اکر شجره‌سنك اصلنه عنصل غرس ایتسه‌لر
تدود ایتمیه عنصل یبان صوغانیدر که بصل بریدر و تفاحی ورق جوز
ایچنه لف ایدوب ارضه دفن ایتسلر و یاطین ایچنه قوسه‌لر مدت طویله قاله
ومتغیر اولمیه *آبی* یالله آیوه دیدکاری در که عرب سفرجل دیر سفرجلك دخی
نواعی واردر حلو و حامض و عفص ومری کبی سفرجلده حیات نفس
وتنقیهٔ فؤاد وتصفیهٔ لون وتحسین دل واردر یعنی بر زن باردارك اکلنه
مداومت ایتسه خصوصا حاملدن اوچنجی آیده فرزندی حسن الوجه
وزکی الفهم اوله دیمشلردر که سفرجل نشاره ویاخود صمان ایچنه وضع
اولنسه مدت طویله متغیر اولمیه نشاره ضمله منشار له نشر اولورکن
دوکیلن ریزه‌لردر* شمردن* صایمق عد کبی فشردن صقمقدر عصر کبی
(معنای بیت) بودر که اکرسن یوز عدد المایی ویوز عدد آیوایی عد
ایلیه‌سن یعنی بوعدده بالغ الما وایوایی جمع ایده‌سن چونکه آنی صقه‌سن
وصوین الـه‌سن یوز قالمازبلکه یوزعدد المانك صوبی برصواولور وکذلك

ایرمز نه ذاتیه اور ونه خود صفاته (لمحرره) چون قالدی قلبی آینه سی رنك رینده * كور اولدی منكرك ایكی كوزی دار ینده * وله * كوش طوتمق نهیق انكاره * صاحبی اولدی انك زیرا خر * خر یرینه قو یالمز بو كون آنی * بلكه باران اوله شكل اخر *

فرق نتوان كرد نور هر یكی
چون بنورش روی آری بی شكی

* بی شكی مصراع اوله قید در (معنای بیت) بو در كه چونكه اول اون عدد چراغك نورینه یوزكتوره سن وتوجه ایده سن وصرف باصره وتقلیب حدقه ایلیه سن بی شك وشبهه هر برینك نورنی فرق ایتمك اولمازو باشقه باشقه آیروب ایشته بو چراغك نوری بودروا وچراغك ضیاسی اودر دیو بر وجهله تعین وامتیاز بولماز بلكه جمله سنك انواری مرآی ونظرده نورواحد اولور بوندن اخذ اولنور كه كرچه انبیاء علیهم السلام ارالرنده اشخاص واجسام وتعینات اعتباریله تعدد اختلاف واردر كه كیمنه آدم و كیمنه نوح و كیمنه ابراهیم واسمعیل و كیمنه موسی وعیسی دینلور فاما حقایق وهویات اعتباریله وحدت واردر كه جمله سی حقیقت محمدیه ده مندرج وهویت احمدیه ده مندمجدر وجمله سنك قلوبنده متجلی اولان انوار الهیه نور محمدیدن مستفادو كتور دكلری احكام وشرایع لوح قرآندن مستنبط ومأخوذدر زیرا قرآن جمع حقایقی جامع اوالدیغی كبی جمله شرایعی دخی حاویدر ولوح محفوظ فی الحقیقه اندن عبارتدر انكیچون قرآنده كلور (ولا رطب ولا یابس الا فی كتاب مبین) محكیدر كه بر فقاعی جمیع اشیاسنی دخترنه جهاز اولمق ازره ویرمسه طلاق ثلثه ایله شرط ایتمش ایدی فحول علما بو مسئله نك جوابنده عاجز اولوب وقوع طلاقه ذاهب اولدیلر امام محمده مراجعت اولندقده امام محمد آیت مذكوره ایله استدلال ایدوب جهاز ایچنه وضع مصحف ایله امر ایلدی وبو مخلص ایله فقاعینك شرطنی تصحیح و وقوع طلاقدن تخلیص ایتدی بعدذا جمله هویات دخی هویت الهیه ده داخل وعموم انوار نور الهیده مستتردر زیرا قرآنده كلور (الله نور السموات والارض) وانوار حقنده امام غزالی رحمة الله مشكوة الانوار نام كتابنده كلام طویل الذیل ایرد ایدر اكا نظر اولنه ومراتب حقیقت محمدیه دخی مجیء البشر لاجل التبشیر نام

انداخت دیدی زیرا اهل التفات ونظر ایله ادراکی مشکلدر پس ظاهرده طرح لازم کلدیکی کبی باطنده دخی القاء فیض والهام کرکدر تا که انکله بصیرت منفتح اولوب مقصودی مطالعه به قادر اوله ومراده ظفر بوله

ده چراغ ار حاضر آید در مکان
هر یکی باشد بصورت غیر آن

ده فتح دال وهاء ملفوظه ایله اوندر عشره کبی زنبقه ده زبان دیدکاری بیرافلری اعتبار یله در (معنای بیت) بو درکه اون عدد چراغ وشمع اکر هرمکانده حاضر کله ومجتمع اوله هر بری صورت ایله ویاخود صورتده اول برینك غیری اولور یعنی ارالرنده وجود ظاهری ومشخصات اعتباریله مغایرت واردر شویله که برکیمسه انلرك اتحادنه ذاهب اولسه غلط حمل اولنور بونده چراغ قاوبك تعددنه اشارت واردر زیرا انبیا واولیانك هربرنده برقلب واردرکه انده شمع تجلی مشتعل وشعلهٔ پرتو حقیقت منیردر ولکن جمله سنك شهودی متحد اولدیغی جهتدن قلب واحد حکمندهدر اکرچه که شهودلری بحسب الاستعداد تفاوت اوزرنه دروبوسره دائردر اولکه حکایه ده کلور اولیادن بری برکیجه ضیافت ایلیوب مجلسده فوق العاده مومار ایقاد ایتدکنده ظاهر بین اولانلر اسرافه حمل ایدرلر اولدخی اکر اسراف ایسه اطفا ایدیکز دیرانلر بریسن سوندرمکه قادر اولمازلر زیرا جمله سی نور واحدرکه تشکل حسبیله متعدد کورنمشدر ارواح عالیه تطور ایتدکاری کبی پس اول شمعهلرك برن سوندرمك لازم کلسه جمله سی بردن سونوب مجلس صحبت مظلم قالمق اقتضا ایدردی الحاصل برینك وجودی نیجه ضروری وغیرمکرر ایسه سائرلك وجودی دخی بویله در ولکن بومقوله اسراره مکاشفدن غیری کیمسه دسترس بولماز زیرا قوت بازوی ادراکی ضعیف وبلکه نورچشم بصیرتی منطفی اولمشدر وبوسر عظیمدن غافل اولوب اهل انکار غالب اولان شهرلرك مساجد وجوامعنده تقلیل سراج وشمع ایدرلر وتکثیرنی اسرافه حمل ایدرلر مع هذا تکثیر انوار اتمك عالم صفاتك حکمی وتجلیات مختلفه نك اثریدر قبهٔ دیهور قنادیل کواکب ایله تزیین اولدیغی کبی قرآنده کلور (ولقد زینا السماء الدنیا بمصابیح) الحاصل منکرك کوزی کوردرکه مصابیحی کورمز وانك سرنه عقلی

ساری تاجکردن نم بولور * ایکی عینك باشی بر در باشدن جاری اولور *

﴿ نور هر دو چشم نتوان فرق کرد ﴾
﴿ چونکه در نورش نظر انداخت مرد ﴾

* فرق * آیرمقدر فصل کبی فلق دخی بویله در انشقاق وفرق انفصال اعتباریله اطلاق اولنور (معنای بیت) بودر که هر ایکی کوزك نورنی فرق وفصل ایلك اولماز چونکه مرد بصیر آنك نورنه نظر ایتدی والتفات صالدی نتکم نفعی سلطان مرادك شهزاده لری حقنده دیر * ایکی شهزاده کیم هر بری روح مصوردر * دو نور چشم یکتا پادشاه هفت کشور در * ایکیدر صورتا معنیده اما نور واحددر * حقیقتده نهایت هر بری غیر مکرردر * الحاصل نورك وحدتنه ناظر اولان کیمسه ایکی کوزك نوری وبلکه ایکی کوزی برعد ایدر نتکم مرور ایتدی مثلا نور قمر ونور شمس کبی زیرا نور قمر نور شمسدن مستفاد اولمغله قمر شمسك نائبیدر که شمس مختفی اولدقده قمر ظهور ایدر ونور قمر فی الحقیقه نور شمسدر قمر اورتاده نور شمسه مرآت واقع اولمشدر وایکسی بو تعین دنیا وعجوز دهرك ایکی کوزیدر که بری کوندز وبری دخی کیجه کورر ولیل ونهارك اختلافی اعتباری اولدیغی کبی نیرینك دخی بویله در نتکم قرآنده کلور (وآیة لهم اللیل نسلخ منه النهار فاذاهم مظلمون) نتکم سابقا تحریر اولنمشدر ودیمشلردر که انسانك چشم راستی آخرته وچشم چپی دنیایه ناظردر فچن بر سالك رؤیاده کندنی یك چشم کورسه اکر مفقود اولان کوزی صاغ ایسه ملاحظهٔ آخرتی ترك واکر صول ایسه دنیایه عدم التفاته اشارتدر واکر ایکسی بیله مفقود کورسه دو عالمدن اغماض عین ایدوب بصیرتنك جانب حقه کشاده اولماسنه دالدر زیرا بصرك متعلقاتی اولان محسوساته التفات بسته اولسه بصیرت قوت بولور نتکم بعض نظائری مرور ایتمشدر وبونده رمز واردر که دنیا وآخرت صورتا مختلفلر ومعنی متحدلردر لیل ونهار کبی پس مکاشف باننده دنیاده آخرته نظر اولنور صول کوزیله صاغ کوزك متعلقنه التفات اولندیغی کبی ودیمشلردر که (الدنیا مثال الآخرة والدنیا مزرعة الآخرة) پس اهل الله دنیاده جنتده در ولکن عقل قاصر ایله ادراکی ممکن دکلدر بلکه مکاشفهٔ صحیحه یه موقوف درانکیچون نظر

(لمحرره) * آلمسوز زهد اهلی عشق اغزنه ترك ایلسون * قوت خرز براکه جودر اول جواهر نیلسون * بوندن فهم اولنور که حقایق اشیانك حقیقت احدیه ده اتفاقی اغصان وفروعك وحدت نواتده اختفاسی کبیدر نتکم بو مقام مرارا شرح اولنمشدر

چون بصورت بنکری چشم تودوست
تو بنورش د رنکر کز چشم رست

* دوست * قصرله اصلنده دواستدر که دو ایکی دیمکدر اثنین کبی واست ادات خبردر * رست * ضمله ماضیدر مصدری رستن در که بتمکدر نورسته دیرلر فتحله اصلی نورسیده در ضمله نورسته دیمك دخی موجهدر اکر چه که مستعمل دکلدر (معنای بیت) بو درکه چونکه صورتده ویاصورتله نظر ایده سن ودیدر یکه التفات صلا سن سنك کوزلك ایکیدرکه بری صاغ و بری صولدر ولکن سن کوزدن بتن وحاصل اولان ثمرهٔ نوره نظر ایله کورکه نیجه بردر یعنی ایکی کوز برکورر باشقه باشقه کوروب نوری متفرق اولماز پس ظاهرده تعدی فی الحقیقه نورنك وحدتنی منافی دکلدر نتکم پرتو روحك جملهٔ اعضاده ظهوری تعددن اقتضا ایتمز زیرا تعدد اعضایه کوره در پس اعضاء متعدده یه تعلقندن قطعا نظر بر روحدر وکذلك شخص انسانی دخی برشخصدر اکر چه که جوارحی متعدددر بناء علی هذا نقدر اعداد ومعدودات واریسه جمله سنك کثرتی وحدتده داخلدر مثلا وجود انسانده بوقدر قوای مختلفه وار درکه هر بری بر اسمله ذکر اولنور قلب وعقل ونفس کبی مع هذا جمله سی روحده داخلدر زیرا روحك تجلیسندن ظاهر اولمش وبدنه تعلقندن وجود بولمشدر پس انلرك حقایق مختلفه اعتبار اولندقلری آثار واحکامله در والا جوهر واحددر وبالاده تحقیق اولنمشدر که برنسنه بوقدر که فی الحقیقه وحدت ایله متصف اولمیه حتی عشرهٔ واحده ومائه واحده والف واحد دیرلر خصوصا که جزء لایتجزی اعتباریله هرجسم جوهر فرددر پس صورت ترکیب نیجه تعدده ناظر ایسه معنای ترکیب دخی وحدته ناظردر وجمیع اشیا حقه عبودیتده متحدلردر نتکم قرآنده (ان کل من فی السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا) پس چشم حقیقت بین ایله نظر اولنسه اشتباه قالماز (لمحرره) * ایکی چشم چشمه

ضم ایدر پس امام وجماعت دیمك اعتباری وقاب قوسینه ناظر اولدیغی
کبی نائب ومنوب عنه دخی بولنه در وامام اعظمك حقایقه اطلاعندندرکه
امامك قراءتنی جماعتك قراءتی قلدی انکیچون جمله سنك قلدقلری
برنماز اولدی فاعرف جدا (لمحرره) * قاب قوسیندن گذر ایله *
* عالم وحدته نظر ایله * کل رعنا کبی دورنك اولمه * رنکنکی رنك خاص زر ایله

﴿ نی دو باشد تا توبی صورت پرست ﴾
﴿ پیش او یك گشت کز صورت برست ﴾

* نی دو باشد * استفهام معناسنی متضمندر * صورت پرست * وصف
ترکیبیدر صورته طاپیجی معناسنه صورته طاپق معنادن بی خبر اولمقدن
عبارتدر عباد اصنام کبی * پیش او * ضمیر کلامك مابعدی متضمن
اولدیغی کیمسیه راجعدر * برست * ماضیدر مصدری رستن در فتحله
قورتلق معناسنه رها کبی (معنای بیت) بودرکه نائب ومنوب عنه
ایکی دکلیدر مادامکه سن صورت پرست وظاهر بین سن یعنی بوصورتلو
وصفتلو جاهلك حالی اثبات اثنینیتدر فاما اول کیمسه نك حضور
وشهودی یانده وکشف وعیانی اوکنده بردرکه اول کیمسه صورتدن
خلاص اولدی وعالم معنایه اتصال بولدی الحاصل صورت پرست
اولان کیمسه اهل حجابدر انکیچون بصری بصیرت مرتبه سنه تجاوز ایتمز
بصر ایسه اشیاده اشخاص اعتباریله تعدد کورر زیرا نظری محسوساته
مقصوردر محسوسات ایسه امور جزئیه درکه هر بری آخره ذاتیات
وعرضیات ایله مغایر ومخالفدر صورتدن خلاص اولان ایسه اهل کشفدر
انکیچون بصری بصیرت مرتبه سنه تجاوز ایتمشدر بصیرت ایسه
اشیاده هویات اعتباریله وحدت کورر زیرا التفاتی معقولاته محصوردر
معقولات ایسه امور کلیه در اوراده اشیا مشخصاتدن تجرید اولنور
کلیت ایسه وحدت ایله متصفدر انکیچون بعض عارفین علم میزان علم
تصوفه قریبدر دیرلر بلکه انلرك یانده حقیقتدن غیری یوقدر زیرا علمده
وصناعتده حقه انتقال طریقنی بیلولر فطو بی لهم بوندن ارباب
انکارك کفاره التحاقی فهم اولنور زیرا کفار میان رسلی تفریق وحق
وخلق دخی بری برندن تمیز ایتدکلری کبی ارباب انکار دخی انبیا واولیا
اراسن تفریق ایتمشلر وطریق فرقته دوشوب چقمز بوله کتمشلردر

نواب حقدر دیوابتدیکم ادعا رنده دکلدر بلکه بو خصوصده بن غلط ویکاش سو بلدم که اکر سن منوب عنه اولان کیمسه ایله نائبی ایکی ظن ایدرسك و ملاحظهٔ اثنینیت بولنه کیدرسك عند العقل والکشف زشت کلور خوب کلمز یعنی بویله ظن ایتمك قبیحدر زیرا واقعه مطابق دکلدر پس اتحاد ظن ایتمك حسندر زیرا حقیقته موافقدر الحاصل نائبك منوب عنه اولان کیمسه ایله ظهورده تساو یلری اتحاد واتفاقلرینی مقتضی ومستلزمدر پس شخصا تعدد واثنینیت هویت وحدت واتفاقی منافی دکلدر مثلا آینه‌ده رائی ایله مرئی براولوب رؤیته آلت اولدیغی کبی انبیا علیهم السلامك دخی آینه لرندن صورت آلهیه تجلی ایلمشدر بناء علی هذا شاهد و مشهود فی الحقیقه حقدر بوسره بناء اطلاقات قرآنیه‌ده کلور (من یطع الرسول فقد اطاع الله) ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله) ید الله فوق ایدیهم) انکیچون نائبك حکمی منوب عنه اولانك حکمی کبی نافذدر بوجهتدندر که سلاطین و ملوك وسائر اکابر ناسك خدامنه رعایت وتعظیم ایدرلر زیرا بیلورلر که خدامك انلره ملابسهٔ تامی واردر و بو ملابسه ایله ناصیه لرنده پرتو حشمت وهیبت هویدادر و بو تعظیم نفوس ناسده امر خلقی وطبیعی در پس خلافت مخلوقاتده کار بویله اولیجق خلافت حقده نیجه اولمق کرکدر نتکم قرآنده کلور (یاداود انا جعلناك خلیفة فی الارض) و بو تقریردن فهم اولندیکه مقصود امر باطنه‌در ظاهره دکل پس نائب وخلیفه کبی حقك دخی صورت حسیه‌سی اولمق لازم کلمز بلکه نائب وخلیفه‌ده کمالات حق ظهور ایتمك کافیدر وبوندر که وصف اولیاده کلور (اذارؤا ذکرالله) یعنی برکیمسه بصر وبصیرت ایله انسان کاملك یوزینه نظر ایلسه الله دیه دوشر زیرا مرتبهٔ ظهورك حکمیدر خلاصهٔ کلام بودر که تعدد عالم صفاته کوره و وحدت عالم ذاته کوره‌در و صفاتك تعددندن ایسه ذاتك تعددی لازم کلمز و بو مقامك اسرارندندر که مقام صفاته کوره تقسیم اولنوب نمازده سمع الله لمن حمده دیمك امامه وربنالك الحمد دیمك جماعته تعیین اولنمشدر دعا وآمین کبی مقام ذاته کوره ایسه منفرد ایکسنی دخی جمع ایدر وبلکه امام دخی بعد الفاتحه آمین دیمکله دعا وآمینی بری برینه

شمس وقمر منكسف ومنخسف اولورلردی زیرا بونلرك انواری نور صفاتدن مأخوذ اولیالك انوار ایسه نوری ذاتدن مستفاددر انكیچون جهنم خطاب ایدوب دیر كه (جز یامؤمن فان نورك اطفاءلهبی) وبعض اخبارده كلور كه اكر حور العین دن بری عرض جمال ایلسه نور شمسه زوال طاری اولور وماه محاق مرتبه سن بولوردی بوخود معلومدر كه حورده كمال بوقدر زیرا كمالك وجودی دنیاده سلوك اوزرینه موقوفدر. پس بحسب السلوك توحید حقانی ایله تجلیهٔ آیینهٔ دل ایدن كاملك نوری نه اولمق كركدر فهم اولنه زیرا انسانك استعدادی غیری موجوداتده یوقدر نتكم دیمشلردر كه حضرت سلیمان علیه السلامه ملك ظاهر وتسخیر قاهر ویرلدی سلیمان اول امتنانه باقوب (رب هب لی ملكا لاینبغی لاحدمن بعدی) دیدی فاما الله تعالی فخر عالم صلی الله علیه وسلمه بر سلطنت احسان ایتدیكه ملك دنیاباسرها اكا نسبت ایله برضیعه كبی دكلدر واول دولت عظمی ومنت كبری تجلی ذات باری تعالی درنتكم تفسیریمزده سوره نجمده وغیریده تحقیق اولنمشدر* پس انبیا واولیایی مشاهده یه قادر اولنلر مشاهدهٔ حق ایتمش اولورلرزیرا حقك نائبلری واسماوصفاته مظهریتلری حسبیله انك خلیفه لریدر نائبی مشاهده ایسه منوب عنه اولانی مشاهده در زیراظهورده منوب عنه در (لمحرره) سیرایلسك جهانی * فلسك نظرنهانی * ای دل اویارجانی * كورمك محالدرآنی * خلق ایلدی مظاهر * مظهردن اولدی ظاهر * كوستردی كندینی آخر * وارمی بصیرقانی * نظر اسیترسك اكا * نظر ایله هریكا * كوزوكی آچ باق سكا * ای صورت رحمانی * شش جهتدن كورینور * درلولباس بورینور * اوزكه نقاب اورینور * باقی كورینورفانی * یتركوزله كثرتی * بول حقیا وحدتی * حقدن كور حقیقتی * خیالدر رقلانی *

* نی غلط كفتم كه نائب بامنوب *
* كردوپنداری قبیح آید نه خوب *

نی ماقبلنی نفیدرغلطی دكل* غلط* تحریكله سوزده یاكلمق*قبیح* چركندركه حسن مقابلیدر انكیچون خوب مقابله سنده ایراد ایلدی زیراخوب فارسیده زشت مقابلیدر پس خوب وحسن بردرزشت وقبیح براولدیغی كبی ترك كوزل وچركن دیر (معنای بیت) بودر كه پیغمبران

نظرکاه الهی ومظاهر تجلیات ناعتشاهیدر ودیمشلردرکه اکرالله تعالی تمثل وتصور ایدوب خلق اراسنده حکومت ایلسه انبیاوکمل اولیاحکومتی کبی حکومت ایدردی یعنی صور انبیا واولیا صورت حقیقیهٔ الهیه‌دن نشان ونمونه اولمغله انلرك حکومتلری عین حکومت حقدر وحق دخی ظاهر اولسه اولوجهله حکومت ایدردی انکیچون دیمشلردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلمك فعلی یافرض ویاواجب ویامستحبدر غیری دکلدر زیرا معصوم مطلقدر وطاعتی مشرب ملائکه کبی طبعی در وعتاب تعلق ایدن حالی وذاتنه اضافت اولنان ذنوبی فهوم عامه‌دن خارج نسنه‌در نتکم قرآنده کلور (عفا الله عنك لم اذنت لهم) وینه کلور (لیغفر لك الله ماتقدم من ذنبك وماتأخر) پس صورت ذنبدن حقیقت ذنب لازم کلمزنتکم حدیثده کلور (اذا احب الله عبدا لم یضره ذنب) وبومقامك تمامی روح البیان نام تفسیرمزده سورهٔ فتحده وغیری مواضعده‌در ومن الله التوفیق للادراك والعصمة من الهلاك بونده تنبه واردرکه الله تعالی (لاتدرکه الابصار) حسبنجه کنه ذاتنه ونسب واضافتدن تجردنه نظرا معاینهٔ مشاهده اولنماز وبلکه اول مقامه اصلا ادراك خلق کرمز زیرا مرتبهٔ عقلدن وطور کشفدن خارجدر ولکن صفاتی یوزندن تجلی ایلمش انبیا واولیا صورندن کورنمشدر انکیچون بیورر (وما رمیت اذرمیت ولکن الله رمی) نتکم تحقیقی کذراندی فاما انسان کاملی معرفتده صعوبت واردر زیرا اکثر ناسك مشربی تنزیه اوزرینه‌در شوله که تشبیهه متعلق اولان امور دن اصنام دن فرار ایدر کبی فرار ایدرلر مع هذا دیمشلردرکه عارفده بروجه باطن واردرکه اول وجهله خلقه تجلی ایلسه خلق آنی معبود اتخاذ ایدرلردی نصارانك عیسی علیه السلامی معبود اتخاذ ایتدکلری نتکم محمدیه‌ده کلور * عاقلك بر یوزی واردر حق جمالندن یکا * کر کوزکسه اوله‌دی معبود خلق ای شهریار * وینه اول کتابده کلور * بولدی مریم بکر کن برشمه حسنکدن اثر * اول سببدن طپدیلر عیسایه چندین ماه وسال * یعنی عیساده اولان ظهور وجه جزئی ایله ایکن بله نصارانك دیده لری خیره لندی وادراکاری بولندی پس وجه کلی ایله ظاهر اولسه حال نه یوزدن اولوردی قیاس اولنه واکر اولیانك نور باطنی ظاهرده اشراق ایلسه

سليمه آنی استخباث ايتمسه تفسير كبيرده كلور كه استلذاذو استطابه ده
عبرت اهل بلد واخلاق جميله يه درو الا اهل باديه جميع حيواناتك اكلنی
استطابه ايدرلر پس انلرك حيواناتده واكر غيريده استطابه واستخباثلرينه
اعتبار يوقدر زيرا طباع سليمه اهلی وارباب مروت دكللردر بومقامك
تمامی تفسيريمز روح البيانده‌در * وبونده تجددو امثالی دخی اشعار واردر
زيرا هرنسنه‌ده بقا تجدد و امثال الله وزرك بدل ايله در فاعرف جدا (لمحرره)
هر زمان تازه لنور اشبو وجود * بيلور آنی اولنلر اهل شهود * نه‌در
ای خواجه جوهر واعراض * قيل آنی بلكه بدل مجهول * وبوندن
فهم اولنور كه طول بقا ئله موصوف اولنلر ايچون استخلاف تام يوقدر
حضر عليه السلام كبی ولايتی تقديری اوزرينه زيرا عمرجاودانی اهليدر
پس انك خليفه‌سی اولديغی صورتده دخی كندی كمالاتنه مرآت تامه
دكلدر والافرع اصل ايله اصلك زماننده مساوی اولمق لازم كلور
بوخود ممنوع اولديغی بالاده اشارت اولندی الحاصل ايكی قطبيت
برزمانده وجودپذير اولماز وبرشاكرد استاذ كوننده استاذ درجه‌سن بولماز
(لمحرره) صبر ايت ای دل نيجه زمان صبر ايت * اوله خون جكرك تاكم
شير * تربيه بولمنجه برمدت * شيربچه بولورمی قوت شير * والله الناصر

﴿ چون خدا اندر نيايد در عيان ﴾
﴿ نائب حقند اين پيغمبران ﴾

* اندر * بوراده تحسين ايچوندر كبی (معنای بيت) بودر كه چونكه
حق تعالی عيان وآشكاره كليه وخلقه ظاهر اولوب كورنميه زيرا بيورركه
(لاتدركه الابصار وهو يدرك الابصار) بو پيغمبرلر وكذلك وارثلری
اولان علماء محققين واولياء كاملين حقك نائبلری وخليفه‌لريدر
زيرا كندی ذاتی حجاب هيبت وعظمت ايله محتجب اولمش وكنهی
ادراك اولنمق مرتبهٔ محالی بولمشدر پس خليفه مرئی اولسه محاط
ومحصور اولور محيط وحاصر دكل بناء علی هذا هركيم كه حقی
كورمك وسرينه ايرمك دلسه انبيا واوليائی كوره وانلرك اسرارنه ايره
وكاشن معارف وعلوم وحقايق واذواق ومواجيدندن كل دیره نتكم
حديثده كلور (سرالانسان سری وسری سره) وبوخود معلومدر كه
حق تعالی يی عارف بالله اولنلرك قلوبنده ارامق كركدر زيرا انلرك قلوبی

اولمغله حضرت یعقوب علیه السلام آنك رایحه سنی استنشاق ایتمکله
خوش دل اولدی وغایتنده دیده لری اول قمیصله آچلدی نتکم
قرآنده کلور (فلما ان جاء البشیر القاه علی وجهه فارتد بصیرا)
وبونده تنبیه واردر که طیبك اثری طیب وخبیثك اثری خبیثدر
اکرچه که فی الجمله طیبدن خبیث حاصل اولور سه ده ماء قراحدن
بول ناپاك حاصل اولدیغی کبی ولکن بومعنی دور اطوار وانقلاب ادواردن
صکره در والا طیبك طیبی حالنده اثری طیب محضدر فاعرف نتکم
آب صافی منبعده پاك وطاهر ومطهر در فاما مرور ایتدیکی خاکك
مزاجیله منصبغ اولوب متغیر اولور پس اول تغیر احوال عارضه یه نسبت
اولنور اصل آبه دکل وبونده تلویح واردر که روایح طیبه یی مطلقا
استنشاق لازمدر زیرا انف انسانده حاسهٔ شم آنك ایچون مخلوقدر
محکیدر که انوشروان ایوان نشین ایکن کوردیکه برمار بعض شرف
ایوانده اولان آشیانهٔ کبوتره طوغری حرکت ایتدی تاکه آنك
باوریسن اکل ایده انوشروان دخی سهم ویاخود بندقه آتوب اول
ماری قتل ایلدی برقاچ کوندن صکره اول کبوتر منقاریله خبوبدن
بردانه کتوروب انوشروان حضورینه القا ایتدی انوشروان
امر ایلدی تاکه اول دانه یی اکدیلر پس اندن ریحان بتدی اول وقته
کلنجه ایسه اول دیارده ریحان معهود دکلدی واول ریحانی آلوب
استشمام ایتدکده دماغنه نافع بولدی زیرا انوشروانك زکام اوجاع
دماغی کثیر ایدی پس آنی استعمال واستنشاقده زیاده نفع
ملاحظه ایتمکله (نعم ما اتانا به الحمامة) دیدی اشته استنشاق ظاهرك
نفعی بودر استنشاق باطنك لطفی دخی بوکا قیاس اولنه وبونده
ایما واردر که دوام استنشاق لازمدر نتکم دریاده ماهی استنشاق
آب وقراده غیری حیوان استنشاق هوا ایتمسه لر هلاك اولورلر پس
انلرك بقالری دوام استنشاقله در فیض الهی دخی بویله در یعنی دوام
فیض اهلی اولنلر ماهی کبی دوام استنشاق اهلیدر وانلر که اهل
حجابدر دریادن بیرون اولان ماهی کبی حاللری مضطربدر وبونده
طیبی خبیث اوزرینه ترجیحه دلالت واردر نتکم قرآنده کلور (قل لا یستوی
الخبیث والطیب ولو اعجبك کثرة الخبیث) وطیب اودر که طباع

دردنجسی عربیتده جمله دن مقدم اولان صاحب التصانیف
سیبویه دربشنجسی شعر وبار علومده یدطولاسی اولان ابو تمام طائی در
التنجیسی علم کلامده معمق اولان ابراهیم نظامدر یدنجسی مجازده
منتهی اولان ابن راوندی درپس بو یدی نفر کیمسه اوتوز التی سنه یی
تجاوز ایتمش بلکه عمردن بو مقدار اوزرینه اتفاق ایلمشدر انتهی
بالترجمة ولکن صاحب الریاستین اولان اسکندرك عمرنی اوتوز التی یه
قصر ایتمکده نظر وار در زیرا تواریخ وسیر وتفاسیرده طویل العمر
اولمق اوزه مثبتدر پس اقالیمی یکرمی سنه ده دور ایتدی دیمك بعیددر
زیرا میان مشرق ومغرب بشیوز یللق مسافه در بناء علی هذا مسافهٔ
مدیده یی عمر قصیرده نیجه دور ایدر بو خود سلیمان کبی صاحب دکل ایدی
پس بو بابده اتفاق اسمادن ناشی غلط وار در جائزدر که غیری
ذی القرنین اوله واسکندر بن میانهده اولان فرق روح البیان نام
تفسیر بزده سورهٔ کهفده مفصلا مبیندر (وبونده الواد سر ابیه) سرنه
اشارت وار در زیرا کلاب کلدن تولد ایتمکله کلك رایحه سیله منصبغ
وآثاریله ظاهر اولمشدر پس اولاد صوریه ومعنویه دخی بو یله در
وحدیثده کلور (العلماء ورثة الانبیاء) یعنی علماء محققین موروث عنه
اولان انبیانك صور حقیقیه سیله تصور وتمثل ایتمشلر در پس انبیا
علیهم السلامی کورمك واسرارینه ایرمك صور اولیایی قدس الله
اسرارهم کورمك واسرارینه ایرمك اولور انکیچون حدیثده کلور
(طوبی لمن رأنی ولمن رأی من رأنی ولمن رأی من رأی من رأنی)
زیرا صور تجلیاتده اولان اختلاف اتفاق حقیقتی منافی دکلدر نتکم
کلاب ایله کلك صورتلرنده اختلاف واردر مع هذا حقیقتلری بردر
وبونده بوی ایله نفخهٔ الٓهیه یه رمز وار در که حدیثده کلور (انی لاجد
نفس الرحمن من قبل الیمن) زیرا اول وقتده جانب یمنده اویس القرنی نك
عمی عصام الدین وار ایدیکه قطب الابدال ووکیل وخلیفهٔ حبیب جناب
متعال ایدی ومثنویده اشغهده ابو الحسن الخرقانی حکایه سی کلور
وبوی خوش روایح جناندن اولمغله فخر عالم صلی الله علیه وسلم تجیب
اولندی نتکم حدیثده کلور (حبب الی من دنیاکم ثلث الطیب والنساء
وقرة عینی فی الصلوة) وقمیص یوسف علیه السلام دخی جنتدن استخراج

وراء سرا دقات غيبتده محتجب اولوب وزرا يوزندن كورينور زيرا
وزالك مظاهر صفاتيدر پس بوندن فهم اولنور كه ظهور عالم ظهور حقه
نائب وخليفه در شويله كه آدم وآدمسز حق بيلينور وكورينور
ديمك سوزدكلدر (لمحرره) وجه حق مرآت عالمده ركيمنه
عكس اولور * سر ذاته طالب اولان صورت حقدن بولور *

﴿ چونكه كل بكذشت وكلشن شد خراب ﴾

﴿ بوى كلرا ازكه يابيم ازكلاب ﴾

* كلشن * كللك ديمكدر كلستان وكلزار كبى ولكن كلشنك اشتقاقنى بيانده
بزده موجود اولان ادوات علومده كه كلشن انواع فهوم در برمرغ سخن
پروازنواسازلق انمشدر * خراب * عمارتك ضديدر والفرق بين الاخراب
والتخريب ان الاخراب التعطيل اوترك الشئ خرابا والتخريب الهدم ذكره
القاضى فى قوله تعالى (يخربون بيوتهم بايديهم) كلاب * كاف عجمينك
ضمى ولامك تخفيفيله آب كل يعنى كل صويدر لامى مشددا وقومق اغلاط
عوامدندر قضاة واد عبه ديدكارى كبى تشديد ضادو يائله * چون
مشدد خواندى لفظ كلاب * مى شمرد از عوعوت خلق ازكلاب *
(معناى بيت) بودركه چونكه كل موسم ودورى كچدى وكلستان
خراب ومعطل اولوب بلبل كاشانه كوچدى كلك قوخو خوسن كيمدن
بولالم كه كلابدن بولالم كه كلاب كلك عصاره سى اولمغله انك خلاصه
ستى حامل ورايحه سنى مشتملدر پس بو كلام سؤال وجوابى متضمندر
الحاصل كلاب كلك خليفه سيدر كه كل زمانى منقضى اولدقده
طلب بوى كل اولان كيمسه استعمال كلاب ايدر زيرا كلك عمر طويلى
بوقدر تا كه خليفه محتاج اوليه نتكم بعض شعرا ديمشلردر * چو كل
رحم ايلمز آشفته سينه * انكيچون عمرى وارمز هفته سينه * بونده عمر اكابرك
قصيراولمسنه اشارت واردر نتكم مثلده كلور (ان الكرام قليلة الاعمار)
وابن جوزى مرآة الزمان نام كتابنده ايراد ايدر كه اكابردن بدى
نفر كيمسه اوتوزاليشر ياشنده وداع عالم فانى قلدى مع هذا بو قصر
عمرله هربرى بركماله بالغ ونهايته واصل ايدى اولكمسى اسكندر ذوالقرنين
صاحب الرياستين در ايكنجيسى صاحب الدولة العباسية اولان ابومسلم
الخراسانى در اوچنجيسى صاحب الخطابة والفصاحة اولان ابن مقفع در

اولنورنسنه معناسنه اخذ ایتمشلردر شرك یادكار اولدیغی تهكم طریقیله در
یوخسه فی نفس الامر یادكار دكلدر (لمحرره) یوری خبر سو بله بهی
یادكار * نه‌سوزدر بوكه شراوله یادكار (معنای بیت) بودركه چونكه
كوز اوكندن وصل یار كتندی ووصلت فرقته متبدل اولوب صحبت
پایانه یتدی آنده بزه كتدیكی اكدریجی ویا انكله اكلیجی تبرك اولنور
برنائب وخلیفه كركدر تاكه انكله تبرك ایده‌لم وكوستردیكی یوله طوغری
كیدلم زیرا امتداد عالم سلسلهٔ اجسامه منوط اولدیغی كبی سلسلهٔ
ارواحه دخی مربوطدر انكیچون اهل الله مركز ومدار عالم وباعث بقای
بنی آدمدر زیرا نفس بنفس بری برلرینه مرتبطلردر شویله كه اكر
برینك فناسنه برینك بقاسی متصل اولمسه اختلال عالم حاصل اولور
نتكم قرآنده كلور (ان الله یمسك السموات والارض ان تزولا) زیرا مقصود
اسم جامعك مظهری یوزندن عالم ارواح واجسامك محافظه اولدیغن
بیاندر وحدیثده كلور (لاتقوم الساعة حتی لایقال فی الارض الله الله)
زیرا بوندن مراد ذكر دائم اهلنك انتظام عالمه باعث اولدیغن تقریردر نتكم
تكریر جلاله دوام مذكوردالدر ذكر دائم ایسه رجال الله واقطاب عالمك
شانیدر زیرادوام ذكرشهوده حاصلدر احتجابله دكل وقرآنده كلور
(والذینهم علی صلوتهم دائمون) بوندن مراد دوام توجه احدیدر كرك
بالفعل صورت صلوة بولنسون وكرك بولنمسون وكذلك بومقامده یقظه
ومنادم برر زیراذكر دائم اهلنك بصیرتی دائما كشاده‌در نتكم حدیثده كلور
(ینام عینای ولاینام عیناقلبی) پس بوذكردن مراد ذكرلسانی دكلدر بلكه
استغراق شهودوتجلیٔ دائم واجب الوجوددركه كمل اولیا حالیدر وبونده
وصل یاردیدی مع هذا كوزدن غائب اولان نفس یاردر وصلی دكل زیرا
یاردن مراد وصلت وصحبتدر پس یار غائب اولنجه وصلت وصحبت دخی
مفقود اولور وبوندن فهم اولنوركه دیده‌دن مقصود دیدار یاره تعلقدر
زیراماخلق لهیدر چونكه دیدار یاره نظر معدوم اوله اعمی وبصیر اولمق
مساوی اولور * ع * چوكورمز یوسفك یوزینی نه حاصل چشم اعمادن
وبونده (كنت كنزا) سرینه اشارت واردر زیرا حق تعالی (الآن علی
ماكان علیه) اعتباریله كنز مخفیدر ولكن اسما وصفاتی خلافت ذاتی ایله
قائم اولمش وذاتی انلرله بورنمش وانلرك یوزندن كورنمشدر نتكم سلطان

خطری نیست که نیست * و بو تقریردن انوارك شمر فی ظاهر اولدی
پس شمس وقمر وشمعه دلائل قدرتدن اولدیغی کبی انوار الهیه یه مظاهر
اولان اکامل ناس دخی آثار حکمتندر وزمان احتیاجده فانوس محافظه
اولندیغی کبی بونلر دخی محافظه اولنمق کرکدر زیرا بونلرك انطفاسی
سبب ظلمت عالم و باعث تاریکی بنی آدمدر انکیچون زمان اولده برمحله‌ده
ساکن اولان صلحادن بری وفات ایتسه اهل دل اولنلر آنك وفاتیچون
ماتم ایدرلر وانك نور صلاحی محله مزدن سوندی دیرلردی زیرا
بیلورلردیکه اول نورك جایه سریانی واردر بو اعصارده ایسه ارباب
حالدن غریب ومنفور بوقدر شویله که فقراء اهل سلوکك موتنی
غنیمت بیلورلر هیچ برینه صاپرلر بیلمزلر که قوام عالم انلرك وجودلریله‌در
(لمحرره) سعدا کوزکه دکن کورینور * اشقیا صانکه برچن
کورینور * وار ایسه کر کورینجك کوزیکه * صبرایت البته برزمن
کورینور * هرکسك دیده‌سی آچلدقده * عملی صورتی روشن کورینور *

چونکه شد از پیش دیده وصل یار
نائبی باید ازو مان یادکار

* مان * برقاچ معنایه کلور بورا ده ضمیر نفس متکلم مع الغیردر حالت جرده
ماقبلنده اولان اسمه مضاف الیه اولور داس مان کبی نتکم بالاده مرور ایتدی
وحالت نصبده ماقبلنده اولان فعله مفعول اولور بو مقامده اولدیغی
کبی که باید فعلنك مفعولیدر * یادکار * یاداکندر وکار کاف عجمیله ادات
فاعلدر جی معناسنه پس یادکار اکدرجی و یاخود صاحبی انکله
اکلیجی متبرك دیمك اولور زیرا تبرك اولنان نسنه البته صاحبن اکدورر
وصاحبی دخی انکله اکلور نتکم تاریخ لغت شاهدیده کلور * قالدی
سندن شاهدی نو یادکار * وخواجه حافظ شعرنده کلور * ازصدای
سخن عشق ندیدیم خوشتر * یادکاری که درین کنبد دوار بماند * ومولانا
جامی رباعیاتنده کلور * قصد شهرت نبود جامی را * که این همه نظم آبدار
نوشت * بهر احباب بر صحیفهٔ دهر * نکتهٔ چند یادکار نوشت * وابن
کمال نکارستان نام کتابنده ایراد ایدرکه * یادکارست چون حدیث بشر *
یادکارت بخیر بهکه بشر * ابن کمال بو بیتده یادکاری معنای لغوی یه
حمل ایتمشدر ولکن عرفه مخالفدر حتی کتب لغویه‌ده بله یادکاری تبرك

مکر که تشهیر ایچون الننه تمغا اوره لر نتکم اهل حرب جنکدن فرار ایدنلر ایچون ایدرلر تا که غیریلره عبرت وکندیلرینه پند ونصیحت اوله * چاره نبود * لابداست دیمکدرز براچاره حیله معناسنه در بوراده افتراق معناسنه مأخوذ در * چراغ * جیم عجمینك کسر بله اصلاند ، شمعك فتیله سند ، ینان آتش پاره نك اسمیدر مجاز اچراغ دیدکاری آلت مخصوصه یه دخی دیرلر چراغ پا اول آلتدر که چراغ انده ینار شمعدان کبی وچراغ پره اول نسنه در که چراغ آنك ایچنده ینار فنر کبی چراغدن معروف الکمن دیدکاری نسنه در (معنای بیت) بودر که چونکه کنش کتدی وافق سمادن غائب اولوب غروب ایلدی وغروبیله بزه داغ اوردی وجانمزی یاقدی و بزی ظلمنده قودی پس آنك مقامنه چراغدن چاره اولماز یعنی نهار ادبار وایل اقبال ابتدکده نهارده نورشمسه بدل لیلده چراغ وشمعه یاقق لابدوضرور یدر تا که کیجه نك ظلمتی انکله زائل ووحشت دل مضمحل اوله بونده وزیری خرشیده وخلیفه سنی چراغه تشبیه واردر زیرا نور بنفسه ظاهر وغیری مظهر اولدیغی کبی وزیر وخلیفه سی دخی کرامات وخوارق عادتله ولایتده ظاهر واحکام وشرایع وعلوم ومعارف نقل ونشرله مظهردر بوراده در که شاکرد ایچون شو کیمك چراغیدر وبونی بومقامه کیم دکدی دیرلر کو یا استاذی شمس یرینه در که دنیادن انتقالی شمسك غروبی کبیدر وقمر شمسك خلیفه سی اولمغله شاکرد دخی قمر وار استادك خلیفه سی اولور پس کنش اولمدیغی یرده شمعه وقمر وسراجله استضاء اولندیغی کبی مستخلف بولنمدیغی محلده دخی خلیفیه تعلق اولنور انکیچون مؤمن مکاشف علی کل حال نوردن خالی دکلدر بصیر اولان کیمسه نور ظاهردن خالی اولمدیغی کبی نابینانك ایسه شب وروزی برابردر وآی اول شخص بی بهره یه که شریعت وطریقتدن اعمی اوله و بوندن فهم اولنور که نور مطلقا ظلمت ظاهره یی ازاله ایچون اولدیغی کبی علم ومعرفت دخی ظلمت باطنه یی رفع ایچوندر پس شمس وقمر وشمعه یه احتیاجدن مستخلف وخلیفه یه احتیاج اشددر زیرا بونلر ظلمت باطنه رفعنه معالجه ایدرلر وعالم نور حقیقی یه یول کوسترلر ظلمنده ایسه سلوك کوچدر زیرا راه پرخطردر نتکم خواجه حافظ دیوانده کلور * نازکانرا سفر عشق حرامست حرام * که بهر کام دران ره

سلسـلهٔ اجسام کبی سلسلهٔ ارواح دخی متصلدر واخذ اولنور که امام متعین اولمدقجه مؤمن اولان حیرتدن خلاص اولماز وطالب تعیین مطلب ایتمدکجه اضطرابدن قورتلمـاز وحدیثده کلور (من مات ولم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیـة) بوندن مراد هم سلطان زمان وهم قطب دوراندر پس ظاهرده پادشاه اسلامك تحت اللواسـنده ملتوی و منحرف اولمق جاهلیتی مستلزم اولدیغی کبی باطنده اقطابك دائرهسندن بیرون اولمق دخی معنای مذکوری مقتضیدر ودائرهسنده بولنمق ادنی مرتبه اعتقادله اولور والاسـوء اعتقاد سوء خاتمهیه منجر اولور نتکم امام غزالی رحمه الله بعض تصانیفنده تصریح ایتمشدر سوء خاتمهنك فوقنده خود میتهٔ جاهلیه اولماز وسوء خاتمهدن مراد حقدن وحشتدر اکرچه که وحشت مراتب اوزره ینه درانس کبی (لمحرره) منکر عشق اولوب بو عالمده * حالت دلدن اولمغل خالی * قال اهلنه کرکدر اقرار * یوغیسـه باری عشقدن حالی * وله * نظرایت حال منکره ای دل * عاقبت قال مجرد له قاله * و یره انکاره بدل اقراری * وارهایمان برینه کفر آله * و بونده مصراع اول معرفت واعتقاده ومصراع ثانی عمل وانقیاده ناظردر اول تقدیم اولندی زیرا اساسدرکه عمل انك اوزرینه مبنیدر وحدیث قدسـیده کلور (کنت کنزاً مخفیا فاحببت ان اعرف) یعنی ایجـاد خالقدن مقصـود تحصیل معرفتدر ولکن طریق معرفت عمل وعبادت اولمغله قرآنده کلور (وماخلقت الجن والانس الالیعبدون) الحاصل مؤمنده ایمان صحیح کرکدر که صفت باطندر وعمل صالح لازمدر که صفت ظاهردر تا که ظاهر باطنه نشان اولوب ایمان واسلام متوافق اوله وشریعتله حقیقت مؤید اولوب قوت بوله (لمحرره) دیرابسك اوله حقیقت مرعی *ظاهرا باطنا کوزت شرعی *

چونکه شد خرشـید مارا کرد داغ
چاره نبود برمقـام او چراغ

* شد * رفت معناسنه در * داغ * نشانکه آدمك و یاغیری حیوانك اعضاسنده دمرله و یاغیری نسـنه ایله یقرلر ولکن حیوانه تمغاو یادفع مرض ایچون ایدرلر که کی دیرلر نتکم خبرده کلور (اخر الدواء الکی) وکلمات خواجه حافظده کلور * بیانك بلبل وقری اکر ننوشی می *علاج کی کنمت که آخر الدواء الکی * وانسـانه بالکز دفع مرض ایچون ایدرلر

نصاری دە ایسە جاهلیت غالب اولمغله تعریه یی مد ایدوب امر
خلافتی سدی ومهمل قودیلر اگرچه که فی نفس الامر حق اوزرینه
دکللردی زیرا روی زمینده دجال مقوله سندن ایدی مهدی قبیلندن
دکل پس اتباعی دخی اتباع دجال اولورلر خلافت قنده قالدی

﴿ تا بجای اوشناسیمش امام ﴾
﴿ دست ودامن را بدست اودهیم ﴾

شناسیمش شناسیم نفس متکلم مع الغیردر بیلهلم معناسنه شناختن ویا
شناسیدن دن مشتقدر آخرنده اولان ضمیر که شیندر بیت سابقده کیست
لفظندن اخذ اولنان خلیفهٔ منصوبه راجعدر *امام* من یقتدی به معناسنه در
بورادە مراد امامت کبرادر که خلافتدر نتکم قرآنده کلور (انی جاعلك
للناس اماما) ای خلیفة یقتدی بك ویؤتم بونده امام لفظی امیم تلفظ
اولنور میمك کسری والفك یایه انقلابیله تا که آخر مصراع اخیرایله
متوافق اوله وابجامك بومقوله تصرفاتنه بالاده اشارت اولنمشدر
(معنای بیت) بودرکه تاکه وزیر متوفی یرینه آنی امام وخلیفه ومقدای
دین بیلهلم ودست ودامنمز آنك دستنه ویرهلم یعنی مبایعت طریقیله الیمز
اکا اوزادلم ودامنمز دخی انك النه ویرهلم تاکه طریق دینه بزی جذب وجر
ایلیه زیرا دامنی انك دستنه تسلیم ایتمك کچه بزدخی آنك دامننه استمساك
ایتمش اولمازز الحاصل بو استمساك اول انقیاد وتسلیم ایله وجوده کلور
(لمحرره) طوتمیجه دست همت برله ذیل مرشدی * زاست بوکیم
چیدرر هب جملهٔ احوالمز * حرب نفسیچون علم قالدرمشوز جند حق *
دونمزز یولدن نه سمته عزم ایدرسه الیمز * بونده دستله مراد قوتدر زیرا
مبایعه دست راستله اولور قوت ایسه دست راستك لوازمندندر ودامن
ایله مراد لواحق وجود وبلکه عین وجوددر زیرا ذکر جزء وارادهٔ
کل قبیلندندر لباس ایله تمام وجوددن تعبیر اولنور زیرا وجود
روحك لباسی کبیدر که انکله پوشیده ومستوردر نتکم قرآنده کلور
(وثیابك فطهر) ای طهر ثیاب وجودك عن دنس التعلقات وبوندن
مقصود تسلیم کلی وانقیاد عظیم اوزره اولدقلرین عیان وامامت صغری
کفایت ایتمیوب ظاهرا وباطنا سیاست عامه وارشاد خاصه ایچون امامت
کبری وخلافت عظمی لازم اولدیغین بیاندر وبوندن فهم اولنور که

درجهٔ بهائمه اقربدر انکیچون سیاستنه محتاجلردر * واهل سیاسته که
اهل ریاستدر وفور عقل ومزید علم لازمدر تاکه اتباع اولنلر توقیر
ایدوب شبوخه اقتداده مسامحه ایتمیه‌لر وطریقهٔ عناد و تعصبه کتمیه‌لر
واردهٔ کلور (الشیخ فی قومه کالنبی فی امته) ای نظرا الی قوة عقله وعلمه
لاالی قوة شخصه وشوکته وثروته وبو اثر کتب غزالیه ده ورسالهٔ مکیه ده
وشرح طریقتده حدیث اولمق اوزره مسطوردر پس حفاظ آنی
تخریجدن صکره جرح وطعنه التفات بوقدر ومثنویده دخی کلور * کفت
پیغمبرکه شیخی رفته پیش * چون نبی باشد میان قوم خویش * وجنید
بغدادی قدس سره کلماتندندرکه کلور (من لم یکن له استاذ فاستاذه
الشیطان) کما فی التاویلات النجمیة * وابو یزید بسطامی قدس سره
کلماتندندرکه کلور (من لم یکن له شیخ فشیخه شیطان) کما فی راحة القلوب
وبوندن اخذاولنورکه امرانک هربری معتقد ناس ایدی شویلکه ناس
انلردن هربرین سجادهٔ وزره لایق ومستحق کوررلردی ولکن کندی
یانلرندن تعیین ایده‌مزلردی زیرا بالاده مرور ایلدیکه خلافت بالکز
خلفک تعیینی ویا خلیفه‌نک دعواسیله اولمز بلکه مستخلفک عبارت
واشارتنه موقوفدر خلفاء اربعه کبی زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم
کرچه انلرک خلافتلرینی تصریح ایتمامش ایدی ولکن تصریح
مرتبه سنده اشارت قلمشدی واصحاب کرام رضوان الله علیهم دخی
اخذ عن الله ایتمکه قادر اولمالریله تعیین خلافت بحسب الظاهر انلره احاله
اولندی ومشاوره واتفاقلریله بولندی پس تصریح حکمنده اولدی زیرا
رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حقدن اخذ ایدردی ولکن اکامل
اصحابک رتبه‌لرینی اظهار ایچون انلری اخذ وتعیینه تفویض ایتدی زیرا
رسول صلی الله علیه وسلمک حقده فنا بولدیغی کبی اصحاب کرام دخی
رسول الله ده فنا بولمشلردی پس جمیع کار حق یوزندن ظهور ایتدی ولکن
رسول الله صلی الله علیه وسلمک دفنی تعیین خلیفه دن تأخیر ایتدیلر
تاکه اهم واحتیاطله عمل ایده‌لر وانفاسی بری برینه وصل وربط ایتمک
بولنه کیده‌لر زیرا قطبک روحی بدندن مفارقتی ساعتنده قطبیت آخره
انتقال ایدر ومستعد آخر اول نفسده اولمقامه وصولله مستسعد اولور
پس ظاهری دخی باطنه تطبیق ایچون اول معناده استعجال ایتمک
لازم کلورتاکه خلافتک صورت وسیری بری برله متوافق اوله طائفهٔ

شعرنده کلور * اهل غمکینم بنی بکزتمه ای کل بلبله * دردی یوق صبری آنك هر لحظه بيك فرياد وار *

* بعد ماهی خلق کفتندای مهی *
* ازامیران کیست برجایش نشان *

* نشان * نشانده معناسنه مفعولدر که دیکلمش دیمکدر منصوب کبی زیرا نشاندن اغاج وطاش و بونلره بکزر نسنه لری دیککدر و بر کسه یی برایش ایچون نصب ایلمك وهدف که اوق نشانیدر نشانه دیدکلری منصوب اولدیغنه بناءدر (معنای بیت) بودرکه برآیدن یعنی ایام تعزیه تمام اولدقدن صکره خلق یعنی اصاغر ناس وادانئ اتباع دیدیلرکه ای اکابر امت وعظماء ملت اون ایکی امیردن کیمدر وزیر مرده نك یرینه دیکلمش والك سر خلافتیله محقق اولمش وسجاده سنده ظاهرا و باطنا ارشاد ایچون اوتورمش زیرا نصب امام فرض کفایه ومبایعه امیر مهمدر بوراده تأدبا مهانی توسیط ایدوب انلرك بوزندن امرایه توسل ایتدیلر زیرا اول امردن امرایه بومقوله خطابله مشافهه ایتمك ترك ادب قبیلندندر بوندن فهم اولنورکه وکلاء دولت اولان وزراء وارایکن پادشاهلره عرضحال ایتمك ترك ادب قسمندندر مکرکیم انك مصلحتی وزرا یانندە حصوله کلمیه ویاخود پادشاه بنفسه استماع دعاوی وقضاء حاجات ایچون دیوانده حاضراوله نتکم اسکندردن مرویدرکه فقرانك حاجاتنی قضا ایتمدیکی کونی ایام دولتدن عد ایتمز ایمش زیرا سلطنتدن مراد مرید اولنلرك مرادینه ایصالدر یوخسه عیش وعشرت ایله اضاعت اوقات دکلدر زیراعیش وعشرتك غایتی خسارت وندامتدر عاقل ایسه سود اهلی کرکدر پس مصالح ناسده بولنمق افضل اعمالدر حضرت موسی علیه السلامك مصرده زمان فرعونده قتل قبطی ایتدنصکره مدین شهرینه طوغری فراری مصلحت غیری ترجیح ایچون ایدی یعنی روح حیوانیسی روح سلطانیسی ایچون سعی ایلدی فاعرف جدا (لمحرره) امردین چونکه دکلدرآسان * نه ایچون غافل اولور بو انسان * بذل نقدایله کرزر وکرزور * و برر انسانه چوق شرف احسان * و بونده شریعته اشارت واردر زیرا شریعت سیاست ایله وسیاست دخی ریاست ایله قائمدر * دیمشلردرکه اجلاف عرب وترك

* شهان * شاهاندن تخفيف اولنمشدر كه شاهك جمعيدر بورادهامراء اثنى عشردر* مهان * كسرله مهك جميدر * كهان * كهك جمعى اولديغى كبى مداولودر مقابلى كه دركه كيچى در نتكم كلستانده بو بيتدن ظاهردر * چواز قومى يكى بى دانشى كرد * نه كه رامنزلت ماندنه مه را * بوراده مهان ايله مراد امرادن ماعدا اولان اكابرناس وكهان ايله مقصود اصاغرناسدر (معناى بيت) بودركه امرا واكابر واصاغر وزيرك فراق وهجرانى دردندن فرياد وفغانه دوشديلر شاهانى تقديم ايلدى علو رتبه لرندن اوتورى وبردخى شاهان ناله كنان اولبجق سائر اكابرواصاغر بطريق الاولى فريادكنان اولورلر زيرا ديمشلردر (الناس على دين ملوكهم) خصوصا كه بعض افراد رعاياده مقتداى ناس اولنلره ارتباط وتعلق اكابروملوكده يوقدر زيرا دولت وجاهك فقدانى حسبيله ذهنلرى خالى وعقيده لرى سالمدر دولت وجاه ايسه انسانك حالنى تغييرايدر نتكم قرآنده كلور (كلاان الانسان ليطغى ان رآه استغنى) واكابرى اصاغر اوزرينه تقديم ايتدى متبوعيتلرى سببيله فاماكه بعض السنه ده صغير وكبيرديو صغيرى تقديم ايدرلر بوتقديم محض شفقت ايچوندرخصوصاكه سلاسده تفريح خاطر وتنشيط دل واردر بوسبيدندركه متناولۀ فواكهده ضعفاء اولادمقدمدر بوراده شاهدن مرادو كلاى عقل اولان قواى وهميه وخياليه ومتصرفه وامثاليدر مهان ايله حواس ظاهره ومشاعردر كهان ايله مرادسائر اسباب جزئيه وآلات بدنيه در زيرا بدن قواى نفسانيه يه خادمدر وقوانك عرش استيلا وتصرفيدر نتكم قواى مختلفه دخى روحه كوره بويله در زيرا روحك ظواهر و بواطنه غلبه سى واردر اول سببدنكه حركات وتصرفات اكامنوطدر اكرچه كه روح حيوانينك دخى توسطى وار ومبدأ افعال وآثاردر ولكن روح حيوانى روح سلطانيدن منعكس اولمش وروح سلطانينك بدنه تعلقى ايله وجود وتعين بولمشدر نتكم بالاده تحقيق اولنمشدرو بونده اشعار واردركه فراق وهجران موجب ناله وافغاندر اكرچه كه كمل انسان رعايت ادب ايدوب هرحالده حدى تجاوز ايتمزلر وجاهليت بوانه كتمزلر نتكم رسول الله عليه وسلم فرزند دلبندى ابراهيمك وفاتنده بيوردى (ان العين تدمع والقلب يحزن ولانقول الاما يرضى ربنا وانابفراقك ياابراهيم لمحزونون) وفضولى

رسول اللهدن صکره مدت خلافتدر تمام اولدقده حضرت حسین رضی الله عنه واقعه سی ظهورنده اهل ارضدن روکردان اولوب سمایه عروج واعلای علیینه صعود ایتدیلر اگرچه که انلره کوره اعلی وادنی یردر * و بومعنایه اشارت ایدوب حدیثده کلور (لانا اکرم علی الله من ان یدعنی فی الارض اکثر من ثلث) والثلث عشر مرآت ثلثون * و بونده عقلك آی باشنده برجنونه اشارت واردر هرسر ماهده حیض زنان کبی وآی باشلرنده باران نزولی دخی تجوز دهرك عذر معهودنه اشارتدر پس عقل تمادت واختفا اتدکده جنونی حواس وشاعر وقوایه انتقال ایلدی و بونده چشمدن مراد عیندر که ذات مراد اولنور وقان شهوات نفسانیه یه اشارتدر * نتکم حدیثده کلور (ان الشیطان لیجری من ابن آدم مجری الدم) زیرا اگر دمده شهوات مستکنه اولمسایدی شیطان اورادن ابن آدمه یول بولامزدی بو سببدندر که حدیثده کلور (سددوا مجاری الشیطان بالجوع) زیرا جوعله مادهٔ شهوات منقطع اولور انکیچون صوم وجاخصی کبی اولدی (لمحرره) نقدرجوعی ایدرسك پیشه *اوقدر زائل اولور اندیشه * چوز ریاضت سبب تصفیه در * دل اولور تصفیه ایله شیشه * و بونده قبراوزرنده تهالك اقامتدن فهم اولنور که ارواحك ری برینه ارتباط عظیمی واردر انکیچون زیارات مزارات مسنوندر زیرا نفوسه انکسار وقلوبه انجذاب وانفعال وقوعیله عالم غیبه سریعا عروج حاصل اولوب مقصود جاوه کرحیز حصول اولور اگرچه که عادات جاهلیه اوزرینه قبور اوزرنده اقامت وخیمه زن اولق منهیدر مگر شرائطی مستجمع اوله وحضرت هدایی قدس سره آلهیاتنده کلور * فنا بولوب حیاة آلام شودمکه عشق یارمدن * محبت استین کلسون خبر صورسون مزارمدن * بونده فنا و بقا اهلنك حیات ومماتی نافع ووجود ظاهرسی کبی قبری دخی خیری جامع اولدیغن اشعار واشارت واردر (لمحرره) مرقد اولیایه سور یوزیکی * ایله اول خاکله اکسیر اوزیکی * چشمکه کحل جلاو ر اندن * هم او یار جانکی هم آج کوزیکی *

* جمله ازدرد فراقش درفغان *

* هم شهان وهم مهان وهم کهان *

آثاری ظهور ایتمه‌جکه تشفی ایده‌مزنتکم یلان آدمی وحیوانی صوقدقجه مستریح اولمازز یرا جبلیتک حکم واثر بدر انکیچون سجایا متوله‌لرینی تزکیه واصلاح ایتمکده صعوبت واردرنتکم کلستانده کلور * خوی بد در طبیعتی که نشست * زهد جز بوقت مرك ازو رست *

آن خلایق برسر کورش مهی

کرده خونرا از دو چشم خود رهی

* خلایق * خلیفه نك جمیدر ناس معناسنه پس خلق کبی بمعنی المفعول درکه یرادلمش نسنه در بوراده خلائق جمع ایراد ایلدی عرب وروم وترك وکرد اعتبار یله نتکم مرور ایتدی *مهی *ماهیدن تخفیف اولنمشدر ماه آی دیمکدر قرکبی آخرنده یاوحدت ایچوندر *رهی *اصلنده رهادر رها کردن صالی ویرمك در الف یایه قلب اولنمشدر اعجام بوتصرفی الفاظ عربیه وعجمیه ده ایدرلر امام ده امیم وکو یاده کو یی دیرلر نظائری چوقدر (معنای بیت) بودرکه اول خلیقه‌لر یعنی عرب و روم وترك وکرد قبر وزیرك باشی اوزرنده برآی قدر زمان ایکی کوزلرندن صالی ویردیلر یعنی یاش یرنه قان اغلدیلرزیرا کوز یاشی که معدنی معده در نفاذ بولدقدنصکره جکردن قان کلمکه باشلر ولکن بو کلام مبالغیه محمولدر مقصود زیاده کریان ونوحه کنان اولدقلرن بیاندر * ومفتی یحیی افندی اطانقندر که شعرنده کلور * خون دل الله بسلدی نخل خیال قدکی * باغبان مردم چشمم دو کوب هرلحظه آب * بونده مدت نباحت وتعزیه ایچون برآی تعیین اولنمدی زیرا اجل ومدتك حیاتی ادناسی برشهردر اکرچه که فقهادن بعضیلر اقله دخی ذاهب اولمشلردر که اوچ کوندر پس بواعتبار اوزرینه اکثرمدت برآی اولور نتکم بعضیلر دیمشلر درکه اوچ کوند نصکره تهنیه تخفیف مودت وتعزیه ایتمك اغرا علی المصیبت در واکثره بناء ایام صوم برآیه منحصر اولدی وحضرت موسی علیه السلامك طورده مدت ریاضتی دخی اوتوز کون ایدی ولکن استعمال مسواك ایله منتقض اولمغین جبر مدت ایچون اون کون دخی ضم اولندی نتکم قرآنده کلور (واتممناها بعشر) وبرآی که اوتوز یله تفصیل اولنور روح پاك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك وجه ارضده قرارلری مدتیدر * زیرا اوتوزسنه که

پس حماقتله عقل جزئينك ميانندە فرق قالمز كياست ايله عقل كلينك فرقى اولمديغى كبيدر الحاصل هر نسنه نك حسن وقبحى ولطافت وكثافتى اثرندن روشن وهر مقدمه نتيجه سيله مبرهندر (لمحرره) بيل سقيم اولديغنه بيخ درخت * برك بار يدرعلامت سخت * بللودر هر كشى اقبالندن * چون جهان ايجره مساعد اوله بخت *

﴿ خاك او كردند برسرهاء خويش ﴾

﴿ درد اوديدند درمان جاى خويش ﴾

* جاى * بوراده محل معناسنه در مفخم دكلدر تقدير كلام جاى درمان خويش ديمكدر (معناى بيت) بودر كه خلق مذكور وزيرمرده نك قبرى طپراغنى باشلرى اوزرينه ايلديلر يعنى صاچديلر وآنك موتيله ماتم ونوحه ايدوب مذلتلر كوستر ديلر وياخود انك خاك قبرى ذليل و وضيع ايكن كمال اعتقادلرندن كندى كبى آنى عزيز ورفيع طوتديلر كويا كه سرتاج ايتديلر وانك دردنى كندى درمانلرى يرينه كورديلر و بلديلر يعنى اغلدقلرى حالته اغلديلر زيرا اغلق انلره درمان كلور وحرارتلر انكله فتور وسكون بولوردى واول قيامت كبراده صبرى مذموم بيلورلر و بكانى ممدوح عد ايلرلردى نتكم خنساء شاعره برادرى صخره مقتول حقنده دير * اعينى جودا ولاتجمدا * الاتبكيان بصخر الندا * وديمشلردر كه الصبر احمد فى مواطن كلها الا عليك فانه لايحمد وفضولى شعرنده كلور * ديمك اكسك بى ندر بجله ياقوت اولان طاشدن * بو ياندقجه چكرقانيله قدر وقيمتم آرتر * نه شرر بندر غمك كيم ايچديكمجه آكسلو رصبرم * نه سحر ايلر رخك كيم باقدوغمجه رغبتم آرتر * وينه آنك شعرنده كلور * عشق دردندن اولور عاشق مزاجى مستقيم * عاشقك دردينه درمان ايتسلر بيمار اولور * بونده خاكدن مراد مرتبهٔ ترابيه نك اثريدر كه انقباض و يبوستدر يعنى عقل معاش تمادت واخفاء آثار ايتدكده دماغنده مرتبهٔ ترابيه نك اثرى اولان انقباض و يبوست قواى جسمانيه يه انتقال ايتدى وقوى آنى كندى دردلرينه درمان بولديلر زيرا جنس جنسه واوصافنه مبالدر وهر نسنه نك درمانى حالنه كوره در پس قواى روحانيه نك درمانى جود وسخا وبذل وعطاده اولديغى كبى بونلرك درمانى اوصاف مذكوره نك خلافنده در زيرا قواى مزبوره نك سجيتى بونلرك اضدادى اوزرينه در بناء على هذا بو اضدادك

رومدن دكلدر * زيرا حضرت ابراهيم عليه السلام اكا داخل اولمشلردر
و بوندن مراد خطهٔ روم ممالك و بلاد وديار اولدقدن صكره داخل
اولماز ديمكدر والامشهوردر كه حضرت آدم عليه السلامك وضع
قدم ايتديكي مواضع شهرستان اولمشدر مكر هرموضعه وضع قدم
ايتمش اوله بوصورتده خطهٔ روم خارج قالوب آدم دخي داخل اولمامق
لازم كلور * كرد * جمله اعراب عجمدر زيرا باديه ده ساكن اولورلر
غايت جفاكارلردر جدلر بنه كرد بن عمرو بن مزيقيا برلر ديكه سيل عرمدن
شام طرفنه چقمش ايدى صكره اولادى منشعب ومتكثر اولدى و كردك
جفاكار اولديغى زياده جهل وحماقتندن اولمغله عالم وعاقل مقابله سنده
ذكر اولنور نتكم نظم حافظده كلور * مزن دم زحكمت كه دروقت مرك *
ارسطو دهد جان چو بيچاره كرد * وجائزدر كه بو بيتده كردن مراد
اكراددن برمعهود بيمار اوله كه مرضنه تيماردن عاجز اوله نتكم بيچاره
لفظى وارسطو لفظى حكيم وطبيب ايله مقابله آنى اشعار ايدر (معناى بيت)
بودر كه كورو زبراوز ربنه اولقدر خلق مجتمع اولديكه آنك عددني
هم عد ايتمكلكى الله بيلور وآنك حسابنى المغه انجق حقك علم شاملى محيط
اولوردى واول عدد عربدن وتركدن وروميدن و كرددن وغيريلردن
ايدى پس بو كلام اكتفا قبيلندن اولور الحاصل بو طوائف كثيره واصناف
وفيره اول وقتده اوراده عيسى عليه السلام ملتى اوزربنه بولنمشلردى
وجائزدر كه اجتماعدن ملت عيسى اوزربنه اولمق لازم كليه ومحتملدر كه تعداد
مذكوردن مرادى مطلقا كثرت ناسى بيان اوله هرنه لغت اوزربنه اولورسه
زيرا كرچه جانب مغربده عربدن يهود وطرف شامده نصاراى عرب
موجوددر فاماالسان عربى تكلمدن نسب عربدن منشئ اولمق لازم كلمز
واصناف مختلفه نك امت واحده اولديغى دين محمدى به كوره در زيرا
رسول الله صلى الله عليه وسلم جميع طوائفه مبعوثدر اعصار سالفه ده ايسه
خصوص اوزربنه يهود قوم موسى وخصوص اوزربنه نصارى قوم
عيسى ايدى وعلى هذا بونده عرب ايله صفت حدت وتيزىبه وترك ايله
غارته وروم ايله شرك وكفره و كرد ايله جفا وغلظته اشارت واردر كه جمله سى
صفات ذميمهٔ نفسانيه ولواحق عقل جزئيدندر زيرا عقل كلى اولان كسه ده
بو يله صفات اولماز بلكه بو صفاتيله متصف اولنلر حتى القوم مقوله لريدر

فهلو يه اولايه نسبتی کبیدر یعنی خط کوفی یی تعریب اتدکلری کبی اسان
ترکی دخی تغییر ایتمشلردر * وروم دن اهل حرب اولنلرك بو اسانی تکلم
ایدنلره ترك دیدکلری تاتار اعتباریله در والا هر اسان ترکی اهلی تاتار دکلدر
هر اسان فارسی اهلی عجم معهوددن اولمدیغی کبی و بو اسان اهلی
دیار رومه مستولی اولوب وارث ممالك نصارای اولمغله عاصیان عرب
وجاهلان اعراب تشدید فی الذم ایدوب بونلره حاشا نصاری اطلاق
ایدرلر ولکن بو کلام قائلی اوزرینه مردوددر زیرا نظر والتفات
اسلام وتقوایه در بو خسه لسانه ودعوایه دکلدر نتکم قرآنده کاور (ان
اکرمکم عندالله اتقاکم) وحدیثده کاور (ان ربکم واحد وابوکم واحد لافضل
لعربی علی عجمی ولا لعجمی علی عربی ولا لاحمر علی اسود ولا لاسود
علی احمر الا بالتقوی) وعلی هذا اجماع العلماء کما فی بحر العلوم للسمرقندی
پس فاسق قریشی الحسب وقارونی النسب اولسه ینه مؤمن متقی یاننده
انك مقداری یوقدر کرکسه اول مؤمن عبد حبشی اولسون (المحرره) طوتالم
که سیادتی وار ایمش * بر دکل عالم وقاره جاهل * ینچه اوله برابر عالمده
* ناطقیله حیوان صاهل * وله * رومی تقو احسبیله یارن * اوله سادات
خلقك اقرانی * عرب عصیانله امروز اما * قو یه فرداده شخص
نصرانی * قتاده دن مرویدر که یأجوج ومأجوج یکرمی ایکی قبیله ایدی
ذوالقرنین سدی بنا اتدکده انلردن بر قبیله غزا طریقیله غائب اولمغله سدك
خارجنده ترك اولنمغین ترك دنلدی وابن شام دیدیکه انلردن برامت اهل
ایمان اولمغله ذوالقرنین انلری حاللری اوزرینه ترك اتمکله ترك اطلاق
اولندی ودیمشلردر که ترکك اصلی بنو قنطورا در وقنطورا حضرت
ابراهیم علیه السلامك بر جاریه سنك اسمیدر ترك انك اولادندن منتشر اولمشدر
* روم * روم بن عیصو بن اسحق بن ابراهیم علیهم السلام اولادندن بر طائفه در
وروم ه و یاخود خصوص اوزرینه موسقو طائفه سنه بنو الاصفر دیرلر
زیرا روم بن عیصونك لونده صفرت وار یدی وقیل غیر ذلك * وبعض
عارفیندن محکیدر که منامده رسول الله صلی الله علیه وسلمی کوروب یا رسول
الله بن رومه توجه ایتمك مراد ایدرم دیدکده رسول الله بیوردیلرکه
(الروم لا یدخله المعصوم) بونده معصومدن مراد انبیادر زیرا اولیا
محفوظلردر وانلر رومه داخل اولمشلردر * بوندن فهم اولنور که حلب

جنس سجیه‌دن اولمغین خلقك * اکثری اول طرفه مائل در * نورو نار
جکر البته آتی * نیك و بد آدمه شمائل در *

﴿ کان عدد راهم خداداند شمرد ﴾
﴿ ازعرب وز ترك وزرومی و کرد ﴾

* شمرد * شمردن معناسنه صایمقدر زیرا بو محلده ایکی فعل مجتمع او لسه
بری مصدر معناسنه اخذاولنور * عرب * اولاد اسماعیل علیه السلامدر
عبارتده حسن شانلری اولمغله عرب تسمیه اولندی ویاخود قریش طائفه سی
مدینه قربنده عربه دیدکلری ناحیه ده اقامت ایتمك سببیله عرب اکا نسبت
قلندی وهی باحة العرب وباحة دارابی الفصاحة اسمعیل علیه السلام کما
فی القاموس وبعضیلر دیدیلر که یعرب بن قحطان که ابو الیمن در ابتدا
سریانیه یی عربیه یه نقل ایدن اول اولمغله فعلك اسمیله تسمیه اولندی
وکون اسمعیل اول من تکلم بالعربیة البینة لاینا فی ماقیل اول من تکلم بالعربیة
یعرب بن قحطان وکذا لاینا فی ماقیل اول من تکلم بالعربیة آدم فی الجنة
فلما اهبط الی الارض تکلم بالسریانیة وفی کلام بعضهم اول من تکلم
بالعربیة المحضة وهی عربیة قریش الذی نزل بها القرآن اسماعیل
علیه السلام * واما عربیة قحطان وحمیر فکانت قبل اسمعیل کذا فی انسان
العیون بعده اعراب ایکی قسمدر بری قحطانیه و بری عدنانیه در وقحطانیه
ایکی شعبه در بری سبا و بری حضرموت در وعدنانیه دخی ایکی قسمدر بری
ربیعه و بری مضردر فاما قضاعه ده اختلاف ایدوب کیمی قحطانیه و کیمی
عدنانیه نسبت ایتمشلردر * ترك * ضمله تاتار طائفه سیدر ولامعی کما تنده
کلور که ترك خطا وختن ودشت وقپچاق مملکتنك اهلنه دیرلر قمو سی
آق یوزلو وقره کوزلو وقاره قاشلو وجفا کار اولدقلری سببدن عجم
شاعرلری محبوبلرنه برسبیل تشبیه ترك دیرلر انتهی پس خواجه حافظك
* اکر آن ترك شیرازی بدست آرد دل مارا * نظمنده اولان ترك شیرازی ایله
مرادی محبوب شیرازیدر که محبوب عجمدر وجائزدر که شیرازده
توطن ایدن محابیب اتراکه اشارت اوله بلا تشبیه واتراك شرق که خلفاء
عباسیه استخدام ایدرلردی انلره دخی ترك دیرلر ولسان ترکی دیرلر لسان
تاتاردیمکدر فاما بو اعصارده تاتارك غیری اولوب اناطول ورومده لسان
ترك ایله تکلم ایدنلرك لسانلری لسان تاتاره نسبت حالا شایع اولان فارسینك

﴿ خلق چندان جمع شد بر کور او ﴾
﴿ موکنان جامه دران در شور او ﴾

* موکنان * وصف ترکیبیدر موقلدر شعر کبی اصلی مو یدر آخرندن یا حذف اولنمشدر بوی ده بوخوی ده خودید کلری کبی * کنان * فتحله صفت مشبهه در کندندن قوپارمق و یولمق معناسنه * جامه دران * بودخی وصف ترکیبیدر جامه ملبوسدر که ارقایه کیه جکدر دران صفت مشبهه در ولکن داله فتحه و کسره جائزدر زیرا اگرچه اکثر لغاتده دریدن کسرله یزلمقدر دیمشدر فاما حلیمی ده دیرکه در قپو وادات ظرفیه ودریدن لفظندن صیغهٔ امر و وصف ترکیبیدر مثلا پرده در کبی انتهی و بیت بوستان دخی بو معنایی تأیید ایدر نتکم کلور * تو بینا و ما خائف از بکدر * که تو پرده پوشی و ما پرده در * وشیجه صفدر دیرلر فتحله مشهوردر * شور * غوغا وفتنه و آشوب وطالغه وقارغشه (معنای بیت) بودر که اولقدر خلق جمع اولدی انك قبری اوزرنده انك مونی شورشنده عادت جاهلیه اوزرنه صاچلرن یولغان ولباسلرن یرتغان اولدقلری حالده بونده صاچلرن یولمق افکارن پریشانلغنه ولباسلرن یرتمق حواس ومشاعرتنك اختلالنه اشارتدر انکیچون موی سری افکارله تعبیر ایدرلر بناء علی هذا تراش اولان کمسه حین تراشده زوال افکاری نیت ایتمك کرکدر وحواس ومشاعر عقلك لباسی کبیدر زیرا انده تابعدروتن واجب التطهیر لباسدر نتکم قرانده کلور (وثیابك فطهر) بوندن ظاهر اولور که عقل مختفی واثاری ظاهردر روح کبی اگرچه که عقل کل ماده دن مجرددر واجزاء جسمدن دکلدر زیرا اجزاء جسمدن اولانه جسمانی دیرلر عقل وروح ایسه جسمك غیریدر پس روح وروحانی وجسم وجسمانیدن خارجدر و بونده جمع مجتمع معناسنه در پس فهم اولنور که انجذاب وانسیاق نصاری جذب وشوقله اولمایوب کمال محبتلرندن اختیارلرینه راجع اولدیغی کبی قوای جسمانیه دخی بو بله ایدی زیرا میانده کثرت الفت واتحاد جنسیت اولمق معنای مذکوری مشعردر و بونده (حفت الجنة بالمکاره وحفت النار بالشهوات) سرینه اشارت واردر زیراقلب که وجود انسانده جنت معنویه در اکاد خوله انجذاب بوقدر * زیرا اطرافی خارستاندر وطبیعت که نار معنویه دراکا انجذابه اسباب چوقدر زیرا جوانبی شهواتدر (لمحرره)

* خلق * مخارق ضرب مضروب معناسنه اولدیغی کبی * قیامتکاه * عرصکاه حشر دیمکدر که اول عرصه ده زیاده ازدحام واقع اولسه کرکدر کاه کاف فارسی ایله ظرف مکاندر * قیامت * قیام ساعتدن عبارتدر نتکم قرآنده کلور (و یوم تقوم الساعة) پس قیام ساعت ساعتك بالفعل وجود وحصول وتحقیقیدر که زوال وفنا وعدم مقابله سنده استعمال اولنور نتکم قرآنده کلور (منها قائم وحصید) شبه مابقی من تلك القری بالزرع القائم علی ساقه وما عفی و بطل بالحصید قال الراغب والقیامة اصلها مایکون من الانسان من القیام دفعة واحدة ادخل فیها الهاء تنبیها علی وقوعها دفعة (معنای بیت) بودر که چونکه خلق وزبرك وفانی وهلاکندن آکاه وخبردار اولدیلر قبرنك باشی اوزرنده عرصه کاه حشرده اولدیغی کبی جمعیت کبری واقع اولدی وازدحام عظیم بولدی نتکم امام احمد حنبلی رحمة الله‌ك جنازه سنه سکز کره یوز بیك رجال والتمش بیك نساء حاضر اولدی ولکن بو جمعیت حق اوزرینه در * زیرا امام احمد صد یقدر جمعیت نصاری ایسه بطلان اوزرینه درز یرا وزیر معهود زندیقدر (لمحرره) هب بیلورلر بونی اهل تصدیق * هیچ زندیقله برمی صدیق * بونده خلقدن مراد قوای جسمانیه درکه عالم خلقدندر نتکم قوای روحانیه عالم امردندر وکورکه قبردر دماغدر که محل عقلدر اکرچه بعضیلر محل عقل قلب اولمغله دخی ذاهب اولمشلردر وعقلك فناسی حکمتك خفاسیله در نتکم مرور ایلدی نتکم بدنك هلاکی روحك مفارقتیله در اکرچه که عناصره عدم طریان ایتمز وآکا هلاق حس وشعورك انقطاعیله معلوم در اکرچه که خلوت خانهٔ دماغه عقلدن غیر یچون دخوله مساغ یوقدر مکر تفکر وتخیل طریقیله اوله * وبوندن فهم اولنورکه عقل دماغدن خارج دکلدر اکرچه که غلبهٔ افکارله حکمی مستوردر واکا برناسی وفات ایتدیکی موضعده دفن ایتمك اولی ومکان آخره نقل ایتمك انسبدر نتکم انبیا علیهم السلام حضراتنك مدافنی محل رحلتلریدر مکرنقله ضرورت اوله عوامه اولدیغی کبی (لمحرره) باشم اوزره کوتورر دم جسد جانانی * عقل باشمده اولوب صاغ بولایدم جانی * خسته دل چونکه یاتور ساحل هجران ایچره * بحر چشمم نوله کردو کسه دروم جانی *

علامت ایتندر و بحی کنجینهٔ رازده کتوررر *قتل نفسیله کلور عمره ضرر*
واجب القتل اوله شرعیله مکر * آدمك قتلی نعوذ بالله * کعبه یقمقجه اولور
اولو کناه * کندنی قتـل ایتمك دخی بو کا قیاس اولنه زیرا انسان بنیان
الرب در پس آنی هدم ایتمك کعبـه یی هدم کبی بلکه اندن اشددر زیرا
دیمشلردر که * کعبه بنیاد خلیل آزرست * دل نظر کاه جلیل اکبرست * وبعض
ممکور و مسحورلرکه رنج دنیادن نجات بولمق زعمیله کندیلرین قتل
و یا صلب ایدرلر بلمزلر که بلای دنیادن نجات عافیت عقبایی مستلزم دکلدر
نتکیم قرآنده کلور (ذلك لهم خزی فی الدنیا ولهم فی الاخرة عذاب عظیم) زیرا
بلای دنیا مؤمنه کفارت اولور کافره اولماز پس کافر ایکی عالمده معذبدر
و بو مقامده بوندن غیری کلام واردر لکن افشاسی حرام اولدیغی جهتدن قلمه
رخصت تحریر ویرلمدی و بونده وزیر حیله سازك قتل نفسده کیفیتی معلوم
دکلدر والاخلق اندن متنفر ومتفرق اولمق لازم کلوردی پس برطریقله
زهر اجل نوش ایلدیکه کمسه کیفیتندن آکاه اولمدی (لمحرره) * بدساقیٔ
اجلدن آخر * ایچدی غفلتله برعجب زهراب * ایل ایچون کندینی برباد ایتدی *
دین ودنیاسی انك اولدی خراب * (وله) * اولسـه پادشها دین وزیر *
نعجب ایلسه بوز بیك تزویر * صدر عالیده قومه ایده جلوس * ایله اویله وزیر
سفله یی زیر * بونده عقل جزئیـنك اختفاسی سبب اختلال قوای وجود
اولدیغن اشعار واردر زیرا اکثر خلقك تعیشی عقل معاشله در پس وزیر
معین پادشاه اولدیغی کبی عقل جزئی دخی معین نفس وهوی وسائر قوادر
شویله که غیبت شاه واختفای وزیر فتنهٔ سپاه ورعایا اولدیغی کبی عقل
جزئی وهوایله سائر قوی دخی بویله در وعقـل جزئینك اختفاسی افکار
فاسده نك غلبه سیله در زیرا مغلوب الافکار اولان کمسه تدبیرندن وتهیئه
معاش واصلاح امور ایتمکدن عاجزدر عقل معاد اهلی ایسه بویله دکلدر
بلکه عقل معاد غلبهٔ تجلی ایله مستتر اولسه الله تعالی انك امورینه وکیـل
وکفیل وکافیـدر پس وکالت حقله وکالت خلق مساوی دکلدر وعقل
جزئینك بردورلی هلاکی دخی واردر که عشقك استیلاسیله حاصل اولور فاما
بو هلاکك وجوده ضرری یوقدر و برهلاکی دخی جنون ایله در که بو مضردر

* چونکه خلق ازمرك اوآکاه شد *
* برسر کورش قیامتکاه شد *

قرآنده کلور (کل یوم هو فی شأن) وضدیت اعیان اراسنده دکلدر بلکه
فصول واعراض اراسنده در مثلا انسانك حیواندن فرسدن فرقی یوقدر
بلکه فرق نطق وضحکله حاصل اولور کتب الهیه دخی بویله در پس
اضدادی جمع لازم کلسون ایچون نیچه احکام وشرایع منسوخ اولمشدر
فاعرف جدا وبونك نظیری حکمك اعراضه تعلقیدر (حرمت علیکم المیتة)
کبی زیرا مقصود تحریم اکل دن فعل آکل در که عرضدر یوخسه تحریم
نفس میته دکلدر نتکم محلنده مصرح ومشروحدر بوندن فهم اولنور که
لحم خنزیر حرمت تعلقندن مقدم لحم غنم کبیدر نتکم خمر دخی قبل تعلق
الحرمة سائر اشربه کبیدر پس تحریم ایکیسنك مبانی فرق ایدر وحرمت
احکام شرعیه‌دندر احکام حقیقتدن دکلدر ولکن اهل حقیقت اولان
بحسب المصلحه حکم شریعته ناظر اولوب عامل اولمق کرکدر والادائره
حکمتدن خروجله مغضوب علیه اولور نتکم اشق طائفه‌سنك حالیدر
(لمحرره) * شول شریعتله حقیقت ای دل * مغز بادم کبی اولدی دوشق * بری
برندن انلری تفریق * ایلمز کسه مکر اوله اشق *

﴿ بعد ازان چل روز دیکر دربست ﴾
﴿ خویش کشت واز وجود خود برست ﴾

* چل * کسر جیم عجمی ایله قرقدر اربعین معناسنه چهلدن تخفیف
اولنمشدر * کشت * تمله ماضیدر قتل ایتدی معناسنه * برست * بانك
کسری ورانك فتحیله قورتلدی وخلاص اولدی دیمکدر (معنای بیت)
بودرکه ذکر اولنان اون ایکی امیردن هر برینه بری برینه مخالف طومار
ویروب کندی مقامنه خلیفه نصب ایتدکدن صکره غیری قرق کون دخی
قپویی بغلدی یعنی مقدما که قرق اللی کون خلوت نشین اولمش ایدی ایامی
تضعیف ایدوب ایکنجی اربعینه کیردی وخلوتخانه قپوسن قپایوب کمسه‌یه
ایچرو دخوله وکندی ایله مکالمه ومجالسه‌یه رخصت ویرمدی واول مدت
ایچنده کندینی بوطریقیله قتل ایتدی ووجود ظاهری ومحسوسندن
قورتلدی یعنی بدنندن مفارقتله جانی جهنمه کندی نتکم نجاتی شعرنده
کلور * ترك ایتدی کو بکی ینه اغیار ایدوب سفر * هر کیم اشتدی دیدیکه
فی النار فی السقر * معلوم اوله که قتل نفس مطلقا بلا قصاص اسوء
السیئات در زیرا نشان کفردر نتکم قتل نفس اماره احسن الحسنات در زیرا

ظهور وياكمال ظهور حسبيله در وسائر كمالات دخی بوكا قیاس اولنه مثلا استخلاف اصالة الله تعالینك شانیدر كه آدم علیه السلامی خلیفه نصب ایتمشدر صكره آدم دخی وفاتنده یرینه اوغلی شیث علیه السلامی خلیفه نصب ایلدی پس استخلاف دخی آدمدن توارث اولندی دیمشلردر كه نصب امام فرض كفایه‌دز وامامت بیعت ایله منعقده اولور كذا فی فتح الرحمن فی سورة الحجرات (لمحرره) * كلمه اشبو عالمه آدم * ایتمه سطح ارضه وضع قدم * نه بیلوردی جهان كمال ندر * بوكمال ایچره یامأل ندر*

﴿ حكم این طومار ضد حكم آن ﴾

﴿ پیش ازین كردیم این ضدرا بیان ﴾

* این ضد * این ضدیت دیمكدر (معنای بیت) بودر كه بوطومارك حكمی او برطومارك حكمنك ضد ومخالفی ایدی بوندن اول احكام طواميرك بری برینه ضدیتلرن بیان ایلمك تتكم بالاده دیدی * حكمهاء هر یكی نوعی دكر * این خلاف آن ز پایان تابسر * دریكی راه ریاضت را وجوع * الی آخره الحاصل وزیر مزبور هر طومارده بشقه برنسنه‌یی اصل ومتن طوتوب انكله عمله حث وتحریض وما عدادن تنفیر وتحذیر ایلدی مثلا برطومارده كه ریاضت وجوعك اصالت وفائده‌سن بلدرمش ایدی غیری طومارده سلب ایدوب انك خلافنی اصل ومفید طوتمش ایدی تتكم بالاده هر بری عبارة واشارة شرح وبیان اولندی بوندن فهم اولنوركه قلوب بنی آدم طوامیر كبیدركه هر برنده اسماء الهیهٔ متقابله‌دن برنسنه رسم اولنمشدر بوجهتدن افراد ناس ارادسنده دخی تقابل حاصل اولمشدر زیرا برنده بالفعل اولان برنده بالقوه‌در حواس ومشاعر وقوانك اختلافی كبی ودیمشلردر كه (الطرق الی الله بعدد انفاس الخلایق) یعنی افراد سلاكدن هر بری اسم مخصوصی بوزندن وجه جزئی اوزرینه سلوك ایتمشدر مكر كیم اسم اعظمه مظهر اوله پس بوصورتده جمیع اضداد ومتقابلات والطفیات وقهریاتی بالفعل جمع ایتمش اولور ونجاتی نظمنده كلور * طرق الله بانفاس خلایق دیرلر * قنغی بر پاك قدم اول طرقه راه بیلور * ولكن ذكر اولنان اختلافات رحمت مقوله‌سندندركه امر سلوكی سلاكه تسهیلدر اختلافات طوامیر ایسه بویله دكلدر و بونده امر وجودده اولان تجلیاتك كثرتنه اشارت واردر تتكم

جوهر وعرضدن حركت ونطقدن انا اولديغى كبى وديمشلردركه
اول الحروف الفدر همزه دكلدر زيرا اسم همزه مستحدثدركه متحركى
ساكندن تميز ايچون وضع اولنمشدر انكيچون حروف تهجيده همزه
مذكور دكلدر والف ساكنه علماء محققين قاتنده حرف تام دكلدر
زيرا امتداد نفسدن عبارتدركه مخارجدن برمخرجده مقطع معينى يوقدر
پس الف مادة الحروف در يوخسه حروف تامدكلدر بلكه حرف تام
اودركه برمخرجده متعين اولوب تعلقده وكتابتده صورتى اوله
الفك صورتى ايسه خطده ظاهر اولور فقط نطقده دكل
پس انلرقاتنده همزه والفك مجموعى حرف واحدعداولنور بعده باتاالف
حرفهايى بيان واقع اولمشدر وباتا الف اكتفا قبيلندندرمقصود
مجموع حروف تهجيدر (معناى بيت) بودركه وزير معهودك
امرايه دفع ايتديكى طوامير وصحائفك متن واصلى مختلف ومباين ايدى
باتاالف وسائر حروف تهجينك كرچه اشكالى مختلفه در وبوجهتدن
يكرمى سكز حرف عد اولنور فاما حقيقتده اختلاف يوقدر زيرا الف
ادنى مرتبه اوج نقطه دن واوسط مرتبه بش دن واعلى مرتبه
يدى نقطه دن مركبدر سائر حروفك تركيبى دخى نقاط مذكوره دندر
بورسم اوزره فاما اول طواميرده مسطور اولان بويله دكل ايدى
بلكه اشكال مختلف اولدبغى كبى متون واصول واحكامى دخى مختلف
ايدى تكم بيت لاحقده كلور الحاصل عالم حقيقتده كوره حروف تهجى
متحدر زيرا اشكال جنسندندر متون مذكوره ايسه متحد دكلدر
زيرا حقايق نوعندندر اكرچه كه اول عالمه كوره كفر وايمان وسائر
اعتبارات يوقدر وبعض لطائف اشعارده كلور* قدياره كيمسى عرعزديمش
كمى انف* جمله نك مقصودى برالروايت مختلف* وبونده رمز واردركه
رسم كتابته زيرا مرويدركه آدم عليه السلام يدى كره يوز بيك لغات
تكلم ايلدى واقلام عشره يى كرپيچ اوزرينه رسم ايدوب طبخ ايتدى
واول اقلام بونلردركه ذكر اولنور قلم عربى قلم فارسى قلم سريانى
قلم عراقى قلم حميرى قلم يونانى قلم رومى قلم قبطى قلم بربرى قلم اندلسى
قلم هندى قلم چينى فاما اولكه خط ابتدا ادريس نبى عليه السلامدن
قالدى ديرلر مراد خط رملدر وبعض السنه كه آدمك غيريه نسبت اولنور

اهل عشق اول * نه استرسن یوری عقل مهاندن *

متن آن طومار هـا بد مختلف

همچو شکل حرفها باتاالف

متن متانتدندر که صلابت معناسنه در متنك شرحه نسبتله استحكامی اولمغله متن دنلدی واسماء الله ده کلور (القول المتین) دیمشلردر که قوت قدرت تامیه ومتانت شدت قوته دلالت ایدر پس الله تعالی یه بالغ القوة وتام القدرة اولمغله قوی وشدید القوة اولمغله متین دنلدی ودیرلر که شو کتاب متن متیندر یعنی زیاده متانت ایله متصفدر تسکم حصن حصین دیرلر زیاده حصانت ورصانت واستحکام ایله متصف اولمغله الحاصل بر لفظدن مشتق اخذ ایدوب مبالغه ایچون ایقاع وصف ایدرلر عرب عربا ویوم ایوم ولیل الیل وامثالی کبی* شکل* قال فی القاموس الشكل الشبه المثل وواحد الاشكال للامور المختلفة المشكلة وصورة الشیء المحسوسة والمتوهمة انتهی وقال الراغب المشاكلة فی الهیئة والصورة والند فی الجنسیة والشبه فی الكیفیة قال تعالی (آخر من شكله) ای مثل له فی الهیئة واصل المشاكلة من الشكل وهو تقیید الدابة باشكال وهو بالكسر مایقید به ومنه استعیر تشكیل الكتاب وهو تقییده وفی التنزیل (قل كل یعمل علی شاكلته) ای علی سجیة التی قیدته وذلك لان سلطان السجیة علی الانسان قاهر وفی التعریفات الشكل هو الهیئة الحاصلة للجسم بسبب احاطة حد واحد ای نهایة واحدة بالمقدار الذی هو عبارة عن الامتداد الطولی والعرضی والعمق كما فی الكرة اوحدود كما فی المضلعات من المربع والمسدس فاطلاق الشكل علی الهیئة الجسمیة اطلاق حقیقی وعلی الهیئة المعنویة مجازی بعلاقة التشبیه* باتاالف* الف لامك كسریله كتف وزنی اوزره اول الحروف در وسكونله عدددر بیك معناسنه هزار كبی بعد ذا با تا الف اسمادر كه مسمیاتی حروف هجا اولان ب ت ا در مسمی تلفظ اولنمق لازم كلسه یا اولنه الف مكسور ادخال ویا آخرنه هاء ملفوظه ساكنه الحاق اولنور اب به كبی الف تأخیر اولندی قافیه ایچون مع هذا باتعین اوله اشارتدر نقطه سنك وحدتی قرینه سیله پس حروفدن ابتدا ظاهر اولان بادر موجوداتدن ابتدا ظاهر اولان

احتجابندن فی الجمله خلقه رحمت واردر (لمحرره) نه بيلورو جه شمسی نابينه مکر ادراك ايده بر کرمبت * نورله ظلمت اولور می هم جنس * واربکن اختلاف ماهيت *

هريکی را اویکی طومارداد
هريکی ضد دکر بود المراد

* ضد * اضداد دندر مخالف ومثل معنالرينه کلور بوراده مراد اولدر وجمع مقامنده دخی استعمال اولنور عدو کبی وفی القرآن (ويکونون عليهم ضدا) وفيه ايضا (فانهم عدولی الارب العالمين) المراد * محصل مرام وزبدهٔ کلام معناسنه محمول اولمق ظاهردر وجائزدرکه هرطومارده مثبت اولان مراد ومؤداده بری برينه ضد ومخالف ايدی ديمك اوله نتکم بيت لاحق آنی ايضاح ايدر (معنای بيت) بودرکه اول وزير هر برامیره برطومار ويرديکه محصل کلام وخلاصهٔ سخن بودرکه اول طوامیرك هر بری مفهومده آخره مخالف ومضمونده اکا مباين ايدی زيرا بين الناس اتحاد واتفاقی افتراق واختلافه تبديل ايدوب سبب اختلال وباعث فتنه اولمق احکام متباينه وامور متضاده اظهار والقاسيله در خصوصا که فتنهٔ دين فتنهٔ دنيادن اشددر ونتيجه کره اولورکه السنه ايله مطارحه سيوف ايله مقارعه منجر اولور (لمحرره) اختلاف اولسه دينده بين الناس * سويلور انده نهانی خناس * حرب وضربه جکر اودم ناسی * ناس ايکن ادلری اولور نسناس * بونده اشارت واردرکه عقل معاش رؤساء قوانك هر بربنی برخياله دوشورر وبو بوزدن ارکان وجودی شاشرر تاکه شرور وفسوق عناصر وحواسدن قوای روحانيه يه ساری اولوب رسول قلب کتورديکی هدی هوايه منقلب اوله وواردات الهيه ايله عمل ايدر قالميه وکتاب الهامك حکمی باطل اوله وقوی اراسنده ايقاع فتنه رعايا اراسنده اثارهٔ شرکبيدرکه انك سبيله اختلال عظيم واقع اولوب سلطان جهان مطاعك اثری استماع اولنمقدن قالور ورعايانك هر بری حبيب دل وکيسهٔ جاننده نقد راحت ينه فلوس محنت بولور (لمحرره) يوغ اولسون عقل قاصر بوجهاندن * دماغی ايلدی مختل نهاندن * دلرسك مکرم اولمق

حسبیله عزیز دیئلمز وکذلك نیجه نسنه واردرکه خطری عظیم ونفعی
کثیروعدیم النظیردر ولکن اکا وصولده عدم صعوبت اولمغله عزیز
دکلدر شمس کبی زیرا شمسك نظیری یوق وعظیم النفع در وخلقك اکا
احتیاجی دخی شدیدر ولکن عزیزدکلدر زیراهر بصیراولان انك
مشاهده سنه واصل در وعباددن عزیزاودرکه عباد الله اهم امور اولان
حیات اخرویه وسعادت ابدیه ده اکا محتاج اوله بومقوله نك وجودی
ایسه لامحاله قلیل وادر اکی صعبدر زیرا انبیا علیهم السلامك ودرجه ده
انلره قریب اولان اولیانك قدس الله اسرارهم رتبه سیدر پس بومعانی
مفقود اولان کمسه یه عزیز اطلاق اولنماز مکر مجازاوله سلاطین زمانه
عادل دیمك کبی بوسبیدندرکه عزیزایله تسمیه دن نهی اولنمشدر مکر
عبدالعزیز دینله وصوفیه طائفه سی عبدالعزیزك تعریفنده دیمشلردرکه
(هو الذی اعزه الله بتجلی عزته فلا یغلبه شیء من ایدی الحدثان
والاکوان وهو یغلب کل شیء) پس بعض مشایخه عزیزدیمك تجلی
حسبیله در والامجازا اولور عادل مذکور کبی (معنای بیت) بودرکه
وزیر معهود امرانك هر بری عزیز مصر وجودو خلیفهٔ عالم شهود نصب
ایلدی هراول معنایی که اول امیره سویلدی بو امیره دخی سویلدی یعنی خلافت
خصوصنده والا طوامیرده مسطور اولان معانی بربرینه مضاد ایدی
نتکم مرور ایتدی واشارت دخی کاسه کرکدر بونده اشارت واردرکه
صفت عزت عزیزاولنك اعزازیله حاصل اولور ذلیلك دکل انکیچون
وزراء وملوك منظور وملتفت اولان کمسه لر عزیز خلق اولورلر وسلطانك
عزتی عزیز اسمنك صورت عزتیدر نتکم قطب الاقطابك عزتی اسم
مذکورك حقیقت عزتیدر وحقیقت صورته غالبدر زیرا صورتك قیامی
حقیقت ایله در انکیچون قلوب فقراء منکسراولدیغی یرده دولت حصید
اولور ولکن رجال دولتك بومعنایه وقوفلری یوقدر بناء علی هذا اولیایه
عداوت ایدوب عزیز ایکن ذلیل اولورلر وعداوتك آثاری چوقدر کلمهٔ
بد واطالهٔ ید ونفی بلد کبی سامحهم الله تعالی کبار محققین بیورمشلردرکه
اولیانك خلقدن احتجابنده حکمت بودرکه اکرعوام ناس انك مهتدی
اولوب ولایتلرینه اطلاعدن صکره اذی وجفا صددنده اولسه لر محجوج
اولوب استیصال اولنورلر زیراحقلرنده محاربه ایتمش اولورلر پس انلرك

اصلنده کرچه وضع آلهیدر فاما اقامت وتبلیغ انبیایه مفوض اولمغله دین موسی ودین عیسی دیرلر نتکم یزیدپلید خمر حقنده دیر * فان حرمت یوما علی دین احمد * فخذها علی دین المسیح ابن مریم * ودیمشلردر که وضع الٓهی اللهدن آنی تأدیه ایدنه نسبت اولنسه ملت وآنی اقامت ایدوب انکله عامل اولانه منسوب اولسه دین دینلور پس ملت رسوله مضاف اولور اللهه وآحاد امته دکل وکذلک جمله شرایعده مستعمل اولور آحادنده دکل بونده عقلاك کذبنه اشارت واردر زیرا حقه مضاف اولان دین عقلاك مجهولات ومخیلاتی دکلدر انکیچون شارعدن وارداولان اوصاف ونعوتی بلاوجه تأویل ایدن عقل قاصر اهلنك ایمانه اعتبار اولنمدی زیرا تأویل فاسدی ایله مکذب دین اولدی اکرچه کندی زعمنجه تصحیح دین ایدهیم دیو تأویل ایلدی فامادین ارضی دکل آسمانیدر عقل قاصر ایسه ارضیدر زیرا خاکدن مصنوع اولان جسده تابع اولان قوای جزئیه دندر پس امور سما وبونك حکم وحقایقنی ادراك اتمك شانی دکلدر زیرا اوراده جهت جامعه یوقدر قلب وروح ایسه آسمانیدر زیرا علویدر که عالم امردندر وعالم اختراعه دخی قریبدر بلکه اول عالم اختراعدر بس انلرك علویتله مناسبتلری اولمغله شانلری ادراك کلی ومقتضالری مکاشفهٔ انوار تجلیٔ الٓهیدر قرآن ایسه حق تعالینك تجلیات کلامیه سندندر پس عقل نه بیلورکه جلیدر زیرا تجلی شمس وادراك عقل شمعه کبیدر بناء علی هذا شمسله شمعه نك میاننده فرق نقدر ایسه عقله کشفك دخی فرقی اولقدردر پس بوندن اهل رسوم ایله اهل مکاشفه نك اعتقادات واعمال واحوالده فرقلری ظاهر اولدی (لمحرره) صانمه ای خواجه بوعقل قاصر * ایده حقك کلامنی ادراك * بوقدر ضعف باصره وار یکن * اوله می شمسی شب پره دراك *

﴿ هر یکی را کرد اوبك یك عزیز ﴾
﴿ هرچه آنرا کفت این راکفت نیز ﴾

* عزیز * ذلیلك مقابلیدر امام غزالی قدس سره شرح اسماده ایراد ایدر که عزیز اول خطیردر که انك مثلنده وجودی قلیل واکا حاجت مشتد واکا وصول صعب اوله پس بو اوج عددمعنی مجتمع اولمدقجه عزیز اطلاق اولنماز بعض نسنه واردر که وجودی قلیلدر فاما خطری عظیم ونفعی کثیر اولماق

(وادكر بعد امة) اى بعد حين وينه قرآنده كلور (ان ابراهيم كان امة)
يعنى ابراهيم عليه السلام عبادتده جماعت مقامنه قائم ايدى* فصيح *قال
فى القاموس الفصح والفصاحة البيان فصح ككرم فهو فصيح وفصح من
فصحاء وفصاح وفصح وهى فصيحة من فصاح وفصائح وفصح
الاعجمى ككرم تكلم بالعربية وفهم منه وافصح تكلم بالفصاحة انتهى
وفى المفردات الفصح خلوص الشئ مما يشوبه واصله من اللبن يقال
فصح اللبن وافصح فهو مفصح وفصيح اذا تعرى عن الرغوة بالضم اى
الزبد ومنه استعير فصح الرجل اذا جادت لغته انتهى بزيادة ونقصان
وفصاحت وبلاغتى اعراب وافصاح ايدن علم بلاغتدر پس بو خصوصده
اكا مراجعت اولنه (معناى بيت) بودر كه اشته بو طومار وصحيفه
واحكام دين عيسى يعنى دين عيسانك احكام شرايعى بو صحيفه ايچنده
درج اولنمشدر پس سن آنى امت عيسى اوزرينه برر فصيح وآشكاره
وروشن اوقوشويلكه انكله شك وشبهه بالكليه مرتفع اوله وهركسك
فهمى اكا يول بوله نتكم قرآنده كلور (لتبين للناس مانزل اليهم) بونده
عقل معاشك صحيفهٔ خياله رسم ايتديكى علوم رسميه يه اشارت واردر
امتدن مراد قواى جزئيه در كه خياله تابعلردر وكاه اولور كه قواى كليه يه
غالب اولوب انلردخى عقل قاصره تابع اولورلر وطريقهٔ خياله پيرولك
ايدوب سر منزل مراده ايرميوب بزازخده قالورلر (لمحرره) واى اول
عقله كيم خياله اويار * بويله بى رشد اولان صكره طوبار * فيض
الهام جوايسك حقدن * قلبكى تبغ عشق پاكله يار *

هرامیری راچنین گفت اوجدا
نیست نائب جزتودر دین خدا

*جدا *ايرى و باشقه خدا ايله ارالرنده تجنيس خطى واردر (معناى بيت)
بودر كه هر اميره باشقه تنهاده بويله ديديكه دين خداده سندن غيرى
نائب يوقدر يعنى الله تعالى وضع ايتديكى دين عيسى يى اقامت واحيا
ايچون سنى نائب وخليفه قلمشدر خصوص اوزرينه بو خدمت سنكدر
پس تشمير ساق ايدوب خدمتده مجد وساعى وكاركه مقيد اول بوراده
دينى خدايه و بيت سابقده مسيحه اضافت ايلدى زيرا دين احكام
وشرايعدن عبارتدر سببى عيسانك اقامت دينده وساطتيدر يعنى دين

ثلاث) يعني امور ثلاثه نك محبوب اولديغي تحبيب آلهي ايله در بو خسه حب
نفساني ايله دكلدر (المحرره) اولمسه حضرت حقدن تحبيب * بعض اشيايي سور
ميدي حبيب * خسته چندانكه سومسه دارو * سود رآكه اني امر طبيب *

اينك اين طومار واحكام مسيح

يك بيك برخوان تو برامت صحيح

* اينك * اشته و بو تجفيز وشمدي معنالرينه كلور بياني بالاده در * طومار *
وطامور صحيفه در جمعي طوامير كلور * مسيح * عيسى عليه السلامدر
زيرا وجه ارضده كثرت سياحتي واردر نتكم محمديه ده كلور * اي نبيجه عيسى
مسيح اولوب سياحت ايلدي * وياخود بركتندن اوتوري مسيح تسميه
اولندي پس مسيح مبارك ديمكدر زيرا مسيح اودر كه الله تعالى بركتنه يي
يامبارك و ياملعون خلق ايليه نتكم دجاله مسيح ديمك هم سياحت وهم
ملعونيتدن اوتوريدر پس مسيح ضد اولور و بعض علما ديديلر كه مسيح
اصلنده مسيحادر كه لغت عبرانيه ده مبارك ديمكدر و بعضيلر قاتنده
مسيح صديق معناسنه در وصاحب قاموس مشارق شرحنده مسيحك
اشتقاقنده اللي عدد قول ايراد ايلدم ديمشدر فليطالب ثمه * امت *
شول جماعته ديرلر كه انلره رسول ارسال اوله وتفسير ارشادده
كلوركه الامة الدين والطريقة التي تؤم اي تقصد انتهى نتكم قرآنده
كلور (الا امم امثالكم) يعني هر نوع حيوان برطريقة مخصوصه
اوزرينه در كه الله تعالى بالطبع آني اول طريقت اوزرينه مسخر ايتمشدر
بعضيسي ناسجدر عنكبوت كبي و بعضيسي بانيدر سرفه ديدكاري دوبه كبي كه
دقاق عيد اندن بيت اتخاذ ايدوب ايچنه كيروب اوراده هلاك اولور
ومثالده كلور (اصنع من سرفه) بالضم و بالفاء و بعض حيوان واردر كه
ادخار ايليدر نمل كبي و بعضيسي دخي قوت وقت اوزرينه اعتماد ايديجيدر
عصفور وحمام كبي وسائر انواعك دخي هر برينك طريقة مخصوصه
وطبيعت مجبوله سي واردر انسانده مجموع طبايع واردر زيرا اجمال عالم
وانموذج كائناتدر وقرآنده كلور (كان الناس امة واحدة) يعني صنف
واحد وياخود ضلال و كفرده برطريقت اوزرينه اولدي وبونه تنزيلده
كلور (انا وجدنا آباءنا على امة) يعني بز آباواجدادمزي دين مجتمع عليه
اوزرينه بولدق وامت حين معناسنه دخي كلور نتكم قرآنده وارد اولمشدر

تا نميرم من تواين پيدا مكن
دعوى شاهى واستيلا مكن

* دعوى * دعادن مشتقدر طلب معناسنه و بعضيلر ديديلركه ادعا وزعم ايچون اسمدر حق اولسون باطل اولسون الفى تأنيث ايچوندر پس تنوين جائز دكلدر جمعى دعاوى كلور واوك فتحيله فتوى وفتاوى كبى ولكن بجم كسر ايله استعمال ايدر نتكم آخرى يا اولان كلماتده قاعده لريدر قال فى القاموس الدعاء الرغبة الى الله تعالى ودعاه دعاء ودعوى وادعى كذا زعمه له حقا او باطلا انتهى * استيلا * غلبه ايتمكلك اصلنده طلب ولايت وسلطنت وتصرف ديمكدر (معناى بيت) بودركه تاكه بن اوليم ودنيادن منتقل اوليم وموتله فنا وزوال بوليم بو معنايى اظهار ايله يعنى امارت وسلطنت وغلبه دعواسى صددنده اولمه بلكه فاش مكن موجبيله عامل اولوب وقتنه مترقب اول زيرا اموراوقاتنه مرهونه دربوندن فهم اولنوركه هر والى كمال غيرتندن غيرى بى حال حياتنده ولى عهد ايدوب مقامنه اجلاس ايده من مكر نادر اوله نتكم ملوك عثمانيه دن سلطان مراد ثانى * وارلم برايكى كون ذكر ايدهلم مولابى * بزه اصمرلمديلر بو يلان دنيايى * نحوا سنجه سكز يوزقرق يدى تاريخنده فراغ سلطنت ايدوب يرينه اوغلى فاتح سلطان محمدى اجلاس ايلدى وكندى ادرنه دن مغنيسا سمتنه توجه ايتدى بوندن فهم اولنديكه ايكى شاهين بريواده اولماز وايكى حاكم برسجاده ده حكومته مجال بولمز وتعدد ولاتده اختلال عالم بولنمغله حالا ملوك عثمانيه شهزادكانى حبس ايدرلر زيرا اطلاقلرى سبب فتنه دركرك كنديلرى طالب خلافت اولسونلر وكرك اولماسونلر خصوصا ترك كلى اولمق قتى نادر در وشيخ ابو مدين المغربى قدس سره كلماتنده كلور (آخر ما يخرج من رؤس الصديقين حب الجاه) يعنى صديقلرك آخر دماغندن چقان خلق اراسنده قبول اهلى اولمق سوداسيدر وياخود اسم ظاهر مقتضاسيله متحقق اولمقدن اوتورى تحبيب آلهى ايله حب جاه ظهور ايدر تاكه جميع اسما آلهيه ايله متحلى واحكاميله متجلى اولوب غيب وشهادتده سلطنت مطلقه اهلى اولالر بوايسه اسم اعظمك غيرتندر پس اهل اللهك حالى سائر ارباب رياست احوالنه قياس اولنماز زيرا حقانى ورحمانى اولان معنابله نفسانى وشيطانى اولان بردكلدر انكيچون حديث صحيحده كلور (حبب الى من دنياكم

بودر که لکن تاکه بن حیاتدیم بوسر یکه سنك امیرالامراء ونائب حق
وخلیفه‌من تعیین اولندیغکدر کیمسه به آچه وآشکاره ایدوب بیهوده سوز
صاچه زیرا بنم حیاتمده ریاست وخلافت مسندی بنمدر پس بن مرده
اولمدقجه بو رتبه یی طلب ایتمه زیرا طلب ایتمك افشاء راز ایتدیکدن
ماعدا سلطان اعظم اوزرینه خروج ایتمکله باغی اولورسك ایکی
ریاست ایسه استقلال اوزرینه بریرده مجتمع اولمز ودیمشلردرکه
ملوك یاننده هرخطا معفودر الا اوچ نسنه به عفو تعلق ایتمك مصلحت
دکلدر اولکسی راز سلطانی افشا ایتمك ایکنجیسی حرمنه تعرض ایتمك
اوچنجیسی مملکتنه مداخله قلمق پس بواوچی خطاء عظیم مقوله سندندر
(المحرره) قلمه بورازی کیمسه یه افشا* کردلرك نفس دهانمدن* سن اوتور
مسند خلافه‌ین* چون چقم جانله جهانمدن* بونده اشارت واردرکه
شاکرد استاذ زماننده استاذ مرتبه سنه ایرمز بلکه اول مرتبه‌یه وصولی
وفات استاذه منوطدر و بومعنی غیرت آلهیه یه باغلیدر ولکن آخرنده
مراتب ودرجات طبقات شهود ومعرفته کوره‌در پس اوراده نیچه شاکرد
استاذ اوزرینه تفوق ایدر عبد موالی اوزرینه تفوق ایتدیکی کبی الحاصل
بعض ملکات شریفه واحوال فاضله حسبیله تابع متبوع و بالعکس اولور
نتکم قرآنده کاور (ان اکرمکم عند الله اتقاکم) بوندن فهم اولنورکه
تقوی مراتب اوزرینه در پس تقوای حقیقی اهلی مطلقا سائرلردن مهتر
و پایه برتردر و بونده رمز واردرکه قوای حیوانیه ده حکم عقلکدر یعنی
عقلك شعوری اولمدقجه سائر قوایه حکومت یوقدر بلکه زمام تدبیر
آنك حلقه رأینه مربوطدر (المحرره) کاوکسبیله دوتااولمه چونون *عقلی
پیشه ایدنمه‌هی مجنون* عشقدن غیری جمله اولدی جنون * که دیمشلردر
الجنون فنون * و بونده اشارت واردرکه هرکسك مرتبه سی فناسندن
صکره ظاهر اولور انکیچون کمال اهلی دنیاده مستوردر مکرکیم ظهوری
کمال استغراقدن ناشی وخفایای اموری موت صوری یسندن صکره
فاشی اوله (المحرره) کیمسه بلمزندرکمال ولی * مکر اوله وفاتی ایله جلی *
بودخی بعض حالیدرآنك * کنهی ادراك خلقدن اولدی علی *

قتل و بنی النضیر جلای وطن ایله اذلال و اهانت اولندی (لمحرره)
اوستکه بونجه عدو کلمکدن * بو قدر افضل نتیجه اولمکدن * راست قبره
دخول اولیدر * محتیله ایکی بو کلمکدن * بونده (اذا بویع لخلیفتین فاقتلوا
الاخر منهما) سرنه اشارت واردر یعنی ابتدا بر خلیفه یه مبایعت اولندقدن
صکره بر غیریسی دخی نزاع خلافت ایدوب اعانت اراذل ایله مبایعت
اولنسه متأخر اولانی قتل ایتمك کرکدر زیرا باغی وخارج علی السلطاندر
باغینك شرعی ایسه بحسب الغالب یا قتل و یا حبس ایله مندفع اولور
فاما خروجی امور عظیمه دن اولوب اختلال عالمه باعث اولمغله قتل
ترجیح اولنور بو سببدندر که بیت مثنوی ده دخی قتل تقدیم اولندی
بوندندر که خارجده سلطان اعظم بردر زیرا اسم اعظمك صورتنه
مظهردر و کذلك قطب الاقطاب دخی بردر زیرا اسم اعظمك حقیقتنه
مظهردر نتکم (السلطان ظل الله) عبارتنده ایکی معنایه دخی اشعار
واردر وانفسده قلب دخی بردر زیرا سلطان القوی در و بو سره
اشارت ایدوب قرآنده کلور (ماجعل الله لرجل من قلبین فی جوفه)
بورادندر که ارباب حقیقتدن بری برشهره ایکی خلیفه نصب ایتمز زیرا
ایکی روحك بربدنه حلولی کبیدر بتون دنیا دخی سلطان اعظم وقطب
الاقطابه کوره بویله در یعنی برشهر و برقریه کبیدر بورادهامرای قتلدن
مقصود هواسنه مخالفت واسراردن مراد بای وجه کان تضییقدر تضییق
ایسه قتل حکمنده درنفی بلد ایتمك بوحکمده اولدیغی کبی وقوای جزئیه
اراسنده بواختلاله باعث اولمقدن مراد قوای کلیه یه سریانی ملاحظه درنتکم
کلستانده کلور * چوازقومی یکی بی دانشی کرد * نه که را منزلت ماند نه مه را

﴿ لیك تامن زنده ام این وامکو ﴾

﴿ تانمیرم این ریاست را مجوا ﴾

* وا * آچق وآشکاره درواکردن اچق واداشتن کروطوتمق ومنع ایتمکدر
* ریاست * قال فی تاج المصادر الریاسة مهتری کردن یعنی اولواق ایلك
و باش بوغ اولمق زیرا سید القومه رأس ورئس دیرلر یقال رأس فلان
القوم یرأسهم بالفتح ریاسة فهو رئیسهم و یقال ایضا ریس بوزن قیم
کما فی الصحاح و بونده اعضاء رئیسه دیدکاری قلب ودماغ وکبد
وانثیاندر زیرا املاك اعضاء بدن ومدار انتظام امور تندر (معنای بیت)

ملوك نواب حق اولدقلری صورتده مصلح عالم ونواب شیطان اولدقلری تقدیرجه مفسد بنی آدمدر پس نیجه صورت افسادواردرکه معناده عین افساددر وکذلك نیجه صورت افسادواردر که حقیقتده عین اصلاحدر قتل نفوس مارده وسفك دماء جماعت شارده وحبس عاصیان وزجر طاغیان کبی وملوك نواب حق اولدقلری صورتده ظاهرده اعزه اهل اسلام واذله اهل کفردر وباطنده اعزه قوای روحانیه واذله قوای جسمانیه در ونواب شیطان اولدقلری صورتده ظاهرده اعزه اهل کفر ومعصیت وبدعت واذله اهل ایمان وطاعت وسنت در وباطنده اعزه جند نفس واذله عسکر روحدر واولکه قرآنده لسان منافقیندن کلور (لئن رجعنا الی المدینة لیخرجن الاعز منها الاذل) وراده اعزله بحسب الزعم کندیلرندن واذل ایله مؤمنلردن کنایه ایتدیلر مع هذا اذله اولان کندی نفسلری ایدی زیرا قومك سالاری که جناب مصطفی صلی الله علیه وسلم اوله اوراده عزت ظاهرا و باطنا مؤمنلرکدر زیرا اعز بزاسمنه مظهر دوشمشلردر بو سبیدندر که طائفهٔ اهل نفاق بالکلیه ذلته دوشوب هر بری خسارت وفضاحت ایله هلاك اولدی پس مؤمنه لازمدر که اثرنبوی به اتباع ایدوب قریهٔ وجودی اهل افساددن محافظه ایلیه (محرره) تحت عدل اوزره اوتورمیر آسا * بوقدر عدل اهلنه همیشه اسی *

{ هر امیری کو کشد کردن بکیر }
{ یا بکش یاخود همی دارش اسیر }

* بکیر * مؤاخذه ایله دیمکدر تنکم کردن کذلك اطاعتدن امتناع وابا واستکباردر مصراع ثانی مؤاخذهٔ مذکوره یی بیان وتفصیل واقع اولمشدر (معنای بیت) بودرکه هر امیرکه سکا اطاعتدن امتناع ایده وسرفرو ایتیوب سنك دیدوکك بوله کیده سن آنی قوت قاهره وسطوت باهره‌ك ایله مؤاخذه ایله واله کتوروب حقندن کل یعنی بحسب الرأی والمصلحه یاقتل ایله که بالکلیه عرق فسادی منقطع وشرارهٔ شری منطفی اوله ویاخود آنی اسیرطوت وحبس زندان ومبتلای سلاسل واغلال ایله تاکه جزاسنی بوله وهم غیریلره عبرت اوله و بلکه بوقوله اسیر واخذ ایتمك قتلدن اشددر زیرا کونده بیك کره اولور واقران اراسنده فضاحت عظیمه بولور تنکم یهود مدینه دن بنی قریظه بحسب المصلحه

كما فى القاموس قال ابن الكمال رحمه الله الفرق بين تبعه واتبعه انه يقال اتبعه اتباعا اذا طلب الثانى اللحوق بالاول وتبعه تبعا اذا مر به ومضى به * اشياع * شيعه نك جمعيدر كسرله اتباع وانصار معناسنه (معناى بيت) بودر كه سندن غيرى اولان او براميرلر كه اون بردرجه سى سنك اتباعكدر واتباعك اولمق بالكز تعيينم ايله دكلدر بلكه عيسى كه متبوع نصارى در مجموعن سكا اتباع وانصار قلدى و بكا بو وجهله اشارت ايدوب تعيين ايلدى پس سوز عيسانكدر بنم دكلدر وعيسى دخى حقدن قائل اولديغى جهتدن بومعنى حقه مضافدر غيره دكل بونده عيسايى ذكردن مراد موصى لهك عزيمتن تهييج وداعيه سن تحريك ورغبتن توفيردر والانصار انك وز برمز بوره چندان اعتبار واعتقادلرى واريديكه آنى عيسايه بدل بيلورلر واشارتيله عمل قيلورلردى شويله كه ارالرنده اكا متعلق قولا وفعلا اصلا نكير يوغيدى پس وجه مذكور اوزره هر براميرى اميرالامراء نصب ايلدى شويله كه ظاهرا و باطنا واجب الاطاعة ولازم الاتباعدر ديمشلردر كه اولوالامره اطاعت واجبدر امرى شرعه موافق اولمق شرطيله پس نافليه امر سلطانى تعلق ايتسه واجب اولور وعوامك اولوالامرى سلاطين وملوك وخواصك ابدال واقطابدر بو جهتدندر كه عوام رعايا قوانين اولكا عامل اولدقلرى كبى خواص برابادخى آيين اقطابله عامللردر كرك ظاهرده عمل ايله مرواردا اولسون وكرك اولمسون زيرا مجرد سيرتلرى اولمق اقتداده كافيدر وقرآنده كلور (لقد كان لكم فى رسول الله اسوة حسنة) يعنى بونده رسول اللهده وارث رسول الله دخى داخلدرز يرا انصله داعى على البصيره در پس انك خصال حسنه سى خصال نبويه كبى مؤتسى ومقتدادر فاما هر كس بو مقوله رمزه واقف دكلدر و بلكه انكار دخى ايدرلر ولكن انكار سبب خسارتدر زيرا درجات ابرار وطبقات مقربينه وصوله باعث اولى اعتقاددر (لمحرره) كار انكارك ندر سودى زياندر جانكه * مانع بيع وشراى جادر جانانكه * بونده عقلك قواى وجودى افسادنه اشارت واردر زيرا بر خانه نك كه حاكمى زن اوله اول خانه ده نظام مفقود اولديغى كبى خانهٔ وجودك حاكمى دخى نفس وهوى وسائر قواى شريره دن برى اولسه انتظام معدومدر بلكه خرابنه سببدر نتكم قرآنده كلور (ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة) زيرا

بلكه انلرك فی الحقيقة خليفه‌لری حضرت شيخ محمود هدايی الاسكداری در كه اسكدارده توطن ايتمش وقوج حصارده بتوب اوراده يتمشدر * پس بوندن فهم اولندیكه خلافت ومقاماتدن قطبيت عظمی ديدكلری مقام ميراث اولاد اولماز بلكه مستحقنه اعطا اولنور كرك اولاد صلبيه وكرك معنويه ولكن اولاد معنويه يه انتقال ايتمك غالب در زيرا رسول الله صلی الله عليه وسلمك مرتبهٔ ولايت وقطبيتلری بعد الانتقال اولاد معنويه‌دن برينه انتقال ايتدی پس اولاد معنويه‌دن اولمقده شرف وجاه زياده‌در (المحرره) كوردی چون آدمك استحقاقن * قلدی آنی خليفه‌رب فلق * علم اسما كرك خليفه‌لره * قوری دعويه ديديلر لقلق * بعد ذا خليفهٔ من‌ده اولان همزهٔ اضافتك كسره‌سی وزنيچون اشباع اولنماز * توی * سنسن ديمكدر واوك كسره‌سی رابطه وياءاول كسره‌يی تبيين وياءاشباع ايچوندر (معنای بيت) بودركه امراء اثناعشردن هر برينه مخفی ديديكه دين عيسوی‌يه نائب حق وبنم خليفه‌م سنسن يعنی الله تعالی امر خلافتی بكا سنكيچون اشارت ايلدی بن‌دخی برموجب اشارت سنی خليفه تعيين ايلدم * زيرا اهل كمال وشهود واصلح موجودسن پس سن فی الحقيقه نائب حق وبنم جانمدن خليفهٔ مطلق اولدك * بونده عقل معاشك قوای جزئيه‌يی رأی اضلال خليفه نصبنه اشارت واردر مع هذا انلرك خلافتلری اضلال وافساد ايچوندر يوخسه هدايت واصلاح ايچون دكلدر * والاقوای كليه هروجهله خلافته احقدر شمسك غروبنده قمرك خلافتی كبی وحديثده كلور (من قلد انسانا عملا وفی رعيته من هو اولی منه فقد خان الله ورسوله وجماعة المؤمنين) كما فی الكافی پس بوندن فهم اولنوركه ظاهرده هر كس خلافته محل اولمديغی كبی باطنده دخی اهل دكلدر وناأهلك خلافتی خلق ارا سنده اختلاف امور واختلال نظامه باعثدر انكيچون ارباب نفوسك وجودلرنده انتظاملری يوقدر زيرا زمام امرلری نفس النده‌در نفس ايسه زن مقوله‌سيدر وحديثده كلور (لن يفلح قوم تملكهم امرأة) ومردناقص السلوك دخی زن حكمنده‌در

وان اميران دكر اتباع تو
كرد عيسی جمله را اشباع تو

* اتباع * تبعك جمعيدر تحريكله يقال تبعه مشی خلفه ومر به فمضی معه

﴾ كفت هر يك رابدين عيسوى ﴿
﴾ نائب حق وخليفه من توى ﴿

* نائب * يقال ناب عنه نوبا ومنابا قام مقامه كما فى القاموس ولكن نائبك قاضى ده شهرت شايعه سى وار در واطائف حضرت هدايه ندر قدس سره كه بيورمشلردر * بزدخى مدرس اولدق نائب اولدق * خليفه * سلطان اعظم وغيرك مقامنده قائم اولان كمسه در يقال خلفه خلافة كان خليفته وبقى بعده والخليفة يذكر ويؤنث كما فى القاموس قال الانبارى الاصل فى الخليفة خليف بغير هاء فدخلت الهاء للمبالغة بهذا الوصف كعلامة وقال بعضهم التاء فيه وفى الحقيقة والقصيدة والمقدمة وغيرها من النظائر اما للنقل من الوصفية الى الاسمية واما للتأنيث بتقدير موصوف مؤنث انتهى ديمشلر دركه خلافت مقام امامتدن مرتبهٔ مخصوصه در * زيرا خليفه اودر كه انك طريقت وحكومتى رسول الله صلى الله عليه وسلمك طريقت وحكومتى اوزرينه اوله خلافت خلفاء اربعه وخلافت عمر بن عبد العزيز وخلافت مهدى كبى هر امام وسلطان ايسه بويله دكلدر وقرآنده كلور حضرت ابراهيم عليه السلام حقنده (انى جاعلك للناس اماما) نظمنده وارد اولان امامتدن مراد خلافتدر زيرا انبيا عليهم السلام وكمل اوليا قدس الله اسرارهم جميع كمالات وحكومانده نواب حقدر بلا واسطه فاما انوشروانده عدل يوزندن اولان نيابت وراء حجابدندر زيرا اسلامى دكل بلكه جاهلى وآتشيدر فرعون وامثالنده ايسه اصلا نيابت يوقدر زيرا انلر ربوبيته وانبيايه اذى وجفا يولنه كتمشلردر بوراده نيابت حق وخلافت خلق اثبات ايلدى زيرا نائب منوب عنهك زمان حياتنده اولور حق ايسه حى لا يموتدر خليفه ايسه بحسب الغالب مستخلفك وفاتندن صكره اعتبار اولنور نتكيم مرورايدن معناى لغويدن ظاهر اولور ومرجع طريقتمز شيخ افتاده قدس سره كلماتنده كلور (لو نصبت خليفة فى مقامى فهو خليفتى والا فبعدى من ليس لى خليفة ولو ادعى بعض المدعين) انتهى بو كلامدن مرادلرى بودر كه حقيقت خلافت مستخلفك تعيينى ايله در بو خسه دعوى ايله دكلدر زيرا مدعى نااهل در ونااهل خليفه اولمازبوندن ظاهر اولور كه مرحوم مزبورك بروسه ده اولان آستانه لرنده كنديلرندن صكره بالاستحقاق خليفه پوست نشين اولمشدر اكرچه كه سكان زاويه ابكسك دكلدر

بلکه واضح اولان ازسرتابسر دیو تقدیر ایدوب باشدن باشه معناسنه حمل ایتمکدر نتکم ترکیده دخی برباشدن بر باشه و براوجدن براوجه دیرلر زیرا هرنسنه‌نك جمیعنی حسبیله ایکی باشی واوجی واردر پس اومقوله الفاظدن معنای استیعاب مراداولنور وکذلك بردن بره دیرلر زیرا بردن بره بدأ اولنوب بنه برده ختم اولنور * بهر یك * بهریکی مقامنده مستعملدر هر بر بنه معناسنه * حرف راند * حرفله مراد کلمه و کلامدر نتکم بالاده تحقیق اولنمشدر (معنای بیت) بودرکه واندن صکره یعنی مقاله مذکوره‌دن متأخر اولان زمانده اول اون ایکی عدد امراء نصارای بر برتنها و یالکز اوقیدی ودعوت قلدی وهر بربنه حرف و کلام سوردی وعهد نصیحت ووصیته متعلق نیجه تقریرات ایدوب زعمنجه مسلك هدایی اکا کوستردی مع هـذا مقصودی صورت حقدن کورینوب اضلال نصاری ایدی وعقل معاشـك قوای وجودی طریق روحدن اضلالی دخی بوکا قیاس اولنه خصوصا که قوای ظاهره‌نك باشی عقله مر بوطدر پس عقله زبون اولدقلری جهتدن انك جانبندن خیروشر هرنه وارد اولورسه انکله عمل ایدرلر واون ایکی امرادن مراد حواس خمس ظاهره وخمس باطنه وشهوت وغضبدر نتکم بالاده اشارت اولنمشدر وغضبه بدل هوی اولمق دخی وجهدرزیرا قوای وجوداراسنده هوادن مطاع نسنه یوقدر پس هوی امیرالامرادر وفی الحدیث (ماعبد علی وجه الارض اله ابغض من الهوی) (لمحرره) هرچن شاه هوی اولسه مطاع * بوز بلور امر رعایای قوی * وارسلطان روحه تابع اول * بتراولدك بتر زبون هوی * بونده تنها لفظی ایله رازی افشادن احترازه اشارت واردر خصوصا امور حیلیه‌ده اخفاده تدقیق ایدرلرتا که رواج حاصل اوله واجتماعده محذور ذکر اولندیغی صورتده بنه تباعد وتحاسد اکسك اولماز بوسببدن متأخرین طریقتا احتیاطه سالك اولوب واقعات مریدانی بری برلرینك یاننده استماع وتعبیرا یتمزلر بلکه فردافردا دخول مجلس ایله امر ایدرلر تا که محذوردن بری اوله و بونده طریقت مشـایخنه رمز واردر که انلرك طریقتلری محادثهٔ لفظیه‌دربو خسه طریقت اشراقیه کبی محادثهٔ نفسیه دکل (لمحرره) حلیهٔ ذات اولسه ده کفتار * یکدر اولمق بنه اندن ساده * طرف حاله نکاه ایتمدیلر * قال غالـدی قوم عیسـاده *

پس بو رفع تو فی حکمنده در وآخر زمانده نزولنده اولان عمر یکه ار بعین در بو کالملحق دکلدر روالا سماده مکثی مدتی دخی اعتبار اولنوب عمری عمر نوحی تجاوز ایتمك لازم کلور * و بوندن فهم اولنور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك لیلهٔ معراجده عرش برینه دك بیروده عدم تحیزی جمیع اطوارك نور انیتدن ذوحظ اولدیغنه دالدر زیرا اسم اعظمه مظهردر که جمیع اسمائی جامعدروسن شریفلرینك التمش اوچ اولدیغی فرق بیل فنا ویکرمی اوچ سنه بقا اعتبار یله در که مدت وحیدرهم شریعته ناظر وهم حقیقته دائر برمعنادر ومدت تبلیغ یکرمی اوچ اولمق ساعات یوم ولیله اعتباریله در که یکرمی دردتدر ویکرمی اوچ دخی احدیتی ایله یکرمی درت اولور * بعدذا فلك چارمین مراتب نفسیه ده مرتبهٔ روحدر زیرا طبیعتدن نفسه ونفسدن قلبه وقلبدن روحه ترقی حاصل اولور * پس روح شمس مرتبه سیدر شمس ایسه فلك رابعه ده در * وبوندن اخذ اولنور که ارواح منشا کلات مقوله سیدر پس هر کسك روحی اکر علیینن واکر سجینده مشاکلی یاننده اولور و انکلده حشر صوری ومعنوی بو اور وفی التنزیل (واذ النفوس زوجت) (لمحرره) * جنسنه ضم اولنور یار اغیار * وای اول جانه که اغیاره او یار *

وان کهانی ان امیرانرا بخواند
یك یك تنها بهر یك حرف راند

* انکهانی * اندنصکره دیمکدر اصلنده انکاهدر که آن اسم اشارت وکاه کاف عجمیله وقت وزمان معناسنه در تخفیفا الفی حذف ایدوب انکه دیرلر هاء ملفوظه ایله آخرنده کی یا نسبت ایچوندر والف ونون ادات جمع دکلدر بلکه معنای نسبتدر که یانك مدلولیدر تأکید ومبالغهٔ نسبت ایچون الحاق اولنمشدر نتکم ابن کمال ور یاضی پهلوانی واسکندرانی وامثالنده ذاهب اولمشلردر * یك بیك * بر بردیمك پس باء زائده اولور وجائزدر که بردن بره دیمك اولوب ازیك تابیك تقدیرنده اوله سراسر وسرتاسر اوجدن اوجه وباشدن باشه دیمك اولدیغی کبی فاما اولکه ابن کمال سر بسر ودر بدر وتن بتن وکشور بکشور لفظلرنده باشه باش وقاپو قاپو یه وتن تنه واقلیم اقلیمه دیومعنی و رمشدر واضح دکلدر

سرافراز وسرفراز دیرلر باشی یوقارو اولد یغندن اوتوری یا کبرندن ویاعلو جاهندن * چارمین * فلك چارم بیتنده شرح اولنمشدر بوراده دردنجی دیمکدر آخرنده یانسبت ونون اول نسبتی تأکید ایچوندر شیرین وخوشین ده کی کبی (معنای بیت) بودرکه بعدازین دردنجی فلك اوستنده حضرت عیسی علیه السلام یاننده اوتورام یعنی نفس ناطقم بدندن مفارقت اتدکدنصکره جایگاهم فلك رابعده پهلوی عیسی روح الله اوله تتکلم بطریق الدعوی دعوت عیسی اول مقامه عروجنی مستلزم در والاجمدیه ده کلور * کمسه بلمز کشی نه یره کیدر * انجق آنی بیلورکه یره کیدر * وکبار اولیا قدس الله اسرارهم عاقبتدن مأمون الغائله ایکن (لهم البشری فی الحیوة الدنیا وفی الآخرة) فحواسنجه مبشرلردر ینه حفظ مقام ادب ایدوب حالرین ستر ایدرلر ومأمون الغائله اولمیان محجوبلر کبی ناله وفریاد کنان اولورلر * پس اولیایه بومقوله معنایی اظهار ایتمك مقتضای ادب وحکم احد قدیم دکلدر مکر خواصه اوله انبیا علیهم السلام ایسه اصحاب تشریع اولدقلری جهتندن اعتقاد امی تثبیت وتحقیق ایچون بعض اسراری اظهار وخفیاتی افشا ایدرلر (لمحرره) بنم احوالمی الله بیلور * غیره افشا آنی کناه اولور * الله کیرسه آدمك یر کنز * سویلمز آنی والا کاور * بعد ذا حضرت عیسی علیه السلامك فلك رابعه مرفوع اولدیغی تفاسیرده مصرحدر * فاما لیلهٔ معراجده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت عیسی ویحیایه فلك ثانیده ملاقی اولدقلری اکا مخالفدر مکرکه ایکی مکانده رؤیتی عیسانك ایکی حسیله اوله زیرا ارواح متجسزه دکلدر تتکلم لیلهٔ مذکورده موسی علیه السلامی قبری اوزرنده نماز قیلورکن کوروب بعده فلك سادسده کوروب اوراده ملاقی اولدیلر * وحضرت عیسی نك رفعی فی الحقیقه عالم سفلیدن مفارقت وعالم علوی یه اتصالی معناسنه درکه شان روحدر وسماء رابعه ده اولدیغی مصدر فیضان روحی فلك شمسك روحانیتی اولدیغیدر * سائر ارواح انبیا دخی اکا قیاس اولنه جریدهٔ سیرده مثبتدرکه حضرت عیسی اوتوز اوچ یاشنده ایکن سمایه رفع اولندی معهذا کمال عمر التمش اوچدر زیرا عیسی حقیقت واحده دن کلکله عمری مدت مذکوره نك نصفی اولمشدر *

کیوان یعنی زحل وفلك منازل یعنی فلك الثوابت وفلك اطلس یعنی فلك البروج وفلك الكرسی وفلك العرش وفلك شمسك تحتنده دخی یدی عدد فلك واردرکه بونلردر فلك زهره وفلك کاتب یعنی عطارد وفلك قمروفلك اثیر یعنی نار وفلك هواوفلك ماءوفلك تراب پس بوزده فی الحقیقه کرات دیرلر سطح اولدقلری اعتبار ایله وافلاك دیرلر تغلیب طریقیله وجائزدرکه چرخ دیمك کراتك یالکز تدویری حسبیله اوله پس شمس افلاك خمسه عشرك میانكین وشمسه سیدر انکیچون بروجهی عالم ملکی وبروجهی عالم ملکوتی تنویرایدوب طرفینی ایله افاضهٔ انوار ایتمکله اهلی عوالم انك نورندن استفاده واستضاء ایدرلر *حطب* اودون معناسنه در قال فی القاموس الحطب محركة ما اعد من الشجر شبوا انتهی *عنا* فتحله زحمت ومشقت *عطب* تحریکله هلاك اولمقدر یقال اذا ادبر الامر كان العطب فی الحیلة (معنای بیت) بودرکه تاکه کرهٔ اثیر تحتی اولان فوق الارضده اودون کبی زحمت ومشقت واسباب هلاك آتشی ایچنده سوزان وکباب نار هجران اولمیم یعنی بوکرهٔ اثیراتنده هروجهله تیریانوب هلاك اولدم شمدن صکره مرادم بو برزخدن خلاص اولوب عالم علویده فلك چارمه عروج ایتمك وکلدوکم یوله کیتمکدر فلك رابع ایسه محل نوردر نار دکل انکیچون نشأه سنه نوروجال غالب اولان عیسی علیه السلام اوراده توطن ایلدی ومصدر فیض اولان برده قرارقلدی بوندن عقل معاشك مرادی نار طبیعتدن بطریق الدعوی تخلص ونجاتدر زیرا امورشهوانیه نك غایتی حرارت طبیعیه در واندن نجات بولمق عالم روحانیته عروجله درکه اوراده حرارت طبیعیه اولماز بلكه نارعشق ونورمحبت اولور (لمحرره) ایلین جایکاه نفسنی نار * ابدی اول اوناراچنده بنار *نوری غالب اولان وجودداما* کیرسه ده نازه نارله او ینار

* پهلوی عیسی نشینم بعدازین *

* بر فراز آسمان چارمین *

*پهلو*یان وایکو نتکم شعر باقیده کلور*تن زارمده پهلوم استخوانی صایلور بربر * یعنی سیرایتمین اصحاب موسیقاری کورسونلر * بوراده وزنیچون واواشباع اولنماز *فراز* کسرله یوجه ویوقاردر اصلی افرازدر

حاصل اولور فاما مكاشفهٔ صحيحه فناء تامله حاصلدر وفناء صوری روحك جسددن مفارقتيله اولديغی كبی فناء معنوی دخی روحك تعلقاتدن فنا وانقطاعيله اولور زيرا قلب دخی روحك مراتبندندر وقلب مرتبهٔ قمر وروح مرتبهٔ شمسدر ومرتبهٔ مكاشفه‌دن فلك ايله تعبير ايلدی زيرا طرف روحانيته ناظر اولمغله عاليدر پس بونده عقل معاشك بطريق التدريج مكاشفه‌دن دم اوردیغنه رمز واردر (يقولون بافواههم ما ليس فی قلوبهم) (لمحرره) اولسه داده اكر نور شهود * عكس ويرمز قوری دعوايه وجود * صبغه اولمدی روبه طاووس * دخی تقليدله شيطان ناموس * روحك رابعه ارتفاعی وآنی جايكاه اتخاذنك سری اشغده كلور ان شاء الله تعالی

تا بزو چرخ ناری چون حطب
من نسوزم دو عناود رطب

* چرخ ناری * كرهٔ اثير ديدكاری دركه اوائل كتابده شرح اولنمشدر معلوم اولاكه كره دردر كه كرهٔ خاك وكرهٔ آب وكرهٔ هوا وكرهٔ ناردر يعنی آتشدر * وبو ترتيب اوزره كرهٔ آتش جمله كراتك فوقنده دركه عناصرك اعلاسيدر ستارهٔ كيسودار يعنی قويرقلی يلدز ديدكاری هوانك شدت ضربندن كرهٔ آتشدن مشتعل اولان آتش پاره‌در نتكم زمينده مشتعل اولان آتشه باد غالب كلسه اول آتشدن بعض شعله‌لر منقطع اولوب هوايه طيران ايدر والاستداره كندی مركزندن مفارقت ايتمز اكرچه ثوابت وسيارات دائما دواردر زيرا ثوابت ديمك بطئ سيری اعتباريله در وكره كه ماردت من شیٔ معناسنه درطوپ كبی ذكر اولنان عناصرك فی الحقيقه سطح اولمدقلری اعتباريله دركه بسائط مقوله‌لريدر * چرخ * حركت دوريه ايله دوران ايدن نسنه‌يه ديرلر چقرق ودولاب كبی فلكی تدوير ودورانده چرخه تشبيه ايتمشلردر آسمان ديدكاری كبی زيرا دورانی اشيايه بكزر وعناصره چرخ ديمك بطريق التغليبدر * زيرا افلاكه ملحقدر انكيچون كتاب فصوص الحكمده افلاك اون بش اعتبار اولنمشدر كه وسطی فلك شمسدر پس عند الشيخ الاكبر قدس سره الاطهر فلك شمس فوقنده‌يدی عدد فلك واردر كه بونلردر فلك احمر يعنی مريخ وفلك مشتری وفلك

* وداع * واوك فتحيله توديع معناسنه اسمدر كلام وسلام تكليم وتسليم معنالرينه اسم اولدقلری كبی تقدير كلام اودعكم توديعا ديمكدر ايرلق ورحيل وقتنده اسنلشمك معناسنه فارسيده بدرود كردن ديمكله تعبير اولنور زيرا بدرود وداعدر كه اسنلاك معناسنه اسمدر وقرآنده كلور (ماودعك ربك)ای ماتركك وفی القاموس ودعه كوضعه بمعنی ودعه والاسم الوداع وهو تخليف المسافر الناس خافضين وهم يودعونه اذاسافر تفؤلا بالدعة التی يصير اليها اذاقفل ای يتركونه وسفره والدعة الخفض ای الراحة وطيب العيش *رخت* قماش خانه كه عرب اثاث دير متاع البيت معناسنه يعنی اواسباب وآلاتی ورختی قالدرمق وايلتمك سفروهجر تدن عبارتدر *چارم* رانك ضميله دردنجی معناسنه در زيرا چاردرتدر وميم ساكن اداتدر بجی معناسنه و بوميمك ماقبلی دائما مضموم استعمال اولنور نفس متكلم ميمنه التباس لازم كلمسون ايچون دوم وسيوم وامثالی دخی بويله در آخرينه ياء نسبت طاری اولسه چارمين كبی درد نجيسی ديمك اولور (معنای بيت) بودر كه ای دوستان و ياران سزه وداع ايدرم زيرا بن سفر آخرت اوزرينه يم كه آيرق اولدم يعنی وفاتم قريب اولدی و بن محتضر حكمنده اولدم رخت واثاث منزلمی دردنجی فلك اوزرينه ايلتمشم يعنی حضيض ارض وكرهٔ زميندن سفروهجرت ايدوب عالم اوجده فلك رابع اوزره قرارا تسم كركدر پس بو كلام تلقين محتضره تلقين ميت كبيدر* زيرا قريب اولان نسنه بالفعل متحقق كبيدر هرنسنه ايسه قريبنك حكمنی اخذ ايدر بوراده مريدلردن دوستان ايله تعبير ايلدی زيرا ارادت محبتی مستلزمدر و بردخی مريدلرينك مقام محبينه و بالكه خواصی بحسب الزعم مقام محبوبيته ترقيلرينه اشارتدر كه مقام محبوبيت آخر المقامات والمراتب در و بردخی زياده اختصاصلرينه دلالت ايدر نتكم رسول الله صلی الله عليه وسلم كندبلرندن صكره عالم شهوده كلن مؤمنلر دن اخوان ايله تعبير ايتمشلردر وفلك چارم مرتبهٔ مكاشفات آثاريه درنتكم مقدما اطوار قلب بياننده اشارت اولنمشدر زيرا بومقوله مكاشفات موت معنويدن صكره حاصل اولور كه اكا فنا ديرلر وفناء كليدن مقدم رياضات ومجاهدات حسبيله كرچه بعض اذواق ومعارف

بو بيتك مفرداتی شرح اولنمشدر باکفت وکويم کاری
تقديری باکفت وکوی کارم نيست ديمکدر يعنی باکفت وکوی مراکار
نيست (معنای بيت) بودر که بودمدن صکره تکلمه اجازت وکفت
وکوی وقيل وقال ايله بکا ايش بوقدر يعنی من بعد کمسه ايله مکالمه
مأذون دکلم زيرا مکالمات ومحادثات کفت وکو مقوله سندندر که
ارباب رسمك صفتيدر ارباب حقيقتك دکل پس من بعد بنی کندی حالمه
قويوب سو يلمکوز زيرا سوز غايته ايردی وکلام نهايتنی بولدی
(لمحرره) الوداع ای عالم فانی سکا شمدن کری * آخرت سمتينه
يول دوشدی بکا شمد نکری * هرچمن کلزار عالمده کوردی چون دکن
* خاره صحبت کرکز بلبلا شمد نکری * نيلرم اطلس قبايی رعبا بسدر
بکا * اول قبايی ترك ايدوب کيدم عبا شمد نکری * دعوت حق
سمعمه ايردی سحر کوش ايلدم * لايق اولان يل اجابتدر اکا شمد نکری
فقرله فخر ايلکدر پيشهٔ ارباب عشق * حسب حالدر بنم فقر وفنا شمد نکری
چونکه بو بازارده بو قلقدن اوز که مايه يوق * نيلرم مال ومنالی
حقيا شمد نکری * بونده اشارت واردر که کلام آخر الصفات در
زيرا مواودده آخر ظهور ايدن کلام صفتيدر ومينك دخی آخر کلامی
کلمهٔ شهادتدر که انکله کلام منقطع اولوب فنای تام ظهور ايدر
عالم فناده ايسه کلام اولماز کرك فنای صوری وکرك فنای معنوی پس
بوندن فهم اولنور که لسان مرتبه سنده اولان قيل وقال حقيقة الحاله
دلالت وارشاد ايچوندر والا حقيقت مرتبه سنده نه لسان ونه کلام واردر
بلکه اومرتبه نك کلامی حرف وصوتك غيری وجهله حاصل اولور
نتکم مولد سليمانی ده کلور * بی حروف ولفظ وصوت اول پادشاه
* مصطفايه سويلدی بی اشتباه * وبونده عقلك زراق وسالوس ايغنه اشارت
واردر زيرا برنسنه که قيل وقال ايچون مخلوق اوله قيل وقالدن
خالی اولماز باسکه من بعد قيل وقالدن فارغ اولدم ديديکی بله قيل
وقالدن عد اولنور زيرا دعوی در دعوی ده ايسه لسان ظاهر صامت
اولسه ده بنه لسان باطن محادثه ده در

﴿ الوداع ای دوستان من مرده ام ﴾
﴿ رخت بوچارم فلك بر برده ام ﴾

﴿ وداع ﴾

وروحانیدن بالکلیه فنا بولوب سرك مرتبه سنده شهود حقده مستغرق اولاسن ووجدانك ایله وجود حقیقی بی ادراك ایدوب دماغ باطنکده ذوق وصلنی بولاسن بونده وجود ظلی یه اشارت واردر که وجود اصلینك مشار الیدر یعنی مصدر اشیاء اولان وجود حقیقینك صورتیدر صورتدن گذر ایتمدکجه خود تجلئ حقیقت حاصل اولمازتکم بو مقام مرارا تحقیق اولنمشدر* وبونده روی دردیواره ایتمکله امر دن پشنله دیواره استناددن نهی واردر که اسباب ووسائطه اعتماد در انکیچون قرآنده کلور (فتوکل علی الله) یعنی اسم اعظمك مسماسی اوزرینه اعتماد لازمدر که جمیع حقایق اسمایی جامعدر و یوزی دیواره قیلق عالم وحدته توجهه ناظر در نتکم خلقه قیلق عالم کثرته اقباله دائردر اگرچه که ار باب بصائره گوره کثرت مضمحل ودر ودیوار ودیارك هر برنده پرتو وحدت روشن ومنجلیدر (لمحرره) *پرتو نور آلهی کوریور هر پرده* بصرك وار یسه کرایله نظر بی پرده *پشت پا اورمه دن ای دل نه کلور انسانه *اولمسه روزازل خط سعادت سرده * معلوم اوله که خلوت وعزلت ایکی قسمدر بری مریدلرك اجسامله اغیاردن خلوتی و بری دخی محققلرك قلوبله اکواندن عزلتیدر واهل عزلتك نیتی ایکی وجهله در یاشرناسدن اتقا و یاشر نفسدن احترازدرتاکه شری خلقه تعدی ایتمیه بو اولکیدن افضلدر زیرانفسه سوء ظن ایتمك غیره سوء ظندن اولیدر الحاصل صحبت نفس اوزرینه صحبت حق ایثار ایتمك عزلت عالیه در پس برکسه عزلتی مخالطه اوزرینه ایثار ایدسه حق غیر اوزرینه ایثار ایتمش اولور و برکسه حق غیر اوزرینه ایثار ایلسه اکا حاصل اولان مواهب واسراری الله تعالی بیلور فقط وعزلتده عمده بالکز صمت لسان دکلدر بلکه صمت جنان دخی لازمدر پس عزلت اهلی یقین بالله صاحبی کرکدر تاکه بیت عزلتك خارجنه متعلق خاطره سی قالمیه وقلبنده شهود حقدن غیری بولمیه بوایسه عزلت اهل تحقیقدر که کثرت ذکره ادمان ونفی خواطری ادامه دن صکره حاصل اولور (لمحرره) دلکه مهر سکوت اورجانا *دیدی احمد که من صمت نجا * قومه قلبکده صورت ترکیب * اوله کور بالکز چو حرف هجا

﴿ بعد ازین دستوری گفتار نیست ﴾

﴿ بعد ازین باکفت وگویم کار نیست ﴾

انلرك صحبت واختلاطلرن ترك ايله وتعلقاتدن بالكليه فراغت قيل بونده خويشان ذكرى قطع اختلاطى تأكيد ايچوندر زيرا اقاربدن انقطاع لازم كلديكى صورنده اجانبدن بطريق الاولى لازم كلور اول سببدنكه اقارب فلوبه الصق وحقوقى اكثردر والا وزيرك نصارى اراسنده قريبى اولمق ظاهر دكلدر نتكم مزاوجه طريقيله اش ويولداش ديرلر كركسه اوراده اش اولماسون بوراده عيسادن مراد روح وخويشاندن مراد قواى طبيعيه ونفسانيه در زيرا اكرچه جميع قوى اراسنده قرابت واردر اول سببدنكه جمله روحك ازدواجندن تولد ايتمشلردر فاما قواى مذكوره ايله عقلك قرابة قريبه سى واردر نتكم خفى دكلدر * وياراندن مراد امور فكريه در زيرا عقل معاشك حالى دائما فكره طالمق وتفكره يولداش اولمقدر پس عقل برشجره وسرنده اولان امور خياليه شجره اوزرنده عصافير كيدر عصافير ايسه شجره دن اكسك اولديغى يوقدر وكاه اولور كه قلب اوزرنده فكر ضعيف مستولى اولور نتكم يونس امره قدس سره اشارتنده كلور * برسلك رقارتالى صالالدى بره اوردى * يلاندكل كرچكدر بنده كوردم توزنى * سككدن مراد فكر ضعيف وقارتالدن مراد قلب فؤدر

روى درد بوار كن تنها نشين

وز وجود خويش هم خلوت كزين

* وجود * الوجود كون الشئ فى الاعيان اى فى الخارج والخارج هو ظرف الوجود الذى هو مظهر الآثار و الماهية ما به الشئ هو هو فيكون بينها وبين الوجود مغايرة فى المفهوم لا فى الذات و الوجود اربعة وجود فى الاعيان ووجود فى الاذهان ووجود فى العبارة ووجود فى الكتابة ومذهب المتكلمين هو ان وجود كل شئ سواء كان ذلك الشئ واجبا او ممكنا امر زائد عليه فيكون الوجود المطلق مشتركا بين تلك الموجودات الخاصة التى هى وجود كل شئ ومقولا بالتواطئ عليها (معناى بيت) بودركه يوزوكى خلوتخانه ديوارنه طوتوب خلقدن يالكز اوتور وكمسه ايله صحبت ايلمه وانلردن يوز چور ويالكز آفاقى اولان خلقدن تنها اوتورمق دكل بلكه كندى نفسكده كندى وجود مخصوصكدن هم خلوت اختيار ايله زيرا خلقك صحبتى سنى اشغال ايدوب صحبت حقه مانع اولديغى كبى كندى حس وخيال ووهمك دخى مانعدر پس كركدر كه تعين نفسانى

الصفاتيه ويدنجيده بطريق التجليات الذاتيه حاصل اولور * و بو جانبده فكرك مداخله‌سی اولمیوب جمله واردات عالم غیبدن توارد ایلرانكیچون علوم انبیا واولیا اراسنده اختلاف یوقدر بلكه گاه اولوركه عبارانده‌یله اتفاق واقع اولور جانب سابق ایسه بویله دكلدر * یعنی اول جانبده وار داولان نتایج فكریه‌درانكیچون ارباب نظراراسنده اختلاف وجدل چوق واقع اولور زیرا فكرلری سنن واحد اوزره دكلدر انكیچون كیمی مخطی و كیمی مصیبدر واردات اهلی ایسه جمله سی مصیبدر مكر ارباب برازخدن اوله ولیس الخبر كالمعاینة (لمحرره) قلب كامل مهدرانده منعكسدر مهرحق * انكیچون اكسك اولماز بوافقده هیچ شفق * سهو ایدوب شاكرد فكراولمه خطادر حاصلك * بوله كور برخواجهٔ فیض اندن ایت اخذ سبق *

﴿ كه مرا عیسی چنین پیغام كرد ﴾

﴿ كزهمه خویشان و یاران باش فرد ﴾

پیغام شول خبردر كه كسه‌دن آخره نقل اولنور تخفیف ایدوب پیام دخی دیرلر تحقیقی بالاده‌در *خویشان* خویشك جمعیدر واورسمی ایله كندو معناسنه خود كبی وخصم وقوم وقبیله معناسنه بورادده مراد معنای ثانی‌سیدر * یاران * یارك جمعیدر مصاحب معناسنه اصحاب صفایه یاران دیرلر ومجازا معین ومحبوب معنالرینه دخی استعمال اولنور زیرا محبوبه حقیقتده شاهد ویاردمجیه یاور دیرلر *فرد* صفت مشبهه‌در من لانظیرله و یالكز معناسنه اشهد انك احدفرد دیرلر واحد ومنفرد دیمك اولور حتی لغتده منفرد معناسنه تقریر اولنمشدر جواهر فرد بوندندر یعنی صفة مشبهه‌در منفرد معناسنه اكرفرد و احد درجواهر جمعدر نعت اولیجق مطابقت بولنماز دیرسك كتب مبسوطیه نظر ایله ومفرداتده امام راغب ایراد ایدركه الفرد الذی لایختلط به غیره فهو اعم من الوتر واخص من الواحد ویقال فی الله فرد تنبیها علی انه بخلاف الاشیاء كلها فی الازدواج واذا قیل هو منفرد بوحدانیته فمعناه هو مستغن عن كل تركیب وازدواج * (معنای بیت) بودركه ای مریدان من بندن سزه معلوم اولسونكه پیغمبریمز اولان عیسی روح الله علیه السلام بكا بویله خبر ویردی وامر ایلدیكه جمله اقارب ویارانكدن منفرد وتنها اول یعنی

وآنك كه نكات معرفتدن خبرى يوقدر اكا ازسوز دخى ناقابل اولد يعنى جهتدن چوقدر (لمحرره) دوكه دردانه بى خرمهره كبى *اكا كيم خر كبى لايفهمدر*سرى نااهله ايلمك افشا*ايكى عالمده موجب همدر

﴿ آن وزبراز اندرون آواز داد ﴾

﴿ كاى مريدان ازمن اين معلوم باد ﴾

اندرون اصلى اندردر ايچ معناسنه واو نسبت ونون تأكيد ايچون زياده قلنمشدر زيرا واوله ويائله اولان نسبتلرى تأكيد ايچون نون زياده ايدرلر همايون كبى اصلى هماى در وشيرين كبى اصلى شيردر پس اندرون ايچرو ديمك اولور درون كبى زيرا درونده دخى در ايچ معناسنه ودرون ايچرودر (معناى بيت) بودركه اول وزير ايچرودن يعنى خلوتخانه‌دن آواز ويردى وبويله ديو خطاب ايتديكه اى مريدلر بندن بو معنى سزه معلوم اولسون وبو معنى دن مراد ابيات لاحقه متضمن اولديغى مضموندر بونده اشارت واردركه مصلحت اولان موضعده جهر ايتمك لازمدر امام ومؤذنك اسماع ناس ايچون جهرلرى كبى وذكر جهرى كبى كه اربلب بدايت اسماع نفس ايچون ايدرلر اگرچه الله تعالى به كوره جهر واخفا بردر خصوصا كه نفس عدو وشيطان سارق مقوله‌سيدر وعدو محارب وسارق مطالب بانسده تكبيرى جهر ايتمك لازمدر تاكه صورت ذكردن تهييب ايتمكله تأخر ايده ورجع قهقرى قبيلندن اولوب كلديكى يوله دونوب كيده وبونده رمز واردركه عقل معاشك اندرونى جانب شهادتدركه صدردر وبو جانبده ظلمانيت ونفسانيت وكدورت غالبدر حق تعالينك شعرا وخطباء طاغوته امدادى بو جانبدندركه يدى طور اوزرينه‌در اولكيده وهم وايكنجيده ظن واوچنجيده شك ودردنجيده خيال وبشنجيده تخمين والتنجيده خاطر نفسانى ويدنجيده هاجس شيطانى حاصل اولور وعقل معادك اندرونى جانب غيبدركه فؤاددر بو جانبده نورانيت وروحانيت ولطافت غالبدر حق تعالينك انبيا واوليايه امدادى بو جانبدندركه بودخى يدى طور اوزرينه‌در اولكيده علم صافى حاصل اولور يا ملك واسطه‌سيله وياخود بلا واسطه وايكنجيده بطريق الوجدان ذوق واوچنجيده معرفة الله ودردنجيده مكاشفات آثاريه وبشنجيده مشاهدات افعاليه والتنجيده يقين بطريق التجليات

مخصوصی واردر و بالکز رتبهٔ قلبه واصل اولمیان اهل نفس وطبیعتك حالی بویله تنزل اولیجق ارباب دلی انکار اوزره اولان منکر لرك حالی نیجه اولمق کرکدر * یعنی بومقوله لرك حالرینه کوره سجین واردر اکرچه که دنیاده سجین مظلم ایچنده اولدقلری کمال غفلتدن کندیلرینه خفی در * نعوذبالله تعالی من سوء الحال وسیئات الاعمال

* این سخن پایان ندارد ایك ما *

* بازکوییم آن تمامیٔ قصه را *

* تمامیٔ قصه * همزهٔ اضافت وزن ایچون اشباع اولنماز بلکه کسره سی اخلاس اولنور * قصه * حکایهٔ مخصوص بهادر (معنای بیت) بودر که ابیات سابقه ده مندرج اولان معرفت وامثالی نهایت طوتمز زیرا باب معنی مفتوح ودریای معرفت بی کران ووادیٔ اشارت بی غایه در پس اول وادیده یوبا واومقوله سوزلری کویا اولمقدن کرودونه لم واول قصه نك یعنی وزیر ایله نصاری حکایه سنك تمامنی سویلیه لم ویوادده قالمیه لم زیرادیمشلر درکه * ولم ار فی عیوب الناس عیبا * کنقص القادرین علی التمام * بوندن فهم اولنور که بواثناده داعیهٔ مولویه هنوز منقطع دکل ایدی زیرا ارباب دلك شانی بودر که داعیه مفقود وفیض منقطع اولدیغی محلده ختم کلام ایدرلر کرك اول شروع ایتدکاری نسنه تمام اولسون وکرك اولمسون زیرا اشارته تابعلر در پس هر مقامده حکمت ومصلحت رعایت ایدرلر وعالم جمعك حکمنه ناظر اولورلر زیرا وجودلرنده تفرقه ونفسانیت پریشان اولمش وحاللری حقله جمعیت وکلیت بولمشدر انکیچون انلره برخصوصده اعتراض ایدن حقله مکابره وباری تعالی ایله منازعه ایدر نعوذ بالله تعالی (لمحرره) ایلسك اولیایه سوء نظر * دیده که حاصل اولوردورلی ضرر * کوزی چقمزدن اول انسانك * یك دکلمی که ایده غض بصر * وبوعبد فقیرنز کراولان طائفهٔ جلیله یه معتقد ومائدهٔ معرفتلرینه طفیل اولمغله بوشرح مثنوی وسائر آثاردن تبعیتم الهام واستخاره یه دردیباجهٔ کتابه نظر اولنه پس بوشرحده محل وقوف حالا معلوم دکلدر اکرچه که بوحکایه آخرنده مصممدرز برادیمشلردرکه * الحفنة تدل علی البیدر الکبیر * شول آکاهك که مقام تفصیلده قدمی واردر اجمال اکا تفصیل وقلیل اکا کثیردر (لمحرره) شرح ایدر برورقده بیك معنی * باطنی لوح وقلمدر یعنی *

انبياء عليهم السلام چونكه علیين جنسی ايديلر وذاتلر ينه علو غالب ايدی لاجرم علوی اولان جان ودل علیين طرفنه كتديلر واول جانبه ميل ومحبت ايتديلر ونفس وطبيعت سجينه دوشديلر پس انبيا وسائر اهل ايمانك جنس عليينده ن اولدقلری علو همت واعمال رفيعه وتوجهات عاليه حسبيله در نتكم فلان كس پادشاه مشرب ودر يا دردیلر مقصود علو مشرب وسخای دلنی بيـاندر وجائزدر كه انبيانك ترابی تراب جنت اوله يعنی تراب جنتدن اخذ اولنوب تراب ارضه مزج وخلط اولنه نتكم بعضيلر (حبب من دنياكم ثلث) حديثنده ذاهب اولمشلردر يعنی دنيايی مخاطبنه اضافتدن ظاهر اولوركه رسول الله صلی الله عليه وسلم قلبا وقالبا آخرته مضاف اوله پس بو اعتبارله سائرلردن امتياز بولور اگرچه كه وصف زائد حسبيله دخی امتيازی واردر مسك دم غزال ايكن رائحهٔ مخصوصـه ايله امتيـاز بولديغی كبی وتراب نبوی تراب كعبه دن مأخوذ دردیدكلری معنای سابقی منافی دگلدر * زيرا تراب كعبه دخی تراب جنتدندر اگرچه تعين وتشخص حسبيله اندن امتياز بولمش و بحسب الاطوار اول مرتبه دن متنزل اولمشدر وسائر انبيا واوليانك ترابی دخی اكا قياس ايله (سؤال اولنورسه كه هركسك ترابی نره دن اخذ اولنديسـه مدفنی دخی اودر پس مدفنلرده تفاوت ندن كلور (جواب بودركه اكا مل ناسك ترابی فی الحقيقه تراب كعبه در ولكن طوفانده يعنی وجه ارض سراپا آب اولوب (وكان عرشه علی الماء) عالمنده تموج آب سببيله هر كسك ترابی دفن اولاجغی زمينه طرح والقا اولنمشدر * پس مدفنلری ظاهرده كعبه دن دور اولمق حقيقتده بعيد اولمغی مستلزم دگلدر بلكه جمله سی كعبه ده بلكه ارض جنتده مدفون اولمش كبيدر نتكم بو سره اشـارت ايدوب حديثده كلور (القبر روضة من رياض الجنة اوحفرة من حفر النيران) فاعرف جدا * و بوندن فهم اولنوركه مقام وسيله ديدكلری فی الحقيقه مدفن رسول الله صلی الله عليه وسلم در (لمحرره) قنغی روحه كه اولدی آرمگه * نازلده مقام عليين * اول رفيع الدرجات آخراكا * ايلراول عالی مقـامی تعيين *بعدذا بو محله مناسب بالاده بعض بيان سبق ايتمشدر اول بيانك اجمـالی بودركه اهل دل اوليانلرك ارواحی فلك قمر تحتنده محبوس اولور پس هر روحك علو وتسفلنـه كوره مقر

تسفل تقییدی وتحت ارضك تسفلی تسفل اطلاقیدر پس تحت الارض عالم شؤنه مقابل كلمش وفوق الارض عالم ارواحه محاذی اولمشدر وبو سببدن وجه ارضده فی الجمله علو واردر وبو سببدندركه ارباب حقایق بعد الوصول مرتبهٔ ترابك حقایقی ایله متحقق اولورلر (من تواضع رفعه الله) سری بوكا ناظردر یعنی بو وضعده عین رفع وبو سفلده محض علو واردر فافهم جدا (لمحرره) جسد كافری مقدم چون * ایتدیلر خاكی سفلیدن تجین * بولیوب یول سماء علوی یه * اولدی آخر قرار كهتی سجین

﴿ آنجا چون جنس علیین بدند ﴾
﴿ سوی علیین جان ودل شدند ﴾

* علیین * اصلنده علینك جعیدر سكین وزنی اوزره علی عالی نك مبالغه سیدر یعنی علوده مبالغه ایچون علی دینلدی صكره لفظك زیاده لكی ایله معنای مبالغه زیادلكنه اشارت ایچون علیین لفظی سماء سابعه فوقنده برموضع رفیعه اسم وضع اولندیكه ارواح واعمال مؤمنینه قبل یوم القیمه مقروبعده جسدلر ینه صور اعماله مستقردر زیرا جنت سماء سابعه نك فوقنده دركه سطح كرسیدر سموات سبع ایسه عالم كون وفساددن اولمغله یوم قیامتده متغیرومطوی اولورلر پس علویات وسفلیاتدن جنت ایله جهنمدن غیری قالمازكه بری روحك سری وبری دخی جسدك صورتیدر الحاصل دنیاده روح علوی وجسد سفلی یه مقابل آخرتده جنت عالیه ونارسافله قالور انكیچون اهل ایمانك جنته دخولی مقام روحدندركه لطیف ونورانیدر نتكم اهل كفرك جهنمه دخولی مقام جسددندركه كثیف وظلمانیدر وروحده قلب وسائر قوای روحانیه واعمال صالحه واحوال صحیحه منضمدر جسده نفس وطبیعت وسائر قوای نفسانیه واعمال فاسده واحوال سقیمه منضم اولدیغی كبی زیرا علوی اولان علوی یه مقارن وسفلی اولان دخی بحسب المجانست سفلی یه مقارندر معلوم اولكه علیین لفظی مجرور وجان ودله مضافدر والا بجان ودل تقدیرنده اولمق لازم كلوروبو مقابله دن فهم اولنوركه بیت سابقده سجن دنیادن مراد فی الحقیقه سجن طبیعت ونفسدر زیرا دنیای سافله میل ایتمك نفس وطبیعت سفلیه نك حكمیدر * شدند * رفتند معناسنه دركه حركت معنویه ومیل باطنی مراددر (معنای بیت) بودركه

اولدیغندن ماعدا حبس وتضییق وتعذیبی خلود ایله متصفدر انکیچون
سجن موضعنده سجین دینلدی * آیین * ترتیب وتوره یعنی رسم
وعادت وقانون (معنای بیت) بودر که کافرلر چونکه سجین جنسی
کلدیلر وذاتلرنه سفالت غالب ایدی سجن دنیایه خوش آیین کلدیلر
یعنی (الدنیا سجن المؤمن وجنة الکافر) موجبنجه دنیا زنداندن عبارت
وپربلا وکدورت ایکن انلره جنت کبی خوش کلدی وزندانی بغچه صاندیلر
وکال دناءت وسفالتلرندن دنیای دنیه میل ومحبت ایدوب غرس اشجار
وکری انهار وبونلرک امثالی امور دنیویه یه بذل مقدور وصرف طاقت
ایلدیلر وامور طبیعیه یه ونفسانیه یه اشتغال تام کوستروب احوال قلبیه
وامور روحانیه یه مقید اولمدیلر زیرا سفالتک حکمی انفس وآفاقده امور
سافلیه میلدر امور عالیه یه دکل پس کفارک سجین جنسندن اولدقلری
سفالت همت واعمال سافله وحرکات ردیه وناز له حسبیله در نتکم دیرلر
ابو جهل وابو لهب جهنمیدر یعنی جهنم اهلیدر که دنیاده اسباب
دخول جهنم اولان اعماله تصدی ایتمشلردر پس انلر جهنم جنسندن
واهل نارنوعندندر وجائزدر که کفارک ترابی ارض سابعه تحتندن
اخذ اولنوب وجه ارضدن اخذ اولنان تراب مؤمنین ایله خلط وتخمیر
اولنه ومثلدر که هرکس اصلنه چکر دیرلر (کل شیء یرجع الی اصله)
وحدیثده (الاصل لایخطیء) یعنی اصل عابدن خطا کلمز بلکه اصل
سافلدن کلور تراب تحتانی کبی انکیچون روح انسانی دائما محفوظدر زیرا
علوی الاصل درمکر کیم جوار نفسه تنزل ایتمکله آثار نفس ساری اولوب
انک احکامیله منصبغ اوله یعنی غلبه نفس جانبندن اولدیغی صورتده
نتکم نفس انسانی دائما سیدر زیرا سفلی الاصلدر مکر کیم جوار روحده
بولنمغله روحک آثاری ساری اولوب نفس دخی آنک احکامیله منصبغ
اوله یعنی غلبه روح جانبندن بولندیغی صورتده بوندن ظاهر اولدیکه
فوق الارض ایله تحت الارضک میاننده فرق واردر اکرچه که ایکیسی
دخی عالم اسفلدندر وبری برینه مرتبط ومتصلدر نتکم مقام ارواح
مؤمنین اولان جنت ایله محل شؤن اولان درجه هویتک ارلرانده فرق واردر
اکرچه ایکیسی دخی علویدر زیرا مقام ارواحک علوی علو اضافی
ومحل شؤنک علوی ایسه علو حقیقیدر وکذلک وجه ارضک تسفلی

(معناى بيت) بودركه ابيات سابقه ده اولان معانينك مؤمن وكافرده حصولى اولسببدندركه هرقوش كندى جنسى طرفنه اوچر كندى آردده وجانى انك اوكنجه اولديغى حالده زيرا جان ودل برنسنه يه ميل ايتمد كجه جسد انك اردنه دوشمز واكا تابع اولوب قوش كبى اردنجه اوچمزو بوتبعيت قلبك ميل خفيسنه نشان ظاهردر وهرنسنه كندى جنسى طرفنه ميل ايدر اكر قوش واكر انسان زيرا مجانست جهت جامعه در نتكم ديمشلردر * همه مرغان كنند با جنس پرواز * كبوتر باكبوتر باز باز * وديمشلردركه (رايت غربانا تقع فيقع البقع بالبقع والسود بالسود) وحديثده كلور (الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وماتناكر اختلف) بوحديث شريف مكه دن برمضحكه خاتون مدينه يه كلدكده مجانسه سى برمضحكهٔ اخرى نك خانه سنه طوغرى نزول ايتدكده صادر اولمشدر * ومجانست نوعله اعتبار اولنديغى كبى وصفله دخى اعتبار اولنوركرك سه ايكى نسنه ايكى نوعدن اولسونلر مثلا غراب وكبوتركبى * محكيدركه امام غزالى قدس سره هرايكى نسنه اراسنده مناسبته ذاهب ايدى كرك جلى وكرك خفى پس بركون قدس شريفده سطح ديوارده برزاغ وبركبوترى برى برينه قريب طورر كوردكده تعجب كمان اليله قوشلر طرفنه اشارت تنفيروتفريق ايتدكده كورديكه ايكيسى دخى لنك در ومقار نتلرى اعرجيت مناسبتيله در نتكم بالاده دخى اشارت اولنمشدر وشعر عربده كلور (عن المرء لاتسئال وابصر قرينه) ومناسباته متعلق بعض تحقيقات صدرالدين قنوى نك قدس سره حديث اربعين شرحنده طلب اولنه *

﴿ كافران چون جنس سجين آمدند ﴾
﴿ سجن دنيا راخوش آيين آمدند ﴾

* سجين * سكين وزنى اوزرنه جهنمك اسميدر جهنم ايسه ارض سابعه نك تحتنده سجن الله دركه شياطين وكفره وفسقه انس وجنك برزخده ارواح واعمالى وقيامتده اجساد وصور اعماليله اوراده محبوس ومعذبدر اصلنده ساجنك مبالغه سيدر فسيق فاسقك مبالغه سى اولديغى كبى زيرا لفظك زياده لكى معنانك زياده لكنه دلالت ايدر جهنم ايسه سجينده زائد الوصفدر زيرا مظلم وموحش وهولناك وبعيد القعر وشديد العذاب

مسلكنه سالك اولوب (لو شاء الله ما عبدنا من دونه من شئ) دبين طائفه در پس ایمان علم و کفر جهله منوط اولمغله بیت لاحقدن جاهلانی انبیا مقابله سنده ایراد ایلدی زیرا انبیا اعلم الناس اولدیغی کبی کفار دخی اجهل الناس در پس کفر جهلدن ناشیدر نتکم دیرلر هو اکفر من الحمیر ای اجهل بناء علی هذا کفر و جهل برابر اولدیغی کبی ایمان و علم دخی مساویدر زیرا ایمان علمدن ناشیدر الحاصل انبیا رئیس العلماء و رئیس المؤمنین و کفار رئیس الجهلا و رئیس المنکرین در پس انبیا سایله کافران و جاهلانی مقابله معنای مذکوره بناء در

انبیارا کار عقبی اختیار

جاهلانرا کار دنیا اختیار

(معنای بیت) بودر که انبیا علیهم السلام امور اخرویه ده اختیاریلردر زیرا آخرته میل و انجذابلری قویدر جاهللر ایسه امور دنیویه ده اختیاریلردر زیرا دنیایه هوس ورغبتلری غالبدر پس بو بیت دخی تصریح بما علم التزاما قبیلندندر زیرا بیت سابقده انبیانك امور دنیویه ده جبری اولدقلرینه امور اخرویه ده اختیاری اولدقلری لازم کلمش و کفارك دخی امور اخرویه ده جبری اولدقلری امور دنیویه ده اختیاری اولدقلرك اقتضا ایلمش ایدی ولکن مراتب فهم و ادراك تباین و تفاوت اوزرینه اولمغین زیاده تحقیق و توضیح ایچون هربرین تصریحله بیان ایلدی و بونده جاهلانده ارباب انکار دخی داخلدر زیرا ارباب انکار اولنلر نقدر علوم رسمیه یه عالم اولسه لر بنه علوم حقیقیه یه کوره جاهللردر زیرا علم نافع و صحیح اودرکه انکله حق تعالینك شؤننی ادراك و آیات اسما و صفاتن مطالعه ممکن اوله طائفهٔ مذکوره ایسه بو معناده بی ادراکدر بناء علی هذا علوم لدنیه اهلنه طعن و تشنیعدن خالی اولمازلر و قلبلرنی کبر و کینه‌دن اصلا بوش بولمازلر * خذلهم الله علی اصراهم و قاتلهم علی انکارهم * (لمحرره) عالم ایکن بنه جاهل کیمدر * اهل حقه طوقنان منکردر * پاك ایدرلرسه ده ظاهرلرنی * بنه باطنلری صافی کردر *

زانکه هر مرغی بسوی جنس خویش

می پرد او در پس و جان پیش پیش

* پیش * او کدر که پسك مقابلیدر که آرددر ایکنجی پیش تأکید ایچوندر

معنای

ابتدی دیرلر طلب ابتدی معناسنه (معنای بیت) بودرکه هراول کارده که میل وطلبك بوقدر اول خصوصده جبری اولور سنکه بوخدادندر دیرسك وکندلكایچون قدرت وحرکت اختیار واثبات ایتمزسن وحصولنده کسب وکوشش کوسترمزسن کسب آخرت واغراض روحانیه کبی بونده علوم حقیقیه دخی داخلدر زیرا خلقك اکا رغبتی یوقدر بلکه نیجه‌لر دخی انکار ایدرلر وکفار قرآنی سحر وشعره حمل ایتدکلری کبی ارباب انکار دخی مغز قرآن واسرار فرقانی شطح وطاماته نسبت ایدرلر ومقر اولان اهل حجاب دخی نیلیه‌لم المزده دکل الله تعالی اسبابنی خلق ایتمشدر دیو کسبدن تقاعد وتحصیلندن تکاسل ایدرلر ونعم مشاعر وقوایه کفران اوزره اولورلر وحق تعالی یه بخل اثبات ایدرلر وصوچی آنده بولورلر نعوذ بالله تعالی (لمحرره) وار ایکن سنده بودکلو آلات* نه کلز الکدن اصلا کار* صال علم لدنه مرغ دلی* باری ایتمش اولاسن اوزکه شکار* بعد ذا بیت مثنویده تصریح بما علم التزاما نکته‌سی واردر زیرا بیت سابقدن مفهومدر

* انبیا درکار دنیا جبریند *

* کافرآن درکار عقبی جبریند *

دنیانك شرحی مرور ایتمشدر* عقبی* ضره* دنیا درکه آخرتدر زیرا دنیانك آخر وعاقبتیدر وعاقبت مطلقه جنتدر زیرا ایمان وعمل تقدیری اوزرینه مصیر انساندر نارك فجاره مصیر اولدیغی عوارض حسبیله‌در زیرا سوء اختیارلریله اهل نار اولمشلردر (معنای بیت) بودرکه انبیاء علیهم السلام امور دنیویه‌ده جبریلردر زیرا دنیایه میل ورغبتلری یوقدر پس امور دنیویه‌یی کسب ایتدکلری اقتضا واضطرار ایله درکافرلر ایسه امور اخرویه‌ده جبریلردر زیرا آخرته محبت وانجذابلری یوقدر پس امور اخرویه‌یی تحصیل ایتسلر جبروضرورت ایله تحصیل ایدرلر منافقلرك کسلنلك اولدقلری حالده نماز قلدقلری کبی پس کفارده منافقون دخی داخللردر انبیاده مخلصون مندرج اولدقلری کبی وبونده ارباب انکار واهل ریا حالنه دخی اشارت واردر زیرا حقده طاعتلری صفاء خاطر وخلوص قلبله دکلدر بعد ذا مؤمنانك درکار دنیا جبریند دیمدی تاکه کافران ایله مقابله واضح اوله زیرا انبیا علیهم السلام ارباب ایمانك رئیسیدر وکفاری حقه دعوت ایدن انلردر وکفار ابتدا جبر خالص

نتکم حضرت هدایی قدس سره کلماتنده کاور * صادقلره برهان کرك *
ورنه ز دعواها چه سود * وحقیقتك دلیل ظاهری شریعت و برهان
باطنی تحقق حقیقتدر زیرا بومقامده دلیل ومداول بردر (لمحرره)
منکشف اولسه سکا طلعت یار * کوزلرك بردخی کورمز اغیار *

در هرآن کاری که میلست بدان
قدرت خود را همی بینی عیان

* عیان * عینك کسریله معاینه معنسنه‌در بقال لقیه عیانا ای معاینة
لم یشك فی رؤیته ایاه کما فی القاموس وکذا قال فی الصحاح عاین الشیء عیانا
رآه بعینه انتهی پس بونلردن فهم اولندیکه عیان مفاعله بابنك مصدر
ثانیسیدر اولیسه مکسور القادر بناء علی هذا فتحله اوقیانلری تغلیط
ایتمشلردر نتکم ابن کمال اغلاط بیان ایتدیکی رساله‌ده ایراد ایدر که
والناس یستعملونه بفتح العین وهو خطأ لان العیان بفتح العین مصدر
من عان الماء والدمع یعین ای سال انتهی فاما اخترده عیان بالفتح
ظاهرلك دیو تفسیر ایدر مکر اول دخی غلطه محمول اوله ولکن لغته اعتماد
قالمامق لازم کاور (معنای بیت) بودرکه هر اول کارده که سنك اکامیل ومحبت
وانجذابك واردر اورادهکندی قدرتکی عیان وآشکاره کوررسن
وکندك ایچون قدرت واختیار اثبات ایتمکده شك وشبهه یوقدر
پس قولدن کسب لازمدر دیو حصولنده مقدور یکی بذل ایدرسن کسب
دنیا وکسب اغراض نفسانیه کبی بونده علوم رسمیه دخی داخلدر زیرا
صناعا تدندرو واعصارده علوم غیر نافعه میل زیاده‌در بوجهتدن طلبهٔ
علوم کچنلر صرف اختیار ایدوب اطراف عالمی کشت ایدرلرتا که برفلسفی یه
راست کاور مرغ کور کبی آنك زهرآبیله هلاك اوله‌لر وعلوم دیو حوصله لرنده
کنه‌دم برینه زوان بوله‌لر مدت مدیده‌درکه کتب سنه ونظائری قرائت
وکتابت اولنمقده متروك ومهجور وعلوم شرعیه یه اشتغال بین الناس منسی
ومنفوردر (لمحرره) زهری تریاق صانور بی ادراك * زهر یله کندینی
ایلرا هلاك * کوزلیوب مرغ کورشور آبی * قورنارا کاوار یکن چشمهٔ پاك *

در هر آن کاری که میلت نیست وخواست
اندران جبری شدی کین از خداست

* نیست * ده یالاشباع اولنمازوزنیچون * خواست * طلبدر نتکم درخواست

ولااصل له اصلا) فاعرف هذه الجملة فان تحت هذه الالفاظ والمبانى جميع الحقايق والمعانى (لمحرره) ايلدی حق بنی حق فقير *لاجرم خلق بنی ايدر تحقير * نظرايدوب غناء دائمه حق * كرمندن ايدر بكا توقير *

چون تو جبر اونمی بینی مكو
ورهمی بینی نشان دیدگو

* مكو * نهی حاضردر مفعولی محذوف در تقديری مكومن مجبورم نتكم تقریر كلامدن برخوش فهم اولنور * دید * ماضيدر كه كوردی ديمكدر بوراده مصدر معناسنه مأخوذ دركه ديدندر * كو * كاف عربينك ضميله قنی ديمكدر كاف عجميله امر حاضراولوب نشان ديدا كامفعول مقدم اولمق دخی معنی موجهدر ولكن لفظاقا فيه ده تكرارلازم كلور مكر امر ونهيله تفاوت معتبر اوله (معنای بيت) بودركه چونكه سن حق تعالى نك جبرنی كورميه سن جبارينه مطلع اولميه سن و مكاشفه طريقيله اول معنايی بلميه سن واثريله تجلی قلميه سن ديمه كه بن حقك يد مشيئته مجبورم زيراكه بوصورتده سنده جبر نشانی مفقود اولمغله ايتديكك دعوی كذبه محمول اولور واكر حقيقت جبره مطلع اوله سن اول اطلاع ومشاهده نك نشانی واول حقيقت ايله تحققك حقيقتی قنی يعنی آنك علامتی بالاده ذكر اولنديغی اوزره زاريلق وترك شادی ايتمكلكدر بوندن فهم اولنور كه بعض احكامده محجوب ايله مكاشف بردكلدر زيرا مكاشفك دعواسی صدق ومحجوبك كذبدر پس برسالك محجوب مجرد كتب ورسائل تتبعی وافواهدن اخذی سببيله هويت انسان هويت حق وسری سر مطلقدر ديوانا الحق ديسه كافر اولور زيرا اول معنانك حقيقتی مكاشفه طريقيله كنديسنه معلوم اولمشدر پس دعواسی تعين وتشخصه دائر اولور حق تعالى ايسه تعين وتشخصدن منزهدر اكرچه كه تعين وتشخص دخی حقدر باطل دكلدر فاعرف فاما مكاشف اولان ديسه مؤمن كامل عد اولنور زيرا ايمانده كمال اودركه مرتبهٔ احسان ومشاهده يه بالغ اوله پس سر احديت وهويت آنك وجودنده ظاهرونور فردانيت جبهه سنده باهر اولمغله دعواسی حقدر زيرا تشبيه صورتنده تنزيه اهليدر نتكم ملائكه آدم عليه السلام سجده حالنده تنزيه اهلی ايديلر فافهم حقيقت دعوايه برهان ظهور خوارق عاديه ووجود كرامات عليه در پس بی دليل اولان دعوای مردوددر

مؤخر يدر زيرا عجز تأخر اموره مؤد يدروفي المفردات العجز اصله التأخر عن الشئ وحصـوله عند عجز الامر اى مؤخره وصار في التعارف اسما للقصور عن فعل الشئ * طبع * حركت وشعورى اولانده واوليانده مستعملدر حركت حيوان وافلاك كبي طبيعت ايسه حركت شعورى اوليانده استعمال اولنور فلانك خوشجه طبيعتي واردر ديمك فاسددر زيرا آدمى عاقلى جماد لايعقل منزلهسنه تنزيلدر ولكن طائفهٔ صوفيه طبيعت ونفس ديو اطلاق ايدرلر اصطلاح مخصوص اولمشدر زيرا انلرك مرادى صفات بهيميه ده بهائم ايله مشترك اولان قوت طبيعيهٔ كليه در اصطلاحده ايسه مناقشه يوقدر وكتب حكماده دخى طبيعت مبحوث عنهادر (معناى بيت) بودركه پس سندخى عاجز و بى اقتدار اولنلره سرهنكلك ومؤكللك وزبردستلك ايله زيرا بو بله اولمق عاجز اولانك طبع وخوى وخصلتى دكلدر يعنى سنكه بيت سابق مضمونى اوزره ايل الندهٔ عاجز اولديغكى كورسك وزبون اولديغكى بلسك سعى ايت كه ايل دخى سنك الكده عاجز وزبون اولماسون زيرا عاجز اولان غيرى بى تعجيز ايتمك معناسى يوقدر الحاصل اسيرده آزادلق وغمناكده سرور ودرناكده درمان اولمديغى كبي عاجزده دخى قدرت ومجبورده جبر غير اولماز پس بو تقريردن هم نصيحت مفهوم وهم مبحوث عنه اولان معناى جبر معلوم اولدى بوسبيدندركه اهل الله غيره تعرضدن خالى واقليم سكوت وفنايه مالك ووالى در نتكم ابراهيم بن ادهمى قدس سره برسرهنك ضرب ايتدكده سرفرو ايلدى وهيچ سويلمدى آخر سرهنك ابراهيمى بيلوب اكا سرفرو قيلدى واعتذار كوستردى (محرره) اولسه في الحقيقه كرسرهنك * بد جبرنده خدانك مجبور * ابن ادهم ديمزدى سرهنكه * نقدر استر ايسك باشمه اور * وقرآنده كاور (وخلق الانسان ضعيفا) نتكم بالاده تحقيق اولنمشدر زهى انسانكه عاجز وقادر وضعيف وقوى * وذليل وعزيز * ولئيم وكريم * وغريب وقريبدر * پس انسانده بشريتى حسبيله عجز وضعف وكسب واختيار اولمسه انبيا واوليا وصلحا قبل حقدن معاتب اولمازلر ومعاملهٔ جلال بولمزلردى قوت وقدرت واضطرارى دخى بوكا قياس اولنه وبعض كبار اوليا بيورمشلردركه (كن فقيرا بفقر هو اصل كل فقر ولا اصل له اصلا كن غنيا بغنى هو اصل كل غنى

و پریشانی واردر پس دعوالرنده کاذبلردر زیرا هردعوانك حجت و برهانی وهر حكمك اثرونشانی واردر نتکم نشان عاشقی ده محمدبه ده کلور * ع * یورکده اودکوزمده یاش باشمده خاك المده یل *

﴾ ورتو می بینی که پایت بسته اند ﴿
﴾ برتو سرهنکان شه بنشسته اند ﴿

*سرهنکان * چری باشی و یا باشی وایش اوزرینه طورن معتمده اطلاق اولنور ابن کمالك دقایق نام کتابنده کلورکه سرهنك الفاظ مرکبه ندر برجزئی سرو برجزئی ده هنك دراصلی آهنکدر معناسی عزمدرکه چری باشلرینه که باشدن حرکته اول عزم ایدروقلانی اکاتابع اولورسرآهنك دیرلر اصلی سرك آهنکه اضافتیله درعلم اولیجق قاعدهٔ ترکیب تغییر اولنوب آهنکك الفی حذف وعلاقهٔ اضافت قطع اولنمشدر انتهی وجا نزدرکه قوت معناسنه اولان هنك اوله زیراچری یه قوت بازولازمدر پس ایش ارلری اولان اقوباك سری سرهنك اولورو جا نزدرکه موج دریا معناسنه اولان هنك اوله زیراچری نی کثرتده موج دریایه تشبیه ایده کلمشلردر ووالعلم عندالله العلیم (معنای بیت) بودرکه واکرسن کورمزسنکه برقباحت مقابله سنده پادشاهك مؤکل ومعتمدلری ایاغك بغلمشلرو بوقاغواورمشلر واوزرینکه اوتورمشلرومسلط وحواله اولوب قولاغك تمام بورمشلردر یعنی بوصورتده سن انلرك النده عاجزوزبون اولورسن وکرفتارلق او جندن تمام مرتبه ذلت بولورسن بونده پایدن مراد پای طبیعتدرکه ریاضت ایله مقیددر وشاه روح سلطانی یه وسرهنکان آنك قواسنه اشارتدر زیرا طبیعت انسانیه دن شهواته متعلق نسنه صادر اولسه قوای روحانیه النده مسخر ومقهور اولوب بندر یاضته دوشر و بسته وشکسته اولوب نار اضطرارده یانوب پشروکاه اولورکه حکم قوای نفسانیه النده اولمغله بنددن آزاد اولور ومشتهیاتی نه ایسه سو بسو ارایوب بولور (لمحرره) نفس وشیطانه صاقن اولمه زبون* وارایسه کرباشکده ذرهٔ هنك * کیم زبون اولسه انلره آخر * عاجز اولوب ایدرآهه آهنك*

﴾ پس تو سرهنکی مکن با عاجزان ﴿
﴾ زانکه نبود طبع وخوی عاجزان ﴿

* عاجز * قادرك مقابلیدر عجز که ضد قدرتدر عجز انساندرکه انسانك

حقه وصوانه نشان وعين ثابته سنك حكميدر كرك برنسنه يى منتج اوسون وكرك اولسون بس زار بلغى اولميان آدمدن معانئ مذكوره مفقوددر و بوندن فهم اولنور كه كشاكش زنجيرده اولان وكذلك مريض مغلوب آه انين وناله ده بى اختيار اولديغى كبى اسرار قدر وجبردن خبردار اولان دخى بى اختياردر انكيچون عشاق حقدن بى اختيار صيت وصدا ودردله ياهوو ياالله ديمك اكسك اولماز زيرا تنحنح وجع صدر حسبيله بى اختيار صادر اولديغى كبى بودخى درددل جهتيله بى اختياردر ونفعى نظمنده كلور ضبط آه ايلمه در عاشقه اول چاره * بن ايسه آهسز آرام ايدهمم آهمدد * و بوندن ظاهر اولور كه آه وواه ايدن كيمسه تعين وتشخصدن فنابولق كركدرتاكه حقله بى اختيار صادر اوله والا مقبول دكلدر انكيچون كندى نفسنه شعورى اولان سالكدن مجلس ذكرده صيحه صادر اولمق ترك ادبدن معدوددر (المحرره) غرق بحر فنا اولان دلدن * چقماز عالمده بردخى آواز * مفتئ عشقه صوردبلر آنى * و يرمدى او بله قيل وقاله جواز *

﴿ بسته در زنجير چون شادى كند ﴾
﴿ كى اسير حبس آزادى كند ﴾

* چون * اشباع واوله كيف معناسنه در *كى* برقاج معنايه كلور بوراده فچن معناسنه در ولطائف خواجه حافظندركه ديوانده كلور * بانك بلبل وقرى اكر ننوشى مى * علاج كى كنمت كه آخر الدوا الكى * (معناى بيت) بودركه زنجيرده بغلو اولان كيمسه نه كيفيت ايله شادلق واسيرحبس ومقيد زندان اولان كشى نه وجهله آزادلق ايلر يعنى در زنجير اولانده شادلق ومحبوس اولانده آزادلق معامله سى اولمديغى كبى معناى جبردن آكاه اولان دخى بويله در اولدخى زاريلقدن خالى اولماز زيرا اول آكاهلغك حكمى دردودردك آثارى زاريلقدر پس بر كيمسه ده شادلق موجود وزاريلق مفقوددر عياندركه اول معنادن غافلدر زيرا سوروله ماتم وغمله فرح برده مجتمع اولماز بوسببدندركه رسول الله صلى الله عليه وسلم وصفنده كلور (كان دائم الاحزان متواصل الفكر) وسائر عشاقك دخى مرتبه لرينه كوره سيمالرى سيماى دردومعامله لرى معاملهٔ بيماردر بوندن ظاهر اولوركه بعض مدعيانكه دربار اولوب متغير اولمامق زعمنه دوشمشلردر مع هذا اوزرلرنده علامت تفرقه

زیرادر دباطننك اثری ظاهره منعكس اولوب خصوصا چهره‌ده نمایان اولور خجلده حیرت ووجل وعشقده صفرت اولدیغی كبی ویونس امره قدس سره معارفنده كاور *صوردم صاری چیچكه بكزكندن صررردی* جواب ویردیكه عاشق بكزی صاری اولور * و بو صارلق عندالله ذهب اصفردن افضلدر زیرا ذهبك ذهبیتی یاتربیهٔ معدن ویاعمل اكسیرله در ذكر اولنان صارلق ایسه تربیهٔ الهی وثمرهٔ درد عشقدر كه اكسیر حقیقیدر پس اكسیر حقیقی ایله اكسیر مجازی واثرلری نوجهله برابر اولور وبوندن انبیا واولیانك مراتبی معلوم اولدی زیرا هركس درد‌ده واثرنده مساوی دكلدر انكیچون رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازه شروع ایتدكلرنده صدرلرنده اوآزغلیان قزغان كبی آواز ظاهر اولوردی سائرلرده ایسه بومرتبه آواز بوقدر انكیچون آواز مذكوره برهان صدردیدیلر زیرا هرعضونده باشقه بر برهان واریدی وبوسره اشارت ایدوب قرآنده كاور (یاایها الناس قدجاءكم برهان من ربكم (لمحرره) درد عشقك یوقدرر پایانی چون بحر محیط *شرحی صغمز كرورق اولورسه غبراء بسیط

* كرز جبرش آكهی زاربت كو *
* بینش زنجیر جباریت كو *

* جبرش *ضمیرالله تعالی یه راجعدر آكهی آكاهی دن تخفیف اولنمشدر یا خطاب ایچوندر آكاه خبردار دیمكدر* بینش* كورش معناسنه اسمدر *جباریت* ده اولان تاء خطاب اكافیدر وجائزدر كه جباریتده اولان یا اصلنده مشدده ومصدریه وتا عارضه ویانك تخفیفی وزنیچون اوله معلوم اولكه بو بیت ومابعدی ذكر اولنان سؤال وجوابك نتیجه سیدر (معنای بیت) بودركه اكرسنك جبرحقدن آكاهلغك وخبرك وارایسه وبلكه بطریق المكاشفه قلبك اول معنایه بار یسه زار بلغك قنی زیرا زارلق دلیل اضطرار وثمرهٔ ذكر جباری درسنك زنجیر جباریت حقی بینش ورؤیت ومشاهده‌ك قنی بونده زنجیر ذكرنك اصلی صورت جبری تصویردر زیرا در زنجیر اولان كیمسه مقید ومحصور ومجبوردر كه هرنه طرفه جذب وجر ایدرلرسه اول طرفه منجذب ومنجر اولور وفعلنده مجبور اولان دخی بویله در زیرا هرفاعل قضا وقدر دائره سندن خارج اوله مز وبالآخره زارلق ایتمكه باشلر اول زارلق آنك توحیدنه ومعرفت

پس ایکی صورتده بلهنه توحیدله دائر ومعنای وحدانیت ایله قائم در زیرا تفرقیه ذهابی لاجل المصلحه در (لمحرره) خواب غفلتدن اولان دل بیدار * کوزنه کیرمدی دیار ودار * داره باقمز کورن اول دیاری * داره دیار اولدی چونکه مدار *

پس بدان این اصل را ای اصل جو

هر کرا درد ست او بردست بو

این اصل مصراع ثانی مضمونه اشارتدر اصل فرعك مقابلیدر *اصل جو* وصف ترکیبیدر اصلنده جوینده اصلدر اصل جودیدی طالب مقره یاحقیقة و یاحکما زیرا منکر اولان کسه بو اصلی اقرار ایتمز انکیچون زار باقی ذکرجبار یندن اولدیغن سلب ایدر (معنای بیت) بودرکه پس بومذکور اولاجق اصلی بیل ای جوینده اصل وطالب تحقیق اولان کسه واول اصل بودرکه هر کیمك که دردی واردر بوی حقیقتی اول التمش وشمه حق اول قوقشدر پس بی درد اولان نفس الامره واقف دکلدر انکیچون پر زاری ونالهاولان جباریت حقدن آکاه واولمیان اندن غافلدر وکذلك درد عشقه مبتلی اولان عاشق بوی وصلتی شم ورایحهٔ درمانی استنشاق ایدر زیرا درد واسطهٔ درمان اولدیغی کبی عشق دخی رابطهٔ قربت رحماندر بوندن اخذ اولنورکه زاهد وسائرلرك وصلتی وراء حجابدندر زیرا بی درددر بلکه انك وصلتی درجات جنانیه مرتبه سندندر بوخسه عاشق کبی مرتبهٔ عندیتدن دکلدر پس عاشقك شم ایتدیکی کل مقصودك بوین زاهده قوقق یوقدر وزاهد آنك وردندن بی خبردر نتکم شعرده کلور * نه بلسون حالمی بی درد عشق یار اولان ویسی * محبت بربلادر کیم کرفتار اولمیان بلمز *

هرکه او بیدارتر پر دردتر

هرکه اوآکاه تر رخ زردتر

رخ زرد صاری یکاقلوو بکزاو (معنای بیت) بودرکه هر اول کسه که زیاده بیدار ومتیقظدر زیاده دردله طولودر زیرا یقظهنك حکمی دردك وجودیدر پس یقظه نقدر زیاده اولسه اوقدر دردآرتر نتکم حدیثده کلور (انی لاتقاکم الله واخشاکم له) اصلی معرفت جمال وجلالده کمالدر وهر کیمکه زیاده آکاه و باخبردر پر دردتر اولدیغی کبی رخ زردتردر

نيت صفت قلب وعهدو پيمان صفت لسان اولمغله ايكيسـنى درجه درجهٔ شريعت وحقيقتده وقوف واردر زيرا لسان جنانك ترجمانيدر شريعت حقيقتك صورتى اولديغى كبى معلوم اولكه عهدو پيمان اكر بالكزدرد دن ناشى ونتيجه‌ٔ رنج اولورسه ضعيفدر انكيچون نيجه‌لر اول دردو رنجك زوالندن صكره نقض عهد ايتمشلر وطريق خلافه كيتمشلردر واكر حقيقة الامرى ادراك ومكاشفه‌دن صادر ايسه قويدر انكيچون بوطائفه عهدنده دائم وقول و پيماننده ثابت قدم و يميننده باردر (لمحرره) نه‌روادر كه‌طور ميوب عهده * طوته سن نفسه‌اويوب سمت خلاف * بوخلافى كورن آدم سكادير * عهدكه يوف اوله‌اى اهل لاف * وار ايسه نازل اولدى شانكده * لاتطع منهم كل حلاف *

﴾ پس يقين كشت اين كه بيمارى ترا ﴿
﴾ مى بخشد هوش و بيدارى ترا ﴿

* يقين * اتقان علمدركه نظر واستدلال اوزرينه وقوف اولان ازالهٔ شك وشبهه دن ناشيدر تكم بالاده شرح اولنمشدر تركيده يقين وايراق ديرلر ياقين ديمك كركدر الف ايله (معناى بيت) بودركه پس يقين ومحقق اولدى بومعناكه خسته‌لك سكاهوش و بيدارلق بخش وايراث ايدر يعنى خسته‌لك سببيله عقل پريشانك باشكه كلور وخواب غفلتدن اويانوب زار يلق ايتمكه باشلرسن اكرسنده حقك جباريتنى ذكر اولميايدى معناى مذكوردن ناشى ناله‌وفغان حصوله كلمزدى بوندن ظاهرا ولوركه درد حقدن بى خبراولان كسه بى هوش و مجنون وخواب غفلتله مرهوندر و بونده هوش و بيدارلق بخش ايتمكى بيمارلغه نسبت ايلدى زيرا بحسب الظاهر سببدر اكرچه كه مكاشف اولان تأثير حقه ناظردر وقرآنده كلور (يمحو الله مايشاء و يثبت) يعنى الله تعالى قلوب موحدين‌دن اسبابى محوايدوب كندى ذاتى كه مسبب الاسباب‌در آنى اثبات ايدر وقلوب ناظرين‌دن وحدانيتى محو ايدوب اسبابى اثبات ايدر پس اولكى اهل مكاشفه وايكنجى اهل نظر حاليدر فاما اهل مكاشفه كاه اولوركه طعن طاعنى دفع ايچون وجه حقى خلقه ستر ايدوب تفرقه‌يه ذاهب اولور واثبات اسباب ومظاهر ايلرلر وكاه اولوركه طالب واجدى تأنيس ايچون وجه خلقى حقله ستر ايدوب جمعته ذاهب اولوررفع اسباب واثبات ظاهر ايلر

چيقسارلر ونيجه لرينه دخی فترت ووقفه حاصل اولوب منزله وصولدن قالورلر وبوندن اخذ اولنوركه صحت حالنده انسانك كوزينه كناه كورنمز وكورنمورسه دخی تسويل نفس وتزيين شيطانله صورت حسنه ده كورنور انكيچون فعلنه اقبال وكسبنه هجوم ايدر نتكم قرآنده كلور (افمن زين له سوء عمله فرآه حسنا) بوسببدندركه حديثده كلور (المؤمن لا يخلو عن قلة اوعلة اوذلة) زيرا قليل المال وعليل الوجود وذليل الحال اولمغله حقه اقبال وتوجهدن خالی اولمز وبونكله ايمانی كامل اولور پس اولكه صفات مذكوره نك اضداديله متصفدر بحسب الغالب ايمان ناقص اهليدر زيرا مفسده دن خالی دكلدر انكيچون شعر عربيده كلور ان الشباب والفراغ والجدة * مفسدة للمرء اى مفسدة * بووجهتدندر كه ارباب سلوك دائما تضعيف قوی وانحلال وجود وبذل امواليله قائم اولورلر زيرا بيلورلر كه بووجهله حقه قربت ووصلت بولورلر وبونده رمز واردركه صحت وجود اهلی تسويف اهليدر فاما خبرده كلوركه (هلك المسوفون) پس وفی التأخير آفات موجبنجه بوكونی يارينه تأخيرك وجهی يوق وبومقوله مساهله نك دنيا وعقباده تنزل ومفسده سی يك چوقدر

﴿ عهد پيمان ميكنی كه بعد ازين ﴾
﴿ جز كه طاعت نبودم كار كزين ﴾

عهد و پيمان بومثابه ده مراعاتی لازم كلن موثقه عهد ديشلردر زيرا حالا بعد حال معاهده ومحافظه ومراعات اولنور * نبودم * اصلنده با مضمومه در بوراده وزن ايچون تسكين اولنور * كار كزين * كار مختار ديمكدر نتكم صحابهٔ كزين ديرلر زيرا جملهٔ ناس ميانده صحبت رسول الله صلی الله عليه وسلم ايله مختار ومجتبی اولمشلر وملكات فاضله واخلاق زائده ايله اتصافله اصطفائت مرتبه سن بولمشلردر (معنی بيت) بودركه اولوقتده عهد وپيمان ايدرسنكه بوندن صكره طاعت حقدن غيری كار مقبول وپيشهٔ مختارم اولميه بلكه جمله امور اراسنده طاعتی اختيار ايديم ومعصيت ومخالفت طرفنه التفات ايتميه يم زيرا فی نفس الامر طاعت مختار ومقبول ومخالفت مردود ومهجوردر بونده طاعت ذكر ايتدی زيرا بيت سابقده مندرج اولان مضمون كه طريق حقه رجوع در طاعت حقله اولور وبندن صكره عهد و پيمان ذكر ايلدی زيرا بونده نيتی تأكيد واردر مع هذا

نتكم مشاهده ايله معلومدر بوندن فهم اولنور كه طبيعت ونفس
مراد لرنجه صحت اوزره اولدقجه قلب مريض وحقدن غافلدر پس
قچن طبيعت رياضت ونفس مجاهده ايله بيمار وخسته صورتن بوله ديدهٔ
قلبدن غشاوه مرتفع اولوب نوربصيرتله منوروكحل مشاهده ايله مكحل
اولور وصحت صورتن بولور وقلبك جرم وجنايتى ظهور تلو ينات
واخلاق ذميمه ايله تخلقدر پس تمكين ظهورنده تلوين مرتفع اولوب
هيئات رديه مغفور ومستور اولور بوندن ظاهر اولور كه مغفرتده برنسنه نك
اصلى زائل ومنمحى اولمق لازم كلمز بلكه سيئات حسناته مبدل اولمق
دخى مغفرتدر اكسيرايله نحاس ذهب صورتنه كرديكى كبى ولكن اربابى
قليلدر حتى شيخ اكبرقدس سره الاطهر بيور مشدركه زمانده
ارباب تبديلدن انجق ايكى كسه بيلورم عفوايسه بويله دكلدريعنى
عفو صورتنده اثر معصيت قالماز بلكه منمحى اولور نتكم هر برينك
معناى لغويسى تقرير مذكورى مشعردر (لمحرره) رحمت حق
درسك اول كل * طالب عفو ومغفرت اوله كور * سكا
هر يوزدن ايليوب اكرام * اول غفور رحيم نيليه كور * والله الغفور

﴿ مى نمايد برتو زشتئ كنه ﴿
﴿ ميكنى نيت كه باز آيم بره ﴿

زشت چركندر كه عرب قبيح دير * كنه * كاف بجميك ضمى وهاء اصليه
ايله كناه لفظندن تخفيف اولنمشدر تعريب ايدوب جناح ديرلرترك يازق
دير كناهى زشتلك ايله وصف ايلدى زيرا آخرتده صور قبيحه ده تمثل
ايدسه كركدر * نيت * قصد قلبيدرعلم مجرد دكلدر انكيچون كفرى عمله
كفرلازم كلمز بلكه قصدله لازم كلور *ره* مرادصراط مستقيمدركه معنويدر
(معناى بيت) بودركه اول خستهلك زماننده سنك اوزريكه كناهك چركنلكى
كورينور وظاهر اولور بناء على هذا نيت وقصد قلبى ايدرسنكه كرو
بوله كلم وكناه ايتمكله حاصل اولان ضلالدن خلاص اولوب طريق
هدايه مهتدى اولام بوندن فهم اولنور كه طريق صوريده حسا ضلال
واقع اولديغى كبى طريق معنويده دخى عقلا كمراهلق واقع اولور ولكن
كاه اولوركه ضلال مرشدك جهلندن وكاه اولوركه سالكك غفلتندن
اولور نتكم طريق صوريده نيجه لرآت ودوه اوزرنده خواب ربوده بولدن

بورادە مراد زماندر باقی مفردات شرح اولنمشدر (معنای بیت) بودر که عبدك حسرت وزاریلغی بیماری وخستەلك وقتندەدر یعنی انسان خستە ودردناك وبیچارە اولمدقجە حسرت وخور وزاری کنان اولماز خستەلك وقتك جملەسی ایسە یقظە وبیدارلق وقتیدر یعنی اول وقتدە اصلا غفلت یوقدر وچشم بیارە خواب کرمدیکی کبی سائر اهل دردك چشمنە دخی کرمز واول وقتدە پردۀ غفلت مرتفع اولوب حقە توجه وانجذاب حاصل اولور که آه وزاری انك نشانیدر وبیمارلقدە حکما صحت وجود واردر نتکم بعض مفرداندە کلور * نسیم صبح اسرجان بخش اولوب آهستە آهستە * جهاندە بویلە جان ویرمش دکلدر دخی برخستە * یعنی صبانك آهستە هبوبی بیارحالنە بکزر مع هذا سبب راحت روح ومزید صحت بدندر بوندن فهم اولنور که صحیح الوجود اولان حکما بیماردر یعنی اکر لوازم صحت ایلە قائمدکل ایسە فاعرف جدا (لمحررە) بوتە حالە قبوب قالمی بن * عشقلە بلکە قال ایدردیردم * خستەلك ایتدی بنی دمبستە * وردمی دردو بلایە ویردم

* آن زمان که میشوی بیمار تو *
* میکنی از جرم استغفار تو *

بیت سابقدن مفهوم اولان بیدارلغی بیانە شروعدر * جرم * ضمله جرمدندر فتحلە که شجرەدن ثمرە قطع ایتمکدر صکرە کسب مکروە ایچون استعارە اولندی زیرا فاعلنك حقدن قطیعت وفراقنی موجب ومستلزمدر * استغفار * مغفرت طلب ایتمکدر مغفرت اودر که الله تعالی قولنی مس عذابدن صیانت ایلیە زیرا غفر فتحلە برنسنەیی پردە ولباسلە ستردر تا که آنی دنس ووسخدن صیانت ایلیە واستغفاردە توبە شرطدر زیرا اجماع امت بونك اوزرینەدر که بالکلیە استغفار توبە اولمز مکر انکلە بلە دیەکە (تبت واسأت ولااعود الیە ابدا فاغفرلی یارب) نتکم تفسیر حدادیدە مصرحدر ودیمشلردر که استغفار ورد دائمدر یعنی کامل وناقصدن الی آخر العمر ساقط اولماز زیرا کامل تلویناتدن وناقص هیئات مظلمدن استغفارلە ترقیدەدر (معنای بیت) بودر که اول زماندە که سن بیمار اولورسن وخستەلك بولورسن مرض بحسب الغالب مقدمۀ موت اولدیغن بیلوب جرم وجنایتکدن توبە واستغفار ایدرسن بوایسە حقدن آکاهلقدندر صحت حالی ایسە بویلە دکلدر بلکە سبب غفلتدر

پدردن ارتقدرفا عرف انكیچون رسول الله صلى الله عليه وسلمه (فبهداهم اقتده) ديو خطاب وارداولدی زیرا اکرچه بونك ظاهری اقتدادرفاما باطنی جمعیت عظمی وامامت مثلا بی مشعردر (لمحرره) هرنبی پرستاره یه بكزر* اراده سن قرمثال اولدك* سكا اولدی تجلی ذاتی* نور حقله سر تسر طو اولدك*

هست این راخوش جواب ار بشنوی
بکذری ازکفر ودر دین بکروی

این بیت سابقده مقول قوله اشارتدر* جواب* جو بدندر که قطع معناسنه در یقال جاب الفلان البادية اذاقطعها پس سؤال مقابله سنده ایراد اولنان کلامه جواب تسمیه اولندی زیرا انکله کلام خصم منقطع اولور * کفر * بوراده کفردن مراد انکارودین تصدیقدن مقصود اهل دین صحیح اولان اهل سنت وجماعتك جوابنه اینانمق ومنقاد اولمقدر واول جواب بيت لاحقده ومابعدنده مسطور اولان معنادر* بکروی * کرو بدندن مأخوذدر کرویدن کاف عجمینك کسریله اینانمقدرعرب تصدیق دیر (معنای بیت) بودرکه سؤال مذکوره خوش جواب واردراکر اشیدرسك وحضور قلبله القاء سمع ایدرسك وبومعنانك مقدمه سی بودرکه اولا انکاردن کچرسن ودین صحیح اهلی اولان اهل سنت وجماعتك مذهبنه معتقد اولور وکوثر اقرار ایچرسن وجائزدرکه کفر وایمان حقیقی مراد اوله زیرا مسائل قدرده زیاد غوض اولمغله نیجه لر خطا ایتمشلرو بلکه کفره کیر مشلردر ونصك حکم صریحنه قائل اولمیان کتابی اینسه ده مجوس حکمنده درانکیچون قدریه فرقه سی بو امتك مجوسیدر دیو تغلیظ اولنمشلردر مقصود مقتضای کتابدن خروج وعدول لرنی بیاندرزیرا مجوس اهل کتاب دکل بلکه آتش پرستدر وبونده اهل انکاری ذم واردر زیرا انلرکه مکاشفه یی وار بابنی انکار ایدرلر بو مسئله نك حقیقتنی ادراکدن قاصرلردرزیرا حقیقتی مکاشفه ایله بلنور ویامکاشفه اهلیله صحبت ومقاله لرنی تصدیقله حصوله کلور (لمحرره) قلب انسانده اولیجق انکار* ایده من معرفت حق شکار* ایله زهدی کندیکه پیشه* عشقدر عالم ایچره حاصل کار

حسرت وزاری که بیماریست
وقت بیماری همه بیداریست

که فتحله کاهدن مخففدرزمان ایله مکان اراسنده مشترك ظرفك اسمیدر

الدماء) مقاله‌لرنده تعجب ایلدی‌صکره دیدیکه نسنه یوق زیرا انلری اول مقاله ایله انطاق ایدن حقدر انکیچون جرأت ایتدیلر فاما بوسوز یحیی بن معاذ الرازی‌یه بالغ اولدقده بیورد یکه صدق هو انطقهم ولکن انظر کیف احرقهم یعنی خلق ایتمك حق طرفندن اولمق سقوط اومده عذر اولماز * بلکه کندی کسبیله ملوم اولور نتکم قاتل اولان کیمسه قصاص اولنور * زیرا فعل اختیاریسی ایله صادر اولمشدر (لمحرره) جبره ذاهب اولان عبد کراه * حاش اثبات ایدر اللهه کناه * چونکه سن کسب ایده سن معصیتی * بر کناهه سکا دوشر بیك آه *

وزتوکوبی غافلست از جبر او

ماه حق پنهان شد اندر ابر او

* غافل * غفلت شول معنادر که انسانی حقیقت اموره وقوفدن منع ایدر * جبر * او اضافتله در او ضمیر غائبدر هوکبی بوراده الله تعالی‌یه راجعدر * پنهان * باء عجمینك فتحیله کزلودر ودقایقده بوندن غیری دخی کلام واردر بر مقداری بالاده کذر ایلدی * ابر او * بودخی اضافتله درولکن ضمیر زاریلق ایدن عبده راجعدر و بونده کرچه تفکیك واردر ولکن مضر دکلدر ابر بولتدر که عرب غیم وسحاب دیر (معنای بیت) بودر که اکرسن بوخصوصده اعتراض کونه سؤال ایدوب دیرسك که ناله وزاری اهلی الله تعالینك جبرندن غافل وآنك جباریتنی ذکردن مشغول و بی خبردر شویله که ماه ابر ایچنده پنهان اولدیغی کبی آنك دخی جباریت حقی مطالعه ومکاشفه‌سی نوری ظلمت غفلتده کزلنمش وغفلت اول معنایی ادراکدن اکا مانع اولمشدر پس غافل اولان کیمسه‌نك زاریلغی معنای مذکوردن ناشی دکلدر بونده قلبی ماهه وقلبك نور مکاسبنی نور ماهه وظلمت غفلت و پرده‌ٔ دلی ابره تشبیه واردر پس شمس حق دیمکدن ماه حق دیمك اولی‌در زیرا شمسیت روحك وقربت قلبك صفتیدر انکیچون قلب احوال روحه مرآتدر قرصه‌ٔ ماه نور آفتابه آینه اولدیغی کبی الحاصل شمس نور رتبه ومکانده قردن اشد واعلی وارفع اولدیغی کبی روح دخی قلبه کوره بویله‌در پس قلبك تعینی قر کبی متأخردر زیرا سافلك وجودی عالی‌دن متأخردر حیوان ناطقك وجودی یالکز حیواندن متأخر اولدیغی کبی اکرچه که مقیدده اولان جمعیت مطلقده یوق وفرزندك برزخیتی جهتندن فضلی

اوادیغی اعمی حقنده بو بیتدن ظاهر اولور * کیف یرجو الحیاء منك احد * ومکان الحیاء منك خراب * و باشده دخی ظاهر اولور نتکم شرمسار دیرلر اوتاندقده باش اشغه التمك حسبیله وحیا ایکیدر بری حیاء نفسانیدر که نفوس انك اوزرینه مجبولدر کشف عورتدن حیا کبی وبری دخی حیاء ایمانیدر که الله تعالی نك خوفندن مؤمنی فعل معاصیدن منع ایدر (لمحرره) وار ایسه سنده اکر قطره حیا * عرقیله یوزیکی قیل دریا * آب رویی دوکیلور بی ادبك * بردخی کیم اکا آدم دریا *

زجر استادان وشاکردان چراست

خاطر از تدبیرها کردان چراست

زجر اصلنده صوتله اولان طرددر صکره کاه مطلق طردده وکاه صونده استعمال اولندی صوتده استعمال اولندیغی مطرود اولان نسنه اوزرینه صیاحدن اوتوریدر نتکم عرب اغرب وتنح ووراءك والیك عنی دیر وترك آچل شورادن و یقل کیت واوته طوردیر * استاذ * معلم معناسنه مستعملدر شرحی کذر ایتمشدر خاطر اصلنده قلبه وارد اولان نسنه در قلبده جریان اعتباریله ز براقبل الجریان یعنی ابتداء دروننده هاجس دیرلر صکره قلبه اطلاق ایلدیلر زیرا محل وارددر * تدبیر * وتدبر برنسنه نك دبر وعاقبتنه نظر ایتمکدر ولکن تدبیر ایله تفکرك فرقی بودر که تفکرك دلیل وتدبر عواقبه نظر حسبیله تصرف قلبدر * کردان * کاف عجمینك فتحیله صفت مشبهه در دونکن ورجوع ایده کن معناسنه بعد ذا مصراع اول اختیاره ومصراع ثانی اضطراره داردر وثانی دخی اولکی کبی اولمق وجهدر (معنای بیت) بودرکه اکر عبدده کسب واختیار اولمسه استاذلرك منع ونهی وطردی شاکردلرك انزجار وامتناع وانتهاسی نیچوندر وهر فعلده مؤثر حقیقی الله تعالی اولمسه کوکللرك تدبیرلرندن رجوعی نه معنادندر یعنی صورت اولی ده عبد مختار وثانیده مضطر ومجبوردر اولمغه دلالت ایدر زیرا برنسنه نك کاسبی عبد اولمسه عبده سن شونی اشله و یا اشلمه و یا نیچون اشلدك دیمزلر وکذلك اکر اول فعلده تأثیر عبدك اولایدی تدبیرندن رجوع ایتمزدی بلکه اشلیوب وجوده کتوررد‌ی ولکن الله تعالی اول فعلده آنی صرف وتدبیردن چوردی وخلافنه جبر ایلدی پس امر ونهیله ابتلا کسبه منوطدر محکیدر که بعض اکابر عارفین ملائکه نك تجاسر ایدوب (اتجعل فیها من یفسد فیها و یسفك

الاحتياج الى الشئ واضطره اليه احوجه والجأه فاضطر بضم الطاء والاسم الضرة والضرورة الحاجة انتهى * خجلت * حيا ودهشت يعنى اوتانمق واوتانمقدن متحيراولمق و يوزقزرمغه دخى آثار حيادن اولمغله خجالت ديرلر (معناى بيت) بودركه بزم زار بلغمز دليل اضطرار وخجالتمز نشان اختيار اولدى يعنى اكرتأثير يوزندن يدحقده مجبور اولمه سق زاريلق ايتمزدك واكراول فعلى كندى اختيارمزله فاعل اولمه سق قبيح وترك ادب اولديغى صورتده آنك يوزندن خجالته دوشوب منفعل اولمزدق و يوزمز قزرمزدى زيراغيرك فعلى ايله كيمسه خجل اولماز پس هرفعل كه عبددن صادر اولور جبر واختيارى جامع وكسب وخلق مشتملدر بناء على هذا خجالت كسب واختيارك اثرى وكريه وزارى جبر وخلقك نتيجه سيدر بوندن ظاهر اولوركه هرامر باطن اثر ظاهرله ظاهر اولور وهرنسنه نشانيله صورت بولور اضطرار واختيار كبى

* كر نبودى اختيار اين شرم چيست *
* وين دريغ وخجلت وآزرم چيست *

* شرم * حيادركه تركاوده برنتكم فلان يانده اولدى دوشدم ديرلر يعنى خجيل اولدم * دريغ * منع وتقصير ايتمك وحيف ديمك وآه ايلمك * آزرم * فتح زاى معجمه وسكون راء مهمله ايله حرمت واودواد بدر نتكم لطيفى شعرنده كاور * هرآنكه ايمان ودين وشرم دارد * زپيران زنان آزرم دارد * (معناى بيت) بودركه اكرعبدك كندي فعلنده اختيارى اولميدى بواوتانمق وقزرمق ودردوحسرت وآه ايلمكندر يعنى بومعانى دلائل اختياردر بوندن ظاهر اولوركه مظهريت مرتبه سى ظاهره وظاهريت مرتبه سى باطنه ناظر اولمغله دريغ وخجلت وآزرمى عبده نسبت ايلديكه عبدك افعال ظاهره سيدر وتقرير مذكوردن مفهوم اولديغى اوزره بومقامده خجلت اوتانمقدن قزرمق معناسنه حمل اولندى تاكه تكرار لازم كلميه اكرچه كه عطف تفسيرى طريقى دخى شهراه در وحيا تغير وانكسار دركه انسانه عيب ومذمت ولوم تعلق ايده جك نسنه دن عارض اولور پس فى الحقيقه قلبك صفتيدر ولكن اثرى يوزده وكوزده ظاهر اولور نتكم حمرة الخجل وصفرة الوجل ديرلر يوزده اولديغى حرمت حسبيله دركه ظاهر در انكيچون اشارت حسبيه ايله اشارت ايدوب اين شرم ديدى وكوزده

جبر اثبات ایدرلر وفاعل مختار مجبور دیرلر (معنای بیت) بودر که بیت سابقده ذکر اولنان رمی خاك وکذلك رمی تیر مضمونی جبریهٔ خالصه ذاهب اولدقلری جبرده کلدر بلکه حق تعالینك جبار یتنه متعلق معنادر جباریتنی یاد ایتمك ایسه بزده بالفعل متحقق اولان زاری وایکلدی وانفعالدن اوتوریدر نتکم بیت لاحقده کلور الحاصل حق تعالی یه جبار دیمك بزده اولان زاریلق سببیله در زیرا جبرك مقتضاسی زاریلق ایراث ایتمکدر ومعانیٔ اسماء الهیه ایسه بو مقوله امورك وقوعیله ظاهر اولور مثلا الله تعالی آدم علیه السلامه ایجادله تعرف ایتدکده آدم ندا ایدوب یاقدیر دیدی صکره تخصیص ارادتیله تعرف ایتدکده یامرید صکره اکل شجره‌دن نهی حکمی ایله تعرف ایتدکده یاحاکم صکره اکلنی قضا ومرادی اوزره آدمی جبریله تعرف ایتدکده یاقاهر ویاجبار صکره توبه‌سنی قبول ایتدکده یاتواب صکره ارضه اهباط ایدوب اسباب معیشتی تیسیر ایتدکده یالطیف صکره تحصیل مطلوب اوزرینه تقویت ایتدکده ندا ایدوب یامعین دیدی وهکذا پس اسماء الهیه‌نك آثاری تدریجیدر انکیچون انسانك کمالی دخی تدریجیله در ملك کبی دفعی دکلدر و بوندن صفات الهیه‌ده تقدم وتأخر بولنمق لازم کلز بلکه تقدم وتأخر ظهور آثار اعتباریله درنتکم (سبقت رحمتی غضبی) حدیثنده اولان سبق دخی تعلق اعتباریله در * و بوندن فهم اولندی که اسماء الهیه‌نك ظهوری انسانك ظهورینه منوطدر پس انسان مجبوریتی حالنده ناله وفغان ایتمسه جباریت حقدن اثر ظاهر اولمازدی اکرچه که حقك جباریتی ذاتیله قائم برمعنای قدیمدر سائر صفات الهیه کبی ولکن مکاشف اولان کمسه بو مقوله معنایه جبر خالص دیمز بلکه رتبهٔ مظهریتی دخی اثبات ایدر وبو رتبه‌نك حکمی عبد ایچون کسب واختیار اثبات ایتمکدر والا بو رتبه باطل وبی فائده اولمق لازم کلور پس مکاشف رتبهٔ ظاهر ومظهری اثباتله جبر متوسط بولنه کیدر ومراتبی رعایت ایلر مولانا جامی دیوانده کلور

* حق فاعل و هر چه جز آلات بود * تأثیر ز آلت از محالات بود *
هستیٔ مؤثر حقیقی است یکیست * باقی همه اوهام وخیالات بود *

* زاریٔ ماشد دلیل اضطرار *
* خجلت ماشد دلیل اختیار *

اضطرار اختیارك مقابلیدر که بیچاره اولمقدر قال فی القاموس الاضطرار

براوق دخی اندقده برآغاجه طوقنوب آنی قلع ایلدی صکره حاجی بیرام دخی باش اچوب توجه ایتدکده حضرت امیره غائب کلدی وانك موتنه سبب اولدی پس بو مقوله توجهات باطنه اوق صورتنده ظاهر اوله کلمشدر * زیرا حرکت سریع واصابتی مهلك ووجودی قدیمدر ولکن اصحاب عزایم ودعواتك احوالی بویله دکلدر بلکه دعوت وعزیمتلرینك مقتضاسنجه باشقه صورت تمثل ایده کلمشدر ارسلان وغیری صور مختلفه کبی (المحرره) عزم راه خدا ایدن سالك * دوات وصلته اولدی مالك * تابع دعوت غول اولمه صاقن * چقمه یولدن که اولورسن هالك *

* این نه جبر این معنی جباریست *

* ذکر جباری برای زاریست *

* جبر * غیرینی کندی مرادی اوزرینه حمل واکراهدر پس جبار اودر که علی سبیل الاجبار هر کسده مشیتی نافذ اوله وکمسه نك انده مشیتی نافذ اولمیه بوندن فهم اوندیکه جبار مجبر معناسنده در که صفات فعلدندر زیرا مراد حق نه ایسه خلقدن وجوده کلن اودر کرك خلق آنی مراد انسونلر وکرك آندن ابا وامتناع ایلسونلر * بوندندر که بر طائفیه که فعل عبدی اللهه نسبت ایدرلر جبریه دیرلر تحریك ایله خلاف قدریه معناسنه پس تسکین لحن اولور ویاخود صواب تسکیندر تحریك ازدواج ایچوندر * وجبریه ایکی طائفه دربری متوسط در که فعلده کسب اثبات ایدر اهل سنتدن اشعریه کبی وبری دخی نفی کسب ایدر جهمیه کبی الحاصل جبریهٔ خالصه دیرلرکه عبد ایچون فعل واختیار یوقدر وانك حرکاتی حرکات جمادات منزلهسندهدر وجبریهٔ متوسطه که اهل سنت وجماعتدر دیرلرکه کسب ایتمك عبدك وخلق ایتمك خالقکدر یعنی فعل عبد ابداعا واحداثا الله تعالی نك مخلوقی وعبدك مکسوبیدر یعنی اول فعل آنك قدرت وارادتنه مقارندر شویله که اول فعله محل اولمقدن غیری انك حصولنده تأثیر ومدخلی یوقدر پس بونلرك جبرینه جبر متوسط دیلرکه جبر مقبول در مثلا بر نقاش بر نسنه اوزرینه اسرب ایله رسم ایدوب شاکرد النه ویرر تاکه رسم ایتدیکی مواضع مختلفه یی الوان صبغ ایله پرایلیه پس اول شاکرد اول مواضعی صبغ ونقشنده فاعل مختاردر ولکن استاذنك رسم ایتدیکی دائره یی محافظه ایدوب دائره بیرون اولمقدن مجبوردر اشته بودرکه اختیارده

رامی الله تعالی دردیسه نیچه صادق ایسه محمد علیه السلام در دیسه دخی کرچکدر * وبو جهتدن اهل کشف اولان خلاص اولور اهل حجاب دکل زیرا اهل حجاب بشریته ناظر اولوب عبدك حق او لماسنی استبعاد ایدر * وبونس امره کلماتنده کلور * اولیانك کوکلندن شی لله کسمه کیم * سکا همت ایدن اول کوزیله قاشی دکل * یعنی همت مظهر احدیت اولان دلدندر یوخسه مظهر واحدیت اولان عناصر وارکان وجوارحدن دکلدر

* کر بپرانیم تیر آن نی زماست *

* ماکمان وتیر اندازش خداست *

* پرانیم * باء عجمیله نفس متکلم مع الغیر در پرانیدن تخفیف و تشدید له اوچورمقدر که پریدنك متعد یسیدر * تیراندازش * ضمیر کمانه راجعدر (معنای بیت) بودر که اکر بز اوق اوچورسق ورمی اتسك اول اوقی اوچورمق بزدن دکلدر بلکه بزیای واول یایك تیراندازی خدای متعال در بونده یلکلی اوقی مرغه وانك رمینی قوش اوچورمغه وتیر اندازی کمانه تشبیه وار در یعنی برکسه قوش اوچورسه اوچورمسی فی الحقیقه حقه مضاف اولوب اوچوران کمسه اورتاده آلت اولدیغی کبی اوق اتمقده وسائر افعالده دخی عبد آلتدر ولکن ظاهر بین اولان واسطه یه وحقیقت بین اولان محرکه نظر ایدر زیرا هویت وقدرت حقکدر اکرچه که عبد دخی کسب واختیار یوزندن مؤاخذه اولنور * ومحرك اصلی ومبداء اول اسم اعظمك مسماسیدر که جمیع اشیایه تأثیراندن حاصل اولور اکرچه هر نسنه ده سبب قریب اعتبار اولنوب اسماء جزئیه یه دخی نظر اولنور * ولکن اسماء دخی اسم اعظمه وسائط مقوله سیدر پس شهود اهلنك نظری ظاهره در مطلقا مظهره دکل * بونده قلبه وقلبك توجهنه اشارت واردر * زیرا قلبك برخصوصده همت وتوجهی اوق اتمق کبیدر پس قلب اول همت وتوجهه آلتدر وانده مؤثر اولان الله تعالیدر نتکم محکیدر که بروسه ده آسوده اولان حضرت امیر قدس سره الخطیر ایله انقره ده مدفون اولان حاجی بیرام ولی قدس سره العالی اراسنده نوعا تغیر اولمغله حضرت امیر آنی اهلاك ایچون توجه اتدکده تیرمثال برصورت تمثل ایدوب حاجی بیرامه اصابت ایده جك زمانده حاجی بیرام مطلع اولوب راه تیردن منحرف اولدقده اول تیر بر دیواره راست کلوب آنی منهدم قلدی دفعهٔ ثانیه ده

بيت شعرك دخی زمینی وار در که قافیه در وسقفی واردر که معنا در وچهاردکنی واردر بری صدردرکه اول مصراع اولدر و بری عروضدر که آخر مصراع اولدر و بری ابتدادر که اول مصراع ثانیدرو بری دخی ضربدر که آخر مصراع اخیردر وصدر وعروض وابتدا وضرب اراسنده واقع اولانه حشو دیرلر و بیت شعرده ریسمان ومیخ و پلاس اولدیغی کبی بیت شعرده دخی اسباب واوتاد وفواصل واردرنتکم علم عروضده مبیندر ❊ایزد❊ زاء معجمه نك فتحه سیله لسان فارسیده الله تعالی نك علمیدر لسان عربی ده کی لفظ الله واسان توركی ده کی تکری کبی یزدان لسان فارسیده پرادیجی معناسنه در که عرب خالق دیرپس ایزدله یزدانك فرقی ظاهر اولدی (معنای بیت) بودر که بیت سابقك تفسیر و بیان وکشفنی سن قرآندن اوقو و بنم کلامی لافه حمل ایلمه زیرا الله تعالی بیورمشدر که (ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمی) یعنی غزوهٔ بدر و سفر حنین ده وجوه وعیون کفاره رمی ایند کك خاکی سن رمی ایتمدك بلکه الله تعالی رمی ایتدی یعنی رمی ایتمکده اکرچه تشخص سنك ایدی ولکن هویت بنم ایدی پس بنم هویتمله حصوله کلن نسنه فی الحقیقه بنه بکا مضاف ومنسوبدر تشخص اورتاده آلتدر و بوندن فهم اولنور که حلاجك اناالحق دیدیکی دخی بوهویتله در پس بونده توحیدافعال حقیقتنه وقرب نوافل وفرائضك سرینه اشارت واردر زیراحقله بطش ورمیه کوره قرب نوافلدن معدود در که وجود حق وذات مطلق صفات عبده مرآت واحوالنی مظهر اولمقدر وعبدده ظاهر اولان حق اولمغله قرب فرائضدن محسوبدر که صفات عبد وکذلك احوالی ذات حقه مرآت وآنك وجودنی مظهراولمقدر پس مؤثر اولان الله تعالی در اکرچه عبد یوزندن تجلی ایلمشدر زهی شرف بعض کبار بیورمشلر در که حقك تنزلندندر که کندی نفسنی اضافت افعالده خلقه مساوی قلدی بونده ایسه مکر واستدراج واردر ❊ زیرا اکرعبد بوفعل اللهکدر دیرسه صادقدر و عبد کدر دیرسه دخی صادقدر نتکم آیت رمی بودعوایه شاهد صدقدر ولسان طائفه ده بو مرتبه یه موقف سوا دیرلر که اول مرتبه ده سید عبددن و عبد سیددن متمیز اولماز ❊ پس آیت رمی ده

وفانی فی الله او انلره کوره قبضهٔ قدرتده فنا بولمشدر نتکم کاور (فبی یبطش) وفهیم شعرنده کاور * صباقالمه شمع یوسف آساواولمه دامن زن * بزم انکشتمزدن دستمزای ماه کوتهدر * یعنی بزم دستمزده انکشتمز قالمامشدر بلکه سنك عشقك حالتی ایله بیخود اواوب جمله پرمقلرمزی قطع ایتمشوزدر نسوهٔ زلیخا کبی بوندن مقصود پرمقلر بنك وجودی عدم حکمنده اولدیغن بیاندر وکذلك نطق یوقدر تاکه ضر ونفعه متعلق سوز سویلیه بلکه ید حقیقتده سنك یدقدرتك اولدیغی کبی ضار ونافع سنسین وکلام مؤثر دخی سنکدر ضرونفعدن هرنه دم اوررسك بزه اول بابده سویلمك دوشمز زیرا نطق سنك انطاقکله در بوخسه بزم کندی حالمزله دکلدر و بز نطقمزی سنك کلام قدیمکده افنا ایتمشوزدر زیرا نطق خواص بشریه دندر پس الله تعالی اوزرینه اطلاق اولنماز کلام وقول ایسه اعمدر فامااولکه کلور (فبی ینطق) ظاهرده بشردن صدور نه کوره در و بوراده اکتفااوردر زیرا مقصود سمع و بصر و بطش ونطق وامثالنده عجز و یافنادر دست تصریح اولندیغی ذاتك قدرتی دستده اظهر اولدیغیچوندر انکیچون ید ایله قدرتدن تعبیر ایدرلر ونطق دخی تصریح اولندی زیراشفاعت وامر ونهی نطق وقولله اولور وعلی هذافقس

﴿ توزقرآن بازخوان تفسیر بیت ﴾
﴿ کفت ایزد مارمیت اذ رمیت ﴾

* تفسیر بیت * مراد بیت سابقدر که عالم فناده اولان اطلاق وجهی مشعردر بیت اصلنده انسانك کیجه ده اولان مأواسیدر صکره مطلق مسکنده استعمال اولندی جرومدر وصوف ووبردن اولمغه شاملدر وعرفده بیت شول مبنی مسقفك اسمیدر که مدخلی جانب واحددن اولوب بیتوتت ایچون بنا اولنمش اوله حیطانی اوج و یادرت اولمق مساویدر صفه ده دخی بومعنی موجوددر لکن صفه نك مدخلی واسعدر پس اسم بیت اکا دخی متناولدر و بیت شعر که ایکی مصراعدن مرکب اولان نظمدر بیت شعره مشابه اولغله بیت دنلدی و بیت شعر فتحله قلدن و پلاسدن خانه در که صحرانشین اولانلرده استعمال ایدرلر زیرابیت شعره بابدن دخول ایتدکلری کبی بیت شعره دخی مطلعدن دخول ایدرلر و بیت شعرك زمین وسقف وچها ردی اولدیغی کبی

تقدیم ایتدی آدمه الحاقدن اوتوری زیرا حسددار اولان نسنه‌لر دنیاده آدمه ملحق اولدقلری کبی جنتده دخی ملحقلردر ولکن صورتلری اول موطنه کوره‌در وبردخی بودرکه نقش شدی نقش غمه کوره قلیل درکرك معنای اوله کوره وکرك معنای ثانی‌یه کوره‌مرو بدرکه آدم علیه السلام فرق سنه طینتی تخمیر اولندقده اوزرینه اوتوزطقوز سنه غم و برسنه سرور یاغمشدر (لمحرره) فرق یلده برکار آدمك یوزی *نیجه اریمسون غم ایله اوزی * قرقی کچدی عمرم بندخی کلم * اکری بلم طوغری سو بلرم سوزی * و بونده نفسله روحك تعلقاتنه اشارت واردر زیرا نفسده هیئات مظلمه باقی اولدقچه دیوحکمنده‌در نتکم روح انوار حقله منور اولدقده انسان صورتنه کیرر پس کاه اولورکه روح دخی حکم جوارله صورت نفسه تحول ایدروکاه اولورکه نفس دخی حکم جوارله عنایت باری یاری اولوب صورت روحه انتقال ایدروانسان اطوار مختلفه وتجلیات متنوعه وصفات متقابله اوزرینه اولمغله مجموع عالمدن عبارت وجمیع مظاهردن نمونه‌در پس کندینه هرنه مقوله معنایی اضافت ایلسه درستدر (لمحرره) کاه اولور صورت ملك کورینور* کاه اولور هیئت فلك کورینور *مظهر اسماء حسنی اولمغین * صدمعنی رخنده بك بك کورینور

دست نی نادست جنباند بدفع

نطق نی تادم زندرد ضرونفع

* جنباند * غمله مضارع متعدیدر مصدری جنبانیدندر دپرتمك معناسنه *دفع* دالله غالبا قبل الوقوع ورفع راله بعد الوقوع مستعملدر والاقرآنده دفع رفع معناسنده دخی کلشدر نتکم بیورر (ان عذاب ربك لواقع ماله من دافع) زیراواقع نازل دیمکدر ومحتملدرکه دفعی قبل النزول اوله *ضر* فتحله وضمله نفعك ضدیدر وياخود فتحله مصدر وضمله اسمدر کما فی القاموس واسماء الله‌ده کلور الضار النافع ومفرداتده کلورکه ضر سوء حالدر یانفسنده قلت علم وفضل وعفت کبی ویاخود بدننده عدم جارحه ونقصان کبی ویاخود حالت ظاهره‌ده درجاه یوزندن ونفع خیر مقوله سیدرکه مرغوب فیه‌در (معنای بیت) بودرکه ال بوقدر تاال دپره‌ده دفعله یعنی الیله بربلایی دفع ایده واریسه‌ده خود مقطوع کبیدرکه حکمی یوقدر زیراتأثیرحق اولدقچه اختیار یله حرکته قادردکلدر

کاه نقش شادی ایلر نقش انسان ونقش طاووس ونقش طوطی ونقش
آهو وغیریلر کبی که صور بدیعه سی معجب ونظرده خوش وقابده مفرح
وباعث نشاطدر * وکاه نقش غم دوزر نقش شیطان ونقش خنزیر
ونقش فیل ونقش غراب وامثالی کبی که نقوش هائله وصور منفوره در نتکم
کلستانده لطائف سعدیدندر که غراب البین حقنده زبان طوطیدن کلور
* علی الصباح بروی تو هر که برخیزد * صباح روز سلامت بروی مسا باشد *
و بویله دیمك دخی جائزدر که کاه اولور که سبب سرور وساز اولوب
انسانی خندان وکاه اولور که باعث قساوت ساخته گریان ایلر نتکم والهی
اسکوبی نظمنده کلور * امید وصاله خندان وبیم هجرله گریان *
دلا بیهوده طفل آسا کاه اغلر کاه کلرسن سن * بونده اشارت واردر که
الله تعالی بعض خلقی قبضتین حکمی ایله خلق ایتمشدر انسان کبی که
نشأسی جمال وجلالی حاملدر اگرچه که صورت ظاهره ده احسن
تقویم اوزرینه مخلوق اولوب شاننده (فتبارك الله احسن الخالقین) وارد
اولمشدر (لمحرره) بریانك زهر و بریانك تریاق * کاه سوندر کاه سویندرور کاه یاق *
و بعض خلقی قبضهٔ واحده حکمی ایله انشا ایلمشدر یا جمال اوزرینه فقط
ملك کبی اگرچه که صورت ظاهره ده حسنله دخی مثل اولنمشدر انکیچون
انسانه کورنمزلر یا مطالعهٔ جمالرندن دیده لر خیره لنوب عقللر متغیر
اولور پس انلری رؤیت طاقت بشردن خارجدر (لمحرره) ملك حسننده
آدم کورمین کورسون سنی جانا * اگرچه کورمکه طاقت کتورمز
دیده بینا * ویا جلال اوزرینه فقط شیطان کبی ولکن جان قومی
ایکی قسمدر بری شیطاندر که نشأه سی حامل جلال اولدیغندن ماعدا
صورتی دخی زیاده زشتدر شویله که اگر انسانه قبح اصلیسی اوزرینه
تمثل ایتسه انسان آنی رؤیته طاقت کتورمز (لمحرره) شویله در قبح دیو
ملعونکیم * کورمسی کوزه ضرردر آنك * اوغره در بر بلایه اکسزدن *
یاننه اوغراسون انسانك * و برقسمی دخی جندر که حسن صورتله مثل
اولنمشلردر انکیچون برمحبوبی مدحده مبالغه ایتسه لر ملك زاده و پری
زاده دیرلر کویا ملکدن و پریدن طوغمشدر که زیاده کوزلدر ونجاتی
لطائفندندر که شعرنده کلور * برپری ایچون اقار ایکی کوزم چشمه لری
* صاقنك یلمش اولك ایکیدر اول صو بکلر * بونده نقش شادی یی

اولدیغی بز وامثالی نسنه لردر که اوزرلرنده نقشه صلاحیت اوله (المحرره)
اورمـــه زنان کرکفه کرکع * نقش ایدر میدی دستمـال کرکف *
(معنـای بیت) بودر که بارکاه حقه منسوب اولان خلقك جمله سی ودست
قدرتك صنیعی اولان موجوداتك مجموعی قدرت حق اوکنده عاجز وبی
اقتدارلردر اکنه دیدکلری آلت اوکنده کرکف وکرکف مشتمل اولدیغی
ثوب منقوش عاجز وبی اقتدار اولدقلری کبی بودخی بیت سابقك
مضموننه نظیردر زیرا اکنه اوکنده کرکف واکنه دخی آنی استعمال
ایدن کسه نك پرمقلرنده وپرمقلر دخی آنك قدرت اختیاریه سنده عاجز
وربوندر الحاصل نقش اکنه واکنه دخی پرمغه وپرمق دخی آنك قدرت
اختیاریه سنه مخالفت ایتمکه قادر دکلدر * وبومقام ونظائری توحید
افعاله ناظردر وشـاطبیده کلور * یعد جمیع النـاس مولی لانهم *
علی ماقضـاه الله یجرون افعلا * یعنی هرکس افعالنده قضاء حق
اوزرینه جاریدر پس آنی اول خصوصده سـب ایتمـك واندن اوتوری
اکا اعتراض یوقدر مکرشر بعت مرتبه سـنده لاجل المصلحه جرح
وانکاره مأذون اوله وسب دهردن نهی اولندیغی دخی معنای مذکوره
ناظردر نتکم حدیثده کلور (لاتسبوا الدهر فان الدهر هوالله) یعنی دهرك
حوادثی حقه منسوب اولمغله انی سـب ایتمك حق سبه تجاوزایدر نتکم
سفینه نك دریاده حرکت وجریانی ریحه وریحی قدر معلوم اوزرینه تحریك
دخی فرشتهٔ باده وفرشته دخی مشیت حقه مستند ومربوطدر * پس
ریحی سب ایتمکده فائده یوق وبلکه ضرری چوقدر ومیت ایله ملك الموت
دخی بویله در (المحرره) سب ایدرسن ملك الموته ندن * ای حقك قدرت
وقهرن اونیدن * جمله مجبور قدرت حقدر * عالم فانیه کلن کیدن *

﴿ کاه نقشش دیو وکه آدم کند ﴾
﴿ کاه نقشش شادی وکه غم کند ﴾

نقشش ضمیر خلقه راجعدر که غم که نقش غم تقدیرنده در (معنای بیت)
بودر که الله القادر خلقك نقشنی کاه شیطـان وکاه انسـان ایلر یعنی
مخلوقاتك کیمن شیطان اولق اوزره نقش وکیمن دخی انسان اولمق اوزره
تصویر وکیمن دخی غیری صور مختلفه اوزرینه خلق ایلر نتکم تجلیات
مختلفه سی بصیرت وبصر اهلنه نمایاندر * پس بو کلام اکتفاقبیلندندر

حقه ناظر اولوب مستریح اولورلر * وبو معنایی مکاشفه دن محجوب اولنلر واسطیه قصر نظر ایدوب ورطهٔ رنج وبلاده قالورلر حکیدر که لقمان حکیمی برکسه زشتلك ایله وصف ایدوب تقبیح وتعییب ایتدکده جوابنده بنی تعییب ایتمدك بلکه خالقی تعییب ایتدك دیمش زیرا خلق خالقه مستند در مخلوقه دکل پس بو خصوصده لقمان عاجز اولدیغی کبی آنی تصور ایدن ملك دخی عاجزدر *زیرا مأمور اولدیغی جهتدن مجبوردر الحاصل دنیاده نقدر اسباب یوزندن صادر اولان افعال وار ایسه جمله‌سی مسببه منوطدر واول اسباب اقلام حکمنده‌در * افلاکك حرکتنده نظر کاتبه اولدیغی کبی اسبابك جنبشنده دخی التفات مسبب الاسبابه در پس اسبابه ارتباطده راحت اولدیغندن ماعدا شرکدن دخی خالی دکلدر * فاما مسببه ارتباطده حضور اولدیغندن ماعدا توحید حقیقی ایله تحقق دخی واردر * وبونکله محجوب ومکاشف بری برندن متمیز اولور وکلمات حضرت هدایی قدس سره ده کلور *موحد ایلمز پس غیری اثبات * که التوحید اسقاط الاضافات * وبوستانده کلور* اکر عز وجاه ست اکر ذل وقید* من از حق شناسم نه از عمرو وزید *

* پیش قدرت خلق جملهٔ بارکه *
* عاجزان چون پیش سوزن کارکه *

خلق مخلوق معناسنه در* جمله* ده اولان همزهٔ اضافت وزنیچون اختلاس اولنور*بارکه*بارکاهدن مخففدر معناسی سبق ایتمشدر مقصود بارکاه حقدر وحقه بارکاه ودرکاه اثبات ایلمك تمثیل وعظمتنی تصویر طریقیله در وکذلك جناب حق وامثالی بطریق الکنایه در جاهل باللسان اولان اطلاقدن تحاشی ایدر * سوزن * ضمله اکنه در عرب خیاط دیر کسره له وتخفیف ایله وشعراء متقدمیندن سوزنی نك انتسابی سوزنه در زیرا بخاراده برسوزنکر شاکردنه عاشق اولوب واروب اول سوزنکره شاکرد اولمش واول صناعتده مهارت تام بولمشدر * کارکه* کارکاهدن مخففدر کارکاه مطلق ایش اشلنن یر در کارخانه کبی اکرچه که کارکاهده بعض خصوصیت دخی واردر انکیچون بوراده سوزن قرینه سیله کرکف دیدکاری نسنیه محمول در که زنانده سوزن وزر والوان رشتهٔ حریر ایله دستمال وامثالی نسنه‌لری نقش ایدر * بوراده مراد کرکفك مشتمل

مقدمدر زيرا غضب وجود خارجيدن صكره بعض عوارض حسبيله در
اكرچه كه تعلقدن قطع نظر صفات حقده تقدم وتأخر يوقدر (سؤال
اولنور) سه كه بيتده اولان مصراعين بحسب المضمون بري برينه
متخالفلردر زيرا مصراع اولدن عدم طلب وثانيدن وجود طلب فهم
اولنور (جواب بودركه مقصود بزدخي مظلوبي زبانه كتورمدن حق
تعالى سؤاله حاجت قومدي ديمكدر پس اول عالمده تقـضا واربدي
ولكن تقـاضاى ذاتي واجابتي دخي اجابت ذاتيه ايدي بو تقـاضا
وجواب ايسه سائر مراتبده اولان تقاضا وجواب كبي دكلدر زيرا سؤال
حالى وسـؤال مرتبي وسؤال روحاني وسؤال طبيعي مزاجي وسـؤال
طبيعي عنصري مرتبه‌لري واردركه جوابلري دخي انلره كوره اعتبار
اولنور پس مصراع ثانينك مآلي دخي عدم تقاضا وسؤالدر

﴿ نقش باشد پيش نقاش وقلم ﴾
﴿ عاجز وبسته چو كودك در شكم ﴾

* قلم * آلت كتابت اولان قامشدر كرك يونلمش وكرك غيري قلم اصلنده
صلب اولان نسنه‌يي قص ايتمكدر طرنق قص ايتمك كبي اقاليم سـبعه
ديدكلري ارضك يدي حصه سندن هر بريسي اصحاب هيئت تقديري
اوزرينه مقسوم ومقطوع اولمق اعتباريله‌در * كودك * ضمله اوغلان
معناسنه * شكم * قارندر بطن معناسـنه بوراده منبت ولد اولان رحم
معناسنه‌دركه شكم آني مشتملدر (معناى بيت) بودركه نقش نقـاش
ونقاشـك انكله رسم ايتديكي قلم اوكنده عاجز وبسـته اولور اوغلان
انارحنده عاجز وبسـته يعـني بغلو ومحصور اولديغي كبي * يعني
اوغلان رحم مادرده محصور اولوب انك نقش وتصويري ملك الـنده
اولمغـله مرادحق اوزرينه نقش وتصوير واوغـلان اول خصوصده
زبون ومجبوردر زيرا عدم تـكون ونوابع وجود اولان هيئـات مختلفه
وكيفيات متباينه النده دكلدر * پس مطلق نقش دخي بويله‌در زيرا
نقش قلم ايله اولور قلم دخي نقاش النده‌در بناء على هذا قلم نقاش النده
ونقش دخي قلم اوكنده مجبوردر * ونقشك وجودي قلم واسطه سيله
نقاشه مستنددر پس نقش واسـطيه باقيوب نقاشه ناظر اولمق كركدر
انكيچون اهل الله وسائط واسبابه التفـات ايتميوب هر امرك ظهورنده

بياندر محكيدر كه محمد بن المنكدر رحمة الله عليه بر كيجه طوافده دعا ايدوب
اللهم اعصمني ديدي و بو خصوصده الله تعالى او زرينه اقسام ايتدي
اول كيجه خوابده كورديكه كويا بر قائل ديركه اول سنك ديديكك
اولماز زيرا معصوم اولان خطادن محفوظ اولور الله تعالى ايسه عصيان
اولنمق مراد ايدر تا كه مغفرت ايليه و بو مقام حكمت مسكوت عنهادندر
محافظه اولنه و بو كا نظيردر كه فضولي نعتنده كلور * اولقدر ذوق شفاعت
جوهر ذاتكده وار * كيم كلور عرض خطا معنيده براحسان سكا *
و بو كلامده حسن اعتذار واردر واعتذار تواضعدندر وتواضع جميع
كسرلرى جبر وويرانلرى عمارت ايلر (لمحرره) تواضع سردر اخلاق
بشرده * نتكم كبر سردر شور وشرده *

* مانبوديم وتقاضا مان نبود *

* لطف تو نا كفتهٔ ما مى شنود *

* تقاضى * حقنى استمك و بورجك قضاسنى مديوندن طلب ايلك
صكره مطلق سؤال وطلبده استعمال اولندى عجم بومقوله كلمتك ياسنى
الفه قلب ايدوب تقاضا وتجلا وتسلا دير وعجمه تبعيت ايله لسان تركيده
دخى اول وجهله شايعدر پس ابن كمالك اغلاط عوامدندر ديديكى
غلط وكلام اهل نقصاندر * مان * ضمير نفس متكلم مع الغيردر بزديمكدر
* نا كفته * سويلنمدك سوز يعنى هنوز دله كلين سوز زيرا كفت كاف عجمينك
ضميله دله كلن سوزدر هنوز سويلنمدين سوزه سخن ديرلر * شنود *
ضم شين ونونله ماضيدر شنودنكه اشتمك معناسنه در شنيدن كبى
(معناى بيت) بودر كه بز هنوز وجود خارجى ايله موجود دكل ايدك
و بزم اول خصوصده تقاضا وطلبمز بوغيدى زيرا ديمشلردر كه * درحضرت
كريم تمناچه حاجتست * سنك لطفك بزم هنوز لسانه كلمدك سوزمزى
اشتدى وحاجتمزى رواقيلوب وجود عينى ايله موجود قلدى زيرا اعيان
ثابته وحقائق ممكنه لسان استعدادله اسماء آلهيه دن ظهور وتجلى
ديلرلردى و بو اشتمكى واشتمك معامله سين قلمغى لطفه نسبت ايلدى مع هذا
اشيدن فى الحقيقه الله تعالى دركه سميعدر زيرا قبول رجا لطف وجمالنه
دائردر پس بونده سببه نسبت واردر الحاصل حقائق ممكنه نك وجود
خارجى بولدقلرى لطف ورحمتك تعلقندندر بو تعلق ايسه تعلق غضبدن

سخاصفت غريزيه دركه شحك مقابله سنده واقع اولمشدر وجودكه بخلاف مقابلى در سخاندن اتم واكملدر زيرا جود وبخله بطريق العاده اكتساب تطرق ايدر شح وسخاده ايسه اكتساب اولماز زيرا غريزى وضرور يدر وجوده ريا تطرق ايدر وانسان آنى خلقدن عوض والله تعاليدن ثوابه متطلع اولديغى حالده اشلر سخاده ايسه ريا وملاحظهٔ اعواض اولماز زيرا سخا نفس زكيه نك اثر يدر و حق تعالى سخا ايله متصف اولماز زيرا غراضدن منزهدر پس بيت مثنو يده سخا مطلق عطامعناسنه محمولدر زيرا سخا وجود وكرم وايثار عطا اقسامندندر وجائزدركه وزيره خطاب ملاحظه سيله ذكر اولنمش اوله زيرا سوق كلامدن مفهوم اولان كلامى جانب وزيره امالهدر اكرچه نفس وزيره دكلدر زيرا نفس وزيره خطابده تفكيك نظم لازم كلور نتكم اهل فهمه خفى دكلدر وخاتى بو يله مواضعده عالم جمعه ناظراولوب صورت حقده ابرازايتمكله صفات مخلفهٔ حق خلق اوزرينه اجراء ايتمك بعيد وبلكه ابعددر زيرا لسان مولوينك عادتى دكلدر * مع هذا ابيات لاحقه وسابقهده حالى منافى مضمون واردر تدبراونه (معناى بيت) بودركه بزه نظر ايليه وسوز يمزه باقه وايتديكمزه قالمه ومقتضاسيله معامله ومؤاخذه ايلمه اكرچه كه هرخصوصده جرم وجنايتدن خالى دكلوز سن كندى اكرام وعطا كه نظرايله وسكالايق اولان وجهله معامله قيل نتكم اثرده كلور (اللهم افعل بنامانت اهله ولاتفعل بناما نحن اهله) وولى الدين زاده احمد پاشانك استانبولده يدى قلهده محبوس ايكن سلطان محمد فاتحه قصيدهٔ استعفاسنده كلور *قول خطا ايتسه نوله عفو شهنشاه قنى *طوتهلم ايكى الم قانده ايمش قانى كرم* محكيدركه سلطان محمد قصيدهٔ مزبوره يه مطلع اولدقده عفو ايدوب بيوررلركه احمدده بوعذوبت بيان وفصاحت لسان واريكن سلاطين وملوكدن اكا آسيب وزوال يوقدر (لمحرره) اولسه نطقنده آدمك تأثير*دشمنى لال اولور دوستى اسير*بونده غفور ورحيم وامثالى اسماء آلهيه يه اشارت واردر زيرا حق تعالى عبادى خلق ايتمزدن مقدم انلردن خطا صادر اولاجغنى بيلوردى واول وقتده خطالرى اوزرينه قلم عفو چكمش ايدى زيرا بيورر (سبقت رحمتى غضبى) مقصود صفة رحمتك تعلقنده اقدميتى

اولمامغه چاره بولماز بلکه اثر ذاتی سلنوب کیدر ورسمی بوزیلوب فنا وعدمه عزم ایدر * بونده نقاش ایله خلاقه ونقش ایله مخلوقه اشارت واردر ولکن نقوش کائنات اراسنده نقش انسان نقش زیبادر نتکم انك حقنده کلور (وصورکم فاحسن صورکم * فتبارك الله احسن الخالقین) بونده حقك قدرت تامه وقهر عظیم و بطش وسطوتنه تنبیه ومنع وعطا انك یدقدرتنده اولدیغنه ایما واشارت واردر * بوجهتدنکه عالم ارواحدن اسفل سافلینه کلنجه جمیع موجودات فعال لما یرید النده مقهور اولوب اطوار مختلفه ده تقلب ایدرلر کاه وجود شخصیلری ایله موجود و کاه دیار عدمه طوغری کیدرلر هیچ برینك بر یرده قراره قدرتی یوقدر ولکن بوندن جبر لازکلمز زیرا حالت بقاده فی الجمله اختیار واردر ولکن حق تعالی اسم جبارك حکمی اوزره وقت فناده جمله بی جبر ومراده غالب اولور زیرا اسم اعظمك حکمی بودر الحاصل مخلوقك جانب وجوده حرکتی کندی اختیاریله اولمدیغی کبی طرف عدمه دخی توجهی بویله در فاما بو اثناده نیجه اختیارات واقع اولور نتکم کلسه کرکدر ان شاء الله تعالی و بوندن فهم اولنور که خط قلم النده وقلم دخی کاتب النده زبون ومغلوب اولدیغی کبی جمیع اشیا دخی دست قدرتده بویله در کرك دست قدرت مظاهر بوزندن اعتبار اولنسون وکرك مجرد نظر اولسون (لمحرره) نظر ایلرسه جبرله جبار * جمله مجبور اولور صغار و کبار * فعل خلق ازلدی خالقه مقدور * اولمدی کسه یه هیچ بار *

منکر اندر مامکن در مانظر
اندر اکرام وسخای خودنکر

* منکر * اصلنده نکردر که امردر اوزرینه میم مفتوحه ادخال اولنوب صیغهٔ نهی اولمشدر ولکن ضرورت وزنیچون نونك کسره سی اختلاس اولنور بعدذا بو ابکی جمله بری برینك تفسیری واقع اولمشدر زیرا منکر اندر مادیمك درمانظر دیمکدر * بودخی لطائف کلامدن معدوددر اکرچه که بری برینك عینا عکسی دکلدر و بعض اشعارده عکس عینله دخی وارد اولمشدر نتکم کواهی نظمنده کلور * شکر زلال لعلك لعلك زلال شکر * عرعر نهال قدك قدك نهال عرعر * سخا * معطی الیهه حاجت اولدیغی مقدار عطا ایتمکدر زیاده دکل وعوارف المعارفده کلور که

* (معناى بيت) بودركه كندى انعام ايتدوكك لذت وجودى بزدن كرو طوتمه واليمزدن آلوب بزى تكرار ديار عدمه صالمه ومجلس عيش وعشرتك لوازمندن اولان چرزى وقوام بزم اولان باده وجامى كرو دوندرمه ومجلس عيش وحيا تمزك شمعنى سيوندرمه بلكه ياقديغك چراغى احيا ايله ولوازم وقوام مجلسى بزه طوغرى دوندر واسما وصفاتك اليله هدايا وعطاياكى بزه كوندر بونده وجوده انعام ديدى زيرا اساس النعمدر ونقلدن مراد احوال مختلفه وباده دن مقصود عشق وجامدن مرام تجليلاتدر زيرا تجليات صفاتيه بوزدن قلبه مستانه لك عارض اولور ونيجه احوال واذواق ومواجيد ظهور بولور وجام فى الحقيقه دادركه آينهٔ عالم نمادر وبونده فيض وجودك دوامنى رجا اوردر ولكن دوامى ايكى وجهله در يانشأهٔ دنيويه حسبيله طول بقا ويانشاهٔ اخرويه جهتيله تقلبات اطواردر زيرا تجلئ وجود ابدى استتار قبول ايتمز وموجود اولان بالكليه معدوم اولوب كتمز بلكه مراتب مختلفه ده تقلب وتطور ايدر اسماء آلهيه نك مقتضاسى جهتيله (لمحرره)

* كيمكه بولدى تجلى ايله وجود * ابدى اكسك اولمدى اكا جود *
نيجه مفقود اوله بو خلق جهان * خالقى دائم اولور كن موجود *

ور بكبرى كيست جست وجو كند
نقش با نقاش چون نيرو كند

* جست وجو * جست ماضى وجو امردر ولكن بويله يرلرده حاصل بالمصدر مراد اولنور ارامه واستمه معناسنه نتكم كفت وكودبرلر سوز وساو وزدوكيرد برلر اورمه وطوتمه معناسنه نتكم بالاده شرح اولنمشدر * چون * اشباع واوله نته ديمكدركه عرب اول معنادن كيف ايله تعبير ايدر * نيرو * نونك كسريله قوت معناسنه در زوركبى كه كوچدر نيرومند قوتلودر وكلستانده كلور * درختى كه اكنون كرفتست پاى * بنيروى طفلى برآيد زجاى * (معناى بيت) بودركه واكر اول ذكر اولنان لذت وجود وامثالنى بزدن اخذ وخلع ايدرسك كيمدركه بردخى آنى جست وجو ايليه وارايوب استيه نقش نقاشله نوجهله قوت وپنجه طوته يعنى نقاش نقش وتصوير ايلديكى نقوش مختلفه يى محو وازاله ايتسه امتناعنه قادر اولماز * وطالب بقا اولوب زائل ومنحى

ماسوایه دكل اكرچه كه ماسوانك دخی ماسوی اولدیغی بالنسبه در * زیرا مظاهر اسماء وصفا تدر وعشق مجازینك عشق حقیقی یه وسیله اولدیغی بالاده کذر ایتمشدر * پس بی عشق اولان آدم انسان حیوانیدر انسان حقیقی دكل بوندن فهم اولنور كه زاهد مجرد ومنكر متعصب آدم پایه سنده دكلدر * زیرا آدمك جنتدن ارضه هبوطی عشقله ابتلا ایچون ایدی پس بوابتلادن خالی و بومعنادن عاری اولان آدم زاده دكلدر * زیرا ولد اودر كه آنده سر پدر موجود اوله * و بونده تلویح واردر كه عاشقلق حقك ایجاد وخلقیله در بوخسه انسانك كندی صنع واختیاریله دكلدر اكرچه كه عشق وسائر اوصاف واحوال عین ثابته نك مقتضیاتندر لكن مقتضای مذكوری اظهار ایتمك ایجاد حقه منوطدر و بونده ایما واشعار واردر كه هر وجود عدم ایله وجودن مركبدر والاعدم مطلق حقه نیجه عاشق ومنجذب اولور

﴿ لذت انعام خودرا وامكیر ﴾

﴿ نقل و باده وجام خودرا وامكیر ﴾

* وا * كرو معناسنه * نقل * نونك ضمیله چرزدر وفی القاموس النقل ماینتقل به علی الشراب وقد یضم اوضمه خطاء انتهی والتنقل چیزی را نقل كردن كما فی تاج المصادر * باده * اوزم صوبندن مطبوخ اولان خمردر * جام * اولنده اولان واو عاطفه نك ضمه سی وز نیچون اشاع اولنماز معلوم اولكه معطوف علیهك آخری ضمه یه متحمل اولسه معطوف اوله واو عاطفه ادخال اولنور ولكن تلفظ اولنماز جان ودل كبی نقل و باده دخی بوقبیلدندر واكرضمیه تحملی یوغیسه واو عاطفه مضموم اوقنوب ضمیه دلالت ایچون پاوسرو آینده ورونده باده وجام دخی بو بابدندر ونقل وباده وجامك خودلفظنه اضافتی ملكك مالكه اضافتی قبیلندندر زیرا حق تعالی بونلره مالك وانلری خالقدر اكرچه كه كندی ذات كریمی اكل وشرب ونظائرندن منزهدر * و بونده مناسباتی جمع واردر كه لذت ونقل و باده وجام در زیرا بی مناسبت و بلاجهت جامعة عطف جائز دكلدر مكر امور متباینه یی تعدا د طریقیله اوله خاتم وخف وسطل كبی * و بو كلامده مأكول ومشروب جهتندن دخی مناسبت اخری واردر * زیرا نقل مأكول وباده مشروب ولذت ایكیسنی جامعدر

لذت هستی نمودی نیست را
عاشق خود کرده بودی نیست را

* لذت * ادراك ملايمه ديرلر حاسهٔ ذوق قاتنده طعم وحلاوت وبصر يانده نور وامثالی كبی (معنای بيت) بودر كه معدومه وجود لذتی كوستردك وحلاوت تجليدن اغزينه داد ويردك بناء على هذا معدومی كنده كه عاشق ايلش اولدوك يعنی معدومك حقيقت امكانيه سنه وجود له تجلی ايلدكده امر وجود جهت جامعه وباعث ارتباط اولوب بوسببدن آنی كنده كه عاشق قلدك زيرا تجلئ وجودله حقايق كونيه متميز اولور وهر حقيقت موجوده وجود حقيقی يه آينه اولمغله حجاب كبريا تعبير اولنان رتبهٔ مظهريتدن جمال وجود حقيقی منكشف ومنجلی اولوب حقيقت انسانيه دخی آينهٔ مزبوره دن جمال مذكوره چشم بصيرت ايله نظر انداز اولدقده اكا عاشق اولدی وانك ظهور بله قاب قوسين مرتبه سی وواحديت پايه سی حصوله كلدی بوسببدن مولد سليم نی ده كلور * ع * كل حبيبم سكا عاشق اولمشم * زيرا عشق برجوهر فرد دركه ابتدا تجليسی طرف حقدندر وحقدن عبده تجلی وميل وانجذاب صفتی اولبجق عبد دخی جهت ارتباط سببيله ناچار مولايه عاشق اولور وبورابطه ايله عاشق معشوقی بولور * وايكی حقيقت عالم فناده بربرنه ملاقی اولوب مرتبهٔ اوادناده وجود واحددن غيرقالماز وعشق حبه وحب دخی سرمطلقه مبدل اولور اكرچه كه عالم بقايه كوره بومرتبه نك صاحبنه محبوب ديرلر نتكم رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حبيب الله اولمغله مختص اولدی (لمحرره) باصه اوادنايه برعاشق قدم * منزل وحدتده جايلر اودم * بونده اشارت واردركه عالم عدم وفناده لذت يوقدر زيرا لذت نعيم مقوله سيدر نعيم ايسه عالم صفاتك حكميدر عالم ذاتك دكل پس لذت عالم وجود وبقاده درانكيچون اهل جنت پرلذت واهل نار بی لذتدر بوسببدندركه دنياده بحسب السلوك نهايات فناده اولنلر اكل وشربدن منقطع اولورلر وبدل مايتحلله محتاج اولمازلر * زيرا خالق صفتيله متصف اولمشلردر ودم بدم عرقلرنه نورجاری اولمشدر * وبونده رمز واردر كه عشقده معتبر اولان حقه تعلق ايدن عشقدر

(لمحرره) مركز عالم اولوبدر آدم * عالم آدمله دور ايدر هردم *

* باد ما وبود ما از داد تست *

* هستیء ما جمله از ایجاد تست *

داد عدلدر بوراده عطا وامداد معناسنه در (معنای بیت) بودرکه بزشیر علم صورتنده اولدیغمز حسبیله محرك اولان بادمز كه روحدر زيرا باد كبی منفوخدر و بو وجوديمز سنك عطا وامدادكدندر زيرا اكر سنك لحظة فلحظة وصول فيضك اولمسه بزده بقاء وجود بولنمزدی پس اصل وجودسنك رحمت امتنانيه كك اثری اولديغی كبی حركات وسكنات وسائر لوازم وجوددخی انك اثريدر بناء على هذا بزم جمله وارلغمز سنك ايجادكدندر غيريك اصلا صنعی بوقدر نه وجودده و نه وجودك توابعنده بونده طائفهٔ اهل اعتزالی ردواردر زيرا انلر كنديلريچون خلاقيت اثبات ايدرلر محكيدركه برسنی برمعتزلی ايله مسئلهٔ قدرده مناظره ايلدی معتزلی قاقوب اوراده برالما اغاجندن برالماقوپردی وسنی يه خطاب ايدوب اشته بن قوپردم ديدی سنی دخی اكر فی الحقيقه سن قوپردك ايسه المايی اصلنه رد ايله ديدی يعنی قوپرديغك محله وصل ايت ديوسويلدی اوراده معتزلی مفحم ومنقطع اولدی سرالزام بودركه ايجاده تعلق ايدن قدرت ايكی ضده صالح اولمالودر پس اكر تفريق اجزاء عبدك كندی قدرتيله اولايدی وصلی دخی كندی مقدوری اولوردی چونكه وصله قدرتی اولمدی فصله دخی قدرتی اولمديغی ظاهر اولدی و بو ايكی معنانك عدم حصولی عدم ايجادی مستلزمدر پس عبد فی الحقيقه نيجه فاعل وخالق اولور كه ضعف وعجزله متصفدر بونده باد له روحه و بود له جسده اشارت واردر كه ايكيسی دخی مخلوقدر ولكن روحده لطافت وجسدده كثافت واردر وجسد رياضات ايله تلطف ايديجك صورت روحه داخل اولور انكيچون اول وقتده جسده دخی روح كبی حائل قالمزوايجادومقصود موجدك موجده لقاسی وانكله تجلی وظهوريدركه عقل قاهر ايله فهمی مشكلدر وبولقانك سری (و نفخت فيه من روحی) قول شريفنده مندرجدر زيرا بو نفخدن مراد منفوخ فيه ده باد له ظهوری كبی جسدده دخی روحك بروزيدر وبو سببدندر كه حی اولان ممثليدر منفوخ فيه كبی ميت ايسه روحك مفارقتيله ذبول قبول ايتمشدر (لمحرره) آشنای بحر عرفان اول دريكتا چقر * برلفظدن عارفيسك نيجه بيك معنی چقر

يعنی اول ارواح عالیه‌در که انلرده که نه جسد کثیف ونه جسد لطیف
واردر بلکه جسددن مطلقا مجردو عاریلر وعالم استغراقده حقه ناظرلردر
پس سائر ملائکه‌نك محسوس اولمق شانلرندندر انکیچون رسول الله صلی الله
علیه وسلم ایله معراجده وجبل حراده جبرائیل علیه السلامی صورت
اصلیه‌سی اوزرینه کوردی وسائر اوقاتده تمثل طریقیله کوررلردی وافراد
امتدن دخی نیجه‌لر عالم مثالده کورمشلردر وخصوص اوزرینه جبرائیلی ابن
عباس وحضرت عایشه رضی الله عنهم حضور رسولده کوردیلر ولکن
جبرائیل اولدیغن بلمدیلر صکره رسول اللهك اخباریله بیلدیلر وبومقام اهلی
معانیء متجسده‌یی دخی ادراك ایدرلر وبوفقیره دخی بعض ارواحی رؤیت
واقع اولمشدر وبعضلرینك دخی طواف ایدرکن باب کعبه یاننده حضورلری
اعلام اولندی وانلره سلام ویرلدی ملائکه‌ار بعه وخلفاء اربعه کبی ولکن
رؤیت ویاخود کلاملرینی سماع ایتمك واقع اولمدی فلله الحمد علی ذلك وبعض
کبار کلامنده کلور که الله تعالی ارواح نوریه وناریه یعنی ملائکه وجنی خلق
ایتدکده ایکیسنی دخی اعین ناسدن مستترقیلدی اکرچه که انلرك مجالسنه
حاضراولورلر وحیث کانوا بله بولنورلر پس انلرله اعین ناس اراسنده حجاب
مستور واردر بوسببدن ناس انلری کورمز مکر انلر ایچون ظاهراولمق
دلدکلری وقتده کوررلر وملائکه‌یه جن دیدیلر استتارلرندن اونوری
وابلیس ناردن ایکن آدم علیه السلامه سجده خصوصنده نوردن اولان
ملائکه‌یه ضم اولندی زیرا ناسدن استتار ومحافله حضورجهتیله ارالرنده جهت
جامعه وارایدی یوخسه حقیقتده ملائکه‌دن دکل ایدی ذکر اولنان
معنادن اوتوری که نوریت ملائکه ناریت جندر وبونده روحك بعض
اوصافنه اشارت واردر انکیچون دیمشلردر که‌بی نشاندر زیرا محسوس
دکلدر نشانی واردر زیرا تشخص انساندن تعین واثر کوسترمشدر این
وآندن فارغدر زیرا این وآن جهتده اولور روح ایسه فی الحقیقه بی جهتدر
اما این وآنی واردر زیرا روحله جسم ازدواج ایتمکله کوزدن کورر
وقولقدن ایشیدر ودلدن سویلر وعلی هذا وبونده تنبیه واردر که روح ناپیدانك
برلحه جسددن فیضی منقطع اولسه جسد خراب اولور سکون بادله وقوف
شبرعلم کبی پس بقاء عالم اول فیضك اتصالنه موقوفدر کرك مؤمن وکرك
کافر بوسببدندر که بعض رجال الله کافرستانه دیده بان نصب اولنمشدر

صورت ثانیه ده عینیتی مستلزم دکلدر * صورت ثانیه دن مرادیمز نشئهٔ ثانیه ده اولان صورت جدیده در * وبونده (انی لاجد نفس الرحمن من قبل الیمن) سرنه تلویح واردر زیرا قلب رسول صلی الله علیه وسلم اول نفسی وجدان ایله منشأ ثوره نفعل وجانب قدسه منجذب اولوب حیات نو وقوام تازه بولدی بوجدان نفسه قادر اولنلرک حالی دخی بوکا قیاس اولنه زیرا حالی اول سرّ الهی موجود دریمن موجوداولدیغی کبی فاعرف جدا واستنشق من نسیم الرحمن *املك تحیی حیوة طیبة لیست لحیوة الابدان (لمحرره) بوله کورسروجود مطلق *هر زمان بر تجلی ایلرحق*

جمله شان پیدا وناپیداست باد

آنکه ناپیداست ازوی کم مباد

کم کاف عجمینک ضمیله نابدید دیمکدر وکاف عربینک فتحیله اولق دخی بعید دکلدر ناقص معناسنه *مباد* نهی غائب در اولمسون معناسنه زیرا بادبودن لفظندن صیغهٔ امردر که اولسون دیمکدر اوزرینه میم زیاده اولنیجق نهی ایچون اولور (معنای بیت) بودر که ذکر اولنان شیران علمک جمله وهجوملری پیدا وظاهرولکن انلری تحریک ایدن بادناپیدادر که محسوس دکلدر ارواح کبی الحاصل بادک اثری ظاهر وکندی خفی در روحک جسدده اثری کبی اولکه بادناپید ادر اول شیر علمدن نابدیداولمسون زیرا نابدیداولدقده حرکتدن قالور ودرونی بوزیاور بونده روح الحیاتی باده واجساد بنی آدم وغیری بی شیرعلمه تشبیه واردر پس شیران علمک حرکات وجنبشی بادک تحریکنه موقوف اولدیغی کبی ذی روحک حرکاتی دخی روح الحیاته منوطدر وروح الحیاة انک مابه القوامیدر اکرچه که بادکبی مرئی ومحسوس دکلدر زیرا کمال لطافتی واردر رؤیته ایسه کثافت وجود لازمدر انکیچون ملائك وجن محسوس دکللردر زیرا بشره کوره لطافت جسمانیه لری واردر یعنی بشرک جسم جسم کثیف وانلرک جسم لطیفدر پس کثیفک لطیفه رؤیتی تعلق ایتزمکر لطیف تکثف ویا کثیف تلطف ایده نتکیم حق تعالی رؤیت بوقبیلندر زیرا دنیاده عالم قلب وآخرتده عالم جسده کوره کثافت یوقدرمکر اشرارک جسدلرینه کوره اوله وبوسره ناظر اولوب قرآنده کلور (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار وهو اللطیف الخبیر) بوندن معلوم اولور که مرئی اولمیان ارواح مجرده در

دیدیکاری اصحاب قتال ایچون اولان علم صغیر درکه ذاتنده واونده
متعدد اولور ابیض واسود اولمغله زیرا غبار حالنده متلون زیاده روشندر
* و بعضیلر لواء ورایه بردر دیمشلردر وابن اسحاقدن مرویدرکه رایه
اطلاق اولنمنی خیبر غزاسندن صکره حادث اولمشدر ومفرداتده کلورکه
رایه رؤیت ایچون منصوب اولان علامتدر ورایه یه لواء دیدکاری
محله التواسندن اوتوریدر * شیر علم * سنجقلر باشنده تصویر ایتدکاری
ارسلان صورتی نتکم بو اعصارده افرنج سفینه لرینک مؤخرنده
وکنیسه لرینک اوزرنده تصویر اولنور شیر پشمین یوکدندوز دکلری
ارسلان صورتیدر نتکم مرور ایلدی (معنای بیت) بودرکه بزجمله مز
ارسلانلرز ولکن سنجقلر اوزرنده تصویر اولنان مصور ارسلانلرز
بوخسه اسد مفترس حقیقی وحکمی دکل شیران علمک جمله هجوملری ایسه
نفس بنفس باددندر یعنی یل اسوب انلری سیر علمده تحریک ایتمکله هجوم
وحمله ایدر کورینور مع هذا کندی ذاتلرنده جماد اولدقلری جهتدن
بی اقتدارلردر پس بادله دائر اولان طاحونه نک حرکتی باده وآبله اولان
آسیابک دوری آبه وسفینه نک جریانی بادله بادبانک امتلاسنه وشیر علمک حرکتی
دخی بادک تحریکنه منوط اولدیغی کبی بزم دخی حرکتمز سنک نفسکدن
وجنبشمز سنک تأثیرکدندر والا بزجماد ساکن ومیت بی روح مرتبه
سنده یوزکه سنسز حرکته مجال واقتدارمز یوقدر * بونده اشارت واردرکه
انسان برشیر وحرارت دل ایله سویلنن سوز اول شیرک حمله سی کبیدر
ولکن مریدک ذاتی ذات مرشدده فنا بولیجق صفتی اولان کلام دخی
فنا بولور پس اکر صورت حمله سی واکر غیر اوصافی جمله سی معفودر
* ودم بدم لفظنده (بل هم فی لبس من خلق جدید) سرینه رمز واردر
* دیمشلردرکه وجودده برنسنه ده تکرر یوقدر صورده ظاهر اولان
امثالده وهم تخیل ایدرکه اول امثال ماضی نک عینی اوله ولکن اول
صوره امثالدیمک وهمه کورهدر حقیقته کوره ایسه نه اعیانی ونه امثالیدر
زیرا امثال منقوله درکه غیر معقوله در ووجودده مثل تقدیری اوزرینه
من کل وجه مثلیت یوقدر * وشیئک مثلی عینی دکلدر نتکم برشجره دن
هرسنه حاصل اولان برکوبار ماضی نک مثلیدر عینی دکلدر * بوندن
حشر اجسادک حقیقتی دخی منکشف اولدی زیرا اثنا صرده عینیت

مقابله سنده اولان وحدتدر * علماء رسوم معنایی فهم ایده مدکلرندن علماء حقیقتی اطلاق لفظنده تخطئه ایدرلر قیاس ایدرلر که اندن مراد وجودعامده اولان اطلاق اوله وقرآنده کلور (فسبح باسم ربك العظیم) یعنی مسماپی نقایص امکانیه وکمالات انسانیه دن تنزیه ایدیکز زیرا کمالات انسانیه دخی عبدك حصر وتقید وتعینی حسبیله منحصردر حقده ایسه اطلاق ذاتی واردر پس کمالاتی دخی اکاکوره‌در اکرچه که تنزیه اسم باطنك نتیجه‌سی وتشبیه اسم ظاهرك ثمره‌سیدر ووحدت وجوده قائل اولمدق مکاشف یوقدر * پس کتاب مواقفده وغیریده وحدت وجوده قائل اولان صوفیهٔ محققین حقنده تخطئه خطاء محضدر خصوصاکه بعض طوائف نصاری سلکنده منسلك قلمشلردر فاماتوحید حقیقی اهلی نصرانی اولمازبلکه نصرانی مؤمن کامله کافردینده ر و بومقامك بعض تحقیقاتی بالاده کذر ایتمشدر فارجع الیه (سؤال اولنورسه که بیت مثنویدن فهم اولنور که صوفیهٔ محققین طائفهٔ وجودیه‌دن اوله زیرا فانی نمااولمق مظهرده ظهورحسبیله در ومولاناحضرتلری کرچه غیرك کلامنی ناقلدر ولکن عبارتی کندی ذوقنی اشعار ایدر (جواب بودرکه بزم کلاممز ذات بارینك جل جلاله تنزه واستغناسنده درفاما اسما وصفاتك آثاری اشیاده ظاهردر ومظاهرده تجلیء الٓهی اعتبار اولنمدقچه دخی خلق ایله خالق اراسنده معرفت یوزندن ارتباط حصوله کلمز لازم اولان ایسه بوارتباطی بلمکدر پس اسماوصفات جهتیله ظهور آلهی اعتبار اولنمسه عالم معدوم اولمق لازم کلور فافهم جدا حتی تفرق بین المقامین مقام قوله تعالی (الله غنی عن العالمین) ومقام قوله (الحمدلله رب العالمین) بوفقیرك بعض آلهیاتنده کلور * ملکده یوقدراغیار * نه‌وارسه اودرای یار * لیس فی الدارديار * لااله الاالله جهان ایچره هر موجود * بو یوزه ایلرسجود * ندروحدت وجود * لااله الاالله * شهدالله انه * لااله الاهو * فاعبدوه وحده * لااله الاالله *

ما همه شیران ولی شیر علم
حمله شان از باد باشد دمبدم

علم فتحتین ایله مطلق سنجقدر لواءخصوص اوزینه علم کبیردر که سلطان یاننده نصب اولنور وانکله بله دورایدر پس لواء براواور فقط ورایه

جرمنـه نيجه نظرايدركه عاشق معدوم در بوسببدن كه مولانا حضرتلرى بيوررر * جمله معشوقست وعاشق پرده * يعنى عاشقك وجه مجازيسى معشوقك وجه حقيقى سنه پرده اولمشـدر اكرچه كه حقيقتده آينه در وآينه سز صوت متجلى اولماز (لمحرره) * رخ عاشق مثال آينه در * ايلرانده تجلى پرتويار * ياردن غيرى نوار عالمده * كورمز اغيار مكركيم اغيار *

﴿ ماعدمهايم وهستيهاى ما ﴾

﴿ تو وجـود مطلق فانى نما ﴾

* وهستياى ما * مالفظى اوزرينه معطوف در تقديرى ماعدمها يم وهستيهاى مانيز عدمسـت ديمكـدر (معناى بيت) بودركه بزوجود امكانى ايله ممكن وحقيقت امكانيه ايله متحقق اولديغمز جهتدن عدملرز واول حقيقت امكانيه اوزرينه وارد اولان وجودات ظاهره مز دخى عدمدر زيرا عـدم اوزرينه مبنى اولان دخى عدمدر نتكم قرآنده كلور (كل شئ هالك الاوجهه) زيرا وجود امكانى عدم حكمنده دركرك حالابالفعل معدوم اولسون وكرك ماآلده معدوم اولسون نتكم ديرلر العـارض كالمعدوم يعنى عارضـك وجودى فى الحقيقه معدومدر اكرچه ظاهرده وجود ويرلوب حيرزوالده اولمغله معدومه تشبيه اولنورسن ايسه وجودسك مطلق كه فى الحقيقه بقا وقدمك واردر ولكن ظاهرده فانى نماسن زيرا لباس فنا ايله بورنمش وصورت فنانى بشريه ده كورنمش سـندرفاما بويله اولمقدن وجود مطلقه فنا كلمز ووجود مطلق ايله موجود اولان فانى اولمازبلكه فانى اولان وجود مقيددركه وجود حائدر نتكم زنجفر صوده حادث اولدقده بحسب الظاهر رنكنى تغيير ايدرفاما صوزنجفرله انصباغى حالنده بنه اولكى صودر وزنجفر ورنكنـه اعتبار يوقدر بونده وجود مطلقـدن مراد طا ئفه وجوديه نك ذاهب اولدقرى وجود عام دكلـدر تاكه موجود اتك هربرنـده تكرى ديمك لازم كله بلـكه اطلاق ذاتئ حقيقى ايله جميع تعينات سلبيه وايجابيه دن مطلق ديمكدركه بونك مقابلى اطلاق اضافئ نسبئ وهميدر * پس اطلاق اول وجود حق اوزرينه مطلقدر ايكنجى دكل نتكم وحده لاشريك له ده اولان وحدت كثرت مقابله سنده اولان وحدت مخلوقه دكلدر بلكه كثرت مخلوقه نك مبدئ اولان نفى شركت

اولان طالبيت و مطلوبيت اسمـايه مضاف در وسـائر قهر وانقهار وجبر وانجبار وانكسار وامثـالى دخى بويله در * فافهم عن الله تفز بما تهواه و تنبه بهذا التنبيه * فان الامر دائر على التنزيه والتشبيه *

﴾ ما كه باشيم اى تو ما را جان جان ﴿

﴾ تا كه ما باشيم با تو در ميـان ﴿

* كه * اولكى استفهام وايكنجيسى رابطدر و مصراع اول ثانى يه متعلق ومرهوندر * جان جان * قوام روح وباسر روح ديمكدر واظهر اولان محبـوب جان معنـاسـنه محمول اولمقدر پس جانان ديمـك اولور (معناى بيت) بودر كه بزكيم اولالم اى كه سن بزه قوام جان وباسر جان ويامحبوب جان سن تاكه او رتاده سنكله اولالم وآدمز ياد اولوب سنكله مشاركت بولالم يعنى وجود حقيقى يانده وجود ظلى معدوم وموهومدر وافعال وصفات وذات خلقيه افعال وصفات وذات حقيه ده فنابولمش وانكله قائم اولمشدر پس وجود مابه القيامكدر بوخسه قائمك دكلدر زيرا قائمده مابه القيام اولمسه قائم اولمازنتكيم بورق اوزرينه صور مختلفه تصوير وترسيم اولنسه اول صورك قيامى اول ورق ايله درو صورت ظاهره ده كرچه صورك وجود مستقلى وار در ولكن فى الحقيقه وجود مخيل در انكيچون اول ورق تقطيع اولنسه اول صور مختلفه زائل اولور پس عارف مشاهد صورت خياليه يه نظر ايتمز بلكه تقطيع حالنده اولان صور عدميـه يى ملاحظه ايدر بو سببدن حال تقطيع وغـير تقطيع آنك يانده برابر اولور وبو معنايه وحدت وجود ديرلر وميان ايله خط متوهمه اشارت واردريعنى دائرۀ امكان ايله دائرۀ وجوب اراسنده اولان وجود فى نفس الامر وجود موهومدركه اضافت كونيه در نتكم شيخ افتاده قدس سره كلماتنده كلور * اهل عرفان ديديلرسن چقمينجه آره دن * بيليمزسن كيمدر ركندوبى پنهان ايلين * بو راده ارادن لفظندن فهم اولنوركه طرفين حقيقت آلهيه وحقيقت انسانيه وميانه نسبت كونيه نك عدمندن وجود كونى دخى معدوم اولمق لازم كلور فاعرف وبو مقامك حقانقندندركه بوستاندن كداز اده ايله پادشاه زاده حكايه سنده كلور كرم جرم بينى مكن عيب من * تو بى سر برآورده ازجيب من * پس عاشقك بقاسندن باش كوسترن فى الحقيقه معشوق اولمجق معشوق عاشقك

ومغلوب اولمقده بزم غالب و مغلوب اولديغمز اى خوش صفات
وپسنديده سيرت وشاه مشرب سندندر بونده دخى فنايه تنبيه واردر
ولكن اسماء حسنى ايله اتصاف حسبيله نتكم حديثده كلور
(تخلقوا باخلاق الله) شطرنج ايله تمثيل اولنمشدر زيرا شطرنج صدرنك
اولديغى كبى اسماء حسنى دخى صد اسمدركه هر برنده تجلئ مخصوص
حسبيله برحالت واردر وبو اسماده اولان تقابل حسبيله مظاهرده دخى
كاه غالبيت وكاه مغلوبيت ظهور ايدر اكرچه كه اسم اعظم جميع حالده
غالبدر نتكم خواجه حافظ ديواننده كلور * اسم اعظم بكند كار
خود اى دل خوش باش * كه به تلبيس وحيل ديو سليمان نشود *
وخوش صفات ديدى زيرا لطف وقهردن هر قنغسى اظهار ايدرسه
اسراردن اولنلر يانده خوشدر زيرا قهرك ضمننده دخى لطف واردر
نتكم قرآنده كلور (وعسى ان تكرهوا شياء وهو خير لكم) پس برنسنه نك
طبعا وعقلا مكروه وشر وقهر اولديغى كشفا وحقيقة محبوب وخير
واطف اولماسن منافى دكلدر وبونده (بل نقذف بالحق على الباطل
فيدمغه فاذا هو زاهق) سرنه رمز واردر زيرا حق تعالى ده برحالده
لعب ولهو متصور دكلدر بلكه آنك شان عاليسى تجلى حسبيله قذف
مذكوردر پس تجلى قهاريتى ايله تجلى ايلسه عالم آفاق وانفس فنا بولوب
امر آلهى خلق اوزرينه غالب وخلق مغلوب اولور نتكم قرآنده كلور
(لمن الملك اليوم لله الواحد القهار) وينه كلور (قل الروح من امر ربى)
يعنى عالم امردن اولان روح علوينك انوارى ظهور ايتدكده
عالم خلقدن اولان نفسك ظلماتى منكشف وهيئات رديه سى مضمحل اولور
بو صورتده روح غالب ونفس مغلوب اولور * وشطرنج ايله تمثيلده
برنكته دخى بودركه لعب شطرنج مشاركت ايله وجودده كلور
ووجودده كرچه بحسب الظاهر شركت واردر ممكن وواجب ارلمق
حسبيله ولكن فى الحقيقه امر واحددر پس طالب ومطلوب حق
اولديغى كبى غالب ومغلوب دخى فى الحقيقه اودر ووجود امكانينك
شركتى موهوم ومتخيلدر نتكم مرارا تحقيق اولنمشدر وكلمات هدايى
قدس سره ده كلور * بقرسك عالمه براوزكه اسلوب * كيمى طالب
اولور بدر كيمى مطلوب * يعنى عالم مظهر اسماء آلهيه اولمجق عالم يوزندن

ملحوظ ومعتبر اولسه كه اول قول بديع فى الحقيقه اول هوينك آثارندندر هو الحق سرى ظهور ايدوب انا الحق ديمكله هوالحق ديمه نك ميانده فرق قالماز زهى عرفان فرق ايدن ايسه مقالهٔ هائله يى تشخصه نسبت ايدوب مضطرب اولور پس انبيا واوليايه واقع اولان جفا واذالرك جمله سى خلقك جهل وحجابندندر اكر عارف ومكاشف اولسه لر سكوت ايدرلر وتوحيد آتشنده يانوب دوترلر دى شويله كه بردخى انلردن جرح وطعنه متعلق آواز كلمزدى (لمحرره) * بلمينلر بوسر اعلايى * قالديلر جهل ايچنده اغلايى * وبونده صدا ايله وجود ظلى يه اشارت واردر نتكم شيخ عراقى نظمنده كلور * عالم صداى نغمهٔ اوست * كه شنيد اين چنين صداى دراز * پس صداى نغمهٔ وجود كونيدركه وجود حقيقينك ظلى دروصداى دراز (الم تر الى ربك كيف مد الظل) سرنه رمزدر وقرآنده (كتاب مسطور) دن دخى مراد كتاب وجوددر فافهم جدا تكن عارفا بالله ابدا

﴿ ماچو شطرنجيم اندر بردومات ﴾
﴿ بردومات مازتست اى خوش صفات ﴾

* شطرنج * شين معجمه نك كسريله لعبت هنديهٔ معروفه در وسين مهمله دخى لغتدر وبوشينى مفتوح اوقومق اغلاط عوامدندر زيرا اسم اعجمى تعريب اولندقده وزنا وصفة نظائرينه رد اولنور لغت عربيه ده ايسه فعلل بوقدر فتحله بلكه فعلل واردر كسرله حرد حل كبى ايل ضخم معناسنه اصلنده صدرنج و صدر نكدر واضعنه صصة بن داهر ديرلركه هند اهالندندر بلهيت وياشهرام نام هند پادشاهيچون تصنيف ايتمشدر نتكم مجمده اردشير بن بابك نام پادشاه ايچون نرد تأليف اولنمشدر پس واضع شطرنج مجلاج اولمق صحيح دكلدر بلكه مجلاج اول لعبده غايتده ماهر اولنلردن برمشهور كيمسه در وشطرنج شين معجمه ايله اولديغى صورتده مشاطره دن وسين مهمله ايله اولديغى حالتده تسطيردن مشتق اولمق نتكيم حريرى ذاهب اولمشدر بعيددر زيرا الفاظ عجميه ده اشتقاق معتبر دكلدر كرك معرب اولسون وكرك اولمسون بلكه غير معرب اولديغى صورتده اشتقاقى اول لسان اوزرينه دائردر بردومات غالب ومغلوب اولمق كه شطرنج اهلى اصطلاحاتندندر (معناى بيت) بودركه بزشول شطرنج كبوز غالب

حقـله حق و حيد * حق اسـتاندن ايلدى توحيد *

ماچـو نايم و نوادرمازتست

ماچوکو هيم و صدادر مازتست

نوا علم موسيقيدن بر مقامك آديدر وچاليجيلر سازى صكره مطلق مقام وآوازده استعمال اولندى نتكم بلبل خوشنوادرلر خوش مقام وخوش نغمه وخوش معناسنه *صدا* جبلده مصوت اوزرينه منعكس اولان آوازكه تركيده يانغو ديرلر مارده الجبل على المصوت فيه معناسنه اخترىده مدله وقصرله ديمش فاما قاموسده تعرض بوقدر (معناى بيت) بودركه بزشول ناى ديدكلرى قامش كبيوز و بزده اولان مقام ونغمه وآواز سندندر زيرا سن نفخ ايتمسك بزدن آواز ظاهر اولمازدى پس ظاهرا بزم آوازيمش فى الحقيقه سنك آوازكدر و بزاورتاده آلت وبهانه يوز واطائف مولانا جامى دندركه كلور *منع سماع ونغمهٔ نى ميکند فقيه * بيچاره پى نبرد بسر نفخت فيه * بزشول طاغ كبيوز و بزده منعكس اولان صدا سندندر واول صدانك سرى سنسن يعنى طاغك يانغوسى طـاغده مصوت اولان كسـه‌دن اولديغى كبى بزم صيت وصدامز دخى سندندر بر وجهله كه اكرسندن آواز اولمـه بزدن دخى صدا اولمازدى پس بزده اولان صدايـنه سنك لسـانكدندر و بزاول صدانك ظهور وتجليسنه مظهر ومجلا يوز بناء على هذا اول صدايى بزه نسبت ايدن بو معنـايه نسبت ايدر غيرى دكل بونده دخى توحيد افعـاله تنبيه وفنايه رمز وار در ولكن بو معنايى اولا چنك وثانيا وثالثا كوه ايله تمثيل وتخييل وتصوير ايلدى ترقى طريقيله زيرا چنك دسته ضرب اولنديغى جتهدن انده قبضهٔ قدرته اشـارت وار در نتكم قرآنده كلور (خلقت بيدى) وناى اغزايله نفخ اولنديغى سيدن (ونفخت فيه من روحى) سرنه دلالت ايدر وكوه ايله (والى الجبال كيف نصبت) نكته سـنه رمز وار در زيرا منتهى حالنه دائردركه مبلغ رجاله بالغ اولوب ثبات وتمكيندن صكره اعتبـار اولنور بو رتبه‌ده اولنـلرك افعال واقوالى ايسـه بالكليه حقه مستنددر الحاصل ناى وكوه نواوصداده بى اختياردر پس نوا وصدالرى سبب محركه مضافدر انكيچون محمديه‌ده كلور * انا الحقده هو الحق سرى لحاظ * انا الحق محو اولوب حق ايده الحاظ * مقصود بودركه انا الحق ديه‌نك هويتى

* چنك * جیم فارسینك فتحیله هر نوع مشهور سازدرنا قردرلر زخمه زاوخاء معجمتین ایله ساز زخمه‌سی که مغنیلر انکله چالغو و ساز چلارلرسکافده دخی دیرلر سین مهمله نك فتحیله وکتاب محمدیه ده کلور ظاهرا وردی ذکر قدوسی * باطنا فکرو زخمهٔ نغمات * زخمهٔ نغماتدن مراد محرك نغمات خارجیه درکه عشق وشوق وسوز در * زاری * ایکلدی (معنای بیت) بو درکه بز شول چنك دیدکلری ساز کبیوز وسن اول سازه زخمه اورروتحریك ایدوب آوازساز اولور سن پس ساز وجود ده زاری بزدن دکلدر بلکه حقیقتده سن زاریلق ایدرسن الحاصل بزم ایکلدمزه سن سبب اولمغله اکلین همان سنسن بزدکلوز بلکه بزایکلدیه آلت ایزپس بو معناده هویت سنك وتشخص بزمدر بونده اشارت واردرکه جمیع ذی روحده اولان حیات وجملهٔ نباتات وجماداده ظهوره کلن حرکات بر محرکه مستند وبر روحك تجلیسنه منوطدر حتی افلاك دائرات وانده مرکوز اولان هیاکل علویهٔ مدوراتك دخی مدبرات ومحرکاتی واردر زیرا هر روحانی ایچون بر هیکل وهر هیکل ایچون دخی بر فلك واردر وبر روحانی‌بی‌اول هیکل مخصوصه نسبت ایتك‌روحی جسده نسبت کبیدرکه‌انکله هیکل‌وجسده قوام‌واردر پس جمیع اشیااسم مخصوصه مستندرکه اول اسم فی الحقیقه اسماء آلهیه دندر * بناءعلی هذا اول نسنه نك ظهوری وحرکتی اول اسمك وساطتیله الله تعالی یه راجعدر انکیچون موجوداتده حیاتدن خالی نسنه یوقدر زیراحی اولان اللهك اثری دخی حیدر کرك اول حیاتدن جلی اولسون وکرك خفی اولسون والابی روح جسد واثر اولمق لازم کلور واسم حیه انتساب باطل اولور پس بی‌روح جسد اولمدیغی کبی بی‌محرك دخی ساز وآواز اولمازو بونده توحید افعاله رمز واردر زیرا توحید افعالك حکمی افعال واقعه‌یی حقه نسبت ایتمکدر تحریکی محرکه نسبت کبی ولکن نسبت مذکوره دن عبدی سیئاتله مؤاخذه اتمك لازم کلمز زیرا مؤاخذه دخی مقتضای شان ذاتیسیدر وبو مقامك اسرارندندرکه دیمشلردر * سبحان من اظهرناسوته * سرسنالاهوته الثاقب * ثم بدا فی خلقه ظاهرا * فی صورة الآکل والشارب * وبومقام محجوبه کوره مزالق اقدامدندر والله الهادی (لمحرره) کیمکه قالدی

عارض السوه ياش دوكر * تازه لنسون دونمله جكرم * وبوندن عقل معاش اهلنك غم دنيا ئله فرياد كننان واشك ريزان اولدقلرن اشعار وارد رولكن بواشك و آه وسوز غرض ونفس وطبيعته دائر اولمغله مقبول ومؤثر دكلدر مقبول ومؤثر اولان عشاق حقدن صادر وواقع اولاندر زيرا انلرك هرحالى دردحقك اثريدر پس بركمسه يى بر خصوص ايچون حبس زندان ايتدكلرنده شب وروز كريان وآه كنان اولسه بنه خصمنده اثرى ظاهر دكلدر زيرا انك آه وسوزى درد حبس ووجع زجرك اثريدر (لمحرره) قطره يه صابمه نه دكلودو كاسه كوزياشى * كوزياشيكم اوله ريزان غرضدن ناشى *

﴿ طفل بادايه نه استيزد و ليك ﴾
﴿ كريد او كرچه نه بد داند نه نيك ﴾

* استيزد * اصلنده بى همزه دركه ستيزددر همزه وز نيچون افعال واسما اوائلنده داخل اولور ستيزيدن لفظندن مأخوذ درجدل ايتمك معنا سنه (معناى بيت) بو دركه طفل رضيع دايه سى ايله جنك وجدل ايتمز ولكن همان شويله اغلارنه بدبلور ونه ايو پس انك بو مقوله كريان اولمه سى جدله محمول اولمديغى كبى بزم حالمز دخى سنكله بويله در بناء على هذا بزدن صادر اولان بدلك قصده مقارن دكلدر بلكه شورش حال و سوزش بالك حكم ومقتضا سيدر وديمشلردركه ديوانه راقلم نيست بونده (ربنا لا تؤاخذنا ان نسينا او اخطانا) سرنه اشارت واردر وبودعاء رسول الله صلى الله عليه وسلمك خواص ادعيه سندندركه سائر انبيادن برينه ويرلممشدر وبونده قيل وقال مذكور ومذبورلرك بدايت حاللرنده واقع اولمغله عفو جريمه يه توسل واردر انكيچون كنديلرن طفله و وزيرى دايه يه تشبيه ايتديلرزيرا حضانة دايه ده طفل نيجه ايسه حجر تربيه ٔ وزيرده انلر دخى بويله در وطفل جاهلدركه نيك وبد بلمز ارزل عمره بالغ اولنلركبى نتكم قرآنده كلور (لكيلا يعلم من بعد علم شيئا) وينه برموضعده كلور (اخرجكم من بطون امهاتكم لاتعلمون شيئا) زيرا هرنسنه لك كه بدايت ونهايتى اوله البته نهايتى بدايته مطابق اولمق وآخرى اولنه موافق كلملودرفاعرف جدا

﴿ ماچو چنكيم وتو زخمه ميكنى ﴾
﴿ زارى ازمانى توزارى ميكنى ﴾

اشك ديده ست از فراق تو روان
آه آه است از ميان جان روان

* ديده ست * اصلنده ديده است در وصل ودرجى اعلام ايچون خطا همزه حذف اولنمشدر ولكن امورواجبه‌دن دكلدر انكيچون آه‌است ده مثبتدر * روان * صفة مشبهه دريلكن معناسنه روان جارى معناسنه در ولكن جان قرينده ذكرى لطيف دوشمشدر زيرا روانك بر معناسى دخى روح انسانيدر نتكم جان روح حيوانيدر (معناى بيت) بودركه كوزيا شيدر سنك فراقكدن يلكن اولان ومكرر آه درجان اورتاسندن جارى وصادر اولان يعنى سنك فراقك سببيله كوزلريمز ياشدو كوب اغلارودللريمز دخى آه آتشى طغلار پس بزم ياشمز ديده‌ده ظهور ايتمك مرتبه سندن تجاوز ايدوب يوزيمز اوزرينه جو كبى جارى اولور كه كوز ياشنده اكمل اولان مرتبه در و آهمز مجرد آه انسانى دكل بلكه تابوركدن اولان آه‌دركه حسرت ودردو توجعى مشتمل وسوز وحرارت جكرى متضمندر اشكله آهى جمع ايلدى زيرا بحسب الغالب خارجده برى برينى مستلزمدر يعنى كريان اولان بى‌آه وپرآه اولان بى اشك اولماز وكوز ياشى كه عرب دمع دير معده‌دن تولد ايدركه معده دمعك مقلوبيدر نتكم شرع عرشدن تنزل ايدركه بونلر دخى بر برلرينك مقلوبيدر بوندن فهم اولنوركه جكرى وبوكركى ياغلو اولان كسه‌دن دمع آزواقع اولور زيرا شحم اكا مانعدر وامام شافعى رحمة الله‌دن مرويدركه بيورمشدر (ما افلح سمين قط الا ان يكون محمد بن الحسن) وجهى سؤال اولندقده ديمشدركه عاقل اولان ايكى حالتك برندن خالى دكلدر ياآخرت ومعاد ايچون غمناك اولور ويادنيا ومعاش ايچون قساوت چكرهم وغم ايله‌ينه ايسه شحم منعقد اولماز پس بو ايكى معنانك برندن خالى اولسه حدبهائمده داخل اولوركه شحم عقد ايدر انكيچون مشهور درديمشلردر * جهانده آدم اولان بى‌غم اولماز * انكيچون بى غم اولان آدم اولماز * بو سببدندركه عشاقك ديده‌لرى دائما اشك فشاندر زيراغم عشقله لحم وشحملرى اريش وحكم بلا ئله وجودلرى بلى قبول ايدوب چوريمشدر پس انلر ايچون كريان اولمغه حائل قالمامشدر (لمحرره) قالما مشكن وجوددن آرم * ندن اغلر عجبا ديده لرم * ابرغم

اکرچه که ظاهر کلامدن انکار معامله‌سی فهم اولنور یعنی شوق وسوز دن حیرته دائر کلمات وعشق وشورشدن حالته متعلق مقالات در سکر اهلنك حالته ایسه اعتبار یوقدر والاهیچ اولامیکه مرید مرشده اعتراض ایلیه وصوفی شیخه انکاره دائر سوز سویلیه زیرا انکار واعتراض ایتسه رتبهٔ ارادتدن ساقط وکوکلدن مردود وعند ارباب الحال مسخوط اولور وارباب احوالك برینك قلبندن ساقط اولسه ایدی کیمسه‌نك قلبنده جای قبول بولماز وانلرکه مردودی قبول ایتمشلر در ردی تربیه‌یه محمول قلمشلر در والا رد حقیقی ده اصلا قبول وعفو وصفح یوقدر بونده (ولا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی) مقالهٔ شریفه سنك سرینه اشارت واردر زیرا جهر ایتمك اعتراضی ابهام ایتدیکی کبی اعتراض صورتنده اولان کلام دخی جهردن خالی دکلدر پس شول ارباب ارادتکه (اذا نطقوا نطقوا بالله واذا سکتوا سکتوا بالله) رتبه سنه واصل اولمامشلر در انلره لازم اولان مراعات ادب ایدوب سکوت ایتمکدر (لاتسئلوا عن اشیاء) دیو سؤالدن دخی نهی اولنمشدر ومجلس نبوتده اکثار کلام ایتمك منافیٔ ادب ومخل هیبت اولمغله (اذا ناجیتم الرسول فقدموا بین یدی نجویکم صدقة) موجبنجه بطریق التزکیه تقدیم صدقه ایله مأمور اولمشلر دی صکره ضعف حاللرینه بناء منسوخ اولدی ومجلس ولایت دخی بوکا قیاس اولنه الحاصل اکثار کلامده سقط وقوعندن ماعدا مادهٔ مسئوله‌نك جوابی ظهور ایتدکده تکالیف بابندن اولدیغی صورتده بلکه امتثالده تقصیر واقع اوله نتکم بعضیلری حج خصوصنده هرسنه‌می فرض در یارسول الله صلی الله وسلم دیو تکرار سؤال ایتدکلرنده فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه اکر نعم دیدم هرسنه فرض اولوردی زیرا لسان رسول اسان حقدر بونده ایسه امته مشقت وار در پس امت اولانه کرکدرکه شارعی کندی حالنه قویه‌لر وحضورنده اکثار سؤال وتطویل کلام ایتمیه‌لر وبثیم علی چلبی نظمنده کلور * طمطراق محاسن الفاظ * ویرر انسانه چوق شرف حقا * قدر حاجتجه سویلیوبده سکوت * ایلمك عاقلانه در اما *

سؤاله جواب ویررلر وتأدیبه مرام ایلرلر وبونده ایما واردرکه انسان کارنده قاطع کرکدر وزیر مزبور قطع ایتدیکی کبی پس برخصوصده آخری اطماع ایدوب مذبذب البقومق نفاق صفتیدر مکرکه مصلحتی متضمن وفائده یی مشتمل اوله وبونده خلوته حث وتحریض ایتمك دخی واردر کویا دیمك استرکه سزك قیل وقالکزدن خلوتده سکوت افضل واکا القاء سمع ایتمکدن ایسه توجه حقه اشتغال ایتمك اولیدر پس سزك دخی عقل کاملکز اولسه خلقدن تخلی وانقطاع ایدر دیکز وبنم کبی راه خلوته سلوك ایدوب کیدر دیکز معلوم اوله که خلوت فنایه وجلوت بقایه ناظردر پس جلوت جیم ایله بحسب المآل خلوتدن اتمدر زیرا جلوت اهلی هر لحظه علم باللهده اسزداده اوزرینه‌در خلوت اهلی ایسه کثرت مشهوده حقدن حاجبدر دیو انفراد بالحق ایچون خلوتده محصور اولمشلردر مع هذا ترك ایتدکاری ذوات اشیادر صوری دکل زیرا صور آیینهٔ قلبه منعکس اولمقدن خالی دکلدر پس سالکه لازمدرکه سعی ایدوب خلوت وجلوت حسبیله سر فنا وبقاسیله شرفیاب اوله وسر مذکوره دائردر دیمشلردرکه برکیمسه جلوتیه‌دن اولوب جیم ایله صکره خلوتیه‌یه منضم اولسه عند الرجوع تعزیر لازم کلور زیرا فاضلی قویوب مفضوله تمسك ایتمش اولور حنفی تشفع ایتسه تعزیر لازم کلدیکی کبی ومعنای مذکوره دلالت ایدر شول حدیث شریف که کلور (نحن الآخرون السابقون) طریقت جلوتیه ایسه جیم ایله جمله طرقدن متأخردر پس انده ختمیت سری واردر وآخریتی سابقیتنی منافی دکلدر نتکم دیمشلردر *ع* مبتداء کاه اولور مؤخر اولور

﴿ جمله کفتند ای وزیر انکار نیست ﴿
﴿ کفت ماچون کفتن اغیار نیست ﴿

* کفتن * سویلمکدر ظاهر اولان کفته ایدی مکر کفت مصدر معناسنه اخذ اولنه *اغیار* غیرك جمعیدر ولکن جمعیته اعتبار اولنمایوب یار مقابله سنده استعمال اولنور بوراده اغیاردن مراد منکردر که انکار قرینه سیله (معنای بیت) بودرکه جملهٔ نصاری یعنی ارازلدن مقتدا ورئیس اولان امیران ومریدان دیدیلر که ای وزیر بی نظیر بزم سنی وسنك احوالکی بوجه من الوجوه انکارمز یوقدر بزم سوزیمز اغیار ومنکر دیمه سی کبی دکلدر

وتلويح واردركه سالك سلوكنده منتهى اولمدقجه مرشده اعتراض وانكاردن خالى اولماز وبعض خواطر فاسدهدن قورتلمز اكرچه كه اول معنى اكا رهزن وسد راهدر زيرا شرائط سلوكدن برى دخى ترك اعتراضدر پس كركدركه تسليم وانقياد كمال اوزرينه اوله تاكه فائدهٔ سلوك ظهوره و وجوده كله

* من نخواهم شد ازين خلوت برون *
* زانكه مشغولم باحوال درون *

* خلوت * جلوتك مقابليدر بوراده مراد خلوتكاهدر (معناى بيت) بودركه بن بو خلوتكاهدن طشره اولميسرم يعنى سزك سوزكزله بورادن طشره چقمق احتمالم يوقدر اول سببدنكه احوال درونه مشغولم احوال درونه مشغول اولان كيمسهنك ايسه احوال برون ايله ايشى يوقدر زيرا ايكى ضد برده اولماز وانسان قبل حصول المقصود خلقله الفت واختلاطك فائدهسن بولمز بونده اشارت واردركه وزير مزبورك احوال درونه اشتغالى تكميل نقصان ايچوندكل ايدى زيرا كندى زعمى وخلقك اعتقادى اوزره دخى كامل ومكمل ايدى بلكه ارباب نهايت وكمل خلوت مع اللهى قبيلندن ايدى نتكم رسول الله صلى الله عليه وسلم عشر اخيرده اعتكاف ايدوب حالا سر مباركلرينه مقابل ومحازى اولان اسطوانهٔ فاضله اوكنده احتجار ايدرلر ديشو يله كه سنهٔ وفاتده احتياطا يكرمى كون اعتكاف ايتديلر وبو حالده فائدهلرى موائد آلهيه ايدى نتكم بيورر (ابيت عند ربى يطعمنى ويسقينى) اى تجلياته وفيوضه ولذا كان لايحتاج الى طعام وشراب اياما الى ان ينسلخ عن تلك الحالة ويقال له الطى وصوم الوصال وهو مشروع للامة ايضا والنهى عنه للشفقة والترفيه ممن قدر عليه فلا ميل بالملام اليه بونده تنبيه واردركه خلوتدن مقصود اولان معنى حصوله كلمدكجه اولور اولماز بهانه وامر عارض ايله خلوت بيرون اولمق يوقدر نتكم امام ابو يوسف رحمة الله عليه مجلس علمى تركدن احترازا اوغلينك جنازه سنه حاضر اولمدى پس شهود وحضور اهلى اولنلر دخى دكه ضرورتله خلقك حى وميتنه قارشمزلر ضرورت قويه اولان مواضعده بعض اعضاله رمز واشارت ايدرلر وياروورق پاره اوزرينه تحرير ايدوب

دعویدن عد اولنور مثلا بر کیسه هله بن دعوی اهلندن دکلم دیمك عین دعوادرکه فناء تامی منافیدر پس اهل فنده نه دعوی ونه عدم دعوی متصور دکلدر فاعرف جدا

﴿ کر کمالم باکمال انکار چیست ﴾
﴿ ورنیم این زحمت وآزار چیست ﴾

* کمال * نقصانك مقابلیدر قال فی المفردات کمال الشیء حصول ما فیه الغرض منه فاذا قیل کمل فمعناه حصل ماهو الغرض منه وفی شرح المنار لابن الملك الفرق بین الخیر والکمال ان الخیر حصول الشیء لما من شانه ان یکون حاصلا له ای یناسبه ویلیق وهذا الحاصل المناسب من حیث انه خارج من القوة الی الفعل کمال ومن حیث انه مؤثر ای مختار خیر انتهی بوراده کمال ایله مراد کاملدر پس کامله کمال اطلاقنده مبالغه واردر عادله عدل اطلاقنده اولدیغی کبی وجائزدرکه اهل کمالم با اهل کمال انکار چیست تقدیرنده اوله وعلی التقدیرین ضرورت وزندن خالی دکلدر * چیست * اصلنده چه استدر صکره همزه نك ماقبلی مکسور او لمغله یایه قلب اولنمشدر زحمت وزحام غلبه لقدر یقال زاحمه ای ضایقه پس انسانی برخصوصده تضییق ایتمك آزاردن خالی اولمامغله آزاری زحمت اوزره عطف ایلدی (معنای بیت) بودرکه اکر بن کمال واهل کمال ایسم اهل کماله انکارندر زیرا انك جمیع اقوال وافعالی مقتضای حکمت وعین مصلحتدر اهل نقصان ایسه عبثدن خالی دکلدر واکر اهل کمال دکل ایسم بکا بو تضییق وبی حرمتلك وبی راحتلق ندر یعنی بنی کندی حالمه قیوب سز دخی کندی حالکزه مشغول اولوکز زیرا بو صورتده بندن سزه فائده یوقدر (لمحرره) * چونکه واردر کشینك نقصانی * * یکدر آکلیه آدوصانی * ناقصی کامل اعتقاد ایتمك * اولدی خلق ایچره برقوری صانی * بونده انکارله اقراره اشارت واردر زیرا اقرار اهل عشقك وانکار اهل زهدك صفتیدر ورمز واردرکه اهل کمال درخت میوه‌دار مثال اولمغله طاش آتله کلمشدر نتکم میوه‌دار اولمیان بی آزاردرکه کیمسه اکا طاش آتوب انجمز بو سببدندرکه وسوسه‌دن شکایت اولندقده سارق متاع اولان خانه‌یه کیرور دیو جواب ویرمشلردر یعنی بر بیت دلده که متاع ایمان واعتقاد اولمسه شیطان اکا مقارنت ایتمز زیرا سرقیه صالح نسنه بو در

وفى تاج المصادر الاتهام كسى را بچيزى تهمت كردن والتهمة بالضم وفتح الهاء لا بسكونها فانها من الاغلاط ووهم يهم اذا ذهب قلبه الى شئ وفى القاموس اتهمه بكذا ادخل عليه التهمة كهمزة اى ما يأتهم عليه فاتهم هو فهو متهم (معنای بیت) بودر كه اكر ميانكزده قولا وفعلا امين وصادق ايسم امين اولان متهم اولماز يعنى كمسه انى تهمتله من والا خائن وكاذب اولمق لازم كلور نتكم بوستانده كاور * امين وبداندیش طشتند ومور * نشايد برورخته كردن بروز * اكر بن آسمانه زمين ديم يعنى امين اودر كه آسمانه زمين ديسه جهت علو وسفل ايله بو قدر تباينلرى واريكن ينه اكا اعتقاد كركدر نتكم بعض شخص معتقد فيه ايچون ديرلر كه بن آنك كفرينه ايمان كتوردم يعنى آنك منكرى بنم يانمده معروف مقوله سيدر زيرا حكمت ومصلحتدن خالى دكلدر وحكمتى خفى ايسه ده عبثه حمل ايتمك جاهل صفتيدر (لمحرره) * بصيرت كشاده اولنجه كشى * كورر مصلحت لاجرم هر ايشى * بونده اشارت واردر كه عقل امور معاشده معتمددر زيرا تدبيرى مقتضاى مشرب طبيعت اوزره در اهل دنيا برى برلرى اراسنده تدبيرلرنده معتمد اولدقلرى كبى ولكن عقل قدسى وروح سلطانى يانده معتمد دكلدر بلكه جميع تدبيراتى خيانت مقوله سيدر زيرا سلوكده ترقى يه مانع ورهزندر وعقل عقلنجه اعلايه اسفل دير وكندى قواسنى كندينه اينادرر پس انلردخى كوز كوره صفت علوله متصف اولان معنايه سافلدر ديرلر زيرا شواهدى كايتبغى مشاهده دن محجوبلردر فاما بوسوز اكر فى الحقيقه امين اولاندن صادر اولسه معتبردر زيرا آسماندن مراد روح وزميندن مقصود جسددر وروح بعد التركيب جسد صورتنه وجسد دخى روح صورتنه كيرر اهل جنتك اجسادى كبى ولطائف بعض شعرا دندر كه ديمشدر * قنديللريله زين دكلدر مناره لر * سن شاهى سيره ييره اينوبدر ستاره لر * فاعرف جدا وروحك جسده نزولى تنزل حكمنه دائر اولمق دخى محتملدر زيرا حكم جوارله آنده دخى هيئات مظلمه وامور سافله ظهور ايدر پس بونده نصارانك وزير اوزرينه ايراد جت ايتملرى تنزللرينه باعث اولديغى ايما واشارت واردر بناء على هذا سالك حقه كركدر كه عيوب نفسنه ناظر اولوب كندن تزكيه ايتميه زيرا تزكيه وتبرئه دعوى مقوله سيدر ودعوى مذموم دروكاه اولوركه عدم دعوى ادعا ايتمك دخى

قالـدیر کز بنم نصیحتمی جان ودلکزده یول ایدیکوز یعـنی بنم سزه
ایتدیکم وایده جکم پند ونصیحته یول ور یکز واورتادن موانع وقیودی
قالـدیریکز تاکه جان ودلـکزه واصل اوله ونفوذ بوله وانکله عمل ایدوب
مقالات بیهوده دن خلاص اولوکز ونجاتکزی بنم نصیحتم ایله عملده بولوکز
بوندن فهم اولندیکه طـائفهٔ مذکوره نك مدعالرنه ابراز حجت ودلـیل
واظهار سند وبرهان ایتدکاری وزیرك کلامنی عدم فهمدن ناشی اوله
والاقیل وقال قپوسی مسدود اولمق کرك ایدی بوندن نصارانك اعتراضلری
وزیره خصوص مزبورده عدم تسلیملری ظاهردر زیرا حجت عند المعارضه
اظهار اولنور مکر صورت حجت ومعارضیه محمول اوله نتکم اثناء تقریرده
اشارت اولندی وبونده عقل معاشـك قوای جزئیه یه نصیحتنی بیـان
واردر جان ودل دیدیکی قبول نصحده استحکامه کوره والا انلرك باشقه
جان ودلی اولماز مکر مخاطبه حسبیله اعتبار اولنه نتکم خطـاب ایدوب
شاعر در *لاخیل عندك تهدیها ولامال* وبونده مرشدك مریده خطابده
مجامله سنی اشعار واردر زیرا جاهل اولان کسه بحکم الجهل مقتضای
مقام اولان مقامه رعایت ایده مز عاقل ایسـه حکیم اولدیغی جهتدن
قبول وردی حکمت اوزرینه بنا ایدر ومعـامله ده خصوصـا الفاظده
مجامله ولطف بولنه کیدر تاکه تنضیر قلوب ایتمیه زیرا هر مریدك اوضاع
خلاله طاقتی یوقدر بلکه تغیر حالنه سبب اولور وبونده تنبیه واردر که
پند قلبه داخل اولمدقجه اثری ظاهر اولماز وفائده سی حصوله کلمز بلکه راقم
علی الماء حکایه سی اولور وبو معناده قوت بالکر متکلمك دکلدر بلکه مخاطبدن
دخی انجذاب واستماع کرکدر نتکم متقدمیندن شیخی نظمنده کلور *
دل وجاندن کرك چولان میدان * که اوره انده سوز طوپن سخندان *

* کرا مینم متهم نبود امین *
* کر بکویم آسمـان را من زمین *

متهم هانك کسریله در فتحیله دکل نتکم عوام ناس غلط ایدوب فتحیله
تلفظ ایدرلر اصلی بودر که افتعال بابی غالبا مطاوعت ایچوندر مطاوعت
ایچون کلمات ایسه لوازم مقوله سیدر لوازمدن اسم فاعل کلور اسم مفعول
کلمز نحو غمته فاغتم ای حدثت فیه الغم فاغتم وانغم واتهمته ای اخذته مکانا
لوهمی فاتهم ومعنی الاتهام جعـل شخص موضع التهمة والظن لشیء

ظهوری وارایدی وتحت اللحافده ایکن جبرائیل علیه السلام وارد اولور وانسلاخ حصوله کلوردی جسملر ایسه معنی اوکنده ویانده مجرد اسملردر پس اسمادن مقصود اصلی مسمیات اولدیغی کبی اجسامدن دخی مراد اولی معانی روحانیه وتجلیات آلهیه در بونده اشارت واردر که علوم رسمیه واکا دال اولان حروف لفظیه قشور مقوله سیدر که اجسام ارواحی مشتمل اولدیغی کبی قشور دخی اللبابی متضمن اولمشدر پس علوم اکر کلمات اسمیه واکر مداولات لفظیه سیدر حقایق ارنیه یه کوره قشور مقوله سیدر که مقصود بالذات دکلدر بومعنادن اوتوری دیمشلردر که جنتده اولان نعمتلرك دنیاده اسمی واردر فقط بوخود معلومدر که ظواهر دنیا وبواطن عقبی کبیدر پس احوال اخرویه احوال دنیویه یه کوره اسمدن مسمی کبی اولیجق اذواق روحانیه وعلوم حقیقیه دخی علوم رسمیه یه کوره بویله در (لمحرره) اولمه مغرور مجرد آده * عسلك دادنی هله داده * ذوق دل غالب ایسه جانکده * لذت جسمه اولمه دلداده *

﴿ کفت حجتهای خود کوته کنید ﴾
﴿ پندرا درجان ودر دل ره کنید ﴾

* حجت * دلیل وبرهاندر انسان انکله خصمه غالب اولمغله حجت دینلدی قال فی تاج المصادر الحج بحجت برکسی غلبه کردن * کوته * هاء ملفوظه ایله کوتاهدن تخفیف اولنمشدر قصه دیمکدر که مقابلی درازدر که جسم ممتدر عرضده اکا طویل وترکیده اوزون دیرلر حجتك قصه اولدیغی مجازدر زیرا انده جسمده کی کبی امتداد وغیرامتداد متصور دکلدر مکر بحسب الرسم اوراق والواحی یوزندن ممتد وغیرممتد اوله وحجتك کوتهلکی طیندن کنایه درحجت کتورمکلکی بالکلیه ترك ایدیکوز دیمکدر نتکم فهیم نظمنده کلور * صباحه قالمه شمع یوسف آسا اولمه دامن زن * بزم انکشتمزدن دستمزای ماه کوتهدر * یعنی بزده پرمق قالمامش بلکه بالکلیه طوغرانمشدر دیمکدر وقلت ایله عدمدن دخی تعبیر اولنور (قلیلا ماتشکرون) کبی زیرا مقصود عدم شکری بیاندر (معنای بیت) بودر که وزیر معهود تکرار جواب وبروب دیدیکه ای نصاری طائفه سی وملت عیسی فرقه سی کندی ادله وبراهینکزی قصه ایدیکز وبزم خصوصمزده بی فائده اطناب کلام ایتمکوز بلکه بومقوله قیل وقالی ومعارضه صورتنده اولان مقالی

عباده) یعنی حق تعالینك فوقیت ایله اتصافندن جهت ایله اتصافی
لازم کلمز جاریهٔ سودایه این الله دیو سؤال اولندقده جانب سمایه اشارت
ایتدیکی دخی سر مز بوره دائر در انکیچون ایماننه حکم اولندی اکرچه که
عند الفقهاء بو مقوله اشارتدن کفرك لزومی مصرح در فاین هذا من ذلك
فاعرف تنج من المهالك وعلم ومعرفت روح اوصافندن اولمغله علماء وعرفاء
مجالسده تصدر اولنه کلمشلردر (محرره) معرفت اولمایدی آدمده *
صدر اولور میدی مجلسی آنك * بلی اشو جهانده قطره ایله * برمیدر
مرتبه سی دریانك * اولدی آدم فرشتکانه امام * اثر ظاهر اولدی عرفانك *

صورت رفعت برای جسمهاست
جسمها در پیش معنی اسمهاست

* اسم * معنا اوزرینه بالوضع دال اولان لفظدر مسمی ایسه موضوع له
اولان معنادر تسمیه ایسه لفظی معنی ایچون وضع ویا معنی اوزرینه
اطلاقدر وعند الصوفیة المحققین اسم الشئ مایعرف به در پس
اسماء الله شول صور نوعیه یه دیرلر که خصائص وهویاتی ایله صفات
وذات حق اوزرینه ووجودیله وجودی اوزرینه وتعینی ایله وحدتی
اوزرینه دلالت ایلیه زیرا بونلرحقك ظواهریدر حق انلرله بلنور پس
فی الحقیقه اسم مسمانك تعینیدر بو سببدن اسم ومسمی امر واحدر که
ایکیسیده حقیقتدر فاما اولکه لسانده مطلقدر مجازدر زیرا مجرد اول
معنای معینه دلالت وانتقال ایچون وضع واطلاق اولنور پس نقدر اسماء
لفظیه وار ایسه عند الصوفیه مجازدر حقیقت دیدکلری اول اسماء
لفظیه نك مدلولات معینه سیدر که لسانه کلمز وعبارته صغمز واکا مسمی
دیدکلری کبی اسم دخی دیرلر زیرا اسماء الله اوزرینه دائر صفات الهیه
ایله ظاهر در عالم حقیقتده ایسه مجاز اولماز بلکه مجاز اولمق بو عالم صورتدن
ناشیدر وبو عالمه مجاز دیمك عالم حقیقته محل جواز وعبور اولمغله در نتکم شیخ
مغربی قدس سره کلامنده کلور * کجاشود بحقیقت عیان جمال حبیب *
اکر مظهر وآیینهٔ مجاز نباشد * (معنای بیت) بودر که رفعت صوریه
جسملردن اوتوریدر یوخسه روحلردن اوتوری دکلدر زیرا ارواحه
بالا وپست برابردر انکیچون رسول الله صلی الله علیه وسلم جسد ایله
معراجلری مجرد تشریف ایچوندر والا فراشلرنده دخی اول معنانك

تهجی انك مقابله سنده در اولی مبداء المخارج اولان همزه وآخری
منتهی المخارج اولان واودر زیرا واو حروف شفویه نك الك آخریدر
ومرتبهٔ انسان درجات مذكوره نك جمله سنی مشتملدر پس اكر عالم
ارواحك حقائقی واكر عالم طبیعتك نتایجی واكر عالم عناصرك فوائدی
واكر عالم موالیدك آثاریدر جمله سی انسانده مندرجدر زیرا روح انسان
بو عالم ناسوته هبوط ایدر كن ذكر اولنان درجاته مرور ایتمش وهر
برینك حقیقتی ایله متلبس وحكمی ایله منصبغ اولوب عالم شهوده كلمشدر
اكرچه عالم فنایه كوره (ان الله یأمركم ان تؤدوا الامانات الی اهلها)
وفقنجه جمله دن تجرد وتعری ایلمشدر زیرا سر انسان سر حقدر وسر
حقك فی الحقیقه اشیایه تلبسی یوقدر اكرچه كه صفات واسمائك ظهوراتی
مراتب وضع اولنمشدر نتكم مرور ایلدی انكیچون سر پاكی ینه سر
پاك مس ایدر غیری دكل فاعرف جدا چونكه سر انسان سر حقدن
عبارتدر سر حق ایسه جمیع اسرارك مبدأیدر پس سموات وارضك
اسراری سر انسان یانده پست اولیجق كندیلری نیجه اولمق كركدر وسموات
وارضده جمیع اشیا داخلدر بعض مواضعده افلاكك تخصیص اولنمق
نتكم كلور (لولاك لما خلقت الافلاك) معظم اجساد اولدیغندندر وروح
انسانده علو حقیقی اولمغله وجود بشریده دخی مرتبه سی فوق
القلب اعتبار اولنمشدر انكیچون انسانك نصف اولیكه عالیدر رسما
ونصف ثانیسیكه سافلدر ارضه اشارتدر زیرا نصف اولی قلب وروحی
مشتملدر اكرچه كه روحك فی الحقیقه محل مخصوصی یوق ومحاط
اولمقدن دخی مبرادر بلكه جسده تعلق وارتباطی واردر تدبیر وتصرف
جهتیله ونصف ثانیسی طبیعت ونفسی مشتملدر پس نصف ثانی
امور خسیسه واحوال دنیه محلی اولمغله استنجا وامثالنده دست راستی
استعمال ایتمك منهیدر حتی بعض كبار اولیا یمینی سره دن آشغه تنزیل
ایتمامشلردر ابتذالدن صیانت ایچون وروح انسانینك مرتبهٔ آفاقه
كوره اولان علوی دخی بوكا قیاس اولنه زیرا كرچه حكماء عرشك
ماوراسی عالم لاخلا ولاملا دیمشلردر فاما اهل الله عالم ارواح اعتبار
ایدرلر پس عالم ارواح عالم ملا اولمش اولور وروحك فوقیتندن تحیزی
لازم كلمز زیرا فوقیت علوی بیاندر نتكم قرآنده كلور (وهو القاهر فوق

رغبتی بو قدر بوندن فهم اولنه بیلکه حقیقت محمدیه جمیع اشیانک اصلیدر واول حقیقتک صورت شخصیه سی کرچه جمله دن متأخردر فاما صورت نوعیه سی جمله دن متقدمدر وبلکه جمله دیمک اندن عبارتدر نتکم مجیء البشر لاجل التبشیر نام رسالمزده تحقیق اولنمشدر ونام احمدک تقدم واسم محمدک تأخری دخی انده بلنمشدر (لمحرره) جسم افلاک کرچه اقدمدر * روح انسان ولی مقدمدر * روح عالمدر آدم کامل * جسد اول روحله مکرمدر *

صورت رفعت بود افلاک را

معنی رفعت روان پاک را

* رفعت * رفع وضعک ضدیدر معلوم اولکه حضیض ارضدن اوج فلک قمره دک بشیوز یللق مسافه در مشرق ومغرب اراسی کبی وفلک قمرک غلظی دخی اولقدر مسافه در وسائر افلاک ومیانلری دخی بوکا قیاس اولنه فاما عرشه منتهی اولدقده انک عظم وارتفاعنی الله تعالی بیلور اکرچه که جسم اولدیغی جهتدن محدود ومتهیدر لیلهء معراجده فخر عالم صلی الله علیه وسلم طرفة العین ده عالم ترکیبک نهایتنه ایرمش وذروهٔ عرشه قدم سیر ایرکورمشدر (لمحرره) سبک سیر اولسه اول کیجه احمد * نیجه وضع قدم ایلردی عرشه * نظر قلدی جهات ستّه اول شب * علم دکدی ذرای عرش وفرشه * روان پاک روان روح انسانیدر پاک اولدیغی فی الحقیقه علائق بشریه دن تجردیدر اکرچه که جسده مقارنتله آرایش قبول ایتمشدر لطائف بعض ظرفادندر که مجرد پاکمیسن دیو سؤال ایتدکلرنده مجردز اما پاک دکلوز دیو جواب ویرر یعنی صورت تجرد فی الحقیقه عدم علاقه یی مستلزم دکلدر بلکه نیجه قلندر واردر که آلایشدن عبارتدر (معنای بیت) بودر که افلاک ایچون صورت رفعت وروح مجرد ایچون معنیء رفعت اولور یعنی افلا کده اولان رفعت وعلو رفعت صوریه وعلو ظاهری وروح پاکده اولان ایسه معنوی وباطنیدر ومعنی یانده صورت پست پایه در زیرا مقصود بالذات دکلدر بلکه مراتب واطواره اشارت ایچون وضع اولنمشدر نتکم قرآنده کور (رفیع الدرجات) یعنی عقل اولدن انسان کامل مرتبه سنه کلنجه درجات آلهیه ومراتب رحمانیه در که اسماء وصفات آلهیه نک تجلیسی ایله تعین بولمشلردر وبونک مجموعی یکرمی سکز درجه درکه حروف

تسخیرنه دلالت واردر و بو معنـایه سماك وسمك دالدرز یرا سمك میمك سكونیله رفعدر وسماكین قلب وروحه وسمك طبیعته اشارتدر زیرا عالم طبیعتك بقاسی آنله در سمكك آنله اولدیغی كبی وقلب وروح نورا آلهی ایله منـور اولـدقده عالم طبیعت دخی منور اولور نتكم قرآنده كلور (واشرقت الارض بنـور ربهـا) (لمحرره) چكسـه تحصـیل علم ایچـون دل امك * غرق دریای نور اولـور چوسمـك * نه سمك بلكه تیره منزلنی * اولدی ممكن سمـاكه ایركـورمك *

﴾ بی تو مارا بر فلك تار یكیست ﴿

﴾ با توایمه این فلك باری كیست ﴿

* تاریكی * آخرنده یا مصدریه در پس تاریك قره كو وتاریكی قره كولقدر اصلنده تاریكی است در تخفیف ایچون همزه مفتوحه یایه قلب اولنمشدر * باری * مقام تمنیده استعمال اولنور باری شویله وباری بویله اولسه دیرلر ووحدت ایچونده كلور بركره معناسنه بوراده مراد معناسی اولدر * كیست * كسرله كه است دركه استفهام در همزه یایه قلب اولنوب هاء رسمی كتابتدن حذف اولنمشدر (معنای بیت) بودركه سنسز بزه فلك اوزرنده قره كولق واردر یعنی اكر بزسنسز مقر ملائكه ومدار هیاكل علویه اولان فلكه عروج ایلسك ینه بی نور وقرقالورز ونور ایچنده ظلمت بواورز زیرا اجرام نیره نك انوار صـوریه سـنه اعتبار یوقـدر انكیچون ابلیس شـعاع شمس معرفتدن فرار ایدرتاكه محترق اولیه فاما نار ونور صوریدن بی پروادر پس معتبر اولان نور معرفتدر نور صـورت دكل سنكله ای ماه معنوی بوفلك باری كیمدر یعنی بزسنك صحبت ومقارنتكله اولدیغمز حالده فلكه كـك دیرز وبزم باغمزده پـت پایه اولور كركسه بزصورتا اسفل سافلینده اولالم زیرا مقصود علو معنویدر كه سنكله حاصلدر علو صوری دكلدركه افلاكك مشتمل اولدیغی هیاكل علویه در كه زحل و مشـتری و مریخ وشمس و زهره و عطـارد وقمر وسـائر نجومدر الحاصل فلكده اجرام نیره اولمسه بی روح اولان جسـد مظلم كبی قالور واولدیغی صورتده دخی عالم صورته دائر اولمغله ینه ظلمانی كبیدر پس انك فی الحقیقه روحی انسـان كامل دركه نور الهی ایله منوردر وانسان هركالده اصلدر بناء علی ذلك فرعك اصلی یانده چندان

ملائكه دن افضل واعلا اولوراى نور آلهى كه سماك ديدكارى منير يلدزلر سندن منوردر عالم سمكه كانجه مقصود عالم علويدن عالم سفلى يه دك جمله بونورانيت سندن مأخوذدر زيرا جمله نيرات انوار نور انسان كاملدن اخذ ايتمشلردر كه اول فى الحقيقه حقيقت محمديه در زيرا حديث طويلده كلور (والشمس والقمر والكواكب من نورى) وينه حديثده كلور (انا من الله والمؤمنون من فيض نورى) پس افضل اولان اهل ايمان نورنى نور حقيقت محمديه دن استفاده ايديجك مفضول اولان سائر كائنات دخى اندن استناره ايتمشدر وينه حديث قدسيده كلور (اولاك لماخلقت الافلاك) زيرا مقصود حقيقت محمديه نك وجود كائناته هم علت غائيه اولديغن بيان وهم جملهٔ ممكنات آنك خميرمايه سندن مأخوذ ووجودپذير اولديغن عياندر بومقامده بويله ديمك دخى ممكندركه اى نورا آلهى كه ارض وسما وجوهواسنك طاعات وعبادات ومعارف وعلومك آنوار يله منوردر زيرا ارضده اولديغك حسبيله ارض سندن منور وارضدن نور طاعت وعبادتك سمايه عروج ايتمسى سبيله سما دخى سندن مضيادر پس بومعنايه نوردن مراد نورمعنوى اولور بونده اشارت واردركه ارض سمادن افضلدر يعنى سر سمائى اشتمالله بله مقر انسان كاملدر وانسان كامل روح وجسدن عبارتدركه روحى سمايه وجسدى ارضه ناظردر وروحك كمال لطافت وتمام صفوت ومزيد نورانيتى جسده سارى اولوب جسد دخى عين روح اولمش وروحك نورانيتى بولمشدر انكيچون روحه تغير وزوال وفنا كلمديكى كبى جسد كامله دخى معناى مذكور عارض اولماز بلكه الى يوم الحشر هيئت دنيويه سى اوزرينه باقى اولور الحاصل يالكز ارض من حيث هى سمادن افضل دكلدر وكذلك يالكز سما من حيث هى ارضدن اعلا دكلدر بلكه ارض سر سمائى اشتمالله من حيث المجموع يالكز سمادن افضلدر وسمانك صورت علوى روحك صورت علونه اشارت درنتكم ارضك صورت تسفلى جسدك صورت تسفلنه دلالتدر پس ارض صورت سفليده عين علوى وسما صورت علويده عين سفلى اولمشدر بوسببدندركه انسان كامله جسد له وانسلاخله سمايه عروج حاصل اولمشدر عروج ايسه يانردبان ويا بى نردبان حاصل اولور پس ايكى صورتده بله عروجك سهولتنه ومحل عروجك

بونده یا تنزیل و یا تحقیق اعتبار اولنور تنزیل بحسب الحال در مبتدی یه کوره وتحقیق بحسب المآل در منتهی یه کوره زیراماً لده تحقیق اهلی منتهی ومنتهی تحقیق اهلی اولور بونده قوت عقلیه وقوت کشفیه مرتبه لرینه کوره اشارت واردرکه بری قلبك ظاهرنك صفتی و بری دخی باطننك حالیدر وعاقل عقلی ایله حیوانادن ممتاز اولدیغی کبی مکاشف دخی کشفی ایله عقلادن مستثنادر زیرا کشف عقلك فوقنده در وهر کشف اهلی کشف وعقلك مجموعنی جامعدر اکرچه که کشف یاننده عقله اعتبار یوقدر بلکه حدس وتجربه وامثالی واردر بونده کویا دریا اولمغی مخاطب اولانوز یره نسبت ایتدیلر زیرا آنك غیری بحسب الزعم ناقصدر که نطقی سبب ترقی دکل وجمعیت خاطری دخی قلیلدر پس ناقص العقل وقلیل الجمعیه اولان کمسه مقارنت ایتمك نقصان عقل وقلت جمعیتدر و بونده کشفی عقل وشهودی غیبت اوزرینه ترتیب ایلدی وضعا آلهی اوزره نتکم قرآنده کاور (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) و بنه موضع آخرده کاور (لایستوی منهم من انفق من قبل الفتح وقاتل) پس غیبت حالنه عقل ایله ممارسه وشرعله مجاهده لازمدرکه (وأتوا البیوت من ابوابها) فحواسی اوزره نور کشف وشهود ظاهر وسر حقیقت باهر اوله نتکم دفعاتله مظاننده اشارت اولنمشدر ومحمدیه ده کاور * شرعنه کوره بولور کیشی حقیقتده طریق * نسأل الله الفیض والعطا * بحرمة من لیس له خطا *

* باتوما را خاك بهتر ازفلك *

* ای سماك ازتو منور نا سمك *

* فلك شرح اولنمشدر * سماك * کتاب وزنی اوزره ایکی نجم منیردرکه برینه اعزل دیرلر عین مهمله وزاء معجمه ایله و برینه دخی رامح دیرلر وایکیسنه سماکین دخی دیرلر قال فی القاموس الاعزل احد السماکین لانه لاسلاح معه کما کان مع الرامح * سمك * حوتدر بحم ماهی وترك بالق دیریقال سمکه ای رفعه بونده وجه تسمیه ظاهر اولدی زیرا حوت زمینی ارقاسی اوزرینه رفع ایتمشدر (معنای بیت) بودرکه سنك معیت وصحبتکله خاك بزه فلکدن یکرك وعالم سفلی عالم علویدن افضلدر زیرا دیمشلردرکه شرف المکان بالمکین چونکه انسان علم ومعرفت ایله ملکدن افضل اوله لاجرم مسکنی دخی هرنقدر صورت سفلیه ده ایسه صورت علویه ده اولان مساکن

نفس مرتبه سنه اشارت واردر زیرانفس وشیطانك حقیقتلری بردر اطوارو تعینات حسبیله مختلف اولوب بعض خواصله بری برلرندن ممتاز اولمشلردر * ونفس وشیطانك خاموش واخرس اولدقلری قلبك قوت فیض وروحك کال معرفتندندر زیرا هر دلده که فیض آلهی غالب وهرجانده که نور معرفت شعله دار اولە نفسك اندن الی کسلور وشیطان دخی القاء وسوسه ایله نطقه مجال بولەمز زبرابیلور که فائده سی یوقدر محکیدر که شیخ ابوسعید الخراز قدس سره ابلیسی رؤیاده کوروب عصاڭله ضرب ایتمك ایستدکده شیطان دیدیکه یاابا سعید بن عصادن خوف ایتمم ولکن سماء قلب عارفدن طلوع ایدن شعاع شمس معرفتدن خوف ایدرم * بونده معرفتی قلبه نسبت ایلدی اکرچه که فی الحقیقه روحك صفتیدر زیرا قلب روحك تنزلاتندندر پس (الولد سر ابیه) نحواسی اوزره روحك صفتی قلبك صفتیدرولکن روحك معرفتی قلبده ظاهر اولمق جهالت نفسی ازاله دن صکره در زیرا جهالات نفس زائل اولوب مقام قلبه ترقی حاصل اولمدقجه انوار معرفت طلوع ایتمز زیرا نفسده کندی مقامنده واقف اولدقجه اسباب مظلمه غالبدر

* کوش ماهو شست چون کویاتوی *

* خشك مابحر ست چون دریاتوی *

* توی * بالاده شرح اولنمشدر (معنای بیت) بودرکه بزم قولاغمز عقل محضدر چون سویلیجی سنسن یعنی غیرك کلامندن عقل وعلم زیاده اولماز مکر سنك کلامکدن اولە نتکم حضرت عیسی علیه السلامه سؤال ایدوب یاروح الله کیمکله مجالسه وصحبت ایدهلم دیدکلرنده (من یزید فی علمکم منطقه و یذکرکم الله و یرغبکم فی الآخرة عمله) دیو جواب ویردی بزم قرارمز دریادرچونکه دریاسنسن یعنی متکلمك کلامی حکمت محضه اولیجق مستمعك حس سمعی دخی عقل قدسی مرتبه سن بولورومریدك شیخی معرفتله دریا اولیجق مرید دخی دریا اولور الحاصل برکسه هرچند که ادراکده قاصراولە ادراك کامل اهلنه مقارنتله مدرك اولور وکذلك برسالك نقدرفرق اهلی اولسه مرشدك جمعیتندن اکادخی حالت حاصل اولور یابالفعل ویاخود بحسب المآل پس

زيرا اولكى رباعنده دائر بر معنادر كه صالح وفاسق ومؤمن وكافر میانده مشتركدر * اما عالم اسراره صالحدن غيريسى دخول ايده مز *

﴿ ديو ار نطق تو خاموش ميكند ﴾

﴿ كوش مارا كفت توهش ميكند ﴾

* ديو * شيطان عليه ما يستحق در بعض علما قاتنده ديوان ديوك جمعيدر كتاب طائفه سنه ديوان ديديلر زيرا امور جليه يه وخفيه يه واقفلر در صكره مكان جلوسلرى كندى اسملريله تسميه اولندى وقيل غير ذلك كما سبق * نطق * صوت وحروفله تكلم دركه انكله معانى معروف ومعلوم اولور پس نطقك انسانه اختصاصى واردر غيره اطلاقى تبعيتله در تكلم تفصيلى مرور ايتمشدر بوندن اخذ اولنوركه بيتده اولان خطاب وزير معهوده در الله تعالى يه دكل (معناى بيت) بودركه اى وزير فصاحت اثر و بلاغت كسترسنك نطق وتكلمك حقا نبت وزياده تأثير وهيبتندن شيطانى ساكت و ابسم ايلر واغوا وغيرى طريقيله انده نطقه مجال قومز سنك كفت سخنك بزم قولاغمزى عقل ايلر يعنى القاء سمع ايتدوككمز سيدن قوت عقليه مزى زياده ايلر وياخود حس اذنى مرتبه سندن قوت عقليه مرتبه سنه ترقى يه باعث اولور زيرا اكرچه الله تعالى حواسك هر برى ايچون بر رخاصه خلق ايتمشدر * مثلا قولاق ايچون اشتمك وكوز ايچون كورمك وقوة عقليه يى ادراك معانى ايچون خلق ايتديكى كبى ولكن حس سمعده قوت عقليه خلق ايتمكه قادر دراكرچه بحسب الظاهر حكمته مخالفدر زيرا اجزاء مختلفه اعمال مختلفه يه ناظر اولديغى كبى ادراكات جزئيه دخى حواس مختلفه يه دائردر * وجائزدركه قولاق اشتمك صفتنده غالب وكلام مخاطبى اصغاسى راجح وادراكى قوى اولمغله عقل مرتبه سنه تنزيل اولنه تكلم مبالغه سنده نظائرى چوقدر * انامن اهوى ومن اهوى انا * كبى كه مقصود كال ارتباط واتحادى بياننده مبالغه در تكلم موسى عليه السلام كلام حقى جميع اجزاء وجوديله ادراك ايلدى كوياكه جميع اجزاسى سمع وعقل اولدى * بونده ديوله

﴿ نفس ﴾

يقيني وهمه استبد ال ايتمش اولور الحاصل غيرك وهمی کندينك يقيننه اختلال كتورمك غلبهٔ وهمدندر وهم ايسه باطل وفاسددر وبونده نيك ايله صالحه و بد ايله فاسقه رمز واردرو بونلردن هر برى شريعت وحقيقتده صالح وفاسق اولمق محتملدر شريعتده صالح امتثال اوامر وفاسق ارتكاب مناهى ايدندر وحقيقتده صالح احكام شريعتدن ماعدا آداب طريقتى دخى راعى وفاسق ادبدن خارج وسئ المساعيدر پس بوندن اخذ اولنور كه انسانك اكر ايوسى واكر كمى غيرك احوال باطنه سنه واقف دكلدر مكر تعريف حقله اوله و ياخود شواهد ايله بيلنه انكيچون حديثده كلور (هل شققت قلبه) وكشى كنديك حقيقتده عارف اوليان كمسه نك سوزنه قولاق طوتمق جهلدر مكر قولاق طوتمسى بحسب الظاهر ولاجل المصلحه اوله بوسببدندر كه اهل الله الهام آلهيدن غيره موافقت كوسترمزلر وخلقك نيك و بدنى كنديلرينه دوست طوتمزلر وكمسيه ارتباط ايتمزلر مكر نصيحت ووصيت طريقيله اوله نتكم قرآنده كلور (وتواصوا بالحق وتواصوابالصبر) و بونده اهل دعوى وريانك حالنه تلويح واردر زيرا انلرك حالى حقيقت دكل بلكه تكلف وتصنع مقوله سيدر انكيچون غيرك اوچور مه سيله دخى اوچمغه قادر اولمازلر زيرا اوچمق حق تعالينك اول صفتى خلق ايتمسيله اولور نتكم مخلوق عيسى عليه السلام اولان خفاشده طيران خلق ايلدى * پس حق تعالينك بومساعده سى ارباب تحقيقه كوره دراهل تقليده كوره دكل مكر كه مكرواستدراج طريقيله اوله كوساله سامرى ده خوار حاصل اولد يغى كبى نتكم تنزيلده كلور (فاخرج لهم عجلا جسداله خوار) وديوان مولاناجامى ده كلور * بلاف ناخلفان زمانه غره مشو * مروجو سامرى ازره بهانك كوساله (لمحرره) اوچمغه بال وپر كركارده * بال و پراولمسه قالور يرده * ال ايله قوش اوچور مغه بكزر * ايل سوزى پرده اولمسون مرده * بعدذا اوچمق ايكى وجهله در برى مرغ كبى طيران حسى دركه انسان خارق عاده طريقيله درو برى دخى طيران معنويدركه حضيض جسددن اوج روحه پروازوا وج روحدن دخى عالم غيب مطلقه پروازه آغازه در بوطيران اولكيدن افضلدر

نفس وطبیعت اهلی اولوب حیوانات ضاره کبی ضار اولور * واکر احکام
وجوب غالب ایسه قلب وروح اهلی اولوب حیوانات نافعه کبی نافع
اولور پس انسان صفات متقابلهٔ آلهیه یی جامع اولوب انموذج عالم
واقع اولمشدر انکیچون اکا هر نه معنی نسبت اولنسه حقدر مثلا مؤمن
وکافر وملك وشیطان اودر وکذلك آهو وهما واسد و بوم وامثالی
دخی اندن عبارتدر (لمحرره) نه شمع اولسون بو کیم وجهنده نورونار
اولور پیدا * نه کل اولسون بو کیم برکندن آنك خار اولور پیدا * نه
انساندر که خاك پاکدن تخمیر اولنمشکن * وجودندن نیجه پاك ونیجه
مردار اولور پیدا * نه سردر معدن اقرار روز عهدکن آدم * که انده
اشبو عالمده نیجه انکار اولور پیدا * هزار آوازیکن هرجانبی بوکلشن
حسنك * هزاران زاغ زشت آواز و بر کردار اولور پیدا * نظر قیل عالم
اسمایه حق چشم عبرتله * مسمادن نیجه یار ونیجه اغیار اولور پیدا *

﴿ چون برآرد پر بپرد او بخود ﴾
﴿ بی تکلف بی صفیر نیك و بد ﴾

* تکلف * برنسنه نك رنج وکلفتن چکمك وکندی نفسندن برنسنه
کوسترمك که حقیقتده وجودی اولمیه * صفیر * صقلق دیدکاری آوازدر
تفصیلی مرور ایتمشدر (معنای بیت) بودر که چونکه مرغ پر وبال
کتوره وقنادی بتوره کندی کندیله بی تکلف و بی صفیر نیك و بد اوچر
وجو هوایه طوغری قنات آچر یعنی ایودن وکیدن کسنك بطریق التحریك
والتشبیه آواز واوچورمسنه محتاج اولماز بوندن فهم اولنور که مرغك
بال و پری برخوش نابت اولمازدن مقدم پروازی ناقص و باتکلف و بعد
النبات کامل وبی تعلمدر پس بونده اشارت واردر که ایل انسانی اوچورمقدن
بالفعل کندی اوچمق یکدر زیرا ایل اوچورمه سنده تکلف واردر
اول سببدنکه جائزدر که اوچوریلن کسنه ده اوچمق صفتی یا بالکلیه
نابود و یاخود ناقص اوله نتکیم مشهوردر که شیخك برینه سؤال ایدوب
خلق عالم سزی اوچر دیرلر واقعمیدر دیدکلرنده اول دخی بز اوچمز ز
ولکن صوفیلر بزی اوچورر دیو جواب ویرمشدر پس غیرك اوچورمسندن
اوچمق توهم ایتمك کرکدر زیرا یقینا اوچدیغن بیلور کن

ایله در پرده در کبی ومفتوح دخی استعمال اولنور صفدر کبی و بو کلمه لرده
وسائر مشتقانده اولان تشدید ضرورت حسبیله در * لقمه * ضمله لقم وابتلاع
ایچون تهیئه اولان نسنه در پس اندازهٔ کلودن کبیر و کثیر اولسه لقمه
دیمزلر * کربه * کاف عجمینك ضمیله کدی که عرب هره وسنور وقط دیر
(معنای بیت) هنوز قنادی و یلکی بتمش قوش چونکه اوچمجی وپرواز
ایدیجی اوله کدینك لقمه سی اولور زیرا اوچمقدن عاجز اولوب ساقط اولور
بو سببدن کدینك چنكالنه آصلور وکدینك صید وشکاری اولوب آنك
سکین دندانی ایله باشی کسلور و کربه یه کوره مرغ پرنارسته نك لقمه اولسی
صغر جثه سی و یا اجزاسی حسبیله در بونده مرغ پرنارسته سالك مبتدی یه
اشارتدر زیرا هنوز عالم بالای ملکوته طیران ایتمکه استعدادی یوقدر
زیرا اول سیر واندن طیردر وسیر شواهد ملکه وطیر شواهد ملکوته
دائردر وآنك پروبالی عشق وشوقدر ویاخود علم وعملدر نتکم حضرت
هدائی قدس سره کلا تنده کلدر * جنت اهلنه کرك علم وعمل * لاجرم اوچماغه
لازمدر جناح * ویاخود تضاعفی تضاعف قوته دالدر جبرائیل علیه
السلامك التیوز قنادی کبی وکربه ده سرقه وتملق وافتراس صفتلری
واردر که جمله سی رذائلندر انکیچون برکسه رؤیاسنده سنور کورسه
سارق ایله تعبیر اولنور وسرقه وسائر صفات رذیله نفسك بحسب المراتب
صفتیدر پس سارق سرقه ده مال مسروقی خفیة اخذ ایتدیکی کبی
کربه دخی مرغی ناکاه صید ایدر وکذلك تزکیهٔ نفس ایتمین سالکی دخی
نفس شکار ایدر زیرا هنوز عالم بالای قلبه پروازه اقتداری یوقدر خصوصا که
صلوتده سرقه مشهوردر سرقهٔ صلوة ایتمك ایسه نفس وشیطانك
مکرندندر وافتراسکه صفات سباعدندر نفسك صفت غالبه سیدر انکیچون
نیجه دللرده ضرری ایرمش ونیجه نك قاننه کیرمشدر زیرا نفس زنده
وقواسی شدت اوزرینه اولدقچه قلب مرده وقواسی دخی ضعف اوزرینه در
معلوم اولسکه انسان بحسب الطبیعت والنفس جمیع صفات ذمیمه یی حامل
وجملهٔ حیونات ضاره نك اوصافنی مشتمل اولدیغی کبی بحسب القلب
والروح دخی کافهٔ صفات حمیده یی حاوی وعامهٔ حیوانات نافعه نك
اوصافنی محتویدر ولکن وجودنده امکان ووجوبدن قنغیسی غالب
ایسه اوصاف اکا کوره ظهور ایدر یعنی اکر احکام امکان غالب ایسه

حروف دخی حروف عجمیه ایله اوتوز ایکیدر زیرا بعض قبائل باوجیم وزای وکاف عجمیه یی دخی تلفظ ایتمشلردر وذکر اولنان درت کله توراة وانجیلده کلمشدر واول منزلك اولی الفدر وآخری یقیندر چونکه الفت مشایخ وصحبت پیران حاصل وغایتنده یقین مرتبه سی وجود پذیر اوله انسان عالم ترکیب وصفاتی مشاهده ده قوت بولور وشواهدی مطالعه سی دخی اکاکوره اولور بوندن ظاهر اولورکه ذکر اولنان حروف ومنازل مراتب لذتدر پس بونلرك ماوراسی عالم فناء کلیدرکه انده لذت متصور دکلدر انکیچون بی دندان اولان کسه نك اغزنده لذت یوقدر ورؤیاده یاخود انسلاخده کندنی دندان کورمك یاموت طبیعی و یاموت ارادی یه اشارتدر زیرا موتله مطلقا لذات زائل اولور نتکم حدیثده کلور (اکثروا ذکرها دم اللذات) و بونده برآرد کلمه سنده اخراج معناسی دخی متصوردر پس بوسالك سبب وجدان لذت اولان دندانلری ریاضت قویه ایله اخراج واسقاط ایتمدکجه لذت حقیقیه یه نائل اولماز وموت ارادی ایله عالم فنامنزلنی بولماز و بونده داعیه یه دخی رمز واردر زیرا برمرتبه یه مستعد اولان کسه ده بی اختیار اول مرتبه یه وصوله داعیه اولور واول داعیه مذکور اولان وصوله علامتدر واهل الله داعیه یی وحی والهامدن عدایدرلر زیرا یاملك سادن یوزندن و یاخود بی واسطه اللهدندر انکیچون داعیه یه مخالفت ایتمزلر وهرنه وقتده حاصل اولورسه موجبله عمل ایدرلر اکر حرکت واکر سکون و بوداعیه نك داعیهٔ نفسانیه دن فرقی واردر اربابی بیلور (لمحرره) اولسه حق رایشده قوان داعی * قول دخی اول ایشه اولور ساعی * داعیه بولسه بردل آکاه * اولور اول داعیه امرن داعی * اللهم افتح لنا ابواب الخیر *

* مرغ پرنارسته چون پران شود *

* لقمهٔ هر کربهٔ دران شود *

* نارسته * نادات نفیدرکه صفاته داخل اولور نتکم بی لفظی اسماء جوامده داخل اولور ولکن بری برلرینك مقامنده دخی استعمال اولنورلر * رسته * رانك ضمیله بتمش معناسنه ماضیدن قسمدر واولکه نورسته دیرلر رانك فتحیله اصلی نورسیده دریکی بتمش معناسنه * پران * صفت مشبهه در اوچغان معناسنه دران کبی که یرتغان دیمکدر اکثر بودرکه دال مکسوره

تقلیل طعامك مراتبی وصوم وصالك بحسب المشارب تباینی واردر ومجاهده دخی خلوت وجلوت وغیری احوال ایله تفاوت اوزره‌در پس مرشد زیاده حکیم کرکدرناکه جبه وامثالنده اعتداله رعایتله سبب صحت وجود ظاهر و باطن اوله (لمحرره) کرحکیم آکهی اولدکسه *حکمت ومصلحتله کاربتور* اورمه‌بادمریدی فوق الحد* کربه چکمزافندی بارشتر*

﴿ چونکه دندانها برآرد بعد ازان ﴾

﴿ هم بخود طالب شود آن طفل نان ﴾

* دندانها * دندانك جمعیدر دش معناسنه عرب سن دیرکه جمعی اسنان کلور مجموعی اوتوز ایکیدر حروف عربیه وعجمیه عددنجه نته‌کم تفصیلی کلور انشاء الله تعالی بعد ازان ما قبلنه ومابعدینه ارتباطه صالحدر (معنای بیت) بودرکه چونکه اول طفل شیر خورده لکدن صکره دیشلری بوقارو کتوره یعنی دیشلری بته ونان وطعام تناولنه قادراوله ویاخود دندان کتوروب دیشلری بتدکدن صکره هم کندیله نانه طالب اولور وطعام تقاضاسن ایدر زیرا دندان حسبیله نان وطعام وتناولنه صالح اولور واول مرتبه ده کاو ومعده‌سی دخی قوت ووسعت بولور بونده اشارت واردرکه مبتدی ومنتهی اراسنده فرق واردر موسی علیه السلام اوائل حالنده طفل مثال اولمغله فیض قلیل وغداء سرسری‌یه قائل اولدی نته‌کم قرآنده بطریق الحکایه کلور (رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر) چونکه خلعت نبوتله سرافراز ومقام مناجاتده سائرلرندن ممتاز اولدی اولکی رتبه‌دن ترقی حسبیله (ارنی انظر الیك) دیو مطلب اعلایه ناظر اولدی زیرا اول وقتده سؤال مذکور مقتضای استعدادی ایدی نته‌کم طالب نان اولمق دیشی بتن طفلك اثرقو تیدر بوراده دیمشلردرکه سالك برمرتبه‌یه منتهی اولمدقجه آنی طلب ایتمك کرکدر زیرا حدیدباردی ضرب مقوله سندندرکه تأثیری یوقدر پس توحید افعال اهلی اولان کسه یارب بکا تجلئ ذات احسان ایله دیمك طریق دکلدر زیرا آنك طریقی تجلئ صفات ایله متحقق اولمقدر پس توحید افعالدن اول توحید صفات استمك دخی بویله‌در و بونده دندانها ایله حروف تهجی ومنازل قمره رمز واردر زیرا کوسجك دندانی بحسب الغالب یکرمی سکز و یایکرمی طقوزدر بلمه ریش اولانك ایسه اوتوزایکیدر

قرض اولان نمازه وباروزه یه دیمك کرکدر نتکم اشباه نظارده
مصرحدر (ایکنجیسی بودر که شیر فطرت اصلیه درطفل ایسه عالم ذاته
قریب العهد اولمغله فطرت اصلیه اوزرینه باقیدر وعالم ذاته قریب
اولدقلرینك حکمی بودرکه بالغ اولانك غداسیله تغذی ایتمزز یرا الوان
اغدیه عالم صفاتدندر پس عالم ذاتده اولانه عالم صفاتده اولانك احکامی
مناسب کلمز زیرا عالم ذات عالم فناء وعالم صفات عالم بقادر (اوچنجیسی
بودرکه شیر تربیه صورتیدر پس برطفل طریقت که هنوز دایهٔ مرشد
النده پرورشه محتاج اوله اکا نان وخلافت ویرمك واحکام رجال بالغین
تکلیف ایتمك وامور کلیه کوسترمك آنك هلاکنه سبیدر زیرا هنوز
اول رتبه آنك لقمه‌سی دکلدر (لمحرره) بوغیکن خاصیتی برمرغك
* نه‌روادر قوماق همابرینه * برینه‌کچسه عالمك جاهل * کوچ کلوب
عالمه اکابرینه (دردنجیسی بودرکه طفل جان که شیرمعارف وحقایق ایله
پرورش بولمش وعالم ذاته قریب اولشدرانی اول عالم جهدن عالم فرقه
تنزیل ایتمك اهلاك ایتمك کیبدر زیراهرکسی مألوفندن قطع ایتمك اهلاك
ایتمك حکمندهدر وعالم فرقك لوازمی امور بشریه‌در امور بشریه‌یی
تعاطیده ایسه روحه تعسب وتکلف واردر زیرا روحك حالی لطافت
وصفوت وجسدك حالی کثافت وکدورتدر (لمحرره) چشم دل خوابه
وارسه نرکس وار * آنی بیدارقلمه هرکز وار * اولدی راحت دله تجلیده
* استتار ایچره صنمه راحت وار * مکرتنزل وافاقتی اقامت فرض
واداء قرض ایچون اوله بوصورتده محفوظ اولمش اولور (بشنجیسی
بودرکه طفله کوره شیرله نان بریرده مجتمع اولمدیغی کبی جانه کوره دخی
تجلی واستتار مجتمع دکلدر بلکه ذوق شیر تجلیده ایکن بشریتدن
محتجب ونان بشریتی طاعم ایکن شیرذوق وحضوردن مستتردر
اما اولکه شرح صدر مرتبه‌سنده فرقله جمعدن وبالعکس عدم احتجاب
حاصل اولور کمل اولیا صفتیدرکه تجلی ذاتیٔ دائمدر بونده ایسه
ابدی حجاب یوقدر پس مقربین ایله ابرار ارا سنده فرق عظیم واردر
(التنجیسی بودرکه تربی اطفالك شانیدر نتهان مبالغ رجاله بالغ اولسه‌لر
مربی اولورلر (یدنجیسی بودرکه هرکس طریقنده حدینه کوره مکلفدر
مربی کامل اولیجق اطوار ومراتبه رعایت ایدر مثلا اوررباضیه ده

بلافات زمخشریده کاور فی الارض ناس ونو یس منهم طاوس وطو یس طاوسدن مراد طاوس ابن کیساندرکه سید اهل یمندر اکرچه که موالیدندر عربدن دکلدر عمر بن عبدالعزیز ایله معاصردر مجاب الدعوة ایدی علوم وفضائلنه نهایت یوقدر قرق دفعه حج میسر اولوب آخر مکه ده یوزالتی تاریخنده وداع عالم فانی قلدی طو یس طاوسك مصغریدر غایت زشت هیکل ونحوست وشأمتده انکله ضرب مثل اولنور برکسه ایدی انکیچون اشأم من طو یس دیرلر زیرا مدینه ده ساکن ایدی واهل مدینه یه دیرایدیکه بن حیاتده اولدقجه خروج دجالدن حذراوزرینه اولوکز چن بن وفات ایدهرم امن بواور سکز زیرا بن رسول الله صلی الله علیه وسلم عالم فنادن رحلتی کیجه سی دنیایه کلدم وابو بکر رضی الله عنهك وفاتی کونی رضاعدن کسلدم وعمر رضی الله عنهك مونی کونی حد بلوغه واصل اولوب مختون اولدم وعثمان رضی الله عنهك شهادتی کونی تأهل ایلدم وعلی رضی الله عنهك شهادتی کونی دنیایه ولدم کلدی پس بکابکزر کیم واردر دیردی (لمحرره) جمع اولوب بریره شأمتلر * ظاهر اولدی هزار آفتلر * اولسیدی طو یس مرده اکر * قو پریدی نیجه قیامتلر *

طفل را کرنان دهی بر جای شیر
طفل مسکین را ازان نان مرده کیر

طفل شرحی مرور ایتمشدر *مسکین* من لاشیٔ له معناسنه بو یله یرلرده ترحم طریقیله ذکر اولنور حتی بومعنایه غنی اولان دخی انکله موصوف اولور نتکم بوستانده بزبازرکان حقنده کاورکه *مسکین در اقلیم دشمن بمرد* متاعی کزوماند ظالم ببرد (معنای بیت) بودرکه اکر طفل رضیعه سد برینه نان و یره سین طفل مسکین وضعیف ومحل مرحمتی اول ناندن هلاك اولمش طوت یعنی اول نان آنك هلاکنه سببدر زیرا معده سنك اکا تحملی یوقدر بعدذا بو بیتده اشارات واردر (اولکیسی بودرکه نان اعتقاددر اعتقاد ایسه شریعت مرتبه سنده اولان تکلیفه کوره در چونکه طفل احکام شرعیه ایله مکلف دکلدر لاجرم اعتقادله دخی مأمور دکلدر اکرچه که حدتمیزده اولانك ایمانی صحیحدر انکیچون حدبلوغده اولیان صغار نماز وروزه یه نیت ایدسه لر نیت ایلدم مکلف اولنلراوزرینه

درشت * ولی شکم بدر دچو بگیرد اندر ناف * بوندا بو راده دانه مرتبهٔ نفس وانجیر مرتبهٔ قلب وروحده اولان تکلیفه اشارتدر زیرا دانه احکام وشرایعدر که حظ نفسدر و کذلك اندازه وقیاسله درانکیچون احکام وشرایعك نقدر کثرتی اولسه ینه محدوددر ومکلف اولنلر حدود شرعده تفاوت اوزرینه درانکیچون فقیره حج وشیخ فانی ومعذوراېدی یه صوم ومقطوع الیدین والرجلین اولانه عند الامام صلوة یوقدر وتهجد فخر عالم صلی الله علیه وسلمه فرض وامته نافله اولدی وانجیر معارف وحقایقه اشارتدرکه حظ قلب وروحدر وکذلك بی اندازه و بی قیاسدر زیرا بغیر حساب اولان ارزاقدندر پس عالم شریعت منتهی وعالم حقیقت غیر منتهیدر وعامهٔ مکلفین احکام وشرایعده مشترك وخواص ناس علوم ذوقیه ایله ممتاز اولدیلر اگر عوام ناس نصیب خواص اولان ذوقیاتدن اکل وتناول ایدهلم دیسهلر قبل السلوك هلاك اولورلر زیرا حوصلهٔ ادراکلرینه صغیر انکیچون وارد اولمشدر که (کلموا الناس علی قدر عقولهم) یعنی هر مرتبهده اندازه ایله تکلم ایتمك کرکدر والافشاسی حرام اولان اسراری نااهله افاده ایتمکده فتنهٔ عظیمهٔ اثاره ایتمك واردر وانجیره طعمه دیدی زیرادانهده طعم ظاهر دکلدر انجیرده ظاهردر کذلك اهل حجابه کوره احکام وشرایعله عملده ذوق یوقدر وجوده کلن اعمال ظاهره اتعاب نفسله حصوله کلور مکر طعمی آخرتده ثواب صورتندن اوله فامار باب معارف وحقایق دنیاده بحسب الوجدان فیض آلهیدن ذوقیاب اولورلر والهام ووحی حاننده حلاوت باطن بولورلر انکیچون برحدیث طویلده کلور (فوضع یده بین کتفی حتی وجدت بردها بین ثدیی) زیرا بو برودتده حلاوت معنویه ولذت باطنیه واردر مع هذا تزکیهٔ نفسله ثقلت طبیعیه مضمحل اولمغله مزاوله اولنان اعمال ظاهرهده صلوة وصوم وامثالی کبی خفت بدن ونشاط دل وصفاء روح وجلاء سر بولورلر بوایسه لذت باطنهدن ناشیدر انکیچون حدیثده کلور (ارحنا یابلال) بوتقریردن فهم اولنهدیکه بیت مثنویده مرغله مرغك میاننده فرق جلی واردر زیرا بری مرغ مکان وبری مرغ لامکاندر اکرچه که اطلاقده ایکیسی دخی مرغدر نتکم انسانله انسان اراسنده نقصان وکمال جهتندن فاروق واردر نتکم

بیورمشلردر بحق اقول انی ماقلعت باب خیبر بقوة جسمانية ولا بحركة غذائية لكنی ايدت بقوت ملكوتية ونفس بنور ر بها مضية (لمحرره)
* اولسه برآدم ضعفله مور * کتورر عشقله من تیمور * هر کسك ضعف وقوتینه کوره * وارداولور اكا فرمان امور *

﴿ دانهٔ هرمرغ اندازهٔ ويست ﴾

﴿ طعمهٔ هرمرغ انجیری کیست ﴾

* اندازه * معروف نسنه‌درکه درزیلر وبازرکانلر استعمال ایدر اندازهٔ وی اندازهٔ کاوی وی تقدیرنده در وزنیچون همزهٔ اضافتك کسره‌سی اختلاس اولنورو جائزدرکه اندازهٔ حال وی تقدیرنده اوله فاما بومعنی کرچه لفظك مداولاتندندر ولكن بیت سابق ولاحقك مضموننه مخالفدر زیرا دعوی عدم استحقاق اوزرینه دکل بلکه عدم تحمل اوزرینه در پس مصراع ثانیده انجیری جثه‌یه ناظردر طعم ولذته دکل فاعرف جدا * طعمه * طانك ضمی وعینك سکونیله یمکلك معناسنه در یقال جعلت هذه الضيعة طعمة لفلان ای مأكلة والجمع طعم کصرد * انجیر * همزه‌نك فتحیله در اکرچه که کسرله غلط مشهور اولمشدر معروف میوه درکه عرب تین دیرلر نتکم قرآنده کاور (والتين) سواحل وهواسی حار اولان مواضعده بترمان املیس کبی دیمشلردرکه طیور انجیری اکل ایدوب نداوت ورطوبتی اولان دیوار و یاغیری مکان اوزرینه سرکین افکن اولسه انك سرکیندن دخی انجیر اغاجی بتوب میوه دار اوله وانجیر اغاجنك خاکستری بساتینه نشر وتفریق اولنسه دود هلاك اوله وانجیر بواسیر قطع ایدر ونقرس دفعنه دخی فائده‌سی واردر وفاسد اولان لونی اصلاح ایدر و بلغم مالحدن اولان عطشی تسکین ایدر واستسقایی دخی منع ایدر واکل عمومدن امانذر ولکن نانله اکلی بدنده قمل ایراث ایدر وانجیرك دخانندن بق و بعوض فرار ایدر (معنای بیت) بودرکه هرقوشك دانه سی کندی بوغازینك اندازه‌سی وانك اولحوسنه کوره در پس صعوه وعقابدن هر برینك غداسی کاولرینه کنجایش مرتبه سنده اولان دانه وامثالیدر یعنی صغیرك دانه سی صغیر وکبیرك دانه سی کبیردر یوخسه صغیرك دانه سی کبیر اولماز والاهلاکه مؤدی اولور نتکم کاستانده کاور * توان بحلق فرو بردن استخوان

ایشی قوت وقوا ملری قدر وضـع ایله زیرامشت زنك ایشی ضعیف الندن کلمز وکیاده اهلی هرکمان زوری چکه بلمز بونده کندیلرن تحملده چارپایه ومقـالات وزیرك مؤداسنی حمله تشـبیه وار درپس حیوان مالایطاق اولان نسنه یی حمل ایله تضییق اولنمدیغی کبی انسـان دخی بارکرانی بردوش ایتمکله تکلیف اولنمز انکیچون بعض کبار اولیا قدس سره بیورمشـلردرکه هرنبی علیه السـلام ایچون دعاء مستجاب واردر بزم رسولمز صلی الله علیـه وسلمك دعاء مستجـابی آمن الرسول مشتمـل اولدیغی (ربنا لاتؤاخذنا) دن آخر سوره یه دکین ودیمشـلردرکه مالایطاق اوچ قسمدر اولکیسی محال عقلیدرکه ممتنع لذاته درا عدام کبی بوقسمك عدم وقوعی وانکله عدم جواز تکلیف متفق علیه در ایکنجیسی محال عادیدر اعمالك مصحفه نظری کبی بوقسمك جواز تکلیفنده نزاع بوقدر اوچنجیسی محال عارضیدر ایمان ابی جهل کبی زیرا انك ایمانك محـالیتی سبب عارضه له درکه الله تعالی نك ایمان کوتورمز دیوا خبـار ایتدیکیدر بو قسم مختلف فیه وموقع نزاعدر زیرا معتزله منع ایدوب اشاعره تجویز ایتمشدر * وبونده تشـبیه مذکوردن مرتبهٔ طبیعتـده اولان تکالیفه اشارت واردر زیرا طبیعتك مقتضاسی حیوانیتدر انکیچون ذبحنه اشارت ایدوب قرآنده کلور (ان الله یأمرکم ان تذبحوا بقرة) ای بقرة الطبیعـة وحکمها الاکل والشرب والمنـام والوقاع وبونده ضعفـله مراد ضعف صوریدرکه مقـابل قوت در والاضعف حقیـقی قوت قدسیه ایله مجتمع اولور نتکم شان ضعفده قرآنده کلور (وخلق الانسان ضعیفا) وشان قوتده دخی کلور (وحملها الانسـان) یعنی انسـان مخلوق ضعیف ایکن بار امانتی حامل اولدیکه اجرام ثقال وهیاکل قویه اندن ابا وامتناع ایتمش ایدی پس بوصورتده انسان ضعف بشریت ایله قوت قدسـیه یی جمع وعجز ظاهره قدرت باطنه یی ضم ایتمش اولور * وکاه اولورکه قوت باطنه ظاهره دخی ساری اولوب خارق عاده ظهور ایدر باب خیبر قصه سی کبی * زیراحضرت علی کرم الله وجهه اول بابی محلندن قلع وطرح ایتدکده یتمش نفر اصحـاب مجتمع اولوب یرندن رفعه مجال بولمدیلر انکیچون بصره ده خلیفه لری اولان عثمان بن حنیفه ارسال ایتدکلری نامهٔ نصیحت آمیز وعـبرت انکیزنده درج ایدوب

ارباب حجاب وغفلتك شانيدر* بعدذا بوموقعده وزيرمزبوره حكيم اطلاقنك حكمتى بودركه خلوت وعزلت حكمتى اشعار وايراث ايدر نتكم حديثده كلور (من اخلص لله اربعين صباحا ظهرت ينابيع الحكمة من قلبه على لسانه) وبونده نصارانك اقوال وافعالنى رخنه شانندن اولان نسنيه تشبيه واردر ديوار وقليج وامثالى نسنه لركبى اكرچه كه حقيقتده رخنه اصحاب اقوال وافعالكدر زيرا كشى اقوال وافعالى يوزندن مجروح اولور وكذلك امور حسيه ده حقيقت وغيريده مجازدر وبونده قولى جمله يه نسبت ايتمك جمله نك رضالري اولمق حسبيله در والاقائل اولان خواص ملتدر اميران ومريدان كبى وبونده فريب ايله حيله وخدعهٔ نفسانيه يه وجفا ايله غلظت وخشونت طبيعيه يه اشارت واردر * زيرا فريب فى الحقيقة نفسك رزائلندن وغلظت دخى طبيعتك اوازمندندر اكرچه كه طبيعتدن مجاورت حسبيله قلبه دخى سارى اولور انكيچون قرآنده كلور (ولوكنت فظا غليظا القلب) پس برسالك اصلاح نفس ايلسه انك خدعهٔ نفسى نصيحته مبدل اولور زيرا نصيحت اودركه انده خدعه وخيانت اولميه بوسببدندركه حديثده كلور (الدين النصيحة كله) وينه برحديثده كلور (من غشنا فليس منا) وكذلك اصلاح طبيعت ايلسه انك طبيعتنك كثافتى لطافته مبدل اولور زيرا لطافت اودركه انده اكل وشرب وامثالندن حاصل اولان حجب كثيفهٔ متراكمه اولميه ونصارانك قولنده كرچه تزكيهٔ نفس رايحه سى واردر ولكن مقصود اصلى تعالى وبهانه نك رفعنى طلب اولمغله مريدك مرشده اعتراض ومقابله سى لازم كلمز (لمحرره) * بزه بسدر بواضطراب درون* سنده يانمه بزى ماننده فرون*

﴾ چارپارا قدر طاقت بارنه ﴿
﴾ برضعيفان قدر قوت كارنه ﴿

* چارپا * دورت ايقلو حيوان آت وقاطر ودوه واشك كبى نتكم قرآنده كلور (ومنهم من يمشى على اربع) طاقت* وقوت* شرح اولنمشدر (معناى بيت) بودركه يوك كتورمك شانندن اولان دورت ايقلو حيوانه يوكنى طاقت وقدرتى مقدارى وضع ايله يوخسه مالايطاق اولان حمل ثقيلى انك اوزرينه تحميل ايله وضعيف البدن اولنلر اوزرينه

ایتمك خاموشلق ایله الفته موقوفدر و خاموشلق حالنده بعض مشوش نسنه اولمق کمال استماعه مانع اولمغله ارباب سلوك خلوات ودوام ذکر اختیار ایتمشلردر تاکه تمرن حاصل اولوب بر دخی دکمه نسنه‌دن متشوش اولمیه انکیچون طریقهٔ خواجکان نقشبندیه اوزرینه (خلوت درا انجمن) اعتبار ایدرلر آنی تحصیلده ایسه زیاده صموبت واردر زیرا تمرن وادمانه محتاجدر وبونده اهل اکثاری ذم وارباب رسومك حالنی تقبیح وصمته حث وتحریض واردر وصمت معرفة الله ایراث ایدر زیرا کفت وکوی ظاهر مقابله سنده واقع اولمشدر وصمتك انواعی واردر مقداری بالاده بیان اولنمشدر (لمحرره) جوهرك واراسه درونکده * صدف آسا اوله کوروارخاموس * اره‌در کفت وکوك اکثاری * حاصل اولوردله انکله خموش *

﴿ جمله کفتند ای حکیم رخنه جو ﴾

﴿ این فریب واین جفا باما مکو ﴾

* حکیم * حکمت ذو قیه صاحبیدر کرك علوم رسمیه‌دن بهره‌مند اولسون کرك امی اولسون پس بوندن ماعداسنه حکیم اطلاقی حقیقت دکلدر حکمت بخشیه اهلی وامثالی کبی * رخنه جو * وصف ترکیبیدر جو یندهٔ رخنه معناسنه رخنه کدك که عرب ثلمه‌دیر وهر شکسته‌لك زوده کرکسه اولسون قلیج وبچاق یوزنده وغیریده نتکم لطائف نفیده کلور * سوزمیدر که اوکیم نسخه سنی نکته شناسان * خشوشکم رخنهٔ دیواروردر ایلر * فریب * الدامق که عرب خدعه‌دیر * جفا * شرح اولنمشدر * مکو * سویله دیمکدر ایله معناسنده استعمال اولنمشدر زیرا قولك فعل معناسنده استعمالی لسان عربیده وعجمیده شایعدر نتکم بیانی مرور ایتمشدر وقول اعتقاد معناسنه دخی کلور یعنی بوفریب وجفایه بزم محلیمزی اعتقاد ایله (معنای بیت) بودر که جملهٔ نصاری وعامهٔ ملت عیسی ذکر اولنان کلماتدن صکره دیدیلر که ای حکیم آکهی رخنه جو یعنی بزم اقوال وافعالمزده کدك وانکسار وناهمواری طلب ایدیجی وعیب ونقصان وقباحتمز ارایجی بوالدامغی وبوجفایه متعلق سوزی بزه سویله وبو معامله یی ایله زیرا سنك بزه ایتدیکك وضع فریب وجفا صورتنده نسنه‌در نتکم اهل ذوق اولان ایسه بومقوله وضعدن عری و بویله معامله دن فی الحقیقه بریدر زیرا بویله وضع ومعامله

واردر كه مقتضاى بلاغتدر وجائزدر كه سكر عبارتى ذكرا ولنان آيت سكره موافقت ايچون اوله پس سكرى مست اوزرينه تقديم عربينك فارسى اوزرينه فضلندن اوتوريدر نتكم * فارسى كوكرچه تازى خوشترست * اكا دالدر اكرچه كه فارسى درى دخى لسان اهل جنتدر نتكم محلنده شرح اولندى

* كفت وكوى ظاهر آمد چون غبار *

* مدتى خاموش خوكن كوش دار *

غبار عربيدر توز معناسنه يعنى تراب مشاردن باقى اولان نسنه‌در انكيچون غابردير اول نسنه‌يه كه انكله بله اولان كتدكدن صكره اول مكث ايدوب قاله نتكم قرآنده كاور (الا عجوزا فى الغابرين) يعنى فيمن طال اعمارهم او فيمن بقى ولم يسر مع لوط او فيمن بقى فى العذاب *مدت* وقت ممتده ديرلر زيرا مداصلنده جر معناسنه‌در بعض نسخه‌ده هوش دار دوشمشدر اولكسى انسبدر (معناى بيت) بودركه كفت وكوى ظاهر غبار كبى يعنى آينهٔ دل اوزرنده توزكبيدركه صور معانى انعكاسنه مانع وهيئات رديه غلبه سنه باعثدر برمدت خاموش خوى اول وسكوت ايله قولاق طوت والقاء سمع ايله زيرا استماع سكوتله اولور ونسخهٔ اخرى‌يه كوره ديمك اولوركه عقل طوت وعقلكى باشكه جمع ايدوب تدبر وتفكر اهلى اول زيرا ديمشلردركه (من كثر عقله قل كلامه ومن كثر كلامه قل عقله) الحاصل خاموشلق ترك كفت وكوى ايله‌در بوترك ايسه استماعى مقتضيدر زيرا هم كفت وكووهم استماع بريرده اولماز وقرآنده كاور (ذلك لمن كان له قلب او القى السمع وهو شهيد) بونده كفت وكوى غباره تشبيه ايتمكدن قلب دخى آينه‌يه تشبيه لازم كلدى پس آينه‌ده استيلاى غبار مانع رؤيت اولديغى كبى كثرت كفت وكودخى كلام حقه القاء سمع ايتمكه مانعدر انسان ايسه قبل الكمال القاء سمعه محتاجدر * انكيچون ديمشلردركه (خذوا العلم من افواه الرجال) مع هذا بى فائده اقوال وافعالك كثرتندن قلبده هيئات مظلمه حاصل اولور پس القاء كلام صفت مرشد والقاء سمع صفت مريددر انكيچون دوام سكوت شرائط اهل بدايتدندر بونده رمز واردركه هرعمل ايچون جزاء وفاق واردر پس جانب غيبدن وارد اولان خطابى استماع

بوش اولسون و بعض لغاتده طولی قدح ایله تفسیر ایتمشلردر وحلیمی جامی ساغر ایله تفسیرایدر ولکن ایکیسنك میاننده فرق واردر زیرا ساغر بویك قدح وساغرق دیدکاریدر ومیانلرنده فرق اواق مولانا جامی نك بوریاعیسندن روشندر * جهان جام وفلك ساغر اجل می * خلایق باده نوش مجلس وی * خلاصی نیست اصلا هیچ کس را * ازین جام وازین ساغر ازین می * وجام اعمال نیسا بوردن برقربه درکه مولانا جامینك مولدیدر نتکم بر رباعیسنده کاور * مولدم جام ورشحهٔ قلم * جرعهٔ جام شیخ الاسلامیست * زین سبب در جریدهٔ اشعار * بدومعنی تخلصم جامیست (معنای بیت) بودرکه مادامکه سز بووهم وفهم وفکر سیر خوشلغنده سن وامور حسیه به توغل ایله حقدن غافل اولوب مستانه مثال اولمشسن اول محو وسکر حقیقی وفناء مطلق مسلکندن دور وبعیدسن زیرا ایکسی بر یرده مجتمع اولماز نتکم فضولی شعرنده کلور * اهل دنیانك اولماز آخرتی * کربونی استریسك اندن کچ * ومادامکه بوبادهٔ ظاهرومی حسدن مست وبی هوشسن اول جام باطن وروحانیدن کور واعمی یعنی محجوب ومجلسندن جداسن نتکم قرأنده کلور (لا تقربوا الصلوة وانتم سکاری) یعنی صلوه که عالم جمع وشهوده ناظر (وجعلت قرة عینی فی الصلوة) حسبله نمازحالنده اولان استغراق وانجذاب وغلوبیت سکر معنوی یه دائردر کمسه اکا سکر صوری وسکر غفلت حالنده نائل اولماز زیرا شهودله حجاب وغفلت ایله حضور متضادلردر مکرکیم صحوه کله وسکردن خلاص اوله وغفلتدن نجات بوله نتکیم قرأنده کاور (ارأیت الذی ینهی عبدا اذاصلی) یعنی عبد حقیقی اولوب جام شهوددن مست اولان کمسه مناجات حقدن منع اولنماز نه الله تعالی جانبندن ونه غیریدن زیرا الله تعالی نمازی شهوده مقارن وضع ایتمشدر پس شهود اولدیغی یرده منع یوقدر وکذلك رسول الله صلی الله علیه وسلم بر مصلی ده مقتضای شهود اولمیان ترك ادب وارکانی کوردکده (قم صل فانك لم تصل) بیوردی (المحرره) اولدیغیچون بو جهتن میکده وش * اهل دنیابه دیدیلر سرخوش * صوفی حیران وغیریلر سکران * قالماش هیچ برنده عقل وهوش * وبونده سکرله مستلکی جمعده تفنن فی العبارة

جسد واوازمی ایسه جانب خلقه متعلقدر بونده اشارت واردر که کرچه انسان
قوای جزئیه بوزندن دریا نوب قراده سفینه یورتمك استر فاما میسر د کلدر
زیرا قراده سفینه اجرا ایتمك حبل مقوله سندندر بو بابده ایسه حیل جاری
اولماز پس سفینه یه دریا کرکدر بوسببدن عالم فرقده قالنلر اهل احتجاب
وحبل اولدیلر وعالم جمعه ایرنلر کشف وشهود بولدیلر پس عالم رسمی به
کرکدر که العلم ذکر دیو کندی حالنی ذکورت ورجولیته حمل ایدوب
سائرلری اناث عد ایتمکله مرشد کامله سرفرودن امتناع ایتمیه زیرا حقیقت
ذکورت ورجولیت علم آلهی اهلنده در انکیچون قواده سائرلره غالبلردر
وانلره اتمام اولنسان تصرف وتسخیر غیر یلرده یوقدر پس بوندن ذکورت
وانوثت اهلی متبین اولدی و بونده محوله صفت قلبه وسکرله صفت روحه
وفناله صفت سره رمز واردر که بری بحر سیاه و بری بحر سفید و بری بحر
محیطه ناظردر انکیچون اهل فنانك فلکی اوسع الافلاکدر که جمیع عروش
جزئیه یی حاویدر تنکم عالینك حالی سافلی محیط اولمقدر وهم وفهم
وفکر ایسه مدینۀ وجود و کعبۀ قلبك قرای بعیده سی حکمنده در وحدیثده
کاور (لا تسکنوا الکفور فان ساکنی الکفور ساکنوا القبور) یعنی جمعه
وجماعات وعلمادن دور اولان اهل قری میت مقبور حکمنده اولدیغی کبی
جمعیت وشهود وحضوردن بی خبر اولان وهم وفهم وفکردخی بویله در
وحیات ابدیه معرفة الله ایله حاصل اولور که آب حیات مثالدر یعنی
جسد حضر علیه السلام آب حیات سببیله عالمده جاودان اولدیغی
کبی خضر قلب دخی معرفة الله رشیله ابدی معمور و آباداندر انکیچون
مؤمن کامله موت یوقدر بلکه برداردن برداره انتقال واردر بوکا
دلیل قرآنده شهدانك احیا اولمغله محکوم اولدقلریدر شهید معنوی خود
بونلردن افضلدر (المحرره) اولمایوب معرفتله صاغ واسن * نه روادر
اولاسن میت سن * معرفتله ایرش اوشیرینه * اولمه فرهاد کبی طاش کسن *

﴿ تا درین سکری ازان سکری تودور ﴾

﴿ تا ازین مستی ازان جامی توکور ﴾

* جام * کو مشددن اولان اناء وظرفه دیرلر کما فی القاموس وشعرده کاور
* کلکم قد اخذ الجام ولا جام لنا * ما الذی ضر مدیر الجام لو جام لنا *
ولکن فارسیده مطلق صرچه قدحده استعمال اولنور طولی اولسون

اولور فاما هر شيت اهلی سکر اهلی اولماز علماء حقيقت بيورمشلردر که
قول صاحی قول سکران اوزرينه مقدم وراجحدر اگرچه که قول سکران
دخی حق وعدلدر حضرت شبلی قدس سره بيورمشلردر که بن و حلاج
ایکيمز بر کاسه‌دن نوش ایتدك پس بن صحوه کلوب حلاج سکر حالنده
قالدی وعربده ایلدی انکیچون حبس وقتل اولندی دیدی بو سوز حلاجه
بالغ اولدی اول حالده که بردار اولوب خشبه اوزرنده مقطوع الاطراف
ایدی ودیدیکه شبلی بویله زعم ایدر فاما اگر بنم نوش ایتدیکمی اول
نوش ایدیدی بنم دیدیکم کلام حق اول دخی دیر و بکا حلول ایدن
بلا اکا حلول ایدردی پس بونلرك معاصرلری اولان اشیاخ حقيقت
بو ایکیسنك مقاله‌لرن ایشتدکده شبلی‌نك قولنی ترجیح وقبول ایتدیلر زیرا
صحو حالنده ایدی حلاج ایسه سکر اوزره ایدی و بو سکره اگرچه وصولده
صحو بت واردر ولکن وجدان ووصولدن صکره غوائلی دخی چوقدر
وکلمات مدخوله‌نك اکثری اهلی سکردن صادر اولمشدر پس صاحی اولنلر
توفیق خاص اهلیدر وسکر غیبت کبی تفاوت اوزرینه‌در شویله که
بعضیلرنده قوی وغالب وبعضیلرنده ضعیف ومغلوبدر نتکم اشرف
اوغلینك *سرای ایچنده اسرکار اوتورمش * کوزتدم مالك ونعمان کورنمز *
دیدیکی مقاله‌سی حضرت شیخ افتاده قدس سره‌دن سؤال اولندقده سکر
حالنده اولمغه محمولدر دیمشدر پس بنه سؤال ایدوب سکر حالنده ادراك
اولمماز کوزنمك نره‌دن کلور دیدکلرنده جوابنده اول معنی سکر غالبده‌در
بو ایسه سکران ضعیف سوزیدر دیمشدر و بو مقامك تمامی محمدیه اوزرینه
اولان فرح الروح نام شرحمزده‌در *فنا*مشاهده* حقده استغراق حسبیله
عالم ملك وملکوت وجسم وروحی عدم احساسدر نتکم بالاده شرح
اولنمشدر (معنای بیت) بودر که خاکه منسوب اولان موج بزم وهم وفهم
وفکریمزدر یعنی بونلر جسدك لوازمندندر جسد ایسه قرا حکمنده‌در آبه
متعلق اولان موج ایسه محو وسکر وفنادر یعنی بونلر روحك مقتضیاتندندر
روح ایسه دریا حکمنده‌در پس دریا ایله قرانك فرقی نقدر ایسه فرقله جمع
وجسدله روح وفهم ووهم وفکرله محو وسکر وفنانك فرقی دخی اولقدردر
الحاصل دریا قرادن افضلدر زیرا آب سبب حیاتدر کذلك دریا حکمنده
اولان روح وآنك اوصاف وحالاتی دخی بویله‌در زیرا جانب حقه ناظردر

قياس مذكورك نتيجه سنده (الميت لا يخاف منه) دير وهم ايسه آنى انكار ايدوب موتادن خوفيه حكم ايدر ووهم مقام سرده نفسك حجابيدر يعنى نفسك ذاتى ذات حقده فنا بولوب حجاب وهمى منكشف وزائل اولمدقجه مقام سرده لاهوت ذات منفتح اولماز پس بوندن فهم اولنور كه وهم نفسك حجاب رقيق وحس وخيال غليظيدر فهم معنانى لفظ مخاطبدن تصوردر وفى المفردات الفهم هيئة للنفس بها يتحقق معانى ما يحس انتهى ولكن فهم علمك فوقنده در انكيچون فهم عن الله عزيز ونادردر وعلم مبذول وكثيردر بو سببدندر كه قرآنده كلور (ففهمناها سليمان وكلا آتينا حكما وعلما) يعنى الله تعالى حضرت داوده فرزند دلبند سليمانى عليهما السلام حكم وعلمده مشترك قلدقدن صكره سليمانى فهم ايله سر افراز وممتاز ايلدى پس هر اهل فهم اولان اهل علمدر فاما هر اهل علم اولان اهل فهم دكلدر والا علمادن خطا صادر اولمامق لازم كلوردى (لمحرره)

* كيمه كيم وردى خدا علم وفهم * اولدى اول فى الحقيقه اهل سهم *

وار ايسه علم وفهمدن حظك * اوح دادن سلندى شك ووهم * فكر * عقلك صفتيدركه مؤداسى رأى در يعنى فكر رأيه مؤدى اولور شو بابده برأى ايله ديرلر قوت عقليه ده تصرف كوستروب اكا تأديه ايتديكى معنانى اظهار ايله ديمكدر واصطلاح اهل ميزانده ترتيب امور معلومة للتأدى الى مجهول ديو تعريف اولنور وعلم عقله مقارن اولورسه مقبولدر والا عقلاندن افضلدر زيرا عقل جوهر وعلم انك اعراضندن بر عرضدر فاما علم عقله مقارن اولسه مقصود لذاته وعقل مقصود لغيره اولور پس وصورتده علم افضلدر * محو * شيئك اثر يتنى ازاله در فاما اصطلاح صوفيه ده اوصاف عادتى رفعدر بر حيثيت ايله كه عبد اول حالتده عقلندن غائب اوله واندن اقوال وافعال صادر اوله كه عقلك اصلا انده مدخلى اولميه خمردن سكر كبى * سكر * فتحله وضمله صحوك نقيضيدر و بر حالتدر كه شخصله عقلى اراسنده عارض اولور انكيچون شعرده كلور * سكران سكر هوى وسكر مدامة * انى يفيق فتى به سكران * سكرات موت بوندن اخذ اولنمشدر وسكر حقيقى اول غيبتدر كه وارد قوى سببيله حاصل اولور مقتضاسى طرب والتذاذدر ولكن سكر غيبتدن اقوى واتمدر پس هر غيبتده سكر اولماز زيرا ارباب احوالك هر برينه بقدر الاستعداد غيبت حس حاصل

حقیقتده کافردر زیرا جهل حقدن غفلتدر غفلتده ایسه کفر نهانی واردر نتکم کلمات عطاریه ده کلور قدس سره * هرانکو غافل از حق یکزمانست دراندم کافرست امانهانست * اکر آن غافلی پیوسته بودی * دراسلام بروی بسته بودی * وعوام ناس معصیت ایله مؤاخذه اولندقلری کبی خواص ناس دخی غفلت ایله معاقبه اولنورلر بوندن اخذ اولنور که حالت منامده تصد بقك بقاسی سببیله ایمانه اعتبار اولندیغی کبی اصل شهودك وجودی حسبیله دخی یقظهٔ معنویه یه اعتبار اولنور انکیچون حدیثده کلور (بنام عیناى ولاینام عیناقلبی) پس کمل بشرك مناملری یقظه حکمنده اولمغله انلرده اصلا غفلت یوقدر نتکم موتلری دخی حیات حکمنده درانکیچون کلمات صائب ده کلور * مشو بمرك زامداد اهل دل نومید * که خواب مردم آکاه عین بیداریست * وشول کسه نك که بیدارلغی خواب حکمنده در خوابی نه اولمق کرکدر نعوذ بالله تعالی پس سعی واجتهاد ایدوب عین جمع وحقیقت شهوده ایرمك کرکدر تا که علم باللهك حصولیله قلب حیات باقیه و یقظهٔ ابدیه بولوب (والذینهم فی صلوتهم دائمون) سری ظاهر اوله (لمحرره) * ایده کور حق حق شهود * ویرمه هرکز وجود خلقه وجود * حاصل اولدیسه اکر علم لدن * اولدی تحقیق دلك مظهر جود *

﴿ موج خاکی وهم وفهم وفکر ماست ﴾
﴿ موج آبی محو وسکرست وفناست ﴾

* موج خاکی * بورادہ موج اطلاقی مشاکلت ایله در زیرا خاکده موج اولماز بلکه آبده اولور پس مقصود خاکله آبك فرقنی بیان وفرقله جمعك حالنی عیاندر * وهم * قوای جسمانیه نك سلطانیدر که محسوساته تعلق ایدن معانیٔ جزئیه یی ادراك ایدر شجاعت زید وسخاوت عمرو کبی نتکم عقل قوای روحانیه نك امیریدر که معقولاته تعلق ایدن معانیٔ کلیه یی ادراك ایدر بوندن اخذ اولنور که حکم وهم محسوساتده کاذب دکلدر زیرا حسه تابعدر پس محسوسات اوزرینه حکمی صحیحدر معقولات اوزرینه دکل وکاه اولور که وهم بعض مقدماتده عقله مساعده ایدر نتکم دیر المیت جماد والجماد لا یخاف منه ولکن نتیجه ده مساعده ایتمز زیرا عقل

اندسا بی استخاره یه احاله ایتمش ایدم اول کیجه خوابده کورر که
حالا شیخ الاسلام ومفتی الانام اولان سید علی افندی النده
برکتاب طوترکه ایچنده احوال دریا تحریر واملا اولنمشدر فاماحین
تقریرده لسانته لکنت وانحصار وارتجاج عارض اولوب کما ینبغی
تحقیق مقام ایده مز اول دخی کتورك شو کتابی بزده دخی برقاچ کون
طورسون بزده مطالعه ایدملم دیوالندن آلور وبووجهله بیدار اولور
تعبیر رؤیا بودرکه اول دریادن مراد مرتبهٔ حقیقت وجمع وشهوددر
وکتابلرده تحریر اولنان مرتبه اول دریانك لوازمیدر زیرا نفس علم
حقیقت ذوقیات ووجدانیاتدن اولمغله کتب ورسائله صغمز پس
برکسه نقدر اعلم ناس واهل رتبه وجاه اولسه علم وفضل ورتبهٔ
شیخ الاسلامی تجاوز ایده مز بناء علی هذا بورتبه وعلمك صاحبی
اول دریای حقیقتدن مجرد وکتب ورسائل تتبع ایتمکله مباحثه
وتقریره قادر اولمیجق سائرلرك حالی نه اولمق کرکدر قیاس اولنه
پس آنی تقریر واندن مباحثه ومذاکره یه قادر اولان فی الحقیقه اول دریایه
داخل اولوب انك حقیقتندن آکاه وخبردار اولاندر زیرا اول وقتده
علم عین مرتبه سنه ترقی ایدر اهل رسوم ایسه علم مرتبه سنده بله قاصردر
پس قنده قالدیکه عین مرتبه سنه واقف اوله وبوندن اخذ اولنور که
جسد اهلی اولنلر علم روحدن محروملردر زیرا انلر قرا اهلیدرکه دریایی
بلمزلر وجسد اهلی اولمق امور طبیعیه یه حرص وانهماکله در
ودیمشلردرکه (الاسراف فی المباحات یوجب الحرمان عن المناجات)
پس مباحاتده اسرافك حالی بو اولیجق مباحدن شبهه ویا حرامه
تجاوز ایدنك حالی نه اولمق کرکدر زیرا شبهه وحرام اهلنده نفس
وطبیعت وشیطنت غالبدر نفس وطبیعتده ایسه ادراك حقیقی یوقدر
شیطان دخی بویله در زیرا شیطانك کرچه علوم ومعارفده یدطولاسی
واردر انکیچون نیجه اهل حقیقت ایله محاوره ایتمشدر ولکن معتبردکلدر
بلکه جهل عظیم حکمنده در انکیچون آدم علیه السلامه سجده دن
ابا وامتناع ایلدی اکرانك علم وعرفانی عین حقیقت ومقام ذاتدن
اولایدی مخالفت امر آلهی ایدوب نفسنه اویمزدی پس نفس وطبیعته
متابعت ایدنلرك علوم ومعارفی دخی بویله در وجاهل اولان کمسه

وموج دریایی شکافته قیاوب اهل بحراو لمغـه قرادن اباق قالدروب
یاسفینه یه راکب ویا سباحت طریقله داخل اولمق کرکدرو یبوست
اهلنـك هلاکی سریع در رطوبت اهلنك بطی اولد یغی کبی فرق
وجمـع اهلی دخی بویله در زیرا فرق اهلی عمرینـك برکتی بولماز
و بولدیغی صورتده دخی حیات باقیه اهـلی دکلـدر بوندن فهم
اولنور که ظـاهرده دخی دریا یوزنی کورممـك قصـور و بر جاری
چشمه دن نوش ایتمك نقصاندر ومرویدر که حضرت عثمان رضی الله
عنـه جده محروسه کنارنده دریای قلزمه کروب اغتسال ایتمشلردر
وانلردن ماعـدا اصحـاب دن نیجـه لرینه دخی واقع اولمشـدر
پس دریایه کرمك سنت اصحاب اولور اکرچه که ضرورت شرعیه سز که
سـفینه یه راکب اولقـده عنـد البعض کراهت واردر خصوصا که
شمس عقرب برجنه دخول ده زیاده ممنوعـدر قمرك برج مذکوره دخولنده
سـفر ممنوع اولـدیغی کبی زیرا ریاحـك اشتدادی وقتیدر بونده
آب حیوان معرفة الله وفیض علمه اشارتدر زیرا قلبك حیات ابدیه سی
انکلـه در ودریا عالم حقیقتـه وقرا عالم فرق وجهـله رمز در زیرا
علم ظـاهر ایله عالم او لدیغی صورتده بله معرفة الله لذتنـدن بی داد
اولـدیغیچه ینه آب حیواندن بی خـبردر زیرا علم رسمی حیات باقیه یه
سبب دکلدر خصوصا که علماء زمانه نك اکثری غالب الرسم اولدقلرندن
ماعدا چرکاب فلسـفه ایله دخی ملوث اولمشـلردر پس بونلرك عقلی
عقول قدسیه دن خارجدر زیرا عقـل قدسی ایله کشف صحیح
اراسنده حجـاب رقیق واردر انکیچون قرآنده کلور (یکاد زیتها یضی
ولولم تمسسه نار نور علی نور) یعنی روح انسانی که نور عقل ایله مضی در
واول نور آنك سبب صفاسـیدر قوتده بردرجه ده درکه روح اول نور
قدسی ایله الله تعـالی یی معرفت وادراکه قریب اولور الهیت حق نوری
مس ایتمسه ده ولکن عظمت و کبریاء حق وسمه حـدوث ایله موسومه
اولان عقول ایله ادراك اولنمقـدن ابا ایدر مکرکه نور قـدم نور عقلـه
تجلی ایلیه و بالفعل مس مذکور حصوله کلوب معرفة الله وجود پذیر اوله
بومحلك مناسـباتندندرکه سـادات علماء وعلماء ساداتدن برکمسـه
بوفقـیره کلوب بیعت کرده وخلوت نشـین اولمق صددنده اولدقده

احمد الثالث جلوس تاریخی ١١١٥

دلالتی واندہ تأثیری واردر انکیچون فغانی تخلص ایدن ایکی شاعر صلب اولنمشلردر وسلطان مصطفی ثانی دخی مفتونی تخلص ایتمکله آخر فتنیه دوشوب سلطنتدن عزل اولنمشلردر نتکم بو مقام مجیء البشر لاجل التبشیر نام رساله مزده بعض مرتبه تفصیل اولنمشدر وبزم معاصریمز اولان سلطان احمد ثالث فغانی تخلص ایدر دیو استماع اولنمقده بر سحر عالم غیبه توجه اولنقده جلوسنه تاریخ وکندینه مخلص اولمق اوزره ظهیر کلمه‌سی وارد اولدی فاما بو معنایی کندنه القا ایدر واسطه بولنموب الآن شویله قالدی غایت نیه منجر اولاجغن الله تعالی بیلور * آب حیوان * آب حیوة دیمکدر زیرا حیات باقیه یه سببدر آب حیات ارضك مغرب ایله جنوب ارasنده اولان قطعه سنده درکه ظلماتدر وذکر اولنان صودن حضرت خضر علیه السلام نوش ایدوب عمر جاودانی بولمشدر وحضرت خضر اول صونك سبب حیات باقیه اولدیغن بیلمزدی ولکن اسکندر اولك مقدمة الجیشی اولمغله عسکرایچون صوطلب ایدرکن آب حیاته راست کلوب اندن نوش ایلدی دونوب عسکره خبرویردکده الله تعالی انلرك ابصارن اول صودن اخذ ایدوب هر نقدرکه طلب ایلدیلر محلنه تصادفه ایده مدیلر وحضرت خضر غیرك مصلحتنه سعی ایتمك حسبیله اول سعادت باقیه ایله مستسعد اولدی انکیچون اهل سوق وغیریلره لازمدرکه مباشرت ایتدکلری کارده حوایج ناس ومصالح عباد الله ده بولنمق نیت ایتمك کرکدر تاکه اجرا خروی ایله مثاب اوله‌لر ودنیاده دخی کارلرینك برکتن بولالر (لمحرره) اولمسه نیته برکار قرین * دیمسون صاحبی ثواب اومرین * پرله تیرجسته منزل الور * بولور آخر اوچرق اوجه یرین * موج * دریا صویی مضطرب اولمقدر میداه ارض مضطرب اولمق کبی نتکم قرآنده کلور (ان تمیدبهم) وفی المفردات الموج فی البحر مایعلومن غوارب الماء ای اعالی موجه کما فی القاموس (معنای بیت) بودرکه چونکه عمر پیوسته مرور ایلدی پس آب حیاتی قندن بولمق دلرسن وبولیسرسن وموج دریایی قنده یارمق وآیرمق استرسن ویاریسرسن یعنی پیوسته عمری کذرایدنکسه آب حیواندن محروم وقراده کزن دریایه دخولدن بی بهره در پس آب حیوانه ایرمکه پیوستدن خلاص اولمق لازم

عناصردندر عناصر ايسه عالم اكواندندر عالم اكوان ايسه عالم آفاقك مقابله سنده واقع اولمشدر مقصود اصلى ايسه سيرواجبدر سير ممكن دكل پس عالم آفاقدن اولميان نسنه عالم خشكدندر زيرا عالم آفاقك حكمى فيض علوم ومعارفدر عالم اكوانده ايسه بو معنا مفقوددر بو سببدندركه كاور * دنيانك منصبلرينك عزتن * رومى قودى آلان آلسون نوايسر * زيرا دنيانك منصبندن مراد سير اكواندر كرچه محجوب اولنلره كوره بو سيرده عزت نفس واردر فاما عالم آفاقك مكاشفه لرى وسير واجبك اربابى علو همتلرندن سير مذكورده وقوفى ذات بيلورلر نتكم زهاد يانده دنيا ومنا صبى خواردر بوندن فهم اولنوركه كرچه سير اكوان دخى مطالعهٔ ملكوتدن خالى دكلدر ولكن سير واجبه كوره لبدن قشر وباطندن ظاهر كيدركه معتبر دكلدر والتن سلم اعتبارى اضافيدر بونده كوه ايله جبل نفسه ودريا يله بحر قلبه ودشت ايله صحراء صدره اشارت واردر پس بو صورتده ظاهر قلب دخى عالم صورتدن اولور زيرا انك ايكى وجهى واردركه برى عالم غيب وجمعه وبرى دخى عالم شهادت وفرقه ناظردر انكيچون قلب دنلدى زيرا بو ايكى عالم اراسنده تقلب ايدر پس انسان بو ظواهره اشتغال ايتدكجه عمر عزيزى اسراف ايدر بو جهتدن كركدركه باطن وجود اولان روح وسر خفيه ترقى ايده وملكوت وجبروت ولاهوته طوغرى سير ايدوب قدم بقدم كيده وجائزدركه امور ثلثه دن جبل بدن ودرياء علم ظاهر ودشت امور عقليه مراد اولنه زيرا امور عقليه وانظار فكريه نك دشت بى نهايه كبى غايتى يوقدر انكيچون انك اربابى حيرتده قالمشلر ويوللرن ياكلمشلردر زيرا نظر فكرى تسلسلدن خالى دكلدر يعنى سير مستطيل قبيلندندر سير ايسه دورى كركدر تاكه انجام نقطهٔ آغازه منتهى اولوب حيرتدن نجات حصوله كله كشفده ايسه بو معنى موجوددر (لمحرره) اولمسه قلبه كشف سر ازل * ابدى سيرينه انجام اولماز * دورى اولمسه اكر مجلسده * باده نوشان اهل جام اولماز *

﴿ آب حيوان ازكجا خواهى تو يافت ﴾
﴿ موج دريا راكجا خواهى شكافت ﴾

* حيوان * اصلده يانك حركتيله در زيرا معنى متحرك اولان لفظا دخى متحركدر بوراده وزنيچون اسكان اولنمشدر بوندن فهم اولنوركه اسمك مسمايه

برابر وبلکه انلردن ادنی قالور وبونده اشارت واردو که آب خاکه غالبدر انکیچون آب خاکك رشاشله ذوبان وتغیر قبول ایدر کذلك جمعیت روحله تفرقهٔ بدن دخی بو یله در زیرا مادامکه روحده جمع وحالات شهود حاصل اولیه جسم واکا تابع اولان قوی منجمد اولوب قالور بوسببدندر که بوشهود حاصل اولمدقجه تعب بدن زائل اولماز تعب واستثقال ایله وجوده کلن عبادت وطاعتك ثمره‌سی دخی اکا کوره اولور پس سعی ایدوب ادنی مرتبه‌ده اولسون بوشهودده ایرمك کرکدر تا که حقه انجذاب قوت بوله وطاعات وعبادات غدامقوله سندن اوله (محرره) نیجه برجسم ثقیلك بارن * چکه‌سن بوجهان فانیده * خفت روحله پروازایله * آشیان تنی عاشق نیده

﴿ چونکه عمر اندوره خشکی کذشت ﴾
﴿ کاه کوه وکاه دریا کاه دشت ﴾

* عمر * میمك سکونی وضمیله بدنك حیاتله مدت عمارتنه اسمدر طال عمره دیرلر بدننك روحله عمارتی طویل اوله دیمکدر بقا ایسه فنانك ضدیدر پس بقانك عمر اوزرینه فضل ورجحانی اولدیغندن اوتوری الله تعالی بقائله موصوف اولور عمرله موصوف اولماز وبقانك شرف واختصاصندن اوتوری اطال بقاه دیمك رسوم جاهلیه‌دن عد اولنور * دشت * صحرا وصوسز یر پس صحرا معناسنه کوهك مقابلی اولور بعده بو بیت مابعدنه مرهون ومرتبطدر (معنای بیت) بودر که چونکه عمر ومدت حیات قوریلق بولنده کچدی وقاره سیرنده تمام اولدی وعالم فرقی مطالعه‌ده غایتی بولدی یعنی کاه طاغ وکاه دریا وکاه صحرا سیریله کذر ایلدی پس مصراع ثانی اولی بیان اولور ولکن امور ثلاثه سائر جزئیات عناصری جامع ومعظمات آثاردن اولمغله تخصیص بالذکر اولندی (سؤال اولنورسه که کوه ودشت خشکدن اولمغله وجه بیان ظاهردر فاماد ریا خشکی نوجهله بیان واقع اولور که انك ضدیدر (جواب بودر که بوراده خشکدن مراد عالم فرقدر که ظاهر وملك وشهادت وکون دخی دیرلر بومعنایه ایسه دریا عالم مذکوردن در پس دریانك ظاهرینه تعلق ایتمك خشکه تعلقدن معدوددر زیرا برنسنه‌نه صورت علم وجمع وشهود اولمقدن عین اولمق لازم کلمز بلکه عین اولمق مکاشفك حالنه کوره در الحاصل خاکك کوه ودشت اندن عبارت وآبکه دریا اکا نشان وعلامتدر ایکیسی دخی

يقينی ايله دكلدر انكيچون امتی معنای مذكوره وارث اولمديلر فاعرف جدا

﴿ سير جسم خشك بر خشكی فتاد ﴾

﴿ سير جان پا در دل دريا نهاد ﴾

* جسم * معلوم اولكه بدن جثه وجسد لون اعتباريله اطلاق اولنور انكيچون ثوب مجسد ديرلر ملون معناسنه فاما جسم لونی اولميانه دخی اطلاق اولنور آب وهوا كبی جسم طول وعرض وعمقی اولانه ديرلر جسم شفاف ماوراسی كورينن جسمدر اجسام علويه واجرام نيره كبی بوسببدندر كه لوح محفوظ ايله بوعالم ميانده كويا حائل يوقدر انكيچون صور خير وشر مرأت لوحه دائما منعكس اولقده در وجسم وجسد روح مقابله سنده اطلاق اولنور اكرچه كه حقيقتی امر واحددر نتكيم كلام اكبری ده كلور قدس سره * لنا من امره روح وجسم (معنای بيت) بودر كه جسم خشك ويابسك نظر وسيری خشك اوزربند دوشدی زيرا اصلی اولان خاك خشكك مرتبه سندن تجاوزه قادر دكلدر روح سلطانينك سيری ايسه اياغنی دريا ايچنه قودی وجسمك رتبه سندن ترقی قيلدی زيرا اصلی آب علمدندر پس جسم فرقله محتجب وروح جمله شهود اهلی اولدی بوندن ظاهر اولوركه روح حيوانی جسمه تابع حكمنده در زيرا آنك وجودی مجرد آثار وافعاله مبداء اولمق ايچوندر غيری كمالی يوقدر پس جسمك انكله قوامی مقصود بالذات دكلدر بلكه اندن مقصود سائر قوای جسمانيه كبی كمالات روح سلطانی به آلت ووسيله اولمقدر الحاصل مقصود اصلی كمال روحانيدر كمال جسمانی دكل اكرچه كه بعض كمالات جسمانيه دخی مقامنده كوره معتبردر فاعرف جدا بوندن اخذ اولنور كه علم وجمع ديدكلری صفت روحدر انكيچون روحك ترقيسی جهلی ازاله ومقام معرفته وصول وعين جمع وشهودله حصولدر نتكيم سرك ترقيسی ماسوادن فنا ايله در ووجود انسانی ده نفس وطبيعت ديدكلری قوتلر بلاء عظيم وانلری تزكيه واصلاح ايتمك عذاب اليم مقوله سيدر فاما غايتی نجات ونهايتی علو درجاتدر زيرا ديمشلردر كه برسالكده صمت وعزلت وجوع وسهر خصلتلری مجتمع اولسه انك بشريتی ملكيته وعبوديتی سيادته وعقلی حسه وغيبی شهادته وباطنی ظاهره مبدل اولور وهر وجهله صفاء روحانی بولور والا حيوانا تله

اولان فرق وجمعه تعلق وارتباطی بياندر (معنای بيت) بودركه حس بشری خشكی كوردی فقط زيرا خشك اولان خاكدن طوغدی يعنی جسد انسانی خاك يابسدن خلق اولنمغله جسدك مشتمل اولديغی حواس ظاهره دخی جسده تابع اولدی وفرع اولان اصلك حكمنی بولدی وچون جسدك حكمی يبوستی حسبيله عالم فرقه ناظر اولمقدر حواس انسان دخی نظر واعتبارلرن آثار عناصر وامور ظاهره يه قصر وحصر ايتديلر وآنك ماوراسنه تجاوز وتعدی ايده مديلر كه عالم طبيعت وعالم ارواح وعالم امردر فاما تجرد وانقطاعده عيسايه مشابه اولان روح انسانی آب علم ومعرفتدن خلق اولنمغله اياغنی دريا وعالم جمع اوزرينه قودی حواس كبی سيری ظاهره منحصر اولمدی ويبوست طبعله عالم فرقده بغلنوب قالمدی بلكه اول عالمدن ترقی ايدوب عالم جمع وشهوده وصولله مشرف اولدی وفی الحقيقه علوی اولديغنك حكمنی بولدی بونده اشارت واردركه عيسی مشرب اولنلر عالم آبی تسخير ايدوب بطريق خرق العاده آب اوزرنده يوررلر وسجاده لر آب سفينه وار آب اوستنده جاری اولورلر وعيسی عليه السلام ظاهرده دخی آب اوزرينه وضع قدم ايتمش وآب اكا مسخر اولمشدر زيرا فلك ثانی يه عروجی تحت القمرده اولان موج مكفوفی كذردن صكره‌در وحديثده كلور (لو ازداد عيسی يقينا لمشی فی الهواء) بوندن مراد عيسی‌نك فی نفس الامر مشی كندی قوت يقينی ايله اولمقدر فاما بزم پيغمبريمز صلی الله عليه وسلمه صدق اتباعده سائر اولياء امتدن اشدا اولمغله سائر اولياء آب وهوانك هربری اوزرنده يوريمكه قدرتلری اولديغی كبی عيسی عليه السلامك دخی اقتداری واردر ولكن كندی اختياريله ترك ايتمشدر پس تارك هوی اولان هوا اوزرنده يورر انبيانك تركی ايسه ترك اوليادن اقوی در زيرا تجرد وانقطاعلری سائرلره غالبدر اول جهتدن كه فطرت اصليه اوزرينه نشو ونما بولدقلرنده جانب قدسه شدت انجذابلری واردر وبوندن فهم اولنوركه هر امتك كرامتی كندی پيغمبرينك حالنه كوره‌در پس بزم پيغمبريمزك عموم مقامی اولمغله اكا تابع اولنلردن آب وهوا اوزرنده مشی ايتمك صادر اولدی فاما قوم عيسادن صادر اولمدی زيرا عيسانك مشی بزم پيغمبريمزه صدق تبعيتله در يوخسه كندی موجب

ای لو مشی بقوة يقين نفسه لمشی فی الهوی لكنه لا يمشی بها فيه بل اومشی تمشی بصدق اتباعی لاغير منه

بوخسـه دیده روحله حاصل اولان عالم ارواح وحس ظاهرله ادراك اولنان عالم اجسام دکلدر زیرا بوعوالمی سیرایتمك سلاکك اکثرنه میسردر عالم لاهوته ایسه دکه سالك سلوك ایده ممش واول جانبه امالهٔ لجام ایدوب کیده ممشدر بلکه سلاکك عوام سیرا کوانده قالمشلردر که سیرعالم عناصر وسیرعالم طبیعت وسیر عالم روحدر بوندن فهم اولنور که ارض وسما و بونلرك حقـائقنه متعلق اولان سـیورك جمله سی سـیر بیرونیدر سیردرونی بونلرك ماوراسنده‌در و بوندن اخذ اولنور که حضرت مولانانك بالای سما عبارتنده عالم ارواح داخلدر زیرا عالم ارواحك سـیری سیر باطنده معتـبر اولان سـیوردن دکلدر وعالم ارواحه سمودن اوتوری سما دینلور نتکم فلك روح دخی دیرلر احاطه سندن اوتوری معلوم اولکه عالم حقیقت دیدکاری اوج وجهله متصوردر بری توحیدله‌در که موحدی آفاقده مطالعـه دن قطع نظرله در و بری دخی تجریدله‌در که انفسـدن تقطعیله در پس توحید وتجرید عالم موالید وعناصروطبیعـیات وارواحه کوره‌در تفریدایسه عالم ارواحك فوقنه نسـبتله در و بوعالمك مافوقی عالم اعیان ثابته وعالم شـئونات ذاتیه‌در و بوندن نظر دقـیق بودرکه بونلرك مطالعه سندن دخی فنا بولمدقچه سرفردانیت ظهور ایتمز انکیچون قرآنده کلور (لایمسـه الاالمطهرون) و بومقـامك اشـارتنده بوندن زیاده عبارت صغمز والاهتك اسـتار وکشف اسرار لازم کلور بوایسه بالاتفاق حرامدر (لمحرره) اولسه دلبر لباسـندن عریان * سرمستور اولور معانده عیان * نه میـانه نه سرنه پای قالور * نار آتشلره اولور بریان * بکدرر آفتابی برکسـه * ایده غیم رقیقدن سـیران * بی نقاب اولسـه لیکن وجه حبیب * چشم اولور اکا نظرده حـیران * بلکه خلقـه سـبب فتنـه اولور * حال عالم اولور انکله یمـان *

حس خشکی دید کز خشکی بزاد
عیسی جان پای بردر یا نهـاد

خشك قورو یدر بوراده عالم فرق مراد اولنور نتکم دریاله مراد عالم جمعدر عیسایی تخصیص ایتدیکی قوم مذکورك متبوعی اولمق حسبیله در والاجان عیسی وموسی وامثالنه تشـبیه اولنور و بردخی عیسـایی جانه اضافتده لطافت واردر زیرا روح الله بومقام ایسـه تن وجانك حکمی

وهكذا) زيرا شراح بو حديثى الامن تصدق يمينا وشمالا و بين يديه ديو
تفسير وتبيين ايتمشلردر بيت مثنويده قول فعلك مقابليدر فعل برمؤثرك
جهتندن تأثيره ديرلر انساندن وحيواندن وجمادن صادراولانه اطلاق
اولنور عمل وضع ايسه اخصدر * بالا * بوى و يوقارى ديمكدر كاه مقابل
پست اولان بلند معناسنه استعمال اولنور الحق ويوكسك ديه جك يرده
عجم زيروبالا دير پس بو بالادن مراد برنسنه نك جانب اعلاسى اولور مثلا
برخانه نك فوقانيسى كبى صورة اولاده ايسه مطلق جانب اوجدر سما
ارضك مقابليدر يعنى فلك ديدكارى جسم شفافدر كه عالمى احاطه
ايلمشدر قشر بيضه ابنى احاطه ايلديكى كبى ارض ايسه كرى الشكل
جسم غليظدر كه مركزعالمده واقف وكيفيت جهات شتى تبيين ايديجيدر
پس شرق مطلع شمسده وغرب مغيب شمسده وشمال مدار جديده
وجنوب مدار سهيلده وفوق جانب محيط وتحت جانب مركزدر ومركز
ارض ارضك وسط عمقنده اولان نقطه دركه اول نقطه دن سطح
ارضك ظاهرينه كلنجه محيطك يكرمى ايكى حصه سندن اوچ بچق
حصه در سما تسميه اولنمق سمو وعلودن اوتوريدر نتكم ارض دينلمك
خلقك لحنى قطع واكل ايتديكندن اوتوريدر انكيچون اغاج قوردينه
ارضه ديرلر تحريك ايله (معناى بيت) بودركه بزم قول وفعلمز
خارج وظاهره متعلق اولان سيردر زيرا قول لسانه وفعل جوارح
واركانه تعلق ايدر بونلر ايسه امورظاهره دندر پس بزم سوزلرمزدن
سيرظاهر وسيرا كوان وملك اكلنور اكوانده ايسه عالم تركيبك نهايتى اولان
زروهٔ عرش داخل اولديغى كبى انك مافوقى اعتبار اولنان عالم ارواح
دخى داخلدر زيرا عالم خلقدندر نتكم قرآنده كلور (الاله الخلق والامر)
سير باطن ايسه افلاكك يوقاروسنده بلكه يوقاروسنك دخى
يوقاروسنده در زيرا افلاكك يوقاروسى عالم ارواحدر عالم ارواح ايسه عالم
آلهدن دكلدر نتكم اشارت اولندى لازم اولان ايسه عالم آلهك
سيريدركه ارادهٔ قول وفعل وسائر لوازم وجود اولمز بلكه ديدهٔ
سرله تماشا اولور الحاصل عالم اجسام ملك شهادى وعالم ارواح
ملكوت غيبى اضافى وانك مافوقى جبروت ولاهوت غيبى اطلاقيدر
پس سير باطنك حقيقى ديدهٔ سرله اولاندركه انك متعلقى غيب اطلاقيدر

پس بونلرك انسلاخی منام ایله اولمغه منحصر دكلدر زیرا بصیرتلری كشاده‌در خصوصا كه نماز حالنده بتقه شهود جمعی اولمق حسبیله (ارحنا یابلال) وارد اولمشدر یعنی راحت دل بشریتدن انسلاخده واكواندن فنا بولمقده در بوصورتده صاحب دل اولان دنیاده جنته كیرمش كبیدر نتكم محمدیه‌ده كلور * مكر بن جنت ایچنده كزرون كیم بوعالمده * وخواب اهلی اولان حسه عودت ایتمكه ایقاظه ورد روحه محتاج اولدیغی كبی انسلاخ فنا اهلی دخی حالت استغراقدن صحو بولمغه بعض امور ظاهره‌یه ملابسیه موقوفدر نتكم بوحالتدن عودت ایچون (كلمینی یاحمیرا) كلدی پس انسلاخده اولان كلام حقه راجعدر كه مقام وحدته ناظردر وصحوده اولان خلقه راجعدر كه منام كثرته راجعدر وایكیسی دخی جمعا وتفصیلا كلام حقدر انكیچون صاحب شهود اولنلرك بر نفس حقدن جدا اولدقلری یوقدر بوسبیدندر كه قرآنده كلور (اذیغشی السدرة مایغشی) یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم مقام اوادنایه عروجلرنده نوجهله شرفیاب تجلی اولدیلرسه سدرهٔ كثرت كه مقام قاب قوسیندر اورایه نزوللرنده اولوجهله كشف جمالدن بهره ور اولدیلر پس انلرك فراشلرنده اولان حاللری ایله فوق العرش اولان حاللری تفاوت ایتمز انكیچون بیورر (لی مع الله وقت لایسعنی فیه ملك مقرب ولانبی مرسل) زیرا بو وقت جلیل یافراش ویافوق العرش اولمق حالی ایله مقید دكلدر جعلنا الله وایاكم من اهل جمع وشهود ه وافاض علینا وعلیكم من سجال فیضه وجوده

﴿ سیر بیرونیست قول و فعل ما ﴾
﴿ سیر باطن هست بالای سما ﴾

* سیر * لغتده مضی فی الارض معناسنه در مجازا سیر معنویده دخی استعمال اولنور زیرا ایكیسنده دخی قطع راه واردر شوقدر واردر كه سیر معنویده قطع راه دیمك ازالهٔ حجبه محمول در سیر صوریده ایسه قطع مفاوز وبوادی وطی مسافه دیمكدر * قول * وقیل حروفدن مركب اولوب نطقدن ابراز اولنان نسنه در مفرد اولسون جمله اولسون ولكن بحسب العرف لفظ مركبده مستعملدر وقول فعل معناسنه ده كلور نتكم حدیثده وارد اولمشدر كه (ان الاكثرین هم الاقلون ثوابا الامن قال بالمال هكذا

ورحتیله فتح وکشف ایلیه (المحرره) نارقدرتله مس ایدوب یارب *ایله قندیل سینه می تنویر* چون رفیع الدرجات اولدڭسن* بکاده رفعت معارف ویر

تا بکفت وکوی بیداری دری
توز کفت خوابی بویی کی بری

دری یاخطاب ودر لفظی بکفت ده اولان باءظرفیه یی تأکید ایچوندر وباءعرب لساننده ظرفیت ایچون کلدیکی کبی عجم لساننده دخی کلور* خواب* اویقو ودوش معنالرینه کلور بوراده مراداویقودر بیداری قرینه سیله زیرا بیداری اویانقلق در یقظه کبی پس خواب اویقودر منام کبی*بویی* ایکنجی یاتنکیر ایچوندر بوی قوقیدر عرب شمه در (معنای بیت) بودر که مادامکه سن بیدارلق ویقظه کفت وکوسنده وسوز وساونده سن منام کفت وکو وصیت وصداسندن نچان قوقی ایلدرسن وشمه طویرسن یعنی انسان بیداراولدقجه خوابده اولان معامله دن محرومدر پس نچن خوابله حس بشریدن منسلخ وضوء روح جسدڭ ظاهرندن منقطع اولهاولوقتده عالم خوابڭ کفت وکوسندن مستفید اولور الحاصل عالم مثاله دخول ایتمك انسلاخه محتاج اولدیغی کبی عالم حقیقته دخول دخی فناء تامه موقوفدر نتکم بیت سابقده شرح اولندی پس بوندن ظاهر اولدیکه ظاهرده بیدارلق دیدکاری غفلت مقوله سیدر که باطنده اولان خطاب غیبی یی ادراکدن مانعدر وخطاب غیبی کاه اولور که واسطه ایله وکاه اولور که بلاواسطه وارد اولور زیرا خطاب آلهی انبیادن اولیایه میراثدر پس هرمعراج معنویدن حصه مند اولان ولی ایچون مقام مناجات حاصلدر که مقام موسی علیه السلامدر کماقال تعالی (انی اصطفیتك علی الناس برسالاتی وبکلامی) وبومعنانڭ حصولندن صکره چشم دل بیدار اولوب مقام بصریده تجلیات ظهور ایتمکه باشلر زیرا هرخطابده رؤیت اولماز اکرچه که ایکیسیده الذاشیادر من لم یذق لم یعرف متعنا الله وایاکم بالسمع والبصر فی کل مابدا وظهر بونده اشارت واردر که ضعفاء ناسدن اولنلر عالم مثاله دخول ایتمك مراد ایلسهلر خوابله انسلاخه محتاجلردر زیرا انلر ایچون غیری طریق یوقدر فاما اقویادن اولنلر یقظه حالنده فنا ایله انسلاخ بولوب عوالم غیبیه ده سیر ایدرلر ومنازل ومقاماتدن مراد ایتدکلری محله طوغری کیدرلر

مضمحل اولوب انجق ذوالظلالك وجودی قالور * پس بومعنایی بیلوب
حقیقتی ایله متحقق اولان موحد شر کدن خلاص اولور بوندن
ظاهر اولور که انسان عالم جسددن منسلخ اولمدقجه عالم مثاله داخل
اولماز که عالم رؤیادر انسلاخ ایسه فنا بولغه وبی شعور اولمغه موقوفدر
نتکم بیت لاحقده کلور پس عالم مثاله دخولده فنا وانسلاخ شرط
اولیجق عالم حقیقته دخولده دخی شرطدر بلکه بوفنایه فنا وانسلاخ
اتم کرکدر زیرا عالم مثال فی الجمله کثافتدن خالی دکلدر انکیچون
ارواح کثیفه دخی حالت منامده اکا دخول ایدر فاما عالم حقیقته ارواح
لطیفه دن غیری دخول ایده مز زیرا جمیع ماسوایی علما وعینا نظردن
اسقاطه محتاجدر بونك ظاهرده مثالی سلطانك خواصنه خطابیدر زیرا
خواصدن محتجب دکلدر فاما عوام ناسه کوره فی الحقیقه خطاب
ونه خود اظهار وجود وار در زیرا انك شانی اغیاردن احتجاب
کلیدر مکر بطریق الغضب وراء پرده دن بعض اشقیایه خطاب ایلیه
نتکم سر مهجوران ابلیس علیه مایستحق (رب انظرنی) دیو خطاب
ایتدکده (انك من المنظرین) ایله مجاب اولدی بوسببدندر که
اشقیا یوم میثاقده خطاب حقی وراء پرده دن اشتدیلر انکیچون مفید
اولمدی وبوندن فهم اولنور که ارواح ونفوسك رجوعی حقه در زیرا
برنسنه که تحت تجلیده داخل اوله عدم صرف اولماز ولکن بومقامده
اشکال وانغلاق واردر زیرا دیمشلردر که حالت موتده روح حیوانی منطفی
اولور پس حیوانات محشور اولمامق لازم کلور زیرا انلرده روح حیوانیدن
غیری یوقدر محشور اولمامق ایسه نصه مخالفدر نتکیم قرآنده کلور
(واذا الوحوش حشرت) وبردخی دیمشلردر که ارواح کمل قبل الاجساد
موجود ایدی سائر ناسك ارواحی ایسه تسویهٔ بدندن وحصول مزاجدن
صکره مخلوقدر زیرا ارواح جزئیه در ارواح کمل ایسه ارواح کلیه در
وبوندن لازم کلور که ارواح جزئیه یوم میثاقده حاضر اولمیه بو ایسه
مذهب جمهوره مخالفدر حتی ارباب حقیقت طبقات ارواحی درت عد
ایدوب صف ثالث ورابعده ارواح مؤمنین وارواح کفار ایدی دیمشلردر
بونلرك ارواحی ایسه ناقص اولدقلری جهتدن جزئیات مقوله سیدر
وبو ایکی سؤالك جوابی تأمل وتعمل ایله اولمز مکر الله تعالی فضل

ولكن وضوئك عدم انتقاضی خصایص نبویه دن اولمق اوزره مسطوردر و بومقامك بعض متعلقاتی بالاده بیان اولنمشدر (لمحرره)
عاقل اول کشفه ایرش عشقله وار * اولمسون چشمکه سوادیوار *
کرچه واراورتاده امکان اما * پرده بی پرده اولدی وجهه جوار *

* بی حس و بی کوش و بی فکرت شوید *
* تا خطاب ارجعی را بشنوید *

بی حس تشدید سزدروزنیچون *فکرت* تاءطویل ایله فکر معناسنه در زیراعجم بومقوله تاءطویله یازر زیادت وامثالی کبی قال فی القاموس الفکر بالکسر ویفتح اعمال النظر فی الشیٔ کالفکرة انتهی بعده ذاحس وکوش فکرت مقابله سنده در زیرا حس مطلق که خصوص اوزرینه کوش آنك جزء یاننده ر مشاعر ظاهره دندر فکرت ایسه قوای باطنه دن اولان عقلك صفتیدر پس کوش حس اوزرینه عطف خاصی عام اوزرینه وفکرتی عطف احدمتقابلینی آخراوزرینه عطف قبیلندندر * ارجعی * نفس مطمئنه یه خطابدر ونفس مطمئنه نك حقه رجوعی منازل ومقاماتی قطع ایتدکدن صکره فناء تامله در پس مراتب نفوسدن نفس مطمئنه دن غیریه رجوع یوقدر انکیچون نفس اماره ونفس لوامه ونفس ملهمه اهلی نفسله باقیدر ونفسله باقی اولنلرك مستقری فلك قمرك تحتیدر اصلی بودر که قمرفلبه ومانحتی نفس وطبیعته اشارتدر پس نفس وطبیعت اهلی اولان حیات حالنده صورتا فلك قمرك تحتنده ومعنی مرتبهٔ قلبك مادوننده اولدیغی کبی بعد الممات دخی فلك قمره ومافوقنه تجاوز ایده میوب اسفل سافلینده قالور زیرا اسافلك مراتب علویه ده بری یوق وارواح عالیه ایله جهت جامعه دخی مفقود در بومقام محل خطردر نعوذ بالله من حجیم النفس ودرکاتها ونسئاله الفضل من نعیم الجنة ودرجاتها (معنای بیت) بودر که ظاهرده بی حس وبی کوش و باطنده بی فکرو بی عقل معاش اولوکز یعنی بو پرده لری خرق ایدیکوز تاکه ارجعی الی ربك دیوخطاب غیبی اشیده سز زیرابوخطاب جلیله محل اولمق ظاهرا و باطنا فنادن صکره در تکم ظل زوال وقتنده ذوالظله رجوع ایدوب وجودی بالکلیه

یعنی حجاب امکانکه رداء کبریا دیرلر یعنی پردهٔ وجه وجهه حائل اولمق خارجدن ناظر اولانه کوره در نفس پرده یه کوره دکلدر پس نفس پرده بی پرده در فاعرف منه

ظاهرك كلام اغياره تعلقی دخی كوش باطنك كلام باری اصغاسنه حائلدر بوسببدندركه مسدود السمع ومحجوب اولمغله اونلر خطاب ارجعی بی استماعدن محروم اولمشلر ورؤيت شواهدوآثاره كما ينبغی يول بولمشلردر پس بوحجابی رفع وسدی هدم ايچون ارباب رياضت خلوات اختيار ايدوب مساكن مظلمه ده بالكليه حواس ومشاعری سدايدرلر تاكه كوش باطن خطاب عينی به صالح وبصيرت رؤيت جمال حقه لايق اوله بوندن ظاهر اولوركه تعين ظاهر مرتبه سی حجاب غليظدر وروحك جسمله تعينی حقيقت ادراكنه مانع اولديغی كبی قوای باطنه نك دخی قوای ظاهره ايله تعينی حقيقت شهودنه حائلدر پس تلطيف وجود ايتمدكجه معنای مذكور حصوله كلمز زيرا كثافت وجود ادراك باطنه مانعدر وتلطيفده سر ادرك بودركه ظاهر باطن صورتنه وجسد روح هيئتنه داخل اولوب وقالب وقلب متحد كبی اولورلر رؤيت جنابنه دخی بوسره دائردر پس جننده قالبه و بربلن لطافت دنياده قلبه و برلمشدر شوقدر واردركه اسباب رياضيه ايله دنياده قالب دخی فی الجمله تلطف ايدر والاحقدن بحسب الباطن اخذ ايتمك مشكل اولوردی پس الهام واخذ عن الله قوت وضعفده قلب وقالبك تلطفی قدردر انكيچون انبياده اولان لطافت وجوداولياده يوقدر بوسببدندركه انبيانك بعدالموت اجسادی كمال لطافتدن حياتده كی كبی تروتازه درا وليانك ايسه نوعا متغيردر اكرچه كه بلی وانفساخ يوقدر و بوندن ظاهر اولوركه عالم قلب غيب وعالم قالب شهادتدر نتكم عالم آخرت ايله عالم دنيا دخی بويله در پس روحك موله بدندن مفارقتندن صكره غيب شهادت وشهادت غيب اولديغی كبی منامله وبالانسلاخ دخی بويله در الحاصل غيب وشهادت بريرده مجتمع اولميجق قلب وقالب وباطن وظاهر ادراك يوزندن نه وجهله مجتمع اولور وشو لكه مجتمعدر دفعی دكلدر يعنی كاه غيب وكاه شهادتی ادراك ايتمك جمعيتدندر ولكن حالت واحده ده دفعه دكلدر بناء على هذا برينك ادراكی برينك تعلقنه موقوفدر مرويدركه انبيا عليهم السلامه وحی وارداولدقده حالت معهوده لرندن تغير شديدايله متغيراولورلردی

انکیچون مسافهٔ بعیده دن استماع ایدرلر وابصار ناسه خفی اولان نسنه یی رؤیت جلیه ایله کورررلر رسول الله صلی الله علیه وسلم اون ایکی عدد ثریایی کور دکلری وآواز افلاك وتسایح اشیایی دروندن اشتدکاری کبی (جواب بودر که بومعنا نك حصولی بعد البلوغدر پس قبل البلوغ بلوغ ایچون معالجه لازمدر فافهم جدا بونده پنبه ده تنبیهه اشارت واردر نتکم رسم خطده دخی فی الجمله مساعددر یعنی تنبیه آلهی انسانك قولاغنه کیرمدکجه سمع باطن اچلمز نتکم قرآنده کلور (ذلك لمن کان له قلب اوالقی السمع وهو شهید) و بند چشمدن مراد غشاوه درکه عمی عن الله در بونی بنده تشبیه ایلدی زیرا بصیرك کوزنده چشم بند اولمق مانع رؤیت اولدیغی کبی عمی عن الله دخی مانع رؤیت حقدر وعمی عن الله غفلت وحجابدن عبارتدر حجب ایسه متراکمه درکه یتمش بیکدر بعضیسی حجاب ظلمانی و بعضیسی دخی حجاب نورانیدر حجاب ظلمانی یه ناردیرلرشدتندن اوتوری حجاب نورانی یه نوردیرلر خفتندن اوتوری جعلنا الله وایاکم من اهل الکشف لامن اهل الحجاب ورزقنا الله وایاکم رؤیة جماله بلانقاب (لمحرره) کرچه بیدراسن صورتا اما* خواب غفلت ایچنده قالدك سن * آچه کور دیده کی جمال حقه * باقمدن غیریه نه بولدك سن

* پنبهٔ آن کوش سر کوش سرست *
* تانکردد این کرآن باطن کرست *

* سر* اولکسی کسرله درسر انسان معناسنه وایکنجیسی فتحله درباش معناسنه بعد ذا بیت سابقده ظاهردن حس ایله و بو بیتده سر ایله تعبیر ایلدی پس سر کسرله باطن ودرون معناسنه مأخوذ اولور نتکم مصراع ثانی اکا قرینه درو بونده قلب وروح وسرقولاغی داخلدر زیرا جمله سی امور باطنه دندر وهر موطنه کوره برنوع سماع معنوی واردر* کر* کاف عربی ایله صاغردر که عرب اصم دیر (معنای بیت) بودرکه اول کوش سرو باطنك پنبه ومانعی باش وظاهر قولاغیدر یعنی ظاهر باطنه مانع قویدر پس مادامکه بوباش وظاهر قولاغی صاغر اولمیه اول سرو باطن قولاغی صاغردر بونده ظاهر قولاغی برعذر حسیله قولاغه وضع اولنوب استماعدن مانع اولان پنبه یه تشبیه واردر پس پنبهٔ معهود مانع استماع اولدیغی کبی کوش

وكفت وكوى تو * بونلر ديمك استرلركه بوآنه كلنجه قيل وقالى مدرسه ده
اسراف عمر نازنين ايدوب عقل قاصرله معلومات ديو برآلاى موهومات
ومخيلاته تابع اولدق ومعشـوق مجهوله پرسـتش قلدق شمدن صكره
عشـقه خدمت ايده لم وسـوز وسـاو قپوسن بسـته قيلوب حركت
باطنه وقوت جاذبه ايله معشوق حقيقى جانبنه كيده لم زيرا عقل قاصره
اول يولده تمشى يوقدر وخرد چوبين پاره ايله اول يوله سلوك ايدنلردن
باديهٔ ضلالده قالمش قتى چوقدر پس بونده عشق حقيقى دركار اولمق
كركدر تاكه مطلوب حقيقى حصوله كله ومعشـوق ازلى متجلى اوله
ودل دخى آرزو برن بوله وقصائد اكبريه ده كلور قدس الله سره العزيز
* جننا مثل مجنون بليلى * شغفنا حب جيران بسلمى * فويلا ثم ويلا
ثم ويلا * فهذا من جنون العشق قسم *

﴿ پنبه اندر كوش حس دون كنيد ﴾
﴿ بند حس از چشم خود بيرون كنيد ﴾

* كوش حس * كوشـك حسـه اضافتى عامك خاصه اضافتى
بابنـدندر بلد بغداد كبى زيرا كوش لفظى كوش حسـه وكوش عقله
شاملدر * حس * كسرله حركت وصوت معنالرينه كلور احسـاس ايتمك
برنسنه نك حسنى بولمق وحركتن ادراك ايلمكدر عقليانك غيره تعلق
ايدن قواى مدركه سنه حواس ديرلركه ادراك ظاهره آلاتدر پس حس
عقلك مقابليدر (معناى بيت) بودركه حس دون ودنى قولاغنه
پنبـه طولدرك وظاهر قولاغكزى سـد ايدك تاكه مسموعات ظاهرى
ادراكدن معطل اوله وبنه حس دون ودنى بندنى كندى ديده كزدن
طشره ايديكز وظاهر كوزيكزى بغلكوز تاكه محسـوسـات ظاهره يه
تعلقـدن نجات بوله الحاصل حس ظاهرى اولان قولاق وكوز
وامثالى حواس مدركات ظاهره دن سد واولمغه محتاجدر تاكه حس
عقلى وباطنى مرتبه سنده ادراك حاصل اوله زيرا مشاعر باطنه
ظاهره ايله محتجب اولمش وبو احتجـاب سـببيله ادراكـده ضعف
بولمشدر * وديمشلردر كه ظاهرك انتقاصى باطنك كمالنه دال وظاهرك
كمالى باطنك نقصاننه علامتدر * (سؤال اولنورسه كه انبياء وكمل
اوليا عليهم السـلامده حواس ظاهره باطنـه كبى كمال اوزره ينه در

اولمسه هردمده حق فریاد رس * کریه دن دیده اولور دی چون ارس * ایرمین مقصود منزلکاهنه * کارایدر فریادی مانند جرس *

کفت هان ای سخرکان کفت وکو
وعظ وکفتار زبان وکوش جو

* هان * لسان فارسیده کلمهٔ تسکیندر طوردیه جك یرده بجم هان دیرومقام تحذیرده دخی مستعملدر صاقن معناسنه سخرکان سخره نك جمعیدر مسخره دیمکدر که خلق اکا خنده ایدرلر مضحوك منه معناسنه زبرافعله وزنی ساکن العین اولسه بمعنی المفعول اولور ضحکه مضحوك منه معناسنه اولدیغی کبی کاف سخره آخرنده اولان ها دن بدل والف ونون ادات جمعدر * جو * اصلنده جوینده درطلب ایدیجی معناسنه بوراده وصف ترکیبی اولدیغی جهتدن ماقبلی قرینه سیله جوینده کان دیمکدر (معنای بیت) بودر که وزیر تکرار جواب ویروب دیدیکه طورك ویاخود صاقنك وآکاه اولوك ای کفت وکو مسخره لری وسوز وساو رسوالری یالکز زبان وکوش وعظ وکفتاری طلب ایدیجیلر یعنی سزك همتکز باطنه دکلدر بلکه مجرد کوش حسیله کلام ظاهری استماعه در بوایسه اهل تقلید حالیدر اکر سزده علو همت وقوت عزیمت اولایدی بنم کبی خلوت نشین اولوردوکز و بو وجهله بنم بولدیغم ذوق باطنی بولور دیکز وزبان باطنکز آچلوب حقله مناجات ایدردیکز وکوش درونله خطاب غیبی اشیدردیکز پس بومعنانك عدم حصولی سزك مجرد اهل قال اولدیغکزه علامتدر بوندن فهم اولنورکه بوکلامده نصاری بی عزیمتلرنده تقصیره نسبت ایله تهییج والهاب واردر ولکن حیله کارمز بورك مرادی نصارایی باکمل الوجوه تسخیر وظاهر وباطنلرین تبدیل وتغییر در بوتقریردن اخذ اولندیکه زبان وکوشدن مراد ظاهره متعلق اولان مشاغر درنتکم وعظ وکفتاردخی اول مرتبه یه تعلق ایدن کلمات لفظیه ورسمیه درو بونده تنبیه واردرکه کفت وکواز بابی مسخرهٔ عالم وقیل قال اصحابی ضحکهٔ اولیاء بنی آدمدر ودیوان حافظده کلور * ازقال وقیل مدرسه حالی دلم کرفت * یك چند نیز خدمت معشوق ومی کنم * واشعار مولاناجامی ده دخی کلور * یکپاره دل برداشتم ازقیل وقال مدرسه * زین پس بکنج میکده ماییم

ای وزیر روشن ضمیر وای پیر پسندیده تدبیر که سنک کبی زمانه ده کمسه یوقدر یعنی ملکات فاضله و کمالات حاصله ایله اهل زمانه اوزرینه مرجح (وهو فضلکم علی العالمین) موجبنجه جملهٔ ناس اوزرینه مفضل سن پس مقام عظمت وهیبت وشهودنده قائم وحاضر اولدیغك الله ایچون عموم وخصوص نصارانك فریاد وفغان واستغاثه‌لرینه ایرش ومصالح ضروریه وامور خارجیه وداخلیه‌لرنده انلره فریادرس ومغیث اول ویاخود تبارك الله که خلقه سنك کبی بو زمانه‌ده برفریاد رس واردر بونده طائفهٔ نصارانك وزیره زیاده ضرورتلری اولدیغن بیان بلکه بحسب الزعم والادعاء قطب الاقطاب اولدیغن عیان واردر زیرا هرعصرده فردیت ایله متصف اولان قطب الاقطابدر که خلق اکا حوایج ومصالح ضروریه‌ده التجا اولدخی اعانت واغاثه حسبیله غوث اعظم اطلاق اولنور پس قطبیتدن معزول اولسه یاموت ویاخود فراغ اختیاری ایله غوث اطلاق اولنماز زیرا هر ولینك اعانت واغاثه مقتضای ولایتی دکلدر بلکه فریادرس اولمق تسخیر وتصرفه دائر برمعنادر ولکن هر اهل تصرفه دخی غوث دینلمز زیرا تصرفی ناقصدر پس غوث مطلق قطب الاقطابدر که بالفعل اسماء الٓهیه‌نك مجموعنی جامع وعالم علوی وسفلیده تصرف تامی واردر انکیچون نظرکاه خلاق عالم ومدار کائنات بنی آدم اولمشدر جعلنا الله وایاکم من اهل انفاسه وآثاره وافاض علینا وعلیکم من سبحال معارفه واسراره وعالم انفسده قطب قلب انساندر زیرا مدار وجود در وعلویات وسفلیاتده متصرفدر علویاتدن مراد روح وسر وخفیدر وسفلیاتدن مقصود مولدات وجودیه‌در که نفس وطبیعت دخی آنده داخلدر زیرا جمیع اعضا وقوی روح وجسمك ازدواجندن حاصل اولمشدر پس قلب دخی اکرچه من وجه مولداتدندر ولکن مظهر جامع وولد کاملدر بوسببدن تصرف وجودانك الندهدر قچن حقله متصرف اولسه اقلیم وجودده آثار عدل ظهور ایدر وقچن نفسله متصرف اولسه آثار ظلم وجوده کلور پس انك صلاحی سبب صلاح کل وفسادی دخی باعث فساد کلدر صلاحی صورتنده سلطان المسلمین وفسادی حالنده قرال بدو شیطان لعیندر ومن الله العون والنصرة (لمحرره)

﴿ اولمسه ﴾

اواوب اهل معرفتدن فراقله جهالت ایچنده مضطرب اولورلر ودام اضطراب ایسه هلاکه مؤدیدر وقرآنده کلور (اومن کان میتا فاحییناه) یعنی کفر وجهل ایله قلب انسان میت کبیدر وانك حیوتی ایمان ومعرفت ایله در وکمال ایمان وتمام معرفت تشنه یه آب حیات کبیدر انکیچون مقام امتنانده کلور (انا اعطیناك الکوثر) زیرا بو کوثردن مرادفی الحقیقه علم کثیردر که مواهب لدنیه دروبونده اشارت واردر که حالت اضطرار سبب اجابت دعادر نتکیم تنزیلده کلور (امن یجیب المضطراذادعاه) ومرشدمر یدك اضطراب واضطرارینه واقف اولدقده کرکدر که آنی کوزدن وکوکلدن براقمیه بلکه آب تربیه وفیض لدنیدن افاضه ایدوب حیات معنویه سنه سبب اوله و بونده جودیدیکی عقلك رتبه سنه کوره در والا عشق دریای محیطدر که انك کناری یوقدر وجائزدر که بحسب الاستعداد استقلاله محمول اوله زیرا هر کسك فیضی استعدادی قدردر وافاضه دخی مقدارله در والا دفعة فیض کثیر سبب هلاك وجودو باعث جنون وبادئ اختلالدر طوفان کبی زیرا طوفانده غرق اولمق نسنه قالمدی پس جویك سدنه و بندینی ازالیه دخی چاره واردر فاما طوفان وبحر محیطك غلبه سنی دفعه امکان یوقدر بوسببدندر که اهل جنونه معالجه کوچدر زیرا بالکلیه حدعقلدن چیقمشلر وبنیان ادراکی تمامایقمشلردر پس طوفانی دفعه نوح مشرب اولمق لازمدر ویابحر محیطدن عبور ایتمکه اسکندر سیرت اولمق کرکدر زیرابعض روایاتده اسکندر قافه واروب سیمرغ ایله مکالمه ایلمشدربوایسه بحر محیطدن عبورایله حاصل اولوروبونده خشك ایله تفرقه وآب ایله جمعه دخی اشارت واردر حضور ایسه جمعیتده در * اللهم یسرهذا ن المقام بعون الله تعالی

❊ ای که چون تودرزمانه نیست کس ❊
❊ الله الله خلق را فریادرس ❊

فریادرس بوترکیبده ایکی وجه واردر اولکیسی بودر که رس لفظی امردر رسیدندن بوصورتده تقدیر کلام فریاد خلق را رس اولور ایکنجیسی فریادرس مجموعی وصف ترکیبیدر مغیث معناسنه اصلنده رسنده فریاد خلقدر بوصورتده الله الله تعجبه محمول اولور فاعرف فانه لطیف وصورت اولی ده جائزدر که فریادرس شوتقدیر اولنه (معنای بیت)بودر که

ايسه كفتار كدن آلديغمز شرايع واحكام وتربيه‌ك ايله بولديغمز معارف وحقايقدر بونك كمالى ايسه هنوز حصوله كلممش ووجودپذير اولممشدر بونده قلبلرن انباتده ارضه تشبيه واردرز برا ارض انبات نباتات وغلات ايتديكى كبى قلوب دخى انبات كمالات وكرامات ايلر پس زمين صورينك محصول ومرفوعى اولديغى كبى زمين معنويك دخى ثمرات وفوائدى اولور قال عيسى عليه السلام للحواريين) اين تنبت الحبة قالوا فى الارض فقال كذلك الحكمة لاتنبت الافى قلب مثل الارض يشير الى التواضع الحاصل قلوبده بحسب التربية انبات صفتى وار در ولكن انباتى تواضع) وانكساره موقوفدر نتكم ارضك انباتى كراب وقلبه منوطدر * بونده قلبك عقله تبعيتنه اشارت واردر * زيرا عقل معاش ساحر مقوله سيدر كه فريب ايله قلبى كندى طرفنه اماله ايلمشدر بومعنى ايسه قلبك خرابلغنه سببدر زيرا عقل ضعيفدر وضعيفه مفوض اولان كاردخى ضعيفدر پس ضعيفه مستند اولان بناء تيز منهدم اولور بونك نظيرى برخانه‌ده زنه ويا خود خدمتكاره اتباعدر عقل ونفس ايسه خانهٔ درونك خدمتكارى وزنى كبيدر بعدذا كرچه بيتدن بحسب الظاهر مريد طرفندن مرشده نوع عتاب فهم اولنور ولكن فى نفس الامر قبيح اولمغله واقع الحالى بيان واستعطافه محمولدر ومفتى يحيى افندى لطائفندندر كه شعرنده كلور * زبان جورك اكم صقلرين سوزم در ونمده * دلم ياز شكايت ايلسم اى نامهربان سندن *

﴿ جمله درخشكى چوماهى مى طپند ﴾

﴿ آب را بكشا زجو برداربند ﴾

*طپند * طپيدندن جمع مضارعدر طپيدن طلبيا قدر حيوان مذبوحك اضطراب وحركتى كبى (معناى بيت) بودر كه جملهٔ نصارى وعموم اهل ارادت خشكئ فراق وجهلده بالق كبى مضطرب اولورلر آب وصلت ومعرفتك يولن آچ وايرمقدن بندوسدى قالدرتا كه اضطراب مذكور زائل اوله وماهيلر آبه وصولله حيات تازه بوله بونده جهلى بره ومعرفتى بحره واهل ارادتى حوته تشبيه واردريعنى حوتك حيوة صوريسى آب صوريه منوط اولوب قرايه اخراج اولنسه بوغرلنان حيوان مثال مضطرب اولديغى كبى اهل ارادتك دخى حيوة معنويسى آب معنوى اولان علم وعرفانه مربوط

﴿ اولوب ﴾

احوال واحکام متشابهیه اختصاصی واردر وثانی اولی تعقیب ایدر و بردخی بودر که ناس دنیاده نیام کبیدر حقیقت انتباه ایسه مقدمهٔ قیامت اولان موتله حاصل اولور پس موت وقیامتك هر بری غافله نسبتله صباح کبیدر نتکم کیجه خوابنده اولنه کوره غد صباحدر فاعرف فانه من اللوایح والمواهب (معنای بیت) بودر که الله ایچون بو جفا صورتنده اولان ایشی بزه ایلمه وخیر ایله بو کونی یارنه الیقومه یعنی سنکه بهانه وتعللایلیوب بو کونی یارنه آلیقور وکار خیرده تأخیر کوستررسن بو وضع کرچه فی الحقیقه حکمتی ومصلحتی مشتمل اولمغله شرونا پسند دکلدر فاما بزم کمال حرارت وتمام اشتیاق ومزید احتیاجمزه کوره امر صعب در پس ارنلر حاضره قلمش دعایی اشارتی اوزره بزم دخی مطمع نظریمز وقت حاضر ومعلق خاطریمز یوم عاجلدر زیرا حاضرده بزه صفا واردر که سنك صحبتکله آینه لریمز مصفی اولور وتأخیرده بزه جفا واردر که سندن فراقله دللریمز بی صیقل جفوت وغلاظت ایله قالور پس اولولرده یمی خیر ایشی تأخیر ایلمه موجبجه وفی التأخیر آفات درکار اولوب متمنامزك تحصیلنی تعجیل ایتمکوزلازم کلمشدر بوندن اخذ اولنور که طریقت اهلی اراسنده فردایاداولنماز زیرا فردادیمك یوم حاضرك حکمنی نسیان ووقت عاجلك جمعیت وشهودندن سهو وغفلتدر نتکم شرحی مرور ایلدی ومولانا جامی قدس سره نك لطائفندندر که دیوانندهکاور *دردا وهزاربار دردا دردا* کامروز ندارم خبری از فردا* فردا که شوم فرد ز بیکانه وخویش* رب ارحم لی ولاتذرنی فردا

﴿ می دهد دل مر تراکین بی دلان ﴾
﴿ بی تو کردند آخر از بی حاصلان ﴾

* کردند * کاف عجمی ایله جمع مضارعدر مصدری کردیدندر تحول وصیرورت معناسنه (معنای بیت) بودر که کوکل ویررسکا بو بی دللر که آخر سنسز بی حاصل لردن اولورلر وتربیه سز ناقص قالورلر یعنی مقدما که کوکلاری اللرنده ایکن سکا صدق ارادتله کوکل ویرلشلردی شمدی سنك عشق وشوقکدن بی دل وبی جان قالدیلر واکر سن بو اثنتاده قالورسك ومدوقتله بو کونی یارنه صلارسك بز بی حاصل قالورز ودیمشلردرکه عمر وعده کویمز بزم محصولمز

زيرا حقيقت صرفه لساننه ملفوظ و قلم ايله مكتوب واذنله مسموع وقلبله محفوظ اولماز بلكه سر انساننه دائر برمعناى مجرد در پس كتب ورسائلدن اخذ اولنان علوم فى الحقيقه مجاز در واولكه ديمشلردر (خذوا العلم من افواه الرجال) بوسوزمرتبهٔ صحنه راجعدر وعلم كرچه افواه دن مأخوذ در فاما انسانه حال اولمدقجه حقيقت اولماز فافهم الاشارة من هذه العبارة *

﴿ الله الله اين جفا باما مكن ﴾
﴿ خير كن امروزرا فرداكن ﴾

الله الله اتق الله تقديرنده در نتكم حديثده كلور (الله الله فى صحابى) يعنى اتقوا الله فى حق اصحابى پس تكرير تأكيده محمولدر ولكن بومقوله يرلرده اولى ايقاظ و مرهٔ ثانيه غفلت اولنان معناى تعريف ايچون اولمق جائزدر اذان واقامتده الله اكبر تكرارنك سرى دخى بوكا دائردر فاما مريدك مرشده تقوالله امرى ادبدن خالى اولمادغله مطلق تذكيره محمول اولمق انسبدر وجائز دركه صغيرى كبيرله تأديبك نظيرى اوله (ياايها النبى اتق الله) كبى زيرا فى الحقيقه تقوى آلايش اهلى اولان امته كوره در نبى محترمك شانى ايسه دائما اوامر جليله ايله مأمور اولمقدر وبوندن دخى روشن بودركه حرف قسم تقديريله بالله ديمك اوله نتكم مقطعات قرآنيده ذاهب اولمشلردر ولكن جفا لفظى وجه اولى ترجيح ايدر *جفا* وجفوت غلظتدر ولكن غلظتك ظلم و تعدى لازمى اولمغله جفايى ظلم وتعدى ايله تفسير ايدرلر وبرمعناسى دخى نقيض صله در بوراده جفا ترك وفا و نقيض صليه محمول اولمق تقدير سابقه انبدر *خير* ضد شر در يعنى خيرمرغوب فيه وشرمرغوب عنه اولان نسنه در يامطلقا وياخود هركسك كندى ميل وتنفره نه كوره در* امروز* شرح اولنمشدر* فردا* يارندرعرب غدايله تعبيرايدر بوراده مقصود فرداى حقيقى دكلدر بلكه مطلقا ازمنهٔ آتيه در وامروز وفردا ايله دنيا وآخرتدن دخى تعبيرا وانور نتكم قرآنده كلور (ولتنظر نفس ما قدمت لغد) يعنى يوم قيامتدن غدايله تعبير اولندىكه غد يوم حاضرك ايرته سيدر زيرا قرب ودنوى واردر وديمشلردر كه كل آت قريب وبروجه دخى بودركه زمان دنيا يوم حاضر وآخرتك فرداسى كبيدرزيراهر برينك

قلدی آخر برنی حفره چاه * اولمه میال ماسوای حقه * حقیا وارمی حقدن اوزکه بقه * ایده کور عالم ذاتی تسخیر * اولمه افعالله صفاته اسیر *

﴿ ما بکفتار خوشت خو کرده ایم ﴾

﴿ ماز شیر حکمت تو خورده ایم ﴾

کفتار بالاده شرح اولنمشدر *خو* عادتدر خوی دخی دیرلر بووبوی کبی *حکمت* اشیانی کماهی معرفتدر که علم الدنی دخی دیرلر زیرا علم ایکیدر بری علم شریعتدر که رحمت عندیه در و بری دخی علم حقیقتدر که علم لدنیدر علم شریعت عامیه کوره اولمغله عبارات والفاظنده دخی اطناب وتطویل واردر زیرا فهمه انسبدر و عوام ناس دخی خواصه کوره کثیردر و علم حقیقت خاصیه کوره اولمغله کلمات واداسنده ایجاز واختصار واردر زیرا ستره اقربدر وخواص دخی عوامه کوره قلیلدر فاعرف جدا *خورده* ماضیدن قسمدر یمش دیمکدر بوراده یمکله ایچمکدن تعبیراولنمشدر زیرا بری برلرینک قرینیدر و بر دخی شیر اطفاله نسبتله غداء تام اولمغله مطلق مأکول حکمنده اولور (معنای بیت) بودرکه بزسنک خوش کلام وشیرین اداکه خوی ایلشوز پس عادتی ترک بزه زیاده صعوبت واردر زیرا عادت طبیعت ثانیه در حکم عادتی تغییر ایسه شیردن کودکی قطع کیدر بز سنک حکمت و معرفتک سدندن ایچمشوز در پس شمدی قبل البلوغ بوسددن کسلمک سبب هلاکزدر زیرا مدت رضاع صوری تقریبا وتحقیقا تمام اولمدقجه رضیعی لبندن قطع ایتمک منهی اولدیغی کبی رضاع معنویده دخی ممنوعدر زیرا اولکسی هلاک صوری وایکنجسی هلاک معنویه مؤدیدر (لمحرره) صون بزه صبح و مسا ساغر شیر * تاکه قوت بولالم همچون شیر * فیض نم بولمسه ایردن اکر * سرچکر میدی سمایه شمشیر * بونده حکمت و معرفتی سده تشبیه واردر زیرا سد فطرت اصلیه یه دالدر حکمت ایسه اول فطرتک لوازمندندر وکفتار کلام شریعت وحکمت حقیقت مرتبه سنه اشارتدر زیرا علم شریعت الفاضله تأدیه اولنور علم حقیقت ایسه ذوقیات ووجدانیات مقوله سیدر که انده عبارات اولماز اولسه دخی اول علمک لوازمنه دال اولور یوخسه نفس حقیقت اولماز پس کلام مطلقا مجازدر یعنی کرک حقیقت اصطلاحیه اولسون وکرک اولماسون

بولنمدی * دم سرد * دم نفس و سرد صوقدر که مقابل کرم در که اسی در
تکلم ویسی نظمنده کلور * سردی باد هوا جانمزه کار ایتدی *
سکا قالدی ایشیز ای کرم اسی مولی * پس دم سرد صوق نفس وصوق
سوزدر که اولور که حرارت دادن نشأت ایدر * پس بونده کرمیك
نتیجه سی سردی اولور الحاصل کرم اولان نسنه نك تأثیری اولور فاما
سرد اولانده تأثیر اولماز تکلم مفتی یحیی افندی نظمنده کلور * واعظ
اوله می سرد سوز کدن متأثر * بردلده که سوزان اوله کانون محبت * ودم
زددم در کشیدك مقابلیدر زیرا دم در کشید ساکت شد معناسنه در
ودم زد سویلدی و تکلمه کلدی دیمکدر پس دم سرد اورمق صوق نفس
الق وآه ایتمك در (معنای بیت) بودر که سن بهانه و تعلل ایدرسن
خلوتدن بیرون اولمامق خصوصنده بز ایسه درد فراق او جندن
سوز وحرارت دادن سرد نفسلر اورو ربز وآه وناله لر قیاورز وسنسز بی
ارآم اولورز ونفعی شعرنده کلور * ضبط آه ایله در عاشقه اول چاره * بن
ایسه آهسز آرام ایده مم آه مدد * بونده اشارت واردر که لسان انسان
ترجمان جناندر که ظاهرده هرنه تکلم ایدرسه باطننده اولان معنایه
دال اولور تکلم کاتبك کتابتی قوت وضعف عقلنه علامتدر * بوسببدندر که
جاهلك تکلمی ویا کتابتی کندینك سبب فضاحتیدر * وبونده اهل تلوین
وناقص السلوك اولنلرك حالنه دخی رمز واردر انکیچون دیمشلر در که
مجالس ذکرده نعره زن اولان کمسه اکر کندی نفسانیتی ایله عالم فرقده
نعره اوررسه حرامدر * زیرا نفسدن تولد ایدن هوا وطبیعتدن تولد ایدن
شهوتدر وهوی وشهوتك هر بری حرامدر واکر عالم جمعده صادر
اولورسه جمعیتده کلیت اولیجق انده سکوت و خاموشیدن غیری
قالماز پس دم زن اوله نك معناسی ندر مکر بعض حرارتدن ناشی اوله
تکلم صاحب محمدیه کندی نفسندن اخبار ایدوب بیورر * یشار
جانی ایدر آهی النده طو تشور اوراق * بعد ذا اوراقك احتراقی تکلم
محمدیه ده واقع اولمشدر سندانك ذوبانندن اعجب واغرب دکلدر تکلم
حلاجدن صادر اولمشدر * پس عالم اسبابده اولان تسخیرات کو نا
کوندر که بری برلرینه نسبت ایله طبقات مختلفه در (المحرره) شول که
لاهوته ایلدی پرواز * قلدی منزلکهنی عالم راز * ایلین عالم ناسوته نکاه *

بوامت ایچون مرضی حق اولمشدر الی یوم القیام آثار جلیله سی دائم
ومعامله منیفه سی قائمدر وینه تنزیلده منصوصدرکه (یثبت الله الذین
آمنوا بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا وفی الآخرة) پس ثبات واستقامت
بوامتك کاری ودیننده صلابت ومتانت بوملتك یاریدر خصوصا که
حدیثده کلور (ان استقامت امتی فلها یوم وان لم تستقم فلها نصف یوم)
بوراده یومدن مراد یوم آلهی اولان الف سنه در پس مدت امت
بشیوزسنه‌یی تجاوز ایتمکله استقامتلری ظاهر اولدیغی تکم محمدیه اوزرینه
اولان شرحمزده اسرار حدیث شرح وبیان اولنمشدر والحمد لله تعالی
و بونده رمز واردر که مرشد کامل تربیه حسبیله ارباب ارادته پدر کبیدر
نتکم قرآنده کلور (وازواجه امهاتهم) یعنی ازواج مطهره نك امهات
المؤمنین اولدقلری رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك والد حکمنده اولدیغی
اشعار ایدر وحدیثده کلور (یاعلی انا وانت ابو هذه الامة) وینه حدیثده
کلور (کل سبب ونسب منقطع یوم القیامة الاسببی ونسبی) بوندن مراد
حقیقت دین وتقوای حقیقی ایله انتسابدر انکیچون وارد اولمشدرکه
(آلی کل تقی) پس آل رسول فی الحقیقه نسب مذکورله مرتبط اولاندرکرك
سیادت صوریه سی اولسون وکرك اولمسون بوندن فهم اولندیکه ابو لهب
وامثالی نسب حقیقیدن خارجلردر الحاصل هر کیمسه نك والد صوریه سی
حیوتده اولسه معنی مفقود اولدقجه ینه یتیم کبیدر زیرا نسب صوری نسب
معنوی یه وسیله و بهانه در پس مقصود بالذات اولان نسب معنویدر
ودیمشلردرکه (العبرة بالوصل لابالاصل الوصل قربة والاصل تربة الاصل
من حیث النطفة والوصل من حیث النصرة (لمحرره) هنزی اولمیجق دنیاده
*برکدادر ینه سلطان زاده *شجره میودارله برمی *طوته لم سرو اولمش آزاده *
بونده اظهار تقصیره ایما واردر ولکن اعتراف تقصیر هر بار منتج اولماز بلکه
کاهی عقیم کورومی ادحصول بولماز (لمحرره) یلدزی دوشکون اولورنا
چارك ** سودی اولمازجهانده هر کارك *چونکه تدبیری نقض ایدر تقدیر*
*ندرر فائده سی افکارك *

﴿ تو بهانه میکنی وما زدرد ﴾
﴿ می زنیم ازسوز دل دمهاء سرد ﴾

* بهانه * معروف در ولکن بزده موجود اولان لغات مختلفه ده

غیری وجهله اولسه کریم دینلمز مثلا کندی نفسنی قتل ایتمك مظنه سی اولان
کیسه یه سکین هبه ایتمك کرم دکلدر وعوض دخی عین اولمغه مخصوص
دکلدر بلکه مدح وثواب وتخلص عن المذمه مقوله لرینك جمله سی
عوضدن معدود در قال بعض الکبار معنی الکرم نفی الدناءة باستحقاقه
صفات الجلال وقال الجنید قدس سره الکریم الذی لایحوجك الی وسیلة
وقال الحارث المحاسبی هو الذی لایبالی من اعطی وعرب کمال لطافت
وطیب ثمرندن اوتوری شجرهٔ عنبه کرم دیر اصلنده انك حرکتیله در صکره
لسانلرنده کثرت دورانی اولمغله تخفیف ایدوب کرم دیدیلر وحدیثده
شجرهٔ عنبه کرم اطلاقندن نهی اولنمشدر زیرا مؤمن اولان کیسه
تسمیهٔ مذکوره یه غیریدن اولی واحقدر اول سببدنکه کرم سجایاسی واردر
* یتیم * قبل البلوغ پدرندن منقطع اولان صبیدر سائر حیوانانده انا طرفندن
اعتبار اولنور یعنی حیوان بچه نك اناسی اولمامق یتمدر کما فی القاموس الیتم
بالضم الانفراد وفقدان الاب وفی البهائم فقدان الام (معنای بیت) بودر که
کندیلرینه بویله شتم وحاللرینی استقباح ایتدیلرکه بوتدبیر و بخت
وطالعی نامساعدلکدر بزه ای کریم النفس وجمیل الشیم اولان وزیر
مرشدکه بزسنسز دل ودینده یتیم قالدق یعنی هم کوکلدن چقدق
بوقدر میل ومحبت وحرارت اشتیاقله وهم کمال دیندن جدا دوشدك
زیرا سنك فراقکدرکه بزی بوسوز وکذاره دوشوردی و یوما فیوما احکام
دینمزی مفصلا سندن تعلم واستفاده ایدرکن شمدی قبل التکمیل
والتحصیل نقصان وتعطل غائله سی باشمزه انواع غم وتشویش
و بلا ومحنت اوشوردی بوراده طائفهٔ مذکوره نك سنسز بی دل و بی
دین قالدق دیدکلری سوزلرنده اصابت ایتدیلر زیرا دین اوللری وزیره
اتباعله زائل ودین ثابتلری دخی بی حاصل اولمغله مذبذب قالدیلر بونده
ای کریم دیمکله استلطاف واستعطاف صورتن ابراز واردر تاکه
مرحمت وشفقت ایدوب موجب کرم اوزرینه معامله صدور ایده و بونده
اشارت واردرکه بوامت مرحومه دل ودیندن یتیم دکلدر زیرا الله
تعالی صدور حفاظده قرآنی محفوظ وهرعصرده علماء دین وفضلاء
اهل یقین ایله دین مبینی مصون ایلمشدر وقرآنده کلور (الیوم اکملت لکم
دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا) پس اول دین حق که

بوطلبده شافع اولان کیمسه مشفوع له اولانه کندنی جفت ایتمکله طلب مذکوره شفع وشفاعت اطلاق اولندی پس بر کیمسه نك کندی نفسنه ایتدیکی دعایه شفاعت دینلمز وکذلك امت مرحومه نك رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون سؤال وسیله ایتدکاری دخی شفاعت بابندن دکلدر زیرا یا شفیعده عاوو یا مشفوعله ده عجز شرطدر بونده ایسه ایکیسی دخی مفقوددر * شفاعت * فتحله استقباح وشتمدر زنا ولواطیه فعل شنیع دیدکاری زیاده مستقبح اولدقلرندندر (معنای بیت) بودرکه اول بکلر خصوص مز بور ایچون شفاعته کلدیلر ومریدلرك مطلوبلری اولان معناده انلره جفت اواوب وزبره سویلدیلر واول مریدلر بوحاله باقوب کندیلرن لوم وشتم واستقباحه کلدیلر ومرشدلرینك دیده‌لرندن نهان اولدیغنی کندی بدبختلکلرندن بلدیلر نتکم بیت لاحقده کلور پس مصراع ثانی مابعدنه مرهون اولور بونده اشارت واردرکه حواس ظاهره وباطنه وشهوت وهوی مریدلری حصوانده قوای نفسانیه‌یه اعانت ایدرلر وخصوص اوزرینه قوای مدرکهٔ انسانیه عقل خصوصنده کندیلرن لوم ایلرلر زیرا انلرك استمساکی قوت عقلیه نك ظهور وبقاسیله در پس قوت عقلیه نك ادراکنه اختلال کلسه سائر قوی دخی مختل ومشوش اولور زیرا متبوعك فسادی تابعك فسادنی مستلزمدر ودیمشلردرکه * ع * اولور همیشه غیبت شه فتنهٔ سپاه * پس بوندن فهم اولندیکه وزیر خصوصنده عموم وخصوص اهلی مضطرب اولدقلری کبی عقل خصوصنده دخی عامهٔ قوای مدرکه جنبشه کلدیلر زیرا هرکس کندی متبوعنك غیبت وهلاکن استمزکرك اول متبوع فی نفس الامر کامل وکرك ناقص اولسون نتکم بالاده شرح اولنمشدر (لمحرره) زعم باطلدر نصارابی * ایلاین تابع فساد قرال * یوخسه عقل معاداولسه درست * نفس وشیطان ایده مز مکرله آل *

﴿ کین چه بد بختیست ما را ای کریم ﴾
﴿ از دل ودین مانده مابی تو یتیم ﴾

* بخت * دولت وطالعدر پس بدبخت دولت وطالعی نامساعد دیمك اولور آخرنده یا مصدریه در * کریم * کرم کیفیت نفسانیه مقوله سیدرکه مقتضاسی غیره ایصال نفعدر مال ایله اولسون ویا غیری نسنه ایله اولسون پس کریم بلاعوض ایصال نفع ایده نه دیرلر اکر عوض ایله ویا نفعك

کرچه امر حقه دائر اولمق بحسب الزعم درفامامر یدلك بومعنا بی حقیقه
حمل ایتدکاری صورتده اضطرابدن وسؤالی اعادلریکه بیت لاحقدن
مفهومدر شدت شوقه محمولدر نتکم موسی علیه السلام دنیاده امتناع
رؤیتی بیلورکن غلیان وجد وشدت اشتیاقدن طلب رؤیت اولدی
انکیچون فی الجمله معذور دوشدی زیرا حب غالب اختیار اولمدیغی کبی
اندن نشأت ایدن احوال دخی بویله‌در نتکم نسوهٔ زلیخاده روشندر که
حب غالب وزیاده هیماندہ قطع ایدی ایتدکارندن بی شعور اولدیلر بونده
اشارت واردرکه کرچه قلوب ارباب نهایت حقه مشغولدر ولکن
جمع وفرقی جمیع ایتدکاری جهتدن خلقله اولمغه دخی مانع دکلدر
زیرا انشراح صدروانفتاح قلبك حکمی بودر فاما اولکه رابعهٔ عدویه دن
رحمها الله تعالی آللهیمی و یارسول آللهیمی زیاده سورسن دیو سؤال
ایتمشلردر واول جواب و یروب هیهات الله تعالی نك سوکوسی قلبمده
کمسه نك سوکوشن قومامشدر دیمشدر بوسوز بالکز عالم جمعه کوره در
و بردخی بودرکه وزیردن جواب مذکور نقصانه دال ایدی ولکن
احبابی مبتدیلر اولق حسبیله متنبه اولمدیلر و بونده رمز واردرکه انسان
کامل اولانك بالذات حقدن خبرالمغه اقتداری واردر یامقام سماعده
خطابله و یامقام قلبده نفث والهام روعله و یاخود بونلردن غیری وجهله
نتکم برخصوصده ایکی اوج دفعه مباشرت ایله غلط واقع اولور پس انك
مباشرتنده اذن حق اولمدیغی ظهور ه کلور وچوق کره اولورکه کتابته
ابتداده خطا واقع اولوب ترك اولنور زیرا خطا صورتنده حقله کندی
اراسنده عدم اذنه عادت جاریه اولمشدر و بونده تلویح واردکه قلوب
کمله دخول ایتك احضار حقله مقبولدر یوخسه بالکز بزی دعادن انونیمکز
دیمکله دکلدر بلکه بو یله دیمك وامثالی تحمیل بار اولدیغی جهتدن آداب
اهلی ارادتدن دکلدر (المحرره) ذی سعادت اکا کیم حاضراوله * قلب مرشدده
کندیسی دیمه دن * لذهٔ معرفت بوله دلده * کیجه کوندز آنك غمن یمدن

﴿ ان امیران در شفاعت آمدند ﴾
﴿ وان مریدان در شناعت آمدند ﴾

* آن امیران * اون ایکی عدد امیر وسالار قومه اشارتدر * شفاعت *
شفعه‌دندرکه ضد وتر درغیر ایچون عفوو یافضل طلب ایتمکدر ولکن

كتمسه يانوب ياقلديغى كبى سالك دخى بى سايهٔ مرشد نفس اماره وطبيعت وهجران حرارتى الندە پرسوز اولور زيرا صفات بهيميه‌نك غلبه‌سنده حرارت وعطش غالب واردر و اشارت واردركه اطفال طريقت اولنلر كماله بالغ ومبلغ رجاله واصل اولمدقجه حد طفوليتدن بيرون اولمازلر انكيچون جاهل اولنلره نقدرسال خورده اولسلر پيرنابالغ ديرلر زيرابلوغ حقيقى معارف وحقائق الٰهيه ايله حاصل اولور بومعنا نك حصولى ايسه يالكز سن سال ايله اولمازودىمشلردركه * توانكرى بهنرست نه بمال * و بزركى بعقلست نه بسال (لمحرره) طول عهديله تفاخر ايلمه * كيم دكلدر سن انسان معتبر * قيل نظر سروسهى يه بونجه سال * عمر يله قالدى بنه بى بارو بر * وارد راماباغده تازه نهال * كيم اولو بدرميوه ايله پرعبر *

﴿ كفت جانم ازمحبان دور نيست ﴾

﴿ ليك بيرون آمدن دستور نيست ﴾

* جانم * معلوم اوله كه حرف ميم ساكن كه آخر كلمه ملحق اولور ضمير متكلمدر ولكن بوميمك ماقبلى مفتوح اولور كرك اسمه لاحق اولسون جانم ودلم كبى وكرك فعله لاحق اولسون دانستم وميدانم كبى فاما برميم ساكن دخى واردركه اداندر بجى معناسنه تكم دوم وسيوم ديرلر ايكنجى واوچنجى معناسنه و بوميمك ماقبلى دائما مضموم استعمال اولنور تاكه ضمير متكلمه ملتبس اولميه * ليك * حرف استدراكدر لكن معناسنه ليكن دخى بو بله‌در * دستور * فتحله اذن واجازت معناسنه درضمله وزيردر بوراده مراد اولنكيدر (معناى بيت) بودركه وزيرحله كار فريادكنان اولان مريدلرينه جواب و يروب ديديكه بنم جانم ودلم احباب هوادارلردن دور و بعيد دكلدر يعنى كرچه خلوتده و صورتاسزدن مختفى وجدايم فاماهر كوزدن ايراق اولان كوكلدن دخى ايراق دكلدر زيرابنم سزى قلبيمدن اخراج ايتديكم يوقدر ولكن طشره كلك ليكه وهنوز خلوتدن چقمقلغله اذن واجازت حق يوقدر پس فراق صورى وصال معنوى يى منافى دكلدر بناء على هذا خاطر يكوزى خوش طوتيكوزكه خاطرده سنز و بنم خلوتده اولديغم دخى امر حقه دائردروسالكه لازمدركه امر حقه مطيع ومنقاد اوله (سؤال اولنورسه كه بومعنانك امر حقه دائراولديغن بليجك مطمئن اولمايوب الحاح خروجه حاجت نه در (جواب بودركه

و بونده اشارت واردر که امت مرحومه کوره مدت فراق چهل سالدر زیرا رجال الله مبلغ کماله فرق یلده بالغ اولورلر که مدت مذکوره نك بعضی ایام فنا و بعضی دخی اوقات بقایه مصروفدر کویا مرشد کامل سرا آلهی صورتیدر که قوای وجود حکمنده اولان اهل ارادتدن اختفا ایتمشدر پس قوای انسانیه سرا آلهی ظهورنه مترقب اولدقلری کبی ارباب ارادت دخی اول سرك صورتی اولان مرشد کاملك طلوعنه مترصدلر در شویله که اکر مرشد کامل فرق کوندن زیاده ارباب ارادتدن مختفی اولسه فرق یل مختفی اولمق قدر حجاب عارض اولور حجاب ابد عین فراقدر * نسأل الله ذوق وصاله ورؤیة جماله *

﴿ ماچو طفلانیم و مارا دایه تو ﴾
﴿ برسر ما کستران آن سایه تو ﴾

* طفلان * طفلك جمعیدر طفل هر نسنه نك صغیر یدر و یاخود مولود معناسنه در که التی یاشنك انقضاسنه دك اطلاق اولنور طفل اطلاقی ضعف وجودنه کوره در زیرا طفل فتحله مطر ضعیفه دیرلر * دایه * اوغلنجقلر امزرن عورت درکه مادر اوزرینه حق غالبدر زیرا مادره کوره علوق شهوتنه معلق اولمغله فی الحقیقه مولودك والده اوزرینه امتنانی ثابتدر الحاصل حق والده قضاء شهوت ایله مشوب اولمغله ناقصدر دایه نك ایسه معنای مذکوره تعلق یوقدر زیرا اجنبیه در * کستران * صفت مشبهه در کستردن و کستریدن دوشه مك معناسنه در (معنای بیت) بودر که بز ایام قریبه ده طوغمش ضعیف اوغلنجقلر کبیوز و بزه دایه سنسن که سنك پستان تربیه کدن شیر معرفت مص ایتمکله بزه نشو ونما حاصل اولور بزم باشمز اوزرینه اول سایهٔ همت وحمایه یی دوشین سنسن یعنی ایام صیفده زیر سایه ده اولان کمسه مستریح اولدیغی کبی اوقات حرارت هجرانده سنك تحت همت ونظرکده اولان اهل ارادت دخی راحت یافته در پس بونده ایکی وجهله تشبیه واردر (اولکیسی کندیلرین تربیه به احتیاجده اطفاله ووزیری دایه یه (وایکنجیسی کندیلرن اهل ظله ووزیری شجرهٔ منتهایه وهمت ونظرنی ظله و بوندن فهم اولنور که دایه سز اوغلان هلاك صوری ایله هلاك اولدیغی کبی بی مربی اولان سالك دخی هلاك معنوی ایله هلاك اولور و کذلك تابستانده ایام تموزده کنشده قلان

وطباخ وقصاب وسائر اهل سوق اولنلر مصالح ناسده بولنمق نیتی اوزره درکار اولورلر بوایسه عین تحصیل رضادر وبو معنانك وجودیله ملاحظهٔ نفع عاجل اولمق دخی تحریم کسب ایتمز والاجمع اکساب حرام اولمق لازم کلوردی وسائر تشریك صورتنده وارد اولان امور دخی بوکا قیاس اولنه نتکیم حضرت مرتضی کرم الله وجهه بیورر (اذا کنت بواد تخاف فیه السبع فقل اعوذ بدانیال وبالجب من شر الاسد) اصلی بودرکه بخت نصر دانیال پیغمبر علیه السلامی برچاه ایچنه طرح ایدوب اوزرینه بعض سباع القا ایلدی تاکه آنی من غیر تفرقة بین نفاع وضرار صفتی موجبجه افتراس واهلاك ایلیه سباع دخی دانیالی کوردکده تبصبص کنان دانیالك اعضاسن لحس ایتمکه باشلدی پس کرچه حقیقتده استعاذه الله تعالی یه درکه معیذ حقیقی در ولکن تسخیر دانیال جهتدن ظهور ایتمکله سر دانیاله استعاذه ایتمك حقه استعاذه حکمنده اولدی وبعض السنده برنسنه یی سپارشده اول اللهه وثانیا سکا اصمرلدم دیرلر فی الحقیقه شرك لازم کلمز زیرا اثبات واسطه قبیلندندر پس واسطه ده مبداء ملاحظه اولنسه عین توحید اولور نتکم متوکلا علی الله ارسال ناقه ایدن اعرابی یه لسان نبوتدن وارداولدیکه (اعقلها وتوکل علی الله) یعنی اشتره بندعقال ایتمك ملاحظهٔ حقه مانع دکلدر وبعض ترکی دعالرده فلان ایچون وفلان ایچون دیدکدن صکره رضای حقیچون دیوختم کلام ایتدکلری رضادن غیری نسنه مطلوب اولدیغندن دکلدر بلکه دعانك محلنی تعیین در واخبارده معنای مذکوری مؤید آثار چوقدر الحاصل مثلا فلان روحیچون وقف وتعیین اولنان پارچه جزء دیمك رضای حقیچون تعیین اولنمغی منافی دکلدر زیرا فلان روحیچون دیمك رضای حق ایچون تعیین اولنان نسنه نك محلنی تبییندر انسان ایسه رضاء حقیچون اولان عملك ثوابنی آخره هبه ایتمك درستدر ومؤمنك دخی مؤمن اولدیغی جهتدن شانی طلب رضادر اکرچه جهت خلق مجازا قبله ایدنمشدر وبومعنادن ذاهل اولان کسه کلام من یوری شرکه حمل ایدوب قائلنی تخطئه ایله کندی جهلنه ندا ایتمشدر وربما حصل من بعض اولیائه قصد الیه حقیقة واشارة فی الظاهر الی الخلق مجازا کذا فی شرح الاسماء الحسنی للامام القشیری) (لمحرره) نه واردرکه کوزلی کوراوله * قولی صدقك خلافی زوراوله * قویه وجه سخنده آسانی * دائما خلقه ایشی زوراوله *

زیرا عجزانسان بشریتنه ناظردر حقیقتده دکل انکیچون اقدار حقله امورخارقه یه قادر اولور

مطلب فلانك روحیچون دیمك

مخصوصك خاليدر بو جهتدن چشم بينا وچشم نابينا ديرلر (معناى بيت)
بودر كه طائفهٔ نصارى ظلمت دللرينه جهلدن ناشى وزير ظلمانى دله
ديديلر كه سنسز بزه نوروفر يوقدر زيرا عالم اولان شمعه وعلمى انك ضياسى
كبيدر كه خلق ظلمت جهلده انكله مستضئ اولورلر دليل ومر شد
وقائد سز كورك احوالى نيجه اولور يعنى آخر برورطه وقوعله يازوال
ويا انكسار بولور الحاصل سن بزم طريق حقده قائده مز ومجالسده
شمعمز وظلمت سير وسلوكده روشنايى وضيا مز سن * سنسز اولمق بزه
كاه بتر * آه ر آلمه هر كون آه بتر * بونده ارباب عقل معاشى كوره وعقلارنى
عصايه تشبيه واردر نتكيم صائب نظمنده كلور * طريق عقل را بر عشق
زجحان مى دهد زاهد * عصايى بهتراز صد شمع كافو ريست اعمارا *
والله الهادى الى عشقه ومحبته وعليه اعتمادى فى كل واد من الخفى
والبادى (المحرره) عشقدر قلبمزك نوروفرى * طورسون عالمده تا ابد اثرى *

ازسر اكرام واز بهر خدا
بيش ازين مارا مدار ازخود جدا

* سر * باش واوج * اكرام * اهانتك ضد يدر ودعشلردر كه كرم بعد السؤال
اولان عطادر پس بو محلده اكرامك حسن موقعى واردر * ازين * چهل
وپنجاه روزه اشارتدر * ازخود * ازقال وحال وذوق خودتقدرينده در
نتكيم بيت سابق قرينه در (معناى بيت) بودر كه بزه اكرام وانعام
واحسان اوجندن ورضا حقيچون ويا بطريق القسم سندن دلرز كه
بو مدتدن زياده بزى كندندن جدا طوتمه وفراقكله مبتلا ايتمه زيرا من بعد
بزسنك فراقكه صبرايده مزز وقال وحال وذوقكدن هجرانه تحملمز
يوقدر الحاصل من بعد خلوتدن جلوت اختيار ايدوب بزم مرادمز
اوزرينه اولورسك بوخصوصده بزه اكرام ايتديككدن ماعدا رضاء
حق دخى تحصيل ايتمش اولور سن زيرا مطلوبمزى تحصيله قدرتك وار
وسؤالمزه اجابت عهده سندن كلورسن پس بركمسه مرتجيك رجاسنى
قطعله عند الله مقطوع الرجا ومبخوط اولدبغى كبى وصلله دخى
موصول الرجا ومرضى اولور بوندن فهم اولنور كه كرچه هر فعل خيرالله
ايچون اشلنوز ورضاسنى تحصيل ايچون وجوده كلور ولكن غيرك
مصلحتنى دخى متضمن اولمق تحصيل رضايه مانع دكلدر نتكيم خباز

بولوربو نده وزبروزر آثارك تشديد رياضتنه اشارت واردر زيرا مرتاض
اولان كمسه دكه برياضتدن كمان وار منحرف اولماز و پيرسال خورده كبي
قيامدن هيئت ركوع بولماز وبوندن فهم اولنوركه وزبر حيله سازك
رياضتمز بوره يه انهماك وانكبابي تحسين اخلاق وتصفيهٔ باطن
ايچون دكل بلكه غرض فاسده مبني ايدي زيرا بو بهانه ايله قلوب نصارايي
زياده استجلاب ايده ومعني بونلرك زمام اختيارلرن النه الوب استديكي
يره يدوب كيده انكيچون فريادلرني اصغا ايلمدي ودعوتلرينه
اجابت دكل بلكه برمدت انلره آغ وقرادن سوز سويلمدي (لمحرره)
ايلديجه اوحيله ساز سكوت *اولدي هيئتله نصارى مبهوت *شوقله
اولدیلرآتش واری *قالدیلرآخرآنده یلواری *وبونده رمز واردرکه ارباب
دعوى ورسوم طرفنه عامهٔ اهل تقليد ميل ايده كلدكلري كبي قواى
نفسانيه وطبعيه دخي عقل معاشه التفات ايده كلمشلردر زيرا استمدادلري
آندندر انكيچون فقدانندن متألم وهجرانندن متأذي ومنفعل اولورلر
اكرچه كه في الحقيقه عقلك مقتدي ومتبوع اولمغه لياقت وصلاحيتي يوق
وعقل ايله عشقك ميانده فرق فتي چوقدرنتكيم مثنوي ده كلور*اي ببرده
عقل هديه تا آله* عقل انجا كمترست ازخاك راه* وبوندن اخذ اولنوركه
رياضت اهلي خلوت نشين اوله كلمشلردر اول جهتدنكه خلقله مختلط
وناسله مؤتلف اولان كمسنه بحسب الغالب رياضتك فوائد ومنافعندن
محروم وبي بهره در زيرا رياضت حواسك انسدادينه انضمامله زياده
منتج اولورجلوتده ايسه بومعني مفقوددر (لمحرره) كركني توررياضت وپرهيز*
ازبساط مجالست برخيز*نفع پرهيزآن دمي يابي* كه شودبسته درحس تونيز*

﴾ كفته ايشان نيست مارابي تونور ﴿
﴾ بي عصا كش چون بود احوال كور ﴿

بي تومارانيست نوردخي نسخه دوشمشدر* عصا كش* كوري حكما
عصاچكوب كوزمكله كشنده لك عصايه نسبت اولندي نتكيم كپاده يه
دست كش ديرلر زيرا ال ايله مز اوليه محتاجدر صكره مطلق دايل ومرشد
وقائده عصا كش ديديلر والله تعالى اعلم* كور* كاف عربيله كوزي چيقمش
كمسنه يه ديرلر كورك ناينادن فرقي واردر زيرا كور چشمه صفت اولماز
مكر مجازا نايينا معناسنده استعمال اولنه بينا ايسه چشمك ايچنده عضو

عملری اوزر ینه حالا وجد وذوق ومآلا کشف مشاهده ومعاینه ومعرفت
ایله مجازات اولنمشلردر واهل ذوق اودرکه مقام قلب وروحدن مقام نفس
وقوایه حکم تجلیات نازل اولوب حساً آنی ادراك وذوقاً وجدان ایلیه وبلکه
آثاری بوزلرنده دخی ظاهر اوله وبو تقریردن الفاظ ثلثه‌ده وجه ترتیب
مبین اولدی زیرا قال مرتبهٔ شریعت اولمغله مرتبهٔ معرفت وحقیقت
اولان حال اوزرینه متقدمدر وذوق دخی حالك اثری ونتیجه سیدر
ولکن ذوقده مراتب مختلفه واز درپس هر حال اهلنك ذوقی مقام اهلنك
ذوقی کبی دکلدر زیرا مقام اهلنك ذوقنده اولان کلیت حال اهلنده
یوقدر (معنای بیت) بودرکه طائفهٔ نصاری عموما وخصوصا وزیر
مزبورك شوقندن وآنك قال وحال وذوقی فراق وهجرانندن دیوانه
کبی اولدیلر یعنی مقدما که آنك علوم رسمیه‌سندن اهل قال اولنلر مستفید
وعلوم حقیقیه سندن اهل معرفت اولنلر مستفیض اولوب هر بری
حاللرینه کوره ذوقلنورلردی صکره صحبتك انقطاع وناصحك اختفاسی
سببیله قلبلرینه نشأه ذوق وسوز وکداز حلول ایدوب مجنونه دوندیلر
زیرا شغف حبك مقتضاسی شورش واختلالدر نتکیم یوسف وزلیخا
وفرهاد وشیرین وقیس ولیلی قصه‌لرندن روشندر وبونده عقل معاش
ومدعیانك تقلیدلرینه وجمیع مراتب واطواردن دم زن اولدقلرینه
اشارت واردر (لمحرره) رنك طاوسه کیرسه شکل کلاغ * قوزغون اولور
البت محل سخره ولاغ * بلنور نغمه‌لرندن آخر * باغ عالمده صوت بلبل وزاغ *

لابه وزاری همی کردند واو
ازریاضت کشته در خلوت دوتو

لابه بلوارمق وتضرع *زاری* ایکلدی وناله وبلوارمق وفریاد وفغان
واغلمق ریاضت بالاده مفصلا شرح اولنمشدر *تو* اشباع واوله قات معناسنه در
دوتو ایکی قات دیمکدر (معنای بیت) بودرکه طائفهٔ نصاری وزیر
خلوت نشینك حالت اولی یه عودت وخلقی حقه بحسب الزعم ارشاد ودعوت
ایتمه‌سیچون بلواروب فریاد وفغان ایلرلردی اوایسه بونلرك جانبنه التفات
ایتمیوب تسخیر خلق واضلال انام ایچون ریاضتدن خلوتده ایکی قات
اولمش ایدی زیرا تقلیل طعام وشراب ومنامله وجوده ذبول وضعف
طاری اولور وتیر کبی راست قامت یای کبی انحنا وانحراف صورتی

مريدلرك قلبنه شوقدن سوز وحرارت براقدی یعنی خلوته دخولی وخلقدن انقطاع واختصاصی سببیله احباسی زمانه اولنلر آنك شوقدن پرسوز اولدیلر وفراقندن متأثر ومنفعل اولوب جکرلرنده حرارت ودللرنده مزید شعله محبت بولدیلر واول وزیر قرق اللی کون قدر زمان خلوت نشین اولدی ودر بسته وپرده آویخته کیسه یه کورنمدی (لمحرره) جسدن دیده لردن ایتدی نهان * جان کبی ایلدی کندن پنهان * بونده اشارت واردر که وزیر مزبور علم حقایقدن دخی دم اوروب سالکلری ارشاد ایتمك صددنده اولمش ایدی زیرا احباسنك مرید اولدقلری کندینك ارشادنه ناظردر وارادتدن مراد ارادت حق وطلب وصولدر وحقیقی فنادر زیرا ارادت مریدایله مراد میاننده نسبتدر ونسب واضافاتی اسقاط ایتمدکجه حقیقت توحید ظهور ایتمز بوسببدن دیمشلردر که (المرید من لا ارادة له والصوفی من لا مذهب له) پس ارادت وطلب بحسب البدایه وفنا بحسب النهایه در ورمز واردر که امم سالفه ده خلوت قرق کون ایدی نتکم حضرت موسی علیه السلامك میقاتندن معلومدر وبو امت مرحومه ایچنده دخی فی الجمله معمولدر نتکم حدیثده کلور (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه) اکرچه که اعتکاف ایتمك سنت نبویه اولمغله خلوت اربعینیه دن متعارف ومشهوردر وتلویح واردر که وزیر معهود خلوت اربعینی خمسینه تغییر ایلدی انکیچون نصارا اراسنده صوم اللی کوندر زیرا خلوت صومی مستلزمدر واشارت اخری بودر که عقل معاشه کرچه چندان اقتضا واحتیاج یوقدر ولکن اعضا وقوی وجودده حس غالب اولمغله اکا احتیاج واردر دیو فقدان وعدمن دلمزلر * مع هذا عقل قدسی ومعادانده خیر اودر *

خلق دیوانه شدند از شوق او
از فراق قال وحال وذوق او

* خلق * مخلوق معناسنه در بوراده مراد خصوص اوزرینه نصارادر ولکن مریددن صکره خلق ذکر اولندیغی تعمیم بعد التخصیص قبیلندندر * قال وحال * بری برلرینه مقابلدر زیرا قال ظاهره وحال باطنه تعلق ایدر وحال دینلدیکی تحول وتغیرندن اوتوریدر طرب وحزن وبسط وقبض کبی * ذوق * حال اهلنك صفتیدر زیرا اصحاب حال انلردر که انوار اعمال صالحه قلبلرنده مؤثر اولوب

ایتدیکی کبی اولدخی جمعیت قوای پریشان ونیجه سن اهلاك وافساد ایله دریچه وندن ان ایلروکاه اولورکه مفسد خلوت نشین کبی کمین کاهدن ناکاه حمل ایدر پس عقل معاشه بروجهله اعتماد یوقدر زیرا جمیع اطواری غرض فاسد اوزرینه مبنیدر واز خود لفظندن مأخوذدر که عقل معاشك وعظ وسکوتی عندیات مقوله سیدرکه مفاسدی مصالح اوزرینه غالبدر زیرا نفس امارهنك هوادار یدز بوسه بیدن فرآنده کلور (والله یشهد انهم لکاذبون) یعنی موطأة قاب بولنمدقجه مجرد شهادت لسانی یه اعتبار اولنمدیغی کبی عقلك صورت حقده ابرازایتدیکی اموره دخی التفات یوقدر زیرا تزویره محمولدر و بونده رمز واردرکه امر بالمعروف ونهی عن المنکری غرض فاسد ایچون ترك ایتمك ممنوعدر مکرکه غرض صحیحه مبنی اوله نیتکم امام زفر رحمه الله اواخر عمرنده اجتهادی ترك ایدوب ایکی سنه تلاوت قرآنه اشتغال کوستردی وجمیع کمل اولیادخی قرب رحلتده حقه اقبال کلی ووقت انتقالده تحصیل تجرد تام واستجلاب مزید تجلی ایچون ریاضت کزین وعزلت نشین اولدیلر بوجهتدندرکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم جنابلری وداع عالم فانی قلدقلری سنه ده ایام اعتکافی مد ایدوب یکرمی کون قدر اسطوانهٔ سربراوکنده محتجز ومنزوی اولدیلر ومرض موتلرنده دخی کندی نفس طاهره وطیبه لرینه اشتغال حسیله برقاچ دفعه اماتی حضرت صدیق رضی الله عنه یه احاله بیوردیلر فافهم الاشارة (لمحرره) بلابلا وقت خزند ر کفتکو ایتمك یتر * حالی هنکامنده قیل وقال دلدن نه بتر

درمریدان درفکنند ازشوق سوز

بو ددر خلوت چهل پنجاه روز

چهل پنجاه روز قرق اللی کون دیمکدر اصلی چهل وپنجاه درضرورت حسبیله و یاخود عادته منابعت لهواو عاطفه ترك اولنمشدر وپنجاه و پنجه هاء ملفوظ ایله اللید رخمسین کبی ظاهر اولان بودرکه پنجه دههانك ملفوظه اولدیغی هاء غیرملفوظه ایله اولان پنجه دن احتراز ایچوندر زیرا هر بری بشقه مسمایه داالدر پس مطلقا پنجه آخرنده اولان هاء فی الحقیقه معنای نسبت واختصاصی مفیددر زیرا اللینك پنجه اختصاص ونسبتی واردر بش عشره یی اشتمال حسبیله در (معنای بیت) بودرکه وزیر مذکور

مقوله سی دکلدر پس حقیقت اولمیان نسنه یه وجود و پروب النفاتك
معناسی ندر الحاصل اشیا حالا عدم اصلیسی اوزینه در نتکم دیرلر
(الآن علی ما کان علیه) واعیان عالم علمدن عالم عینه نقل اولندیغی
یوقدر یعنی وجود حقیقی ایله (سؤال اولنورسه که کبار مکاشفیندن شیخ
اکبر قدس سره الاطهر حضرتلرینك * انما الکون خیال وهو حق
فی الحقیقة * بیوردقلری نه معنایه محمولدر زیرا بوندن فهم اولنور که اشیانك
جمله سی حقیقت اوله مجاز اولمیه (جواب بودر که خیال بیوردقلری وجود
خیالی وظلی یه اشارتدر واول خیالك حق اولدیغی اسم ظاهرك تجلی سنه
کوره در زیرا تحت وجودده داخل اولان امورك جمله سی حق وصدقدر
یوخسه باطل وکذب دکلدر زیرا باطل اودر که انکله تجلی واقع اولمیه
(سؤال اولنورسه که بوندن ظاهر اولور که وجودده باطل مقوله سی اولمیه
بوایسه واقعه مخالفدر (جواب بودر که وجودده اولان باطله باطل اضافی
دیرلر وجود ابلیس کبی پس باطل اضافی فی الحقیقه حق اولمغی منافی دکلدر
الحاصل باطل مطلق اودر که ممتنع الوجود اولوب انکله تجلی واقع اولمیه
وباطل اضافی اودر که ممکن الوجود اولوب انکله تجلی واقع اوله پس
جمیع موجوداتده اولان وجود مطلق وجود حقدر فاعرف جدا فانه
لیس وراء عبادان قریة (لمحرره) جمله اکوانه بن خیال دیرن * بو خیالیله
حقی جمع ایدرین * طورمز ین بو سبب دیارنده * دوست طوغری مسبه
کیدرین * پس بکا بو جمله ده مؤثر اولان * وارایکن معنی صورتی نیدرین *

﴿ مکر دیکر آن وزیر ازخود ببست ﴾

﴿ وعظ را بکذاشت ودر خلوت نشست ﴾

* مکر * خفیة سعی بالفساددر * وعظ * شول زجره دیرلر که تخویفه مقارن
اوله قاموسده کلور که وعظه ذکره مایلین قلبه من الثواب والعقاب
* خلوت * جلوتك مقابلیدر یقال خلا اذا وقع فی موضع خال لایزاحم فیه
(معنای بیت) بودر که اول وزیر کندندن غیری مکر بغلدی واولکیدن
ماعدا برحیله دوزوب پیدا ایلدی یعنی جلوتده نصارایه وعظ ونصحی
ترك ایلدی وخلوتده ساکت وصامت اوتوردی وزغنچه کندی حالنه
مشغول اولدی بونده عقل معاشك حیل کثیره سنه اشارت واردر
زیرا کاه اولور که شبان هیئتنده تمثل ایدوب ذئب کوسغندانه حمل

ایکیسنی دخی مقر اولوب ولکن حدود و احکامه قائل اولمزسه فلاسفه دیرلر
واکر ایکیسنه اقراردن ماعدا حدود واحکامی دخی اقرار ایدوب ولکن
شرعه قائل اولمزسه صابئیه دیرلر واکر محسوس ومعقول وحدود واحکام
وشرعك مجموعنه قائل اولوب ولکن کتاب محققه رجوع ایتمزسه مجوس دیرلر
واکر بو جمله دن صکره کتاب محققه دخی رجوع ایدوب ولکن نسخه قائل
اولمزسه یهوددیرلر واکر نبوت محمد صلی الله علیه وسلمی انکار ایدرسه
نصاری دیرلر واکر بو جمله دن صکره نبوته اعتراف ایدرسه مسلمون دیرلر
الحاصل سوفسطائیه حکمت موهه اهلیدر که حقایق اشیایی انکار ایدرلر وظن
ایدرلر که جمیع اشیا وحقایق اشیا خیالات باطله واوهامدر نقوش علی الماء کبی
پس حکمت موهه وعلم مزخرفون ظاهری صدق وحقله محلی وباطنی باطل
وکذب اولمغله سوفسطا ایله تسمیه اولندی زیرا سوفانك معناسی علم وحکمت
وسطانك معناسی مزخرف یعنی باطل ایله مزین دیمکدر وبوندن مشتق
قیلوب سفسطه دیرلر پس سفسطه بالضرورة تحقق معلوم اولان نسنه نك
نفیی اوزرینه ادله اقامت ایتمکدر یعنی وهمیاتدن مرکب اولان قیاسدر که
اندن مقصود تغلیط واسکات خصمدر بو سببدن هر مغلط اولان کمسه یه
سوفسطائی دیرلر (معنای بیت) بودر که کرچه الله تعالی اسباب
ظاهره خلق ایتمشدر که هر بری بر معنایه دال و بر حقیقته مؤدی و بر مسببه
منتهیدر ولکن بنده توحید افعال تجلیسی غالب وهر نسنه ده مسبب
الاسباب مشاهده ومعاینه موجود اولمغله اول اسبابی احراق وازاله وعدم
اعتبارده سودایی مقوله سندهم یعنی سودایی اولان سوداخصوصنده
وخصوصا عاشق اولان عشق وادیسنده اسبابه التفات ایتمدیکی
کبی بن دخی بو عالم اسبابك اسبابنی نظردن اسقاط ایتمشمدر زیرا بنده
مسببی مطالعه غالبدر اکرچه که فی الجمله اسبابك دخی وجودی واردر
مثلا آتش که سبب احراقدر ولکن کاه اولور که برد وسلام اولور
حضرت ابراهیم علیه السلامه اولدیغی کبی پس اول سبب تحت قدرتده
مقهور اولیجق سببه التفاتك معناسی قالماز بلکه التفات اول سببده
سببیتی خلق ایدن قهاره کرکدر وکذلك حق تعالینك خلق ایتدیکی
خیالات وموجوداتده سوفسطائیه دیدکلری طائفه کبی یم که اشیا وحقایق
اشیایی اوهام وخیالات بیلورن زیرا اشیا وحقایق اشیا وجود ظلی
مقوله سیدر آیینه ده منعکس اولان صورت خیالیه کبی بوخسه وجود حقیقی

واولیانك معجزات وکراماتی قدرت حقه مضاف ومنسوبدر ولکن انبیا
واولیاء قدر اسمنه مظاهر دوشمشلر در انکیچون خوار قده کل انسانی
تعظیم وارد ربو سببدن ظهور خوارقده عوام ناس انلردن تهیب ایدرلر
(لمحرره) * ظاهر اولسه چون آثار جلال * هیبتدن اولور نیجه دل لال *

ازسبب سوز یش من سودائیم
درخیالاتش چوسو فسطائیم

* سوزش * ده اولان ضمیر الله تعالی یه راجعدر * نتکم خیالاتش ضمیری اکا
قرینه در زیرا اسباب وخیالات حقه مضافدر خالق اولدیغی جهتدن
وخیالاتدن مراد آن خیالاتی که دام اولیاست بیتنده مرور ایتمشدر
وسبب سوز اولمقدن اصل سببی نفی وانکار لازم کلمز زیرا بو نفی وانکار
مذمومدر نتکم رقیم اول نام رسالهٔ سهروردیه ده کلور (لیس ذوالکمال
من جهل الاسباب انما الکمال لمن نسی الاسباب فی قهر مسببها) یعنی
بعض اشاعره وحشویه که جملهٔ افعال الله تعالی دن بغیر واسطه صدور ایتمشدر
دیو ادعا ایدرلر غلط وجهل محضدر بلکه کمال اودرکه اسباب ووسائطه
عارف اوله ولکن قهر قدرت مسببه نظرله اندن غافل اوله زیرا سبب
السلب اقدم اولمغله ملاحظه یه احقدر انکیچون حدیثده کلور (لاتسبوا
الدهر فان الدهر هوالله) یعنی دهرده واقع اولان امور حقه مضاف
اولمغله جملهسندن حقی ملاحظه لازمدر ونتکم دیمشلردر (لاتعتمد علی
الریح فی استواء السفینة) یعنی ریح کرچه سبب سیر سفینه در ولکن محرك
اول اولان الله تعالی یه منتهیدر پس توحید افعال بودرکه افعالده اسبابی
سلب ایتمیهسن واسبابه اعتماد دخی ایلمیهسن زیرا شرك وحقایق اموره
جهلدر بلکه اسبابك تحت قهر المسبب مقهور اولدیغن مکاشفه ایدوب
حق مطالعه دن خالی اولمیهسن * سودا * معروفدرکه اخلاطاربعه دن بریدر
دیمشلردرکه سودا احدی الطبایع اولان یبوستدن تولد ایدر نتکم
رطوبتدن قان وحرارتدن صفرا وبرودتدن بلغم تولد ایدر وسودا عشق
وسوزش معناسنده دخی مستعملدر پس بوصورتده سودای عاشق وشوریده
دیمك اولور * سوفسطا * دیمشلردرکه سوفسطائیه اول طائفه درکه
محسوس ومعقولدن بریسنه قائل اولمازلر وبلکه ایکیسنی دخی انکار ایدرلر
اکر محسوسه قائل اولوب معقولی انکار ایدرسه دهریه وطبیعیه دیرلر واکر

پرورد درآتش ابراهیم را
ایمنی روح سازد بیم را

* ابراهیم * سریانیدر معناسی اب رحیم دیمکدر وچوق کره سریانی
ایله عربی اراسنده اتفاق ویاخود لفظده تقارب واقع اولور ابراهیم کبی
واکا اب رحیم دیدکلری اطفاله مرحمتندن اوتوریدر انکیچون حالت
صغرده وفات ایدن اطفال اهل ایمانه ابراهیم خلیل الله علیه السلام وانك
زوجه سی ساره متکفل اولمشلردر وقیامته دك حالت صغرده وفات ایدن
اطفال مؤمنین انلرك حضانه لرنده در وادر پس لفظی دخی بویله در *
بعض بعضیلر اراد ریسك اشتقاقی درسدن اولمغه ذاهب اولمشلردر زیرا
اول اغلب ذکر اولنان معنایه قریب اولمق بعیددکلدر پس کثرت دراستنه کوره
ادریس دینلمش اوله وتذکرهٔ قرطبیده کاورکه ابراهیمك اسمی ابرم ایدی
صکره ها زیاده قلندی ها ایسه سریانیده تفخیم وتعظیم افاده ایدر * ایمن * کسرله
قیغوسز (معنای بیت) بودرکه قدرت کامله وحکمت شامله سیله ابراهیم
خلیل علیه السلامی آتش نمرودہ لبسله وآتشك صفت احراقن ازاله ایدوب
(کونی بردا وسلاما) موجبنجه آتشی اکا برد وسلام وکلستان ایلرتکم
قصه سی تفاسیرده مبیندر وخوف وحشیتی روحه قیغوسزدوزر تکم
آتش سبب خوف ایکن ایچنه طرح والقا اولندقده کلستان اولیجق
روح بی خوف وبیم اولدی والم طبیعی زوال بولدی زیرا اهل تمکینده
بومقوله موادده الم روحانی یوقدر والا اهل تلوین ایله برابر اولمق لازم
کلور واحراق ایتمك کرچه ناره بحسب الظاهر طبیعی در ولکن فی الحقیقه
تأثیر حقه منوطدر والا ابراهیمی دخی احراق ایدردی تکم دیرلر
(ما بالذات لا یزول بالعارض) بونده اشارت واردرکه ابراهیم مشرب
اولنلر دخی ناراعدادن بی باکدر زیرا ظاهرلری محترق اولسه ده باطنلرینه
اثری یوقدر بلکه باطنلری علی کل حال محفوظدر ورمز واردرکه ابراهیم
قلب دخی آتش طبیعت ایچنده بویله در زیرا اوصاف ذمیمه اوصاف
حمیده یه مبدل اولدقده کدورت دل زائل اولوب صفادن اثر قالماز (لمحرره)
* زائل اولسه کدورت اوصاف * اولور آینه مثال اوصاف * وتلویح
واردرکه خوارق عادات اولان امور حق تعالی یه نسبتله دوال قدرت
قاهره وانبیایه اضافتله معجزات واولیایه کوره کرامات دینلور پس انبیا

۰ آز کمان انکیز راسازد یقین

مهرها رو یاند از اسباب کین

* کمان * کاف عجمینک ضمیله ظن در ترکیده صانودیرلر * یقین * اتقان علمدر که نظرا واستدلالا شك وشبهه یی نفی ایله حاصل اولور انکیچون علم قدیم آلهی انکاه موصوف اولمز علم ضروری دخی بو یله در زیرا تیقنت ان السماء فوقی دینلمز * رو یاند * مضارع متعدیدر مصدری رویانیدن کلور بتورمك معناسنه * کین * کاف عربیله خشم وکوکلده دشمنلك طوتمق که عرب حقددیر اخذ الانتقام فی القلب معناسنه (معنای بیت) بودر که الله تعالی اول کمان وظن قوپاریجی و پیدا ایدیجی نسنه یی یقین وعیان دوزر یعنی برنسنه دن ظن حاصل اولور کن اول نسنه وسیلهٔ یقینیه یه مبدل اولور مثلا اصطلاحات علم عالم صناعی کبی والله تعالی محبتلر بتورر اسباب کین وعداوت وانتقامدن مثلا اسباب حربی صلحه مؤدی قیلور ونیچه عداوت اهلنك عداوتی خلالنده احباسنه محبت آرتورر پس اول اسباب احبابه کوره اسباب محبت ومودت اولور نتکم بیت لاحقدن روشندر بوندن علوم ظنیه و یقینیه یه اشارت واردر علوم ظنیه ارباب رسومك وعلوم یقینیه اصحاب حقایقك علومیدر مثلا برکسه نك اعمی ایکن ادراك ایتدیکی اکثری ظنیات مقوله سیدر فرضا کوزی آچلسه وادراکات اوله نظر انداز اولسه اولکی ظنی یقین مرتبه سنه ترقی ایدر اعمای بصیرت دخی بو یله در ونفسله قلب اراسنده اولان اسبابی کین امور طبیعیه وامور روحانیه در پس نفس انسان اماره دن مطمئنه ترقی ایلسه جمیع اسباب نفسانیه امور روحانیه یه استحصال ایدر انکیچون ارباب کشف یاننده امور طبیعیه ونفسانیه حجاب مقوله سندن معدود دکلدر زیرا کشف وتزکیه وتصفیه حسبیله صفاته تبدل وتحول کلمشدر * بوندن اخذ اولنورکه اهل اجتهاد انتهاده وارباب کشف ابتداده مصیبلردر پس اول کسه که ابتدا وانتهاده مصیبدر یالکز انتهاده مصیب اولاندن مرتبه ده برتردر مع هذا انتهاده مصیب اولمق شانندن اولان کسه نك مخطیٔ اولمق شانندندر پس بو صورتده اصلا جهت اشتراك قالمازفاعرف *

* حکمت * ومعرفت کبی که صفت حکیم وعارفدر خیال ایسه امور مخیله در
امور حکمیه کبی حکمت ایکی نوعدر بری حکمت نظریه و بری دخی
حکمت عملیه در بوراده مراد ارباب حقایق اعتبار ایتدیکی حکمت
حقیقیه در که اشیایی کماهی معرفتدر * زهراب * زهر کبی آجی صودر ونفس
زهر اولمق دخی محتملدر وزهراب یانده عین لفظی محلنده دوشمشدر
* شربت * برابجم صود رولکن لذیذ وشیرین اولان مشروباتده عرف
اولوب شهرت وشیوع بولمشدر (معنای بیت) بودرکه الله تعالی
مراد ایلسه اصحاب خیالک اول تخییل وارباب وهمک اول توهمنی
وياخود اول امور مخیله ومدرکات وهمیه یی عین حکمت ایلر واول آجی
صویی عین شربت لذیذ قیلور نتکیم آب بحری نیجه ارباب احوال
وتصرفه شیرین مذاق ایلمشدر بوندن فهم اولنور که حقیقة واحده
بحسب التجلیات صفات مختلفه ایله ظهور ایدر بوخسه حقیقت اخرایه
استحاله ایتمز والا ادراکده امن قالمازدی زیرا هر مدرک ادراک ایتدیکی
کندیني تغلیط ایتمک جائز اولوربوایسه خبط وتخلیط مقوله سیدر و بوندن حکما
وعلمانک علوم وادراکاتنه اشارت واردر زیرا حکماء فلاسفه واسلامیه دن
هر بری بطریق التخیل والتوهم بعض ادراکاته حکمت اطلاق ایتمشلر
وعلماء رسومدن دخی نیجه لر بعض نظریات قاصره یه علوم قطعیه
دیمشلردر اکرچه که فی الحقیقه اوهام وخیالات مقوله سندن وقیاسات
عقیمه قبیلندندر پس اکر حق تعالی اول امورک حقایق ونتایجن
کماهی کشف واظهار ایلسه اول وقتده حکم وعلوم حقیقیه اهلی
اولورلردی و بوندن ظاهر اولورکه آجی صو انسانی قاندرمدیغی کبی
علم غیرنافع وغیری ضروری دخی بویله در پس بونده علوم حقیقیه یی
شربت لذیذه یه وعلوم غیر حقیقیه یی زهرابه تشبیه واردر وعلوم غیر
حقیقیه یه علوم وحکم اطلاق ایتمک فی الحقیقه مجازدر زیرا علم وحکمت
صفت شریفه وملکهٔ لطیفه در پس اوهام وخیالات وظنیات
مقوله سنه اطلاقی حبشی یه کافور اطلاقی کبیدر و بونده (فاولئك
یبدل الله سیئاتهم حسنات) سرینه رمز واردر وتبدیل مقام مغفرتدندر
نتکم اربابنه معلومدر (لمحرره) * کعبهٔ دلده قومه لات ومنات *
* برابده تا که احسن الحسنات *

﴿ آن کمان ﴾

شرار کتاب وشرر جبل و زنلری اوزره عربیدر آتشدن بلدزکبی تطایرایدی نسنه درکه قغلجم دخی دیرلر (معنای بیت) بودرکه ذکراولنان وزیرك و یوز و باکه نیجه یوز بیك او یله وزیرك ضرر وزیان وفسادنی الله تعالی قهر وجلالندن برقغلجم ایله یوغ ایلر بوندن مقصود وزیر مارالذکر ونیجه صفتده اکا مشابه اولنلرك مقهور ومدمر اولماسیدر زیرا ضررك اندفاعی ضارك هلاکیله در یعنی کرچه وزیر مزبور استیلا وتسلط نیتی ایله بوقدر نصارانی اضلال وافساد ایلدی ولکن نیجه قهرله آخر مأخوذ اولدی وکذلك آنك مذهبنی افشا وطریقه سنی احیا وآثارنی ابقا صددنده اولان توابعی دخی مؤاخذه اولندیلر اکرچه که مدت مدیده دائرهٔ امهالده بولندیلرزیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم ظهوریله ادیان مختلفه باطل واصحابنك تحکم واستیلاسی زائل اولدی نتکم قرآنده کلور (لیظهره علی الدین کله) بونده اشارت واردرکه قهر آلهی آتش سوزناك قبیلندندر یعنی آتش اصابت ایتدیکی محلی نیجه احراق ایدرسه قهر آلهی دخی ازاله وافنا ایلر مع هذا قهر خدا وجلال کبریا نفس آتش صورتنده دخی نازل اولمشدر عذاب یوم الظله کبی پس توبه ورجوعله آتشدن احتراز لازمدر والا برکمسه بوآتشدن نقدر هارب اولسه ینه آتش آنی ادراك ایلر نتکم قرآنده کلور (اینما تکونوا یدرککم الموت) (لمحرره) نیجه برنارده سن سمندر وار*عالم نوره داخل اول یوری وار*جیبکی دست قهردن قورتار*اطف حقه صغین اکایلوار* و بوندن عقل معاش ایله حال عشق دخی معلوم اولدی زیرا نار عشقك برشرری هزار عقل معاشك تدبیرنی اسقاط واعمال حیلیه سنی احباط ایدوب خس وخاشاك وجودی احراق ایلر و یحیی المفتی نظمنده کلور*حق صقلسون کوکلده کی آتش بلورمسین * طویمز جهان وجمله جهان برشراره یه*بونده آتش ایله دردعشق وجهان ایله جهان وجوده اشارت واردر

عین آن تخییل راحکمت کند

عین آن زهراب راشربت کند

تخییل خیال وظنه برنسنه القا ایتمك وبو مقامده تخییل وتخیل وخیال کلمه لرن اطلاق ایتمك درستدر زیرا تخییل وتخیل صفت مخیل ومتخیلدر

اریمك معناسنه دخی لازم استعمال اولنور *نظر* اصلنده عینك صفتی اولان رؤیتدر بوراده مراد پرتو شمسك انعکاسیدر تشبیه طریقیله اکرچه که ارباب حقایق قاتنده شمس وقمر بو تعینك دیده لریدرکه بری کیجه وبری کوندزه ناظردر (معنای بیت) بودرکه اکر دنیاباشدن باشه واوجدن اوجه که یشبوز یللق مسافه درقار اولسه وبتون جهانی کندندن طولدرسه وجمع اقطاره مسلط ومستولی اولسه برطلوع وعکس پرتوله کنشك حرارتی آنی اریدر ووجودندن اورقودر پس شداد ونمرود وفرعون کبیلر تأثیر تاب آفتاب قهر وجلالدن دخی بویله درزیرا انسان هرچند سلطان عالم اولوب جند ایله متقوی وعدد وعدد ایله متأید اولسه بنه ضعیفدر نتکم قرآنده کلور (وخلق الانسان ضعیفا) ضعیفك ایسه قوی ایله مقاومته قدرتی یوقدر نتکم دیمشلردرکه *عجبا لضعیف کیف یعصی قویا* اصلی بودرکه انسانك جمیع قواسی حقدن مستفاددر فرع ایسه اصل کبی اولماز نتکم اشارت قرآنیه ده کلور (ومکروا ومکرالله والله خیرالماکرین) وبرمحلده دخی کلور (ان کیدی متین) یعنی کید حقده متانت وقوت وکید خلقده فتور وضعف واردر الحاصل مبطل اولان کسه برف مثالدرکه بر نظرده اریوب بحر وصوبی عالم عدمده ابحر بونده نفسك برودتنه وعشقك حرارتنه اشارت واردر پس آفتاب عشقك ظهورنده وجودده منجمد اولان امور بارده نفسانیه نك جمله سی ذوبان قبول ایدوب منمحی ومضمحل اولور بو سببدندرکه عشقی آفتابه واهل زهدك تعین ونفسانیتی برفه تشبیه ایدرلر انکیچون زمهریرده برف اریمیوب نیجه ایام یاتوب قالور نتکم سری بالاده شرح اولندی وبونده مراتب عشقه رمز واردر زیرا کیمنه برذره وکیمنه آفتاب قدر احسان اولنور وعلی کل حال عشق الهی ممدوح ومقبولدر زیرا قلوبی احیا ایدر تعین وجود بینلك ایسه مذموم ومردوددر زیرا قلوبی اماته ایدوب نفوسی احیا ایدر مقصود ایسه احیای قلب علوی واماتهٔ نفس سفلیدر

﴿ وزراو وصد وزیر وصد هزار ﴾
﴿ نیست کرداند خدا ازیك شرار ﴾

وزر کسرله عربیدر اثم وحمل ثقیل معناسنه بوراده مراد اثروزر اولان ضرر وزیان وفسساددر ولکن وزر تعبیری وزیر مناسبتیله لطیف دوشمشدر

(آخر ما يخرج من رؤس الصديقين حب الجاه) بيوررز برا خروج ظهور ايله تأويل اولنمشدر نتكم مرور ايلدى بو نده اشارت وار در كه نفس اماره يى كندى حالنه قويوب مجاهده و رياضت ايتمسك سر تسر اقليم وجوده مستولى اولوب قلب و روحه حكومت ايتدرمز وجميع اعضا وحواس وقوايى امرنه تسخير ايدوب جملهٔ اجزاء وجود كندنه تابع اولديغن استر بو معنانك حصولنده ايسه اختلال كلى واردر زيرا شداد ونمرودك عالمه استيلاسندن مضرت كليه حاصل اولديغى كبى نفسك استيلاسندن دخى وجوده ضرر عام حاصل اولور قلب وروحك استيلاسى ايسه سليمان واسكندرك استيلاسى كبيدر پس اهل هدانك تصرف عامى اهل هوانك استيلامى كبى دكلدر انكيچون اهل هدى اوانلر ظهور و بطونله ظهور طلب ايدرلر زيرا مقصودلرى اصلاح عالم وتعديل اقليم وجود در ورمز واردر كه هر كسك ميل ومحبتى نه دوشرسه آنك ذكرنى اكثار ايدر نتكم خبرده كلور (من احب شيئا اكثر ذكره) وحديث ذكر نفس وذكر لسانيدن اعمدر وتنبيه واردر كه بركيمسه نك براقليمده حكمى جارى وامرى نافذ اولمق كنديله اول اقليمك پراولمه سندن عبارتدر نتكم ديرلر همان برشهر برو رد فارسيده شهرى وكلى ديرلر (لمحرره) * اولمق استرسك اكر زهره جبين * اولمه هركز بوجهانده خودبين * قصر يدايت اوردنيادن * پس الكده سكا كتاب مبين *

﴿ كر جهان پر برف كردد سر بسر ﴾
﴿ تاب خور بكدازدش بايك نظر ﴾

* برف * قاردر كه قيش كونى يغر عرب ثلج ديرواخوان صفاده ثلجك تعريفنده كلور قطر صغار تجمد فى خلال الغيم ثم تنزل برفق من السحاب *سربسر* باشه باش واوجه اوج كران تابكران كبى كذا فى الدقايق ولكن ظاهر اولان از سر تا بسر تقديرنده اولمقدر باشدن باشه معناسنه *خور* لغت پهلويده خره وخور نورد يمكدر عند التركيب هاء ساقط اولوب خرشيد وخورشيد ديلور ابكيسنده وجه درموياالكز خور وشيد دخى ديلورولكن مركب اطلاقى اكثردر پس خرشيد اصلنده شعاع الشمس ديمك اولور صكره شمسه اطلاق اولندى * كدازد * داليله متعديدر كدازيدندن در ارتمك معناسنه عرب اذابه دير كداختن دخى بويله در اكرچه كداختن

ایراد ایدر * دانه کیم آدم یدی کر کوهر اولسه باقیم * ایتمم هرکز نظر کور ورسم زرین جبال * و بو بیتك شرحی محمدیه اوزرینه فرح الروح نام شرحمزدن مطلوب اوله و بونك امثالنده دخی تأمل وتأول اولنه

چند کویی من بگیرم عالمی

این جهان را پر کنم از خود همی

عالمی ده اولان یازائدر عالمدن مراد دنیادر که سموات سبع دخی انده داخلدر پس بونده شداد ونمرود کبیلرك حالنه اشارت واردر زیرا نمرود مشرق ومغرب میاننی ضبط ایتدکدنصکره سمواتده اولنلری دخی تسخیر ایچون آسمانه تیرانداز اولدی نتکم شیخ عطار قدس سره کلامنده کلور *سوی او خصمی که تیرانداخته* پشهٔ کارش کفایت ساخته * *همی* لسان فارسیده تقریر ایچوندر اول کلامده واقع اولدیغی کبی آخر کلامده دخی واقع اولور نتکم رودکی شعرنده کلور * بادجوی مولیان آید همی * بوی یار مهربان آید همی *ترکی دلده مقرر میدر دیجك برده همی دیرلر معنای فارسیسی اوزرینه استعمال ایدرلر همی نك اصلی میدر ها زائددر زیرا لسان فارسیده اول کلمه ده هانك زیاده سی شایعدر (معنای بیت) بودر که ای غافل نیچه بردیر سنکه بن بتون دنیایی طوتم وضبط ایده رم بو جهانی کندمدن طولی ایلرم وبو بوبله در بوندن مقصود انسان صفات نفسانیه نك هجومی حسبیله کندی حالنده اولمایوب تمامیٔ دنیایه مستولی ومسلط اولمق طلب ایدر نتکم ظاهرده ملوکدن اولنلر اقلیم واحده قناعت ایتمیوب اقالیم سبعه یی ضبط و تصرف خصوصنده بذل مجهود وصرف مقدور ایدرلر وهرکس حالنجه استیلا طلبندن خالی دکلدر انکیچون وزیر معهود دخی نصارایه تسلط ایله دائرهٔ تسخیری توسیع صددنده اولدی اصلی بودرکه نفس اماره جهنمدن مأخوذ و بنه اکا مردود در جهنم ایسه طویمق بلمز نتکم قرآنده کلور (ویوم نقول لجهنم هل امتلأت وتقول هل من مزید) پس صورت جهنم نیجه مزید طلب ایدرسه آنك سری اولان نفس اماره دخی بتون دنیانك ضبطنه حریص اولور وبر دخی انسانك اسمی جامعدر پس بحسب الاستعداد عالم صورت ومعنایی جمع ایتمك صددنده اولور نتکم شیخ ابو مدین مغربی قدس سره

* عشقبازی نه من آخر بجهان آوردم * یعنی عشقبازلغی جهانه بن کتور مدم بونی بیلورسن شو بلیه دردیمکدر * خلف * ولد صالح وطالح ایکیسنده بله استعمال اولنور انکیچون خیر خلف وخلف صدق وشر خلف وخلف کذب دیرلر فارسیده ناخلف کبی و بوندن غیری و جهله دخی تفصیل اولنمشدر تکم محلنده مبیندر * شرف * علو ومکان عالی و مجددر (معنای بیت) بو درکه آخر سنده آدمی زاده سن ای ناخلف نیجه بر پستلکی شرف وعلو وعظمت ظن ایدرسن یعنی اکر آدم زاده اولدیغکه کوره خلف صدق و فرزند صالح وعارف اولایدك پدرك آدم کبی علو همت اهلی اولوب ادنایه التفات ایتمزدك زیرا پدرك همت عالیه سی سببیله جنتی بر دانیه صاتدی وعلو صوری یه میل ایتمدی بلکه صور تا پست اولان ارضه تحصیل علو معنوی ایچون هبوط ایتدی بو جهتدن ارض صور تا پست ومعنی بلند اولدی والا قرار کاه انبیا اولمازدی بونده آدم زاده اولوب علو منصب انسانیتی فهم ایتمه یینی تجهیل وعالم صورتك شرفنی تحصیله طالب اولنلرك حالنی تقبیح وار در الحاصل انساندن هر بر فرد کرچه نسبت حسبیله آدم اوغلیدر ولکن حسب جهتیله نسبی منقطعدر زیرا یالکز آبا واجدادك مفاخر ومآثری کفایت ایتمز بلکه هر کسك ذاتنده دخی سبب افتخار ومایهٔ ابتهاج اولاجق وصف عارضی لازمدر بوسببدندر که حدیثده کلور (یا علی کل سبب ونسب منقطع یوم القیامه الاسببی ونسبی) و ینه حدیثده وارد اولمشدرکه (آلی کل تقی نقی) یعنی بر کیمسه بیاض دستار اولسه تقوی و نقاوتی حسبیله فی الحقیقه آل رسولدر بوصورتده سبز دستار اولورسه آیت هم نسبا وهم سببا اولمش اولور واکر سبز دستار اولوب معنای مذکورله تحلی مفقود اولورسه اتصال عرفنه نظر اولنماز پس شرف انسان ظاهری شریعت ایله اصلاح وباطنی نور معرفت وحقیقت ایله تنویر دەدر بو خسه علو جاهده وآیت صوریه ده دکلدر والا ابو لهب وامثالی دخی سلسلهٔ بندسیادت اولمق لازم کلور وفضولی شعرنده کلور * هدایت منزلینه یتدیلر سعی ایله اقرانك * ضلالت ایچره سن قالدك سکا بو عار یتمزمی * ویازیجی زاده محمد افندینك علو همتندندر که محمدیه ده

اولان نسنه لر سكا خوش كلدى ومستحسن كوروندى مسجود ملائكهٔ
كرام اولان ملك وناسوتدن اولمغله بحسب الظاهر ظلمانى و پستدر
ولكن مسجود ملائكه اولوب صفات آلهيه ايله اتصاف واخلاق ربانيه ايله
تخلقنه بناء نورانى واهل ملكوتدن برتر وعاليدر پس اكرسنده علو همت
ودوربينلك اولايدى پدرك آدمك سرنه مطلع اولوردك و پستيدهٔ
بلندلك بولوردك وعلو معنوى يى فهم حسبيله علو صورى يه التفات
ايتمزدك وكندى پايكه صعودى قوب اسفل الاسفلينه ايتمزدك وعلو
صورى صورتنده سفل معنوى جاهنه دوشمزدك نتكم بومعنايه بيت
لاحق قرينه در بونده همتى آته تشبيه وار در انكيچون سالك اولان
كيمسه واقعه سنده آت كورسه همت ايله تعبير اولنور زيرا آت راه
صورى قطعنه آلت اولدبغى كبى همت دخى راه معنوى طينه وسيله در
وبونده آتك علو شاننه دلالت وار در انكيچون حديثده كلور (الخيل
مقصود بنواصيها الخير) وخيل ايله جماعت مجاهدينڭ دخى تعبير
اولنمشدر نتكم حديثده كلور (ياخيل الله اركبى) وبونده علو همته
تنبيه وار در نتكم باقى نظمنده كلور * چشم ستاره لر كبى اليچغه مائل
اولمازز * همتمز بلندررقد كه در نظاره مز * ورمز واردركه آدم
(الله نور السموات والارض) سرنه مظهردر زيرا سموات ارواح وارض
اجساد نور حقله منور در (سؤال اولنورسه كه ارواحك نورانيتنده
كلام يوقدر فاما اجساد نه وجهله نورانيدر (جواب بودركه
(واشرقت الارض بنور ربها) موجبجه ارواحدن اجسامه نور الهى
منعكس اولوب ظواهر دخى بواطن كبى نورانيت قبول ايتمشدر نتكم
اهل اللهك چهره لرينه چشم اقرار واعتقادله نظر انداز اولنلره
بو معنى روشن وهويدادر وحديثده كلور (من كثر صلاته بالليل
حسن وجهه بالنهار) وبونده انسان كندى رتبه سندن غافل
وعلو جاهنى جاهل اولديغنى تقبيح واردر

﴾ آخر آدم زادهٔ اى ناخلف ﴿

﴾ چند پندارى تو پستى راشرف ﴿

آخر نعمة اللهده كلوركه آخر ضد اول وآخر فارسى صحيحدر تعريض
مقامنده مستعملدر نتكم حضرت شيخ سعدىٔ شيرازى بيورر * ع *

* اسب * خصوصله آتك اسميدر اكرچه باء عربيله تلفظ اولنور فاما اصلنده باء عجميله در تكم اسپه وسپه دير لر آتلو معناسنه * همت * برنسنه اوزرينه جمع خاطر ايتمكدر شويله كه خلافی خاطره كلميه وبومقوله همتدن مراد تخلف ايتمز ديمشلردر كه بعض نفوسك بحسب الفطره بعض امور غريبه يه اختصاصی واردر كه غيريده بولنماز نتكم هندستانده بعض قوم واردر كه برنسنه خصوصنده اهتمام ايتسلر خلقدن عزلت اختيار ايدوب همتلرين اول نسنه جانبنه صرف ايدرلر واول نسنه دخی اهتماملری اوزرينه وجوده كلور وبو قبيلدندر كه سلطان محمود غزنوی ديارهندده غزا ايتدكده برشهره مصادفه ايتديكه هربار كه اكا قصد ايتسه مريض اولوردی سرندن سؤال ايتدكده ديديلر كه اول شهر اهلنده بعض جماعت واردر كه صرف همت ايتدكده مقتضای همتلری اوزره مرض واقع اولور پس دفعنه چاره طلب اولندقده سلطان مزبورك بعض اصحابی ضرب طبول ونفخ بوقات كثيره ايله تشويش همته رأی ايتدی سلطان دخی حيلهٔ مذكوره ايله عمل ايتدكده مرض زائل اولوب مدينهٔ استخلاص ايلهدی * اختر * يلدز وطالع وايوفال معنالرينه كلور بوراده مراد علو صوريدر اختری تخصيص بالذكر ايتديكی زهره مناسبتيله در * تاختی * ياخطاب ايچوندر تاختن قنی ابومك وسكرتمك كه چاپلق ايله تعبير ايدرلر مضارعنده خازايه قلب اولنوب تازدو تازنده ديرلر بوراده تاختی متعدی معناسنه مأخوذدر * آدم * بو لفظده اختلاف ايلديلر بعضيلر ديديلر كه اسم اعجميدر صرفدن ممنوعدر وبعضيلر ديديلر كه عربيدر ادمهدن مشتقدر كه سمرت ديمكدر وسمرت بياض ايله حمرت اراسنده لون مخصوصدر وآدمك اسمر اولديغی احسن الناس اولماسن منافی دكلدر انكيچون رسول الله صلی الله عليه وسلم اسمر اللون ايكن انا املح بيوردی پس حسن انسان آن ديدكلری معناله حاصل يوخسه بياضله ياغيری لونله دكل ياخود اديم ارضدن مشتقدر يعنی وجه ارضدن زيرا آدم اندن مخلوقدر پس بو صورتده دخی صرفدن ممنوعدر علميت ووزن فعلدن اوتوری (معنای بيت) بودر كه همت وعزيمت آتنی علوصوری جانبنه چاپدردك وفلك علويده اختر علوی ونورانی وسائر علو صوری ايله متصف

عالم لاهوتنه وصول حاصل اولدی (لمحرره) * نجه نجه بو مقام اینی * کورمیه کیم سه عالم اینی * بعد ذا بونده اختیار جزئی نی اثبات وار در پس انسان هر نه جانبه اماله ٔ لجام ایدرسه الله تعالی انی خلق ایدر کرك علوی و کرك سفلی ولکن مسخ دیدکاری رین دیدکاریدر و رین اهلنه بردخی صفوت زجاجهٔ دل بوقدر * ایتمه نازك مزاجکی بیمار * شاید اولمایه قابل تیمار *

* پس ببین کین مسخ کردی چون بود *
* پیش آن مسخ این بغایت دون بود *

(معنای بیت) بودرکه پس نظر ایله که صفات سفلیه ایله اتصاف حسبیله اولان مسخ نه کونه اولور یعنی بو مسخ اول زهره مسخنك اوکنده غایت ایله دون ودنی وقبیح اولور پس مصراع ثانی اول بیاندر الحاصل زهره یه تحویل اولنمق بوقدر نورانیتله مسخ وقبیح اولیجق بهائم وانعام مرتبه سنه تنزیل اولنمق بوقدر سفالت وظلمانیتله قبیح وبلکه اقبحدر زیرا نور وظلمت وانسانیت وحیوانیت میاننده فرق کثیر واردر بونده اشارت واردرکه بعض اشراقیین واهل ریاضت اکرچه که تصفیهٔ باطن ایدوب فی الجمله نورانیت بولمشلردر ورتبهٔ ارواح لطیفه صاعد اولمشلردر ولکن نورانیتلری روح مخلوق مرتبه سنده در بونك ماوراسنده ایسه عین مجرده وسر مجرد مرتبه لری واردرکه عالم روحدن انور ومقام خلقدن ازهردر پس بوترقیدن بی خبر اولوب تنزل روحده قالنلر زعملرنجه مقام لرندن انور مقام بوقدر صانور وبوعالمده فی الجمله نورانیت موجود ایکن لااحب الآفلین مفهومنه ناظر اولمغله محبوب ومقبول اولیجق بوندن دون وسافل اولان مرتبهٔ نفس وطبیعت نیجه مرغوب اولور که ظلمانی ٔ محضدر پس نفس وطبیعت اهلنك مسخی من کل الوجوه وقلب وروح اربابنك مسخی من بعض الوجوه در ومطلقا مسخدن تخلص ونجات عالم سرك حقایقیله متحقق اولمقده در وبونده بیین خطابنده رمز واردرکه بو معنایی ادراك ایتمك هر جاهل دون واعمای دنی نك شانی دکلدر بلکه بصیرت اهلنك صفتیدرکه انلره کوره نور وظلمت وحسن وقبح کماهو روشن وهویدادر

* اسب همت سوی اختر تاختی *
* آدم مسجود را نشناختی *

وسائر اهل ملكوتدر بو خسه عقول جزئيهٔ انسانيه دكلدر عقول
ونفوس ديدكلرى فى الحقيقه امر واحددر ولكن فوقانى اولديغى
اعتبارله عقول وتحتانى اولديغى حسبيله نفوس اطلاق اولنور
و بر عبارتله دخى بودركه شهادت وظاهر اعتباريله نفوس وغيب
وباطن اعتباريله عقول دينلور مرتبهٔ ارواح كبى زيرا بومرتبه صور
علميه يه مظاهر اولمق جهتيله نفوس واعيان ثابته اولمق ملاحظه سيله
عقولدر (معناى بيت) بودركه بوسفوات ودناءتدن اوتورى كنديكى
تحويل ايتدك اول وجود علو يدنكه رشك عقول وغيرت نفوس وغبطهٔ
ارواح اولدى بوراده وجود سفلئ ممسوخدن مراد صفات بهيميه
وسبعيه وشيطانيه ايله متصف اولان وجود ووجود علوئ ممدوحدن
مقصود صفات آلهيه واخلاق ربانيه ايله متحلى اولان وجوددر (سؤال
اولنورسه كه اهل ملكوتك وجود علوئ انسانى يه غبطه سى نه وجهله در
(جواب بودركه انسان علوى كمال اهليدركه جمال وجلالى جامعدر
ملك علوى ايسه يالكز جمال اهليدر پس انسان علوى جميع اسماء
آلهيه ايله ظاهر ومتحقق اولمغله غبطهٔ عالم عقول اولدى (سؤال
اولنورسه كه ملائكهٔ مهيمه اهل استغراقدركه انلرده غبطه متصور دكلدر
(جواب بودركه غبطه ايتك رتبه جهتيله دركرك قال وحال ايله بالفعل
غبطه اولسون وكرك اولسون بوندن ظاهر اولوركه وجود ممسوخ انسانى
غبطهٔ اهل ملكوت دكلدر زيرا مرتبهٔ عقولده تجرد تام ومرتبهٔ نفوس
ممسوخه ده تعلق كامل واردر پس اهل ملكوت تجرد وترقيلرى حسبيله
انلردن افضل اولور وافضل اولان مفضولك حالنه غبطه ايتمز (سؤال
اولنورسه كه ارواح عاليه ومطلقا اهل ملكوت كيملردر (جواب بودركه
ارواح عاليه ابداندن مجردلردر يعنى انلرده نه ابدان كثيفه ونه خود ابدان
لطيفه يوقدر بلكه انلر ارواح مجرده در سائر اهل ملكوت ايسه ابدان
لطيفه لباسيله ملبوسلردر بوندن فهم اولنوركه انسان اجسام كثيفه
اهليدر ولكن رياضات ايله تلطيف اجسام ايدنلر ملائكه دن برتردر
انكيچون فخر كائنات عليه اكمل التحيات ليلهٔ معراجده مقام ملائكه دن
ترقى ايدوب عالم تركيبك ذروه سى اولان فوق العرشه وضع قدم ايلدى
واورادن دخى توجه وهمت عليا حسبيله عالم ارواحه دخول وآندن

جسمده مؤثردر انکیچون غم وقسا وتدن دخی بشره یه تغیر وآثار
انفعال کلور وشدی لفظنده فعل اختیاری یه اشارت واردرکه انده
فعل اضطراری یه نسبتله سهولت واردر پس بومقامدن (حفت الجنة
بالمکاره وحفت النار بالشهوات) سری ظاهر اولدی وفعل اختیاری
امور طبیعیه یه تعلق ایتمك مذمومدر زیرا مقصود بالذات اولان امور
روحانیه واحوال اخرویه یه بذل مجهود وصرف مقدور ایتمکدر
ویل اول آدمه که زنجیر نور اله جنت وقربته سوق وجذب اولنه
اول ابا وعدول ایلیه (سؤال اولنورسه که چرخ برینه دعوت وجذبك
معناسی ندر زیرا چرخ برین امکنه واحیاز دندر بوایسه مخاوقدر
عالم کونك ایسه طبیعی اولور سه دخی عالم آلهه کوره اعتباری یوقدر
(جواب بودرکه چرخ برندن مراد علویات مطلقه درکه عالم ملکوتدر
پس مقصود بالذات اولان عالم ملکوته انجذ ابدر وعالم ملکوت سموات
وارضك حقایق ونتایجیدرکه اسماء الهیه بوزندن مشاهده اولنور وقرآنده
بوسره اشارت ایدوب کلور (وکذلك نری ابراهیم ملکوت السموات
والارض) وبو ملکوت منکشف اولمدقجه برکیمسه دائرهٔ ولایته
قدم بصمز (لمحرره) * ندرای دل عروج چرخ برین * اوله سن
عالم معنایه قرین * بولمینجه تجرد عیسی * دیمسون کیمسه سمایه چقرین *

﴿ خویشتن را مسخ کردی زین سفول ﴾
﴿ زان وجودی که بدان رشك عقول ﴾

* سفول * سینك ضمیله علوك نقیضیدر رشك کونی وغیرت معناسنه غیرت
غیرك برخصوصده مشارکتنی کراهتدر بوراده مراد غبطه در
وغبطه برکیمسه نك مالنی ویاخود منصبنی ویا ایلوکنی کورب بنده اولسه
دیو ترجیدر * عقول * عقلك جمیدر عقل اصلنده حبس معناسنه در
صکره ادراك انسانه عقل دیدیلر زیرا انسانی قبیح وغیر مستحسن اولان
نسنه لردن منع وحبس ایدر وعقلك محلی دماغدر ولکن نوری قلبه
منعکسدر قلب ایسه صدر انسانك جانب ایسرنده در وعقل اصطلاح
حکماده زعم ایتدکلری اوزره مبادئ افلاك وعناصر اولان عقول
عشره اوزرینه اطلاق اولنور نتکم کتب ابن سیناده وغیریده تفصیل
اولنمشدر بوراده عقول ایله مراد ملائکهٔ مهیمه دیدکلری ارواح عالیه

اولدیغی کبی صفاتی دخی اذل الصفات در پس اذل الصفاتله متصف
اولان انسان دخی بهائم کبی اذل واسفل در (معنای بیت) بودر که روح عالی
سنی چرخ عالی وفلك متعالی طرفنه ایلدر دعوت روحانیه سیله وسنی
اول جانبه جذب ایلرسن ایسه اسفل سافلین مرتبه سنده آب وخاك
طرفنه کندك امالهٔ طبیعی والقاء نفسانی وشیطانی ایله ویاخود
صفات سفلیه ده غایته یتدك یعنی روح انسان علوی اولمغله مقتضای
علوی اوزره انسانه علو همت ایدر و آنك اسفل سافلینده قالدیغن
استمز وسفساف اخلاق واوصافله تخلق واتصافدن متأذیدر انسان
ایسه جسم سافلك حکمنی اجرا ایدوب دناءت ایله متصف اولور واجلقله
میل ایلر الحاصل انسانده ایکی مجاورت واردر بری روح علوی طرفنه که
عالم امردندر واول مخلوقدر وبری دخی جسم سفلی جانبنه که عالم
خلقدندر وآخر مخلوقدر پس علوهمتی اولمیان کمسه بو ایکی مجاورتدن
مجاورت سفلیه یی اختیار ایدوب خوار وذلیل اولور وانسان مکرم
اولدیغندن جاهل قالور زیرا انك کرامتی آب وخاك یوزندن دکلدر بلکه
علم ومعرفت جهتندندر ولکن آب وخاکدن تخمیر اولنان جسد
بو فضیلته وصوله آلت اولمشدر پس کرکدر که حقیقت برزخیه سی
حسبیله جسدی جهت سافله ناظر اوله تاکه قابلیتك حکمی ظهوره کله
وروحی جهت علوه ملتفت اوله تاکه قیود برازخدن نجات بوله بعدذا
می بردلفظنده اشارت واردرکه روح انسانده بحقه دعوت وارشادده حث
وحمل وجذب واردر کویا روح کندی مجذوب عالم علوی اولدیغی کبی
حقیقت انسانیه نك دخی اول جانبه مجذوب اولدیغن استرزیرا تشویقده
جذب واردر فاما اول کمسه نك که قلبی (ولهم قلوب لایفقهون بها)
حکمنده داخل اوله انك سمعنه خطاب ایرمز کندیه جذبه کرمز پس
اومقوله یی دعوت ایتمك الزام حجت ایچوندر تاکه وقت مؤاخذه ده عذری
قالمیه ومحجوج اوله وقرآنده کلور (وماکنا معذبین حتی نبعث رسولا)
وعذاب ایکی نوعدر بری عذاب کبیردر که عذاب ناردر وبری عذاب
اکبردر که عذاب فراقدر اکبر اولدیغی بودر که روحانیته دائردر
روحك عالم معناده تعذبی ایسه جسمك عالم صورتده تألمندن اشددر
زیرا هر تألم جسمانی روحده مؤثر دکلدر فاما هر تعذب روحانی

و منطبعدر پس خصوص من بورده چون و چرا ایتمزلر و اعمی و جاهللر کبی عناد و مخالفت بولنه کتمزلر (المحرره) کوزاویه چونکه دکل نسنه نهان * کوزی اولان کشی نیلر برهان *

روح می بردت سوی چرخ برین

سوی آب وکل شدی دراسفلین

* شدی * رفتی معناسنه در آخرنده یاخطاب ایچوندر * کل * بالچه‌در بوراده تجریده محمولدر آب وخاک دیمکدر زیرا انسانک عنصر غالبی ذکر اولنان ایکی نسنه‌در وتجرید مذکور حدیثده دخی واقعدر نتکم کاور (کنت نبیا وآدم بین الماء والطین) اسفلین * اسفل الاسفلین تقدیرنده‌در نتکم قرآنده کلور (ثم رددناه اسفل سافلین) ولکن لاجل الضرورة سافلین یرنه اسفلین ایراد ایلدی اکرچه که اسفلین لفظی دخی قرآندن مأخوذدر نتکم بطریق الحکایه کلور لیکونا من الاسفلین (سؤال اولنورسه که بومقامده ضرورت یوقدر زیرا اسفلین یرینه سافلین دیسه دخی موزوندر (جواب بودرکه بوراده ضرورتدن مراد ضرورت کمال لطیفه‌در فاعرف اسفلین اسفلک جمعیدر که اعلانک مقابلیدر اسفل سافلین عالم ناسوتدر که عالم انساندر وجائزدر که صفات بهیمیه و شیطانیه وسبعیه مراد اوله زیرا انسانک زیاده سفولنه سبب اولان بو صفاتدر بوصورتده طینت آدمده آب وخاکدن غیری عناصر دخی اعتبار اولنور زیرا کبر وحسد اوصاف شیطانیه دندر که عنصر نارک حکمیدر وغضب وقهر وافتراس وامثالی اوصاف سبعیه دندر که بودخی عنصر ناره ملحقدر بعدذا عالم ناسوت اسفل مطلق ایله اعلای مطلقک میاننده منازل کثیره واردر زیرا بالکز عقل اولدن مرتبهٔ انسانه کلنجه یکرمی سکز منزلدر که اولی اسم بدیعک وآخری اسم رفیعک مظهریدر وحروف هجاده اسم بدیع مرتبه سنده همزه واسم رفیع مرتبه سنده واو وضع اولنمشدر زیرا همزه مبداء المخارج وواو منتهی المخارجدر و عقل اول مرتبه سندن هویت ذاتیه مرتبه سنه دک دخی میاننده مراتب علمیه والهیه واردر وجائزدرکه اسفل سافلین عنصر آب وخاکک احکامی اولان امور بهیمیه اوله اکل وشرب ومنام ووقاع کبی * نه بیلک نه ایچمک نه کلمک عزیز * یعنی بهائم اذل المخلوقات

صورتده غض بصر لازمدر وحديثده كلور (المرأة عورة) يعنى رجالدن استتار لازمدر وبعضيلر ديديلركه عورة يرينه مرأه استعمال اولنمق اولى وادب عبارته انسبدر سبابه يرينه مسبحه ديمك كبى اكرچه كه شارعدن بحسب المصالح صادر اولمشدر * عنود * عاندك مبالغه سيدر عناد حقى بلدكدن صكره آنى رد واكا مخالفتدر و بعضيلر ديديلركه عنودله عنيدك فرقى واردر زيرا عنيد معاند و مخالفدر عنود ايسه قصددن عاند وعادل ومنحرف اولاندر (معناى بيت) بودركه حق تعالينك بر عورتى انسان صورتندن اخراج ايدوب زهره صورتنه ادخال ايتمسى مسخ اولمجق اى معاند وياى طريق قصددن منحرف انسان نورانى خاك وكل ظلمانى اولمق مسخ دكلميدر يعنى انسانده احسن تقويم سرى واريكن كه صفات آلهيه اوزرينه مخلوق واحسن تصوير ايله مصور اولديغيدر بنه تبديل فطرت ايتمسى سببيله بحسب الظاهر نورانى وشفاف نسنه صورتنه تحولنه مسخ اطلاق اولندى پس خاك تيره نك حكمى غالب واحسن تقويمك سرى مغلوب اولسه اكا نيچه مسخ اولنماز اطلاق يعنى مسخ ايكيدركه برى مسخ صورى وبرى مسخ معنويدر ومسخ صورى نيچه مسخ ايسه مسخ معنوى دخى مسخدر زيرا عالم صفتده صورتنه كلسه كركدر خصوصا كه مسخ بحسب الظاهر ظلمانى نسنه اوله خاك كبى بوندن مقصود احكام عناصرى غالب اولان كمسه نك قلبى ممسوخ اولديغن بياندر نعوذ بالله تعالى وانسان ابتداده نورانيدر نتكم حديثده كلور (ان الله خلق آدم فتجلى فيه) وانتهاده ظلمانيدر زيرا اسفل سافلينه مردود اولمشدر مكركيم ايمان وعمل صالح امداديله عالم نورانى يه عروج ايتمك ميسر اوله بوندن ظاهر اولور كه انسان عالم نور وعالم ظلمتك احكامنى جامعدر پس ظاهرى عالم ظلمتدن و باطنى عالم نوردندر و باطنى تصفيه وتنويردن ظاهر دخى مصفى ومنور اولور انكيچون اجساد انبيا وكمل اوليا سائر اجساد كبى دكلدر بو جهتدندركه رسول الله صلى الله عليه وسلم نماز حالنده جميع جهاتدن كورردى نتكم سرى مفصلا مرور ايتمشدر بعدذا بو مقامده عنود ايراد ايلدى زيرا ارباب حجابدن معانده واقع اولديغى محلدر زيرا بو معنانك مسخ اولديغن ارباب بصيرت وكشف بيلورا ول سببدنكه صور اشيا كماهى انلرك الواح قلوب ومرآئ اسرارنده منتقش

اولنمق فی الجمله عصیانك امکاننه دالدر اکرچه که طاعت طبع ایسه ده فافهم جدا ولکن بومقام زیاده هولناك اولمغله بعض علما بوقصه بی روایت یهود در دیوبجو یز اتممشلر وطریقهٔ تمثیله کتممشلر در نتکم تأویلی ابن تمجید حاشیه سنده مفصلدر والعلم عندالله تعالی و بعض بیان تفسیر بمز روح البیاندن مطلوب اوله (سؤال اولنورسه که زهره صور قبیحه دن دکلدر پس اکا نحویل اولنمق نیجه مسخ اولور (جواب بودرکه انسان احسن تقویم اوزرینه مخلوقدر نتکم قرآنده کلور (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم وصورکم فاحسن صورکم) ای صورکم احسن تصویر پس انسان صورة وسیرة احسن المخلوقات واجل الکائنات اولدی و زهره اکرچه سائر اشیایه کوره حسندر ولکن صورت انسانیه یه کوره فی الجمله قبیحدر دینلسه وجهدر زیرا بالکز نور ظاهره اعتبار یوقدر (سؤال اولنورسه که مسخك تفسیرندن فهم اولنورکه صورت انسانیه قبیح وصورت زهره اقبح اوله بوایسه تقریر مذکوری منافیدر (جواب بودرکه انسان ناقص تبدیل فطرت اصلیه ایتمکله صورت قبیحه یه متحول اولمشدر انکیچون قرآنده کلور (اولئك کالانعام بل هم اضل) یعنی تبدیل فطرت ایدن کمسه صورت انعامدن بتر واقبح صورته متحول اولور و بوصورت بعضلرینه صوری و بعضلرینه معنویدر معنی صورت قبیحه اوزرینه اولنلر دخی یوم حشرده صورة دخی صورت قبیحه اوزرینه محشور اولسه کرکدر نتکم قرآنده کلور (یوم ینفخ فی الصور فتأتون افواجا) بوندن ظاهر اولدیکه سیرت حسنه صورت حسنه دن افضلدر نتکم بوستانده کلور * ره راست باید نه بالای راست * که کافرهم ازروی صورت چوماست *

﴿ صورتی را زهره کردن مسخ بود ﴾

﴿ خالدوکل کشتن نه مسخ است ای عنود ﴾

عورت اصلده سوءه درکه انسانك اودیدروهر اوتنجق نسنه در مرأه اوزرینه اطلاق اولندی زیرا آنك ظهورو انکشافندن استحیا اولنورسوءه کبی پس عورت عاره مذمومدن اولور وعاریه دخی بوندندر کویا عاره منسوبدر زیرا برنسنه یی عاریة طلب ایتمك عارو عیبدر و بعضیلر دیدیلرکه عورت عوردندر ضمله عمی معناسنه زیرا امرأه دن اجنبیه اولسدیغی

﴿ صورنده ﴾

خلق قبیح ایله اتصاف کبی نتکم حیواناتك اخلاقندن ذکر اولندی (محرره)
حفظ ایدوب ذات وصفاتك مسخندن * حکم انسانی صاقین سن نسخندن
* جون بدل وير دلسنی وصل حقه * صقله بوبیع وشرایی فسخندن *

جون زنی ازکار بد شد روی زرد
مسخ کرد اورا خداو زهره کرد

* زرد * صاری در عارضه ومعروضه اطلاق اولنور بوراده مراد بحسب العرف قزلدرز یرا عجم روی زرد کرد دیرلر که یوزقزارتدی دیمکدن عبارتدر نتکم دستور العملده مسطوردر * مسخ * خاء معجمه ایله برصورتی اندن اقبح صورته تحویل ایتمکدر امم سالفه دن بعض مکذبین صورقرده وخنازیره تحویل اولندقلری کبی * زهره * اصلنده زای معجمه نك ضمی وهانك فتحیله در بوراده وزن ایچون هاء تسکین اولنور زهره سبعهٔ سیاردن سماء ثالثه ده بریلدزك اسمیدر بین الکواکب نورنك زهر وتلألؤندن اوتوری زهره دینلدی نتکم زهر السراج دیرلر تلألأ معناسنه (معنای بیت) بودرکه چون برعورت کار بد وفعل فاحش اوجندن روی زرد اولدی یعنی یوزی قزردی وخجل دوشدی ورسوای اولدی الله تعالی آنی صورت انسانیه دن صوت زهره یه تحویل وتبدیل ایلدی معلوم اوله که بوعورتدن مراد زمان ادریس علیه السلامده ارضه هبوط ایدن هاروت وماروت ملکلر ایله مراوده واقع اولان عورتدرکه اجمل نسا واحسن زناندن ایدی ذکر اولنان ملکلری اغفال ایدوب انلردن اسم اعظمی تعلم ایتدکده اوقیوب سمایه عروج ایتدی بوسببدن الله تعالی آنی کندی صورتندن زهره صورتنه تحویل ایلدی وعلماء دیمشلردرکه کوکبه مسخ اولندیغی بعیددکلدرز یرا حق تعالی نیجه اقوامی مسخ ایتمشدر ولکن زهرهٔ مشهوره اولمسی ضعیفدرز یرا زهرهٔ مشهوره کواکب سبعهٔ سیاره دندر آنك وجودی ایسه خلقت آدمدن مقدمدر مکر مطلق برشفاف ومضی یلدزه محمول اوله بوصورتده زهره اطلاقی لغوی اولور بوتقریردن تحقق اولدیکه کار بددن مرادمراودهٔ مطلقه در فاما ظاهر بیتدن تبادر ایدن زنانك بالفعل وقوعیدر نتکم بعضیلر ذاهب اولمشلردر طبع ملکده ایسه شهوت ترکیب اولنمامشدرتاکه زنایه داعی اوله مکر ارضه هبوطله طبع انسانه تحویل اولنه الحاصل لایعصون الله دیو مدح

قصر همزه ایله رطب و یابسه شاملدر وعشب وخلا رطبه مخصوصدر (معنای بیت) بودر که صغر و ثورندر که تاسن اکا صغل وبو جهتدن سخریه به محل اوله سن طپراق ندر که سن اکا قوری اوت اوله سن بلکه سنك شانك انسان مکرم اولدیغك حیثیت ایله ایکیسندن بله برتر وعلو مقامك ارباب بصیرت قاتنده اظهردر زیرا خاکك رتبه سی نباتدن سافل ونباتك حیواندن منحط وحیوانك دخی انساندن ازلدر پس انسان حقیق اودر که بو سفلیاته میل ایتمیوب مقام ملائکیه ترقی و بلکه اندن تصاعد ایلیه تاکه اسافلك سخریتندن خلاص اوله ومقام ملائکه دن ترقینك سری بودر که مقام ملائکه مقام روحدر نتکم ملائکه به ارواح عالیه دیرلر مقام روحك فوقنده ایسه مقام سر واردر بوجهتدندر که انسان ملائکه دن اعلم وافضلدر زیرا فضل ورجحان علم ومعرفتله در بعده خاکك ارذلیتی ظاهر وصورت حسبیله در اکرچه که باطن ومعنی جهتیله علو رتبه سی واردر زیرا ارضك مقامی رضا وحالی تسلیم ودینی اسلامدر انکیچون طمأنینت وفیض وجود له متصف ودائما ساکن وساکتدر بومعنی ایسه آنك مطلوبه فوز وظفر بولمسنه دال اولمغله مرتبه جهتندن اعلا اوادی اکرچه که قلم اعلا مقابله سنده واقع اولمشدر ولکن بومقابله دن فی الحقیقه تنزل لازم کلمز زیرا آخریتده اولیت سری دخی واردر پس عین سفلده علوله متحققدر و بردخی بودر که آدم خاکدن مخلوقدر اکر خاکده مرتبه جهتندن فضل ورجحان اولمیایدی آدم مکرم وانسان محترمك نهاد وطینتی اندن تخمیر وترکیب اولنمازدی بونده کاو ایله طبیعته اشارت واردر زیرا اکل وشرب ومنامی غالبدر بو امور ایسه مقتضای طبیعتدر پس بونده رمز واردر که امور بهیمیه به منهمك واحوال طبیعیه به مشتغل اولان کیمسه دنیا وآخرتده فضاحته دوشر واهل الله ارا سنده رسوای اولور خصوصاکه ثورده غمارت صفتی واردر یعنی بونلك وبلزلك کلبده شدت حرص وخنزیرده شره اولدیغی کبی وخاك وجود عنصری به مثالدر که آنك حشیشی قوت نباتیه سیدر پس اکر قوای حیوانیه واکر قوای نباتیه درجه سندن فنا بولوب اخلاق آلهیه وصفات ربانیه ایله تخلق واتصاف لازمدر بعده انسانك ذاتنده مسخ جاری اولدیغی کبی صفاتنده دخی جاریدر مثلا خلق حسن ایله متصف ایکن

اوکوز صقاللو دیمك اولور بو صورتده وجه تسمیه ظاهردر زیرا بر کیسنه نك
صقالی اوکوز صقالنه مشابه اولیجق اوکوز کبی ابله اولمق لازم کلور
زیرا خرکاو حماقت و بلاهتده علم اولمشدر (معنای بیت) بودرکه ای زیاده
چوق بچق قاز یجی وخزانه طولدیریجی که کمال بلاهت وحماقتدن
اول خیال اندیش اولان وزیر معهودك مسخره سی اولدی بونده قلبی
بچغه واحکام دین عیسی ومعارف انجیلی خزینه یه و قسیسلرکه
علم ومعرفتده رئیس نصارادر جامع خزینه یه تشبیه واردر یعنی بوقدر
فضل وهنر و بصیرتله اذاجاء القضاء عمی البصر وفقنجه معکوس
ومنکوس اولوب وزیر جهودك حیله سن حس ایدەمدیلر وحق اولمق
ظنیله کندی یقینلرن ترك ایدوب وهمه تابع اولدیلر وآنك باطلنه سرفرو
قلدیلر ودعوتنه اجابت کوستردیلر بوسببدن عموم نصارای دخی ضلالته
دوشدیلر زیرا دیمشلردرکه (الناس علی دین ملوکهم) وجائزدرکه
کنج اکنان وکنج کاودن مراد خصوص اوزرینه ریاضت ومجاهده
وخلوت اهلی اوله زیرا دین نصاراده رهبانیت شایعدر نتکم قرآنده کلور
(ورهبانیة ابتدعوها) رهب اهلی ایسه مغاره نشین وخلوت وکوشه
کزینلردر پس بونلرك کنجی فتحله فی الحقیقه علوم حقیقیه وکنجی ضمله
مغارات وخلوتدر بعد ذا محال اندیش دیمدی زیرا عاقبت اندیشه
ایتدیکی خیال باطل وجود پذیر اولوب نصاری اراسنده صورت پذیر
اولدی نتکم کاسه کر کدر بونده اشارت واردرکه علماء رسومك اکثری
واهل دعوانك کلیسی شهوات طبیعیه وامور بهیمیه یه تابع اولوب سیرت
انسانیه دن خارج اولمشلردر زیرا بونلر ارباب اوهام وخیالات
وقشوردر طریق حقده وعلم باللهده رسوخلری یوقدر پس ظاهرده
عنوان اهلی مشکل ومحترم آدملر ایکن باطنده انسان کامل اراسنده مسخره لر
خوار وحقیرلردر اکرچه که کندیلرینك بو معنایه شعورلری یوقدر
و بوندن قلب وروحك نفس وطبیعته موافقتلرینك قبحی دخی ظاهر اولدی
(المحرره) وای اول خانیه کیم آنده رئیس * اوله دردست زن پرتلبیس

کاو که بود تاکه ریش اوشوی
خاك چه بود تا حشیش اوشوی

* حشیش * عربیدر قوری اوت معناسنه کلاء یابس کبی ولکن کلاء

حقدن غیری نسنه کورمز انکیچون دیمشلردرکه قطب الاقطابدن زیاده
عاجزکسه بوقدر نتکم اندن زیاده قادردخی بوقدر ولکن اول قدرت تامه‌یی
تکمیل عجز وضعفدن صکره بولمشدر بوندن علم وکمال ومال وجماله
باقوب پندار اهلی اولنلرك رتبهٔ قرب وحضوردن نازل وهر وجهله سافل
اولدقلرینه اشارت واردر زیرا شکسته مقبول اولیجق درست اولان
مردود اولمق لازم کلور مردودك احوالی ایسه ظاهردر و بومقامدندرکه
دیمشلردر العلم حجاب مقصود نسبت علم حجابدر دیمکدر زیرا حقیقت توحیده
وصول نسب واضافاتی اسقاط وسلسله‌ٔ فنایه ارتباطدر (المحرر ه)
اولمه انسانسك اکرخود بین * ایده کور خاك راهه وضع جبین *
سنه کورنقش خیالی دادن * کشف اوله سکا قرآن مبین *

﴾ ای بسا کنج آکان کنج کاو ﴿
﴾ کان خیال اندیش راشدر یش کاو ﴿

*کنج اکان * وصف ترکیبیدر کنج کاف عجمیله فتحیله خزینه درکنز
کبی نتکم شعرده کلور *منت خدایه کنج غناده هدایتك * ایتدی خرابه
کوکلنه کنج غنا نصیب * ومغربیلر کتابنه کنج نامه دیرلر زیرا آنده کنز
ودفینه استخراجنك طریقی یازلمشدر ولکن بوراده کنج ایله خزانه
مراد اولنورکه اموال نفیسه حفظ ایتدکلری محلدر مخزن کبی *اکنان*
آخرنده اولان الف ونون ادات جمعدر آکند ن کاف عربیله طمق
وطولدرمقدر نتکم بوستانده کلور *که بازار چندانکه آکنده تر* تهی دست
رادل پراکنده تر* کنج کاو* بودخی وصف ترکیبیدرکه کنج بوراده کاف
عربیك ضمیله دربیچق معنا سنه کوشه کبی کاویدن کاف عربیله قازمقدر
کندن کبی وجدله بحث ایلمك * ریش کاو* کاو بوراده کاف عجمیله دراهلی
اولان صغره دیرلر دشی سنه کوزن دیرلر ترك صغن کبکی دیرواغت شاهد بده
کلور * کاواوکوز استرقاتر خراشك اشترده * ولغة نعمة الله ده کلورکه
کاوکاف عجمیله صغر یعنی ثور انتهی ریش کاوك معنای ترکیبیسی اوکوز
صقالی دیمکدر ریش کاو مثل وکنایتدر شول کیمسه دن که یرامزه تابع وآنك
مسخره سی اوله دستور العمل ده کلورکه ریش کاو ایله وریش کاوی ایله
لکدر نتکم جامی نظمنده کلور * درطلب ناکشیده محنت رنج * ریش
کاوی بود توقع کنج * انتهی بوندن فهم اولنورکه ریش کاو معناسی

قهر و جلال ایچون تخصیص اولندی (جواب بودر که کمل انسان
مظاهر جمال ازلی اولمق سببیله فی الحقیقه اسباب جلاله تعلق اتمشلر
وانحراف کوستروب طریق قهره کتمشلردر پس بونلر جمیع مواطن
ومراتبده منصور ومرضیلر در سائرلر ایسه حاللرینه کوره قهر وجلاله
منضم و بلاء صوری ومعنوی ایله توأم فاین هؤلاء من اولئك (لمحرره) ای
کوکل درد اهلی اول درمان سنکدر عاقبت * سیل وش صحرا
کوزت عمان سنکدر عاقبت * آلمز یسك عاقبت قاصر لقمه ضن
کر اغزکه * حاضر اولکم حکمت لقمان سنکدر عاقبت *

* فهم وخاطر تیز کردن نیست راه *
* جز شکسته می نکیرد فضل شاه *

خاطر اصلنده کوکله کلندر صکره کوکله اطلاق ایلدیلر ذکر حال
واراده محل طریقیله *راه* یولدر بویله مواضعده مسلك معنوی مراد
اولنور *شاه* الله تعالی درزیرا اولودر علی وعظیم کبی بوندن فهم اولنور که
جمال ذاته شین و برعیب تعظیمه دائر اولان اسمائی الله تعالی اوزرینه
اطلاق ایتمك درستدر هرنه لغت اوزرینه اولورسه اولسون نتکم بعضیلر
ذاهب اولمشلردر زیرا قرآنده کلور (ولله الاسماء الحسنی) اسمانك حسنی
ایسه مسمانك حسننه تابعدر پس مسمانك حسننه عیب و برعیب اسمانك
جمله سی حسنی مقوله سندندر (معنای بیت) بودر که کوکلی وآنك صفتی
اولان فهم وادراکی تیز ودرست وقوی طوتمق یول دکلدر یعنی سالك اول
یولدن منزل مقصوده ایرمز زیرا فضل شاه شکسته ومنکسردن
غیریه اعتبار طوتمز پس کرکدرکه (انا عند المنکسرة قلوبهم من اجلی)
مقتضاسنجه انسان دائما منکسر الخاطر اوله نتکم رسول الله صلی الله
علیه وسلم نعت شریفنده کلور (کان متواصل الاحزان ودائم الفکر)
یوخسه قوی دل ودرست خاطر اولمیه که بو صفت انك غلظت وکثافت
وحقدن زیاده حجابندن ناشیدر انکیچون بو صفتله متصف اولنلر آخر
عدل حقه مقارن وقهر الهی یه مرهون اولورلر شکسته دل اولنلر ایسه
فضل ولطف مولایه اتصال بولورلر بو سببدندر که فضل لفظی شاهه
اضافت اولندی الحاصل رقت ولطافت وکشف اهلی اولان دائما اظهار
عجز وانکسار وضعف ایدوب کندنه اصلا وجود و برمز واورتاده فضل

شـق ایدوب یورکلر بن حلقومه کتوردی ووجـودلرن ذره وار باداثه
ویروب جو هواده اوچوردی وقوت دل وثبات قدم خصـوصنده
ایتدکلری دعوی مفید اولمیوب هر برن آه وزارله دیار عدمه کچوردی
مرغ زیرکك حالنی دخی بو کا قیاس ایله انکیچون دنیاده انسانه مسخر
اولمدق نسنه یوقدر اکرعالم علویده واکر عالم سفلیده شویله تصرفی
جمیع اشـیاده جاری وامری جملهٔ کائناته نافذ وسـاری بدر بو مرغ زیرك
یوقدرکه آنك دامنه صید وشـکار اولمیه وبر پیل تن آور وشـیر ژیان
یوقدرکه اکا سرفرو قلمیه وزنجیر تسخیرنده ارتباط بولمیه پس حق تعالینك
علویات فاعله وسفلیات قابله ده تصرفی ظاهرو کیمنده وسـاطت مظاهر
و بعضده بلا واسـطه سـطوتی باهردر بونده دل چون کوهله جاهل
ومحجوبك قلبنه اشـارت وارد ر زیرا رجال الله کرچه ثبات وورزانتده
طاغ کبی علم اولمشـلر وهر بری صلابتله ارتفاع شـان بولمشـلر انکیچون
جبال ایله رجالدن تعبیر اولنور فاما ضعف جبلیلری حسـبیله انهدامه
مشرف اولان دیواره ویاخود برچو یه بکزرلر نتکم قرآنده کلور (وخلق
الانسـان ضعیفا) انکیچون حالت جذبه وانسـلاخده بولنمسـه لر برکل
رعنانك تعرضدن آه ایدرلر وذره جه آزار وجفا کوترمزلر جاهل ومحجوب
اولنلر ایسـه کمال غفلتلرندن قوی القلب ومانند جبلدر انکیچون نیجه
اجلافك جـلودن سلخ ایدرلر آه ایلمز فاما اولکه نسیمی نظمـنده کلور
زاهدك بر برمغن کس سك دونر حقدن قچار * کوز بو کرچك عاشـق
سرپا صویرلر اکلمز * بو کلام جذبه وانسـلاخه کوره در زیرا اوحالده
رجال الله مسـلوب ومغلوبلردر شویله که تلخ وشیرین وقهر ولطف
ادراکن ایتمزلر ومرغ زیرك ایله علماء رسـومه اشـارت وار در حکمـاء
فلاسـفه وامثالی کبی زیرا بونلر عقل اول اولمق دعواسن ایدردی آخر
هر بری دریای وهم وخیاله طالوب آلهیات ونبوات خلاف واقع اولان
اعتقاد ایله طریق صوابدن خارج اولدیلر وحکماء اسلامیه دن دخی نیجه لر
سقراط و بقراط وجا لینوس وارسطو وامثالی سلکنده منسلك اولوب
اسراء عقول قاصره اولمق حسبیله زنجیر قهر وجلالده ارتباط بولدیلر
ابن سینا وفارابی وغیریلر کبی (سؤال اولنورسه که جمیع اشیاء حقه مسخر
وتحت اراداتنده مقهوردر پس بری برلری میاننده فرق ندرکه بعضـیلر

آنك تحت قدرتنده فنا بوله واعتراض وانقباضی رفع ایدوب اختیار یله ذلت قبول ایده ومطاوعت اهلی اوله والا دناءت وجهلی ایله آخر زار وزبون اولور وخاك مذلتده غلطان اولوب قالور نتکم عزیز ومنتقم اسملرینه مظهر اولوب مذل الجبابره اولان ملك الموت الندہ نیجه نمرود وشداد وفرعون وامثالی مسخر ومذل اولوب آخر پیمانهٔ قهر وجلالی ایچمشلر ودنیادن آخرته اضطرار ایله کوچمشلردر الحاصل ضعیف اولان کیمسه قوی ایله پنجه طوتمق مقتضای عقل وادراکدکلدر بونده اشارت واردرکه الله تعالی کندی لباس قدرتنی بر کیمسه اوزرینه الباس ایلسه کیمسه آنك ایله مقاومته قادر اولماز ومصر اولورسه آخر ریاض عمری سیراب بقا اولمیوب نفس مؤثر یوزندن پژمرده اولور نتکم صائب نظمنده کلور * نتیجهٔ نفس سرد عندلیبانست * که عمر شبنم کستاخ یك زمان باشد * ورمز واردرکه مرید مرشد خدمتنده غسال یاننده میت کبی اولمق کرکدر زیرا موت ارادیده انقیادك کمالی موت اضطراریده سهولته سببدر وبونده فنایه تنبیه واردر نتکم قرآنده کلور (لم تقولون مالاتفعلون) یعنی شهود حق اهلی اولان اکا فعلت دیمز بلکه افعالنی فعل حقده افنا وصفاتنی صفات حقده محو وذاتنی ذات حقده مضمحل قلوب وجود واحد سریله قیام کوسترر ودخی (وبی یأخذ وبی یبطش) حقیقتیله متحقق اولور (محرره)

نفسله یوقدر اهل حقك ایشی * بویله انسان اولورسه اولسه کشی *
عاریتدر سکا چون کیم اوصاف * ایده کورقابی تعلقدن صاف *

بس دل چون کوه را انکیخت او
مرغ زیرك باد وپا آویخت او

* دل * کوکل ایله آنك ظرف وار مستواسی اولان یورك بیننده لفظ مشترکدر بوراده مراد یورکدر * زیرك * کسرله چست وچابك وعاقل وصاحب رأی معناسنه در (معنای بیت) بودرکه الله تعالی قدرت غالبه وسطوت قاهره سیله متانت وثباتده طاغ کبی اولان چوق یورکی یرندن قوپاردی ونیجه زهره چاك ایلدی وزیاده ادراك واحتراز اهلی اولان قوشی ایکی ایاغندن آصدی وسکین قهرله باشین کسدی پس آنك قهر ومؤاخذه سندن کیمسه یه امن یوقدر نتکم امم سالفهده (من اشد منا قوة) دیو افتخار ایدنلری خاك ضعفه دوشوردی وصیحهٔ واحده سببیله زهره لرن

وار ایدی انکیچون ظاهری ارباب ظواهره دلیل و باطنی اصحاب حقایقه حجت اولدی پس کمسه آنك نظمی کبی نظم منیف وبلیغ ایراد ایتمکه قادر اولمدیغی کبی اوقدر حقائق مشتمل کلام نظم وجمعه دخی مالك دکلدر وآنك کلیاتنی فهمدن عاجز وقاصر در بونده ارباب اشعارله اصحاب واردات میاننده اولان فرق عظیمه اشارت واردر زیرا ارباب اشعار تکلفات کثیره ایله قوت خیالیه دن اخذ ایدرلر انلرك شعرلری مکتسبدر واصحاب واردات بلاتکلف وتعمل محض الهام اولمق اوزره حق تعالیدن اخذ ایلرلر پس انلرك معرفتلری وهبیدر وکسبی ایله وهبی میاننده اولان فرق عذب فرات ایله ملح اجاج میاننده اولان فرق کبیدر اکرچه که بعض مکتسب فی الجمله حلاوتدن خالی دکلدر نتکم بالاده شرح اولنمشدر الحاصل بر برده که واردات قلبیه ومعارف الهیه وحقایق رحمانیه وفیوض ربانیه اوله اوراده اشعار ومخیلات مقوله سنه اعتبار قالماز اکرچه که اربابی قاتنده بحسب الزعم معتبردر * درقیامت نرسد شعر بفریاد کسی * وبونده رمز واردر که حروف وارداتك حصول ولوح قلبه انتقاشی امیت اوزرینه منوطدریعنی قلبی رسوم ماسوادن بالکلیه تعریه وتجریده محتاجدر پس بوخصوصده عالم اولان دخی امی اولمدقجه عالم وعارف اولمز (لمحرره) * رسمی سل دلدن اوله کورامی * فیض حقدن بولهسك تاکه نمی * تشنه دل کل بومجلسه تاکیم * عشقله نوش ایدهسن جامجمی *

باچنین غالب خداوندی کسی

چون نمیرد کرنباشد اوخسی

* غالب * قاهر دیمکدر * چون * اشباع واوله کیف معناسنه در * نمیرد * مضارع منفیدر مصدری مردندر اولمك معناسنه موت کبی مضارعنده میمی مکسور ایدوب مابعدینه بریاز یاده ایدرلر ومیرددیرلر * خس * بدکهرونا کس وچوپ وفارس شاعرلری بی منفعت اولدیغی جهتدن بیان اوتنه خس اطلاقی ایدرلر (معنای بیت) بودر که وصف جلیلی سبق ایدن بونجلاین غالب وقاهر خداونده برکمسه نیچون اولمز وتسلیم وانقیادده اولوب میت کبی اولماز اکردون ودنی وجاهل مقوله سی دکل ایسه الله تعالی قدرت تامه وبطش شدید صاحبی اولوب افراد جبابره وقهاهره دن برفرد آنکله مقاومته قادر اولمیجق کرکدر که هرکس

منوطدر انکیچون طریقت فی الحقیقه ایکی نسنه‌دن عبارتدر که بری مرید جانبنده خدمت وبری دخی مرشد طرفنده نفس روحانیدر فطوبی للخادم والمخدوم (لمحرره) نفس استرسه اکر بوسالك * ایلسون خدمت شیخ مخدوم * باغبان اول ایدرخدمت باغ * چون بهاراوله ایدرباد قدوم

صد هزاران دفتر اشعار بود

پیش حرف امی اش عار بود

* دفتر * قال فی القاموس الدفتر وقد یکسر الدال جماعة الصحف المضمومة والجمع دفاتر انتهی حافظ دفتره دفتردار دیرلر * اشعار * شعرك جمعیدر قول منظومده غالب اولمشدر زیرا قول منظومك وزن وقافیه ایله قول منثور اوزرینه شرف ورجحانی واردر اکرچه که اصلده هر علمه شعر دیرلر نته‌کم تفصیلی مرور ایتمشدر * حرف * واحد حروف تهجیدر اصلنده طرف معناسنه‌در وحروف هجا اطراف کلمه وحروف عامله اطراف کلمات اولمغله حروف ایله تسمیه اولنمشدر وحرفله لغتدن دخی تعبیر اولنور نته‌کم حدیثده کلور (انزل القرآن علی سبعة احرف) ای علی سبعة لغات من لغات العرب بورادہ حرفدن مراد قرآندر ذکر جزء وارادهٔ کل طریقیله نته‌کم جمله‌دن وبلکه بتون قصیده‌دن کلمه ایله تعبیر ایدرلر پس حرفی کلمه وکلام وکلمه‌یی قصیده اوزرینه اطلاق ایتمك مجاز اولور نته‌کم شرح رضی‌ده مصرحدر *امی * ایله مراد رسول الله صلی الله علیه وسلم زیرا امده اصل اولان عدم قرائت وکتابته منسوبدر وبوندن ماعدا دخی وجوه کثیره‌سی واردر پس امی اولمق انلرك حقنده کمال وسائرلرك حقنده نقصاندر انکیچون برکسه‌یی امیت ایله تعییر وتوبیخ ایلسه‌لر اولدخی پیغمبر علیه السلام امی دکلی ایدی دیسه تعزیر لازم کلور نته‌کم بالاده ذکر اتمشدر (معنای بیت) بودرکه فصحا وبلغاء عرب عربادن صد هزاران دفتر اشعار وجریدهٔ نظم وقصائد معلقه برنبی امی علیه السلامك قرآنی اوکنده اول عار وعیب اولدی انکیچون بوقدر فصاحتله موصوف وبلاغتله معروف ایکن بعض آیات قرآنیه استماع ایتدکده انصاف ایدوب هر بری سجدت لفصاحته دیرلردی پس قرآن عظیمك رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزرینه نزولندن صکره فصاحت اشعار وبلاغت نظمه اعتبار قالمیوب جمله‌سی مغلوب وارباب محجوب اولدی زیرا قرآنك نظما ومعنی وجوه کثیره ایله تفوق ورجحانی

كلور (وابرئ الاكمه والابرص واحيى الموتى باذن الله) اكمه انادن كوزسز طوغان انساندر كور مادر زاد كبى برص حركت ايله فساد مزاج سببيله بدنك ظاهرنده ظاهر اولان بياضدركه انكله متصف اولانه ابرص ديرلر حذاق حكماء ومهرهٔ اطبا آنك معالجه ومداواتندن عاجز اولمشلردر الحاصل سحرهٔ فرعون سائر ساحرلر يانده كامل الفن ايكن وارلكن هجوم عصاى موسى ايله جمله سنك ايشى بتديكى كبى جالينوس طبيبك معالجات صوريه سى دخى حضرت عيسانك علاج روحانيسى يانده باطل اولدى ديمشلردركه جالينوس عاقبة الامر كندى مرضنه دخى علاجدن درمانده اولوب مبطونا وفات ايلدى وبونك ظاهرى كرچه جالينوسك حضرت عيسى ايله معاصرتنى ايهام ايدر فاما صحيح بودركه جالينوس حضرت عيسانك سمايه رفعندن اللى طقوز سنه مؤخر دنيايه كلمشدر نتكم روضة الاخيارده مصرحدر پس مقصود مطلقا علاج جسمانيدنك علاج روحانى ايله عدم مقاومتنى بياندر ولكن جالينوسى تخصيص ايتديكى قرب عهده بناء در وجائزدركه حضرت مولانا قدس سره بعض ترجيحات وتأييدا له روايت معاصره نك صحتنه ذاهب اولمش اوله بونده ارباب رسوم ايله اصحاب حقايق ميانده اولان فرقه اشارت واردر زيرا ارباب رسومك معالجاتى اعمال ظاهره حسبيله در اصحاب حقايقك معالجاتى ايسه هم اعمال ظاهره وهم اعمال باطنه يوزندندر زيرا ذوالجناحين اولدقلرى جهتندن اعمال شرعيه يه وقوفلرى اولديغى كبى امور حقيقيه يه دخى اطلاعلرى واردر پس ظاهرى شريعت ايله اصلاح وباطنى طريقت ومعرفت وحقيقت ايله معالجه ايدوب تصفيه وتزكيه ده دقت كوسترلر وامراض باطنه يه بالكليه علاج ايدرلر مع هذا ارباب ظاهرك ظاهرده اولان معالجاتى بله تام دكلدر زيرا برنسنه نك حقايقندن غافل اولان كسنه نك ظواهرى دخى ناقصدر نتكم اربابنه معلومدر واهل دعوانك حالى دخى بوكا قياس اولنه زيرا تحقيق مرتبه سندن خارج ودائرهٔ تقليدده داخلدر پس ارباب حقيقت ووصول اولان محققين ايله دعوت وارشادده نه وجهله برابر اولورلر وبونده رمز واردركه كمال انسانينك حصولى نفس كامل اوزرينه موقوفدر زيرا نفس نفخ روحانيدركه انبيا واوليانك صفتيدر ونفخك ظهورى خدمت اوزرينه

عصای موسی وحدت صفتیله متصف ایکن محق اتدہ اولمغین عصی کثیره حکمنده ایدی نتکم دیمشلردر (قلیل اذا عدوا کثیر اذا شدوا) واسکندره دیدیلر که عسکر دارابده بیك کره بیك مقاتل واردر پس مقابله ومحاربه‌ده صعوبت کورینور اول دیدیکه قصابی کثرة اغنامدن هول وخوفه دوشورمز نتکم مثنویده کلور * کوسفندان کر برونست ازحساب * زان بهیشان کی بترسد آن قصاب * وعصی سحره ایسه بوقدر کثرت ایله مبطل اتدہ بولمغین عصای واحده حکمنده بله دکل ایدی انکیچون مضمحل اولدی ودیمشلردر که * صعوه کو باعقاب سازد جنك * دهد از خون خود پرش رارنك * بونده اشارت واردر که فرعون نفس اماره وقوای شریرهٔ نفسانیه یوزندن هرچند موسای قلبه تخیلات وتمویهات ایدرسه بنه موسای قلب برعصای ذکر حقانی ایله جمله‌سن ابطال واثرلرن محو وافنا ایلر پس خارجده نقدر رسل مبعوث ومأمور وارایسه حجت و برهان وسیف وسنان ایله منصور اولدقلری کبی باطنده دخی رسل قلوب وقوای خیرهٔ روحانیه ایله مظفرلردر الحاصل اهل حق اولنلر عزیز ومنتقم وامثالی اسماء آلهیه یوزندن اعدای ظاهره وباطنه‌یه غالبلردر و بونده کرامات اولیایه دخی رمز واردر زیرا انبیاء علیهم السلام معجزات قاهره ایله الزام مکذبین ایتدکلری کبی اولیا دخی کرامات باهره ایله قهر منکرین ایتمشلردر وکرامت عظمی اصلاح نفس ایدوب قوای طبیعیه ونفسانیه‌نك آثارن ازاله ایتمکدر نتکیم یونس امره قدس سره کلماتنده کلور کرامتم واردیو خلقه کرامت کوسترمه * نفسکی مسلمان ایله کرواریسه کرامتك

﴿ صد هزاران طب جالینوس بود ﴾
﴿ پیش عیسی ودمش افسوس بود ﴾

طب وجالینوس اوائل کتابده شرح اولنمشدر * افسوس * فتح همزه ایله مسخره‌یه الق معناسنه‌در (معنای بیت) بودر که هزاران طب جالینوس عیسی وانك نفسی اوکنده مسخره‌لق ایدی زیرا جالینوسك طبله معالجه‌دن عاجز اولدیغی امراض هائله‌یی حضرت عیسی علیه السلام انفاس طیبه ونفخ روحانی ایله ازاله ایلدیکندن ماعدا باذن الله تعالی احیاء موتی دخی ایدردیکه علم طبدن خارج برکار بدیع وامر عجیبدر نتکم قرآنده

نظر انداز اولور ومقصودی اول وجهله کورر و بیلور و بولور بوندن
فهم اولنور که حقك احتجابی بنه کندینك اسماء وصفاتی پرده سیله در
بوایسه پرده دکلدر انکیچون عالمده غیر وشرکت یوقدر ولکن
بوسری فهم ایدر نادردر* (لمحرره) *اولسه مکشوف دیده دن
پرده * کور بنور نور قدیم هر پرده *.

﴿ صدهزاران نیزۀ فرعون را ﴾
﴿ درشکست از موسی با یك عصا ﴾

* نیزه * سکو دیدکلری اغاجدر کوندردخی دیرلر بورادہ مراد سحره
فرعونك عصالریدر فرعونه اضافتی عمل سحر آنك امریله اولمق
حسبیله در *فرعون* اسم اعجمیدر مالك مصر اولانلره علمدر فرعون
موسانك اسمی ولید بن مصعب ابن ریاندر که درتیوز سنه دن زیاده معمر
اولمش و کهانت وسحر وکتابت وسائر فنونده مهارت بولمش ایدی
فرعونك شدتنی اعتبار اولنوب تفرعن فلان دیرلر فعل فرعونی
تعاطی ایتسه تکبر ابلس دیرلر فعل ابلیسی اشلسه بوندندر که جبابره
وطغاته فراعنه وابالسه دیرلر وقاموسده کلور که فرعون معرف باللام
اولورسه تمساح و بلالام اولورسه صاحب موسی مراد اولنور*عصا*
معروف درعرب عود و هراوه دخی دیر اصلی واویدر انکیچون
تثنیه سنده عصوان کلور و برکسه جماعتدن مفارقت ایدوب جمهوره
مخالفت ایتسه فلان شق العصا دیرلر وطاعتدن خارج اولانه
عاصی دیرلر کو یاعصاسیله تمنع ایتمشدر وهزارانی نیزه یه مقارن ذکر ایتمك
لطافتدن خالی دکلدر زیرا هزاران عصادیرلر اکرچه که خیزراندن غلط
اولمق کوربنور وفی القاموس الخیزران بضم الزای شجر هندی وهو عروق
ممتدة فی الارض کالخیزور والقصب وکل عود لدن والریاح انتهی *بزراه
طریقتده بوکون اهل جها دز*طوتسق عجب اولمازمی هزاران الیمزده*
(معنای بیت) بودرکه الله تعالی فرعونك یعنی امر فرعونله تخییل
سحر ایدن سحره نك صدهزاران عصاسن موسی علیه السلامدن
برعصانله شکست وابطال ایلدی واول سببدن (الحق یعلو ولا یعلی)
سری ظهوره کلدی (والکل مبطل محق) نکته سی فاش اولدی
انکیچون دیمشلردر که (السواد الاعظم هو الواحد علی الحق) یعنی

عالم ملكدر محدود ومحاط ومتهيدر واول عالم كه عالم ملكوتدر بی حد
و بی نهایه در عالم ملكك نقش وصورتی عالم ملكوتك معنی وحقیقتی
اوكنده سد وحجاب اولمشدر پس كركدر كه بو سد وحجاب منهدم
ومنخرق اولوب عالم ملكوته دخول وملك بی نهایته وصول حاصل اوله
بوندن فهم اولنوركه برنسنه نقش وصورت یوزندن محدود اولمق معنی
وحقیقت یوزندن محاط اولمقلغی مستلزم دكلدر انكیچون نقش وصورته
اشارت ایتمك عالم معنی وحقیقته اشارتك فی الحقیقه عینی ایكن ینه میانده
فاروق واردر مثلا انسان كاملك ظاهری محاط ومحدود وباطنی بی نهایه
ونامحصوردر بو جهتدندركه جنتده سیره نهایت یوقدر زیرا باطن
انسانك حالی ظاهر جنت ایله تمثل ایتمشدر اكرچه كه فی الحقیقه انسان
كامل جنتده صغیر زیرا جنت من وجه عالم صورتندندر فاعرف جدا
و بوندن قلبك كمال وسعتی دخی فهم اولنور زیرا حق تعالینك نظركاهیدر
و حقك نظرنه نهایت اولمدیغی كبی محلنك دخی نهایتی یوقدر پس
قلب انسان عالم ملكوتندندر اكرچه كه مضغهٔ صنوبریه اولان ظرفی
جهتندن عالم ملك وقالبدندرو بونده رمز واردركه حد دنیا ایله حد عرش
وكرسی حد قالب انسانی ایله حد قلب كبیدركه بری ملكی و بری
ملكوتیدر بو جهتدن عالمك آفاقا وانفسا ظاهرنه اعتبار یوقدر زیرا
ظاهری باطننه دلیلدر وطلسم اولمق ایچوندر مقصود اصلی ایسه
مدلول وكنز در بو جهتدن كفار وار باب انكار خطا ایتدیلر زیرا ظاهری
ظاهره قیاس ایدوب باطندن غفلت ایلدیلر ظاهرده شركت بشریه ایسه
باطنده شركت حقیقیه یی مستلزم دكلدر پس آنك كه بصری واردر
اعمی باطنده نظراهلیدر وآنك كه بصیرتی واردر محجوب باطنده سیراهلیدر
و سیره نهایت یوقدر اكرچه كه نظره نهایت واردر پس سیر باطن
ونظر ظاهری تسویه ایتمك جهلدندر بعدذا نقش وصورت سد اولمق
فی الحقیقه عمادندر والاظهر ظاهره نیجه سد اولور مثلا رائی ایله مرئی
یانده آینه سد دكلدر بلكه رؤیتك تحقق وحصولنه باعث وسببدر نتكم
مرارا تحقیق اولنمشدر پس ضعف بصری اولان كمسه نك نظری
واسطیه محصور اولوب وراسنده اولان منظوری استشفاف ایده مز
وانك كیم قوت بصری واردر صفات حسنه نظر ایتمیوب حسن صفاتنه

وسعت ایله متصفدر شمدی جانلر بکز بدنلر بکزه تعلق ایدوب اول مقام واسعدن بو محل ضیقه نزول ایتمك حسبیله محبسده مقید ومحصور اولان مرغه دوندیکز چونکه بو عالم ملك سزك وطن اصلیکز دکل وسزك جولانکزده نك در پس کرکدر که کسب کمال ایدوب ینه اول طرفه حرکت ایدهسز وبو عالم محصور وبدن مقیدك براز خوقیودندن خلاص اولوب کلدیککز یوله کیده سز نتکم خواجه حافظ دیوانده کلور * بال بکشا وصفیر از شجر طوبی زن * حیف باشد چوتو مرغی که اسیر قفصی * یعنی سن مرغ لاهوتی ایکن بوقفص ناسوتیده محبوس اولمق شانکه دوشمز پس بالاختیار قفسدن آزاد اولغه صرف مقدور ایتمك کرکدر زیرا اول عالمه موت اضطراری ایله رجوع ایلمك نقصاندر انکیچون قرآنده کلور (یا أیتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك) یعنی نفس مطمئنه نك حقه رجوعی بالاختیاردر نتکم صیغهٔ ارجعی اکا دلالدر غیری نفوسك ایسه بالاضطراردر انکیچون قرآنده کلور (والیه ترجعون) یعنی ترجعون صیغه سی ضمله رجوع اضطراری یه دالدر اکرچه که فتحله رجوع اختیاری یه دخی اشارتدر که صفات خواصدندر الحاصل بیت مذکورده عالم اصله رجوعه تحریض وحث واردر بوایسه روح سلطاننك بدندن مفارقتدن اول سلوك صحیح ایله وفنایه وصولله حاصل اولور نتکم مرارا شرح اولنمشدر (لمحرره) * مرغ جانه محبس اولمشدرتنك * چق بو محبسدن دکل جایك سنك * کلشن لاهوته پرواز ایده کور * اولدرای ناسوت اهلی مسکنك *

﴿ این جهان محدود وآن خود بی حدست ﴾
﴿ نقش وصورت پیش آن معنی سدست ﴾

* حد * برقاج معنایه کلور بوراده منتهی الشیٔ معناسنه در پس برنسنه نك محدود اولدیغی محاط اولدیغندندر محاط ایسه منتهیدر انکیچون حق تعالی محیطدر محاط دکلدر والا محصور اولمق لازم کلور حصر ایسه زمان ومکان اهلنك صفتیدر الله تعالی ایسه بونلردن منزهدر * سد * فتحله وضمله جبل وحاجز معناسنه در وبعضلر دیدیلر که فتحله فعل ناسدن وضمله مخلوق حق اولاندر (معنای بیت) بودر که بو جهانکه

تأييد ايدر (جواب بودر كه بوندن مراد فى الحقيقه عظم قدرتى بياندر زيرا وجود دنيا نقدر معظم اولسه يته فوقنده اولان قدرت مطلقيه كوره امر حقيردر پس دنيانك بزه اضافله عظمى وقدرت حقه نسبتله حقارتى واردر يعنى حق تعالينك قدرت تامه سى بر مرتبه ده دركه اكر ارادت تعلق ايتسه بو دنيانك باننده ذره مثال اولور اجرام عظيمه خلق ايدردى اكرچه كه تعلق ايتمسى مقتضاى حكمت دكلدر * زيرا اكر مقتضاى حكمت اولايدى بو جهان ابدع ماكان اولمازدى و بوندن هر نسنه مقدور اولمق لازم كلمز زيرا مقدور اودركه تحت قدرتده داخل اوله كرك بالفعل موجود اولسون وكرك اولسون پس ممتنع مقدور دكلدر والا ممكن اولمق لازم كلور * وديمشلردركه محالك تحت قدرتده عدم دخولى تعلق قدرته صالح اولمديغندندر * پس نقصان محالده در يوخسه قادرده دكلدر * و بعض كبار مكاشفين بيورمشلردركه قدرت حق مطلقه دركه ايجاد محاله دخى قادر در اكر ايجادنه مشيتى تعلق ايدرسه انكچون قرآنده كلور (لواراد الله ان يتخذ ولدا) يعنى الله تعالى ولدى مشيته نسبت ايله درجهٔ امكانه الحاق ايلدى مع هذا عقل آنك محال اولديغنه شاهد ودليلدر * وكان بعضهم يقول هذا من اول جرح جرح به العقل فى صحة دليله ابطله ذكره الشعرانى رحمة الله عليه رحمة واسعه فى كتاب الجواهر والدرر * وبوندن زياده دخى بالاده اشارت اولنمشدر (لمحرره) *هر نه موجود كيم اولمه مقدور* البت اواوردى تعيندن دور *

* اين جهان خود حبس جانهاى شماست *
* هين رويد آن سو كه صحراى شماست *

هين آكاه اول وعجله ايله وصاقن معنالرينه كلور (معناى بيت) بودركه بوجهان خود سزك جانلر يكزك حبسى يعنى محبس وقفصى كبيدر * زيرا تن جانه محبس وتنه دخى بوعالم قفص اولمشدركه ايكيسى دخى عالم ملكدندر عالم ملك ايسه ضيق ايله متصفدر عالم ملكوت وسعت ايله متصف اولديغى كبى پس آكاه اولوك وشتاب ايدوب بو ريوك اول جانبه طوغريكه سزك صحرا كزدر يعنى عالم ملكوت وارواح سمتنه طوغرى عجله ايديكزكه مقدما اوراسى جانلريكزه جولانكاه وغايت

برابر اولمق حسبيله علماء اولنلر جهلايي ارشاد ودلالت ايتمك اقتضا ايلمشدر والله الهادى بوندن معلوم اولور كه اهل غفلت ايله اهل يقظه نك ميانلرنده اولان فرق اعمى ايله بصير ميانده اولان فرق كبيدر زيرا اعمانك رؤيت ومشاهده سى منامه مخصوصدر منامده دخى كمال تشخيصدن عاجزدر پس وجودات اشيايى كماهى مكاشفه وتميز ايده مز بصير ايسه بويله دكلدر زيرا خارجده رؤيت ايله الفتنه بناء منامله انسلاخده دخى مشاهده سى حقيقت وكمال تميز اوزرينه در و بصيرت اهلى ايله بصراهلى دخى بوكا قياس اوله * زيرا بصر اهلنك رؤيتى محسوسات ظاهره يه منحصر در بصيرت اهلى ايسه مطالعه ده عالم ملكوته تجاوز ايدر وحقايق اشيايى كماهى ادراك ايلر زهى ادراك ونظر (لمحرره) * سكاسندر غشاسندن * آچه كور كوزلر بنى اركندن * ايتمدى كسه سير روحانى * كچمينجه بوعالم تندن *

گرجهان پيشت بزرك و بى بنيست
پيش قدرت ذره مى دان كه نيست

* بى * موحدهٔ مضمومه نك تقديمى ايله بن ديب معناسنه در اغاجك اولسون خيرك اولسون آخرنده بازانده در * ذره * زياده كيجرك قارنجه وشعاع شمسده كورينن اواچق نسنه (معناى بيت) بودر كه كرچه بوجهان محسوس كه دنيادن عبارتدر سنك اوكندونيانكده اولو وبى عمقدر يعنى ديبى ونهايتى يوق كبيدر اگرچه كه اجسام فى الحقيقه متنهيدر انكيچون دنيانك طرف اعلاده نهايتى كرسى وطرف اسفلده هواى مطلقدر يعنى عالمك سطح اخيرى طبقهٔ ترابيه دن هوايه ملاقى اولان محلدر الحاصل بوجهان صورتا بوقدر عظمت ووسعتله متصف ايكن بنده سن آنى قدرت حق قاننده برذره بيل كه بوقدر يعنى يوق حكمنده اولان ذره كبيدر بونده دنيانك ماهيت عارضه سى جهتندن فناسنه تنبيه واردر زيرا ذره نك وكذلك سايه نك وجودنه اعتبار يوقدر نتكم بالاده تحقيق اولندى (سؤال اولنورسه كه الله تعالى بواجرام علويه وسلفيه نك خلقنى تعظيم ايتمشدر نتكم قرآنده مواضع متعدده دن مأخوذدر پس دنيادخى قدرت عظيمه سنه دال ايكن نه وجهله ذره اعتبار اولنور وامام غزالينك (ليس فى الامكان ابدع مما كان) مقاله سى دخى ذكراولنان عظم قدرتى

مكاشفلرحالا يوم ميثاقده ويوم آخرتده داخللردر پس ارباب مكاشفه
اراسنده ماضى ومستقبل ذكر اولنماز بلكه تجلى آنى يه نظر اولنور
اكرچه كه محجو بلر يانده جميع ازمنه اعتبار اولنور نعم ارباب مكاشفه
قاتنده فقط زمان حاضره نظر ايتمك قيامت معنويه وشهود حقيقى
حسبيله در بوندن ايسه بحسب الزمان قيامت صوريه يى انكار لازم كلمز
زيرا آخرت دنيانك قلبيدر پس قالبك كارى نهايت بولدقده قلبك احوالى
ظهور ايدر اكرچه كه بو احوال قالبه متعلق حالنده اهل فنايه ظاهر
اولمشدر وبوسره بناء اعتبارات جاريدر انكيچون ديمشلردركه
(لولا الاعتبارات لبطلت الحقائق) مثلا زمان اعتبار اولنمسه حقيقت آخرت
باطل اولمق لازم كلور زيرا امور يالكز امور معنويه اوزرينه مقصور دكلدر
بلكه امور محسوسيه دخى شاملدر امور محسوسهٔ اخرويه نك وجودى ايسه
انقضاء زمان صورى اوزرينه منوطدر پس اهل حق اولنلر حقايق
روحانيه وجسمانيه نك مجموعنى اثبات ايدرلر (لمحرره) جسدك حكميدرر
جسمانى * روحك اولسدى اثرى روحانى * بلمدى اهل جسم روح ندر *
بلمدى اماكه اهل روح آنى *

* صدچو عالم در نظر پيدا كند *
* چونكه چشمت رابخود بينا كند *

* در نظر * درنظرت تقديرنده درتتكم مصراع ثانيدن زوشندزخوددن
مراد الله تعالى در(معناى بيت) بودر كه الله تعالى سنك نظر ومشاهده كده
عالم غيب وملكوتدن يوز بوعالم كبى عوالم اظهار وآشكار ايدر چونكه
سنك چشم بصيرتكى كندى ذات وصفات واسماسنه بينا وناظر ايليه
يعنى انسانك بصيرتى كشاده اولمدقچه نظرى انجق بوعالم محسوسه
منحصر اولور كه جميع عوالمدن اضيقدر چونكه چشم بصيرت مفتوح
اولوب حقه نظر وعالم غيبه ملتفت اوله نيجه بونك كبى و بلكه دخى اعلا
و بالا عالملر ظهور ايدر پس اول عوالم حالا موجود در ولكن مطالعه سنه
حجاب دل مانع درواول حجاب حقيقتده غفلت ديدكلريدر الحاصل ذكر
اولنان اوچيوز التمش بيك عوالم سيرانيه يى سير ومطالعه قلمغه دلدن
حجاب غفلتى كشف وازاليه محتاجدر و بوازالده زياده صعوبت اولمغله
ارباب ارشادك صحبتنه دخول وذيل ارادتنه تشبث لازم كلمشدر وقرآنده
كلور (هل يستوى الذين يعلمون والذين لايعلمون) يعنى عالم وجاهل

بودر که انجلین قادر خدا که برنفسده عدمدن بوزعدد یعنی نیجه بوعالم کبی عوالم وارایلر زیرا قادرك ذاتنه نهایت اولمدیغی کبی صفتی اولان قدرته دخی نهایت یوقدر شویله که لانهایه عوالمك ایجادنه قدرت تامه سی تعلق ایتسه تخلف ایتمز وهرنه که مقدوردر وجوده کلور بعدذا اکرعالمدن مراد دنیا ایسه انك حدی سموات سبعدن تحت الثرایه دکدر که جمله سی عالم کون وفساددر واکر مطلقا ذات حقه علم ونشان اولان موجودات ایسه مجموع جسمانیات وروحانیاتی مشتملدر که عوالم کثیره در شویله که دنیا اول عوالمدن برعالمدر پس بوندن حقك ملك واسعی فهم اولنه وصوفیه قاتنده عوالم سیرانیه اوچیوز التمش بیکدر وبوعوالمده عالم ذات وصفات وافعال داخلدر که عالم الهیدر اکرچه که غیرمخلوقدر وبونده اشارت واردر که جسمانیات وروحانیات عدمدن وجوده کلمشلردر یعنی وجود حادثلری وماهیت عارضه لری جهتندن معدوملردر اکرچه که حقله قیاملری جهتندن بقالری واردر آینه ده مرئی اولان صورتك رائی ایله بقاسی کبی مع هذا معدومدر زیرا آینه ده محسوس اولان صورت وجودظلی مقوله سیدر حقیقی دکل انکیچون دیرلر (الآن علی ماکان علیه) یعنی حالا اشیا وجودلری حالنده دخی معدوملردر زیرا وجودحقیقی رایحه سن استشمام ایتمشلردر ولکن بوموجود حادث موجود قدیمه نشاندر انکیچون (کنت کنزا) وارداولدی پس کنوزك وجودنه طلاسم امارات اولدیغی کبی ذات حقه دخی طلاسم صورتنده اولان موجودات علامات اولدی وبوندن فهم اولنور که هر موجودده ایکی جهت واردر که بری عالم خلق وبری دخی عالم حق ولی ایدر تشکم شجرهٔ واحده هم عالم کثرتدن اولان فروع واغصانه وهم عالم وحدتدن اولان نواته ناظردر وبونده رمز واردر که تجلیٔ الهی آنی در یعنی آن غیر منقسمده حاصلدر اکرچه که اول آن اوزرینه مترتب اولان آنات ود هورك نهایتی یوق ومراتبی حددن آرتوقدر ولکن ترکیب وتجدد امثال حسبیله درپس بوندن فهم اولنورکه دم بردمدر ایکی دکل تنکم بالاده مرورایدن *صوفی ابن الوقت باشد ای رفیق * نیست فردا کفتن از شرط طریق * بیتی آنی اشعار ایدر یعنی زمان ماضی ومستقبل زمان آنی وحاضرده مندرجدر انکیچون

سائر قوانك انلراوزرینه تسلطه مجاللری اولماز وپرنسنه آنلره غلبه یوزندن ظفر بولمازز یرا تقوالری سببیله معیت حقله مشرف اولمشلردر نتکم قرآنده کلور (واعلموا ان الله مع المتقین) وقلبك تقواسی ماسوایه میل وانحرافدن احترازدر زیرا ماسوای اعدادر انکیچون حضرت ابراهیم علیه السلامدن بطریق الحکایه تنزیلده کلور (فانهم عدولی الارب العالمین) نفس وطبیعت وقوای شریره ایسه اعداء باطنه وانفسیه در پس دفع اعدا ایچون علاج جسمانی وروحانی وارایکن معالجه دن روکردان اولمق عجز وکسلدندر * بوندن اقویا وضعفانك حالی معلوم اولدی زیرا اقویا زنه وزن حکمنده اولان نفسه زبون اولمازلر نتکم حدیثده کلور (فضلت علی آدم بخصلتین کان شیطانی کافرا فاعاننی الله علیه فاسلم وکن ازواجی عونا لی وکان شیطان آدم کافرا وزوجته عونا علی خطیئته) کما فی اکام المرجان وبومرتبه دن وراثت صحیحه حسبیله کمل امت دخی بهره منددر واولکه حدیثده وصف زنانده کلور (یغلبن الکرام ویغلبهن اللئام) امور ضروریه ده در ضعفا ایسه بونك خلافنه در انکیچون دیمشلردر که برخانه ده ماکیاندن آواز خروس کلسه اول خانه ده فلاح قالمز وحدیث صحیحده کلور (لن یفلح قوم تملکهم امرأة) وبوحدیثده زنان حکمنده اولان رجاله دخی اشارت واردر نتکم واردات حقیه نام کتابمزده مشروحدر (لمحرره) * ریش مرد اولسه قبضهٔ زنده * مرده دی او یله مرده نه زنده * زنه مغلوب اولان صان ارزندر * قوت اولورمی هیچ بارزنده *

باچنان قادر خدای کزعدم
صدچو عالم هست کرداند بدم

* عدم * ایله فنانك میاننده فرق بودرکه عدم سلب الوجود معناسنه در کرك وجود سابق وکرك وجود لاحق فنا ایسه وجود لاحق سلبدر پس عدم فنادن اعمدر الحاصل عدم اصلیسی اوزرینه باقی اولان نسنیه معدوم دیدکاری کبی وجود حادثی مسلوب اولانه دخی دیرلر فانی ایسه وجود عارضیسی زائل اولاندر فقط * دم * نفسدر برنفس وطرفة العین وعلی الفور مراد اولنور والنفس الریح الداخل والخارج فی البدن من الفم والمنخر وهو کالغداء للنفس وبانقطاعه بطلانها (معنای بیت)

ومحسوسدر نتکم دیمشلردر (الغريق يتشبث بكل حشيش * درد بوقدر کیم آنك اربابی اولماز چاره جو *

﴿ همچوشه نادان وغافل بد وزير ﴾

﴿ پنجه می زد باقدیم ناگزير ﴾

غفلت انسانی حقیقة اموره وقوفدن منع ایدن معنادر پس هرنسنه دن غفلت ایتمك قلبه آنی اخطار ایتمکدن عبارتدر *قدیم* حادثك مقابلیدر یعنی اول موجودك اسمیدر که آنك اولی اولمیه قرآنده وآثار صحیحه ده وصف حقده قدیم وارد اولمامشدر ولکن متکلمین حتی آنکله وصف ایتمشلردر *ناگزیر* کاف عجمینك ضمیله لابد وضروری معناسنه زیراگزیر چاره دیمکدر پس ناگزیر ناچار وضروری دیمك اولور نتکم گلستانده گلور * چوجنك آوری باکسی برستیز * که ازوی گزیرت بود یاگریز * بوراده ناگزیر قدیمك صفتیدر واجب الوجود معناسنه زیرا حادثك وجود وعدمنه ضرورت یوقدر قدیمك ایسه وجودینه ضرورت واردر والا یاممکن ویاممتنع اولمق لازم گلور (معنای بیت) بودرکه پادشاه جهود کبی وزیر معهود دخی نادان وغافل ایدی انکیچون واجب الوجود اولان قدیم ایله پنجه اوردی ومخاصمه ومقاومت صددنده اولدی بلدی که حقك پنجۀ قدرتی روبین وکندینك پنجه سی اثرطیندر * گرچه شاطر بود خروس بجنگ * چه زند پیش باز روبین چنگ * وغافل اولدی اول معنادن که حق تعالینك احیا واثارت ایتدیکی دین عیسایی سوبندرمك ممکن دگلدر نتکم قرآنده گلور (یریدون ان یطفؤا نورالله بافواههم والله متم نوره ولوکره الکافرون) بونده عقل معاش ایله روح حیوانینك حالنه اشارت واردر زیرا روح حیوانی نادان وعقل معاش دخی حقیقت حالدن غافلدر انکیچون وجود انسانیده مستعمل اولان نور قلبی اطفایه سعی ایدرلر یعنی نفس انسانیه بی کندی مقتضالری اولان مشارب ومشتهیاته حمل ایله مقاومت قلب صددنده اولورلر نتکم قرآنده بطریق الاشاره گلور (وان قوتلتم لننصرنکم) یعنی ای نفس وقوای طبیعیه اگرسزسیف ریاضت ورمح مجاهده ایله مقاتله اولنورسگز بزسزی قوای شهوانیه وحیوانیه و بهیمیه وسبعیه ایله تقویت ایدرز ولکن الله تعالیدن قلب وقوای روحانیه یه امداد واعانت اولنجق

استعدادی ناقص وحجابی غلیظ وکثیف اوله (لمحرره) بی بصیرت
جمال کورمز ابد * بی بصردن دخی اولوبدر بد

﴾ ور نبودی او کبود از تعزیت ﴿
﴾ کی فسردی همچو یخ این ناحیت ﴿

*تعزیت * قاعدهٔ عجم اوزره تاء طویل ایله کتابت وتلفظ اولنور نظائری جوقدر ناحیت وزیادت وامثالی کبی تعزیه اعطاء عزادر یعنی مصیبت واقع اولدقده صبر وتسلیمه حث وتحریض وقضاء حقه انقیاده متعلق کلامدر نتکم تهنیه سروره متعلق نسنه ظهورنده خیر و برکت ایله دعا وهنیئاً لك دیمکدر بوراده تعزیتدن مراد نفس مصیبتدر زیرا لوازم مصیبتدن اولمغله میانده اتصال واردر وتعزیه ما قبلنه ومابعدنه مرتبط اولمق محتملدر نتکم تقریر معناده روشن اولور *ناحیت* کلمهٔ یائیه در جانب معناسنه یعنی نحودن دکلدر بلکه نحیدن نتکم قاموسده مصرحدر (معنای بیت) بودرکه واکر اول هستیٔ مذموم ووجود موهوم صاحبی مصیبت هستیدن کور وکبود وغافل ومحجوب اولمیایدی قچن بوز کبی ناحیهٔ هستی ده طوکوب قالوردی ولکن غفلت آنی اول هستیٔ برودتندن یخ کبی فسرده قیلدی اولدخی کرمیت هستیٔ حقیقی یی ادراك وآنکله متأثر اولمقدن قالدی ویاخود اکر هستیٔ مذکوز سبب هستی ایله فی نفس الامر کرمی خورشید هستیٔ حقیقیدن کور وغیر متأثر اولمیایدی کندی مصیبتنه وقوفدن ناشی قچان ناحیهٔ هستیده فسرده قالوزدی یعنی مصیبت هستی به دوشوب انکله مصاب ومبتلی اولدیغین بیلوب ای نفس سن برودت هستیٔ فانی و وجود مجازی ایله افسرده اولمش و بلاکی بولمش سین دیو باشنه جمع ایدوب اربمکه چالشورز واریوب قال اولانه بولشوردی زیرا بی خدمت قبوا چلمز و بی دلیل در بند چلمز بوندن فهم اولنور که صاحب هستی اولان کسه مصیبت عظمی اهلیدر که تعزیه یه مستحقدر زیرا مصیبت حقیره ده بحسب العاده تعزیه اولماز و بوندن اخذ اولنور که مصیبت و بلا نه ایدوکین بلن کسه البته دردنه درمان آرر تا کاندن خلاص ونجات بولور نتکم مرضی وارباب جروح وقروحده مشاهد

انتقال ایلدی * کرم * کاف عجمیله اسیدر تکم یازه کرما دیرلر الف ملابسهٔ
طبیعیه یه دلالت ایچون زیاده قلنمشدر پس کرما بالطبع اسیه ملابس
دیمکدر (معنای بیت) بودر که اگر اول کور و کبود اولان هستئ مجازی نك
صاحبی اهل صفتك ملابسه سی سببیله هستئ حقیقیدن کور اولمیایدی
کندی وارلغندن اریروقال اولوردی زیرا بصیرتی آچیلوب خرشید
هستئ حقیقینك کرمیتین اکلر و بیلور وادراك قیلوردی ولکن وارلق
آنی بوزکبی طوکدروب تأثیری کرمی خرشید مذکوره مانع وحائل اولدی
بونده هستئ خالق خرشیده وهستئ مخلوقی قوت برودته وانسانی
یخه یعنی بوزه تشبیه واردر یعنی هستئ خالق خرشید کبی دائما تاباندر
ولکن زمهریر ایچنده واقع اولان قوت برودت هستئ مخلوق قوت بولغله
وجود انسان یخ زمهریر کبی اریموب شویله قالور بوندن فهم اولنور که
قابل ومستعد اولان انسانك حالی ایام تموزده تأثیر خورشید ایله یخ
حکایه سیدر یعنی اول ایامده تاب خورشیده یخ طیانمدیغی کبی جانب
فنایه اقبال ایدن سالك مستعدك وجودی دخی دمبدم تأثیر تاب هستئ
وجود حقیقی ایله اریوب کتمه‌ده در شویله که تأثیر مذکوردن یخدن
نیجه اثر قالمزسه هستئ سالکدن دخی اثر قالمیوب ذات وصفات وافعالی
بالکلیه فنابولور وذات وصفات وافعال حقله قیام بولوب وجود حقانی
اهلی اولور ونفسك برودتندن ناشی اولان احوال عارضه سایه کبی
چکلوب زوال مرتبه سنه کلور ومیدان شمس شغل سایه‌دن فارغ اولوب
آچیلور (لمحرره) فور بلور بازئ کوی وچوکان * آچیلور عشقه عاقبت
میدان * بولور آخر وجود فانی زوال * کلدیکی یوله دونر سایه مثال *
و بونده اشارت واردر که بی بصر اولان کیمسه تاب آفتابدن انجق
بر کرمیت حس ایدوب پرتو انوار خورشیدله منور اولمقدن محروم
اولدیغی کبی بی بصیرت اولان دخی آفتاب حقیقی ایله بویله در انکیچون
ارباب ظاهرك اکثری وجودده فتور وادراکده قصوردن خالی دکلدر
و بلکه جمله سنك مبلغ معرفتی نفس ملهمه مرتبه سیدر وسالك محجوب
دخی بوطائفیه ملحقدر اگرچه عشقی انکار ایتمز * و زهد وریا اهلی
کبی تعصب وعناد یولنه کتمز * شوقدر واردر که نهایتده انلرك
معز لندن مفارقت ایدرو نفس مطمئنه طوغری حرکت ایدوب کیدر مکر

مراديمز روحك جسمه تعلقندن صكره حادث اولان انيت وتعيندر پس واجب الازاله اولان بو وجودر يوخسه وجود خارجى دكل بلكه وجود خارجى بى ذكر اولنان وجودى ازاله ايد نجه محافظه لازمدر زيرا اول منزله وصوله مطيه در شويله كه بو معنانك حصولندن مقدم نفس ناطقه جسددن مفارقت ايتسه بردخى تداركى ممكن اولماز بوندن ظاهر اولديكه هستئ خالق بو تعين وانيتدن فناء تام بولدقدن صكره طلوع ايدن نور وجود حقيقى دركه انده اصلا شركت يوقدر نتكم نور شمسله سايه نك اشتراكى يوقدر بلكه سايه امر ظلمانى دركه حادث اولمش و وجود صورتى بولمشدر صورت وجوددن ايسه حقيقت وجود لازم كلمز نتكم سيماده وافعال حيلده معلومدر قطره نك باشقه وجودى يوقدر بلكه آنك وجودى وجود دريا يله قائمدر كذلك شمسك پرتوى دخى شمسله قائمدر پس قطره و پرتوك وجودلرى دريا و شمسده فنا بولمشدر انجق تعين اهلى اولنلر اصلدن محجوب اولوب فرعه باشقه وجود و يررلر و اثنينيت ايله نظر ايدرلر وجود ايسه وجود واحددر بونده وارلغى زياده تقبيح واردر شويله كه وارلق اهلى كوركيدر پس كور اولان كيمسه نظردن محجوب اولديغى كبى وارلق اهلى دخى سر وحدتى ادراكدن اعمادر و بونده رمز واردركه كوك رنك الوان جلالدندر ولكن سياه ايكى نوعدر برى مبتدى صفتيدركه مذمومدر و برى دخى فناء تامده لايح اولاندركه مقبولدر بو معنايه نظم صاحبده اشارت طريقيله كلور * كر بچشم پاك درصنع آلهى بنكرى * كعبهٔ مقصود خودرا درسياهى بنكرى * وديمشلردركه * هفت رنكيست زير هفت اورنك * نيست بالا ترازسياهى رنك * ولكن سياهك ظاهرى جلال اولمغله جنت اعلاده قاش و كربك و صاچدن غيريده لون سياه يوقدر (لمحرره) چون صفابخش دكل رنك سياه * بو يانور رنك سبزه برك وكياه * اون احضرده درجلاء بصر * نوردن اول بصره پرده اصر

﴿ كر نبودى كور زو بكد اختى ﴾

﴿ كر مى خورشيد را بشنا ختى ﴾

* كور * بوراده كوردن مراد كور و كبود اولان هستئ مجازى صاحبيدر نتكم بيت لاحق اكا قرينه در پس حضرت مولانا قدس سره كور اولان هستى بى پاندن صكره كوره مصاحب اولانك دخى كور اولديغن بيانه

اودر كه آنده آثار وجود خارجى اولميه انكيچون تفريد ديرلر اول مرتبه يه كه موحد اولان كمسه موحدى انفس وآفاقده ملاحظه دن تقطيع ايليه وموحدى سر پاكله ادراك ايليه و بوندنركه ديرلر (الآن على ما كان عليه) فاعرف جدا و بوندن اخذ اولنوركه ارباب حالك بومقوله احوالى مجازوهستى يه محمول اوليجق ارباب قالك اقوالى نتيجه اولمق كركدر قياس اولنه انكيچون اصحاب ظواهرك اقوال وافعالنده ثمرات مضاعفى بوقدر زيرا تضاعف قوتندر اصحاب ظواهرك حالى ايسه ضعيفدر زيرا اكثرى اغراض فاسده اوزرينه مبنيدر بى غرض اولانك دخى مطالعه سى قاصردر بومعناده ايسه حضور قلب وجمع همت وشهود جمال حضرت لازمدر (لمحرره) مرغ بى پرايده من پروازى * مرد بى پروا ايده من دروازى * شولكه صوت ضعيفله سويلر * فلكه ايركورمز آوازى *

پيش هستى او ببايد نيست بود

چيست هستى پيش او كور و كبود

* او * الله تعالى يه راجع ضميردر پيش او پيش هستى او تقديرنده در نيست بود نيست بودن تقديرنده در * كبود * كوك رنكدر بورادة اتباع ومزاوجه طريقيله مذكوردر ولكن مناسبتدن دخى خالى دكلدر زيرا كوك رنك سياهه قريبدر چشم كور ايسه ظلمانى و بى نوردر پس مقصود وارلغى ظلمت وسياهلق ايله وصفدركه نور آفتاب حقيقته حجاب وحائلدر نتكم ابيات لاحقه دن روشن اولور (معناى بيت) بودركه حق تعالينك وارلغى اوكنده ووجود واجبى يانده يوق اولمق كركدر يعنى وارلغى آنك وارلغنده افنا ووجودى آنك وجودنده محوايتمك لازمدر زيرا مخلوقك وارلغى آنك وارلغى قاتنده ندر كور وكبود نسنه در يعنى عين ظلمت وسبب تفرقه وباعث كدورتدر پس ظلمت ليل تمام اولوب ارادن چيقمقد قجه نور صباح باهر اولمديغى كبى ظلمت هستى مخلوق دخى آخر اولوب نور هستى خالق ظاهر اولماز مقصود ايسه نوره وصولدر يوخسه ظلمتنده قيام دكل زيرا ظلمت عدمه ونور وجوده ناظردر وجود ايسه عدمدن عزيزولذيذدر بوجهتندركه خواص بشر دخى عوام كبى مهلكاتدن خوف ايدرلر (سؤال اولنورسه كه بوندن ظاهر اولديكه وجود فنادن افضلدر پس وجودى افنا وازاله نك معناسى ندر (جواب بودركه بزم وجودله

صوابك ضديدر (معنای بیت) بودر که حق تعالی به ابیات سابقه متضمن
اولدیغی وجهله مدح وثنا ایتمك بندن ترك ثنادر یعنی ترك مدح وعدم
ثنا حکمنده در زیرا بو مدح وثنا وارلغه دلیلدر وارلق ایسه خطادر پس
خطایه شاهد اولان دخی خطا وناصواب واظهار وجود ایتمك مذموم در
بلا ارتیاب بلکه حقیقتده ثنا اودر که احصاء ثنا ایدن کسه دن حقله صادر
اولا که فنا فی الله مرتبه سنه وصولله و بی صحو حاصل اوله که عالم سکره
دخولله در نتکم اکمل البشر وافضل بنی آدم صلی الله علیه وسلم رمز ایدوب
بیورر (لا احصی ثناء علیك کما اثنیت انت علی نفسك) یعنی عبدك مرتبهٔ فرقده
ایتدیکی ثنادن مرتبهٔ جمعده ایتدیکی ثنا اکملدر زیرا مرتبهٔ فرقده اولان
ثنا ثناء محدثدر که محدثدن صادر اولمشدر محدثدن صادر اولان نسنه ایسه
حقك ذات قدیمنه صالح اولماز پس اکا صالح اولان ثناء قدیمدر که مرتبهٔ
جمعده صادر اولان ثنادر زیرا اول وقتده اولان ثناسر قدیم ووجود باقی
وازلینك ثناسیدر عبد اول ثنایه آلت وظهورنه مرآتدر فقط حقك کندی
نفسنه اولان ثناسی سورهٔ فاتحه در که بیورر (الحمد لله رب العالمین) الی آخرها
اکر چه که بو سورهٔ جلیله نك نصفی ربك ونصفی عبدکدر که و بعضیلر
دیدیلر که انسان نقدر کامل اولسه ینه حقك مظاهر کمالاتندن برمظهریدر
حق ایسه اوصاف آیاتی ایله هر مظهرده ظاهردر پس جمله ده ظاهر اولان
جمله دن اوسعدر ومظهر واحد جمله دن اوسع اولان حقك حقنه وفا ایتمکه
قادر اولماز مع هذا الله تعالی جمله دن غنیدر پس عبدك ثناسنه احتیاجی
یوقدر ولکن عبد عبودیتی حسبیله ثنا ایتمك لازم کلسه ینه سر اولوهیته
وصولدن صکره ثنا ایدر یعنی ذات وصفات وافعالی حقك ذات وصفات
وافعالنده افنا ایدوب حقله ثنا ایدر نفسله دکل نتکم ذکر اولندی زیرا
بو ثناده کندی ثناسی ثناء حقده افنا ایتمك واردر پس حقیقتده ثنا حقدن
حقه در عبدن حقه دکلدر و بوندن عبد رب اولمق لازم کلمز زیرا بو مرتبه
سر وحدتك ظهورنه ناظردر نتکم مرارا شرح اولنمشدر و بونده من لفظندن
هستی فهم اولندیغی جهتدن محلنده واقع اولمشدر (سؤال اولنورسه که
بو ثنانك وارلقدن ناشی اولدیغی ندن معلوم اولور (جواب بودر که برنسنه که
قلبله محفوظ ولسانله ملفوظ واذنله مسموع و بصرله محسوس وقلم ایله
مکتوب اوله مجازه دائردر مجاز ایسه حقیقتدن جدادر پس حقیقت صرفه

ومقام زللی دن مهجور اولور (معنای بیت) بودر که الله تعالی کیمیادوز بجیدر
کیمیانه اولور یعنی حقك کیمیا کرلکی بین الناس معروف اولان کیمیاکرلك
دکلدر زیرا کرچه کیمیاء صناعی بی دخی تعلیم ایدن حقدر ولکن متاع
دنیا وحطام فانی به متعلق اولمغله عزیز وشریف ایسه ده فی نفس الامر
ذلیل وحقیردر پس کیمیاء آلهی یاننده کیمیاء صناعی برنسنه دکلدر و کیمیاء
آلهی اودر که عبد مخلصك مس حالنی آکسیر تجلی ایله زرخالص مرتبه سنه
تبدیل وخاکوار اولان بالنی فعل حکمت اثری ایله کیمیا پایه سنه تحویل ایدوب
ازاله کنان اوصاف ردیهٔ وجود فانی وقدر وقیمت بخش وجود عزیز
حقانی اولمقدر والله تعالی انبیایه معجزه واولیایه بطریق خرق العاده
کرامت بخشدر سیمیا دیدکاری خیال وحیل مقوله سی انك یاننده نه اولور
یعنی الله تعالینك کیمیاسی اعطا ایتدکی معجزات وکرامت انسانیه درکه
هر برینك حقیقت محققه سی واردر پس کیمیا وسیمیا فی نفس الامر
برنسنه دکلدر بلکه عطاء حقه کوره امر محقردر بونده کفار وارباب
انکاری رد ومنع واردر زیرا کفار خوارق عاده اولان معجزات انبیایی
وارباب انکار دخی کرامات اولیایی سیمیا عملنه حمل ایدوب عطاء آلهی
اولدیغنی ردوخواص انسان انکله شرف من عند الله بولدیغنی سلب
ایلدیلر نتکیم حضرت موسی علیه السلامك عصا و یدبیضاسن سحره
حمل ونسبت ایتدیلر زیرا کندیلری نفس ساحره نك سحر یله مسحور ومکر یله
ممکور اولمشلردر لاجرم کندی صفتلرن غیره اسناد ایتمکله خیال فاسد
واعتقاد کاسدلری ظهور ه کلوب منفضح اولدیلر بوندن فهم اولنور که
انسان یانظر صحیح ویاکشف صریحله حق بین اولمدقجه خیر وشری
تشخیص ومعجزه وسیمیایی بری برندن تمییز ایدمز ﴿لمحرره﴾ هیچ
اولور می زن اولان مرد ه مقیس * کیم سلیمانله بری بلقیس
* ناقص العقل نظیر زن در * ایکیسنه بهابرابر ز ندر *

﴿ این ثنا کفتن زمن ترك ثناست ﴾

﴿ کین دلیل هستی وهستی خطاست ﴾

* ثنا * تعظیمی مشعر اولان نسنه در هستی وارلق دیدکاری در که کشینك
کندی نفسنه شعور وادراکیدر نیستی آنك مقابلیدر که یوقلق دیدکاری در
عرب اولکی به کوره وجود و اینیت وایکنجی به کوره محو وفنادر خطا

کتابنده کلورکه لفظ کیمیا عبرانیدرکه کیم یه لفظینك معربیدر معناسی آیة من آیات الله دیمکدر و علم کیمیانك تعریفی بودرکه ذکر اولنور (علم یراد به سلب الجواهر المعدنیة خواصها وافادتها خواص لم یکن لها) * سیمیا * دخی لفظ عبرانیدرکه سیم یه نك معربیدر معناسی اسم الله دیمکدر و علم سیمیانك تعریفی بودرکه ذکر اولنور (احداث مثالات خیالیة فی الجولا وجود لها فی الحس) وکمال پاشازاده دقایقده ایراد ایدرکه سیمیا اعمال حیلدن شول عملدرکه ترك انك صاحبنه کوزبایجی دیرو کیمیا اکسیر بلرك دوزدیکی عملی التوندر واول صنعته دخی کیمیا دیرلر انتهی واکسیر ایله کیمیانك فرقی واردر زیرا اکسیر مراتب عملدن هرمرتبه اوزرینه اطلاق اولنور کیمیا ایسه مجموع مراتب اوزرینه اطلاق اولنور پس اکسیر اعمدر و بوندن اخذ اولنورکه علم کیمیا علم صحیحدرکه فی الحقیقه علوم انبیا وکمل اولیادندر نتکم کلمات مولویه ده کلور * ازکرامات بلند اولیاست * اولا شعرست وآخر کیمیاست * نتکم محمدیه اوزرینه فرح الروح نام شرحده مفصلا تبیین اولنمشدر پس انك حقیقتنه واصل اولمیانلر آنی عمل ومن حرف نسنه قیاس ایدرلر بلی عملیدر زیرا اطوار ومراتبده اعمال کثیره سی واردر ولکن من خرف دکلدر ولکن کیمیانك مراتبی واردر بری کیمیاء صناعیدرکه جواهر ارضیه یی استحاله ایدوب سیم وزره تبدیل ایدر اکرچه که ابوعلی سینا بو علمه عدم وصولندن ناشی استحاله یی انکار ایتمشدر استحاله نك ایسه آفاقده نظائری چوقدر آب هوایه منقلب اولمق کبی و بری دخی کیمیاء السعاده درکه تذهیب نفسدر یعنی نفسی رذائلدن تزکیه وفضائل ایله تحلیه در و بری دخی کیمیاء عوامدرکه متاع اخروئ باقی یی حطام دنیوئ فانی یه استبدالدر نعوذ بالله تعالی و بری دخی کیمیاء خواصدرکه قلبی ماسوی اللهدن تخلیصدر (یسر الله لنا ولکم بفضله وکرمه) بوفقیر کیمیاء صناعی و کیمیاء تذهیب وتخلیص ارباب ایله صحبت ایتمشمدر ولکن بودولته فی الحقیقه واصل اولنلرك عجب حاللری واردرکه غنای قلبدن ناشی (القناعة کنز لایفنی) ایله عمل ایدرلر وحطام دنیایه التفات ایلمزلر زیرا کیمیاء صناعی که مولود الفلاسفه دیرلر مولود قلبك صورتیدر پس سلوك اهلنك مقصودی والدقلبی بولمقدرغیری دکل والا برسالکك ماسوایه ادنی مرتبه لمحه سی اولسه نظر حقدن دور

لعل اولدی زیرا تاب تجلینک تأثیری شمس وقمر و کواکبک تأثیرندن زیاده در چونکه اجرام نیرهنک تأثیری ایله احجار نفیسه تکون ایلیه اول اجرامک خالقی اولان حقک نظرندن جواهر قیمتدار اولمق بطریق الاولی در پس کلام نظر حقده در اکرچه که استعدادک دخی دخلی وار در ولکن استعداد دخی نظر حقدن مستفاد در بونده اشارت واردر که چشم مرتبه‌سی کوشک فوقنده‌در زیرا الله تعالی اصطفا ایتدیکی کیمسه‌یی ابتدا مقام سمعده مناجات اهلی ایدر ثانیا مشاهده‌یه تخصیص ایدوب ترقی بخش ایدر انکیچون انسان اول قولقدن عاشق اولور بعده مرتبهٔ ملاقاته مرادن بولور پس مقدم محبوبک اخبارنی احرازه حریص اولمق کرکدر تا که تعشق ترقی ایدوب رؤیت ایله استسعاد حاصل اوله و بونده رمز واردر که دل انسان سنک سیاه کبیدر که بی قیمتدر زیرا قلبک قدر وقیمتی معرفت وشهودله‌در پس چون بو معنی حصوله کله وصفی متبدل اولوب یشم کبی قیمتدار اولور انکیچون احجار نفیسه نادر اولدیغی کبی قلوب عارفه دخی کیابدر و بو مقوله قلوبک رواجی ار بابی یانده‌در والا عوام ناس قاتنده بی اعتباردر اعمی یانده جوهر و بونجق برابر اولدیغی کبی * ع * قیمت در کرانمایه چه دانند عوام * بعد ذا قلبک سنک مثال اولدیغی عدم تأثیرندندر بلکه نیجه قلوب واردر که سنکدن بتردر زیرا سنک واردر که متشقق اولوب اندن انهار تفجر ایدر نتکم قرآنده کلور (وان منها لما یشقق فیخرج منه الماء) پس شول آب که فیض آلهی صورتیدر حجردن نبوع ایتسه بی فیض معنی اولان قلبدن افضل اولمش اولور زیرا آب صورت حیات وفیض آلهی سر حیاتدر پس سر حیات اولمدیغی موضعده صورت حیات دخی کارکر اولور زیرا آب جمیع موجوداتک بقاسنه باعثدر (المحرره) فیض آبه محل اوله چو حجر * فیض حق ایتمیه‌ندن دل جر * آبله سرو یرر زمینده نبات * فیضله سر چکر چنده شجر *

﴾ کیمیا سازست چه بود کیمیا ﴿

﴾ معجزه بخش است چه بود سیمیا ﴿

* کیمیا * معلوم اوله که علم صناعی‌یه کیمیا دیو تسمیه ایتمشلر اصلی یاه کیم درکه عبرانی لغتده یاملک یاسلطان دیمکدر نتکم امام جلدکی کتاب برهانده تصریح ایتمشدر وطاش کبری زاده‌نک مفتاح السعاده نام

وبوندن فهم اولنور كه حرارت معنانك محلى جان ودلدر نتكم حرارت شهواتك مقرى طبيعت وحرارت هوانك مكانى نفس اماره در زيرا اعضا وقوادن هر برى امر مخصوص ايچون مجبول اولوب اوصاف زائده ايله برى برلرندن متميز اولمشلردر

هر كجاكوشى بدازوى جشم كشت

هر كجاسنكى بدازوى يشم كشت

سنك طاشدر وزن معناسنه دخى كلور پس سنكين طاشدن دوزلمشه ووزنده آغر اولانه دخى ديرلر وزنه سى آغر اولانه كران سنك ديرلر *يشم* بريشل طاشدر خاصه سى اولدر كه اولديغى يرى آتش يلقز و يلدرم اصابت ايتمز حتى ديرلر كه برشهره چوق كره يلدرم دوشر اولسه ايدى اول شهره برمناره كبى ميل ياپوب علم يرينه يشم قوسه لردى بامر الله تعالى اول سمته ارتق صاعقه اصابت ايتميه وخريدة العجائب نام كتابده كلور كه حجر يشم معدنيدر بركيسه آنى كوترسه حروب وخصوماتده كيمسه اكا غالب اولميه و برتشنه آنى آغزينه السه عطشى ساكن اوله وخاصه سى سبيله ملوك آنى قوشاقلرنده وسلاحلرنده وآت اسبابنده اتخاذ ايدرلر و يشم يشب ديدكلرينك غيريدر اگرچه كه ميانلرنده مشابهت واردر زيرا يشم معدنيدر كه ذكر اولندى و يشب يمن درياسندن كلور و يشمدن بومشاقدر وهرنه لونه مراد اولنورسه بوياملق قابلدر (معناى بيت) بودر كه هر قنده كه حقيقت اوزرينه كوش اوله وخطابه قابليت مرتبه سن بوله او كوش كندى مرتبه سندن ترقى ايدوب فيض حق وتأثير مطلق ايله چشم اولدى انكيچون حضرت موسى عليه السلام خطاب حق ايله مستسعد اولدقده باطنى پر بصر اولوب مشتاخرورحالنده رؤيت حقله شرفياب اولدى وفخر عالم صلى الله عليه وسلم دخى ليلهٔ معراجده حضرت موسى مرتبه سندن ترقى ايدوب ظاهر و باطنى پر بصر اولوب جميع اجزاء وجوديله حقى شهود ايلدى وكوش ايله چشمى برابر اولدى اگرچه كه كوش وچشمك هر برينك باشقه ما خلق لهى واردر وهر قنده طاش ايدى اول طاش تجلىٔ آلهى ايله يشم اولوب قيمت ورغبت بولدى يعنى كوشه تجلىٔ حق واقع اولمغله چشم مرتبه سن بولديغى كبى سنك سياه وسخته دخى نظر آلهى واقع اولسه يشم مرتبه سن بولور نتكم طور موسى عليه السلامه تجلىٔ واقع اولدقده جمله احجارى

زیرا جواهر اعناق خنازیره تعلیق اولنمز واسرار سلاطینی سیاپس مقوله سنه دیمك اولماز وسوق دجاجده جل صاتلمز (سؤال اولنورسه که اعصارات مرحومه دن هر عصرده یوز یکرمی درت بیك و بلکه زیاده اولیا موجوددر دیو ثبتدر بونلرك جمله سی بحسب المراتب قابل خطابدر پس برکوش بوقدر دیمك نیجه صحیح اولور (جواب بودرکه قابل خطاب اولنلرك وجودی فی نفس الامر حضرت مولانك انلری وجدانی مستلزم دکلدر زیرا اهل حال اولنلر غریب و یتیم حاصل اوله کلمشلردر و بردخی بو کلام مقتضای سکردر سکر اهلنه ایسه کندی رتبه لرنده کیمسه کورنمز (سؤال اولنورسه که حسام چلبی که سبب تحریر مثنوی وحین تحریرده مخاطب حضرت مولا بدر پس آنك کوشی اصغایه کافی دکلیدر (جواب بودرکه حسام چلبی حضرت مولانك فی الحقیقه مربی وشیخی اولمق اوزره در پس وجه کلام اندن غیریه ناظردر و بویله دیمك دخی اولورکه حسام چلبی دنیاده کوررسك که قابل خطاب قالمشدر پس بو اسراری سندن غیری که جوش ایدوب سویلیم مع هذا لسانه کلن مرتبه دن دلده اولان افزوندر پس هردله کلن لسانه کلمز وکلمك حیله دردو بلا ارتوب حیرت ال ویرر زیرا نطقه مجال اولسه فی الجمله تسلی حاصل اولوردی ومنطق الطیرده کلور * چونکه خواهم کز غمت آهی کنم * چون علی سررا فروچاهی کنم * وجلد رابعده آبکیر وصیاد قصه سنده کلور * نیت وقت مشورت هین راه کن * چون علی تو آه اندر چاه کن * محرم آن آه کیابست وخوش شب رود پنهان رو کن سوی عش * بوندن فهم اولنورکه نامحرمه افشای راز ایتمکدن ایسه غلیان دل واقع اولدقده چاهه آه انداز اولمق یکدر وفضولی شعرنده کلور *رازدرونی طشره صالمق روادکل* بودرکاهی کیم آصلور دائما جرس * و بوندن زاهد ایله عاشقك حالنه اشارت واردرکه زاهد اولان عاشقك حالنه محرم دکلدر زیرا حال اهلی حرارت اهلی وقال اهلی برودت اهلیدر وحرارتو برودت مثلا یازو قیش بر یرده مجتمع اولمدیغی کبی قال وحال اهلی دخی نه هم مجلس اولور و نه رازده و نه محرمیت صورتنی بولور وکال خجندی نظمنده کلور *باناصح بی درد نکویم غم خویش * بیهوده سخن محرم آن راز نباشد *

حی دیمك لازم کلدی زیرا بری صورت حیده میت و بری دخی صورت میتده حیدر و بونده تنبیه واردر که لطف وقهرك مجموعی حقه مستنددر ولکن عبده ادب بودر که لطفك اثری اولان کمالی حقه وقهرك ثمره سی اولان نقصانی نفسه نسبت ایلیه و بومعنی کرچه شرك صورتنده در ولکن حقیقتده توحیددر وتلویح واردر که باطنی خبردار اولان کمسه نك ظاهری ضریر ایسه ده ینه بصیردر وباطنی غافل اولان کشینك ظاهری بصیر ایسه ده ینه ضریردر زیرا بضردن مقصود بصیرته انتقال و بصیردن مراد بصری اعمالدر بوایسه غافلده مفقوددر وایماء واردر که باطنی بصیر اولان کمسه نك ظاهری دخی بصیردر یعنی بصیرتی ایله عالم ملکوتك حقایقنه مطلع اولدیغی کبی بصری ایله دخی عالم ملکك آثارنی کماینبغی مطالعه قادراولور محجوبلرك ابصار ظاهره سی ایسه بومطالعه دن دور ومهجوردر و بصرك بعض برهانی بالاده تبیین اولنمشدر پس بصیرته بصرك میاننده فرق عظیم وتفاوت فاحش واردر (لمحرره) کرنهان اوله کوزمدن بردم اول نور بصر * ایکی کوزم ناکهان ظلمت بصر * کورمز اولور دیدهٔ افلاك آخر عالمی * روی شمسه شب قچان تاریك دن پرده اصر *

جان ودل را طاقت آن جوش نیست
باکه کویم درجهان یك کوش نیست

* طاقت * اسمدر وسع وقدرت معناسنه اصلی اطاقتدر طاعتك اصلی اطاعت اولدیغی کبی زیرا فعللری اطاق واطاع در ومفردانده کلورکه الطاقة اسم لمقدار مایمکن الانسان ان یفعله بمشقة وذلك تشبیه بالطوق المحیط بالشیء کطوق الحمامة المحیط بعنقها ونحوه من طوق الذهب والفضة (معنای بیت) بودرکه جان ودله اول جوش وخروش طاقت وقدرتی یوقدر یعنی دریای جان ودلك نیجه جواهر اسرار وحقائق ایله جوش انمسیچون بادصبای همت هبوب ایدرکن ینه بعض موانع عارض اولوب جوش ایتمکه قومز زیرا جوش ایتمك تکلم طریقیله اولور بن ایسه جهانده کیمه سویلیم واسرارحق اکا بیان ایلیم چونکه کلامی اصغایه صالح بر کوش یوقدر یعنی قابل خطاب اولمدیغی پرده سکوت وسکون لازمدر

وياخود عوام ناسه كوره در والاخواص ناسه كوره حى ايله برابردر (لمحرره) حقدن آكاه اوله جقكم دل * هرسرخاراولور اكابردل * حقى تسبيح ايدر قمو اشيا * وارمى اشيايه بوايشده اش يا * فهم ايدن كمسه منطق الطيرى * دكلز حقدن اوزكه سن غيرى *

﴿ مرجمادى راكند فضلش خبير ﴾

﴿ عاقلانرا كرده قهراو ضرير ﴾

* خبير * برنسنه نك باطننه وشهيد ظاهرنه وعليم مطلقا مطلع اولاندر * ضرير * ضاء معجمه ايله امير وزنى اوزره ذاهب البصره ديرلر و مفرداتده كلور كه رجل ضرير فاقد البصردن كنايه در زيرا ضر ضمله اصلنده سوء حالدر يانفسده قلت علم وفضل وعفت كبى ويابدنده عدم جارحه ونقصان كبى بوزاده عمى ايله مراد حجاب قلب وفقدان بصيرتدر انكيچون خبره مقابله سنده ذكراولندى وبونده قهرى فضل مقابله سنده ايراد ايتمكدن فهم اولنور كه يا فضل لطف معناسنه وياخود قهرعدل معناسنه مأخوذ اوله زيرا فضلك مقابلى عدل ولطفك مقابلى قهردر وجائزدركه فضل لطف معناسنه اوله نشكم لطف برينه ايرادى دالدر زيرا تبديلده وزنه خلل كلمز پس فضل لفظى ضرورته محمول اولماز (معناى بيت) بودركه حق تعالينك فضل ولطفى جماد اطلاق اولنان خاكى خبردارايلر عاقل اولان انسانى ايسه عدل وقهرى اعمى ايلر شويله كه وزير مزبور كبى رؤيت حقدن محجوب اولورلر وعقلارى برنسنه يى مفيد اولمايوب حيوانيت مرتبه سن بولورلر الحاصل كائناتك اكثرى جماد صورتنده ايكن ينه حقدن خبرداردر خصوصا كه انسانك تفصيلى واقع اولمشدر انسان ايسه عقلادن و جمله اسما وصفاته اجمالا مظهر اولمش ايكن ينه حقدن غافل ومحجوبدر پس انسان محجوب صورت عقلده ايكن بى ادراك وجماد خبيرصورت بى شعورده ايكن پرادراك اولمق عجبدر يعنى اولكيسى جلاله وايكنجسى جماله مضافدر بوندن (يخرج الحى من الميت) سرى فهم اولنور زيرا بوعالم جميع اجزاء وابعاضيله حقيقت انسانيه دن تولد ايتمشكن والداولان جاهل ومولوداولان عالم اولدى پس بوندن حيه جمادوجماده

وجود لغتده ذوبانك ضديدر طوكمق معناسنه وجمادی حباری وزنی
اوزرینه اسماء شهوردندر جمادی الاولی وجمادی الاخره
ویاجمادی الاخری دیرلر پس فتح جیم واعجام دال غلط عوامدندر
وجه تسمیه بو اسمی ابتداء وضع ایتدکلرنده زمانك برودتیدر
وقطب الدین شیرازی شرح تقویمده خلافنه ذاهب اولوب زمانك
حرارتیدر دیمشدر زیرا جمد ضمتین ایله مکان صلب ومرتفع وخشندر
زمان ایسه بو اسمیله ابتدا وضعده حار وامکنه نك دخی تأثیر حراندن
صلابت وارتفاع وخشونتی وارایدی ولکل وجهة باقی تفصیل
روح البیان نام تفسیرعزده (ان عدة الشهور) آیتی ذیلنده در*سداد*
فتحله استقامت معناسنه در وکسرله کدك ودربند انکله سد اولنان
نسنه درنتکم شعرده کلور*اضاعونی وای فتی اضاعوا* لیوم کریهة وسداد
ثغر* بیت مثنویده سداد فتحله در(معنای بیت) بودرکه الله تعالی
اول ابتدا عطا صاحبیدرکه جماد اولان خاکه بو خبرلری وقوف
وشعوری و بو امانت واستقامتی و بردی خبردن مراد وقت بهاردن
آکاه اولد یغیدر جمع ایراد اولندیغی نظارئری اعتباریله در امانت
واستقامت شرح اولندی بوندن اخذ اولنور که جمادك شعوری
انسان کبی ابتدادندر بلکه انساندن غیرینك کمالی دفعیدر وانسانك
تدریجیدر انکیچون کثرة تجارب ووفرت ممارسه ایله فهم ودانش زیاده
اولقده در و بوندن فهم اولنور که اجزاء وجودك جمله سی فی الحقیقه
حقدن خبروامانت کاروطریق استقامت اوزرینه در ولکن قلبك انحراف
وجهل وفسادی سببیله انلر دخی منحرف وجاهل وفاسد اولورلر
الحاصل عناصر اربعهٔ آفاقیه ده ذکر اولنان اوصاف شعوروامانت
واستقامت موجود اولیجق عناصر اربعهٔ انفسیه ده دخی موجود
اولمق لازم کلدی ولکن بعض عوارض وعلائق حسبیله خلافنه
مبدل اولدی والمجموع عناصردن مرکب اولان اجزاء انسانیه نك
هرجزؤی وعضوی باشقه بر برهاندر نتکم بالاده شرح اولنمشدر
قال الله تعالی (یاایها الناس قدجاءکم برهان من ربکم) یعنی مجموع
اعضا وقوای نبویه علیه السلامه برهان اطلاق اولندی فاعرف جدا
و بوتقریردن استنباط اولنور که جماد دیمك تسمیهٔ مجرده قبیلندندر

زمستان كچمدكچه نوبهارال و يرمز پس بونده صبر وتأنى يه حث وتحريض واردر زيرا وارد اولمشدركه (الامور مرهونة باوقاتها) ودېمشلردركه (من استعجل الشئ قبل آوانه عوقب بحرمانه) بشنجيسى بودركه بطن ارض دانه يى فناسله تربيه ابتديكى كبى مرشد كامل دخى بطن قلبده سالكك حبهٔ فؤادنى فناسله تربيه ايتمك كركدر پس دانه اولا فنا بولمدقجه ثانيا وجه ارضده بقا بولمديغى كبى دانهٔ فؤاد دخى بويله در و بوندن فهم اولنور كه برنسنه نك ابتداء فنا بولان صفات رذيله سى وانتهاده بقا بولان صفات جميله سيدرنتكم عالم صناعيده اجساد وصفات رديه سندن تزكيه وتطهير اولنمدقجه اكسير مرتبه سن بولوب نحاس ايكن مثلا سيم وزر مرتبه سن بولماز واول وصفله ظهور ايلمز وتلقيح اشجارده دخى محسوسدر زيرا اول برى اولان اغصان قطع اولنمدقجه اهلى اولان اغصان تمرهٔ ميوه نك حصولى ايسه بو اغصان سهليه اوزرينه موقوفدر اغصان جبليه اوزرينه دكل واكثر سلم ميوهٔ كوهى نمكين وشيرين دكلدر و بوفنادن صدق دخى اخذ اولندى يعنى فناده صدق اولمسه دانه متفاسد اولوب سنبله و يرمز پس صدق صفتى حصول كاره نشان قويدر (لمحرره) * اولمسه صدق ارادت دلده * قالور البته سالكان يولده * صدق دعوايه كركدر شاهد * صاغده كى قوت اولورمى صو لده *

* آن جواديكه جمادى را بداد *

* اين خبرها و ين امانت و ين سداد *

آن جوادى مبتدأدركه خبرى محذوفدر تقديرى الله تعالى آن جوادى ديمكدر واحتمال واردركه آن جواد مبتدأ اولوب بيت لاحق جمله سى خبر اوله جواد الله تعالى دركه ابتداء يعنى قبل السؤال عطا ايدر *جماد* بى روح اولانه ديرلر ولكن حقيقتى بودركه جماد مولداتدن اكا ديرلر كه نموى اولميه مجرد خاك كبى نبات ايسه بويله دكلدر زيرا نباتده اصل فطرت جماديه اوزرينه نمو دخى زياده اولمشدر پس بو اعتبار يله حجر جمادر نبات جماد دكلدر انكيچون فن حكمتده كلورکه قواى مختلفه يى مشتمل اولان جسم مركبك برقسمى اودر كه مبدأ نمو اولميه معدن كبى و برقسمى دخى مبدأ نمو اوله فقط نبات كبى و برقسمى دخى مبدأ نمو وحس وحركت اختياريه اوله حيوان كبى

ومؤخرنشو ونما بوله نتكم حرارت و برودت ايله مختلف اولان اما كنـده
محسوسـدر بونده اشارات واردر كه (اولكيسى بودركه اسرار خاكدن
برى دخى موتادر پس موتانك بطن ارضدن بعث ونشورى دخى وقتـه
مرهوندر نتكم قرآنده كلور (والقت مافيها وتخلت) و بر موضعده دخى
كلور (واخرجت الارض اثقالها) پس بو صورتده نو بهاردن مراد
اول موسمه مناسب اولان تجلئ جديددر (ايكنجيسى بودركه باطن قلب
بطن ارض كبيدركه انده معانئ مستوره وحقايق مخفيه واردر ولكن
ظهورى نو بهار تجلى يه موقوفدر پس حق تعالى دن قلبـه تجلى واقع
اولمدقجه اول معانى وحقـائق وجوده كلمز ولكن تجـلئ مذكور بعض
قلوبه كوره اسـباب ظاهره معاونتيله حصوله كلور نتكم كثرت رياضت
ومجاهده دن آيينـه سنده صفوت جلوه كر اولور وتعلقـات ماسوا دن
انقطاع وفنـا بولور پس اول وقتده جمال مقصود پردهٔ غيبدن آچيلور
وبعض قلوبه دخى بلاكسب ظهور ايدر ولكن نادردر معتبر اولان
اولكيـدر زيرا اكا سالك مجذوب ديرلر كه مشاهده سى مجاهده سـندن
متأخردر وايكنجى يه مجذوب سالك ديرلر اولكينك عكسيدر و بونده خطر
چوقدر مجـانينك اكثرى بونوعدندر نتكم بالاده شرح اولنمشـدر
(اوچنجيسى بودركه مكاشف اولنلرك حالى نو بهـارله تمثيـل اولنجق
محجوب اولنلرك حالى فصل زمسـتانه تشبيه اولنمق لازم كلدى زيرا فصل
زمستانده روى زمينـده كمال انجماد وانقباضدن آثار ارضيـه ظاهر
اولمديغى كبى محجوبك دخى قلبنـده نهايت احتجـاب وغلظت حجابدن
آثار فيضيه ظاهر دكلدر و بوندن اخذ اولنوركه نو بهار لطف وجـاله
وفصـل زمسـتان وخزان قهر وجلاله اشـارتدر ونو بهارك حصولى
زمستانك مضى ومرورى اوزرينـه مبنى اولديغى كبى لطف وجمالك ظهور
آثارى دخى قهر وجلالك تقدمنه منوطدر پس بونده (ان الله خلق الخلق
فى ظلمة ورش عليهم من نوره) سرنه اشـارت واردر يعنى ظلمت نوردن
مقدم واصل ونوراندن متـأخر وفرع اولديغى كبى عدم دخى وجودن
اقدم در (دردنجيسى بودركه عبـد مجاهد كركدركه قلبنده مودع اولان
امانتى استحصال وسرنه وقوفده استعجال ايتميـه زيرا استعجال ايتمك وضع
حكمته مخـالفدر نتكم ساعات شب مرور ايتمدكجه روز بوز كوسترمز وفصل

احسانا) واحسانك مكافاتی احسانله‌در نتکم قرآنده کلور (هل جزاء الاحسان الا الاحسان) بوندن فهم اولنور که جمیع اشیاده والدیت ومولودیت سری واردر یا حقیقة ویا حکما پس والد ایسه مربیدر ومولود ایسه حق نعمت ایله مطالبدر فاعرف جدا بونده اشارت واردر که نور آفتاب وجه ارضه منعکس اولوب انباته صالح اولان اشیایی انبات ونضیج ایلدیکی کبی عدل دخی شعله فروز تربیه اولمشدر بوسیدندر که حدیثده کلور (بالعدل قامت السموات والارض) زیرا ظلم وجور سبب اختلالدر وبونده امانت قلبه دخی رمز واردر زیرا اسرار حقی اغیاره افشادن منع عدل وعدلی بودرکه طریق استقامت اوزره ثابت اولوب دائما حقه میل ایدر وماسوایه التفاتله مرکز توجه احدیدن منحرف اولماز وبومعنی‌انك امانت عظمایی حلنده دالدر انکیچون کندی حاللرنی حفظ ودللرنی ضبطه قادر اولمیلر خائنلرعدادندن اولمشلردر پس بومقوله خائنلر اوزرینه فی نفس الامر آفتاب عدل پرتو صالمش وبونلردن بر فرد هنوز تاریکئ نفسدن قورتلمشدر (لمحرره) * ایلمه اسب بیانی تحریك * شب نفس ایچره وار یکن تاریك * نیچه سالك اوله‌سن بی پروا * شب چو تاریك وراه حق باریك * اللهم یسر هذا العدل *

﴿ تانشان حق نیارد نو بهار ﴾
﴿ خاك سرها را نکرده آشکار ﴾

* نو بهار * شرح اولنمشدر بوراده مراد موسم ربیعدر * سر * مخفی ومستور نسنه‌در * آشکاره * نهانك ضدیدر نتکم پیدا پنهانك مقابلیدر فرقلری بالاده آشکار اولمشدر (معنای بیت) بودرکه تاکه موسم ربیع نشان حق کتورمیه واشجار شهادت حق ایدوب اوراق بتورمیه تراب دخی مخفی ومستور اولان نسنه‌لری انباتله آشکاره ایلمدی زیرا بطن ارضده اولان مخفیات بطن امده اولان جنین کیبدر وجنینه ادنای مدت حمل اولان التی آی شهادت وظاهر حال دلالت ایتدکجه رحمك انی القا ووضعی خیانت اولدیغی کبی مستورات ارضه دخی التی آیدن عبارت اولان فصل خریف وشتانك کذرانی شهادت وظاهر حال دنیا دلالت ایتدکجه ارضك آنی انبات واظهاری دخی خیانتدر مکرکیم اختلاف فصولله ظاهر حال مختلف اوله ونباتات واوراق مدت مذکوره‌دن مقدم

فساد واختلال طاری اولور (لمحرره) دل انسان مثال سلطان در * جمله اعضا اکا رعایادر * کور ینور انده صورت سلطان * که رعایا همان مرایادر *

* این امانت زان امانت یافتست *
* کآفتاب عدل بروی تافتست *

* عدل * افراط وتفریط میاننده توسطدر وکاه اولور که فضل مقابله سنده ذکر اولنور نتکم حدیثده کلور (الظالم عدل الله فی ارضه ینتقم به ثم ینتقم منه) زیرا بو حدیثده عدل ایله مراد هر کسه عملنه کوره مقابله در ان خیرا فخیر وان شرا فشر فضل ایسه مثلا مسیء اولاندن عفودر وقرآنده کلور (ان الله یأمر بالعدل والاحسان) یعنی الله تعالی مکافاتده مساوات ایله امر ایدر ان خیرا فخیر وان شرا فشر واحسان ایله دخی امر ایدر که خیری کندیدن اکثر وشری کندیدن اقل ایله مقابله در پس عدل حقیقتده مساوات معناسن اقتضا ایدر و بصیرت و بصر ایله ادراک اولنان امورده مستعملدر بصیرت ایله ادراک اولنان احکام در (اوعدل ذلک صیاما) کبی وحاسه ایله ادراک اولنان موزونات ومکیلات ومعدودات کبی وعدل ایکی وجهله در بری ابدی منسوخ اولماز محسنه احسان وموذیدن کف اذی ایتمک کبی و بری دخی بعض ازمانده منسوخ اولور قصاص وارش جنایات واخذ مال مرتد کبی (معنای بیت) بودر که خاک بو امانتی که ذکر اولندی اول اماتدن یعنی حقک امانتندن بولمشدر که انک اوزرینه حقک آفتاب عدلی طوغمش و پرتو صالمشدر یعنی امانت دیدکلری معنای عدلدندر وعدل فی الحقیقه حق تعالینک صفتیدر ولکن جمیع مخلوقات مظهر اسما وصفات اولمغله خصوص اوزرینه عدلله دخی متصف اولوب ازجمله زمین حبوب وتربیه حقنده بالفعل اول صفت جلیله ایله متصف اولمش واول جهتدن امانتدارلق رتبه سن بولمشدر پس زمینک عدل وامانت وتربیه سی حقک عدل وامانت وتربیه سندن مأخوذ ومستفاد ومستنبطدر نتکم قرآنده کلور (رب العالمین) یعنی مربی حقیقی الله تعالیدر ولکن مظاهر اسما وصفاتی اولان اشیا یوزندن پرتو انداز تربیه اولمشدر انکیچون حقوق نعمت محافظه اولنور وشکرله قدری بیلنور بوسببدندر که دیمشلردر (الدنیا امک) حقوق ام ایسه حقوق حقه مقارندر نتکم قرآنده کلور (وقضی ربک الا تعبدوا الا ایاه وبالوالدین

خاكدن يوقارى طوترو تحصيل ايدر واله كنور رسن يعنى خاك
اماندار در شويله كه سنك اكدوكك نسنيه خيانت ايتمز بلكه انك
بطننه هرنه وضع ايدرسك انك ثمره سن بولور وانكله متمتع اولورسن
مكركه بعض عوارض حسبيله صفتى متغير وياصورتى متحول اوله
پس بغدايدن بغداى وآرپه دن آرپه حاصل اولور وعلى هذا بوخسه
بغدايدن آرپه وآرپه دن بغداى بتمز زيراهر جنسك دانه سى نطفه كبيدر
وهرنوع نطفه دن برنوع مخلوق تولد ايتديكى كبى هرجنس دانه دن
دخى برجنس محصول وجوده كلور والا خاك خائن اولمش اولور
* پس خاكك بويله امانت اوزره اولديغى ودانه يى كمالنه دك شيئا
فشيئا تربيه قيلديغى حيات حقانيه وعلم حقيقى اهلى اولمقدن
ناشيدر حتى دانه دن حاصل اولان نانده بله حيات مذكوره واردر
والانان جمادايكن توجهله اجزاء حيه ملتحق اولور وقوتى عروقه
سريان ايتمكله انسان رتبه سن بولور وبوندن جميع اغذيه وادويه نك
حالى معلوم اولدى بونده اشارت واردر كه جسد آدم كه طيندن
مخلوقدر دنيا آخرتك مزرعه سى اولديغى كبى اول دخى قلب
وروحك مزرعه سيدر يعنى ارض جسدده نمابولان اعمال وافعال
قصور وتوجهاتك ثمره سيدر كرك خير وكرك شر پس صالحدن
صالح وفاسدن فاسد وجوده كلور يوخسه صالحدن فاسد وفاسددن
صالح وجوده كلمز زيراجسد امانتكاردر كه آنده خيانت متصور
دكلدر وقرآنده كلور (فمن يعمل مثقال ذرة خيرا يره ومن يعمل مثقال
ذرة شرا يره) يعنى صور اعمالك جمله سنده خيانت يوقدر زيرا اجزايه دخى
اعمالك نتايجيدر وقلبه دخى اشارت واردر زيرا اكر قلبه اعمال صالحهٔ
قابليه بوزندن نور منعكس اولورسه ظاهر اولان بنه نوردر واكر اعمال
طالحهٔ جسديه جهتندن ظلمت منعكس اولورسه ظاهر اولان
بنه ظلمتدر * پس خيروشر ونوروظلمت هركسك اعمال وقصورنك
ثمره ونتيجه سيدر * و بونده اصلاح باطنه تنبيه واردر نتكم حديثده كلور
(ان فى الجسد لمضغة اذا صلحت صلح الجسد كله واذا فسدت فسد
الجسد كله الا وهى القلب) پس نفس شومده خيانت ونفاق قوت
بولسه قلب وروحه سارى اولوب جميع اجزاء وجوده

ارباب مكاشفه كشف ايتمشلر واجزاء عالمك شعور وحياتنه مطلع اولمشلردر ونصوص قطعيه دخى بونلرك مدعى لرينه دلالت ايدر نتكيم قرآنده كلور (فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا) يعنى اندكاك جبل طور فى الحقيقه ادراك وشعوردندرو بر موضعده دخى كلور (لو انزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعا متصدعا من خشية الله) يعنى جبلك خشوع وتصدعى ذكر اولنان معنادندر نتكيم مقام الزامك مقتضاسى بودر فاعرف جدا ونيجه موضعده كلور (يسبح لله ما فى السموات ومافى الارض) وعموم اوزرينه كلور (وان من شئ الا يسبح بحمده) الحاصل رحم انسانده دانه كبى ولد حاصل اولور پس بوقدر انباتله بطن ارض بطن امدن كمتر كلدر بونده خاك وطين جسد آدمه اشارتدر كه سعادت علم ايله مستعدو پرتو تجلى ايله منور اولمشدر نتكيم تنزيلده كلور (وعلم آدم الاسماء) يعنى آدم عليه السلامك طيندن مخلوق اولدیغى انده علم ومعرفت ايداع اولنمغه مانع دكلدر بلكه انك حالى ظلمات وماء الحيوة حكايه سى كبيدر ومعرفت كرچه قلبك صفتيدر ولكن (وللارض من كأس الكرام نصيب) فحواسى اوزره اعضا وقوايه دخى پرتوى ساريدر بوسببدندر كه انطاق حق واذن مطلق ايله جميع اجزاء وجود ناطقدرو بونده زمين قلبه دخى اشارت واردر زيرا زمين قلب دانۀ محبتى انبات ايدوب كمالنه ايركورر وقلب زمينه تشبيه اولندى زيرا روح وجسدك ازدواجندن صكره حصوله كلوب طرفينك احوال واحكاميله ظهور ايتمشدر پس من وجه جسددن معدوددر خصوصا مضغۀ صنوبريه اولمق حسبيله اجزاء جسد خاكيدندر وجسده من وجه خاك ومن وجه طين دينلور

﴾ خاك امين وهرچه دروى كاشتى ﴿
﴾ بى خيانت جنس آن برداشتى ﴿

* كاشتى * ياخطاب ايچوندر كاشتن اكمكدر اكن اكمك كبى * خيانت * امانتك نقيضيدر يعنى حقه مخالفتدر نقض عهد ايتمكله علماء ديمشلردركه خيانت ونفاق برمعنايه محمولدر شوقدر واردركه خيانت عهد وامانت ونفاق دين اعتباريله مقولدر (معناى بيت) بودركه خاك اميندر وهرنكه خاكده اكرسن بى خيانت اكدوكك نسنه نك جنسنى

قدسیده کلور (ماوسعنی ارضی ولاسمائی ولکن وسعنی قلب عبدی المؤمن) وقلب سطح روح اولمغله بره و جمعیت واحاطه سی سببیله بحره تشبیه اولنور * وسائر حقایقده دخی تقلبی اولمق سببیله جمله سنك حقیقتی ایله ظاهر اولور انسان کامل کبی و بونده تلویح واردر که بخل وامساك انسان ناقصك صفتیدر که اخلاق الهیه ایله متخلق اولمامشدر پس انسان کامل اودر که جود وعطا ایله متصف اولوب سماحتده شمس وسحاب وبحر وریاح کبی اوله (لمحرره) بلمین کسه ندر سر وجود * نه بیلور کم ندر حقیقت جود * جود اودر کم سنی ایجاد ایدنه * ایده سن باش وجانك ایله سجود *

* پرتو دانش زده بر خاك وطین *
* تاشده دانه پذیرنده زمین *

* دانشتن * اسم مصدر در بیلی معناسنه داشمند بیلور دیمکدر دیمشلردر که حاصل بالمصدر مراد اولنسه کاه اولور که کلمه نك آخرنه یا الحاق اولنور نیکی و بدی کبی ایولك و یرامزلق معناسنه وکاه اولور که امرك آخرنه ما قبلی مکسور شین معجمه الحاق اولنور دانش وروش و پرورش کبی بیلی و یورومه وسویله معناسنه پس بو شین ملحقه ضمیر مقوله سندن دکلدر * طین * مائله مختلط اولان ترابدر ولکن قوت مائی زائل اولدقدصکره دخی طین دینلور * دانه پذیرنده * وصف ترکیبیدر دانه قبول ایدیجی معناسنه (معنای بیت) بودر که الله تعالی قوری طپراق و بالچق اوزرینه دانش شعله سن اوردی ومعرفت قوتن ویردی تاکه زمین دانه یی قبول ایدیجی اولدی وآنی تربیه ایدوب کالنه ایرکوردی یعنی زمینك که بعض مواضعی خاکدر که قمح وشعیر وامثالی حبوب مختلفه بتورر و بعضی اماکنی طیندر که ارز ونظائری نشئه حصوله کتورر پس اکرز میند شعور وادراك وقابلیت پرورش اولمیایدی نه وجهله دانه یی قبول ایدر وشیئا فشیئا آنی سنبله مرتبه سنه ایصال ایلردی بونده ارباب رسوم واصحاب حجابك حالنی انکار واردر زیرا بونلر زعم ایدرلر که جماداتده حیات حقیقیه وادراك وشعور حقیقی اولمیه پس بونلرك زعملری فاسدور بیلری کاسددر زیرا جمله جمادات حیات وادر اکدن خالی دکللردر تکلم

زائد بولورسه معلومات * اكا تابع اولور شرفده علوم *

﴿ چند خرشید کرم افروخته ﴾
﴿ تاکه ابر و بحر جود آموخته ﴾

* خرشید کرم * مشبهه بهك مشبهه اضافتی قبیلندندر لجین الماء کبی بالاده ذکر اولنان باران عطا کبی دکلدر مکر خرشیدله بطریق التغلیب سائر سیاره لر دخی مراد اولنه فاعرف * افروخته * بوراده بیت لاحق قرینه سیله ماضیدن قسمدر معناسی الله تعالی یالکلندرمش واشعال وتنویر ایتمش دیمك اولور سائر مفردات بیت شرح اولنمشدر (معنای بیت) بودرکه الله تعالی نیجه خرشید کبی اولان کرم واطفن اشعال ایتمش و عالمی سراپا آنکله انارت واضاءت ایلمشدر شویله که اوجده اولان سحاب وحضیضده اولان بحر اندن جود وعطا اوکرنمشدر مقصود فلك شمس جود وعطاده سحاب و بحردن اوسع اولدیغی کبی کرم آلهی دخی اوسعدر دیمكدر زیرا سحاب و بحر دکل بلکه خرشیدله اول وسعتی کرم حقدن استفاده ایتمشدر پس بوتقریردن شمس وسحاب و بحرك طبقات جودده تفاوتی مفهوم اولدی یعنی خرشیدك طلوعی جمیع اقطار اوزرینه درو انارتنده مواضع مخصوصه یه اختصاصله بخل امساکی یوقدر مکرکه بعض عوارض حسبیله حیلولت واقع اوله ارض ظلمات کبی سحاب و بحرایسه بویله دکلدر زیرا سحابك فیضی اماکن مخصوصیه کورهدرنتکم حدیث مرفوعده کلور (مامن ساعة من لیل و لا نهار الا السماء تمطر فیها یصرفه الله حیث یشاء) بحردخی بویله در زیرا کرچه بحر بردن اوسعدر ولکن وجه ارضی بتون مستوعب اولمامشدر بحر محیطك اطه سی ایسه جوانب ارضه کوره در بونده کرمی تعمیم ایله پرتوروح وحیاتك جمیع کائناته سریانه اشارت واردر ولکن کیمنده جلی و کیمنده خفی درو بردخی خرشیدایله سرانسانه رمز واردرکه جمیع تعینات علویه وسفلیه یه شامل واسرار اسما وصفاتی محیطدر وابرروحدرکه اندن ارض قلب اوزرینه انکله فیض وامداد حاصل اولور و بحر قلبدرکه جانب جسمانیت وروحانیتی جامعدر پس تعین روح تعین سرو تعین قلب دخی تعین روح تحتنده در سموات مقببه کبی ولکن قلبك تجلی مخصوص حسبیله باشقه وسعتی واردرکه انکله سائر تعیناتی جامع وجمله دن افضلدر نتکم حدیث

بحار ایسه بدیدر نتکم کذر ایتمشدر پس صدهزاران عبارتی نه وجهله صحیح اولور (جواب بودر که صدهزار اندن مراد تکثیر در وانجو تکون ایدن در باکرچه ذکر اولند یغی اوزره ایکیدر ولکن مخارج صدفده کثرت واردر و بردخی انجو وآنك حکمنده اولان منافع کثیره یه اشارتدر که بحار سبعه وانهار هفت و بونلرك شعبه وخلیجلرندن استخراج اولنور و بردخی قدرت حقك عدم نهایتی بیاندر یعنی الله تعالینك قادر یتی برحده منتهی اولماز که اندن صکره ایجاد صحیح اولمیه زیرا قدرت حق تعالی مقدورات غیر متناهیه یه قادردر مع هذا امور مالانهایه نك حدوثی محالدر رفافهم جدا و بوندن فهم اولنور که هرنسنه عطاء آلهی واختصاص ربانیدر ولکن بعض امورك حصولی کسبه منوط وسببه مربوط اولمغله جاهل ومحجوب اولان کسبه سبب وکسبله حاصل اولدی دیو توهم ایدروتأثیر حقی مشاهده دن ذاهل اولور (لمحرره) نقدرابلر ایسك کسبه میل * ینه تأثیرن آنك الهدن بیل * و بوندن باران ایله فیض الهی یه اشارت واردر که بارانك مراتبنده تفاوت اولدیغی کبی انك دخی طبقاتنده تباین واردر و بحرله مراد بحردلدر که درافشان اولدیغی معارف الهیه اظهار ایدیکیدر زیرا آلی زینت زنان اولدیغی کبی معارف حقیقیه دخی زیور رجالدر الحاصل حق تعالیدن دریای قلبه فیض پاکله امداد حاصل اولسه جواهر معارف وحقایق ظهوره باعث اولور انکیچون علوم حقیقیه دن بی بهره اولان قلوب صدفدن خالی اولان بحار کبیدر زیرا علوم غیرحقیقیه یه اعتبار یوقدر هرچند که اربابی یاننده فضائل وملکاتدن معدود در (سؤال اولنورسه که علوم شریعت قنغی علومدندر (جواب بودر که علوم حقیقیه نك وسائلندندر و سائل ایسه مقاصده ملحقدر شوقدر واردرکه وسائل اطلاق اولنان علومك بوموطنه اختصاصی واردر انکیچون موتله تکلیف ساقط اولور فاما علوم حقیقیه جمیع مواطنده اصحابندن مفارقت ایتمز پس اصحابی اکا مستصحب اولدقلری حالده جنته دخول ایدرلر نتکم بالاده دخی رمز وایما اولنمشدر الحاصل علوم ومعارفده درجات ناس طبقات بحرسیاه وبحرسفید و بحرمحیط کبیدر پس اولکه علوم ده اوسعدر حقه اقربدر (لمحرره) بری برینه منوط اولدی دلا * رتبهٔ علم ورتبهٔ معلوم * فضل

بو سببدندر كه بعضيلر دعواى ربوبيت والوهيت ايتمشلر در فاماسر وجوبك ظهوره مظهر اولانن واجب اولمق لازم كلمز پس كركدر كه مقام عبوديتده ادبه رعايت اولنه زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم عبوديتى اختيار ايتمشدر انكيچون بيورر (انا سيد ولد آدم ولا فخر) يعنى بنم فخرم عبوديتله در يوخسه غيرى سيادتله دكلدر وانسانده فى الحقيقه وجوب وجود اولمد بغنه انفعالات وانقلاباتى دليلدر نتكم والديت و مولوديت وضحك و بكا وصحت وسقم وشباب وهرم و بونلرك امثالى صفات حادثهٔ بشريه ايله متصفدر پس انسانك باطنى كرچه تمكينده در ولكن ظاهرى تلونيده در و قلبى فلك قره ناظر اولمغله سرعت خواطر وكثرت ضمائرى اسما و صفاتك تجليات متنوعه سنه اشارت اولمغله فى نفس الامر مرتبهٔ تمكينده استقراره مانع دكلدر فاعرف جدا * لمحرره * دل انسان اولمسه دريا * غايب اولمز ابدى فيضنه يا * علمى صحراسى ايچنده آنك * دانهٔ خردله بكزر اشيا *

* چندباران عطا باران شده *

* تابدان آن بحر درافشان شده *

*عطا ومنح ميانندەفرق بودركه عطا رقبه نك اصلنى ومنح منفعتنى هبه در و بعضيلر ديديلر كه منح تمليكدر فقط عطا ايسه تمليكه واباحته شاملدر *باران* اولكى باران فائدەلو يغمور معناسنه در ايكنجيسى صفة مشبهه در يغغان معناسنه مصدرى باريدن در ياغمق ديمكدر * آن بحر* بيت سابقده مذكور اولان بحره اشاتدر *در* ضمله ورانك تشديديله عربيدر انجو معناسنه لؤلؤ دخى ديرلر بحجم مروار يد ديرو بحرك در افشانلغله اتصافى صدف اعتباريله در زيرا حقيقتده درافشان اولان صدف ديدكلرى حيواندر نتكيم شرحى مرور ايتمشدر (معناى بيت) بودر كه نيجه باران عطا وجود وهبه طريقيله يغغان اولمشدر تا كه اول يغمور سببيله ذكر اولنان صد هزاران دريا انجو سلكيجى وصاچيجى اولمشدر يعنى اكر عطاى حقه مضاف اولان باران نيسان اولمسه درياده انجو تكون ايتمز ونيجه مرجان بتمزدى پس زينت ناس ايچون تكون ايدن انجو بارانه مضاف و باران دخى عطاء آلهى به وجود فياض ووهابه منسوبدر (سؤال اولنورسه كه انجو بحرهندو بحرفارسده تكون ايدر نتكم خريدة العجائبده وغيرى كتب معتبرەده مصرحدر عدد

کسی راکه نزدیك ظنت بداوست * چه دانی که صاحب ولایت خوداوست *

صد هزارن بحر وماهی در وجود
سجده آرد پیش آن اکرام وجود

* جود * قبل السؤال اولان عطادر وحق تعالی بو ایکی صفت جلیله یی جامعدرز یراقبل الوجود جود ایلدی و بعدالوجود دخی کرمی مستمردر (معنای بیت) بودرکه نیجه یوز بیك دریا وماهی که جود حقله عالم وجودده موجود اولمش وعین خارجی ایله تحقق بولمشدر اول اکرام وجودکه حق تعالینك صفهٔ ذاتیه وفعلیه سیدر انك اوکنده سجده کتوروواکا سرفروایدر واول دریای جودواکرامده فنا بولوب کندینه وجود ویرمز تتکم سجده لفظندن مفهومدر الحاصل ماهی و بحر وسائر موجودات لباس وجودله ملبوس اولمغله وجودلرنده حق تعالینك جودینه مضاف اولمشلر واول اکرامی حقدن بیلمشلردر پس مخلوق ایله خالقك مناسبتی وفقیرله غنینك مشابهتی یوقدرکه بوبهانیله بری برینه نظیر اولنه پس بوندن مقصود شان حق تکبیر وحال خلق تصغیردر (سؤال اولنورسه که جودله تعبیردن فهم اولنورکه اشیانك وجود خصوصنده اصلا استمدادی اولمیه مع هذا لسان استعداد ایله طلب متحققدر (جواب بودرکه لسان استعدادك سؤالی دخی حقدن فائضدر بوسببدن هرکالك نهایتی حقه راجعدر اکرچه که بعض امور کسبیه یی کشی بحسب الخارج کندی نفسنه اضافت دخی جائزدر والا کسب وسعی مرتبه سی باطل اولمق لازم کلور وبردخی بودرکه سؤال علمی واستعدادی سؤال عین خارجی کبی اولمغله اعتبار اولنمدی وبوندن فهم اولنورکه مسجود ساجدن افضلدر وافضلی مفضوله تشبیه ایتمك قلب حقیقت مقوله سیدر مکر بعض فوائد اظهار ایچون اوله پس آدم علیه السلامك مسجود ملائکه اولمسندن فضل ورجحانی ظاهر اولدی وسجده فی الحقیقه عالم فرقدن عالم جمعه وطرف ناسوتدن طرف لاهوته وجانب شهادتدن جانب غیبه ومرتبهٔ امکاندن مرتبهٔ وجوبه درکه سر انسان بو ایکی معنایی جامعدر انکیچون اسم ظاهر یوزندن مثال بره وصحرا واسم باطن جهتندن مانند دریادر ولکن وجوب وجودك حقه اختصاصی واردر اکرچه که سر انسانده تجلی ایتمشدر

حق تعالی دن غیری برفرد بلمامشدر پس مجهول اولان نسنه نه وجهله
ماهی ایله تنظیر اولنور الحاصل سر انسان کاملی بومقوله تنظیردن
تنزیه ایتمك کرکدر وکذلك ذات وصفات واسماء وافعالنده غیر
متناهی اولان الله تعالی متناهی اولان دریا ایله وسر انسان کامل آنکله
بکرنك اولمق ایله نیجه تمثیل اولنور مع هذا قرآنده کلور (لیس کمثله شیء)
پس حق فی الحقیقه تنزیه وتشبیهك مجموعندن مطلق طوتمق کرکدر
زیرا تنزیه وتشبیهك هر بری تقیددن خالی دکلدر بو سبیدندر که
عقول ضعیفه وکشوف سخیفه اهلی برازخ وقیودده قالمشلر وحق اطلاق
حقیقیسی اوزرینه معرفتدن عاجز اولمشلردر اکرچه که کمل بشره
کوره دخی معرفته حد معین واردر زیرا کنه حق مدرك دکلدر وقرآنده
کلور (ومامنا الا له مقام معلوم) ای لایتجاوزه لاعقلا ولا کشفا والیه
الاشارة بقوله (ماعرفناك حق معرفتك) ای ماعرفناك بحسبك ولکن
عرفناك بحسبنا (لمحرره) عقل قاصردر حقی بلمکدن اولدن دخی * بلمدی
کشفله آنی کمسه کلدن دخی * بومقامده عزوجل کلمه لری زیاده محلنده
واقع اولمشدر زیرا عزت وجلالت حق بیان موقعنده در معلوم اولا که
الله تعالی نك وصفنده خالق الاشیاء وامثالی اطلاق ایتمك صحیحدر ولکن
اخس اشیایه نسبت اولنوب خالق الخنازیر والقاذورات دیمك درست
دکلدر زیرا جلالت شاننه خلل کتورر اکرچه که مخلوقات بری برینه
نسبت ایله جلالتدن وهر بری سر حکمتدن خالی دکلدر بنان ثقات
سردایتدیکی اخبار وقلم روات ثبت ایتدیکی آثاردندر که برکمسه یول اوزرنده
برخنفساء کوروب بطریق التحقیر بونك خود شکلی حسن ویارایحه سی
طیب دکل پس بومقوله نك خلقندن مراد ندر دیر صکره اول کمسه بی
الله تعالی برقرحه هائله ایله مبتلی قیلور شویله که حذاق اطبا معالجه دن عاجز
اولورلر بالآخره برکمسنه ظاهر اولوب برخنفسایی احراق ایدوب خاکسترن
اول قرحه اوزرینه وضع ایدر بوسببدن قرحه دن خلاص اولور واقراره
کلوب بوندن حق تعالی نك مرادی بحسب الحکمه اخس مخلوقاتك اعز
الادویه اولدیغن تعریفدر دیرومن بعد مخلوقاتی تعظیم ایله مقید اولور
ودیمشلردر که * خوار بچمه غریب ودرو یشه * نه بیلورسنکه شاه زاده اوله
و بوستانده کلور * غم جمله خوردر هوای یکی * مراعات صدکن برای یکی *

* كيست چيست * اصلنده كه است وچه است در نيست نه است اولديغى كبى تركيب اولنيجق هاء حذف اولنوب الف يايه منقلب اولمشدر * مثل * حركت ايله قول سائرده حقيقت عرفيه اولمشدر صكره هر امر غريب وصفت عجيبه ده بطريق الاستعاره استعمال اولنديى زيرا غرابتده قول سائره مشابهتى واردر بويله مواقعده مثل ايله تمثيل وتصوير مراد اولنور نتكم بالاده مثال ايله تعبير ايلدى ومعانئ معقوله يى امور محسوسه ايله تصويرك فائده سى بودركه فهمه اقرب واقباله انسبدر * ملك * ميمك فتحى ولامك كسريله الله تعالى در پادشاه معناسنه وضمله قفل وزنى اوزره امر ونهيله جمهور ناسده تصرفدر پس سياست ناسه قادر مختص در انكيچون ملك الناس دينلور ملك الاشياء دينلمز سورهٔ فاتحه ده ملك يوم الدين قراءتى بو معنايى منافى دكلدر زيرا يوم ظرف در يوم دينده ملك ديمكدر پس يوم مملوك اولمق لازم كلمز اكرچه كه مالك لفظنه كوره مملو كدر * عز * ماضيدر مصدرى عزتدر غلبه وقهر معناسنه پس عزيز قاهر وغالب وغير مقهور ومغلوب ديمكدر نتكم ديرلر باغا لباغير مغلوب وامام غزالى قدس سره نك اسماء حسنى شرحنده كلور كه عزيز اول خطير نسنه يه ديرلر كه آنك كبى نك وجودى قليل واكا حاجت مشتد ووصول صعب اوله وبو اوچ معنى مجتمع اولمدقجه عزيز دينلمز پس عزيز مطلق الله تعالى در * جل * دخى ماضيدر معناسى شول اشياء جليله خلق ايتديكه انكله وحدت وجودى اوزرينه استدلال اولنور ديمكدر زيرا جليلك فعلى دخى جليلدر وياخود جلالت وعظم قدرده درجهٔ قصوايه متناهى اولدى ديمكدر وبعضيلر ديديلر كه جليل اودر كه شانى عظيم وامرى ظاهر اوله شويلكه ذات وصفات وافعالنده اكا موازى ومدانى اولميه وبو معنى معناى ثانى يه مقاربدر (معناى بيت) بودر كه ماهى كيدر ودرياندر تمثيل وتصويرده تاكه الله عز وجل اكا بكزه يه ووحدت ذاتى اكا نظير اوله زيرا الله تعالى قديم وبونلر حادثدر وقديمى حادثه قياس ايتمك يوقدر الحاصل كرچه تمثيل سابقدن فناء تام اهلنك حالى ماهى ووحدت وجودك شانى دريا كبى اولمق فهم اولندى ولكن بو كلام مجرد تصوير وتمثيل ايچوندر تاكه مبتديلرك فهمنه بهانه اوله والافناء تام اهلى غيبت ذاتده مستهلك اولمق حسبيله كسه اكا يول بولمامش وكنهى اوزره آنى

طبعی بارد وقدرتك طبعی یابسدر پس بوطبایعك عالم صفات واسماده تأثیر واردر ولكن بالفعل طبع حرارت اوزرینه اولان صفتده باقی طبایع دخی بالقوه مندرجدر پس حرارت ظاهر وغالب وباقی باطن ومغلوبدر سائر طبع رطوبت و برودت ویبوست اوزرینه اولان صفات دخی قوت وفعلده بوكا قیاس اوله پس بوآثار كونیه خصوصا كون جامع انسانی مظاهر اسما وصفات آلهیه اولمغله كرك بالفعل انسان كبی وكرك بالقوه سائر موجودات كبی زیرا كوانده صفاتك اكثری باطن وبالقوه در انسانده كه كبی انلرده ظهور یوقدر بناء علی هذا اقتضا ایتدیكه بعض افراد انسان طبع حرارت و بعض افراد دخی سائر طبایعك ظهور وغلبه سی اوزرینه تولدایلیه بو جهتدندركه بعض اولادك طبعنده حرارت ورطوبت غالب اولمغله سرحیاتله دائر وفیض علم ایله قائم اولوب حقه ارتباطی قوی وعالم جمعه انتسابی متیندر شویلكه آباء اصلیه یه التحاقده صعوبت كورمز وسیر الی اللهده غبارینه كوز ایرمز زیرا بونلرك نشئه لرنده احكام وجوب احكام امكان اوزرینه غالبدر نتكم بالاده دخی اشارت اولنمشدر و بعض اولادك طبعنده برودت ویبوست غالب اولمغله سر ارادت وقدرت اوزرینه ظاهر اولوب حقدن بعید وعالم فرقله علاقه سی شدید اولمشدر شویلكه شجره یابسه میوه دار اولمد یعنی كبی اول طبع برودت ویبوستك مغلوبی اولان كسه دن دخی خیر كلمز وبرخوردار اولوب اوكوب تمز (لمحرره) نیاسون بارد اولان آدمه پند * ایلمز پند اوكونه وحشی یی بند * شولكه طبعنده هوا غالبدر * طوتمز ارشاد هدایله كمند * وبومعنی كرچه ظاهرده صغاته ناظردر ولكن فی الحقیقه عین ثابته سنك حالی دركه انكله بله دائردر زیرا وجود علمی علم حقه اول عینك مقتضاسی اولان احوالی اعطا ایدر پس علم حق عین ثابته اولان معلومك حالنه تابعدر اكرچه كه خارجده وجود عینی وآنك آثاری علم الهی یه تابعدر ولكن بواعتبارله علم الهی متبوع اولمق اعتبار اول ایله تابع اولمسی منافی دكلدر وبومقامك سرینه اشارتدر شول آیت شریفه كه قرآنده كلور (وماظلمهم الله ولكن كانوا انفسهم یظلمون)

* كیست ماهی چیست دریا درمثل *
* تابدان ماند ملك عز وجل *

يبوست وقرائله جنك وجدل ومحاربه لری واردر زیرا آبدن مخلوق اولمغله
يبوست انلرك نشانلرينه مخالفدر نتكم خاكی اولنلرك دخی رطوبتدن امتناع
ونحاشيلری واردر زيرا انلرك دخی رطوبت خلاف نهادلريدر پس نه ماهی
خاكی ونه خاكی ماهی اولور نتكم مثنويده كلور * ماهيانرا بحر نكذارد برون *
خاكيانرا بحر نكذارد درون * پس بوندن جمع وفرق اهلنك حالی دخی
معلوم اولدی زيرا ماهی اهل عشق وفنا وخاكی اهل زهد وريايه اشارتدر
پس زاهد دريای عشقه طالوب حالت جمعده بی حصه اولديغی كبی
نتكم طبعی اشتبی ديمشدر * قعر بحر عشقه دكشيدی عصای اهل درد *
زاهدك داخی صو اوستنده يوزر سجاده سی * عاشق دخی صحرای تفرقيه
چيقوب بی حضور اولمازز يرا اقراده اولان بكرنكك باعث فتور ودريادہ اولان
بكرنكلك سبب شهود وحضوردر نتكم بيت سابقده شرح اولندی الحاصل
شول كيمسه كه انك سری عالم فناده جولان وفضای جمعده سيران
وهوای استغراقده طيران ايليه عالم فرق اكادشمن كبيدر زيرا عالم فرقده
ثقلت وكدورت وعالم جمعده خفت وصفوت واردر بو سببدندر كه
عالم بقايه مردود اولان كمل اوليا دخی اوجاع وآلام ومصائبده اسفل
سافلين اهلی ايله برابر اولوب مقام ارشادده اولدقجه زحمت چكرلر
ومشروح الصدر ومنور القوم اولدقلری انلردن مضايقات آفاق وظلمات
خلقی على الاطلاق دفع ايتمز زيرا عالم تنزلك حكمی دخی بحسب الظاهر
تنزلدر بو جهتدندر كه موت دخی نبوت وولايت ايله تفاوت ايتمز زيرا موت
دخی سائر بلايا كبی بشريته عارض اولور بوندن ظاهر اولور كه سالك اولانه
لازمدر كه جانب مبدئه ناظر اوله وصفات حسنه التفات ايتميوب عالم وحدتده
بكرنك اولمغه سعی واهتمام ايليه نتكم حضرت هدايی قدس سره نظمنده
كلور * كلك رنكينه الدانمه نچه كور * بو كثرت مرغزارندن اوچه كور *
واروب وحدت شرابندن ايچه كور * بوری ای دل بوری دوست ايلرينه *
يعنی كلك رنكی عالم كثرته ناظردر پس عالم وحدتده رنك بوقدر بلكه عالم
وحدت جمله رنكلرك مبدأيدر بونده كلدن مراد بالكز كل معهود دكلدر
بلكه قابل رنك اولنلرك مجموعيدر كه كل معهود دخی انلردن برفرددر
بعد ذا جمع وفرقك حكمی حيوة وعلم وارادت وقدرت اوزرينه دائردر
زيرا اهل حقايق قاتنده حيوتك طبعی حار وعلمك طبعی رطب وارادتك

ایلسه تفرق بصردن اشیایی کورمز بلکه هر پرده پرتو آفتابی کورر وکذلك برغواص دریا ایچنده صودن غیری نسنه کورمز وبو یکرنکلك سرنك ظهوریدر که بعض تجرد اهلی صورة دخی یکرنك اولورشویله که لباس وغداء مخصوص ایله تقید کلفتندن قورتلورر انکیچون بعض کمل صورة ومعنی جمیع صورده تمثل ایدرلر پس بوتمثل خم عیسانك تلونی کبی اولور که فی الحقیقه یکرنکلك اوزرینه دائردر بوندن فهم اولنور که دریا حالت جمعه وقرا حالت فرقه ناظردر وجمعده موجود اولان یکرنکلك فرقدن مفقوددر یاوقرا وامثالی کبی ودریانك حالت جمعه ناظر اولدیغی احاطه سی سبیله‌در خصوصا که آب علمه اشارتدر جمع ایسه عالم علمه کوره‌در والا عالم عینده جمع اولماز زیرا عالم عینك جمعی کفر والحاد قبیلندندر پس کرکدر که قلب علم وشهوده ملازم وقالب عمل شرع ورعایت احکامه مواظب اوله نتکم حضرت هدایی قدس سره بیورر طولرسه سر که نور حقیقت * کرکدر ظاهر کده فرض وسنت * بعد ذا تقریر مذکوردن عدم فهم سبیله زنهار که الحاده دوشمیه سن ویاخود بومقوله مقالات اهلنه طعن ایتمیه سن زیرا امر وحدتی ادراکه یاعقل سلیم ویاکشف صحیح لازمدر وحدت دیمك وجود مجازینك فناسی سبیله وجود حقیقینك ظهوری دیمکدر پس مقصود مجرد فناء تامله حاصل اولان شهود وحدتی تمثیلدر والا عبد فی الحقیقه رب ورب دخی فی الحقیقه عبد اولماز نتکم بومقامك بعض حقائقی بالاده دخی کشیدهٔ سلك تحریر قلنمشدر (لمحرره) التفاتك وار ایسه حقدن یکا * دیدهٔ سریله یا هو باق سکا * ایتدی هر یوزدن تجلی اول قدیم * اولدی هر مخلوق آینه اکا *

﴿ کرچه هر خشکی هزاران رنکهاست ﴾

﴿ ماهیانرا بایبوست جنکهاست ﴾

خشك قوریدر که ترك ضدیدر که یاشدر بوزاده مراد قرادر که دریانك مقابلیدر نتکم بر و بحر دیرلر *یبوست* طبایع اربعه‌دن رطوبتك ضدیدر مرادمذکور اولان خشکدر (معنای بیت) بودر که کرچه قراده هزاران رنکلر واردر زیرا عالم صفات ومظهر اسما ومرتبهٔ فرق اولدیغی جهتدن انده الوان موجودات وانواع مکونات واشکال مختلفه واصباغ متنوعه واردر که جمله سی صبغة الله سرنه اشارتدر ولکن ماهیلرك

ولكن آبه انتساب ايتمك ايكي وجهله در اولكيسي فراده حاصل اولوب صكره آبه شدت تعلق وكثرت اتصالله در ايكنجيسي آبده تولد طريقيله در ماهي كبي ولكن ماهينك آبه زياده اختصاصي اولمغله بطريق المبالغه اصل ماهي آبدر ديلور نتكم مثنويده كلور * ع * اصل ماهي آب وحيوان ازكلست * سري حياتي آبه منوط وبقاسي آبك بقاسنه مربوطدر اكرچه جميع اشيا في الحقيقه آب اوزره مجبولدر نتكم قرآنده كلور (وجعلنا من الماء كل شيء حي) تفصيلي تفاسيردن تفتيش اولنه * آب زلال * عذوبت وبرودت وصفوت وسهولت وسلاست ايله متصف اولان صو يه ديرلر كما في القاموس ولكن حيوة الحيوان نام كتابده كلور كه زلال زاء معجمه نك ضميله قار ايچنده حاصل اولور برقورد دركه اوزرنده صاري رنك نقطه لر اولور جرمي بر رمغه قريبدر خلق ما باردي زلاله تشبيه ايدرلر شدت برودتندن اوتوري (معناي بيت) بودركه سكاديديكم يكرنكلك اول دكلدركه اندن قلبه ملال وانفعال قائم اوله وجانه فتور وسآمت حصوله كله قرا وانده حاصل اولان حيوانك يكرنكلي كبي بو يكرنكلك تفرقه دن خالي دكلدر بلكه بالق وآب زلال يكرنكلكيدر يعني بالق صو ايچنده صو يله بك رنك اولوب فقط تعيني باقي وبلكه تعيني بله آبله همرنك اولوب صوده فناء تام بولديغي كبي شويله كه احد همايه اشارت آخره اشارتدر فنا في الله اهلي دخي حالت جمعده شهود ذاته واصل اولدقلرنده درياي وحدت ايله يكرنك اولوب (انا من اهوى ومن اهوى انا) فحواسي وابو يزيد بسطامي قدس سره نك (انسلخت من نفسي كما ينسلخ الحية من جلدها فنظرت فاذا انا هو) مقاله سنك مقتضاسي اوزره كثرت موهومه دن نجات واثنينيت مخيله دن خلاص اولورلر شويله كه حقيقة الحالل بنه بورباعي سري مرآت كلور * رق الزجاج ورقت الخمر * وتشابها فتشاكل الامر * فكانما خمر ولا قدح * وكانما قدح ولا خمر * الحاصل عالم كثرت كه عالم اسما وصفات وعالم وحدت كه عالم ذاتدر چون سالك قاب قوسين مقامنده قيام ايده قوسين توهميله كثرتدن خلاص اولماز فچانكه سري ترقي ايدوب اوادني مقامنده بحر وحدته دخول ايده استغراق تام ايله جميع انيات وتعينات كيده حقيقت يكرنكي ظهور وجمال عين الجميع تجلي ايدوب دورنكيء كثرتدن دور وقيد تفرقه دن آزاد اولور وبو مقامده اشيا كوزينه كورنمز اولور نتكم بركيمسنه حدت ايله شمسه نظر ايدوب صكره اشيايه التفات

بو معنی دخی ممکندر که صدرنك اولان جامه لرك اصلده رنکی ساده و بر رنکدر ولکن متعلقات اعتبار يله صدرنك اولمشدر صبا کبی که هبو بی یك رنك وآثاری صدرنکدر بو صورتده کثرت وحدته ارجاع اولنمش اولور صورت اولی ده عکس اولدیغی کبی وصورت ثانیه مقامه انسبدر زیرا اختلافك اتفاقه رجوعنی بیان مقامیدر بونده ختم ایله قلب انسانه اشارت واردر زیرا قلب انسان کدورات سوادن صفوت پذیر اولدقده ختم عیسی کبی انده تجلیات متنوعه ظهور ایدر که هر بری بر کونه در ولکن بو معنانك ظهورنه یکرنکی سرك تأثیری لازمدر یکرنکی عیسانك تأثیری اولدیغی کبی و بو مرتبه ده قلب صبغة الله سرنه مظهر اولور وجامه لر اعضا وقوایه رمزدر زیرا هر بری وجود انسانه بر ثوب کبی اولمشدر و بونلرك انصباغی حاللرینه کوره تجلیات مختلفه دن بهره مند اولدقلریدر مثلا سمعك حقله استماعی ودرونه خطابك وصولی و بصرك حقله رؤیتی ومسافهٔ بعیده ده اولان نسنه‌یی مطالعه سی وشمك روایح جنتی استشمامی کبی و علی هذا مع هذا قلبه واقع اولان تجلینك حرارتندن خارجده آثار دخی لایح اولور * وللارض من كأس الكرام نصيب * خواسی او زرینه اعضا وقوی دخی اول حالت شهیه دن مستفیض اولور مثلا رخسارده اثر حمرت ظاهر اولور اول سببدنکه ظاهر انسان باطننه آینه واقع اولمشدر * نتکم باطن دخی جانب غیبدن توارد ایدن لوایح وانواره مرأت دشمشدر (لمحرره) فطوبى ثم طوبى ثم طوبى * لمن فى جنة العرفان طوبى * ففى الاغصان من طوبى نصيب * لمن للحق فى الحق نسيب

نیست یکرنکی کز وخیزد ملال
بل مثال ماهی وآب زلال

* خیزد * مضارعدر مصدری خیزیدن کلور کسرله ایاق اوستنه قالقمق واوری طورمق معناسنه بوراده مراد قیام حصولدر * ملال * عربیدر تألم وانفعال معناسنه نتکم نعمة اللهده مصرحدر وتاج المصادرده کلورکه ملال وسأمت سیر برآمدن یعنی برنسنه دن طوق اولمق واوصانوب آنك کثرت مزاوله سندن نفسه فتور وکسل عارض اولمق * ماهی * بالقدر ظاهر اولان بودرکه اصلنده ماییدر همزه ایله صکره تخفیف ایچون همزه هایه قلب اولنمشدر مائیت وماهیت کبی مرغ آبی یه بحری دید کاری دخی بوکا شاهددر

جدا واجتهد ان یکون ذلك من کمالاتك وسرا لك فی جمیع حضراتك
(لمحرره) اولمسه دلده غایهٔ اخلاص * سود ویرمز اکا کمالاتی *
داخل بیت دل اولمزکیمسه * قر مدن آنده منات ولاتی

جامهٔ صد رنك ازان خم صفا

ساده و یکرنك کشتی چون صبا

* صبا * کونیله کیجه برابر اولدقده شرق جانبندن اسن یله دیرلر وجه تسمیه
بودرکه صبوت هوایه میل ایلکدر باد صبایه دخی نفوس میل ایدر زیرا
طیب نسیم وروحی واردر تفصیلی کذرایتمشدر بعدذا باد صبانك یکرنك
اولدیغی بودرکه جانب واحددن هبوب ایدوب سائر باجکبی انده
فی الجمله اختلاف یوقدر و بردخی صبانك هبوبیله انواع ازهار والوان
برك ووردو ریحان وآثار ظاهر اولور زیرا موسم بهارده واقع اولمغله جمیع
نباتات وانبات اکا مضافدر نتکم میوه نك نضجی شمسه والونی قمره
وطعمی کواکبه منسوبدر و بومعنایی تصریح ایدوب محمدیه ده کاور
* ع * صبا نقاشی رنکامیز ایدوب یازدی هرآرایی * پس کرچه الوانده
وحدت یوقدر ولکن هر اونده ظهور ایدن وحدت نوعیه وشخصیه
صبایه مستنددر فاعرف جدا (معنای بیت) بودرکه اول صفایه مضاف
ومخص اولان خم صبغدن بوزرنك یعنی اصباغ مختلفه اوزرینه مصبوغ
اولدی مطلوب اولان جامه وملبوس صبا کبی ساده ویکرنك اولوردی
یعنی صباده اولان یك رنکلك وجهت وحدت قابل رنك اولان اشیایه
تعلق ایتدککده هر بری کندی اون مخصوصی اوزرینه ساده ویکرنك
ظهور ایتدیکی کبی حضرت عیسانك تأثیر نفس نفیس وظهور آثار
وحدت جامه سیله دخی الوان ثیاب انواع اصباغ اوزرینه ساده ویك
رنك ظهور ایتدیکه هر بری ساده برلون اوزرینه ایدی نتکم * فنی کل شیء له
آیة * تدل علی انه واحد * نظمنده وحدت مذکوره یه اشارت واردر
بوندن ظاهر اولدیکه دو رنك اولمق ترکیب حسنیله در یعنی تجلینك
تنوعیله در نتکم بعض ازهارده مشاهددر و بووحدته (کنت کنزا)
مقاله سنده تله وحدت ناظر وکثرتی اسما وصفات مشعردر (لمحرره)
مکاشف ایلدم بوسری اخی * نه دیمك لازم اولدی دخی * عبقری
بر بساطی قلدم فرش * نیلرآنی بولان جهانده نخی * بومقامده

عیسی علیه السلامدن اولمق اوزره مثبتدر که حضرت عیسایی والده‌سی مریم علیها السلام بر صباغه کوتروب آل شوغلامی واکا صنعتدن برنسنه تعلیم ایله دیدکده استاذ دخی قبول ایدوب اسمك ندر یاغلام دیو سؤال ایتدی اول دخی جواب ویروب عیسی بن مریم دیدی استاذ دخی یا عیسی طوت شو دستی بی وارمقدن شوکو پلری طولدر دیو امر ایلدی اول دخی امری یرینه کتوردی صکره استاذی اکا صباغ وثیاب تسلیم ایدوب وار هرلونی ثوبیله باشقه کوپه وضع ایله دیدی وعیسایی صباغ خانه‌ده الیقو یوب کندیسی منزلنه کتدی عیسی دخی ثیابك جمله سنی برکوپه وضع ایدوب صباغك جمله سنی دخی اول کوپ ایچنه القا ایدوب والده سنه کتدی وایرته سی کون کلدی صباغ دخی کلوب ثیاب وصباغك مجموعنی برکوپ ایچنده کوردکده بی حضور اولوب غضبه کلدی وعیسایه عتاب ایدوب بنی هلاك وثیاب ناسی اتلاف ایلدك دیدکده عیسی دخی استاذنه سؤال ایدوب دینك ندر دیدی اول دخی یهودیت دیدی پس عیسی اکا تلقین ایدوب لا اله الا الله وان عیسی روح الله دیو اقرار وتصدیق ایله والکی کوپه ادخال ایدوب هرثوبی باذن الله تعالی صاحبنك مراد ایتدوکی اون مخصوص اوزرینه اخراج ایله دیدی بو کلام روحانی استاذنه تأثیر ایدوب خلافدن مصون وهدایت حقه مقرون اولوب اقراره کلدی وعیسانك دیدیکی کبی ایلدی وسوز عیسانك چقدی نتکم قلب واحدده تجلیات مختلفه ظهور ایدر اگرچه که بو اختلاف صوری فی الحقیقه بحسب المبدأ اتحاد معنوی یی منافی دکلدر بو فقیرك بعض وارداتنده بو عبارتله کلور (اقرب الناس درجة من الانسان الصباغون) یعنی انسان کامله درجه جهتدن خلقك اقربی صباغلردر زیرا صباغلرك الوان صبغی انسان کاملك انواع تجلیسنه متشاکلدر نتکم واردات حقیه نام کتابمزده مفصلا تبیین اولنمشدر وبونده یکرنك ایله مخلصه اشارت واردر زیرا ظاهر وباطنی متوافق اولا نه یکرنك ومنافق ومرائی یه دورنك دیرلر واخلاص اسرار حقدن برسر عظیمدر که الك حقیقتی مقام ذاته وصولدن صکره ظاهر اولور انکیچون انبیا وکمل اولیایه زیاده اختصاصی واردر وجمیع معجزات وکرامات وکمالات انك اوزرینه دائردر زیرا هر کمالك ظهوری توجه احدی یه منوطدر بو توجهك تأثیری ایسه تدقیق اخلاصه ناظر درفانظر

کندی هوای مقتضاسی اوزره بردین باطل اتخاذایدر بوسیدرندکه اهل هوی اولان اهل هدایه یاراولمز زیرا وجودنده علاقات اصنام چوق وقلبنك محل واحده ارتباطی یوقدر (لمحرره) کوستر موجلرین بحر هوی * غرق اوئورانده طالبان سوی *

{ اوزیك رنکی عیسی بوندا شت }

{ وزمزاج خم عیسی خوندا شت }

* مزاج * طبایع اربعك اجتماع وترکبندن حاصل اولان کیفیتدر وفی القاموس المزاج من البدن ماركب عليه من الطبايع * خم * ضمله کوپ معناسنه درکه عرب دن وجب ونقیره دیرلر بعدذا خم ایله مراد آب معمودیه دکلدر بلکه صبغ ثوب ایچون اتخاذ اولنان کوپدر نتکم تقریری کاسه کرکدر زیرا آب معمودیه اصلنده بر صودرکه حضرت عیسی علیه السلام ولادتنك اوچنجی کونی اول صویله غسل اولنمشدر صکره نصاری اول صویی اصفر قبلوب معمودیه دیو تسمیه ایتدیلر ومولودلری دنیایه کالدکچه اول صویه غمس ایدوب الآن صار نصرانیا حقادیرلر واول صونقصان پذیر اولدقچه اوزرینه ماء آخرقو یوب مزج ایدرلردی نتکم قرآنده صبغة الله آیتی بوقصه یه اشارتدر ولکن غاب اقطارده واقع اولان کنائسده ذکراولنان صو بوقدر بلکه اکابدل آب ازهاروار در یعنی فصل ربعده انواع ازهارك صوین چیقاروب وایدلرینك بوزلرینه اندن سیرلر وزعملرنجه تبرك ایدرلر (لمحرره) اولسه مرداره ملاقی طاهر * اوده مردار اولور بلی ظاهر * زمزمه دوشسه قطرۂ صهبا * آنی نوش ایدنه دیمز صحا (معنای بیت) بودرکه اول عدو رؤساء نصارایه دین عیسایه متعلق طوامیر مختلفه عرض ایتسیله حضرت عیسی نك یکرنك وساده مشرباکندن وجهت وحدتندن قوقی طوتمدی وشمه طویمدی واکا صبغ ثیاب مختلفه ایچون اختصاصی اولان خم معهودك مزاج وکیفیتندن خوی وطبیعت طوتمدی ومطلع اولمدی اکراول جهت وحدتدن خبردار اولایدی کثرت طوامیرله خلقی تفرقیه دوشورمزدی الحاصل حضرت عیسی علیه السلام فی الحقیقه یکرنك ایدی وانك یکرنکی درونی کوپ ایچنده مجتمع ومخلوط اولان اصباغ مختلفه یه بیله تأثیرا تمشیدی زیرا (وجعلناها وابنها آية للعالمين) آیتی ذیلنده بعض تفاسیر جلیله ده عجایب

هردم تازه درحقیقتی بودرکه خزان تغیره دلالت ایدر بوعالمده ایسه
دنیاده کبی تغیر یوقدر زیرا دنیاکه عالم ملکدر مبداء تغیردر قلب ایسه
عالم ملکوتدن اولمغله اربابنك تجلیسی دائم وشهودی باقیدر شوقدر
واردرکه تجلیاتده تلوین واردر ازهار ورياحین واورادك انواعی
اولدیغی کبی بوایسه ممدوحدر ودنیاده بعض ارض طیبه واردرکه انده
فصول اربعه معتدل اولمغله اکا جنت الارض دیرلر پس بوجنت الارض
جنت معنویهٔ کله ناظردرکه الی یوم القیام رونق ونضارتی باقیدر
(لمحرره) بوله کور بویله جای پررونق *طوته کورانده صفابله قونق *

﴿ این نمط وین نوع ده طومارودو ﴾

﴿ برنوشت آن دین عیسی را عدو ﴾

نمط حرکت ایله طریقت و برنسنه نك نوعی معناسنه کلور*عدو*حبیبك
ضدیدرعدواصلنده تجاوزومنافات التیامدرکاه اولورکه قلب ایله اولورکه
اکاعداوت ومعادات دینلوروکاه اولورکه مشیله اعتبار اولنورکه
اکا عدو دیرلر وکاه اولورکه عدالته اخلال ایله اولورکه اکا عدوان
دینلور و بونده برای قافیه یادو اشباع ویاخود عدو قصر اولنور (معنای
بیت) بودرکه بوذکر اولنان طریقت وجهت واسلوب ونوع اوزره
اون ایکی طومار یازدی اولدین عیسایه عدو ودشمن اولان وزیر مذکور
(سؤال اولنورسه که یازیلان اون ایکی طوماردن زیاده تکم دریکی کفته
لفظلرینك عددی دلالت ایدر (جواب بودرکه تصریح اولنان دریکی
کفته الفاظندن مراد طوامیری حصر ویاعدم حصر دکلدر بلکه
طوامیرده مطلقا امورمتضاده درج ایتدوکن بیاندر وبردخی بودرکه بعض
طوامیرده متوافق اولان کفته لرك ایکیسنی ویازیاده سنی جمع مانع یوقدر
زیرا مانع اولان متخالفینی درجدر ومانع بودرکه بودرج آنك طوائف
نصارایی اضلالنه مانعدر فاعرف جدا بوند قلب ونفسك احوالنه
اشارت وارد زیرا قلبك صفتی بودرکه قرآنده کلور (اولئك كتب فى قلوبهم
الايمان) ایمان قلبده مکتوب ومثبت اولیجق اثری جمیع اعضا وقوایه ساری
اولور و بو کتابت واحده کفایت ایدرونفسك صفتی بودرکه (ولما يدخل
الايمان فى قلوبهم) ایمان قلبده مکتوب ومثبت اولیجق حواس ظاهره
وباطنه وشهوت وغضبك حکمی اجزاء وجوده منبث اولوب هربری

وحدتی کبی بوراده وحدت ایله مراد احدیتك حکمی اولان معنادرکه ذات حقده تعدد اسما وصفات ونسب واضافات اعتبار ایتمکدر نتکم کثرت ایله مقصود واحدیتك اثری اولان معنادرکه ذات حقده ذکراولنان اموری اعتبار ایتمکدر انکیچون عبد الاحد حضرت احدیه وعبد الواحد حضرت واحدیه اهلیدر واحدیت مرتبه سنك صاحبی وحید الوقت اولوب قطبیت کبری ایله دخی متصف اولور زیرا قطبك اسم اعظمه مظهریتیله نظیری یوقدر اسم اعظمك نظیری اولمدیغی کبی بحر محیط وجبل قاف وعرش اعظم وسلطان عالم بومرتبه یه ناظرلردر وبووحدت منتهای مراتب اهل سلوکدرکه بومرتبه ده علایق بالکلیه منقطع ومرتفع اولور نتکم حضرت هدایی قدس سره نظمنده کلور * وحدت شرابن کیم ایچه * فانی علائقدن کچه * وبومرتبه نك صاحبی اغرب غربادندر نتکم خبرده کلور (فطوبی للغرباء) زیرا بونك صاحبی هرحالده حقله آشنادر وبوآشنالقده اکا آشنا یوقدر پس خلق اراسنده غریب اولور (معنای بیت) بودرکه تاکه زهر وشکردن کچمیه سن لخن کلزار وحدتدن قوقی ایلدر ورایحهٔ طیبه شم ایدرسن ونفحات آلهیه وانفاس رحمانیه بولورسن یعنی زهرکه عالم قهر وجلال وشکرکه عالم لطف وجمالدر اضافاتدن اولمغله بونلرك تعلقاتندن فناء تام بولوب مبداء اولان قهار ولطیفه واصل اولمدقچه واثنینیتدن نجات بولمدقچه کل کلزار وحدتدن استرواح واستشمام ایتمك ممکن دکلدر زیرا قهر ولطف عالم صفاته کوره درکه مرتبهٔ قاب قوسیندر ومبدأ کل عالم ذاتدرکه اوادنی درجه سنه ناظردر پس عقبهٔ اوادنی اولان قاب قوسین قطع اولنمدقچه هویت ذاتیه منزلنه وصول حاصل اولمازنتکم مراراذکری سبق ایتمشدر بونده عالم وحدتی کلزاره وآنك تجلیات ذاتیه سنی کله واندن حاصل اولان نفخهٔ معنویه یی بوی کله تشبیه واردروکاه اولورکه هنکام تجلیده رایحهٔ صوریه دخی حس وشم اولنور زیرا عالم صورتك کمالاتی عالم معنایه تابعدر وکلزاره تشبیه اولنمق کمال لطافت وطیب نسیم وایراث انبساطندن اوتوریدر وبوکلزار جمیع مواطنده اربابنه تروتازه در زیرا انك اوزرینه عواصف نفس اسمز وقهر وجلال آنك سیم بهارن کسمز پس سروکبی

﴾ هر یکی قولیست ضد همدکر ﴿
﴾ چون یکی باشد یکی زهر و شکر ﴿

* ضد * اضداددندر مثل ومخالف معنالرینه کلور نتکم قاموسده مصرحدر بوراده مرادمعنای مخالفدر * یکی باشد یکی * ایکنجی یکی تأکیدایچوندر * زهر وشکر * بالاده شرح اولنمشدر بوراده زهروشکردن مراد آجی وطتلودر زیرازهر آجیده وشکر طتلوده علم اولمشدر (معنای بیت) بودرکه هر بری اوبرینک ضدومخالفی برقولدر یعنی طوامیرده مندرج اولان اقوال ووصایادن هر بری مؤداده آخره مخالفدر زیرا نیجه براولور زهر وشکر یعنی زهر وشکر فی الحقیقه براولمدیغی کبی اقوال مسطوره ووصایای مشفوره دخی بردکلدر زیرا کیمی مخالفدر زهر کبی وکیمی موافقدر شکر کبی بونک جوابی بیت سابقک شرحندن مفهوم اولور حاصلی بودرکه قهر ولطفک مبدائی بردر واول مبدأده اندراجلری حسبیله امرواحد دینلور نتکم زهر وشکر تحت وجودده داخلدرا کرچه که زهردیدکاری نسنه کندی اوصافی تعینی ایله متعین اولدقده شکره مخالف کلمشدر وبالعکس وبوندن دخی اظهر ابرنیساندن تقاطر ایدن قطراتدرکه صدفده تعینی حسبیله زهر اولور وبواختلاف خدام اولان اسمانک تربیه سیله تعین یوزندن حاصل اولور پس اسما اسم اعظم تحتنده داخل اولدقلری کبی حقایق اسمادخی اسم اعظمک حقیقتی تحتنده داخل اولمشلردر ولکن وزیرمز بورکتلوین کلامدن مقصودی ارباب طوامیری سرکردان ایدوب میانلرنده اختلاف ایقاع ایتمکدر تاکه بواختلافله متشتی ومتسلی اوله زیرا مقالاتده اختلاف ظهورنده هر کسک دفع تعارضه قوتی یوقدر خصوصاکه بعض اختلافات توفیق کنو رمز ایمان وکفرکبی یعنی ایمان وکفرک هر بری حقه تعلق اینسه ضدینک اجتماعی لازم کلور مکر ایمان حقه وکفر ماسوایه تعلق ایده نتکم بالاده تحقیق اولنمشدر فاعرف جدا

﴾ تازز هرواز شکر درنکذری ﴿
﴾ کی تواز کلزار وحدت بو بری ﴿

* وحدت * کثرتک ضدیدرکه برنسنه نک عدم انقسامیدر جزء لایتجزی

مع هذا ارالرنده تفاوت فاحش واردر زیرا بوزده عددیت موجود
برده ایسه اول معنی مفقوددر پس یوزك بردن طقسان طقوز مرتبه
تفاوتی وار یکن یوزه کیم دیرکه بردر و بومعنایی کیم فکر ایلر وبو اطلاقی
کیم ایدر مکر مجنون اولوب فکر واطلاق ایلیه الحاصل یوزه بردیمك
وکثیرایله قلیل برابردر دیوسو یلمك مقتضای عقل دکلدر بلکه بوسوز
دیوانه سوز بدرزیرا دیوانه عدیم العقل اولمغله بی اندیشه سو یلر وکلامنك
واقعه مطابقت وعدم مطابقتن بیلمز عاقل ایسه بو یله دکلدر بونده
اشارت واردرکه مجنون حقیقی اولان مکاشف یوزه بردیو اطلاق
ایدر زیرا جانی بحر شهود وسری دریای وحدتده مستغرقدر نتکم
بعض والهینه سؤال ایدوب اسمك ندر دیمشلر اولدخی هودیمش
سن کیمسن دیمشلر اول ینه اولکی جوابی و یروب هودیمش ینه سؤال
ایدوب نه جانبدن کلورسین دیمشلرینه هودیمش ینه سؤال ایدوب هو
لفظی ایله مرادك نه دردیمشلرینه هودیمش پس هرنه دن سؤال ایتدیلرسه
جمله سنه هوایله جواب و یرمش صکره سؤال ایدن کیمسنه بلکه هو یله اللهی
مراد ایدرسن دیدکلری کبی برکره صیحه ایده رك تسلیم روح ایدوب
وداع عالم فانی قلمش اما عقلا که اهل حجابدر وجود حقیقی و وجود
مجازی وزید وعمرو وحجر وشجر وارض وسما و بونلرك امثالی وجودات
کثیره اثبات ایدوب ثنوی اولورلر وثنویتده رایحۀ مجوسیت واردر
و بونده مراتب وجوده اشارت واردر طبیعت ونفس وقلب وروح
وخفی واخفی کبی که بونلرارباب مکاشفه وحق بین اولنلر قاتلرنده امر
واحددر ولکن تجلیات حسبیله تنوع ایتمش واعتبارات سبیله مختلف
اولمشدر نتکم رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه عقل وروح
وقلم وامثالی اسماء جلیله اطلاق اولنمشدر حقیقتی ایسه جوهر واحددر
فاماظاهر بین اولنلره کوره امر مشکلدر زیرا اوصافك کثرتندن کثرت
ذوات اثبات ایدرلر ونفس دیدکلری فی الحقیقه قلب دکلدر دیرلر بزم
کلاممز ایسه جمع اهلیله در فرق اهلیله دکلدر اکرچه که بزدخی فرق
مرتبه سنده بونلری علی حدة اثبات ایده رز (لمحرره) آینه صد هزار
و رو بردر * کورینن هر برینك برسردر *

باطندر اکرچه که مراتب مختلفه حسبیله اسما وصفات میانند ه تباین
وتفاوت واردر انسان دخی بو یله در نتکم (تخلقوا باخلاق الله)
اکادالدر ولکن وجود مجازی اعتباری سبب احولیتدر پس تجان وجود
حقیقی سری ظاهر ووحدت وجودنوری باهراوله نظر اثنینیت بالکلیه
مسدود وتوهمات وتخیلات باسرها مرفوع اولور نتکم بالاده شرح
و بیان اولنمشدر و بوندن اخذ اولنور که مجاز اهلی حقیقت اهلی یاننده
مصغر ومحقردر زیرا هر کسک قدری علم وشهودی مقداریدر پس
چونکه علم بالله وشهود مع الله اولمیه * چو کو رمز یوسفك یو زین چه
حاصل چشم اعمادن* خواسی او زرینه هست ونیست مقوله‌سی اولان
بصرده فائده اولمز و بومقام مزالق اقدامدندر زیرا وحدت وجود
سرینه وصوله نظر واستدلال کفایت ایتمز بلکه کشف صحیح وذوق
وفیض صریح لازمدر * بوندن ظاهر اولورکه وزیرمذکور نصارایه
حقابقدن دخی دم اوردی نتکم استاذیت وارشاد ادعاسی آنی ناطقدر
ولکن آنك حالنه فی الحقیقه صائبك بو بیتی مصداقدر دیمشدر
* ز بی دردان علاج درد خود جستن بآن ماند * که خاراز پابرون
آرد کسی بانیش عقربها * و بوندن مستفاددرکه هر کسك فضاحتی
حدنی تجاوز ایتمکده وکندیدن سوء مقال و یاخود قبیح فعال صادر
اولمقده در نتکم صائب نظمنده کاور * پامنه بیرون زحد خود سعادت
مندباش * نیست کمتراز هما تاجغددر و یرانه است *ولکن کندی
حالنی ستر ایتمك سبیله دنیاده مفتضح اولمیان آخرتده رسوای اولور
بوایسه فضوح دنیادن اشددر (لمحرره) برك کلغنچه ابله کندن خار
* ستر ایدر تاکه اولمایه رسوای * برك ریزان اولوب کله چوخزان *
* دل اولوب خاردمبدم دیر وای *

﴾ در یکی گفته که صدیك چون بود ﴿
﴾ این که اندیشد مگر مجنون بود ﴿

* چون* اشباع واوله کیف معناسنه در* این که * که بو راده استفهامی
متضمن اسمدر (معنای بیت) بودرکه برطومارده دخی اجراء خانهٔ
دوزبان ومداد پاش محبرتنك دهان ایدوب دیمشکه صدنه کیفیت ایله
یك اولور و کثیر اولان نسنه قلیل ابله نوجهله اتحاد مرتبه سین بولور

اصليه اوزرينه تولد وفطرت اصليه مقتضاسى اولان طبايع ممدوحه وغرائز مقبوله اوزرينه انشاء ايتمشدر ولكن بعض امور خارجيه واحوال عارضه حسبيله تغيير خلقت وتبديل فطرت ايتمشدر نتكيم نفس وطبيعته مقارنتله قلب دخى ضلاله دوشوب طريق هداى روحدن چيقوب كتمشدر بعدذا مرد كامل تكميل مراتب ايلين ومرد ناقص براز خ وقيود اهليدر ولكن مراتب و برازخ نه اولديغى تفصيله محتاجدر اربابى بيلور * نه بلسون بحرحالن اولكه منزل كاه ساحلدر *

در يكى كفته كه اين جمله يكيست

هركه اودو بيند احول مرد كيست

* اين جمله * اقواله اشارتدر نتكيم مقام وسياق قرينه درخصوصا كه اشغيده قول مصرحدر * احول * شاشيد رتفصيلى مرور ايتمشدر * مردك * آخرنده كاف اصلنده تصغير ايچوندر ارجكز معناسنه وكاه اولور بومقوله الفاظدن معناى تصغير منسلخ اولور كبيرك كبى (معناى بيت) بودركه برطوما رده دخى درج ايدوب ديمش كه بوجمله اقوال كه ظواهر متعدده نحر براولنمشدر قول واحد درهر كيمكه آنى ايكى ومتعدد كوره و برى برينه فى الحقيقه مخالف وضدقياس ايده شاشى مردجكزدرپس تصغيراحوليندن اوتورى اولوربونده اشارت واردركه جميع اشيايه هويت الهيه سرى سارى اولمغله فى الحقيقه برواحد درزيراهو يتده تعدد يوقدرنتكيم قرآنده كلور (هوالله الذى لااله الاهو) الحاصل ظاهرده كثرت اسما وصفات حسبيله تعدد كورنمك هويت جهتله وحدتى منافى دكلدر زيرا تعدد تعيندن ناشيدر تعينانك تعددى ايسه وحدت متعينى قدح ايتمز مثلا زوجيت وفرديت متنافيين ايكن تحت عدده داخلر وكذلك سواد و بياض متضادين ايكن تحت لونده مندرجلردر وعلماء رسوم ديرلركه الكلام اماخبر وانشاء يعنى كلامك خبر وانشايه منقسم اولديغى دلالت ايدركه خبر وانشادن هر برى تحت كلامده داخلدر زيرا اقسامك برى برينه اوصاف عارضه سببيله ضديتى مقسمه دخى ضديتلرينى مقتضى دكلدر والانوعده جنس بولنماق لازم كلور پس بوندن (هو الاول والآخر والظاهر والباطن) سرى ظاهر اولدى يعنى الله تعالى اضدادى جمع ايلمشدرشويله كه عين اولينده آخر وعين ظاهريتنده

کمالدن صکره در پس مرتبهٔ حقیقته قدم بصمین کسه استاذ مطلق اولمازز یرا ناقصدر وناقصك ارشادی دخی ناقصدر

مرد باش وسخرهٔ مردان مشو

روسر خود کیر وسرکردان مشو

* سخره * غرفه وزننده من یسخر منه معناسنه در یعنی اول کسه در که آنی مسخره یه آلورلر واستهزا ومضاحك ایدرلر *سرخود کیر* کندی باشك طوت و باشك آل کیت معناسنه در ولکن بو یله مواضعده کار مهمه که مشغول اول دیمکده مستعملدر*سرکردان *حیران وسراسیمه زیرا انسانك باشی دوندکده ترکیده صانغلانمق ایله تعبیر اولنان حالت حاصل اولور (معنای بیت) بودر که مرد حقیقی اول وسخرهٔ مردان اولمیه یعنی اکر مرد حقیقی اولمز سك مرد حقیقی اولانلر یاننده مسخره حکمنده ویاخود حقیقتده مسخره اولورسن نتکم (فالیوم الذین آمنوا من الکفار یضحکون) مفهومنده اکا اشارت واردر بوری کار که مشغول اول ومضطرب وحیران اولمه زیرا استاذ اولان کسه ثبات ورسوخ صاحبیدر تردد وخلجان شاکردلك صفتیدر اول سببدنکه هنوز نائل مراد اولممشلردر وتجارت کثیره وممارسهٔ وفیره ایله احوال واموردده استقرار ومکنت بولممشلردر بوندن استفاده اولنور که برخصوصده سرکردان اولان کمسه سائر یاننده سخره کبیدر زیرا حرکاتی عاقلانه واوضاعی عارفانه دکلدر وبونده اشارت واردر که مردناقص اولان مرد کامل یاننده زن حکمنده در زن ایسه رجال مجلسنده عار عیبدن خالی دکلدر و بونده قلبه خطاب واردر زیرا اضطراب قلبك صفتیدر که نفس امارهنك تلو یناتندن منعکسدر پس چون قلب تلو ینات نفسه تابع اوله روح یاننده خوار وذلیل اولور زیرا قلب ولد روحدر بناء علی هذا روح ذکورت صفتیله متصفدر ذکورك شاننه لایق اولان ایسه وقار وسکینتدر نتکم اناثك مقتضای جبلتی خفت وطیشدر وقار اهلی یاننده ایسه خفیف اولان مهاندر الحاصل آباء مراجیح ورزانه تابع اولمیان اولاد مجانین وسفها حکمنده اولور پس کرکدر که (الولد سرابیه معناه فیه مافیه) سری اوزرینه ولد تابع والد اولمغله وقور اوله بوندن اخذ اولنور که هر مولود فطرت

استنا ایهامدن خالی دکلدر زیرا استاضمله تفسیر صحف ابراهیم علیه السلامدر جمیع ملل مختلفه ایسه حضرت ابرهیمه قائل وصحفنی معتقد وقاری‌در*شناسا* صفت مشبه‌دردانا کبی بابیجی واکلایجی معناسنه(معنای بیت) بودرکه برطومارده دخی نکاشتهٔ قلم قلمش و بووجهله نصیحت ایلمش که استاذهم سنسن اول سبیدنکه استاذی اکلایجی وفرق ایدیجی سن واستاذی فرق ایتمك دخی استاذ لقدندر زیرا مبتدیده اول بصیرت یوقدرکه مبتدی ایله منتهی میاننی تشخیص وتمییز ایلیه و بونك نظیری بودرکه دیرلر*اره ابرشنلردخی اردر*ولطائف فضولیده کلور*کمال حسن مشرب عاری اولمقدر تعرضدن* ر یااهلینـه هم‌چوق اعتراض ایتمك ریادندر* الحاصل استاذ فرق ایدن وصحف ابراهیم وانجیل عیسی علیهما السلامی اوقیان خارجدن استاذ تحصیلنه محتاج دکلدر بلکه کندوسی استاذ وتربیه اهلیدر نتکم حضرت موسی علیه السلام ظهور ایتدکده سقراط حکیم دیمشدر(نحن قوم مهذبون لاحاجة بنا الی تهذیب غیرنا) ولکن بومعنی غلطدر والاجمیع حکماء ریاضیه طریق حق اوزرینه اولمق لازم کلور حقیقتی بودرکه استاده متابعت ایله مأمور اولانلرکسه البته بی متابعت سرمنزل مراده واصل اولمز کرك ذاتنده ریاضت وبعض کمالاتی اولسون وکرك اولمسون مکرکه اویسی مشرب اولوب من عندالله بلاواسطه اخذ فیضه قادر اوله بوصورتده متابعت استاذه محتاج اولمز ولکن بویله ایکن ینـه شرایع انبیادن برینـه موافقت وانکلـه عمل کرکدر اویس القرنی کبی که شریعت مصطفی علیه السلامه تابع ایدی پس حقیقته نظر اولنسه بنه بی استاذورهبرسلوکه امکان یوقدر ولکن صحبت جسمانیه ویاروحانیه اولمامق حسبیله اویسی دینلور اویسك ایسه رسول الله ایله کرچه یاجسمانی ویاروحانی صحبتی واندن بوایکی طریقك بریله اخذ ایتمکلکی یوقدر ولکن آنك هداسنه تابعدر پس حقدن اخذی ینه آنك توسطیله در والااهل نحلت کبی اولور یعنی ملت اودرکه منهاج نبوی اوزره اجتماع ایتمك حاصل اوله حفظ وعمل ایچون نحلت ایسه استبداد بالرأی واستقلال بالنظردر نتکم اهل ملل ونحل دیرلر بعدذا استاذ اولمق مراتب اربعه‌ده

نون ساکنه دخی زیاده قلنسه اسم فاعل اولور پس دست بافك اصلی دست بافته اولور ال طوقیمسی معناسنه که عرفا کسب یدمراد اولنور *ورنه* واکرنه دن مخففدر یوخسه معناسنه والا کبی *زدینها* مضاف محذوفدر زاهل دینها دیمکدر تاکه حرف جرك فعل اختلافه تعلق درست اوله (معنای بیت) بودر که عاقبت کورمکلك کسب ید اولماز یعنی کسب وسعی وعمل ایله عاقبت بین اولمق ممکن دکلدر والا نچان اهل دین اولنلردن اختلاف اولور وبری برلرینه مخالفت وجوده کلوردی زیرا هر بری نظر واستدلال یوزندن مطلوبنی کسب ایتمشلر وعاقبت الامره وصول ایچون چپ وراست فکره کیتمشلر پس بومعنی کسب یدله حاصل اولمز بلکه علم ضروری ویا کشف صحیح ایله دست داده اولور بوسببدندر که علما بالله ارالرنده اختلاف یوقدر حتی وارد اولان فیض والهاملك الفاظ وعباراتنده بیله موافقت اوتحاد واردر علماء رسوم ارالرنده بعض معانیده توارد خاطر اولدیغی کبی واول اختلاف که بعض ارباب سلوك ارالرنده واقعدر کشف صحیح اولمدیغندندر شیخ اکبر قدس سره وبعض کباره مخالفت ایدنلرك مخالفاتی کبی پس مخالفت قاصرلر جانبنه ناظردر الحاصل کسب موصل عاقبت ومنتج مطلوب اولمامغله اهل کسب ارالرنده اختلاف واقع اولمشدر بوجهتدندر که معتزلی وامثالی اهل سنته مخالفت ایتمشلردر مثلا معتزلی انکار رؤیت ایدر اهل سنت قائل اولدیغی کبی رؤیته قائل اولماز بلکه عقل قاصریله نظر واستدلال وتأویل ایدوب آیات رؤیتی ظاهرندن صرف ایدر لاجرم رؤیت مطلوبدن محجوب اولور زیرا انك ذاهب اولدیغی نسنه علم صحیح اهلنك مسلکندن خارجدر اکرانده عاقبت بینلك اولایدی اعتقادده اهل سنته موافقت ایدر وانلرك ذاهب اولدیغی رؤیته ذاهب اولوب بووجهله میاندن خلاف مرتفع اولوردی سائر ملل مختلفه نك دخی دین اسلامه مخالفتی بوکا قیاس اولنه (المحرره) مرغ بی پرکبیدرتیر نظر * ایرمیوب منزله قالور یولده * کشفله سالك اولوب حقه ایرش * قالمه عقلك ایله صاغ وصولده *

درینکی کفته که استاهم توی
زانکه استاراشناساهم توی

* استا * استاذ لفظندن تخفیف اولنمشدر ولکن مصراع ثانیده اولان

آله آخرك دعوت ايتديكى آلهك غيرى اولوردى قرآنده ايسه كلور (والهكم آله واحد) وبو خطاب آدم عليه السلامدن قيامتهدك كلن طوائفك جملهسنه شاملدر انتهى ترجمة كلامه بالاجمال وبعض كبار بيورمشلردركه كتاب وسنتده وارد اولان آيات صفاتى قبول ايتمهده عقولك توقفى ضعفندن وعدم ذوقندندر اكر ذوق انبيا وايمان اوليا كبى ذوق وايمانلرى اولايدى اول اوصافى حقه نسبت ايتمكده توقف ايتمزلر وعقل قاصرلربله تأويل يولنه كتمزلردى ولكن نتيجهيه عدم وقوفلرندن زيغ اهلى اولدبلر وعاقبته عدم عثورلرندن تأويللربله خطا اوزرينه مصر اولوب قالديلر وحاللرنجه بلالرين بولديلر وبونده هركون ملت نفس وطبيعت وقواى شريرهيه اشارتدر زيرا بونلر قلب وروح وقواى خيرهنك ارشادينه تابع اولمايوب هربرى خطا اوزرينه قالديلر نفسك خطاسى هوا وطبيعتك زلهسى شهوات ماسوادر وبونلر مظاهر قهرك تأييديله محو العاقبه اولديلر زيرا عاقبت بين اولميانه تابع اولان غائلهدن خلاص اولمز نتكم وزير مزبور استاذاق ادعاسنه دوشوب زعمنجه خلقه ارشاد صورتن كوستردى وبو يوله سلوك ايديكز غايتى حميدهدر ديدى پس جملهسى اهل مكر اولوب نار فرقت وحرقتده متعذب ومحترق اولديلر وقرآن كريمده كلور (فكان عاقبتهما انهما فى النار خالدين فيها) * ع * كرهه تابع اولان كرهدر * اللهم احسن عاقبتنا فى الامور

عاقبت ديدن نباشد دست باف
ورنه كى بودى زدينها اختلاف

* دست باف * وصف تركيبيدر باف بافتندندر طوقيمق معناسنه نتكم ديبا باف ديرلر ديبا طوقيجىيه وبوريا باف ديرلر حصير طوقيجىيه ولكن ديبا باف وامثالنده اولان باف لفظى اصلنده بافندهدر اسم فاعل اولمق اوزره كه بافدكلمهسندن مشتقدر دست بافده اولان باف ايسه اصلنده بافتهدر اسم مفعول اولمق اوزره كه بافت لفظندن مشتقدر زيرا اسم فاعل مضارعدن واسم مفعول ماضيدن مأخوذدر نتكم محلنده مبيندر پس ماضينك آخرينه هاء غير ملفوظه الحاق اولنسه اسم مفعول اولور نتكم هاء مذكوره مضارع آخرينه الحاق اولنوب حرف اصلى

(صم بكم عمى فهم لا يرجعون) وصائب نظمنده واقعدر ❊ واقف نمى شوند كه كم كرده اند راه ❊ تا رهروان براهنمايى نمى رسند ❊ بونده عقل قاصر ايله نظر واستدلال طريقنه سلوك ايدوب قرآنى تأويله تصدى ايدن يتمش ايكى فرقهٔ ضاله نك حالنى بيان و سلوك غير صحيح ايله راه حقدن عدول ايدوب زيغ وضلاله دوشن اون عدد طائفهٔ متصوفهٔ هالكه نك عاقبت امرلرن عيان واردر محكيدر كه فحول متكلمیندن محمد شهرستانى كه كتاب الملل والنحل صاحبيدر آخر عمرنده امرنده عاجز وادله سنده متحير اولوب مذهب عجائزه رجوع ايدوب (عليكم بدين العجائز فانه من اسنى الجوائز) ديردى وبو نظم عجيبى دائم انشاد ايدوب سويلردى ❊ لقد طفت فى تلك المعاهد كلها ❊ وصيرت طرفى بين تلك المعالم ❊ ❊ فلم ار الا واضعا كف حاير ❊ على ذقن اوقارعا سن نادم ❊ وفاضل مزبورك غايت مقالات ونهايت كلماتى بو اولديغنه وجه بودر كه عبد بن محمد عليه السلامه نه تنزيه ونه تشبيه ده نظر عقلدن بر نسنه ادخال ايتميه بلكه ذات و صفات حقده وارد اولان آياته على بابها ايمان كتوره وعلمنى حقه تفويض واحاله ايليه اشته طريق سلامت ودين صحيح بودر كه صحابه وسلف صالح آنك اوزرينه ثابتلر وراسخ فى العلم اولنلر آخر امرلرنده اول وجهله معتقدلر ومتحققلردر پس بر كيمسه كندى نظر واجتهادى اوزرينه مصر اولسه وعقل ورأينه اعتماد ايلسه اول كيمسه رسول الله عليه السلامك جانب حقدن كتوردوكى امر دينده مطلقا متبع دكلدر اشته طالب سلامت اولنلره وصيتم بودر زيرا مراد حقى قطع ايتمك عسيردر انكيچون عقلا ادله ده اختلاف ايتمشلردر شويله كه معتزلى اشعريه مخالفدر وبالعكس وبونلر حكماء ايله متضادلردر وبالعكس وهر طائفه آخرى تجهيل وتضليل وتكفير ايدر پس معلوم اولديكه معناى مذكورك سببى نظرده اختلاف ودليل صحيح اوزرينه عدم عثوردر انبيا عليهم السلامدن ايكى كسه قطعا اختلاف ايتمشلردر وبلكه جملهسى خلقى حقه باب واحد اوزرينه دعوت ايلمشلردر يعنى اصول شرايعده متحدلر وفروعده مختلفلردر فروعده اختلاف ايسه مضر دكلدر بلكه مضر اولان اصولده اختلافدر زيرا بو صورتده دعوت صحيح اولمق لازم كلوردى اول سببدنكه برينك دعوت ايتديكى

بحزنون) بو مقامدن اخذ اولنورکه مجرد شرف عارضی‌یه اعتبار بوقدر بلکه شرف عارضی‌نك تبر اولدیغی شرف ذاتی‌یه انضمام ایله‌در ولطائف ابن کالده کلور * صورته باقز نظر اهلی اولنلر غم دکل * * دلبر سیمین بدن بولمزسه زرین جامه * نه مذهب جلده رغبت وارنه زرین اوحیه * نظم فردوسی درمرغوب ایدن شهنامه * بوندن ظاهر اولورکه برکسه‌نك کمال معرفتی کندنه حسب اولمق جهتندن کافیدر (لمحرره) * صابمز ارباب معرفت اصلا * صفر کبی حسابه احسابی * نسبك نفعی یوقدر عقباده * اوقوقرآنده فلاانسابی *

* عاقبت دیدند هرکون ملتی *
* لاجرم کشتند اسیر زلتی *

* عاقبت * بالاده شرح اولنمشدر بوراده فعل مؤخرك مفعولیدر * هرکون ملت * هرنوع ملتدرکه ملل کفروزیغ وضلالك جمله سنه شاملدر * لاجرم * حقا معزله سنده‌درکه تحقیق وتأکید ایچون مستعمل کلمهٔ مرکبه‌در فرادن منقولدرکه لاجرم اصلنده لابد ولامحالة معناسنه‌در صکره کثرت استعمال ایله معنای قسمه تحول ایدوب حقامعناسنه مأخوذدر انکیچون لامله مجاب اولوب لاجرم لافعلن دیرلر باقی تفصیل سورهٔ هوده (لاجرم انهم فی الاخرة هم الاخسرون) آیتی تفسیرنده مبیندر * زلت * زاء معجمه نك فتحیله خطا معناسنه‌در یعنی من غیر قصد صوابدن زوال وانحرافدر زلهٔ انبیا دیدکاری افضلدن فاضله تنزل ایله زال واقع اولدیغیچون‌در فاما فی الحقیقه انبیا معصوم واولیا محفوظلردر فاعرف جدا بعدذا بیت لاحق دلالت ایدرکه بو بیت مقولات وزیردن دکلدر بلکه مولانا قدس سره‌دن بطریق التهکم صادر وواقع الحالی بیاندر غفلت اولنمیه (معنای بیت) بودرکه ملل مختلفه‌دن هرکونه ملت وارباب بدع واهوادن هرنوع اهل ضلالت عاقبتی کوردیلر وسرانجام کاره مطلع اولوب کنهنه ایردیلر لاجرم اسیرزلت وخطااولوب ضلالت وغوایته دوشدیلر یعنی اکر انلر عاقبت بین اولسه‌لردی طریق ومذهبلرینك سوء عاقبتنه مطلع اولوب رجوع ایدرلردی ولکن استاذ حاذق ومرشد کامله عدم مقارنتدن ناشی تیه ضلالده تایه ومتحیر قالدیلر وحقه انابتله طریق صوابه مهتدی اولمدیلر وقرآنده کلور

زوجرا عما اتى به كما قال فى المغرب وهذا امر تأديب ومبالغة فى الزجر عن دعوى الجاهلية وبعض لطائف كلامده كلور * مجلس اهل معرفت اولسه * هركشى يرينى تدبر ايدر * سفهانك كيمسى انكيچون * * چابى بن ديو تفخر ايدر * ليك مجلسده اولسه بحث علوم * * نه بلا درديو تصور ايدر * كندويه ناكهان خطاب اولسه * بلى پس برله مجلس پر ايدر * چابى سنده سويله ديسه لر * باشلر انسابنى تذكر ايدر * * سو يلدر اولك ابجدى بلمز * اب وجد ايله تفخر ايدر * من تعزى حديثنى بلمز * نه تصور نه خود تفكر ايدر * وابن كمال رحمه اللهك بعض معارفنده كلور * چابى لكده يلك مدخلى بوقدر نسبك * علمله متصف اولان كشى اولور چابى * بونده اشارت واردر كه صنايع وحرفده استاذ ظاهر اولدبغى كبى علوم ومعارف حقيقيه ده دخى استاذ باطن لابدر تاكه انك ارشادى يوزندن عاقبت مطلقه اولان قرب حق ووصول سر مطلق حصوله كله نتكم ناظم قدس سره حضرت صديق رضى الله عنه اولادندن وعلوم رسميه وقوانين كليه وجزئيه ده بوقدر مهارتى وار ايكن ينه شمس تبريزى رحمه اللهك صحبتنه دخول ايليوب ارشادينه سر فرو ايتدى وبوندن فهم اولنور كه دولت وصول الى الله ايله مستسعد اولميان كيمسه علوم كسبيه دن نقدر سير اولسه ينه محتاج وفقير وعاقبت بينلكدن محجوب وضرير در پس اومقوليه اقتدا ايتمك صحيح دكلدر زيرا محتملدر كه كعبه ديركن تركستانه ايصال ايده وبونده قلب وروحه دخى اشارت واردر زيرا قلب وروح علوى اولمغله حسب صاحبلريدر نتكم نفس وطبيعت سفلى اولمغله رتبه دن دور وساحهٔ احتشامدن مهجورلردر ولكن قلب وروحك مجرد عالم ملكوتدن اولدقلرى عظم شان وعلو مكانلرينى مستلزم دكلدر بلكه عالم ملكدن اولان جسده مقارنت وتعلق ايتمكله خساست ودناءت قبول ايتمشلر در پس تنزلى ترقى يه تبديل وشرف عارضى يى شرف ذاتى يه تحويل ايچون مرشد كاملك ارشادنه محتاجلردر زيرا بوارشادله ملكات زائده ايله متصف اولدقلرى حالده وطن اصليلرينه رجوع واردر عالم ملكه تنزلدن ايسه مقصود بومعنادر نتكم قرآنده كلور (قلنا اهبطوا منها جميعا فاما يأتينكم منى هدى فمن تبع هداى فلا خوف عليهم ولاهم

عاقبت بینی آخرنده یاء مصدریه اولوق ظاهردر یعنی عاقبت کورمکلك
وبر کارك غایت ونتیجه‌سنه مطلع اولمقلق *حسب* سینك فتحه سیله
محسوب معناسنه‌در یعنی مفاخر آباء واجداددن محسوب ومعدود
اولان نسنه پس نسب دخی اصلده حسبدندر مثلا هاشمی اولمق
مفاخردن معدود وبرکمال ایله امتیاز بولمق ماکردن محسوبدر ولکن
فلان کیمسه حسب ونسب اهلیدر دیدکاری یرده حسبدن مراد نسبدن
غیری وجهله اولان مفاخردر زیرا عام خاص مقابله‌سنده ذکر اولنسه عامدن
مراد اول خاصك ماعداسیدر (تنزل الملائکة والروح) نظم کریمنده
ملائکه‌دن مراد روحك ماعداسی اولدیغی کبی وبوندن غیری دخی
کلام فروق نام کتابده‌در (معنـی بیت) بودرکه برطومارده دخی
منقار قلم دن چکیده وسلك وصیت کشیده قیلوب دیمشکه ای طالب
وصول مطالب کندنك ایچون استاذ طلب ایله تاکه سکا علوم
لازمه‌یی تعلیم وحقیقة الحالی تفهیم ایله‌ون وطریق حقده ضار ونافعی
سویله‌ون زیرا حسب ونسب ایچنده عاقبت بینلك بولمزسن یعنی بر کیمسه
حسب ونسب اهلی اولمق ایله عاقبت بین اولمق لازم کلمز انکیچون نیجه‌لر
بو پرده ایله محجوب اولوب مراده وصولدن محروم اولمشلر ومفاخر
ظاهره‌لرینه مغرور اولوب ماثر باطنه طرفنه حرکتدن قالمشلردر
پس حسبه اعتبار ایتمیوب * ع * برادیب کاملی کوردکده طفل مکتب
اول * فحواسی اوزره استاذ حاذق ومرشد کامل تحصیل ایدوب
اکا سرفرو ایتمك کرکدر تاکه آنك یوزندن جمال عاقبته مطلع اولوب
فعلا وترکا بصیرت اوزرینه حرکت ایلیه دیمشلردرکه عرب ایچنده
دعوای جاهلیت ایدوب افتخار طریقیله یاآل فلان دیرلر ویاخود
استغاثه وقتنده یالفلان دیو سویلرلردی پس بو مقوله کلماتی وانتسابی
مشعر اولان الفاظی ذم ودعوای جاهلیت ایدنلری اندن نهی ایچون
حدیثده وارد اولدیکه (من تعزی بعزاء الجاهلیة فاعضوه بهن ابیه
ولاتکنوا) وبعض روایتده کلورکه (اذا رایتم الرجل یتعزی بعزی
الجاهلیة فاعضوه بهن ابیه ولا تکنوا) یعنی من انتسب الانتساب
الجاهلی فقولوا له اعضض علی ذکر ابیك اوایر ایـك ولاتکنوا
عن الذکر والایر بالهن ولاتقولوا له علی هن ابیك بل صرحوا به تنکیلا له

(معنای بیت) بودر كه سن میسری معسردن فرق وتمییز ایله نظر قیل
معسرك حالنه ومیسرك جمالنی كور كه قنغیسی خوب ومحبوبدر یعنی میسر
فی الحقیقه اودر كه صورت حسنه ایله تصور وتمثل ایده وغایتی كوزل كله
و معسر دخی فی الحقیقه اودر كه تشكل قبیح ایله شكل ابلیه وعاقبتی
زشت اوله یوخسه اولی میسر وآخری معسر اولان میسر دكل
وابتداسی معسر وانتهاسی میسر اولان معسر دكلدر پس میسر
ومعسرك هر بری صوكنده صورتندن بللودر بوندن فهم اولنور كه
هر نسنه نك حالنه كوره صورت معنویه سی واردر كه آخرتده صورت
حسیه ایله تمثل ایدسه كركدر اكر خوب واكر زشت نتكم قرآنده كلور
(فینبئكم بما كنتم تعملون) زیرا بوتنبئه دن مراد صور اعمالی اظهاردر
نتكم تفسیر ارشادده ابو السعود ذاهب اولمشدر وبوندن اخذ اولنور كه
آخرت دنیادن خوب وقلب وروح نفس وطبیعتدن محبوبدر واهل
ریاضت وپرهیز اولنلر اهل اكل وشربدن عزیزونان جونان جوینه اطعمهٔ
نفیسه دن لذیذدر و بونده رمز واردر كه الله تعالی كیشنك ظاهرینه
نظر ایتمز نتكم حدیثده كلور (ان الله لا ینظر الی صوركم واموالكم
بل الی قلوبكم واعمالكم) یعنی اكر سزك قلوب صادقه واعمال
صالحه كز واریسه مطلقا مقبول اولورسكز كرك صور حسنه واموال
فاخره كز اولسون وكرك اولمسون والا مطلقا مردود اولورسكز واشارت
واردر كه بو معنی حالا ارباب بصیرته نمایاندر زیرا معانی واعراض
مقوله سی دائما انلره تجسد ایدر وصور جواهرده كورینور نتكم بالاده
اشارت اولندی وقرآنده كلور (انما یأكلون فی بطونهم نارا) فاعرف جدا
(لمحرره) * كشفله ظاهر اولور صورت حال * نه بیلور امر باطنی
محجوب * نظر ایله جهانده اعمایه * كه برابردر اكا زشتله خوب *

* در یكی كفته كه استاذی طلب *
* عاقبت بینی نیابی در حسب *

* استاذ * ذال معجمه ایله معلم وحاذق وماهر معناسنه در تفصیلی مرور
ایتمشدر * طلب * امر حاضردر ظاهر اولان بودر كه اصلنده طلبدر ۹ زیرا
امر حاضر مستقبلدن مأخوذدر آخرنده دالی حذف ایله وجائزدر كه
اصلنده طلب بكن اوله نهی ایچون اولان مطلب دخی بو قیاس اولنه

۹ حقیقتی بودر كه طلب
اصلنده طلبیدن در
مصدردر كه معناسی
استمكدر آخرنده یاء
حذف واولنه با زیاده
قلنوب بطلب دینلدی
زیرا امر بایله مستعملدر
صكره ضرورت حسبیله
بادخی حذف اولنوب
طلب دینلدی پس
طلبیدن عربیله فارسیدن
مركبدر طرازیدن كبی
طراز عربیدر دیه نه
كوره فاعرف منه

مع هذا ضياع محصولك بدنه دخی ضرری واردر كه جوعله هلاك وجود در زيرا وجودك بقاسی غدالهدر ودیمشلردر كه ضررك عاقبتی ثواب اولسه فی الحقيقه ضرر اولماز ونفعك غايتی عذاب اولسه فی الحقيقه نفع اولماز وحزن وسرور دخی ضرر ونفعدن معدود ومحسوبدر مثلا حزن فراق يعقوب عليه السلام كه سرور وصال يوسف عليه السلامه متصل اولدی حكما سرور دينلدی وفرح اهل دنيا كه بالآخره ترجمهٔ انقلاب بولدی فرحی عين ترح اولديغی بلندی وكاه اولور كه اولادك ولادتلرنده طرب گوستروب سورايدرلر بعد زمان وفاتلرنده ماتمه دوشرلر وبونده نفس وطبيعت فی الحقيقه عين عسرت اولدقلرينه دلالت واردر زيرا غايتلری عسرتدر كه ياعسرت حجاب وياعسرت عذابدر بوسببدن ارباب طبيعت اشتغال رياضت واصحاب نفوس راكده مواظبت مجاهده ايدرلر تاكه عسرتدن خلاص اولوب يسرت ايله مستسعد اولالر وقرآنده كلور (يريد الله بكم اليسر ولا يريد بكم العسر) وبونده اشارت واردر كه اسم مسمانك عينيدر انكيچون آنك نامی معسر اولور ديدی مسماسی معناسنه والا برنسنهنك اسمی معسر اولقدن مسماسی دخی معسر اولمق لازم كلمز مثلا شجيعه جبان ديسهلرچه ضرر وجبانی دخی شجيع اوقوسهلرچه سود واهل حقيقت قاتنده اسمدن مراد تعيين ذاتدر زيرا ذاتك تعينی اولمدقچه اسم وضع اولنمز نتكم محمديهده كلور * چون اوغلان طوغدی وبردم بر كوزل آد * وبونده رمز واردر كه مسمانك صفاتی اختلافيله اسمادخی مختلف اولور مثلا بركيسهنك صوتنده حلاوت اولسه شكر والحان متنوعهسنه كوره بلبل ديرلر اوصاف متبدل اولسه اسما دخی متحول اولور نتكم لطيفه ايدوب محبوب حقنده ديمشلردر * شمدی چشم سياهدر لقبك * صقالك اربجك قرا كوز اولور * ونيجه صلاح صورتنده اولنلرك فسقلری ظهور ايتكله بدنام اولمشلردر (لمحرره) * ايتسه پرواز اوصوت فاخر * * زاغ اولور نامی بلبلك آخر *

﴿ تو ميسر از معسر باز دان ﴾
﴿ عاقبت بنكر جمال اين وآن ﴾

* باز دان * فرق وتميز ايله ديمكدر اين معسره آن ميسره اشارتدر

اودين هر كشي بوندن ايلتور * پس كويا آتش واسبابي دنياده مستحبدر
وبونده رمز واردر كه ذوق طبع اهلي اولان كيمسه بيع وشرايي عكس
ايتمكله زيانه دوشدي فاما اكر (ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم
واموالهم) وفقنجه نفس ومالي بذل وطبع ايديدي حب ماسوادن
خلاص اولوب تجارت رابحه ايدردي زيرا بذل مال مقابله سنده جنت
صوريه وبذل نفس وطبيعت بدانه جنت معنويه بولوب ايكي نعيم ايله
متنعم وايكي سعادتله مستسعد اولوردي جنت صوريه آجله دركه
دار آخرتده در وجنت معنويه عاجله دركه دنياده در اكرچه كه آنك نعيمي
دنياده وآخرتده باقيدر ودنياده جنت صوريه اولمغه دخي امكان واردر
ولكن نظر دقيقده ظاهر وكشف صحيح الله باهر اولور نتكيم محمديه ده
كلور * ع * مكر بن جنت ايچنده كزرون كيم بو عالمده * بو معنانك نظيري
چوقدر مثلا دم شهيد كه آخرتده مسك رائحه سيله ظاهر اوله
كركدر مكاشف اولانه كوره حالا رائحهٔ مسكه مشمومدر
وعلى هذا الحاصل چونكه جنت صوريه نك حكمي دنياده اربابنه
ظاهر اولدي پس دنيا انلره كوره جنت اولمقدن خالي اولمدي
كرك سن اكا قائل اول وكرك اولمه (لمحرره) * چشم ظاهر
ايلمز ادراك باطن حالني * چشم باطن بيندن صور باطنك احوالني *
پرتو شمسي نيجه ادراك ايده اعمى اولان * يانه وجهيله كوره
ماهك يوزنده حالني * اللهم يسر لنا هذه الحالة

﴾ آن ميسر نبود اندر عاقبت ﴿
﴾ نام او باشد معسر عاقبت ﴿

ميسر ومعسر وعاقبت لفظلرينك معنالري سبق ايتمشدر (معناي بيت)
بودركه اول ذوق طبع ومشتهاي نفساني كه سهولت ايله دست داده
اولمشدر حالا كرچه آنك نامي ميسردر ولكن عاقبتنده معسر اولور
زيرا عذاب جسماني وروحانيسي ظهور ايدوب معذب اولان كيمسه ظاهرا
وباطنا عسرت بولور نتكيم بو فقيرك بعض كلماتنده كلور (اذا مضغت
حلوة فترقب قرحة واذا اصبت لذة فقد استنزلت نزلة) وبر كيمسه
انبارنده مجتمع اولان محصولني شوره زاره تفريق ايلسه عمل يوزندن
قالبا زحمت چكديكي كبي زيان جهتندن قلبا دخي غم وعسرته دوشر

اولنمشدر (لمحرره) نه بلادر که کیجه موسمی کل * قاله کل آردینه خار وخاشاك *
صانمه شربت صونر بو جام فلك * شربتی زهر در اولمه بوکاشاك

جز پشیمانی نباشد ریع او
جز خسارت پیش نارد بیع او

* پشیمان * نادم معناسنه در وندم واقع اولان کار اوزرینه غم دائمه دیرلر عدم وقوعنی تمنی ایله آخرنده یاء مصدریه در * خسارت * زیاندر یعنی رأس مالك انتقاصیدر مال وجاه کبیلرده استعمالی اکثردر اگرچه که صحت وسلامت وعقل وایمان وثوابك فقداننه کوره دخی مستعملدر دیمشلردر که قرآنده مذکور اولان خسرانك انواعی خسران معنویه یه محمولدر * بیع * مثمنی اعطا وثمنی اخذدر شرا ایسه بونك عکسیدر وبیعه شری وشرایه بیع دخی اطلاق اولنور ثمنده مثمن ومثمنده ثمن معنالری تصور وملاحظه ایله وگاه اولور که اکتفا طریقیله یالکز بیع ذکر اولور نتکم قرآنده کلور (لاتلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله) (معنای بیت) بودر که شوره زارك اکنی وحاصلی پشیمانلقدن غیری نسنه اولمازیعنی اوراده محصول یرینه پشیمانلق بتر زیرا غایتی پشیمانلقدر نتکم دیرلر (من یزرع شوکا یحصد ندما) وآنك بیع وشراسی آنك حضورینه خسارت وزیاندن غیری نسنه کتورمز یعنی بیع وشرادن فائده وسود یرینه خسارت وزیان اله کتورر بونده ذوق طبع اهلنك حالنی بیع وشراده خسارت اهلنك حالنه تشبیه ایلدی زیرا ایکی صورتده دخی زیان واردر اگرچه بری صوری وبری معنویدر نتکم قرآنده کلور (ذلك هو الخسران المبین) وبر محلده دخی کلور (خسر الدنیا والآخرة) بونده اشارت واردر که کشتزارده اولان حبوب نما وزیاده ملك قبول ایتدیکی کبی نادمك ندامتی دخی افزون اولمقده در زیرا کندنجه شدائد آخرت تفاوت اوزره در وپیش اقطندن تراش اولنور که خسارت خاسرك یاننده حاضر وموجوددر اگرچه که بحسب الظاهر مفقوددر زیرا غایة الامر خسارتدر وبعض مستقبل دخی حال حکمنده در وبرنسنه نك سببنه اتصال کندینه اتصال کبیدر وصورت ومعنی ایله تفاوت اهل حجابه کوره در والامکاشفه اهلی معانی واعراضی کندینه مناسب اولان صورت وجوهرده کورر واجدبك نظمنده کلور * واعظ بزی قورقتمه جهنمده اوداولمز * نیماغه

قبیلندندر تعمیم ایچون مکر ربع مطلقا غله یه محمول اوله بعضیلر ذاهب اولمشلردر (معنای بیت) بودرکه هر نسنه که ذوق طبع وشهوت نفسانیه اوله چونکه بچه واندن آرزو برن بوله حاصل کتورمز چورق یر محصول وغله کتورمدیکی کبی بوند ه ذوق طبع اولان مشتهیاتی شوره زاره تشبیه ایلدی زیرا ایکیسنکده ثمرهٔ نافعه ونتیجهٔ مفیده سی یوقدر پس شوره زاره کشت زار اطلاق ایتمك نیچه ایسه مشتهای طبعه دخی ذوق دیمك بویله در زیرا ذوق اودرکه اسبابك زوالیله زائل اولمیه بلکه دائما باقی قاله ارباب مکاشفه نك وجدانیاتی کبی مطعومات ومشروباتك لذتی وآواز سازو نغمات رخیمه نك حلاوتی ایسه بویله دکلدر بلکه فانیدر انکیچون اهل الله قاتنده اسباب وعدمی مساویدر مثلا نیچه ریاضت کشلر واردرکه غدانك فقدانی انلرك لذت وجدانی منافی دکلدر نتکم فخر عالم صلی الله علیه وسلم اشارت ایدوب بیورر (ابیت عند ربی یطعمنی ویسقینی) ونیچه لر دخی بوقدر بعد مسافه وار ایکن آواز افلاك وحرکات علویات استماع ایدرلر شویله که مجالس دهرده اولدیغی کبی ساز استماعنه حاجتلری اولمازو برنسنه یی مقامات موسیقیه ایله استماع ایتمکله ساده کوش طوتمق یانلرنده یکساندر زیرا قوت توحید ایله قلبلرنده ذوق کلیلری واردر شویله که ابدی انلردن مفارقت ایتمز بوسببدن ارباب طرق اراسنده اسباب ایله حاصل اولان ذوق معتبر دکلدر مکر مبتدیلرك نفوس راکده لرینی تحریك ویا مغلوب الحال اولنلرك شدت انزعاجنی تسکین ایچون اوله نتکم (کلمینی یاحمیرا) ده بو معنایه دلالت واردر * قال الشیخ الاکبر والمسك الاذفر والکبریت الاحمر قدس سره الاطهر فی کتابه سجون المسجون اذا کان الذکر بنغمة لذیذة فله فی النفس اثر کما للصورة الحسنة فی النظر (المحرره) بزم عشاقده اصوات حزین * سازاهل طربه اولدی بدل * مسئله ذوق دله دائردر * ایتمه زاهدله بومعناده جدل * بونده اشارت واردرکه شوره زاره تخم افشا اولان برزکرك مآل کاری ندامت وتحسر اولدیغی کبی مشتهیاته صرف مقدور وبذل مجهود ایدن اهل طبیعتك نهایت حالی دخی واویلا ویاحسرتادر زیرا مشتهیاتك ذواتی کرچه اکل وشرب ایله فنا بولور ولکن معصیت اولدیغی صورتنده صور قبیحه سی باقی قالور نتکم بالاده اشارت

واموردنیویه واسباب معاشه اعتبار اولمدیغندن محمدیه‌در . کاور * نه‌یمك نه‌ایچمك نه‌کلك عزیز *قوسی چون آخر اولمه مرحبا* ولکن اهل حجاب اراسنده عزیزدر انکیچون صیامی استثقال واسباب عیش وعشرت وطرب ونشاطك حصولندن حظ ایدرلر ومقتضای طبع ونفسده منع وحجر اولمدیغندن ممنون ومسرور اولورلر بوسببدن اوقات نفیسه‌یی اکل وشرب وهای وهو ایله کچوررلر وقلب وروحه زهرهلاك ایچوررلر زیرا نفس وطبیعت قوت بولدقجه قلب وروح ضعف قبول ایدرلر وانلر عزیز وزنده اولدقجه بونلر ذلیل ومرده اولورلر الحاصل بدل مایتحللك امدادی بقاء جسمه سبب وانقطاعی فنا وهلاکنه باعث اولدیغی کبی طاعات واذکارك دوامی دخی حیات قلب وروحه وسیله وانفصالی مماتلرینه بهانه‌در زیرا ظاهر بدن عالم شهادتدن وقلب وروح عالم ملکوتندر ومعارف قلب وروحدن جوارح واعضایه آثار منحدر اولدیغی کبی احوال خارجیه‌دن دخی قلب وروحه آثار مرتفع اولور انکیچون حق تعالی فرائض ایله امر ایتمشدر تاکه عالم غیب وشهادت بری بریله منتفع ومرتبط اوله و بوندن فسق وفجورله نفس وطبیعتك حالی دخی ظاهر اولدی پس شهوات ایله طبیعته امداد ایتمك خطای محض وهوائله نفسه اعانت ایلمك افساد فی الارض درو قرآنده کلور (ولا تفسدوا فی الارض بعد اصلاحها) زیرا بونده فطرت اصلیه ایله وجودك صلاحنه و یاخود ظلم نفسله افسادو بعده توبه ایله اصلاحنه اشارت واردر نسأل الله توبة نصوحا (لمحرره) صفتی توبه‌نك اولمزسه نصوح * اولسون ای دل اوتو بیه توبه* توبه مرآت دله صیقلدر * طوتسه رخسارنی زنك حوبه

هرچه ذوق طبع باشد چون کذشت
برندارد همچو شوره ربع وکشت

* بر* نصیب وحاصل ومیوه * ربع * فتحله و یاء مثناة ایله نماوزیاده کما فی الصحاح یقال راع یریع نما وزاد کما فی القاموس واریه و بغدای وعند البعض مطلقا غله ارض معناسنه کما فی الاختری * کشت * اصلنده کاف عربینك کسریله اکن معناسنه درکشت زارا کنلکدر بوراده وزنیچون فتحله اوقنورو یاخود کذشتده ذلك فتحه‌سی کسره جانبنه اماله اولنور والله اعلم بعدذا کشتی ربع اوزینه عطف عام خاص اوزینه عطف

پيداوهم آب ايچره ناره * كيمسى نار ايله او ينار كيمى آب ايچره ينار

* در يكى كفته ميسر آن بود *
* كه حيات دل غداى جان بود *

غداى جان واو عاطفه تقدريله حيات دل اوزرينه معطوفدر وجائزدركه تعدادطريقيله اوله* غدا* جسمك نما وقوامنه سبب اولان مطعومات در جان ايله مراد روح سلطانيدر حيوانى دكل زيراروح حيوانى غداده جسده تابعدر جسدك غداسى ايسه مأكولات ومشروبات وروحك غداسى طاعات وعبادات در (معناى بيت) بودركه برطومارده دخى ايراداولنوب ديمش كه ميسر اول اولوركه حيات دل وغداى جان مقوله سى ميسر اوله يوخسه اسباب معاش وامور طبيعيه نك ميسراولديغنه اعتبار يوقدر زيرا بونده كافر ومسلم برابردر نتكيم بوستانده كلور * اديم زمين سفرهٔ عام اوست * برين خوان يغما چه دشمن چه دوست * و بردخى بونلر شهوات قسمندندر كه جسد فانى يه تعلق ايتمش وحيات زائليه ارتباط طوتمشدر بلكه اعتبار غداى جان اولان طاعات وعبادات وتوجهات واسباب حيات قلب اولان ايمان واسلام واحسانك ميسر اولماسنده در وفرآنده كلور (من عمل صالحا من ذكر اوانثى فلنحيينه حيوة طيبة) و برمحلده دخى كلور (كلوا من رزقه) زيرا بورزق باالكز صورى اولانه منحصردكلدر نتكيم مثنويده كلور * فهم نان كردن نه حكمت اى رهى * زانكه حق كفت كلوا من رزقه * وامام غزالى قدس سره (وانزلنا معهم الكتاب والميزان) آيتنده مندرج اولان ميزانى ميزان معنوى اولان معرفة اللهه حمل ايلمشدر زيراميزان ايله بحسب الغالب ارزاق وزن اولنور ارزاقده عمده ايسه معرفة الله دركه غداى روحدر وكذلك معارف الهيه هرنسنه نك ميزانيدر شويله كه بومعرفت اولمسه صحيح وسقيم وثقيل وخفيف بيلنمز الحاصل غداى معنوى معتبراولدى زيراقلب ملكوتى وجان جبروتيه متعلقدركه اكا فنا كلمز بوسببدندركه جنت وعرش وكرسى يه زوال عارض اولمز زيراوجود انسانده قواى روحانيه وصدروقلبك صورتلريدر پس روحه ولواحقنه برموطنده اصلا فنا طارى اولمديغى كبى صورتنه دخى طارى اولماز وبرنسنه كه جاودان اولدى فانى اولاندن اولى درانكيچون ديمشلردركه آخرت خذفدن ودنيا جوهردن اولسه ينه آخرتى اختيار ايتمك كركدركه دنيا فانى وآخرت باقيدر فكيف كه دنيا حذف وآخرت جوهر مقوله سيدر

حق تعالینك برطریقه سلوکی آسان واسبابنی مهیا ایلمکلکی آنك صدق وصحتنه بول ونشان وعلامت اولایدی هر جهود ونرسا وسائر دین باطل ومذهب فاسد اهلی حق تعالیدن آکاه وخبردار اولوردی ولکن هرچند که اسباب سلوکلری مهیاء ولوازم دینلری مسهل اوله بنه انواری سترنکون وراه هدادن دور ومقام قربدن مردود ومهجورلردر پس برکارك سهولت ایله حصولی حقانیتنه دلالت ایتمز بلکه نیجه کار سهل واردرکه باطل ونیجه امر دشوار واردرکه حقدر بوسببدندرکه غنانك حصولی عند الله اکرامه وفقرك وجودی اهانته دائر دکلدر ودنیاده مشاهددرکه نیجه فجارك موت ونزعی صورتا آساندر مع هذا مؤاخذ ومعذبدر ونیجه اخیارك مرك وانتقالی ظاهرا دشواردر مع هذا مبشر ومنعمدر بوسره مبنیدرکه الله تعالی بعض احیانده کفار طرفندن مؤمن اولنلر اوزرینه تشدید محنت ایدرتاکه اختیار باقی قاله وامتحان یرن بوله وارباب انحراف اصحاب استقامتدن متمیز اوله بونده یهود له نفس لوامه ونصاری ایله نفس ملهمه به اشارت واردرز یرا نفس لوامه ونفس ملهمه اهلنك حقه وصولی ناقص وسر وحدتدن خبری قلیلدر بناء علی هذا بونلره فی الحقیقه اقتدا ایتمك درست دکلدر زیرا بی خبر اولاندن آواز ارشاد کلمز ومربض اولان کیمسه غیرینك طبابتنه قادر اولمز دیمشلردرکه نفس ملهمه ارباب حجابك نهایت سلوکیدر آنك فوقنده نفس مطمئنه وراضیه ومرضیه واردرکه اصحاب کشفك غایت سیریدر اکرچه که سیر الی اللهه نهایت یوقدر نتکیم مراتقر پر اولندی و بونده رمز واردر که کرچه ضلال اهلنك دخی سلوکی حقه ولکن مضل اسمندندر نتکیم هدی اهلنك سلوکی هادی اسمندندر ومضل اسمندن هادی اسمنه تحول ایتمك مقتضای استعداد اولمغه منوطدر هیچ اولمزسه تحول ایله مأموراولمق دخی مقتضای عین ثابته دندر فافهم جدا (سؤال اولنورسه که مقصود اولان مطلقا حقه سلوکدر بوآیسه مضل اسمنده دخی بولنور (جواب بودرکه اسم مذکور طریق سخطدر اسم هادی رضا اولدیغی کبی پس سخط ایله رضا بردکلدر انکیچون دارین اهلنده تباین وتفاوت واردر شویله که اهل ناره سر هویت منکشف ووحدت ذاتیه نمایان اولدیغی صورتده بله نعیم صفات ایله تنعملری یوقدر بلکه وحدانی مذهب وفرد انی مشرب بلوردر (لمحرره) نار ایچنده آب اولور

وآنی اواطریقه تسلیك ایدن ضال ومضلك الفاسیدر وسهولت سلوك ونهیٔ اسبابی حق اولدیغنه دلالت ایتمز نتکم کلسه کرکدر بوندن فهم اولنور که دنیاده ادیان مختلفه وهردینده دخی مذاهب متعدده واردر که انلرك اربابنه اهل بدع واهواء واهل زیغ وضلال دیرلر نتکم بوامت ایچنده عموما یتمش ایکی فرق ضاله وخصوص اوزرنده متصوفه دن اون برطائفهٔ غاویه واردر پس دین حق اهلی کندی دیننه نیجه ارتباط کوستررونه وجهله تمسکده اهتمام واحتیاط ایدرسه دین باطل اهلی دخی بویله در بلکه اشددر نتکم قرآن ذی شانده کلور (فانهم یألمون کما تألمون ویرجون من الله ما لا یرجون) یعنی اهل شرك مؤمن آخرت اولمق حسبیله الله تعالیدن ثواب امیدنده دکل ایکن بنه شدائد حرب اوزرینه زیاده صبرلری ومواطن قتالده صلابتلری ومقابله رغبتلری واردر پس مؤمن اولنلر انلردن ارغب واصبر اولمق کرکدر بونده اشارت واردر که قوت شهویه طبعك دینی وهوی نفسك مذهبیدر ومقتضای طبع ونفس اولان شهوت وهوانك حصولی فی نفس الامر توفیقدن دکلدر بلکه خذلاندندر زیرا خبرده وارد اولمشدر که (ان من العصمة ان لا تجد) پس سالکه امورطبیعیه ونفسانیه شهواتیله حاصل اولمق واغراض دنیویه‌یی آسان بولمق مکراٰلهیدن عد اولنور شویله که انك عدمنی نعمت بلمك کرکدر

کر میسر کردن حق ره بدی
هرجهود وکبر ازو آکه بدی

* میسر * معسرك ضدیدر نتکم اشغه ده بری برینه مقابل ذکر اولنور پس بوراده تیسیر که برنسنه‌یی یسیر وآسان ایلمکدر تعسیرك ضدیدر که برنسنه‌یی عسیر ودشوار ایلمکدر و بر تیسیر دخی واردر که تهیٔ معناسنه در نتکم حدیثده کلور (کل میسر لما خلق له) ای مهیٔ له وقرآنده کلور (فسنیسره للیسری) ای فسنهیئه من یسر الفرس للرکوب اذا اسرجها والجمها بوصورتده تیسیر تعسیرك مقابلی اولماز نتکم ابن کمالك حدیث اربعین شرحندن مفهومدر * کبر * کاف عجمی وسکون باءمو حده ایله مجوسی ومطلقا کافردر بوراده مراد ترسادر جهود قرینه سیله * آکه * آکاه دن تخفیف اولنمشدر خبردار معناسنه (معنای بیت) بودر که اکر

واكربى اكثار دراندن احتراز لازمدر بونده اشارت واردركه شهواتى قبول ايتمك طبعك صفتى نتكم عفت ايله عمل ايتمك عقل قدسينك شانيدر انكيچون عقل دينلدى زيرا طبعى شهوات ونفسى هوادن عقل ومنع وحبس ايدر وانسان عقل وشهوتك مجموعنى مشتملدر اكر عقل قدسى يه تابع اولوب شهواتدن اعراض ايدرسه تجردى حسبيله ملائكه مشرب اولور نتكم ادريس عليه السلام قوت رياضتله عقل محض اولوب مقام ملائكيه صعود ايلدى واكر شهواته ميل ايدرسه تعلق سببيله حيوانات عجم ايله برابر بلكه انلردن كمتر و بدتر اولور نتكم قرآنده كلور (اولئك كالانعام بل هم اضل) پس بوندن انسان نه وجهله خيرالبريه ونه وجهله شرالبريه در مفهوم اولدى وبونده تلويح واردركه عقل سليم و قلب مستقيمك تعلق ايتديكى نسنه مقبول ونيك دكلدر زرا عقل وقلب آفاتدن سلامت اولسه منكره ميل ايتمز وبلكه مكاشف اولنلر اشيايه حقله ميل ايدوب تصرفلرنده حقانى اولملريله تعلقدن برى وطعن وتشنيعدن عرى اولورلر الحاصل اصلاح طبع ايدن كمسه نك طبعى عقله منقلب وشهوتى عفته متبدل اولور (المحرره) ديمه بوقدر لطافت معنى * بو كثافت نماهيا كلده * صورنا خالك حقير ايسه نوله * نه كهرلر يا تورآب وكلده

﴿ راههاى مختلف آسان شدست ﴾

﴿ هريكى راملتى چون جان شدست ﴾

* ملت * دينــدر ولكن املال وكثابت اولند يغى جهتدن نتكم بالاده مرور ايتدى بعد ذا بو بيت وبيت لاحق مقولات مولانادندر كه نفس الامرى بيان ايچون تذ ييل ايتمشدر ومقولات وزيردن اولمق دخى محتملدر نتكم ابيات لاحقه ده دلالت واردرولكن دقت وتأمل كركدر (معناى بيت) بودركه مختلف يوللرآسان اولمشدر يعنى دين ايچنده بطلان ايله موصوف طرق مختلفهٔ معنويه ومذاهب متفرقهٔ شهويه واردركه سالك وذاهبلرينه سلوك وذهابى آسان اولمشدر اول طرقدن هرسالكه برملت ودين ومذهب جان كبى اولمشدركه محبوب وعزيزدر يعنى كندى اخذ ايتديكى ملتى وسالك اولديغى طريقنى جان كبى عزيز ومحبوب طوتوب احياسنه سعى ايدر وآندن رجوع ايتمك خاطرينه كلمز زيراحق اولمق اعتقادى اوزرينه سلوك ايتمشدر بلمزكه مجرد نفسنك هواسى وطبعنك مقتضاسى

(افحسبتم انما خلقناكم عبثا) پس كركدر كه (واطيعوا الله والرسول)
وفقنجه اوامر ونواهيده الله ورسولنه اطاعت اولنه وانقياد بولنده
بونده عوام ناسك يسر وسهولت ورخصت ايله اخذ وعملرينه اشارت
واردر انكيچون الله تعالى كوج بيورمامشدر ديو نوافل طاعاتله مقيد
اولمازلر مثلا نافله اوروج طوتوب ونافله نماز قيلمازلر ومشتهيات طبعى
مطلقا تناول ايتمه لر ايچ اغريسنه اوغرارلر ديرلر كه عزيمت ايله
عملده ترقيات وتلطيف وجود سببيله تجليات واردر وقلبك حالنه
دخى رمز واردر زيرا مظاهر ومجاليه تعلق وتعشق ايتمك شاننددر
ونيچه لر غلطه دوشوب بزم مظاهره تعلقدن مرادمز ظاهر ومجاليه
تعشقدن مطلوبمز الله ظاهردر ديو محاسن اشيايه دخى دلبند وعلاقات
ماسوى الله ايله دركمند اولورلر نتكم اشق مشرب اولنلرك شانيدر
(لمحرره) يوم كوزك ماسواى فانيدن * وحدته ايرگوب مثانيدن
﴿ دربكى كفته كه بكذار آن خود ﴾
﴿ كان قبول طبع تورد ست وبد ﴾
آن خود قافيه ايچون خاك ضمه سى فتحه جانبنه اماله ايله تلفظ اولنور
آن خود كندونك وكندوسنك يعنى مشتهاى طبع وحظ نفسك ديمكدر نتكم
آن آنك وآن اين بونك معناسنه در* قبول* مقبول معناسنه در* رد* مردود
معناسنه اولديغى كبى * طبع * وطبيعتك معنالرى وفرقلرى مروايتدى
(معناى بيت) بودر كه برطوماردا دخى بو مضمونى كشيدهٔ سلك تقرير
ايليوب ديمشكه كندى مشتهاى طبع وحظ نفسك اولان اموردن كچ
وآنى ترك ايله كه سنك اولطبعكك مقبول ومشتهى طوتديغى نسنه
فى نفس الامر مردود وبددر زيرا حظ طبيعت اولان نسنه شهوتدر
وشهوت شرعا حلال اولديغى صورتده بلكه آفتدر پس آنى ضدى
اولان عفت ايله معالجه ايتمك كركدر فتوى مرتبه سنده عفت اودر كه
حرام وياشبهه اولان نسنه دن پرهيز ايده وتقوى مرتبه سنده عفت اودر كه
لذائذ مباحات وطيبات حلالاتدن دخى حذر ايله زيرا اكثار مباحات
وحلالات حرمان مناجاته سببدر انكيچون ارباب سلوك رياضتده اهتمام
واغذيه ده احتياط ايدرلر زيرا بعض غداده حجاب غالبدر پس اول نسنه كه
كثافت وجوده باعث واحتجاب قلبه سبب اوله اكر اكثار طريقيله

(لمحرره) وار یکن اورناده بونجه اغیار * نیجه یوز کوستره‌سکا اول یار * نظر انداز عالم غیب اول * دیدهٔ جانی شهادتدن او یار *

برتوآسان کردو خویش آن را بگیر

خویشتن را درمیفکن در زحیر

* خویش آسان اوزرینه معطوفدر مقصود بیت سابقده اولان شیرینلکدر مابعدینه ناظر اولمق دخی محتملدر ولکن بوصورتده ظاهر اولان واوی ترك ایتمکدر * زحیر * حاء مهمله ایله امیر وزننده عربیدر شدت ایله اولان استطلاق بطندر که اسهال دخی دیرلر وانسانك بورکی طوغرانوب قان کلکه دخی زحیر دیرلر انواعی واردر اطبا قاتنده معروفدر (معنای بیت) بودر که الله تعالی ایجاد ایتدیکی اشیایی سنك اوزریکه آسان وخوش وشیرین وحلال ایلدی پس سن جمله‌سنی اخذ ایله و بی باك تناول قیل کندوکی اسهال زحمتنه طرح والقا ایتمه یعنی بعضیسنی تناولدن امتناع ایتمکله شدت وزحمت وعسرته دوشمه نتکم آسان لفظی بوکا قرینه در پس شدت زحیر مرضنك اوازمندن اولمغله بوراده زحیر مطلق شدتده استعمال اولندی بونده دلالت واردر که بعض اشیا مراضه دارو در پس انسان آنی تناول ایتمسه هلاك اولور زحیره کوره امور قابضه کبی ووقت ضرورتده محرم ایله استشفا ایتمك مرخص اولدیغی ابن کمالك حدیث اربعین شرحنده وغیری کتب معتبره‌ده مبیندر ورمز واردر که انسان زیادهٔ مشتهاسی اولان نسنه‌یی تناولدن امتناع ایتسه ایچی ادیر وازیلور واسهاله اوغرار (لمحرره) اولدك ایسه جهانده داروجو * مرض جانه شفادر پرهیز * آرزودن هلاك اولور آدم * آرزو اولدی خنجر خونریز * بعدذا حلال وحرام دیه‌رك هر بولدیغی نسنه‌یی تناول ایدن کمسه‌یه خوش علف دیرلر نتکم خواجه حافظ شعرنده کلور * صوفیٔ شهر بین که چون لقمهٔ شبهه میخورد * پاردمش دراز باد این حیوان خوش علف * مقابلی بدعلف در صوفیدن مراد زاهددر نتکم مواقعندن مستبیندر وبومعنی اکر استحلال طریقیله ایسه کفر والافسقدر وقرآنده کلور (ایحسب الانسان ان یترك سدی) یعنی انسان ظن ایدرمیکه خالی اوزرینه تخلیه اولنوب امرونهیله مبتلی ومکلف اولمیه وعملنه کوره قیامتده جزا بولمیه نتکم رموضعده دخی کلور

اولنان کزلفظی کبی نتکم بوستانده کلور * عزیزیکه هرکز درش سربتافت * وکلستانده کلور * کزعقبش ذکر خیرزنده کندنامرا * واکر همزه حرکتی ایله حذف اولنورسه جیم کسرله اوقنور کت وکش لفظلرنده شایع اولدیغی کبی که اصلنده که ات وکه اش در *ایجاد*عدمدن وجوده کتورمکدر (معنای بیت) بودرکه برطومارده دخی ثبت ایدوب سویلمش که آنی که حق تعالی مطعومات ومشروباتدن سکاویرمشدر سنك اوزریکه ایجاد وحلده آنی شیرین ولذیذ وخوب ایلمشدر یعنی حلال طیب اولدیغی حالده خلق ایتمشدرشویله که آنی تناول ایتمك سکا محظور دکلدر پس آنك جملهسی ایله تلذذ وتمتع ایتمك مباحدر بناء علی ذلك انسان انده حظر ومنع ملاحظه سیله عیشنده تلخناك اولمامق کرکدر وقرآنده کلور (هوالذی خلق لکم مافی الارض جمیعا) قائل مذبور دیمك استرکه اشیاده اصل اولان اباحتدر وانسان ایچون خلق اولنان اشیانك بعضیسنده حل واباحت و بعضیسنده حرمت وحجر اولمغله تفاوت یوقدر (جواب بودرکه ذکر اولنان اباحت مطلقه مذهب اباحیه درکه انلرفرق ضالهٔ متصوفه دن برطائفه در بلکه الله تعالی حکیم اولدیغی جهتدن اشیایی امتحان ایچون خلق ایلیوب حل وحرمت اوزرینه دائر قلمش وامرونهی ایله خطاب ایلمشدر برماده ده دلیل محرم اولنجق اباحت مرتفع اولور و یاخود شبهه بولنجق قیاس واجماع ایله عمل واخذ اولنور فاعرف جدا بونده اشارت واردرکه نفس بدخلیع العذار اولمغله دائما انسانی مشتهیات طبعی تناوله حث وحمل ایدر هیچ اولمزسه تأویله ذاهب اولوب برطریقله اباحت کوسترر و بووجهله ضلاله دوشورر نتکم اهل ارتکابك اکثری بوقبیلدندر ورمز واردرکه مخلوقات ایکی نوعدرکه بری جسمانی و بری روحانیدر وقلبك بوایکی نوعه تعلق ایتمك شانندندر فاماسالك حقه کرکدرکه (ففروا الی الله) موجبنجه وسط طریقده توقف ایتمیوب مقام وحدت ذاتیه یه دك سیرایلیه و برازخ علم وعیندن کذرایده وماسوای حقدن برنسنه یه مطلقا تعلق ایتمیه شویله که حقه تعلق نسبتندن بله فنا بوله نتکم قرآنده کلور (ویحذرکم الله نفسه) الآیة

اکرامدرو بر پادشاه کریم برشخصه اکرام ایدسه توسیع رزق ایدر فکیف که حبیب اوله (سؤال اولنورسه که نیجه اهل آخرت واردرکه مضیق الرزقدرلر نتکیم اصحابدن بعض اهل فاقه رسول الله صلی الله علیه وسلمدن (دم علی الطهارة یوسع علیك الرزق) صادر اولدقده دیمشدرکه کم من مستدیم للطهارة لایترتب کفایته فضلا عن ان یوسع علیه (جواب بودرکه برمانع سببیله اثرك تخلفی اقتضایی منافی دکلدر یعنی اکرچه که علت معلول واثرنی اقتضا ایتمشدر ولکن عدم حصولی برمانعك توسطنه بنادر خصوصا که تضییق رزق صوریدن تضییق رزق معنوی لازم کلمز بلکه صورتا مضیق الرزق اولنلرك جمله سی طالب حق ایسه حتما معنی موسع الرزقدر وباخود مقابله سنده برامر مناسب ایله مندارکدر وبومقامك بعض تفصیلی بالاده مرور ایتمشدر وبوندن ایراد آخر دخی مندفع اولدی زیرا مقتضای طلب بوایدیکه هر مطلوب حصوله کله فاماطلبده قصور واقع و یاغیری مانع اولغله و یاشدید محنت ایچون تخلف ظهور ایدر وکاه اولورکه عزت مطلوبه اشارت ایچون تأخیر اولنور و یاخود بعد الوصول طالب قاتنده اخذ وحفظ وضبطه داعی اولسون دیو توقف بوانور پس هر سؤال وطلبك جواب واثری مقرردر ولکن تخلف ویاجواب واثرده تخالف امر خفی یه مبنیدر ودیمشلردرکه توفیق دعاء اجابتی استعداد ندر یعنی الله تعالی اجابت مراد ایتسه سائلی سؤاله موفق ایترزدی پس هر فیضك بدایت ونهایتی الله تعالی دندرکه مؤثر حقیقیدر (لمحرره) ایتدی چون قدرت مولی تأثیر
* عبد عاجز دعایه اولدی اسیر *

﴿ دریکی کفته که آنچت داد حق ﴾
﴿ برنوشیرین کرد درایجاد حق ﴾

آنچت اصلنده آنچهات درات ادات خطابدر نتکیم مرور ایتدی زیرا آخرنده هاء علامت اولان کلمه تاء خطاب متصل اولسه همزه مجتلبه زیاده ایدرلر وکاه اولورکه ضرورت شعر ایچون هاء علامتی حذف ایدوب تایی همزه سز تلفظ ایدرلر وهانك ماقبلنی رسمده تایه متصل قیلورلر بوراده واقع اولان انچت کبی وآنچتده جیم عجمی مفتوحدر زیرا همزه نك فتحه سی جیمه نقل اولنمشدرکه ازدن تخفیف

رخنده کورمسه نقش وفاهزار * بی وجه ایدر میدی کله کلشنده آه وزار *

* ترك دنیا هر که کرد از زهد خویش *
* پیش آمد پیش او دنیا و بیش *

زهد لغتده برنسنه یه میلی ترك ایتمکدر اصطلاح اهل حقیقتده ایسه دنیایه بعض واندن اعراضدر ولکن بوندن مراد جمیع ماسوادن اعراضدر دنیا معظم حجاب اولمغله تخصیص بالذکر اولنمشدر و بعضیلر دیدیلرکه یدك خالی اولدیغی نسنه دن قلبك دخی خالی اوله یعنی اهل افکار اولیه سین بوایسه قوت توحید وماسوایی قلبدن نفی ایله اولور *پیش* باء عجمیله اوك وایلرو دیمکدر بو راده اولکی پیشدن مراد عجله ومسارعت وایکنجیدن حضور مراد اولنور که عندایله تعبیر اولنور* بیش *باء عربیله زیاده معناسنه در بیش ایله افزونك فرقی مرور ایتمشدر (معنای بیت) بودرکه هرکیکه دنیایی کندی زهدندن ترك ایلدی یعنی کرچکدن اندن اعراض ایتدی وآنی قلبندن چیقاردی دنیا آنك حضورینه عجله وسرعت ایله زیاده کلدی زیراحقه خادم وعبد محض اولانه دنیا خدمتکاردر نتکم حدیث قدسیده کلور (یادنیا اخدمی من خدمنی) وینه برحدیث قدسیده دخی کلور (من تقرب الی شبرا تقربت الیه ذراعا ومن تقرب الی ذراعا تقربت الیه باعا ومن اتانی مشیا اتیته هرولة) یعنی فیض حق ساغر خیاله کنجایش بولمدن بیرون اولمغله عبددن توجه جزئی آنی مستنزل وعجله حصولنی مستلزمدر وبلکه الله تعالی جواد اولدیغی جهتدن قبل السؤال بله اعطا ایدر الحاصل اهل دنیا سعی وکسبی قدر فائده بولور وکاه اولور که سعی دخی عقیم کلور اهل آخرت ایسه زهدی سببیله دنیایی هم آرتوق اله کتورر وهم حصولنی مستعجل بولوب مقدم ایش بتورر زیرا مجربدرکه مطلوب اولان نسنه طالبدن فرار ایده کلمشدر ودنیا طالبندن هارب وهار بی طالبدر چنانکه طلب نسبتی فنا بوله وتعلق قلب زائل اوله مطلوب طالبه اقبال ایدر وسریع الحصول اولور پس تعلق دل برنسنه نك حصولنه مانع و یاخود سرعت مجیئنه حائلدر بوسببدندرکه آخرت اهلی دنیاده راحت ایله تعیش ایدرلر زیرا معاشلری ایاقلرینه کلور ورنج سعی وکسب کورمزلر اول جهتدنکه عندالله عزتلری سبب

ليليت ديناسه فتح يائله يانك بری حذف اولنمق لازم کلور (معنای بيت)
بودرکه شمع نظری سوندرمکدن شمع جان ارتر وقوت بولور وياخود
شمس جانك نوری زياده اولور نتکم اعمانك قوت بصری قوت حفظ وقوت
شهويه يه انتقال ايدر وکذلك بونك رياضله انتقاصندن کمال روح وجوده
کلور وسائرلر دخی بونه قياس اولنه نتکم ديمشلردرکه ظاهردن منتقص
اولان باطنده مندرج اولور وبالعکس پس نظر غايته ومغاو يته درنتکم
فرعونك ذبح ايلديکی اولادك ارواحی باطن موسی عليه السلامه قوت
اولوب امداد ارواحله دشمنه ظاهرا وباطنا ظفر بولدی فاعرف جدا
بوندن صکره حضرت مولانا قدس سره بيورر سنك ايلی ومعشوقك
صبرك بوزندن سکا مجنون وعاشق اولور يعنی صبرك سببيله معشوقکی
کندوکه عاشق ايدوسين پس مطلوب اياغکه کلور نتکم حضرت شيخ
عطار قدس سره نك منطق الطيرنام کتابنده مثبتدرکه * هرکه اودر
عشق صادق آمدست * برسرش معشوق عاشق آمدست * کربصدق
عشق پيش آيدترا * عاشقت معشوق خويش آيدترا * يعنی معشوق
خويشت عاشق آمدترا بعدذا مصراع ثانينك ماقبلنه موافقتی خفيدر
مقصود بودرکه شمع نظری اشعال ايتمدن مراد منظور اليه ده اولان
سره وصول وباب حقيقته دخول ايچوندر بونده ايسه نوعا استعجال
واردر زيرا اسبابه مباشرت يوزندن طلب وطلبده دخی تدبيردن خالی
دکلدر بواسباب ترك اولنوب مرادك من عندالله حصولنه ترقب اولنسه
حصولی اولکيدن مستعجل اولور زيرا اقبالده ادبار وادبارده دخی اقبال
واردر پس صبر طلب مقامنده قائم وبلکه اندن زياده کارکر اولور نتکم
ديمشلردرکه * الرزق يطلبنی والرزق اطلبه * وهواکثرللفتی طلبا (سؤال
اولنورسه که صبر دخی اسبابدندر پس هرچندکه اسبابدن فرار
ايدرسن مخلص بوله مزسين (جواب بودرکه صبرده توحد عزيمت
وتجرد نيت وخلوص طويت واردر سائر اسباب ايسه بويله دکلدر
الحاصل بی رنك اولمغله دورنك اولمق يکسان اولماز مثلا حارث اولان کمسه
القاء بذردن صکره توکل ايدرفاما توکل صرف کبی دکلدر بونده اشارت
واردرکه جميع اشيا ارا سنده اسباب خفيه ايله ارتباط وانجذاب واردر وبو ارتباط
حيات حقانيه يی مستلزم درنتکم بالاده دخی اشارت اولنمشدر (لمحرره) اوح

معلوم اولسه جميع اوصافى دخى اكا تابع اولور پس آنى بو وجهله بلن كمسه جهت واحده ايله تقييددن قورتلور و كذلك نظرتدر بجيدر زيرا ترتيب مقدماته محتاجدر كشف ايسه دفعيدر مع هذا هر ترتيبده انتاج صحيح يوقدر بلكه عقيم كلديكى دخى اولور پس علم ضرورى علم استدلاليدن افضل اولديغى كبى علم وهبى و كشفى دخى سائر علوم مكتسبه وضروريه‌دن اولى واقوادر زيرا كرچه علم ضروريده كمال يقين واردر والكن مكاشفه طريقيله حاصل اولان علم كبى دكلدر مع هذا مكاشفه ايله حاصل اولان عيندر يوخسه علم دكلدر والا مكاشفه مستغنى عنه اولمق لازم كلوردي وحديثده كلور (فضل العالم على العابد كفضل القمر ليلة البدر على سائر الكواكب) ارباب حقيقت مذاقى اوزره عالم مذكوردن مراد عالم باقى بالله وعالم مكاشف وعابددن مقصود عابد فانى فى الله وعالم علم معامله در (و كذلك فضل العالم على العابد كفضلى على امتى) حديثنده مندرج اولان عالم وعابد دخى بو يله در زيرا علم معامله عمله تابع وآنك شرطيدر شويله كه بر عمل علم معامليه مقرون اولمسه معتد به اولماز پس علم معامله ايله عالم اوليانه عابد ديمزلر (لمحرره) لغواولور مدعينك دعواسى * اولمسه الدهجت ورهان * عمله ايتمسه شها دت علم * چكيلور اوستنه خط بطلان * (سؤال اولنورسه كه كاه اولور كه مكاشفه دخى نظر كبى عقيم كلور (جواب بودر كه كمل اوليانك مكاشفه سنده خطا يوقدر زيرا فيض پاكده كدورت اولماز وحضور اهلى ارباب سهو ونسيان كبى ياكلمز *

﴿ كه ز كشتن شمع جان افزون شود ﴾
﴿ ليلى ات از صبر تو مجنون شود ﴾

* شمع * جانه مضافدر مشبه بهك مشبهه اضافتى طريقيله وجائزدر كه شمع اضافتدن مقطوع و كشتن اختلاس كسره ايله شمعه مضاف اوله معنى جهتندن بو ابلغدر تأمل تنل * ليلى ومجنون * بالاده شرح اولنمشدر * ات * ادات خطابدر جمعى تان كلور عمرتان كبى اصلنده ليلى يت در زيرا بوتانك ماقبلنده حروف مددن واو ويا اولسه اوچ وجه جائزدر كه برى اول حرفى ساكن و برى مفتوح اوقمق و برى دخى مابعدنده يازياده قلمقدر والكن فارسيده همزه ايله يانك ميانده مبادله اولمق حسبيله يادن بدل همزه اوقورلر وياخود يانك برى حذفدن احترازهمزه يه قلب اولنمشدر زيرا

نار تجلی مس ایتمدن دخی نفس قدسیه وعقل قدسینك نوری ضیاءت واشراق ایتمکه قریب اولور مقصود اول معنایه زیاده استعدادنی بیان ومقصودنك حصولنی قوت قریبه ده اولدیغن عیاندر بوندن ظاهر اولور که حقه وصولدن صکره دلیل تمشی ایتمز نتکیم حرم کعبه ده قبله نمایه نظر اولنمازنتکیم دیمشلردر *ع* ساکنان حرم ازقبله نما آزادند * ولکن حرم کعبه دلکزومی مقرردر *پس اول معنی که حقیقته وصوله بهانه ووسیله در حقیقتك حصولنه دك انکله عمل ایتمك باقیدر (سؤال اولنورسه که شرایع واحکامك حالی نیجه در (جواب بودر که تکالیف شرع جمال مکاشفیه آیینه کبیدر پس حقه وصولدن صکره دخی دائم درز یرا بی واسطهٔ مرآت مشاهده ممکن دکلدر انکیچون بو اشیا اولسه دخی حق معرفت ممکن ایدی دیمك ابوسوزدکلدر دیمشلردرز یرا مرتبهٔ مرآیت باطل اولمق لازم کلور

در یکی گفته بکش باکی مدار

تاعوض بینی نظر راصد هزار

* باك* باء عربیله قیورمقدر که عرب مبالات ایله تعبیرایدر آخرنده یاتنکیر ایچوندر *عوض *عنب وزنی اوزره خلف و برنسنه مقابله سنده ویردکاری اجر وعوض ایله بدلك میاننی فرق ایدوب دیمشلردر که بدل مبدل منه موضعنده واقع اولور عوض ایسه موضعنك غیر بده دخی واقع اولور پس ارالرنده اولان نسبت عموم مطلقدر و بعضیلر دیدیلر که عوض ایله معوض عنه‌لك مجموعنی جمع ایتمك جائزدرز یرا محلده اختلاف واردر بدل ایله مبدل منه‌لك جمله‌سنی جمع ایتمك ایسه جائزدکلدر زیرا محلده اختلاف واردر (معنای بیت) بودر که برطومارده دخی تحریرایدوب دیمش که شمع نظر وخیالك نورنی اطفا ایله قیورمق طوتمه قوسیورسه‌سو یوسن تاکه اول اطفا ایتدوکك شمع نظره صدهزار عوض وخلف کوره‌سن وبسیار ثمره بولاسن یعنی نظر والتفاته عدم نظر والتفاتده چوق فائده واردر زیرا غایتی تجلیدر بر تجلی ایسه یوز بیك نظر وفکردن خیراودر نور خرشید صباح شموع کثیرهٔ شبدن افضل اولدیغی کبی نتکیم سری بیت لاحقده روشن اولور ونظرله مکاشفه‌نك میاننده اولان فرق بالاده دخی مرور ایتمشدر حاصل بودر که نظرده تقیید ومکاشفه‌ده اطلاق واردر و برکمسه مثلا زیدی یالکز جهت کتابتله بلسه زیدك کندینی بلمك کبی دکلدر زیرا ذاتی

اولمغله قلب پاپه سن بولمش وحجاب اولمقدن قورتلمشدر بوجهتدن
انوار غیبك آثاری دائما منعكس اولمقده در نتكم اجرام نیرهٔ
علویه‌ده بری برینه نسبت ایله حیلولت یوقدر انكیچون انوار
كواكب بالادن پستده انعكاس بولور (لمحرره) یوقدرر
قلبكده حائل زیرا * جسم آیینه كبیدر جسمك * چون
مسمی نظره ظاهر اوله * پرتاور پرده سی رسم واسمك *

﴿ از نظر چون بكذری واز خیال ﴾

﴿ كشته باشی نیم شب شمع وصال ﴾

* نیم شب * نصف اللیل دیمكدر نیم روز نصف النهار اولدیغی كبی
* وصال * فصل وفراقك ضدیدر اعیان ومعانیده مستعملدر نتكم
وصل رحم دیرلر (معنای بیت) بودر كه چونكه قوای روحانیه دن
اولان قوت مفكره ایله تفكردن وقوت متخیله ایله تخیلدن كذر ایده سن
وانلرله عملی ترك ایلیه سن وماخلق لهنده اعمالدن معطل اوله سن كوبا
نصف اللیلده شمع وصالی سویندرمش اولورسن یعنی اول شمع
كه وصال محبوب وصحبت معشوق ایچون اشعال واسراج اولنمشدر
كركدر كه صباحه دك سوزان اولهوالا نصف اللیلده وصال فراقه
مبدل اولوب اول فراقك ظلمتنده قالمق لازم كلور وكار انجام نارسیده
ناتمام قالور پس نور شمعی نور صباحه متصل قلمق ضروری
اولدیغی كبی نور نظر وخیالی دخی نور كشف وتجلی یه
ایصال ایتمك لازمدر زیرا نظر وخیال نصف طریقدر
ووسط طریقده توقفك معناسی یوقدر وكلمات هدایی قدس سره ده كلور
* عقله باقمه ایر تجلی نورینه * شمعه حاجت قالمزاولدقده صباح * یعنی عقل
نور شمع وتجلی نور صباح كبیدر ونور شمعدن مراد نور صباحه وصول
وخانهٔ تجلی حقه دخولدر ونور صباح نور شمعدن نیجه افضل ایسه نور
تجلی دخی نور عقلدن اولیدر زیرا عقلده تقید وتجلیده اطلاق
واردر اطلاق ایسه تقیددن اقوادر پس بوندن هیچ عقله حاجت
اولمامق فهم اولنمز زیرا عقل عشقك مقدمه سی وعشق دخی تجلی
ومكاشفه نك طریقدر وعقل اكر قدسی اولسه آنك نوری نور تجلی یه
قریب اولور نتكم قرآنده كلور (یكادزیتها یضئ ولولم تمسسه نار) یعنی

مراد اولنور تتكم بعض مواضعده سويندرمك اخفا وستره مجوادر مثلا
آتشى سويندر دبرلر خاكستر ايله ستر معناسنه *شمع* لفظ موالددر
مطلقا استصباح اولنان موم وياخود خصوص اوزرنه بال مومیدر
كافى القاموس بورادهشمعدن مرادنظردر ولكن نظردن شمعله تعبيرده
لطافت زائده واردر زيرا اشياء خفيهٔ صوريه شمعله روشن اولديغى كبى
امور خفيهٔ معنويه دخى نظرله ظاهراولور پس نظر ارائت اظهارده شمع
جنسندندر اكرچه كه برى صورى و برى معنويدر مع هذا بصرك نظرى
مساعدهٔ نورلهدر زيرا كوزده نور اولمسه اشيايى رؤيت حاصل اولماز
جمع جماعت ناسدرجمعى جموع كلورجميع كبى كافى القاموس (معناى
بيت) بودركه برطوماردهدخى رقم كشيده اولوب ديمش كه بوشمع نظرى
سويندرمه وانكله عملى ترك ايتمه زيرا بو نظر والتفات فى الحقيقه جماعت
ناسه شمع كبيدر پس كيجهلرده بى شمع اشياء خفيه روشن اولديغى كبى
ظلمات جهلده دخى نظر واستدلال ايله روشنالق بولنمسه جمال
مقصود جلوه كرحيز شهود اولماز وحقايق اشيا دخى اكرچه
مكاشفهٔ صحيحه ايله ادراك اولنور فاما نظر واستدلال انك مقدمات ومبادى
سندندر ونظر ومكاشفه طريقيله اشيايه تعلق ايتمك ولا جل المصلحه
موجوداتى ملاحظه قلمق وامور ظاهره وباطنه يه ارتباط كوسترمك
بت پرستلكدن دكلدر والا انبيا واوليا تعلق ايتمزلردى * پس لاجل
المصلحه تعلق ايتمك فى الحقيقه تجردى منافى دكلدر * وكمل بشرك
قوت قدسيه ايله مؤيد اولان نفوس زكيهلرنده كمال استعداد وتمام قابليت
اولمغله عالم اشباحه تعلق ايتمك انلرى معالم ارواحه عروجدن عوق
ومصالح خلقه ملابسهٔ شؤن حقده استغراقدن منع ايتمدى * بوسببدن
نبوت وولايت رياستلرينك ميانلرين جمع ايلديلر شويله كه قالبلرى خلقله
وقلبلرى تجليات حقده مستغرق اولدى وديمشلردر كه عالم معنايه
دوام اتصال ممكندر تتكم بعض متأهينه حاصل اولمشدر ممكن اولميلره
كوره بدن قميص كبى اولوب كاه آنى تلبس ايله انوار غيبدن محتجب وكاه
آنى خلعيله اول مشاهده يه قادراولور * وبوندن فهم اولنوركه قلوب
كمل مرآت مصيقل كبيدر وبدنلرينه دخى كمال تصفيه نك اثرى سارى

اصنــامه میل ایدرلر پس بو سببیله اصنــام فی الحقیقه اول جواری اولور
ومفتی یحیی افندی نظمنده کلور * جهان ایچره بت دیره طپنلر کرچه
کافردر * سنی اما کوریده طپمامق کفره برابردر * وبعض لطائف کلام دخی
بالاده مظانـنده ذکر اولنمشدر * کنجد * مضارعدر مصدری کنجیدندر
صغمق معناسنه بعضیلر آنی کاف عربی ایله تصحیح ایتمشلردر * نظر * کوزله
برنسنه یی تأمل ایتمکدر بوراده مراد التفــات قلبدر * (معنای بیت)
بودرکه برطومارده دخی درج ایدوب دیمش که بو ایکیسندن یعنی ذکر
اولنـان عجز وقدرتك مجموعندن کچ و برینه التفــات و میل ایتمه زیرا
هرنسنه که نظر والتفاته کنجایش بوله واکا تعلق حاصل اوله بت مقوله سیدر
بونده متعلق نظر اولان اموری بته تشبیه واردر ولکن بالفعـل تعلق
بولنمدقچه بت اطلاق اولنمز نتکم محجوبه کوره ماسوی الله دیرلر مکاشفه
کوره ایسه اشیـاء صور اسماء وصفــاتدر پس محجوبه ماسوایه التفــات
ایتمك بت پرست اولمق کبیدر انکیچون قرآنده کلور (واجنبنی وبنی ان نعبد
الاصنــام) زیرا بو اصنــامدن مراد یالکز اصنام کفار دکلدر بلکه رنك
تعلق قبول ایدن امورك جمله سیدر و لکن نقدین یعنی سیم وزر معظم
متعلقــات اولمغله امام غزالی قدس سره اصنــامی انکله تفسیر ایتمشدر
بعد ذا مصراع ثانی تعمیم بعد التخصیص مقوله سندندر زیرا نظر یالکز
عجز وقدرته تعلق ایتمز بلکه جمیع امور ظاهره واحوال باطنــه یه عمومی
واردر انکیچون هویت احدیه یه منتهی اولنجه میــانده اولان مراتب
عینیه وعلمیه برازخ وقیود عد اولنمشــدر زیرا امور ظلمــانیه کبی امور
نورانیه دخی حجــابدر پس تعلق مرض عظیمدرکه ســالکی جانب علوه
حرکتدن مانع اولور وانك شفــای توحید و تجرید وتفرید در بوندن
اخذ اولنورکه عجز وقدرت امور متقــابله دن اولمغله احدهمــایه تعلق
آخره تعلقدن خالی اولمــاز پس ایکیســنی دخی ســاحه ٔ وهمدن ازاله
ایدوب بی رنك اولــمق کرکدر (لمحرره) اولدی چــون
التفــات غیر قصور * نظرك حقــه ایده کور مقصور *

* در یکی کفته مکش این شمع را *
* کین نظر چون شمع آمد جمع را *

* مکش * نهی در مصدری کشتن در دیمك معناسنه بوراده سویندرمك

مراتبندن برنسنه ممتنع اولماز و برممكنك حصولی اكا كوره صعوبت بولماز زيرا قرآنده كلور (يدالله فوق ايديهم) واسم اعظم جامع اسما اولديغی كبی مظهری دخی بويله در وهر نسنه ده حق تعالی اينك مؤثريتنی ومدد وجودك معدومانه دوام اتصالنی مطالعه ومشاهده ايدر يعنی اشيا كندی ذاتنده معدومه ايكن وصول فيض وجودله بقا بولوره اثر وجود حقانی ايله دائم اولور شويله كه كافرك بيله اندن مستفيض وجود اولديغی عيانه كلور وبو معنايی مشاهده يه قادر اولانك نفسی دخی فی نفس الامر معدومه ايكن بنه اشياده قدرت حقله مؤثر اولديغن بيلور زيرا تأثيراتمك حقيقت الهيه يه مظهريتی جهتندندر پس بونك صاحبی معدوم و موجود وفانی و باقی ومتأثر ومؤثر وعاجز وقادر و ضعيف وقوی وعزيز وذليل وغريب وقريب مقوله سندن اولور وبو بر امر عجيبدر كه بلا مكاشفه ادراكنه يول يوقدر (لمحرره) ايدنه توحيد ايله تأثير الله * خلق عالم اولور اللهه كواه * نفس حق قبول ايلين * ديه صوكك دم نفس سرد له واه * وكذلك نعمت دخی ايكيدر كه بری نعمت ظاهره وبری نعمت باطنه در نعمت ظاهره ظاهردر كه حظ جسد و نصيب بدن واكا ملحق اولاندر ونعمت باطنه حصهٔ دل و بهرهٔ قلب واكا اتصال بولاندر وقدرت وامثالی باطنه متعلق اولان نعم الهيه دندر اكرچه كه ظاهرده دخی اثری واردر بطش وامثالی كبی فاما امر باطنك ظاهرده آثاری روح سلطانی يه نسبتله روح حيوانی وامثالی كبيدر * و برنسنه نك ظاهرده حصولی باطنده مبدئنه دلالت ايدر بو سببدندركه جبان اولان كمسنه نك ظاهرده الی طوتمز ووجودی لرزه دار اولور * فاعرف *

در يكی كفته كز ين دو در كذر
پت بود هرچه بكنجد در نظر

پت كافرلر طپديغی صورت واستعاره طريقيله محبوبلره دخی اطلاق اولنور زيرا محبوب معبوددر وهوايه آله اطلاق اولنمشدر نتكم قرآنده كلور (افرأيت من اتخذ الهه هواه) پس عاشق معشوقه ومحب محبوبه زياده ميل وتعلق ايتمكله آنی معبود اتخاذ ايدنمش كبی اولور و بعض روايانده كلور كه تركستانده ارض چكلده بر كنيسه واردر كه انده خدمت اصنام ايچون جواریٔ حسناء اتخاذ وتعيين اولنمشدر شويله كه انلرك سببيله

صفت باطنه سی وثانیا صفت ظاهره سیدر وعجز وضعف دخی
بو یله در پس بوقدر معجزات وکرامات که خارجده صادر اولمشدر
قوت قدسیه دندر وبوقدر عجز وابتلا که ظاهرده واقع اولمشدر
ضعف حقیقینك ثمره سیدر *

قدرت خود بین که این قدرت ازوست
قدرت تو نعمت اودانکه هوست

هو الله تعالی یه راجع ضمیردر که اولفظنی تفسیر واقع اولمشدر وغیری
وجهله دخی تأویله مساغ واردر نتکم تصویر معناده کلور (معنای بیت)
بودر که کندی قدرتکی کور واکا نظر دقیق ایله نظر ایله که او قدرت
حادثه الله تعالی دن فائضه در سن کندی قدرتکی ووجودکده ظاهر
اولان قوتکی حق تعالینك نعمتی بیل که حق منان ورب محساندر
ویاخود سنك قدرتك فی الحقیقه نعمت حقدر وآنی انکاره مجال یوقدر
پس آشکاره قدرتی مطالعه ومقتضاسیله عمل ایمیوب عجز کورمك
نعمت حقه کافر اولمقدر بناء علی هذا قدرتی اظهار ونعمتی اقرار
ووجودی طاعات وعباداتده اعمال واتعاب ایله شکر کرکدر بونده
جمیع اشیاده تأثیر الله تعالی دن اولدیغنه اشارت واردر ولکن متأثر
اولانك قابلیتی که اثری اظهار ایدر نتکم جنینك وجودی مستکمل
اولدقده اثر حیات ظاهر اولوب جنبشه کلور وریاح هبوب ایتدکده
تحرك ایتمك شاننده ن اولان اوراق ومیاه وامثالی متحرك اولور (لمحرره)
ایلسه بادله تجلی حق * باغده جنبشه کلور یبرق * قلم الدقده دسته
کاتب * متحرك اولور کوریجك رق * وقدرت ایکیدر که قدرت
ضعیفه وقدرت قویه در قدرت ضعیفه قدرت عدمدر که قوت قدسیه
ایله مؤید دکلدر وقدرت قویه قدرت خواصدر که نشأهٔ قدرت
قاهرهٔ حقدر واوتاد اربعه دن عبدالقادر طرف جنوبه موکل وناظر
اولاندر زیرا قوت وقدرتك یمینه اختصاصی واردر جنوب ایسه یمین
کعبه در بوندن فهم اولنور که مظاهر قدرتك اکثری جانب جنوبده در
وفی الحقیقه عبد القادر اودر که اسم قادر اکا تجلی ایلیوب جمیع
مقدوراتده قدرت حقی مشاهده ایلیه پس عبد القادر ید الهینك صورتی
اولمش اولور شویله که هر حالده حق ایله بطش ایدوب انك اوزرینه

ولاقوة الابالله (واصبر وماصبرك الا بالله) بعد ذابونده عجز وضعفك نهاية المراتب وغاية المطالب اولديغنه اشارت واردر نتكم صديق رضی الله عنهدن منقولدر كه (العجز عن درك الا دراك ادراك) ولكن بو عجز وضعف فی الحقیقه صفت قلبدر پس ظاهرده وجود تكاليفی منافی دكلدر الحاصل بومحلده عجز باطن وقوت ظاهر مجتمع اولور (لمحرره) * كمال عجزله پرقل درونی * كتور قوتلری فعله برونی * چو واردر مايهٔ قدرت الكده * يوری ضبط ايت شر نفس حرونی *

* دربكی كفته كه عجز خود مبين *
* كفر نعمت كردنست آن عجز هين *

هين آگاه اول وعجله ايله ديمكدر وكلمهٔ تحذيردر صاقن معناسنه بوراده انسب اولان بومعنادر (معنای بيت) بودركه برطومارده دخی تحرير ايدوب ديمش كه كندی عجزيكی كورمه زيرا كندنده عجز كورمك شكر نعمت يرينه كفران وضع ايلمكدر بوايسه ظلم قيلمقدر صاقن بومقوله عجز كورمكدن وكفران نعمت اولمقدن ونفسه ظلم ايليوب خساره دوشمكدن الحاصل الله تعالی سكا آلات واسباب ويرمش وقوت وقدرت صورتنی كوسترمش ايكن اول آلات واسبابی اعمال ايتميوب تعطيل ايتمك وقوت وقدرت ظاهره يه التفات ايتميوب طريق عجز وضعفه كتمك نعمت حقه كافر اولمقدر كه آنی ترك شكر ايله ستر ايتمكدر پس كلمهٔ تحذيردن فهم اولنور كه انسان قدرت تامه ايله متصفدر شويله كه اظهار عجزه اصلا مساغ يوقدر ولكن بو معنی نفس الامره مخالفدر زيرا انسان قدرت ايله متصف اولديغی كبی عجزله دخی متصفدر پس قدرت اقدار حقه وضعف وعجز نفس الامره كوره در انكيچون ديمشلردر كه قطب الاقطابدن عاجز واندن قادر يوقدر يعنی اندن ظهور ايدن عجز اصلی وضعف ذاتی سائر مخلوقاتده ظهور ايتمشدر و بومعنی فناء تامله حاصل اولور وكذلك انده ظهور ايدن قدرت ربانيه وقوت حقانيه سائر موجوداتده ظهور ايتمشدر * و بو معنی بقاده تمكيندن صكره وجود بولور (فسبحان القادر القوی فی كل امر صوری ومعنوی) بعده ذاقوت وقدرت ابتدا انسانك

واردر زيرا انلر امر و نهی قيـدنده دكللردر انكيچون ديرلر كه مقصود حقه توجهدر نه طريق ايله اولورسه ومقام محبوبيتـه واصل اولنلردن قيود شريعت وتكليفـات مرتفع اولور اولئك هم الملاحدة لعنهم الله على حدة) قال الشيخ بالی الصوفيوی قدس سره اعلم ان رؤسـاء الطائفة الخبيثة المشهورة باشق مثل السيد نسيمی وفضل الله الحروفی وعثمـان بابا وغيرهم كلهم زنادقة يبيحون ترك الصلوات انتهی تأمل فی هذا الكلام تكن فی الدين من اهل السلام *

﴿ تاكه عجز خود به بينم اندر آن ﴾
﴿ قدرت حق رابدانيم آن زمان ﴾

(معنای بيت) بودركه تاكه اول امر ونهی وقوعنـده وتكاليف خصوصنده كنـدی عجزمزی كوره لم وادراك ايده لم واول زمان عجزده ويا تكاليف وقوعنـده قدرت حقی بيله لم واكا مطلع اوله لم زيرا هر نسنه ضديله متبين اولمغله عبدده عجز ظاهر اولدقجه قدرت حق معلوم اولماز وضعف مخلوق فعله كلمدكجه قوت خالق قوت دراكيه كنجايش بولماز الحاصل ديمك استركه بزم عجزمز امتحان ايله بيلينور و ضعفمز بحسب الظاهر تجربه ايله ادراك اولنور پس حق تعالی امر ونهی بی بو عجز وضعفی اظهاره وسيله ايتمشدر يوخسه حقيقتنی مراد ايتمامشدر بناء على هذا بزآنی تركله معذب اولمازز (جواب بودركه كرچه انسان(الايقدرون على شیء من فضل الله) وفقنجه عجز اوزرينه مطبوع (وخلق الانسـان ضعيفا) موجبنجه ضعف اوزرينـه مجبولدر ولكن خليفهٔ حق اولمق حسبيله اقدار حقله قادر وتقويت خالق ايله قوی ومتينـدر وسـائر اسماء الهيه ايله اتصافده دخی بويله درنتكم قرآنده كلور (وان جندنا لهم الغالبون) يعنی احبابك اعدا اوزرينه غالبيتی مظـاهر قدرت اولمق جهتيله دراكرچه كه بعض احيانده عساكر وجنودك عدميله دخی مصلحت حاصل اولور نتكم ديوان حافظـده كلور * تيغی كه آسمانش ازفيض خود دهد آب * تنها جهان بكيرد بی منت سپاهی * پس عبـدك كمالات الهيه ايله تحلی اولمق شـانلرندن اولسـه (تخلقوا باخلاق الله) امری ضايع وسائر خطابات سماويه باطل اولمق لازم كلور واختيار جزئی سـلب اولنمق اقتضـا ايدردی لاحول

در یکی گفته که امر ونهیهاست
بهر کردن نیست شرح عجز ماست

* عجز * انسانك عجز مؤخر یدر ضد قدرت معناسنه اولان عجز که ناتوان شدن ایله تعبیر اولنور اندن مأخوذ در زیرا تأخر امور ه مؤدیدر کما فی التفاسیر وقال الراغب فی المفردات العجز التأخر عن الشیٔ وحصوله عند عجز الامر ای مؤخره وصار فی المتعارف اسما للقصور عن فعل الشیٔ (معنای بیت) بودر که برطومارده دخی درج ایلیوب سویلمش و بویله یازمش که امرلر ونهیلرکه وار در مأمور ومنهی اولنلر انلری فعله کتوروب اشلمکدن وترك ایلمکدن اوتوری دکلدر بلکه بزم عجزمزی واول بابده بی اقتدار اولدیغمزی شرح و بیاندر یعنی طاعاتله که مأمورومناهیدن که منهی اولمنوزدر مقصود الهی اول طاعتك فعلی واول منهیننك ترکی دکلدر بلکه مجرد عجزی بیاندر زیرا انسان فی الحقیقه کندی قدرتیله فعل وترکه قادر دکلدر زیرا قدرتی یوقدر حاصلی امر الهی تحت قدرتده داخل اولان نسنه یه تعلق ایدرکه اکا مقدور دیرلر قرآنده ایسه کلور (لایکلف الله نفسا الا وسعها) عبد ایسه جلب طاعت وسلب معصیت ایتمکه قادر دکلدر نتکم تنزیلده کلور (وان یمسسك الله بضر فلا کاشف له الا هو وان یردك بخیر فلا راد لفضله) جواب بودرکه کرچه هر نسنه نك حصولی توفیق واقدار حقله در ولکن عبدده اختیار جزئی واردرکه انکله برنسنه نك اختیار ینه قادر اولور وفاعل مختارده اختیار بولنمق امر بدیهیدر پس عبد ایچون اختیار واردرکه ارادت حق اوزرینه سابقدر یعنی ابتدا عبد برنسنه یی اختیار ایدر ثانیا حق تعالی انك مختارنی ارادت وخلق ایدر پس بلااختیار جبرایتمز اکرچه که ارادت جزئیه دخی فی الحقیقه ارادت حقله در نتکم قرآنده کلور (وماتشاؤن الا ان یشاء الله) ولکن بومحل اسرار قدر دندرکه هر کس مطلع دکلدر مطلع اولدیغی صورتده دخی قضا وقدری افشا ایتمك حرام ومباحثه سی ممنوع ومنهیدر (سئال رجل عن علی بن ابی طالب رضی الله عنه فقال یاامیر المؤمنین اخبرنی عن القدر فقال طریق مظلم لا تسلکه فاعاد السؤال فقال بحر عمیق لاتلجه فاعاد السؤال فقال سر الله فی الارض خفی علیك لاتفتشه) و بونده اشق طائفه سنك مذهب باطلنه اشارت

سکون ها دخی مرویدر ولکن ابو السعود افندی اغلاطنده اغلاطدندر
اصلده وهمه ایدی واوتابه قلب اولندی اشتقاقی وهمدندر یقال وهم یهم
اذاذهب قلبه الی شئ واتهمته اخذته مکانا لوهمی (معنای بیت) بودرکه
برطومارده دخی دیمش که واجب ولازم اولان خدمت حق وسعی مطلقدر
بوخسه اندیشهٔ توکل تهمت مقوله سیدر زیرا الله تعالی اشیایی بری برینه
ربط ایلدی وجود انسانده بوقدر اعضا وقوی ترکیب قلدی تاکه اول
وسائل ایله مقصوده توسل ایده پس حق تعالی کسب وسعی ایچون آلات
واسباب خلق ایتمش ایکن خدمتدن تقاعد واسبابدن تعطل ایدوب ذیل
توکله تشبث ایتمك تهمت قبیلندندر وبی آلات واسباب اولان کمسه
حقدن تشکی ایتمك وکفران نعمت اولمقدر بونده خدمت مرشده اشارت
واردر زیرا طریق حقده ایکی نسنه لازمدر بری خدمتدر که مرید
جانبنه راجعدر وبری دخی نفسدرکه مرشد طرفنه عائددر ومرشده
خدمت ایتمك حقیقتده حقه در زیرا مرشد حقده فنا بولمشدر نتکم
مرشد ایله صحبت ایتمك حق ایله صحبتدر زیرا حقك کمالاتی انده ظاهردر
نظر ایسه کمالاته در صورته دکلدر بلکه صورت مرآتدر اکرچه که مرآت
دخی انواع تجلیاتندر وبوندن اعتراض وانکارك زیاده قبحی
ظاهر اولدی پس مریده کرکدرکه تسلیم واقرار اوزرینه اوله وخدمت
شایسته ایله مرشد کاملدن نفس نفیس بوله وخدمت کسب وسعی
مقوله سندندر وارباب بدایته کوره کسب توکله منافی دکلدر نتکم ارباب
حراثت مزرعه حبوبی القادن صکره توکل ایدرلر اصحاب نهایتك
ایسه احوالی کوناکوندر انکیچون نیجه لرینه سمادن بی کسب مائده
نزول ایتمش وغیبدن سماط ظهور ایلمشدر پس بونلرك حالی غالبا توکل
محضدر اکرچه که توکل صفتی انلردن فنا بولمشدر فاعرف * وبو معنی رزق
صوری یه کوره در والا اسباب رزق معنوی اولان تکالیف عبادات
کمسه دن ساقط اولدیغی یوقدر (لمحرره) * سرد درع ایدی کاری
داودك * عمل ایلردی سلیمان زنبیل * هرکه برکاره اولمیه مشغول * سن
اونامردی جهانده زنبیل * وله * دردکه استریسك درمانی
* طوته کورتا اوانجه فرمانی * کسمه زنهار نهال علمی
* یوری حفظ ایت درخت ایمانی *

درغم وراحت همه مکرست ودام

* توکل * حقه اعتماد وحقی وکیل اتخاذ ایتمکدر * تمام * مصدردر بوراده تام معناسنه در (معنای بیت) بودرکه غم وراحت وکدر وصفوت وذلت وعزت وقهر ولطف وجلال وجمال وغربت وقربت وضعف وقوتده حقه توکل وتسلیم تامدن غیری جمله سی مکر وکید ودام قیددر یعنی راه حقده معتبر اولان هر حالده توکل وتسلیم تام واموری تفویض ملك علامدر بوخسه اسبابه تشبث ووسائطه تمسك ووسائله ارتباط واتصال دکلدر نتکم حضرت ابراهیم علیه السلام ناره القا اولندقده جزع وفزع ایتمدی مع هذا محل قهر جلال ایدی وحقدن غیره حتی جبرائیله بله اعتماد والتجا قلمدی نتکم قرآنده کلور (قال اسلمت لرب العالمین) مقصود قولا وفعلا استسلام وانقیادنی بیاندر زیرا انبیا علیهم السلام اقوالنده صادقلردر انکیچون افعالی اقوالنه تطبیق ایدرلر و بونده غم وراحت ایله صفت قلبه اشارت ایلدی زیرا متلون اولان قلب راحت حالنده برلون وغم وقتنده دیکرلون اوزرینه اولوب اضطراب واختلافدن قورتلمز بوخود نقصاندر متمکن اولان قلب ایسه هر حالده برلون اوزرینه ثابت اولوب دریا کبی متغیر اولمز بوخود کمالدر ولکن بوتمکینك اربابی کبریت احمردن اعز ومسك اذفردن اندردر زیرا بومعنی عالم ذاته وصول ومبداء قهر ولطفه دخولدن صکره اولور وبلکه حقیقتی بقا باللهده حصوله کلور و بو بقانهایتنده حاصل اولان تلوین مقبولله وجود بولور وبوند. توکل وتسلیم ایله توحید افعاله اشارت واردر زیرا توکل وتسلیم آفات وحوادثك حدوثنده ظاهر اولور آفات وحوادثده ایسه مؤثر حقیقی الله تعالیدر انکیچون قرآنده کلور (ان هی الا فتنتك) وغم وراحت حوادث دهردر مطلقا ومکر ودام آفاتدر قطعا (لمحرره) * ندر عالمده ای کوکل توحید * اولاسن حقله فرید وحید * بولاسن برفنای تامی اجل * دیه دن سا که کنت منه تحید *

در یکی گفته که واجب خدمتست

ورنه اندیشه توکل تهمتست

* تهمت * اصلنده تانك ضمی وهاونك فتحه لریله اتهام معناسنه اسمدر بوراده ضرورت ایچون ها اسکان اولنمشدر اگرچه که بعض علمادن

شریکی اثبات ایتمکدر ایکنجیسی شرك صغیردر که بعض اموروده حقك غیرینی حقله بله مراعات ایتمکدرریا ونفاق کبی (معنای بیت) بودرکه برطورمارده دخی دیمش که سنك ریاضت وجوع وانشاق وجودك سندن سنك معبودکه شرك اولورموحد حقیقی ایسه معبود حقیقی اولان حقدن غیرینی اثبات ایتمز بلکه توحیدده تعلق وتجریدده تخلق وتفریدده تحقق اهلی اولغله هم بیلور وهم بولور وهم اولور بوکلامده صورت شرکده رمزخفی واردر زیرا جوع وجودی وکذلك جوع وجودك صاحبی اولان مخاطبی وکذلك مخاطبك معبودی اولان الله تعالی‌یی اثبات ایتمك واردر حقله خلقك وجودی اثبات ایسه عین شرکدر زیرا دیمشلردرکه (لیس فی الدار غیره دیار) وکلمات افتاده قدس سره‌ده کلور * اهل عرفان دیدیلرسن چقمینجه آره‌دن * بیله‌مزسن کیمدرر کندوینی پنهان ایلین * یعنی اضافت کونیه‌یی اسقاط ایتمدکجه توحید حقیقی حاصل اولمز زیرا توحید دیدکلری اسقاط اضافاتدر مطلقا وجودا وذاتا وصفة وفعلا پس بریرده‌که عابد ومعبود وعبادتك مجموعی اثبات وملاحظه اولنه نه وجهله توحید حاصل اولور وبرصورتده‌که باذل ومبذول الیه جمله سنه وجود ویریله تفریدقنده قالور بناء علی هذا کرکدرکه مبذول باذلده وباذل دخی مبذول الیه‌ده فناء تام بولوب ذات وصفت وفعل مضمحل اوله وحقله قیام ایتمك حصوله کله زیرا انسانده ایکی حقیقت سری واردرکه بری حقیقت انسانیه وبری حقیقت آلهیه‌در وحقیقت انسانیه حقیقت آلهیه‌ده فنا بولمشدر اکرچه که صورتا حقیقت آلهیه‌نك خلیفه‌سیدر وبوسره اشارت ایدوب قرآنده کلور (وانفقوا مما جعلکم مستخلفین فیه) یعنی انسان حقیقت انسانیه یوزندن ماله مالك وحقیقت آلهیه جهتندن مالی منفقدر یعنی انفاقه مالکدر پس انفاق ایدن حقدر انسان صورتنده زیرا حقیقت آلهیه حقیقت انسانیه‌نك ولیسیدر وبواعتبارله تعددك حصولی وحدت ذاتیه‌یی منافی دکلدر (لمحرره) * اولمسه فی الحقیقه حق آخذ * دوشمزیدی صدقه حق الینه * آخذ وهم متصدق اولدر * دوشه‌کوزایمدی بووحدت ایلنه *

جز توکل جز که تسلیم تمام

كلور (لن تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبون) يعنى بالاختيار محبوب اولان مالى انفاق ايتمدكجه بر اولان جنته دخول ومرغوب اولان نفسى بذل ايلمدكجه بر اولان حضرته وصول ممكن دكلدر زيرا حضرته وصول سرالسر مقامنده در * پس آنك ما دوننده اولان مقامات روحيه وقلبيه ومنازل نفسيه وطبيعيه مقتضياتنى افنا واحكامنى ازاله وتعلقاتنى قطع ايتمك كركدر * و بوندن فهم اولندىكه مخلص ايكيدر برى عقبات قيامتدن خلاص بولوب مقامات جنتده فوز وظفر در كه بذل مال وطريق عبادتده اجتهاد بى كلال ايله حاصل اولور و برى دخى برازخ اغيار وقيود ماسوادن نجات بولوب درجات قرب ووصلته ترقى وتصاعددركه انفاق نفس وطريق فناده كوشش دائم ايله وجوده كلور * اولكيسى مخلص عوام وايكنجيسى مخلص خواصدر ومطلقا نجات مقصود بالذات در اكرچه كه حقيقت مرتبه سنده اولان نجات شريعت مرتبه سنده اولان نجاتك فوقنده در زيرا نجات مطلقه وحقيقيه در شريعت مرتبه سنده اولان نجات مقيده واعتباريه در انكيچون اهل جنت جنتده دخى قيد اهليدر والاخصوص اهل جنت ايله يكسان اولمق لازم كلور بوايسه حكمتده معكوس وحقيقتده مقلوبدر و بوتقريردن وزيرمز بورك كذبى ظاهر اولدى زيرا طريق حقده جملهٔ اسبابك وجودى لازمدركه منتج اولسون وكرك اولمسون زيرا فائده دن خالى دكلدر و بى رياضت اولان ساكه بذل مال ايتمك صعبدر پس آنك اوزرينه مبنى اولان بذل نفس نيجه آسان اولور (لمحرره) رياضت پوته وجوهر درانسان * ايچنده قال اولوز آنك تمامت * انكيچون زرد اولور رخسارى چون زر * بولور صراف النده عالى قيمت *

﴿ دريكى كفنه كه جوع وجودتو ﴾

﴿ شرك باشد از تو بامعبود تو ﴾

* شرك * وشركت برمعنايه دركه اصلنده ايكى ملكى برى برينه خلط ايدوب اورتاق اولمقدر وياخود برعينده و يا برمعناده مشاركتدر انسانله فرسك حيوانيتده وفرس ايله فرسك كيت ودهمتده اشتراكى كبى وديننده شرك ايكى ضرب در اولكيسى شرك عظيمدركه الله تعالى يه

اولان عطادر وايثار محتاج اولديغك نسنه يى غيره بذلدر نتكم قرآنده
كلور (و يؤثرون على انفسهم ولوكان بهم خصاصة) پس بو چهارك
ميانده فرق ظاهر اولدى (معناى بيت) بودركه برطومارده دخى
ديديكه رياضتك فائده سى يوقدر كوياسؤل كلديكه ياررياضتك نفعى
اولمايجق چارهٔ خلاص ندر پس جواب ويرركه بوطريق حقده
جودوعطادن غيرى خلاص اولاجق محل و ياسبب خلاص يوقدر
نتكم حديثده كلور (الصدقة تردالبلاء) وقرآنده كلور (ومن يوق شح
نفسه فاولئك هم المفلحون) بعدذا فائدهٔ رياضتى سلب ايتدى زيرا
رياضت عندالمحققين تحسين اخلاق وعندالحكماء تصفيهٔ محل ايچوندر
وعلى كل حال رياضت ديدكلرى نه نفس فتح ونه خود منتج فتحدر
بلكه فتح فضل آلهى ومنت ربانيه در اكرفتحك سبب منتجى اولسه
مكتسب اولمق لازم كلوردى (سؤال اولنورسه كه پس اشتغال
دائم ومحافظهٔ اوقاتك معناسى ندر (جواب بودركه تاكه اوقات
وساعات عبادات شرعيه ايله كذروانفاس ذكره اشتغال ايله مرورايليه
وخدمت عبوديت برن بوله بوجهتدن دېشلردركه عابد عبادتيله وذاكر
ذكريله حضرت مخصوصه قصد ايتمك كركدر بلكه شويله كمر بستهٔ
اجتهاد اولوب حقك جودواحسانى آنى نه وجهله تدارك ايدرسه
اكا مترقب اولمق لازمدر (سؤال اولنورسه كه فائدهٔ رياضت مطلقا
سلب اولنمق بى فائده در زيرا ذكراولنان تحسين اخلاق وتصفيهٔ
محل دخى فوائد جليله دندر (جواب بودركه مقصود بالذات اولان
فائده فتح باب قلب ومكاشفهٔ اسرارغيبدر بوايسه رياضت مجرده
ايله حاصل اولمز نتكم مرور ايلدى ومحمديه ده كلور * ع * بزم عرفانمز
بحرى اكا عين رياضتدر * يعنى عرفان رياضتدن افضلدر زيرا
ارضه هبوط وتناسلدن مقصود اصلى معرفتدرنتكم قرآنده كلور
(وماخلقت الجن والانس الاليعبدون) اى ليعرفون بعد ذاجود ايكى
وجهله دربرى جود مال و برى دخى جود نفسدر يعنى بالا ختيار
زيراجود مالده اختيار وطيب نفس اولمسه معتبر اولمديغى كبى
جود نفس دخى بويله در زيرا هرنفس بالاضطرار بدندن مفارقت
ايدر نتكم قرآنده كلور (كل نفس ذائقة الموت) وينه برموضعده

اولندی *شرط *شول حکمدر که برامره متعلق اوله شویله که اول امر آنك
وقوعیله واقع اوله نمازه نیت ایله وضوء کبی رکنله شرطی جمعده لطافت
واردر زیرا رکن داخل وشرط خارج اولانه دیرلر تکم تفصیلی محلنده
مبیندر *رجوع *دن مراد انابت دیدکلری معنادر که حقه رجوعدر
وانابت تحقیق توبه اوزرینه مبنی اولمغله تأخیر ایلدی (معنی بیت) بودرکه
اول طوامیر انشا عشرك برنده طریق ریاضت وجوعی توبهٔ نصوح
واعتذار صحیحك رکن واساسی وحقه انابت ورجوعك شرطی
ایلمش ایدی یعنی بویله ثبت ایتمش ایدیکه توبه وطرق حقه دخول
ومعاصی وماسوادن حقه رجوعك رکن وشرطی ریاضت وجوعدر
شویله که ریاضت وجوع اولمسه توبه ورجوع صحیح اولماز (بونده
جوعی ریاضت اوزرینه عطف خاصی عام اوزرینه عطف قبیلندندر
زیرا ریاضت اصلاح طبیعتدر وحکم طبیعت اکل وشرب ومنام
ووقاعدر ریاضت کامله اولدر که رائض اولان کمسه امور مذکوره یی
تقلیل ایلیه ولکن بوجمله دن جوعك زیاده تأثیری وسائرلر اوزرینه
مزیتی اولمغله تخصیص بالذکر ایلدی تکم دیمشلردر که *تجوع تری
تجرد تصل *ایرشمك دیلرسك بکمدن کسل *پس اصلاح طبیعتده زیاده
مدار اولان حاسهٔ ذوقی حبسدر اندن لمسی منع واندن بصری سددر
فاعرف وریاضتی توبیه رکن قیلدی زیرا خلافنده خطا چوق خصوصا
کثرت اکل ایله حاصل اولان سیئات حددن ارتوقدر حتی بطن وفرجه
اشارت ایدوب دیمشلردر *مادامکه این بر خاست آن بر پاست *
ورجوعه شرط ایلدی زیرا رجوعده اصل اولان صفت قلبدر
ولکن صفت قلبك ظهوری فی الجملة اصلاح ظاهر اوزرینه مبنی
وامور مذکوره یی رعایت اوزرینه موقوفدر *پس بوندن ریاضتك فائدهٔ
جلیله سی فهم اولندی وطریقتده بومعنایه اهتمامك نفعی بلندی

﴿ دربیکی کفته ریاضت سود نیست ﴾

﴿ اندرین ره مخلصی جز جود نیست ﴾

* مخلص *اسم مکاندر محل خلاص ونجات معناسنه وجائزدر که مصدر میمی
اوله سبب خلاص معناسنه * جود * قبل السؤال ابتدا اولان
عطادر وکرم طیب نفس ایله بعد السؤال عطادر وسخا بقدر الحاجه

ونتایج الفنوند، کلورکه الله تعالی عیسی علیه السلامه وحی ایدوب
بیوردیکه (ولدتك وانت نبی) یعنی بن سنی تولید ایتدم وسن پیغمبرسن
توسار تشدید بدی تخفیف ایدیب ولفظ نبیّنك بعض اعجامن تصحیف
ایتدیلر ولدتك وانت بنی اولدی یعنی بن سنی طوغردم وسن بنم اوغلمسن
تعالی عما یقول الظالمون وتفسیر قرطبی ده کلورکه توراتده الله تعالی
(یا احباری وابناء رسلی) بیوردیغنی تغییر ایدوب یرنه (یا احبابی ویا ابنائی)
یازدیلر بوجهتدن الله تعالی یهود ونصارای تکذیب ایچون
(وقالت الیهود والنصاری نحن ابناء الله واحباؤه) نظمن تنزیل ایلدی
پس دینك ظاهر وباطننده تغییرات وتحریفات ایتمك قدمادن
برامر هائلدرکه الی هذا الان جاریدر بوسببدن اهل اهواء فرق
مختلفه اولمشلر وارباب سنت وبدعت بری برلریله تضاد تام بولمشلردر
بونده عقل معاش ونفسك اعضاء وقوایی پر اضطراب وتشویش
ایتدوکنه اشارت واردر زیرا خلاف وتضاددن اضطراب
وتشویش ووفاق واطراددن سکون وجمعیت حاصل ومتولد اولور
(المحرره) اعتماد ایتمه نفسه ایلسه لاف * اولدی لاف وکذاف نفس
خلاف * خلف قلبدر نفس دنی * بردکل صدقله اسلاف اخلاف *

در یکی راه ریاضت را وجوع
رکن توبه کرده وشرط رجوع

* ریاضت * بالاده تفسیر وتحقیق اولنمشدر * رکن * برنسنه نك جانب
اقواسنه وانسان آنکله تقوی واستظهار ایلدیکی ملك وجند
وامثالنه دیرلر نتکم قرآنده کلور (فتولی برکنه) ومفرداتده
کلورکه قوت معناسنه اولان رکن استعاره طریقیله در وارکان
عبادات جوانبیدرکه مبنای عبادات اول جوانب اوزرینه درشویله که
ترك اولنسه بطلان لازم کلور مثلا نمازده بلا عذر ترك قیام وقراءت
وامثالی کبی پس هرنسنه نك رکنی بنانك اساسی کبیدرکه اساس اولمسه
بنا منهدم اولدیغی کبی رکن الشیء دخی بولنمسه اول شیء باطل اولور
فلان کمسه شهرك رکن اعظمیدر دیرلر شهرك جانب اقواسی معناسنه
زیرا ادین ویادنباو یا مجموع ایله قوام شهر آنکله در * توبه * ترك ذنب
واساءت ایتدم ایسه اندن اقلاع ایتدم دیو اعتذاردر نتکم بالاده شرح

مجرددن چه سود * ع * بنا طوتمزتمل ویران اولنجه

﴿ حکمهای هریکی نوعی دیگر ﴾

﴿ این خلاف آن زپایان تابسر ﴾

* حکم * بوراده امر وخطاب معناسنه در وجائزدرکه مجازا محکوم به اولان امور مراد اولنه وبعضیلر دیدیلرکه حکم عرفده محکومده علم اولمشدر * نوع * جنسدن اخصدر برنسنه نك ضربنه وكذلك صنفنه دیرلر نتکم انسان حیواندن برنوعدر وعرب وعجم دخی انسانلدن برصنفدر ونوعدر دخی دینلور زیرا نوعیت وجنسیتده نوعا تغایر کفایت ایدر بوسببدندرکه رجل برجنس ومرأة جنس آخردر دیرلر * خلاف * بوراده ضد دیمکدر خلاف ایله اختلافك فرقی مرورایلدی * پایان * آخر و برایشك صوکی نتکم نصوحی شعرنده کلور * ملك دل سنسز شهایقلدی ویران اولدی کل * انتهای فرقت وپایان هجران اولدی کل * (معنای بیت) بودرکه اوزایکی طوماردن هر برطومارك ایچنده مندرج اولان امر وتکلیف برغیری نوع ایدی یعنی غایتدن باشه وارنجه وباشدن نهایته ارنجه برطومار آنك خلافنه واول طومار بونك ضدنه ایدی وامر وخطاب وتکلیفده اصلا موافقت یوغیدی بونده وزیرك مقدما دین عیسایه فتنه القااتمك اوزرنه یم دیدوکنه اشارت واردر زیرا بومقوله طوامیر متقابله دن غیری طرح فتنه والقاء فساد نوجهله اواور اکرچه که بعض احیانده متشابهات یوزندن دخی فتنه قائم اولور نتکم حضرت عثمان رضی الله عنه طرفندن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی الله عنهما حاکم مصر تعیین اولندقده حاکم اول اولان ابن سعده خطابانامه یازیلوب طینده (اذا جاءك الامیر فاقبلوه) درج اولنمشدر ولکن بی نقط اولمغله فاقتلوه ظن اولنوب اثارهٔ فتنه یه باعث اولدی که اول فتنه ده حضرت عثمان رضی الله عنه شهادت بولدی وبعضیلر دیدیلرکه فاقبلوا کلمه سی اصلده بانقط ایدی قبولدن اولمق اوزره صکره کاتب نامه اولان مروان بن حکم باء موحده یی تاء مثنات ایدوب قتلدن قلدی ولطائف فضولیده کلور * قلم اولسون الی اول کافر بدتحریرك * که فساد رقمی سوزمزی شورایلر * کاه برحرف سقوطیله ایدر ناصری نار * کاه برنقطه قصوریله کوزی کورایلر *

مندرج اولانه مخالف ایدی نتکم اجمالا ابیات لاحقه ده کاسه کرک در
بونده وزیرك کذبنه دلالت واردر زیرا فروعده اختلاف اصولده
اتفاقدن صکره معتبردر وفروعده دخی اختلاف فاحش اولمق بعیددر
وکذلك عقل معاش ونفس امارهنك حیله ومکرنه اشارت واردر
زیرا تلوین احوالدن مرادلری قلب وروحی مسلکلرندن اضلال
وطریقت حقه سلوکلرن ابطالدر دیمشلر درکه اختلاف اوزرینه اولان
قومك نجات بولدقلری معهود دکلدر انکیچون قرآنده علمدن صکره
اولان اختلافدن نهی اولنمشدر وبو اختلافکه ذکر اولندی
(اختلاف الائمة رحمة) مقالهسنده مندرج اولان اختلافك غیریدر
نتکم بالاده اشارت اولنمشدر وطومار دوزمك ضبط علوم
ایچوندر نتکم دیمشلردرکه (العلم صید والکتابة قید) ودیمشلردرکه
کتب وتصانیف محدثدرکه زمان صحابه وصدر تابعینده بوغیدی
صکره هجرت نبویه دن یوزیکرمی سنه مرورنده حادث اولدی
زیرا صدر اول اهلی کبی ارباب حفظ واجتهاد قالمامغله لاجل المصلحه
علوم نافعه طوامیر واوراقده ثبت اولندی پس بوثبت وتحریك خلقه
منفعت ظاهرهسی اولمغله بدعت سیئه دینلمدی وبوندن فهم اولنورکه
علوم غیرنافعهیی اوراقده درج ایتمك منهیدر وبلکه آنك اوراقن
احراق بالنار ایدوب خلقی تشویشدن تخلیص ایتمك کرکدر محکیدرکه
استاذ کبیر جابرك تلمیذی اولان عمدة الاطباء ابو بکر محمد بن زکریا الرازی
کیمیا علمنده ملوك سامانیه دن منصور بن نوحه برکتاب تألیف ایتدکده
منصور مقابله سنده هزار دینار بذل ایدوب بوکتابده درج اولنان
عملی فعله کتورمك ایله امر ایلدی رازی دخی عاجز اولیجق بلافائده
خلقی اتعاب وتخلید کذبه رضا ویرمك مقتضای حکمتدن دکلدر
دیو رازی نك سرنه سوط ایله ضرب وبغداده نفی ایلدی ورازی
اول ضربدن آخر عمرنده اعمی اولدی وبونده ارباب طرق حقهنك
اجازت ووصیت نامهلرینه اشارت واردر نتکم بین الصوفیه
مشهور ومتعارفدر اگرچه که زمانهده اصحاب کماله تقلید ایدوب
اهل نقصان دخی اجازت نامهلر یازرلر ووصایا دوزرلر بلکه اصحاب
طرق باطله ومذاهب زایغه اراسنده بله جاریدر ولکن رسم

سطوت ایله بحسب القضا خرکوشه زبون ومغلوب اولدیغی کبی بوقدر
اعضا وحواس وقوای وارواح دخی برعقل جزئی ونفس زن مثاله اتباع
ایدوب وقارلرن خفته وعزتلرن ذلته تبدیل ایلدیلر و بونده رمز واردر که
طریق حقه اهتدا عسیر وضلالدن صکره هدی نادر وقطع علاقه
صعبدر و بردائره مدار اوزرینه دور ایلدیکی کبی دائرۀ وجود دخی
قلب اوزرینه دائردر قلب ماسوایه میال اولیجق سائر قوایه دخی آرام
قالماز وقوایه تابع اولان حواس واعضا سکون وراحت بولماز (لمحرره)
* اولسه که قلب تابع وسواس * قلبه تابع اولور اعضا وحواس *

﴿ ساخت طوماری بنام هر یکی ﴾
﴿ نقش هر طومار دیکر مسلکی ﴾

* طومار * عربیدر صحیفه معناسنه طامور کبی کمافی القاموس ونعمة
اللهده کلور که طومار اوزرینه دورلمش نسنه کاغد اولسون
وغیری اولسون واختریده دخی کلور که بووجه اوزره تفسیر اولنمشدر
* نقش * برنسنه یی ایکی لون ویازیاده ایله تلوین ایتمکه دیرلر نتکم بالاده
مرور ایلدی نقش خلقی وعادی اولانه شاملدر نتکم مرویدر که مغربده
بلاد اندلس قاعدهسی اولان قرطبه نام شهرك جامعنده اوج عدد
عماد احمر واردر که خلقت ربانیه ایله اولکسنك اوزرنده محمد علیه السلام
ایکنجسنك اوزرنده صفت موسی وعیسی واهل کهف علیهم السلام
واوچنجسنك اوزرنده صورت غراب نوح نقش وتصویر اولنمش ایدی
(لمحرره) کلك صنع ازلی یازدی آنی * اکا بکزر جهانده نقش قنی *
* برمیدر یوسف ایله سائر خوب * طونه لم نازك اوله سیم تنی *
* مسلك * مدخل معناسنه در بوراده مدخل معنوی مراد اولنور
ودیمشلردر که سالك رونده وسلوك رفتن معناسنه در واهل حقیقت
قاتنده سلوك رفتن مخصوصدر که جهلدن علمه واخلاق بددن
اخلاق نیکه وهستیٔ خوددن هستیٔ خدایه حرکت معنویه در
(معنای بیت) بودر که وزیر معهود اون ایکی عدد امیردن هر برینك
نامنه برطومار وصحیفه دوزدیکه هر طومارك منقوش ومکتوبی برغیری
مسلك ومدخلدر یعنی طریقت مسلوکه ومدخول بهـا اولدیغی
جهتدن بری برینه مغایر و برنده درج اولنان احوال وشرائط اوبرنده

تشبيه طريقيله در زيرا سرعت حسابی واردر نتكم قرآنده كلور (وهو اسرع الحاسبين) *امير* كذرايتدی آل رسوله امير ديدكاری شرف سيادتنه كوره در پس بو اطلاق تعظيمه دائردر وويسی لطائفده كلور * امير كامران اولسه كام النسه دلبردن * اوسلطان سرآمد خيلی خوب اما امير انجق *بمير* بانك ضميله زيرا ميم شفويدر ميرامر درمردندن اول ديمكدر مت كبی (معنای بيت) بودركه هرامير وقت وساعتنده وزير مزبور حضورنده ايدی يعنی وقت وساعت كچمزديكه انلر اول مجلسده حاضر اولميالردی هر بری آنك بوانده جان ويرر ووجودنی فدا ايدردی اكراكا اول وبنم بولمده فنابول ديدی بونده امرانك وزيردزياده متابعت ونهايتده موافقتلرن بيان وغايتده سودا ومحبت واعتقاد وارتباطلرن عيان واردر زيرا كنديلری متبوع ورئيس اولدقلری حيثيتدن كسه دن پروالری يوغيكن بالاختيار آنك اياغنه واروب صحبتنه ملازمت ايلدكاری معنای مذكوره اول دليلدركو يا امر برعكس اولوب آنلر تابع ووزير متبوع در پس جان بذل ايتمكده تعلل وبهانه ايمجك ذاتلرنه الصق اشيا اولان اولاد واموالی فدا قلمقده هيچ توقف ايتمزلردی زيرا هرلذيذ ومحبوب اولان نسنه جان عزيزه تابعدر وبوندن ذاتلرينه چوقلق لصوق واتصالی اولميان امورك حالی دخی معلوم اولدی * بونده اشارت واردركه حواس ملكيه وارواح ملكوتيه بحسب القضا عقل معاشه جان ويررلر ونفسه اويارلر وانلرك تدبيری بوانده سالك اولورلر پس چشم آرايش دنيادن هرنه يی تزيين ايلسه چشم آنك اردنجه قالور وكوشه هرنه القا ايلسه كوش آنی استماع ايچون آچيلور وسائر حواس واعضا دخی بوكا قياس اولنه وكذلك قلب دخی فطرت اصليه واستعداد مقدمی تبديل وتحريف ايدوب هوای نفسه منحرف اولور وماسوايه ميل ايله مسامته حضرت احديه دن انحراف بولور وسائر قوی وارواح دخی بوكا حمل اولنه زيرا بودنيانك كاری عجيب وبوفانينك امری غريبدر بونده اولان مظاهر قدرتی مقدما روح مطالعه قلمش وحواس دخی بوبله رنك تعلق قبول ايدر اشيا كورمش واشتمش ايدی بوجهتدن عالم اصلك حكمنی اونتديلر وعهد ازلی يی محافظه ده قصور ايدوب كنديلرينه اسباب بعده تعلق ايله كورنيلر ايتدبلر پس بومعنی فی الحقيقه خركوش ايله شير حكايه سنه دوندی يعنی شير بوقدر

کافی الدقایق بو یله یرلرده مقصود مجرد سوزدر کفت کبی * اقتدا * کیسیه اویمق وایزنجه کتمك اقتداء کبی قدوه‌دندر اقتداء اسوه‌دن اولدیغی کبی * رفتار * اسم مصدردر یوریش معناسنه بوراده سیرت وطریقت مراد اولنور اصلی آرندهٔ رفت درکمه کتدریجی دیمکدر پس وصف ترکیبی اولور رفتار کبی (معنای بیت) بودرکه جملهٔ امرا واتباعنك اعتمادی اول وزیرك کلامنه ومجموعنك اقتداسی آنك یوریشنه وسیرت وطریقنه ایدی کرك ظاهرا وکرك باطنا الحاصل ذکراولنان امراء وقومی زمام دین ودنیایی آنك الینه تسلیم ایدوب هرخصوصده متابعت ایدرلردی شویله که آنك سوزنی کندیلر یشه سند ایتمشلر وفعلنده کندوبی امام طوتمشلردی بعدذا کلامه کوره اعتماد دیدی زیرا کلامك صدق وکذبه احتمالی واردر پس قائل ثقه‌دن اولیجق قولنه اعتماد اولنور وطریقت مسلوکه‌سنه کوره اقتدا دیدی زیرا اقتدا فعلده ارجحدر نتکم حدیثده کلور (صلوا کما رأیتمونی اصلی) پس فعلك اقتداده تأثیری زیاده‌در انکیچون (صلوا کما قلت لکم) بیورمدی و بونده اشارت واردرکه اقتدا قلبك وسائر قوای خیره‌نك صفتیدر کفتار ایسه قالبك شانیدر زیرا عالم باطنه کوره کفتار اولماز بلکه لسان ظاهر قوت نطقیه‌یه وقوت نطقیه دخی قوت عقلیه‌یه مرآت اولمشدر و بونده عقل معاش ونفسك قولا وفعلا اعضا وقوایی اضلالنه رمز واردر وقول وفعل شریعت پایه سی ونیت حقیقت مرتبه سیدر وشریعتده ضلال معاصی ومناهی ارتکابیله وحقیقتده ماسوایه متابعت ومیل ایله‌در پس کرکدرکه قول وفعل ونیت سداد واستقامت وصدق اوزره یشه اوله تاکه انفس وآفاق شریعته وحقیقتنه نظام تام بوله زیرا بی قالب روح معتبردکل وبی روح قالب دخی مجرد آب دکلدر وترکیبده فائدهٔ عجیبه اولمغله جوهر انسان ترکیب اوزره ترتیب اولندی بو سببدندرکه جزء لایتجزی بله اوصاف وخواص یوزندن مرکبدر (لمحرره) * نظر ایت ذات پاك مولایه * که صفاتنده تعدد کورینور * ذات نفسنده کرچه واحددر * ایك قات قات لباسیله بوریور *

﴿ پیش او درو فت وساعت هرامیر ﴾
﴿ جان بدادی کر بد و کفتی بمیر ﴾

* ساعت * اجزاء زماندن برجزءدر قیامته ساعت دیدکاری جزء مذکوره

بلا تأخیر روانه اولوب کیدرلردی نتکم بنده اطلاقی بو تقریره دالدر بعدذا قوم تخصیص بالذکر ایتمك زیاده تقریر و تفصیلدن اوتوریدر والا (الناس علی دین ملوکهم) فحواسی اوزره امرانك وزیره ارتباطی اقوامنك دخی ارتباطنی مستلزمدر بونده اشارت واردرکه قضاء مبرم الهی ورودنده عقل معاد محجوب واعمی اولوب جمله حواس وقوی عقل معاشه تابع اولورلر ونفس امارهنك حیله سنه فریفته اولوب طریق حقده سیر وسلوکلرندن قالورلر نتکم حدیثده کلور (اذا اراد الله انفاذ قضائه وقدره سلب ذوی العقول عقولهم حتی اذا مضی قدره فیهم ردها علیهم لیعتبروا فلو بقی لهم العقل لبقی لهم النظر) و بو معنانك آفاقده صورتی بعض احیانده نسانك رجال اوزینه تسلطیدر اکرچه که (الرجال قوامون علی النساء) مضمونی اوزره استیلاء وتسلط رجالك شانیدر نتکم مصرده شجرة الدر نام جاریه ودیار ارمنده شیرین وکشور عجمده دخی نیجه زنان تخت سلطنته جلوس ایدوب امر ونهیك حکمنی ویرمشلر ونطع سیاستده نیجه پیاده اوزرینه شاه سورمشلردر بو سببدندر که حدیثده کلور (لن یفلح قوم تملکهم امرأة) ولکن امرأه ایکی نوعدر که حقیقی وحکمیدر پس رجوایتی ناقص ومروتی قاصر وسیاسته غیر قادر اولنلر دخی زنانه ملحقلردر انکیچون ظاهرده ضبط زن و باطنده قمع هوای نفس ایدر کسه کمیا بدر وخلافی دخی بوکا قیاس اولنه یعنی نیجه زنان واردر که عقل کامل وتصرف تام ایله رجال حکمندهدر وزینب شاعره نظمنده کلور * زینب قومیلی زینت دنیایه زن کبی * مردانه وارساده دل اول ترك زیورا یت

* اعتماد جمله بر کفتار او *

* اقتدای جمله بر رفتار او *

* اعتماد * طیانمقدر استناد کبی بونده مراد اعتماد قلبدر پس بونده فی الحقیقه تشبیه واردر زیرا عماد دیرك وعمود خیمه درهکی وانسانك النه الوب استناد واتکا ایتدیکی حدید وخشبدر * کفتار * کاف عجمیله سوز دیمکدر انجو دیزر کبی عرب اکا نظم کلام دیر اصلی آرنده کفت در سوز کتور یحی معناسنه نظم کلام سوزی کتورمکه باعث اولدیغندن اوتوری کفتار دیدیلر باعث فعله فاعل اسمن اطلاق ایدرلر هر دلده شایعدر

ظهوره كلدى (لمحرره) * فقر اوجندن رعيت اولدى فقير * دولتيله جهانى طوتدى امير * شرف خدمت اولمسه كشيده * يك اولور اندن افندى قطمير * و بونده اشارت وار دركه اعضادن هرعضوه وقوادن هرقوتك حالنه كوره رزق مخصوصى وار دركه وجودنده انكله قوام بولور و بقاسنده اكا منتهى اولور ولكن بو رزقك ثمرى و بو غدانك اثرى وجود طريق حقنده افنا و فى سبيل الله انفاقدر والانعمته كفران اوزره اولمق وعهد قديمى نقض ايلمك لازم كلور كفران وغدرك ايسه ايكيسيده مذمومدر وتلويح وار دركه مظاهرك كثرتى محض رحمت وامرالك وفرقتى عين عنايتدر تاكه هرفرقه كندى مناسبنه انحياز بوله واسمنك حكمنه كوره برحالكه تابع اوله والابين الناس اختلاف فاحش بولنمغله رشتهٔ انتظام كسسته ودر اطراد بسته اولوب حكمته مخالفت لازم كلور بو ايسه عقلا ونقلا فاسددر

﴿ اين ده وابند وامير وقومشان ﴾
﴿ كشته بنده آن وزير بدنشان ﴾

قوم وو زير بالاده بيان اولنمشدر * بد نشان * بد علامت ديمكدر نتكم اشقيا حقنده كلور (يعرف المجرمون بسيماهم)(ووجوه يومئذ عليها غبرة ترهقها قترة) و سعداء حقنده كلور (سيماهم فى وجوهم من اثر السجود) (ووجوه يومئذ مسفرة ضاحكة مستبشرة) بوراده وزيرمز بورك بدنشان اولديغى ايكى وجهله در اولكيسى ظاهرده اولان مثله اعتبار يله دركه بورننك وقولاغنك مجدوع ومقطوع اولديغيدر ايكنجيسى باطنده اولان نفاقى جهتيله دركه كلامندن مأخوذدر انكيچون صاحب ذوق اولنلره تأثير ايتمدى زيرا بصيرت ايله كلامنى مطالعه ايدوب طريق سداد واستقامتدن منحرف كورديلر ونشانندن استدلال ايدوب (ان آثارنا تدل علينا) وفقنجه سر ضميرينه ايرديلر (معناى بيت) بودركه بو اون ايكى امير وآنلرك قوم وفريقى وتحت اللوالرنده مجتمع اولان جند نصرت رفيق اول وزير بدنشان وضلالت شعار وخسارت شانك بندسى اولدى وامور دينيه و دنيويه ده اكا بغلنوب قالدى بروجهله كه وزير انلرى ظاهرا و باطنا نه جانبه جر و جذب ايدرسه زمام اختيارى يدينه تسليم ايدرلر وهر نه طرفه يول كوسترر سه

بوندندر که ناسدن منفرد اولان جاعته فرقه دیرلر طائفه دن اکثردر والا (فلو لانفر من کل فرقة منهم طائفة) نظمنده قلیل کثیردن انتزاع اولنمق صحیح اولمزدی زیرا انك معناسی دیمکدرکه (فلو لانفر من کل جاعة کثیرة کقبیلة واهل بلدة جاعة قلیلة) تبع * حرکت ایله تابع دیمکدر جمعی اتباع کلور نتکم بالاده ذکر اولندی * میر * کسر میمله امیر لفظندن تخفیف اولنمشدر نتکم حلبی ده مصرحدر عرب امیر و عجم میر و ترکلك دیر پس لغات فارسیه ده امیر و میر درج اولنمق کثرت استعمال حسبیله الحاق قیلنمشدر طمع نفسك شهوت طریقیله برنسنه یه میلنه دیرلر وفی القاموس طمع فیه وبه کفرح حرص علیه انتهی وطمعك اکثری هوی بوزندندر وکلام حکماده کلور الطمع طبع یعنی دنس وصدأ والطمع یدنس الاهاب بوراده طمعدن مراد عسکری طائفه سنك رزق موظفیدر نتکم قاموسده کلور الطمع محرکة رزق الجند انتهی فتحفظ علیه فی هذا المحل فانه انسب من معنی الحرص (معنای بیت) بودرکه هرجاعت برامیره تابع ایدی یعنی قوم عیسی اون ایکی جاعت اولوب هر بری ذکر اولنان امراء اثنی عشردن برینه تابع وتحت اللواسنده موجود اولوب رزق موظف وعلوفهٔ دیواندن اوتوری کندی امرینه کبی اولمش ایدی وامتثال امر واقامت خدمتده مبالغه ایدردی بوندن فهم اولنورکه هر امیر مقسم الارزاق اجنادر وجندیلرك بیت المالدن رزقی قدیمدر بوامتده ابتدا بیت المال ودیوان اتخاذ ایدن حضرت عمر رضی الله عنه در دیواندن مراد جریده درکه ایچنده ولات وقضاة وغزاتك اسماسی یازلمش وعلوفه سی تعیین اولنمشدر فلان کیمسه اهل دیواندندر دیمك اسمی جریده ودفترده مثبت معناسنه در وبونده رمز واردرکه رزق ایچون برقپویه انتساب ایتمك طمع وحرص قیلنمشدر پس کرکدرکه انتساب ایتمك خدمت حقه وسیله ورزق خصوصنده رزاق عالمه اعتماد اولنه واسبابه نظر اولنمیه اکرچکه واسطه یه دخی شکر لازمدر دیمشلردرکه اکر من وسلوی بنی اسرائیل اوزرینه دائم ونعیم آسمانی قائم اولایدی خلق بی احتیاج اولمقدن ناشی بری برلرینه متابعت ایتمکسزین بی سترمزلر پس چونکه اسماء الهیه تفاوت اوزرینه اولوب تباین مراتبی مستدعی اولدی لاجرم خادمیت ومخدومیت

بشدر وبونلره حواس دیرلر حاسهٔ بصر وحاسهٔ شم وحاسهٔ ذوق وحاسهٔ سمع وحاسهٔ لمس کبی وبو امراء حواس خمسهٔ امیر الامراسی حس مطلقدرکه بونکله عددلری التی اولور زیرا جملهسی حس مطلقك تحت اللواسنده در ظاهر جسد اعتباریله وکذلك امراء ملکوتیه یه دخی اشارت واردرکه انلر دخی بشدر وبونلره ارواح دیرلر روح حیوانی وروح خیالی وروح فکری وروح عقلی وروح قدسی کبی وبو امراء ارواح خمسهٔ امیر الامراسی روح اعظمدرکه قلب آنك سرینه مظهردر انکیچون قلب رئیس الاعضاء والقوادر زیرا قوایه ریاستی اعضایه ریاستنی مستبعددر وبونکله عدد امراء ملکوتیه التی اولور زیرا جملهسی روح اعظمك تحت اللواسنده در باطن جسد اعتباریله پس مجموع امراء وجودیه اون ایکی اولور وبونلره امراء تسمیهسنه وجه بودرکه امور واوامر آفاقیه امراء ظاهره منوط اولدیغی کبی امور واوامر انفسیه دخی امراء باطنه مربوطدر پس بونلر مقتضای حاللری اولان واردی حقدن اخذ ایدوب امتثاله مبادرتندن صکره سائر لواحق اعضا وقوایه دخی تحمیل تکلیف ایله تصرف کوسترلر وبونلرك دار وکیری نفس وآنك قواسیله دیر وبودار وکیر اجل مسمایه دك ماضی ومستمردر وفی الحدیث (الجهاد ماض منذ بعثنی الله تعالی الی ان یقاتل آخر امتی الدجال) کمافی الوسیط بو حدیثده آخر امت قلبه ودجال نفس امارهیه اشارتدر زیرا قلب ونفس روحك جسده تعلقندن صکره تولد ایتمشلردر پس ایکیسنك دخی وجودی متأخردر ولکن قلب رتبه ده نفسدن عالی وروح دخی خلقتده جسددن مقدم اولمغله بونده (سبقت رحمتی علی غضبی) سرینه اشارت واردر یعنی روح وقلب سر لطف وجمال وجسد ونفس صورت قهر وجلالدر (لمحرره) *غالب اولمزسه نفس ظالمه روح*سد اولوب شوبله قالورباب فتوح * رتبهٔ روحدر نفسه کوره * قاعده نسبت ایله مانند سطوح *

هر فریقی مر امیری راتبع
بنده کشته میر خود را از طمع

* فریق * شول جماعتدرکه غیریلردن منفرد در نتکم قرآنده کلور (فریق فی الجنة وفریق فی السعیر) یعنی اهل جنت واهل ناردن هربری آخردن مفروق ومفصولدر وفرق کسریله قطعهٔ منفصلیه دیرلر پس

کلور* این همه هیچست چون میکذرد* تخت و بخت وامر ونهی و کیرودار*
وبحر الغرایبده کلورکه کیر ودار لفظ واحددرکه یوم حربده مستعملدر مناسی
طوتدر انتهی بوندن فهم اولنورکه ذکر اولنان ایکی لفظك بری تأکید
ایچوندر عرب خذو عجم دارو کیروترك طوتدیر نتکم حالا عدو بی وامثالنی
اخذایچون بحر یضده خلق اراسنده شایعدر فامادقایق تفسیری اوزرینه کیر
دشمن اخذه ودار دشمندن کندینی حفظه دائردر * امیر* عربیدر بك
معناسنه امارتدندر کسرله بکلك دیمکدر بوامتدن اسلامده ابتدا امیراولان
عبد الله بن جحش رضی الله عنه که رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی
سرعسکر ایدوب برقوم اوزرینه کوندرمشدر بوندن فهم اولنورکه امارت
خلافت وامامتدن اعمدر *دهامیر ودوامیر* اون ایکی دیمکدر زیراده اون
ودوایکیدرکه مجموعی اون ایکیدر (معنای بیت) بودرکه قوم عیسی ایچون
جنك وحربده اون ایکی بك ورئیس وارایدی بوندن ظاهر اولورکه حضرت
عیسانك قومی محاربهٔ اعدالله مأمور ایدی زیرا بعض امم یالکز حجت وبرهانله
وبعضیلردخی هم حجت وبرهان وهم سیف وسنانله مأمورلر ایدی وسیف ایله
مأمور اولان انبیا علیهم السلام واقوامی البته منصور ایدیلرنتکم قرآنده کلور
(انالننصر رسلنا) واولکه (ویقتلون الانبیاء بغیر حق) وارد اولمشدر
بوانبیا ایله مراد قتال ایله مأمور اولمیلردر پس ایکی آیتك میانده توفیق
ظاهر اولدی وقتال وسائر اسفار وحرکاتده امیرك وجودینه ضرورت واردر
نتکم حدیثده کلور (اذا کان ثلاثة فلیؤمروا احدهم) زیرا زمام امور
ارباب تجارت واصحاب سیاسته مدفوع وتوقیر شیوخ ومتابعت اکابرنهاد
احداث وجبلت اصاغرده موضوعدر حیوانات بیله بی رئیس اولماز
نتکم قطار کلنك وامثالنده مشاهددر ودیمشلردرکه قوام عالم سیاستله در
وسیاست درتدر اولکیسی انبیاء علیهم السلامك سیاستیدرکه خاص
وعامك ظاهری و باطننه مستولیدر ایکنجیسی سیاست خلفاء و ولات
وسلاطیندرکه خاص وعامك ظاهرلرینه متسلطدر فقط اوچنجیسی
سیاست علماء وحکماءدرکه خواص ناسك باطنلرینه ناظردر فقطدردنجیسی
سیاست وعاظ و فقهاءدرکه عوام خلقك باطنلرینه دائردر فقط
وبوسیاستك بعدالنبوة اشرفی افادهٔ علم وتهذیب نفوسدر زیرا باطنه
متعلقدر بونده وجود انسانده اولان امراء ملکیه یه اشارت واردرکه

لعن الله من ایقضها) وبوندن فهم اولنور که دینه فتنه القا ایدن دنیایه فتنه طرح ایدندن اشد درز برا فتنهٔ دین ایله نظام عالم مختل اولور یالکز اختلال عالم ایله دین متغیر اولماز اکرچه اهل فتنه مطلقا مذموم در نتکم اثر مذکور اکا دالدر وبوندن ظاهر اولور که مضل اسمنه مظهر اولان کیمسه شیطان ایله برابردر انکیچون شیطانه لعین دینلدیکی کبی اکا دخی دینلدی وبالفعل اضلال ایله اضلالک مقدماتنه مباشرت ایتمک یکسا ندر پس مقدمات هدایتدن اولدیغی کبی مقدمات اضلال دخی اضلالدندر زیرا بربوده نیت مجرده مؤثر اولیجق فی الجمله مباشرت دخی کارکردر وبونده عقل معاش ونفس اماره نک زیاده طغیانلرینه اشارت واردر زیرا قلب وروح نه وجهله طریق حقدن اخراج ایده جکلرن بلزلر ودائما اول هواده پرواز ایدرلر واول بولده تکاپو ایدوب کیدرلر وممکن اولسه برآنده نیتی تغییر وعملی افساد ایلرلر ودینی زیر وزبر ایدوب اهلنی زنجیر تشویشه چکرلر پس اعداء ظاهره وباطنه دن احتراز کرکدر ودین بر مویله مربوطدر که آنک بندی کبی قطعی دخی سهلدر بوسببدندر که انسان جنته برشبر قریب اولمش ایکن قضا الی سینه سنه اوروب یوزن جهنمه دوندررر وکذلک جهنمه جزئی مسافه قالمش ایکن تقدیر الی آنی اخذ ایدوب جنته یول کوسترر وجانب بلادن طرف ولایه کوندرر الحاصل ضال اولمق بلا ایکن مضل اولمق نه بیوک بلادر نتکم مهتدی اولمق سعادت عظمی پس ایکن هدایت غیر ایله دخی مستعد اولمق عنایت خاصه درکه شان اهل ولادر (لمحرره) راه حقده مجد وساعی اول * اهل پاکیزه مساعی اول * نسأل الله العون علی طاعته * ونستزیده من هدایته *

﴿ قوم عیسی رابد اندر داروکیر ﴾
﴿ حاکما نشان ده امیرو دو امیر ﴾

* داروکیر * دار داشتن لفظندن امردر معناسی صقله در بوندندرکه دینی صقلایجی وحفظ ایدیجی یه دیندار دیرلر وحلیمی ده کلور که دارداشتن لفظندن صیغهٔ مبالغه در طوتغان معناسنه انتهی وکیر دخی کاف عجمیله امردر کرفتندن مشتقدر معناسی طوتدر امر محلی اولمغله جنک وحربه داروکیر وکیرودار دیرلر کما فی الدقایق وکلستانده

دنيا واهل عقبانك مجموعى مداسمندن امداد اولنورلر واهل
قهروجلال واهل لطف وجمالك جمله سى لسان قال وحال
ايله سؤال ايتدكلرى امورى مساعده ايله تدارك قلنورلر زيرا
جبارك خزانه سنده يوقلق يوق وعطاسى حددن آرتوقدر

كفت اينك اندران كارم شها
كافكنم در دين عيسا فتنها

* اينك * بو نجغز و اشته ديمكدراين هذا كبى قريبه اشارت ايچوندر
وآخرنده كه كاف ساكنه يه كاف تصغير ديرلر و بو كاف قواعد فرس
تحرير اولنان كتب معتبره ده كاف عربى ديو تصريح اولنمشدر دقايقده
ابن كمال ايسه ديركه اول كاف عجمى كه لسان تركيده صاغركاف ديرلر
لسان فارسيده تصغير ايچوندر انتهى فاما بونده نظر واردر زيرا
صاغر كاف ديدكلرى كاف عجمينك غيريدر مثلابك كه امير معناسنه در
كاف عجميله دروبك كه خال معناسنه درصاغر كافله درو صاغر كاف
ديدكلرى نه لغت عربيه ونه لغت فارسيه ده موجود ومستعمل دكلدر
* فتنه * فتن قتل وزنى اوزره اصلنده التون غشندن تخليص ونارله امتحان
ايتمكه ديرلر صكره تشديد محنته و مطلق محنته وانسانه شاق اولان
اموره وحق تعالينك عبادى مبتلى قيلديغى نسنه لره فتنه ديديلر
زيرا نقاوت وجودوطهارت قلبه سبيدرنتكم حديثده كلور (ماأوذى نبى
مثل ماأوذيت) يعنى ماصفى نبى مثل ماصفيت زيرا اذيت باعث تصفيه در
بوجهتدن انبيا واوليا بيت بلاده حاصل اولمشلروتربيه ونمايى محنت الندن
بولمشلردر (معناى بيت) بودركه شاه يهودك نامه سى وزير مضله واصل
اولدقده جوابنده يازوب ديديكه اشته اى شاه اول كار ايچنده يم كه
دين عيسى ايچنه وقومى اراسنه فتنه لر براغم يعنى بز بو طرفده كارمعهودى
سست طوتوب ظن ايتمه وامرنده مجد وساعى دكلدر ديمه بلكه بن كيجه وكوندز
اول كاره اهتمام ايدوب مراد شاهك حصولنه سعى ايده رم ومقصودد نخى
حصوله قريب اولمشدر پس بونده شاهى تسليه وامرى تقريب واردر
وترك استعجاله دخى رمزدن خالى دكلدر وبوندن اخذ اولنور كه
وزيرمز بورتصدى ايتديكى كارده مبطل ومباشرت ايتديكى ايشده
مفسدورحمت حقدن ملعون ومبعود ايدى زيرا اثرده كلور (الفتنة نائمة

بیك ییل تمام اولمش ایدی پس بونده رمز واردرکه شاه من بور وزیر
مذکوردنکو یا افساد واضلال استدیکه مقدم مرور ایدن بش
بیك درت یوز سنه ده مظاهر مضله دن حصوله کلن اضلاله بدل اوله
وزمان بعث فخر عالم علیه السلامه کلنجه اولان التیوز سنه یه دخی اثری
ساری وحکمی جاری اولوب تبدیل وتحریف باقی قاله و بوغایتی تخصیصده
سر عالی بودرکه بعثت مسطوره دن صکره فساد ماضی مرفوع وتحریف
سابقی زائلدر نتکم حدیث صحیحده کلور (بعثت لکسر المزامیر وقتل
الخنزیر) زیرا بوندن مراد نهی منکرده مبالغه ودین یهود ونصارایی
نسخ واز الیه اشارتدر پس دین محمدیده اعلام شرایع عالیه و(علماء امتی
کانبیاء بنی اسرائیل) موجبنجه مقیم دین ومحافظهٔ راه یقین بسیار اولمغله
تواتر علما وتتابع حکما ایله عصرا بعد عصر دین متجدد وعهد قدیم متأکد
اولوب الی یوم القیام والتلاقی رونقی دائم و باقی ومخالفنك سیف وسنان
وحجت برهانله عرق نزاعی مقطوع ونقطهٔ تشکیلی کزلك قطع وجزمله
صحیفهٔ عالمدن محکوك ومرفوعدر (لمحرره) یقه من کیمسه بنای دینی *
که اساس یقینی محکمدر * بانیٔ دین یکدن افزوندر * صفروش هادمی
بردن کمدر * بونده تلویح واردرکه اهل ادبار یانده مدبر مقبلدر فاما اهل
اقبال یانده مدبردرز براهیچ برمضلك اقبالی ادباره وتجارتی خساره منتهی
اولمدیغی یوقدر نتکم تنزیلده کلور (سنستدرجهم من حیث لا یعلمون)
و بردخی اکا برناس اصاغری خدمتده اهتمامه حمل ایچون بعض
اوضاعن تحسین ایدرلر مع هذا قیامتده بری برلرندن تبری اینسه لر
کرکدر نتکم قرآنده کلور (اذتبرأ الذین اتبعوا من الذین اتبعوا)
و بردخی برامرده استعجال ایتمك صفات انساندندر نتکم قرآنده کلور
(خلق الانسان من عجل) و بردخی دل انسان مستریح اولمسه بدنی
صورت استراحتده اولمق مفید اولماز انکیچون پادشاهلر بوقدر نعیم
ظاهر ایچنده ایکن ینه قلبلری کدردن خالی اولماز وبردخی انسان مدنی
بالطبع اولمغله بنی نوعی ایله تعیشه محتاج وامورنده استعانته مفتقر در
انکیچون یامعین دینلور زیرا اعانتده تأثیر اکرچه الله تعالی دندر ولکن
معین اسمنك مظهری واردرکه انلرك یوزندن صورت اعانت حاصل
اولور وقرآنده کلور (کلا نمد هؤلاء وهؤلاء من عطاء ربك) پس اهل

خبرنصارایی خفیة شاه یهوده اعلام و ید واسطه ایله نامه ایصالنه اهتمام ایدردی (المحرره) رازدل بوی غنچه در کویا * آچلنجه دوشر دهانه صاقن * بزم عالمده چوقدرر جاسوس * سوزك او کنجه صاغ وصوله باقن * و بونده عقل معاش طرفنده نفس اماره یه تسلی بخش اولان امورك ورودنه رمز واردر زیرا عقل معاش نفسله روح اراسنده جاسوس کبیدر ودائما قوای روحانیه یی اضلال ایدوب معادی معاشه تبدیل خصوصنده اجتهاد ایلر نفسك مرادی ایسه بونکله حاصل اولور و بونده اهل دعوی حالنه دخی اشارت واردر زیرا افواه اهل حقیقتدن سرقهٔ رموز ایدوب اهل تقلیده القا ایدرلر واعدای اولیایه ارباب نفاق کبی صداقت وخلوص کوستروب طریق اولیایه چاه قازرلر ودائما افساد نظام عالم ایچون چب وراسته تکاپو ایدوب کزرلر ولکن دیمشلردر که (للحق دولة وللباطل صولة) پس عاقبت جیده اهل حقك طراز اطلس حاللری ونشاط وسرور نعمت لذت بخش سماط باللریدر

پیش او بنوشت شه کای مقبلم
وقت آمد زود فارغ کن دلم

* بنوشت * اصلنده باء مکسور ونون مضمومدر ولکن بانك کسره سی نونك ضمه سنه اتباعا مضموم اوقنور ونونك ضمه سی دخی وزنیچون اسکان اولنور نوشت ماضیدر نبشت کبی مصدری نوشتن ونبشتن کلور یازمق معناسنه کتابت کبی * مقبل * اسم فاعل صیغه سی اوزره مدبرك ضدیدر بوراده مراد طالب اقبال شاه دیمکدر اقبالدن دخی مقصود وزیره سپارش اولنان خصوصك حصولیدر (معنای بیت) بودر که شاه یهوداول وزیر حضور بنه نامه یازدی بویله دیو که ای بنم اقبالمه طالب وحصول مرادمه راغب وقت وزمان کلدی تیز بنم کوکلمی فارغ ایله وخاطره دن تخلیه واندیشه دن آزاد قیل یعنی شش سالدر که خصوص مزبور ایچون صبر ایدرم وحصولنه مترقبم شمدن صکره خاطرمی بالکلیه غمدن تخلیص ومرادمی بتمامه تحصیل ایله تا که طالع اقبالم نور بخش عالم وجود ونقطهٔ مقصود بالمرکز وار جلوه کر دائرهٔ شهود اوله وذبن ودنیا بالکلیه بکا قاله شویله که طریق اقبالده بکا مزاحم اولان دیار ادباره یول اله بونده اشارت واردر که حضرت عیسادن فخر عالم علیهما السلام دورنه کلنجه التیوز سنه در واکثر کل حکمنده اولمغله کویا عصر عیسایه دك دور سنبله دن التی

ویشمارد ر پس بصیرت نامه کرکدرکه مضل وهادی تمیز اوله واعتقاد
وعمل مفسداندن خلاص ونجات بوله * دوشمه چاه غمه افتح عینیك *

در میان شاه واو پیغا مها
شاه را پنهان بدو آرامها

* پیغام * باء عجمیله شول خبردرکه برکیمسه دن آخره ایصال ایدرلر انکیچون
انبیا علیهم السلامه پیغامبر دیدیلر زیرا امرلرینه یا بالذات و یا جبرائیل
وساطتیله حق تعالیدن خبر نقل ایدرلر غینی حذف ایدوب پیام دخی
دیرلر نتکیم بو بیتده واقعدر * ای باد اکر بکلشن احباب بکذری * زنهار
عرضه ده برجانان پیام ما * وکاه اولورکه الفنی حذف ایدوب پیغامبر
و پیامبر دیجك برده پیغمبر و پیمبر دیرلر جزء ثانیسی اولان برلفظی اسم فاعلدر
بردندن اصلی برنده در ترخیم اولنمشدر فاما برنده ده باء مضموم اولمغله برده
دخی مقتضای قیاس ضمه ایدی ولکن دفع اشتباه ایچون فتحیه تبدیل
اولندی زیرا بریدن دن مشتق اولان برکه هجی معناسنه در قاطع کبی
باءك ضمیله در پس برندن مشتق اولان برد ده باء مفتوح اولدیغی
بریدنك مضارعنه التباسی دفع ایچوندر یعنی برده اوج وجهیله تغییر
واردر بری حذف نون و بری حذف یا و بری راءنك کسره سنی فتحیه تبدیلدر
پس برد ده دخی باء مفتوح اولدی تاکه انده دخی اوج وجهله تغییر بولنه
بری حذف نون و بری فتحه ایله تحریك و بری باءنك ضمه سنی فتحیه تبدیلدر
* پنهان * باء عجمینك فتحیله پیدانك ضدیدر تفصیلی مرور ایتمشدر (معنای
بیت) بودرکه شاه جهودان ایله اول وزیر اراسنده خبرلر و اسان
ونامه ایله کزلو سوزلر متوارد ودوار ایدی شویله که شاهك اول وزیر
وآنك خبرلریله نهانی راحتلری وار ایدی یعنی ابتداده که ظهور دین نصاری
ایله بی حضور اولمش وحسد دن اضطراب عظیم بولمش ایدی وزیر انلری
حق صورتنده ابطال وهدایت هیئتنده اضلاله مباشرتیله خبر تواردی
ایتدکجه خاطری آرام بولمغه باشلدی وفی الجمله شفاء صدرکاور اولدی
زیرا غرضنه مساعده بولدی انسان ایسه مهمنه ظفر بولدقجه آرام
ایتمز وعدوسندن انتقام الدقجه ایشی بتمز بلکه مغلوب غم واندیشه اولمغله
خسته اولور و بین الموت والحیوة مضطرب قالور بوندن فهم اولنورکه
وزیر معهودك اضلالندن غیری جاسوسلق صفتی دخی وار ایدی انکیچون

اصمرلقدر خلق* مخلوق معناسنده در مجاز اعمل معمول معناسنده اولدیغی کبی
امر وحکم بر معنایه محمولدرکه خطا و بطریق الاستعلاء کلامدر
وجائزدرکه حکم امرک اثری اوله حکم شرع دیرلر خطاب حقله ثابت اولان
اثر معناسنده وجوب وحرمت وندب وکراهت واباحت کبی پس بوصورتده
حکم مجازا محکوم معناسنده اولور (معنای بیت) بودرکه قوم عیسی
دین ودلك مجموعنی اول وزیره اصمرلدی وایکیسنك دخی خصوصنی
اکا تفویض ایتدی وانك امر وحکمی قاتنده میت کبی اولدی شویله که
میت غساله نیجه تسلیم اولدی ایسه اول کروهدن دخی وزیر حقنده
انقیاد تام ظهوره ایتدی واعتراض وانقباض درونلرندن بالکلیه کتدی
بعد ذا بوراده امر وحکم ذکری اکتفا قبیلندندر مقصود امر ونهیك
مجموعیدر زیرا هر شریعت تخلیه وتحلیه اوزرینه مبنیدر ونهیده
مقصود بالذات عوام وامرده خواصدر زیرا خواصك اطاعت ایتمك
شانی ومأمور بهك سر یله متحقق اولمق مقتضای حالیدر انلره کوره
نهی تعریضه محمولدر (ولاتکونن من المشرکین) وامثالی کبی و بعض
امر صورتنده وارد اولان آیات دخی بویله درنتکم تنزیلده کلور
(یاایها النبی اتق الله) زیرا امر مذکور صغیری کبیرله تأدیب قبیلندندر
پس مراد مرسل الیه در رسول دکلدروالا تقوای حقیقی رسولك
شان ذاتیسیدر و بونده دین ودلی جمع ایلدی زیرا دین ظاهره متعلقدر
اولسببدنکه اهل دین آنی ظاهرده اقامت ایلیوب جوازحله عمل ایدرلر
ودل باطنه متعلقدرکه مدار اعتقاددر پس دین ودلی تسلیم ایتمك ظاهرا
اعمالده و باطنا اعتقادده انقیاده اشارتدر اکرچه که دینك ظاهری و باطنی
واردرکه ظاهری شریعت وباطنی حقیقتدر ومضل عام اولان کیسه احکام
شریعتی تغییرایله سبب غضب عام اولدیغی کبی مضل خاص اولان دخی
آداب طریقتی تبدیل ایله سبب غضب خاص اولور اولکینك حکمی خسران
جنت وایکنجینك اثری حرمان قربتدر پس شریعت وسیلهٔ حقیقت
اولدیغی جهتدن محافظه سی لازمدر یالکز ظاهر دینده مضله موافقت مضر
وباطن دینده متابعت اضردر زیرا بر نسنه نك باطنی اساس کبیدر اساس خراب
اولیجق بنا دخی منهدم اولدیغی کبی اعتقاد متغیر اولسه ظاهر دینه
اعتبار قالمز و بواعصارده اسباب تنزل یسیار وامور منکره بی حد

واحد وجمع اولور (معنای بیت) بودر که التیییل قدر زمان شاه یهودك هجران ومفارقتنده یعنی وزیرمز بورشاه یهودی ترك وجوارندن مفارقت ایدوب مدت مذکوره اتباع عیسی اولان نصاری و پارسایانه پناه وملجأ اولدی شویله که پادشاه وزیری امور عامه دنیویه ده التجا واستناد ایلدیکی کبی قوم مسطور دخی امور خاصه دینیه ده اکا اتکا واعتماد ایتدیلر بوراده التی سنه (خلق السموات والارض فی ستة ایام) سرینه اشارتدر زیرا الله تعالی عالم کبرایی التی قسمدن ترکیب ایتمشدر که افلاك وکواکب وعناصر وحیوان ونبات وجاددر وعالم صغرایی دخی التی نوعدن ترتیب ایتمشدر که ارواح واشباح ونفوس وقلوب واسرار وسر الاسراردر پس اکر عالم عالم کبری واکر عالم صغرادر بو ذکر اولنان اقسام سنه دن خارج دکلدر والتی کون التی ییل ایله منفصلدر زیرا یوم آلهی الف سنه در نتکم قرآنده کلور (وان یوما عند ربك كالف سنة مما تعدون) پس بوندن اخذ اولندیکه وزیرمز بور التی ییل ایچنده حکمت آلهیه اوزرینه مبنی اولان تدریج وتأنی ایله ترکیب وترتیب اولنان عالم کبری وصغرانك بحسب الاجال التی سنه ده فسادنه سبب اولوب مفتاح الشر اولدی زیرا دنیانك فسادی دینك فسادی اوزره مبنیدر وبرنسنه نك اساسنی هدم ایتمك بناسندن اهوندر نتکم دیمشلردر * اری الف بان لایقام بهادم * فکیف ببان خلفه الف هادم * وترجمه ده دیمشلردر که بیك کشی یاپدیغن یقر برکس * امر عکس اولیجك امیدك کس * وبونده عقل معاشه دخی اشارت واردر زیرا عقل معاش که عقل جزئیدر سلطان روحك فی الجمله وزراسندن معدوددر ولکن بووزیرك وجه ظاهری روحه ووجه باطنی نفسه ناظردر بوسیبدن نفسه اعانت ایتمدن خالی دکلدر پس من کل الوجوه عقله استناد ایدن کیمسه نك دینی خراب اولور بناء علی هذا کرکدر که عقلك حیل وخدعندن احتراز اولنوب عقل کل وعقل معادك موجب اشارتیله عمل اولنه زیرا بو عقل ذوالوجهین دکلدر بلکه صادق ومخلصدر

دین ودلرا کل بد وپسپرد خلق
پیش امر وحکم اومی مرد خلق

* پسپرد * باء اولینك ضمی مابعدنه موافقتدن اوتوریدر سپردن ضمله

واكر شركارنك جزاسنى بولور يا منعم يا معذب اولور نتكم نظمده كلور * هركه او نيك ميكند يابد * نيك و بد هرچه ميكند يابد * بونده ارباب غرضى تحذير ومحجوب وغافل اولنلرى سجادهٔ خواصدن رفع ايتمك لازمدر زيرا كيمسه كه (اذا نطقوا نطقوا بالله واذا سكتوا سكتوا بالله) سرينه مظهر اوليه ومائدهٔ شهود وعياندن حظ اوفى بوليه انك افعال واقوالى كنديه وبال اولديغندن ماعدا سائر خلقه دخى زيان ايلرو بونده اشارت واردركه شيطانك بوينه خلقهٔ لعنت تعليق اولنوب اول خلقه الى يوم الدين والى ابد الآباد اندن مفارقت ايتمديكى كبى سائر مضل اسمنه مظهر اولنلرك حالى دخى بويله در وهركسك حالنه كوره كردننده قلاده سى واردر پس اول حلقه اهل حقه كوره حلقهٔ رحمت وقلادهٔ زينت واهل بطلانه كوره حلقهٔ لعنت وقلادهٔ محنتدر خصوصا كه مقلد ومدعينك متصف اولديغى صفت تنزل جنته داخل اولسه بلهينه ذاتنه لازمدر زيرا قرب حق مراتب معرفت حقيقيه حسبيله در وبوندن فهم اولنور كه حقدن خبردار قليل واصحاب ذوق نادر وماعداسى كثير وشايعدر پس بوماعدا مخاطره دن خلاص اولماز زيرا مخلصلر خطر عظيم اوزرينه اولجق انلردن پايه ده كمتر اولنلرك حالى نه اولمق كركدر ولقد صدق ذوالنون قدس سره حيث قال (الخلق كلهم موتى الا العلماء والعلماء كلهم نيام الا العاملون والعاملون كلهم مغترون الا المخلصون والمخلصون على خطر عظيم) كذا فى منهاج العابدين الامام الغزالى رحمة الله عليه واسعه

مدت شش سال در هجران شاه
شد وزير اتباع عيسى راتباه

* مدت * دهردن زمان طويله ديرلر كما فى القاموس واهل تفسير فرق ايدوب ديمشلردر كه مدت مطلق فلك اطلسك ابتدادن انتهايه دك حركتنك امتداديدر زمان ايسه ماضى وحال واستقباله مقسوم اولان مدتدر وقت ايسه برخصوصيچون فرض وتقدير اولنان زماندر وبعضيلر ديديلر كه وقت مطلق انده برنسنه واقع اولان زمان كرك آنك وقوعنى برمقدر تقدير ايتسون كرك ايتمسون ميقات ايسه تقديرله اولاندر * هجران * كسرله وهجر فتحله عربيدر قطع وترك معناسنه اكثر محابينك فراقنده شايعدر * اتباع * تبعك جمعيدر حركت ايله تابع ديمكدر

اثر یدر بو خصوصده قصهٔ موسی علیه السلام واحوال طور ملاحظه اولنه (لمحرره) چشم انسان نظرده اولسه حدید * حدت نورشمس آنی اریدر * بقامز نور ذاته چشم ضعیف * اکا طاقت کتورن ذات اریدر * بعدذا بو محلهدك سرد اولنان تمثیلات مختلفهدن فهم اولنور که وزیر مزورك قوم عیسایه ایراد ایلدیکی نکتهلر اکوان مقولهسندن ایدی تتکم جلاب تمثیلی مرتبهٔ انسان وحیوانه اشارتدر زیرا آب وشراب محیی اسمنه مظهردر وجه ارضده بالفعل حیات ایله متحقق اولان ایسه انسان واکا تابع اولان سائر اصناف حیواندر وقند نباته ونقره معدنه وآتش عناصره و برق افلاکه ناظردر و بونلرك انفسده نمونهلری واردر * جسد * وروح * وشعر * ومخ * وامثالی کبی ولکن بو مراتبك حقایقنه حقایق اکوان دیرلر که حقایق عالم آله بونلرك فوقندهدر تتکم بالاده تحقیق اولنمشدر پس عقل معاش جزئی بو حقایقدن بالفرض خبردار اولسه تقریر وتحقیقنه بطریق التقلید اقتدار بولسه بنه عشقك پایهسنه کورهحالی پسدر زیرا عشقك پایهسی عالی ونردبان عرفانی عالم وجوبه طوغری متعالیدر

هر که جز آگاه وصاحب ذوق بود

گفت اودر گردن او طوق بود

* ذوق * مفصلا شرحی مرور ایلدی طوق فتحله عربیدر حلقه وزینت ایچون کردنه تعلیق ایتدکاری بوغمقدر تتکم بو فقیرك بعض نظمنده کاور * سزادر اهل انکار اولسه کردن پیچ ذکرالله * که زیرا طوق سیم اولیادر حلقهٔ توحید * ومثلده کلور (تقلدها طوق الحمامة) یعنی خصلت قبیحهیی طوق حمامه کبی تقلد ایلدی شویله که طوق حمامه که حمامهنك کردننده اولان خلقی وجبلی خلقهدر حمامهدن مفارقت ایتمدیکی کبی اولدخی اندن مزایله ایتمز وقرآنده کلور (وکل انسان الزمناه طائره فی عنقه) یعنی انسانك عملی انسانه لازم غیرمفارقدر لزوم قلاده وغل کبی (معنای بیت) بودر که هر کیمسه که وزیر مزور کبی حقدن آگاه وصاحب ذوق معنوینك غیری یعنی غافل و بی مذاق ومقلد اوله انك کلامی و کلامنك مشتمل اولدیغی نکتهلری انك بوینده حلقهٔ وبال وقلادهٔ عذاب ونکال اولور شویله که انك کردنندن مفارقت ایتمز زیرا نفسانی سوزده خیر یوق وغرض وتقلید اوزرینه مبنی اولان کلامك غائلهسی پك چوقدر وهر کس اکر خبر

نور کور ینور ونور در دینلور ولکن خاصیتی بوزندن نور بصرك دزد
سارقیدر زیرا نور بصری طرار کبی اختطاف ایدوب تفریقه باعث
اولور پس انك دخی ظاهرده نور اولدیغنه نظر اولنمامق کرکدر که زیرا
اثری ظلمتیدر که نور بصر ربا اولمغله بصری پر ظلمت ایدر بصرك
رؤیتی ایسه نورله در و برنسنه که فی الحقیقه نور اوله آنك شانی
تنویر واضاءتدر یوخسه خلافی دکلدر * و بونده اعمانك حالنه
رمز واردر زیرا نور بصری اولمامق حسبیله نور وظلمت انك یاننده
یکساندر بصیرت حالی دخی بوکا قیاس اولنه زیرا انوار معنویه یی
مطالعه ایتمك اهل بصیرت شانیدر (لمحرره) دیدهٔ باطن اولمسه
مفتوح * ظاهر اولمزدی له امور فتوح * و بوراده برقله تجلیٔ ذاته
اشارت وارد زیرا تجلیٔ ذاتی حاصل اولدقده سالکك بصیرتی
بردخی اشیایی کوره مز اکرچه اشینك فی نفس الامر وجودی واردر
ولکن خاصیت تجلی برق کثرتی اخفا ووحدتی اظهاردر * و بو معنی
برقك صفة ممدوحه سیدر بوندن معلوم اولور که نور نجم قلب ونور
قمر روح ونور شمس سر برق قبیلندن دکلدر * بلکه برق بونلرك
وراسندن حاصل اولان تجلیٔ سر السردر که انك نوری نور ذاتدر
و برق صوری ظهورنده آن غیر منقسمده اطراف عالم واقطار
ارضی اضاءت واشیاء خفیه یی اظهار ایلدیکی کبی برق معنوی دخی
آن واحدده علوم غیر متناهیه ایراث ایدر * ولکن بو برق علی
الدوام دکلدر والا وجود انسان متلاشی اولور نتکم انك حقنده
دینلمشدر * وایکن زائل اولور یننه اولدم * ابرشمز آکه پیك عقل
آدم * تجلیٔ افعال وصفات ایسه بویله دکلدر (سؤال اولنورسه
کمل اولیانك حقدن طلب ایدوب متحقق اولدقلری تجلیٔ ذاتی دائم
وابدیدر نتکم حدیثده کلور (صنف من اهل الجنة لا یستتر الرب
عنهم ولا یحتجب) زیراجنتده اولان عدم احتجاب دنیاده اولان
حالت باطنه نك صورتیدر (جواب بودر که بوشهود دائم وتجلیٔ ابدیدن
مراد برقینك غیریدر که توحید ذاتله حاصل اولور پس دوام
تجلیدن دوام تجلیٔ برق لازم کلمز بلکه شهور دائم
اهلنه احیانا تجلیٔ برقی دخی حاصل اولور * زیرا نور ذاته وصولك

رنكيست زير هفت اورنك * نيست بالاتر از سياهى رنك * پس بوصورتده اثر مذكور صفت محمود حه اولور زيرا اثرده عبارت واشارت مطابق ومتوافق اولمق شرط دكلدر انكيچون ديمشلر در قرآنده مواضع ذمك جمله سى خواصه كوره صفت مدحدر زيرا مقصود اشارتيدر عبارتى دكل بعض اهل انكار كه زياده غلودن ناشى شيخ اكبر قدس سره الاطهر حضرتلرينه حاشا شيخ اكفر ديرلر بو بزم يانمزده صفة مدحدر زيرا بالاشاره مقصود كفر وجود وكفر وحدت وامثالى دكلدر بلكه كفر طاغوتدر كه محض ايماندر تتكم تنزيلده كلور (فمن يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقى) وكفر طاغوت فى الحقيقه كفر ماسوا در انكيچون ايمان اوزرينه تقديم اولندى زيرا تخليه بابندندر (لمحرره) * كفر طاغوت ايچره در ايمان بالله اى پسر * طوته كور زنار عشقى بولغه كفرى قوسر *

برق اكر نورى نمايد در نظر

ليك از خاصيت دزدد بصر

برق يلدرمدر كه سحابدن ظاهر اولور ياخود ملك سحابك سحابه ضرب وتحريكيدر كه اندن آتش كورينور وبعض كتب معتبره ده كلور كه تحت السما پرده رقيق واردر كه اديم سما اول پرده نك وراسندن كورينور سما ايله اول پرده نك اراسنده آتش واردر كه يلدرم اندن حاصل اولور * يعنى اورادن آتش بيرون اولوب پرده يى فتق ايدر بو سببدن صوت شديد وجوده كلور *خاصيت* اصلنده يانك تشديديله در بوراده وزنيچون تخفيف اولنمشدر خاصيت اودر كه بر نسنه دن بر اثر مخصوص ظاهر اوله ولكن سببى خفى اوله تتكم ديرلر خاصية المقناطيس جذب الحديد يعنى مقناطيس ديدكلرى طاش كه سواحل هند وتركده بولنور انك اثر مخصوصى جذب حديددر ولكن جذب مزبورده سبب نه ايدوكى ظاهر دكلدر كهربا وامثالى دخى بوكا قياس اولنه پس بومقوله خاصيت دينلور خاصه دينلمزو بوندن خاصه وخاصيت ميانده فرق ظاهر اولدى *وبو محلده برقك دخى اختطاف بصر ايتديكى برقك خاصيتيدر زيرا سببى خفيدر * (معناى بيت) بودر كه يلدرم اكرچه نظرده

نیجه نورانی ومطلع انوار حسن وجمال ومنبع اسرار ملك متعالدر
وبو نورانیتك سری تجلی آلهیدر نتکم حدیثده کلور (ان الله خلق
آدم فتجلی فیه) پس خاکده قابلیت اولمسه تجلی حاصل اولمزدی
واولکه بعض اولاد آدمده شقاوت حسبیله آثار ظلمت حس اولنور
عناصرنده نارك غلبه سندندر که شیطانله آنده اشتراکی واردر نتکم
بالاده تحقیق اولنمشدر الحاصل آتشده سیاهلق مضمر اولمغله لونه
نظر اولنمایوب اثری اولان سیاهلق ایله حقیقتنه استدلال وخاکده بیاضه
قابلیت مندرج اولمغله صورتده رنکنه التفات اولنمیوب قابل اولدیغی
بیاضلق ایله ذاتنه انتقال اولندی وبویله دیمك دخی فی الجمله وجهدر که
خاکك اثری تبییضدر آب حسبیله زیرا خاکك طین اولدیغی آبله در
وبو ایکی عنصر جوهر آدمده غالبدر آبك صفتی ایسه تبییضدر
ونارك اثری تسویددر هم کندی ذاتی اعتباریله وهم ممتزج اولدیغی
هوا حسبیله زیرا بوایکسی مادهٔ وجود ایلیسدر وهواده کرچه لون
یوقدر فاما اثری ظلمتدر زیرا نور عارضدر (فاعرف فانه من المعانی
الثوانی * ولامزاحمة فی النکات والمعانی * بونده آتش ایله غضبه
دخی تلویح واردر زیرا غضب حالنده انسانده حرارت نار کبی حرارت
ظاهر اولوب خون جکر انکله غلیان ایدر واوداج منتفخ اولوب دیده
ورخسار قزل رنك اولور وغضب عین سیاه کارلقدر که اثری ظلمت معنویه در
زیرا قلب انکله قرارر وغاضب دخی غضب باطل حسبیله کویا ظلمتده قالور
مثلا خاتوننه طلاق ویرسه ویاخود الفاظ فاحشه وافعال قبیحه ایله کسر
عرض ویامغلوب غضب اولوب بغیر حق قتل نفس ایلسه صکره نادم اولوب
اوزرینه ظلمت کبی حالت مستولی اولور وکذلك مغضوب علیه واولیاسی
دخی ظلمت غمه دوشرلر واندن برصفت ظلمانیه وصورت تیره حادث اولوب
دنیاده معنی وآخرتده انکله معذب اولور پس بو حالتلرك جمله سی
غضبك سوء اثریدر نعوذ بالله تعالی * وبونده آتش عشقه دخی
اشارت واردر زیرا اوصاف وجودی احراق ایدوب سیم سیاه ایلر
عدم اصلیسنه تحویل ایدر نتکم حدیثده کلور (ان الله خلق
الخلق فی ظلمة) یعنی خلقی ظلمتده تقدیر ایلدی یکه ظلمت عدمدر
انکیچون صوفیهٔ خلوتیه اسم سابعده نورسیاه مشاهده ایدر که
فناء تامه دلیلدر * وبوسره اشارت ایدوب نظمده کلور * هفت

مشتمل اولمشدر لباس وجود ظاهری مشتمل اولدیغی کبی ونسیمی نظرنده
کاور* استدوکك بوله‌سن چون نسیمی اوله‌سن * برکون اوله‌بله سن جبه
ودستارندن * جبه ودستاردن مراد آفاقه کوره وانفسه کوره وجوددر
زیرا حقیقت آلهیه وروحك جبه‌سیدر پس دیمك اولورکه آلتون‌مثال
اولان کلام حقیقت مغشوش اولسه قلبه کدورت وکثافت ایراث ایدوب
خصوصا توجهده بی تاب وفرایدر وآنی جانب قدسه انجذابدن منع
ایلر وکذلك کومش مثال اولان کلام شریعت مخلوط اولسه وجوده
ضعف وفتور کتوروب آنی طاعات وعباداتدن الیقورو بالفرض
فعله کتوردیکی صورتده دخی کسلنلك اولمقدن خالی اولماز وجائزدرکه
کومش صفاته دائر اولان کلمات واتون ذاته متعلق اولان
مقالات اوله زیرا صفات وذاتك نسبتی سیم وزرك نسبتی کبیدر *

آتش ارچه سرخ رویست ازشرر
توز فعل اوسیه کاری نکر

شرر جبل وزننده عربیدر قغلجم دیدکاریدرکه یلدز کبی آتشدن
نطایر ایدن (معنای بیت) بودرکه آتش اکرچه سرخ رو درقغلجم
وعلو یوزندن یعنی قغلجمی وعلوی وقوری قزل رنکدرسن الك فعلندن
سیهکارلغه نظر ایله واثرنی مطالعه ایدوب کورکه اصابت ایتدیکی یری
نیجه سیم سیاه ایلر شویله که کومره دونده رر پس صورتی قزل
اولدیغی معتبر دکلدرکو یا اصلی اولان هیزمك ذاتنده مطبوع اولان
صفت سیاهی اکا انتقال ایتمشدر وهیزمده اولان صفت مذکوره نك
اثری ودودی سیاه اولدیغی کبی آتشده دخی مضمر اولان سوادك اثری
دست وجامه ده ظاهر اولان لوندر وبوندن (کل شئ یرجع الی
اصله) سری باهر (وکل اناء یترشح بما فیه) مضمونی ظاهر
اولور بونده شیطانك حالنه رمز واردر زیرا شیطان اکرچه نار
علویدن خلق اولندی فاما اول نارك آثار قبیحه واوصاف فاسده‌سی
ایله ظهور ایلدی از جمله سیاهلق کبی انکیچون شیطانی کورنلر زیاده
سیاه رنك وقبیح اللون کوررلر نتکیم بو فقیر دخی برکره شخص زشتنی
رؤیت ودفعه دخی کلامنی استماع حاصل اولمشدر تحقیقی واردات
حقیقه نام کتابمزده در فاما آدمه نظر ایله که خاك تیره دن مخلوق ایکن

محلده قابلیت کرکدر بوندن هر کلمه نك تأثیری لازم کلمز اکرچه فی نفس الامر تأثیر ایتمك شاننده در مثلا باران بو قدر لطـافت طبعیله سنك خارا اوزرینه واقع اولسه کارکر اولمازپس کاه اولور که ادوار ودهورده تفاوت بولنوب زمانك ظلمته بناء ارباب زمان دخی ظلمـانی اولوب قبول انوار دعوت وارشاددن محروم اولورلر نتکم بعض انبیـا علیهم السـلامه اصلا متابعت کوسترمدیلر بو سببدن دیمشلردر که * علی نحت المعانی من معادنها * وما علی اذا لم تفهم البقر (المحرره) چوقدر عالمده آدم مقبول * هر کسك شانی دکل لیك قبول * آدم قابل ایسك دنیاده * وار اهل قبولی سن اده بول

* ظاهر نقره کراسپید ست و نو *
* دست وجامه می سیه کردد ازو *

* نقره * ضمله عربیدر آلتون و کوموشدن قطعهٔ مذابه معنـاسنه یعنی آلتون و کوموش پارهسی که مضروب اولمیه سبیکه یه نقره دیدکاری منقور ومضروب ومسکوك اولمق شانندن اولمغله در مع هذا بعض مذاب اولان نسنه دخی لاجل الاصلاح نقر وضرب اولنمقدن خالی دکلدر * وفی المفردات النقر قرع الشیٔ المفضی الی النقب * اسپید * وسپید وسفید کسرله آق معناسنه در * نو * ضمله وفتحله جدید معناسنه فتحله استعمالی اکثردر (معنای بیت) بودر که آلتونك وکوموشك ظاهری کرچه بیاض وجدیددر ولکن خاص وخالص اولمایوب مخلوط ومغشوش اولسه انسانك الی و جامهسی آنی مس ایتمکدن سیم سیاه اولور نتکم بزم اعصاریمزده اولان سکه لرده زیاده روشندر پس قلب ومغشوش اولان سکه نك ظاهرینه مغرور اولمایوب بلکه اثری سیاهلقدن عدم جودتنه استدلال و زیوف ونبهرج اولدیغنه انتقـال ایتمك کرکدر (المحرره) نظر ایتمز خضاب ووسمیه مرد * پیرلکدن زن اولسه کرقنبور * پای پـتی خلل پذیر اولسه * جمعرك اوستندن ایتمز آدم عبور * بوندن ظاهر اولور که سکه دن سکه یه فرق اولدیغی کبی کلامدن کلامه وانسـاندن انسانه فرق واردر نتکم دیرلر ناس ونو یس بعدذا دست وجامه یی تخصیص بالذکر ایلدی * زیرا اثر مذکور بوایکسنده زیاده روشندر مع هذا هر کسك متعارفیدر ودستدن مراد فی الحقیقه دلدر * زیرا ظاهر قدرته دست مظهر اولدیغی کبی باطن قدرته دخی دل مجلادر وجامه دن مراد وجوددر * زیرا حقیقت انسانیه یی

صورت خیرده اولوب شره مؤدی اوله آنی خیرایسه ده ترك ایتمك كركدر ولكن شره مؤدی وياخود فی نفس الامر شرايدوكن هر كس بلمز(وبونده رمز واردر كه كلمات ناصح شربت كبيدر زيرا شربت حرارت ظاهره يی دافع اولديغی كبی كلمات حقانيه دخی حرارت باطنه يی دافعدر وكاه اولوركه حرارت باطنه دن حرارت ظاهره دخی حادث اولوب ايكی وجهله معالجه يه محتاج اولور حرارت ظاهره دن مراديمز حرارت حسيه وحرارت باطنه دن مراد حرارت معنويه در كه قالبك ظاهر وباطننه تعلق ايتمز بلكه قلبه تعلق ايدر (المحرره) كرم اولورسه نوله قلب عاشق * نار عشقيله اولوبدر تنور * نوردن كاه اولوركه نار طوغر * نار ظاهر اولوب كورنمز نور

﴿ ظاهرش می كفت دروه چست شو ﴾

﴿ وزاثر می كفت جانرا سست شو ﴾

* چست * جيم عجمينك ضميله چابك معناسنه * اثر * بر نسنه نك وجودنه دلالت ايلينه ديرلر نتكم آثار ديرلر اول طريقلره كه انلرله تقدم ايدنلر اوزرينه استدلال اولنه (معناى بيت) بودركه اول نكته لرك ظاهری مخاطب ومستمع اولانه طريق حقده چست وچابك اول ومسارعت ومسابقده تقدم بول ديو وحث وتحريض ايدردی ولكن اثری يوزندن جانه سست وفتور اوزره اول وسير وحركتدن تقاعد اهلی اول ديو سويلردی معلوم اوله كه بو راده اثردن مراد دل وجانده حاصل اولان فتورك عينيدر يعنی اثری شويله ايديكه اول كلامدن ذوق اهلنه فتور ورد كلوردی يوخسه نشاط وقبول كلمزدی نتكم بو معنايه ابيات لاحقه قرينه در بونك نظيری لقمهٔ حرامدن بدنه حاصل اولان فتوردر يعنی حرامدن حاصل اولان قوتدن بدنه نشاط وعباداته سرعت ايله قيام كلمز بلكه بدنه نشاط كلك امورعاديه واحوال طبيعيه يه كوره در بونده مدعی حالنه اشارت واردر زيرا مدعينك كلامی دخی كرچه صورتا سمند سلوكه تازيانه در فاما فی الحقيقه سالكك تقاعدنه باعثدر بعض مجلسده دخولده انبساط وبعضنده انقباض حاصل اولمق بوسره دائردر (سؤال اولنورسه كه دعوت انبيا وارشاد اولياباالكليه حق وكلاملری حقانی ايكن نيچون بعضيلر دعوت وارشاد قبول ايتمديلر وداعی الی الله اولنلرك كلمات حقانيه لرندن متأثر اولمديلر (جواب بودركه قبول وتأثير

(قال فى القاموس النكت ان تضرب فى الارض بقضيب فيؤثر فيها
جلاب اصلنده جيمك ضمى ولامك تشديديله ضبط اولنمشدر كلابدن
معربدر كه كل صويدر ماء الورد كبى صكره كلاب آميز اولان
لطيف وصوق شربتده استعمال اولندى نتكم قندى شعرنده كلور
قنده قندم اى صنم جلاب لعلك قندنه * كيم بكا قندى ديو بهتان
ايدرسن دمبدم * ونفعى قصيده سنده كلور *بنى جلاب جام لطفك ايتدى
شويله شيرين كام* كه شعرمده بولور هركيم اوقورسه لذت سكر * بوراده
وزنيچون لام تخفيف اولنمشدر * وفى معربات الجواليق روى فى حديث
عايشة رضى الله عنها (كان عليه السلام اذا اغتسل من الجنابة
دعا بشئ مثل الجلاب) ماء الورد وهو فارسى معرب قال الهروى اراه بشئ
مثل الجلاب وهو الاناء الذى تحلب فيه ذوات الحلب يعنى انه المحلب
لاماذكر* قند* لغات فارسيه ده شكردر ديمش وفى القاموس القند عسل
قصب السكر اذا جمد معرب انتهى * وفى المعربات القند فارسى معرب
وقدجاء فى الشعر الفصيح وقد استعملته العرب فقالوا سويق مقنود
ومقند * زهر* معروفدر اوده زهره ديدكارى اكا نسبتله در زهر قاتل
وسم هلاهل ديرلر هلاهل سند اقليمنده بر شهردر كه انده زهرلر دن
بردورلى زهر بتر تازه ايكن يرلر زبان ايلمز اماغيرى اقليمده اهلاك ايدر نقل
اولنوب صاتلن كوكيدر اول زهره فارسيده بيش وعربيده هلهل ديرلر
(معناى بيت) بودركه اول وزير قار يشق نكته لر وصاف اولمدق
سوزلر سويلردى كوياشكر شربتنه زهر قارشدرمش ايدى * يعنى حقيقت
يوزندن سو يلديكى مقاله لرى شكر شربتى وضمننده مندرج اولان
اغراض فاسده ومعانئ منحرفه زهر كبى ايدى انكيچون ارباب ذوقه
تأثير ايتمزدى زيرا ارباب ذوق انك ظاهرنده اولان طمطراق ومحاسن
وآرايشه نظر ايلمزبلكه باطننده صدق واستقامت وحلاوت وملاحت
كوزلرلردى چونكه بومعنى خالص دكل ايدى لاجرم كلامنى مهجور
ايدرلردى زهر آميز اولان شربت بيلن باننده منفور اولديغى كبى
*بونده اشارت واردركه حق وباطل بريرده مخلوط اولسه عالم اندن
حقى اخذ ايدوب (خذ ماصفا ودع ماكدر) موجبنجه باطلى طرح ايدر
فاماجاهل اولانه كركدركه ارباب تميزدن استفسار ايليه زيرا برنسنه كه

المق نقیضیدر یعنی ادراك ملائمدر حاسهٔ ذوقك طعم حلاوتی وحاسهٔ
بصرك نوری ادراکی کبیدر لذتیده یا تنکیر ویا نوعیت ایچون وتلخیده
یامصدریه‌در * جفت * ضمله شول عدددرکه کسرسز تنصیف قبول
ایلیه عرب زوج دیرکه فرد مقابلیدر مقارن معناسنه دخی کلور زیرا
زوجین بری برینه مقارندر بوراده مرادبودر (معنای بیت) بودرکه
قوم عبادن هرکمسه‌که ذوق وجدانی صاحبی ایدی وحق وباطلك
میانتی فرق ایدرنور فراست وضیاء معرفته مظهر دوشمشدی اول
وزیرك سوزندن لذت کوردی یعنی حلاوت ادراك ایلدی ویاخود برنوع
لذت بولدیکه آنکله آجیلق جفت ومقارن ایدی یعنی سوزی صافی لذت
مقوله سندن دکل ایدی بلکه اکا آجی قارشمش طتلو نسنه کبی ایدی
زیراحیله ومکراوزرینه مبنی اولمغله اهل ذوق صحیحك دماغنه حلاوت
کامله ویرمیوب غرض اوزرینه مبنی ونصیحت صورتنده خیانت وغش
اولدیغی ظاهرایدی بوندن ظاهر اولورکه بی مذاق اولان عوام ناس
بومقوله کلامی لذت صرفه صانوب اول مقلد حلوالسانك تقریرینه
مغرور اولدیلر ومکس وار زنبور زردك انکبین زهرناکنه بولاندیلر
وورطهٔ هلاکه وقوعله بلالرین بولدیلر وبونده اشارت واردرکه لذت
کامله ناصحك کلامی ایراث ایتدیکی حلاوت تامه‌در خصوصا نفسنی
غل وغشدن تزکیه ایدن ارباب صفا سوزلرندن حلاوت حقیقیه چکیده
وقلم اسانلرندن صحائف قلوبه ارقام قبول وتأثیر کشیده‌در پس بونلر
مشرب صحیح وذوق صریح اهلی اولمغله مقاله‌لری تقلیددن معرا
ودعوادن مبرا اولدیغندن ماعدا مستمعلره دخی عسل کبی شفاءصدر ویرر
وکوش هوش طوتنلر جهلدن پایهٔ علم ومعرفته ایرکورر وبوندن فهم
اولنورکه مطعوماتك مضرندن اجتناب اولندیغی کبی مقولاتك
مهلکندن دخی احتراز لازمدر ومقولات مهلکه مقالات نفوس
ضایعه وکلمات ارباب طبایع ومذاهب واسعه‌در وخواجه حافظ نظمنده کلور
پاك وصاف شوواز چاه طبیعت بدرآی * که صفایی ندهت آب تراب آلوده

نکتهامی کفت اوآمیخته
درجلاب قندزهری ریخته

* نکته * فکرله استخراج اولنوب قلبده مؤثر اولان لطیفه ودقیقه دیرلر

قال

زهر خلط ایدوب یدیررلر طعامك شیرینلکینك تأثیری اولیوب زهر غالب اولمغله اهلاك ایدر برماده‌ده نهی وخلافی مجتمع اولسه نهی راجح دیدكاری بوسره دائردر ومعنای مذكورك نظیری حیه‌در زیرا یلانی مس ایتمك ظاهرا حریر كبی یومشقدر ولكن دندانی زهری مشتملدركه مهلكدر پس بركسه برسوزده تعبیراولنان معنای زهرمثالی ادراك ایتمسه آنی اعتقادله باطننی افساد وعمل ایله ظاهرینی اتعاب ایدوب صورة ومعنی دینی مختل ومشوش وپركدر وپرغش اولور وبوندن فهم اولنور كه حیله اهلی كافر كبیدر اگرچه مؤمندر زیرادینده حیله وخیانت اولماز پس آنك صاحبی حكما كافر كبی اولور زیراصغائر معاصی كبائره موصل وكبائر دخی اكبر الكبائر اولان كفره وسیله‌در وبونده حلو اللسان اولان مدعیلره دخی اشارت واردر پس آنلرك مقالات سمیه‌لرندن احتراز لازمدر زیرا انلرك كلامی عسل زنبورخر كبیدركه زهرناكدر وبونده عقل معاشه دخی اشارت واردركه عیسای قلبك دینی اولان عشق الهی‌یه كافردر

هر كه صاحب ذوق بود از گفت او
لذتی می دید و تلخی جفت او

ذوق ایكی قسمدر بری حسیدر وبو ذوق برقوتدركه جرم لسان اوزینه مفروش اولان عصبده متفرقدر بده اولان رطوبت لعابیه مطعومه مخالطه ایتمك سببیله انسان اول قوت ایله طعومی ادراك ایدر وبری دخی ذوق وجدانیدر وبو ذوق برنور عرفانیدركه حق تعالی تجلی‌سی حسبیله اول نوری قلوب اولیایه قذف ایتمشدر شویلكه اولیا اولنور عرفانله حق وباطلك میاننی فرق ایدرلر وكتاب ویاغیری نسنه‌دن نقله محتاج اولمازلر وفكر وترتیب مقدمات ایتمه‌دن اشیایی ادراك ونتایجنه واصل اولورلر وبو ذوقك لواحقندندر اول قوت ادراكیه كه آنك ایچون لطائف كلام ووجوه محاسن خفیه‌یی ادراكه اختصاصی واردر بعض علماء بلاغت قتنده ذوق صحیح اول كیفیت نفسانیه‌دركه خواص تركیب بلغایی استقراء وتتبع ایله حاصل اولور وبو كیفیت ایله لطائف وجوه مذكوره بلنور پس بو كسبی وذوق عرفان وهبیدر واولكه ارباب عیش وعشرت اراسنده ذوق اطلاق ایدرلر مأكولات شهیه ومشروبات لذیذه اعتباریله وقوت طبیعیه‌ده ادراك ایتدكاری لذت زائله حسبیله‌در لذت

كلمه‌تندر انكيچون ارباب ارشاد پینه‌دوز صورتنده كوریتورلر ولطائف كلامده كلور *آن پسر پینه‌دوز*شب همه‌شب تاروز* بانك كند چون خروس * كشف كهن دركه هست*یعنی هر كیجه الله تعالی طرفندن اسكی پابوج كیده واردیو نداكلور مقصود لیله* معراجده شاب امرد صورتنده تجلی* صفات ایله متجلی اولان الله تعالی قوللرینك كناهلرین مغفرت وحاللرین تجدید وشانلرین اصلاح ایتدوكن بیان وتمثیلدر پس رباعی* مذكورده اصلا محذور وغبار یوقدرو ناصح عسل خالصه دخی دیرلر پس نصح عسلی شمعدن تصفیه دریعنی انسان قولنی غشدن تخلیص ایتمك عسلی خلطدن تخلیص كیبدر كافر بالاده تفصیل اولندی عرب فانك كسری وعجم فتحیله اوقور*اوزینه*بادملی حلوادر زیراعرب بادمه لوز دیرآخرنده یاء نسبت وهاء معنای عامدن معنای خاصه نقل علامتیدر پس لوزینه بادمه منسوب واندن معمول حلوا دیمك اولور تعریب ایدوب لوزینج دیرلر نتكم لطائفده كلور (من نكد الدنیا مضرة اللوزینج ومنفعة الهلیج) سیر* كسرله صرمساقدر (معنای بیت) بودركه اول وزیر كافر بالله صورتا قوم عیسی اراسنده ناصح الدین اولمش ولكن فی الحقیقه غش اهلیدركه مكروحیله ایله بادملو حلوایه صرمساق واجی نسنه قاتمش وقارشدرمش كیبدر یعنی ظاهر حالی حلوا كبی طتلو كورینور فاما فی نفس الامر كلامی غرضدن خالی اولمامق حسبیله زهرناكدركه آجی ومضر نسنه ایله مخلوط اولان حلوا معده‌یی افساد ومزاجی تغییر وبلكه هلاك صوریه مؤدی اولدیغی كبی آنك كلامی دخی افساد دین وتحویل عقائد واهلاك قلوبه باعثدر پس جاهل اولان اكل ایدوب هلاك اولور وعالم اولان حذر اوزرینه اولوب نجات بولور بونده دینی وكلام حقی حلاوتنده حلوایه تشبیه ایلدی نتكم خبرده كلور (المؤمن حلو یحب الحلو) ودینی افساد ایدن نسنه‌یی وكلام باطلی آجی نسنیه تشبیه ایلدی وایكی نسنه‌نك مزاجی بری بریله فی الجمله متوافق اولمسه انلرك تركیبی هلاكه مؤدی اولور طتلو صورتنده اولسه بله سد ایله بالق كبی نتكم جاحظ متكلم بوكا اعتقاد ایتمیوب سد ایچنده مطبوخ اولان بالغی اكل ایله مفلوج اولدی پس ایكی ضدك حالی دخی بوكا قیاس اولنه عسل وزهر كبی زیرا بركمسه‌یی خفیة قتل ایتمك استسه‌لر طعام شیرینه

اگرچه بری حسی و بری معنویدر بر عرطه فاسد اولسه حین انتفاعدن
خارج اولدیغی کبی فطرت اصلیه واستعداد اولی دخی بعض عوارض
حسبیله متغیر ومتبدل اولسه صاحبی هالك حکمنده اولور زیراحیات
ایله انتفاعی یوقدر بوندن فهم اولنورکه طریقدن ضال اولان آدمی
یوله دوندرمك هدایتدن ونمازده قبله‌دن منحرف اولانی قبلیه توجه ایتمك
اصابتدندر و بونده ارباب انکارك حالنه اشارت واردر زیرا کمال
حسدلرندن فقراء اهل سلوکی طریق حقدن منع ایدرلر وسزك طریقت
مسلوکه کز طریق جمهوره دکلدر جمهوره مخالفت ایسه قوت خطادندر
دیرلر و بونك امثالی مقدمات کاذبه وقیاسات عقیمه ترتیب ایلیوب
اضلالده شیطان قدر کوشش واجتهاد ایدرلر بیلمزلرکه طریق تقوی
وعزیمتده جمهوره مخالفت لازمدر زیرا موافقت ایله مقصود حاصل
اولماز اول سببدندرکه جمهور ناس مرکز طبیعیلرنده قائم وطینت
عنصریه‌لرینك احکامنی اجراده دائملردر پس انلر ماء راکده بکزرلرکه
طول مکثیله متغیر اولمش وتأثیر عفونت هواء کدورت طینیله تعفن
بولمشدر و یاخود شول سایه پرور کبیدرکه عمرنده سفر ایتمش
و یرندن بر مسافه یر کیتمش بلکه سایه وکنش تأثیریله پرورش
بولمامش خام میوه کبی قالمشدر بو وجهدن انلر مرض معنوی ایله
مریضلردر اقامت ایسه باعث زدیاد مرضدر سفر باعث صحت اولدیغی
کبی نتکم حدیثده کلور (سافروا تصحوا) پس بونده سفر معنوی ایله حاصل
اولان صحت وجوده اشارت واردر

﴿ ناصح دین کشته آن کافر وزیر ﴾
﴿ کرده اواز مکر در لوزینه سیر ﴾

* ناصح * نصحدندر قول وفعلده خلوص دیمکدر نتکم حدیثده کلور
(الدین النصیحة کله) یعنی دینده غل وغش وخیانت اولماز
بلکه دین اهلی صدق وخلوصله متصف اولمق کرکدر ونصح خیاطت
ثوب معناسنه دخی کلور ناصح اولان کمسه نصحیله منصوص لهك
صلاحنی تحری ایتمکله آنك فعلنی خلل ثوبی سده تشبیه ایتدیلر نتکم
بلاغات زمخشریده کلور (مامنع قول الناس ان یروقك وهو
الذی ینصح خروقك) یعنی قول ناصحی نه معنی منع ایتدیکه سکا
عجب وخوش کلمدی ناصح خود سنك یرتقلریکی دیکر ویرتق دکمك

انحلال بولماز والی یوم القیامه منفسخ اولماز * کو یا که انلرده حیات فانیه یوقدر بلکه جمیع احوالده حیات باقیه ایله متصفلردر بو جهتدندر که رسول الله صلی الله علیه وسلمك جسد نظیفلری غسل اولنور کن بی تحویل کس یمینا و یسارا متحول اولورلر دی و بعض کمل دخی حین غسلده کوزلرین آچوب غاسله نکاه ایتلریله غاسلدن حیوة بعد الموت صادر اولدیغی مصرحدر وعلی هذا و بوندن ظاهر اولور که ذکر اولنان شاکرله تسلیم اولمیان منکرلر ومعترضلر حیات ایچنده ممانده کبیدر زیرا وجود فانی معتبر دکلدر پس کرکدر که انسان اهل کمالك وجودنی غنیمت بیلوب عهده شکردن کله نتکم حضرت پیر هدایی قدس سره نظمنده کاور * اکر بولدکسه براهل کمالی * بولنده خدمت ایت قومکرو آلی * یعنی بالکز اعتقاد کفایت ایتمز بلکه حقه وصول ایستین کسه ارباب کمال ایله صحبت سلوك وخدمت خاص ایتمك لازمدر تا که نفس نفیس ایله حیات تازه حاصل اوله

چون وزیر ازرهزن مایه مساز
خاق راتو بر میا و راز نماز

* رهزن * اصلنده زننده رهدر یول اوروجی معناسنه که قاطع الطریقدر *نماز* معروفدر عرب صلوة دیر بوراده مراد توجه دلدر زیرا توجه دل وحضور قلب نمازك اعظم ارکانندندر شویله که فی الجمله توجه وحضور بولنمیان نمازده اصلا ثواب یوقدر وتوجه بودر که انسان حال صلوتده وجه ظاهرنی کعبه یه ووجه باطنی رب کعبه یه توجیه وتحویل ایلیه یعنی بوندن مراد ماسوادن اعراضله حاصل اولان مشاهده در که قلب انسانده حقدن غیرینك همی قالمیه (معنای بیت) بودر که وزیر مذبور کبی رهزن لکدن مایه دوزمه یعنی سنك مایه اصلك واساس دینك طریق حقی قطع ایتمك اولمسون سن خلق عالمی نماز وتوجهدن بوقارو کتورمه وقالدرمه ومانع اولمه زیرا دین صحیح ومذهب حق اوزره اولان کسه شول طریق مستوی اوزره مقصدنه متوجه اولان ابن سبیله بکزر پس آنی مقصودندن صرف واعتقادنی افسادو حالنی تغییر ایتمك بولنجه کیدن ابن سبیلی اورمق ومقصدندن تحویل ایتمك ومالنی نهب وکندینی قتل ایلمك کبیدر الحاصل ایکیسی دخی اهلا کدر

شکر ایله مطلقا وشکرك انواعندن بری دخی بودر که شاکر اولنلره بنده وانلره خادم اول زیرا شاکره مضاف اولان دخی شاکردر اول شاکرلرك حضورنده میت کبی اول تا که حیات باقیه اهلی اولاسن وفنا ایچنده بقا بولاسن بعد ذامیت حکمنده اولمق حرکات نفسانیه‌دن سکون بولمق وترك اعتراض ایدوب تسلیم اهلی اولمق ایله‌در زیرا شاکر حقیقینك وجودی نعمت جلیله‌در وشاکر حقیقیه که اهل تزکیه وتکمیل‌در اعضا وقوینك مجموعنی ماخلق لهنه صرف ایدرلر وجملهٔ احوالده ره راست فرمانه کیدرلر انکیچون دائما انلردن خصایص اعضا وقوی صادر اولمقده‌در شویله که حس شملری روایح جنتی بوقدر مسافه‌دن استنشاق ایلر وحس سمعلری خطابات آلهیه‌یی ایشیدر وتسبیحات اشیایی استماع ایدر وحس بصرلری مسافهٔ بعیده‌دن ادراك ایلرنتکم حضرت عمر رضی الله عنه منبر رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزرنده ایکن برآیلق یولده سرعسکری اولان ساریه‌یی کوردی وخطاب ایتدی ساریه دخی آنك خطابن اشیدوب اکا کوره عمل ایلدی پس هر عضوك بر برهانی واردر که آنك خاصه‌سیدر نتکم قرآنده کلور (یاایها الناس قدجاءکم برهان من ربکم) یعنی الله تعالی رسول الله صلی الله علیه وسلم بجملة الوجود برهان قلدی * زیرا هر عضونده برهان مخصوصی واریدی وبو برهاندن وارثلری دخی حصه داردر ودائما شکر نعمت ایله مقید اولملر یله مزید ایله مشرفلردر و بومقوله شاکرلر جمیع افراد انسان اعضاسی کبیدر پس بومقوله لرك وجودلری شکر ایتمینلر واعتقادو خدمتلرینه قیام کوسترمینلر کویاکندی وجودلرینك برهاننی ازاله ایدوب ازجمله‌یی انف فالمقدر الحاصل کفرانده تلف اولدیغی کبی شکرانده خلف واردر وشکرك برقسمی شاکرلك یولنده افناء وجود ایتمکدر که ثمره‌سی حیات باقیه‌در وحیات باقیه شول حیاتدر که بدنك بوموطندن انتقال ایله متغیر اولماز * زیرا متغیر اولان حیات فانیه‌در که جسده متعلقدر وحیات باقیه که قلب و روحه متعلقدر * روح سلطانینك جسددن مفارقتندن صکره زائل اولماز بلکه حیات دنیاده اولان کیفیت اوزینه باقی قالور * بوحیات باقیه‌نك تأثیرندندر که ابدان کمل

کفرانلری سببیله در بعض آفات ایله حس شم زائل اولمق واحیانا انسان مزکوم اولمق دخی بی بینی اولمغه ملحقدر (سؤال اولنورسه معنای مذکور اهل کفرانه کوره در معهذا آفات مقوله سی صبیانه دخی عارض اولور (جواب بودرکه کرچه صبیان وامثالی اهل کفراندن دکلدر ولکن ابتلالرنده حکم خفیه واردر ازجمله ابتلانك حکمی آنلرك اقاربنه راجعدر نتکم صبیان اوزرینه اولان تشدید محنت موت دخی بونکاه تعلیل اولنمشدر والا صبینده حیا ومیتا مؤاخذه یه مدار اولور اسباب یوقدر مکر قصاص مقابله اعتبار اولنه که بعض اهل حقایق ذاهب اولمشلردر فافهم بونده اشارت واردرکه وزیر مذکور دین نصارادن بوی حقانیت استشمام ایتمش ایدی ولکن حسد دوشمك سببیله حسد آنی بورونندن چیقاردی یعنی حسد بورندن بینیٔ باطنی مؤف اولمغله ظاهرده بی بینی اولمق آفتیله دخی مبتلی اولدی زیراهر باطنك ظاهرده براثری واردر دفین اولان نواتك وجه ارضده اوراق وثمره سی کبی * وبونده بوی معنوی یه رمز واردر یعنی برسالك که اثناء سلوکده جانب حقدن استشمام ایتدیکی رایحهٔ معنویه یه شکر ایتمسه وبعض آفات سببیله طریقده وقفه وحالده تفرقه بولسه وبو سببدن توفر رغبت وجمع همت وعمله عزیمتدن قالسه اول بوی معنوی یی استنشاقدن محروم ومفقودینه مترقب دکل موجودنده بیله خسارت بواور زیرا کفرانیله تغییر نعمت ایتمش ایدی وقرآنده کلور (ان الله لایغیر مابقوم حتی یغیروامابانفسهم) بعدذا بوتقریردن عطسه وانك سببیله مسام بدنك انفتاحنده اولان نعم جلیله ظاهر وعطسه قاتنده حمدك لزومی وشکرك سری باهر اولدی پس نعم ظاهره وباطنه یی شکر جزیل ایله ربط ایتمك کرکدر (لمحرره) ایلدك چونکه مرغ نعمتی صید * رشتهٔ شکرله آنی ایله قید * شکر ایله اولدی سلیمان سلطان * حمدله طوتدی دولتی ذوالاید

﴿ شکر کن مر شاکرانرا بنده باش ﴾

﴿ پیش ایشان مرده شوپاینده باش ﴾

* پاینده * باقی ودائم و یعنی همیشه اصلنده آینده پادراباغه کابجی واباق اوزره طوروب ثابت اولیجی معناسنه بعدذا مرشاکرانرا الخ ماقبلنده شکرکن جمله سنه تفسیر واقع اولمشدر (معنای بیت) بودرکه

﴿ چونكه بوبى برد وشكر آن نكرد ﴾
﴿ كفر نعمت آمد وبينيش خورد ﴾

بو كلامك تقديرى چون هر كه بوبى برد ديمكدر پس بردك فاعلى هر كه‌در وزير مذكور اولمق دخى بعيد دكلدر *شكر* اصلنده بر نعمتى تصور وآنى اظهار ايتمكدر كما قال فى القاموس الشكر بالضم عرفان الاحسان ونشره نتكم آنك ضدى اولان كفر بر نعمتى نسيان وستر ايتمكدر بوسببدن ديمشلردر كه شكر كشرك مقلوبيدر كشر ايسه كشف ديمكدر وشريعتده اول معروفه ديرلر كه نعمته مقابل اوله كرك اسان وكرك يدوكرك قلب ايله اولسون پس شكرك موردى عام وحمدك موردى خاصدر زيرا لسانه مخصوصدر *نعمت* اصلنده شول حالت طيبه‌در كه انسان آنى استلذاذ واستطابه ايدر صكره شول امور لذيذه‌يه اطلاق اولنديكه طبعه ملايم واول حالت طيبه‌يه مؤدى اوله انعام نعمتى غيره ايصال ايتمكدر اول غير ناطق اولمق شرطيله پس انعم فلان على فرسه دينلمز *خورد* اصلنده ضم خائله ماضيدر اكل ايتدى معناسنه بو راده خانك ضمى فتحيه اماله ايله تلفظ اولنور نكرده موافقت ايچون وقو پاردى وازاله ايتدى معناسى دخى مراد اولنور مع هذا بى بينى اولان كسه‌نك بورنى مأكول صورتنده‌در فى الجمله مأكولدر (معناى بيت) بودر كه چون هر اول كسه كه بورنى اولوب حس شمى تسليم اولمق جهتيله بوى ايلتدى ورايحهٔ طيبه قوقدى واول رايحه‌يى استنشاق ايدن بورونه وكذلك استنشاق اولان رايحه ونفس استنشاقه شكر ايلمدى كفر نعمت كلدى وآنك بورننى اكل ايلدى وازاله قلدى يعنى مشاعر وحواسك هر برى حقدن نعمت جليله‌در ازجمله بورون نعمتى كه خاصيتى استشمام روايح ايتمكدر وطيبى استعمال واستر واحده ايسه منافع كثيره واردر انكيچون رسول الله صلى الله عليه وسلمه طيب تحبيب اولندى پس بر كمسه نعمت مذكوره‌يه شكر ايتمسه ماخلق لهنده عدم استعمال ايله آنك زواليله معاقب ومبتلى اولور زيرا هر جزاء عمل جنسندن وعمله مناسب اولان صورتله وارد اولور وديمشلردركه شكر نعمت نعمتت افزون كند * كفر نعمت از كفت بيرون كند * پس نيجه كسه‌لرك بورونسز اولدقلرى بورونلرينه متعلق اولان نعمته

ارتباطلری نوجهله ایسه آنك مقتضاسندن انحراف کوسترمزلر پس انسان ناقصه کوره ظاهرلری ناقص و باطنلری کامل اولور کمالایخفی علی الانسان الکامل (و بونده تصریح واردرکه بوی ظاهره اعتبار یوقدر زیرا مقصود بالذات دکلدر مکر وسیله اولدیغیچون معتبر اوله ووسیله ایله متوسل الیـه من وجه برابردر مثلا انبیا علیهم السلامك وجودلری وجود رسول الله صلی الله علیه وسلمه وسیله در انکیچون (لولاك یا محمـد ماخلقت الکائنات) وارد اولدی نتکم برهان القرآنده مسطوردر بوندن سائر انبیانی تحقیر لازم کلمز وسائر مبادیء امور ومقدمات احوال دخی بو یله در مثلا علوم ادبیه مقاصد علومه موصل اولدیغی جهتدن مقبولدر و کذلك مبادی ومقاصد علوم ظاهره دخی علوم باطنـه ومعارف حقیقیه یه وسائل اولمغله قبوله قریندر نتکم حدیثده کلور (من عمل بما علم ورثه الله علم مالم یعلم) یعنی علم کسبی علم وهبی یه موصلدر اکرچه علم وهبی فی الحقیقة اختصاص اختصاصدندر که اختیار حق اوزرینه مبنیدر سلطنت کبی کسبله حاصل اولماز وزارت کبی و بونده ارباب انکاری جرح وحاللرن تقبیح واردر زیرا روایح معنویه استشمامنه عدم اقتدارلرندن ناشی علماء حقیقیه مجالسنه تردد ایتمزلر وکل ناس محافلنـه برآدم کتمزلر مع هذا اول مجالس شریفه ومحافل لطیفه کلستان مقوله سیدر که آنده روایح عطره استشمام اولنـور * زیرا هر کفتـه‌لری کلشـن حقیقتدن برکل وهر نکته‌لری بوستان معرفتدن برسنبلدر پس منکر حیوان مقوله سیدر * یعنی حیوان کلستاننه ایدوکن بلیوب کل ولاله وسنبل وسائر ازهار وانوار واوز ادیا نتـده نباتات ربیهٔ عامه ایله برابر اولـدیغی کبی منکرك دخی علوم قشریه ولبیـه عندنده یکساندر بلکه قشرلبدن احبدر زیرا سنبل تراوتلق آهوی مشکك صفتیـدر انکیچون نافه سی مرغوب بدرا نکیچون دیشـلردر خرو زعفران چـه باشـد و بلکه منکرك حس باطنی سلیم اولمق حسبیله سلامت اهلنك رایحهٔ طیبـه استشمام ایتدکلری موادن آنلر رایحهٔ کریهه شم ایدرلر (بوندن فهم اولنور که برماده ایکی شخصه کوره متفاوت اولور نتکم باران نیسان صدفه کوره لؤلؤ وماره کوره زهر قاتل اولور (محرره) کلشن معرفتدن آل خوش بو * دم بکر غافل اولمه قالمازبو *

واصل و بومعناناك حقيقتنه كماينبغى نائل اولمغله فضلات بدنيه نك طهارتى خصا بصمندن حد اولندى نتكم شيخ عزالدين عبدالسلام بعض مؤلفاتنده كورور (فضلاته عليه السلام طاهرة على الاصح يتبرك بها و يستشفى بها) فانظرما اعجب هذا الشان * وكن من اكامل الانسان لعلك تحظى بهذا * وتخلص من الاذى (المحرره) دلر يسك حقه نشان صريح * قوقه كورجان ايچنده طيب ريح

* هركه بويش نيست بى بينى بود *

* بوى آن بويست كان دينى بود *

* دينى * يانسبت ايچوندر دين دنيادن احترازدر قال الحدادى فى تفسيره الدين اسم لجميع ماتعبد الله به خلقه وامرهم بالاقامة عليه وهوالذى امروا ان يكون ذلك عادتهم والذى به يجزون فان الدين فى اللغة العادة والجزاء انتهى وباقى البيان والتحرير قدتكفل به كتب التفسير (معناى بيت) بودركه هركسه كه آنك ذكر اولنان بوى كبى بويى بوقدر اول كمسه فى الحقيقه بورونسز اولور كركسه ظاهرده بورنى اولسون بوى اول بوى دركه دينى اوله يوخسه دنيوى اولميه يعنى معتبراولان بوى دينى ومعنوى وحقيقى در بوى دنيوى وصورى واعتبارى دكلدر زيرا دنيوى اولان بويى ظاهر بورنى استشمام ايدر وكمسيه اختصاصى اولماز فامادينى اولان بويى انجق باطن بورنى استشمام ايدركه خواصك صفتيدر (بونده اشارت واردركه حواس ظاهره ومنافع صوريه نك مخلوق اولمسى حواس باطنه ومنافع حقيقيه يه انتقال وتوسل ايچوندر چونكه بومعنى حصوله كلميه ووجود بولميه حواس معطل ومنافع ضايع وباطل اولور بركسه كتيابك اجزاسنى بلسه ولكن عملنه قادر اولمسه جاهل اولان ايله برابر دركه ايكيسيده تعطيل اهليدر وكذلك بركمسه مزكوم اولسه رايحهٔ كلدن نه بولور وكذلك بركسه ممرور المزاج اولسه حلو وعذب اولان غدادن اكانه كلور وعلى هذا پس مؤف المشاعر اولانلرظاهرده منافع حسيه دن محروم اولدقلرى كبى مؤف الباطن اولانلر دخى منافع معنويه دن محروملر دربناء على هذا انسان صورتنده حيوان اولولرلر و بلكه حيوان انلردن افضلدر زيرا حيوانات عند المحققين لسان عبارت ايله تسبيح ايدرلر وحقه

كلشنه جذب ايدر وديوان حافظده كلور * كس ندانست كه منزلكه معشوق كجاست * اين قدر هست كه بانك جرسى مى آيد * بانك جرس ايله صلصلهٔ جرس قصه سنه اشارت ايدركه طرق وحيك اشد يدز نتكم محلنده مبيندر وبومعنى كل اوليايه دخى الهام محلنده حاصلدر * يعنى كرچه ظاهرا برجرس آوازى كلوب قافله نك سلوك وسابله نك سيرنه قوت اولور فاما فى الحقيقه منزلكاه معشوقى تعيين ايتمك بوقدر زيرا ممكن دكلدر پس كوى حقدن دخى قلبك لى مع الله مرتبه سنده حقه خصوص قربى مراددر والاكنهنى ادراك وحقيقتى معرفته طريق يوقدر فاما بومنزلك غايتنه ايرمك ممكن اولمديغى صورنده بارى بولنده بولنمق كركدركه آواز جرس واستشمام بوى و بونلرك امثالى سائق وقائد ودليل وشاهد مقوله سيدر پس بى دليل سلوك ايتمك مورث حيرت مذمومه و بادليل سالك راه اولمق موجب حيرت ممدوحه در كرچه كه ايكى صورتده دخى حيرتدن خلاص اولمق يوقدر نتكم محمديه ده كلور * ع * بودرديله بوعالمدن كيدرلرشويله عاشقلر * بعده ذابوى مطلق كامله مصروف اولوب رايحهٔ طيبه مراد اولنور خصوصا كه مقام مدح اكا قرينه درو بوى جنت وامثالى روايح طيبه مقوله سندندر انكيچون رسول الله صلى الله عليه وسلمه طيب مقوله سى مطلقا تحبيب اولندى نتكم حديثده (حبب الى من دنياكم ثلث الطيب والنسا وقرة عينى فى الصلوة) كلدى پس بوندن فهم اولندىكه جنتده رايحهٔ كريهه اولماز لون سياه اولمديغى كبى زيرا كريه نسنه نفس وطبيعتك لوازمندن توالدايدر جنتده ايسه نفس وطبيعت اولماز وانسان كاملك قلبى جنت عاجله مقوله سندن اولمغله انده دخى رايحهٔ كريهه يه آرزو بولنماز * بوسببدندركه آدم كامل رايحهٔ طيبه دن احتظاظ ايدر ورايحهٔ كريهه يه اصلا وجود ويرمز * زيراحكم حال ومقتضاى مقام دكلدر بومقولهنك وجودى كدور اتدن طيب وطاهر وكثافاتدن مبرا ومعرا اولمق حسبيله فضلات بدنيه لرنده بله رايحهٔ كريهه اولماز بلكه رايحهٔ مسك اولور نتكم بعض ارباب رياضتدن منقولدر ورسول الله عليه وسلم بورتبه نك ذروه سنه

حال ومحل يوقدر بلكه مراد مجرد تمثيل وتمثيل ايله معقولى تنويردر
وكوى * محله معنا سنه در نتكم بيانى مرور ايلدى حقه كوره قرب
معنوى ووصلت ذات مراد اولنور (معناى بيت) بودر كه بورون
فى الحقيقه اول اولور كه بوى حق ايلده وحقدن رايحهٔ معنويه
استشمام ايتمكه قادراوله * وبوسببدن بوى صورى اولان بوى جنت ايله
دخى معطراوله نتكم محمديه ده نعت رسول الله صلى الله عليه وسلمده
كلور * قودى بوزننده برخصلت كه ايردى مشامينه * خصوصا
جنت عدنك كلوردى ريح الوانى * وقرآنده كلوركه (انى لاجدريح
يوسف) يعنى يعقوب عليه السلام لطافت زائده سى حسبيله رايحهٔ
قبص يوسف عليه السلامى مسافهٔ بعيده دن حس ظاهرله استشمام
ايلدى سائرلر استرواح ايدمديلر * زيراكثافت وجود وكدورت
دل مانع ايدى وچون بوقدر بك بلاق راهدن رايحهٔ جنت استشمام
ايتمك جائزاوله ارض كنعان وارض مصرقنده قالدى ولطافت بدنيه
فانوس بللور كبيدر يعنى بللور شمعه حجاب اولمديغى كبى بدنك كمل
دخى شم وسمعه حجاب دكلدر (نتكم نجوم زاهره نك انوارى ارضه
منعكس اولمغه اجرام علويه حائل اولمز زيرا زياده لطيفدر وحديثده
كلور (انى لاجد نفس الرحمن من قبل اليمن) ومقرردركه انسانده
بينيء معنوى اولمدقجه بينيء ظاهر بومقوله روايح طيبه يى استشمام
ايده مز والاعوام وخواص مساوى اولمق لازم كلور * بوندن صكره
ناظم قدس سره بيورر كه بوى معنوى آنى كوى حق جانبنه ايلده
واول طرفه دليل اوله ولاحيث ولاآنى عالمنه ايرشدوره زيرا استشمامدن
مراد مشموم اولان نسنه نك محلنه وصولدر * يعقوب عليه السلام
رائحهٔ قيصى استشمامدن نفس قيصه ونفس يوسفه واصل اولديغى كبى
وبعض بريه لرده وليلريك شم تراب ايلديكى دخى بوقبيلدندر
زيراهر ارضك رايحهٔ ترابى بركونه در پس اول رايحه يه واقف اولان
شمنه استدلال ايدوب راه راستدن چقمز ويمين ويساره منحرف اولماز
بلكه طوغرى منزله كيدر وآخر مرادينه ايرر * بوندن معلوم اولور كه
بوى حقيقى اول كوى حقيقى كلستانك كلنك رايحه سيدر انسان ايسه
كل استشمام ايتدكده كلستان خاطرنه كلورو آخراول بوآنى طرف

و بینی کند دیمکدر بیت سابق قرینه سیله و بو کوش و بینی دن مراد
کوش و بینیٔ حسی وصوریدر نتکم مصراع ثانیده اولان کوش
و بینی ایله مراد کوش و بینیٔ معنوی وحقیقیدر بیت لاحق
قرینه سیله (معنای بیت) بودرکه هرکسه که وزیرمز بورکبی حسد
اوجندن ظاهر قولاغنی و بورننی قوپاره وقطع ایلیه اول کمسه
فی الحقیقه کندونی قولاقسز و بورنسز ایلر یعنی باطن قولاغنك
و بورننك قطعنه سبب اولور زیرا ظاهرده اولان حالی حسد اوزرینه
مبنی اولمغله باطننه دخی سرایت ایلیوب کوش باطن ایله عالم غیبك
خطابنی و بینیٔ باطن ایله جنتك وعالم ملکوتك روایح طیبه سنی استشمام
ایتمکدن محروم اولور فاما اکرلاجل الحسد اولمسه مشاعر باطنه نك
انفتاح وانکشافنه سبب اولوردی زیرا ظاهردن مسکوب اولان نسنه نك
قوتی باطنه انتقال ایدر و برنسنه یوقدر که الله تعالی آنی انساندن اخذ
ایدوب برینه خیرلوعوض و برمیه * بونده اشارت واردرکه صفات
رذیله انسانك نقصانی باطننه سببدر پس ظاهرده مقطوع الیده
مثلا انسان دیمك حقیقت قاصره اولدیغی کبی باطنده مقطوع
اولان دخی بویله در زیرا انسانك انسان تام اولدیغی اعضاء عامه
وقوای تامه سیله در پس برعضوو یا برقوت ناقص اولسه انسان دخی
ناقص اولور و بلکه نقصان ظاهردن نقصان باطن بتردر زیرامقصود
صورت دکل سیرتدر صورتك مقصود اولدیغی سیرته توسل ایچوندر
نماز کبی که آنی اقامت ایچون اعضاوجوارح اولمسه مناجات مخصوصه
دخی حصوله کلز (لمحرره) *چونکه وارسنده نمازه آلات* اینه مؤمن ایسك
عبادت لات *ظاهرشرعه رعایت ایده نك * باطنی طوبطلواولورحالات*

﴿ بینی آن باشد که اوبو بی برد ﴾
﴿ بوی اوراجانب کو یی برد ﴾

*بو یی *ده اولان یاء ثانیه نوعیت افاده ایدرکه بوی معنویدربیت لاحقده
اولان تفسیرقرینه سیله و کذلك کو یی ده اولان یادخی نوعیت افاده ایدر
که کوی معنویدروجائزدرکه عام اوله پس بوی صوری کوی صوری یه وبوی
معنوی کوی معنوی یه موصل اولوروکوی صوری معشوق مجازی نك منزلی
وکوی معنوی معشوق حقیقی نك محلیدر اکرچه که اوراده فی الحقیقه

طريقيله زيرا بوخصوصده مظلوم اولديلر شول سببدنكه وزير مزبور
انلره صورت حقدن كورينوب اضلال ايلدى وفطرت اصليه لريني
تغيير واعتقادلريني تبديل قيلدى بو ايسه غايتده خسارت وظلم
وهلاكدر قوم مذكور وزيرك حلاوت معرفتدن چاشني دار اولالم
وعسل مصفاى حقيقتدن دردلره درمان بوله لم ديركن خلافى ظهور
ايليوب بختلرى دوندى واوزرلرينه زنبور پرنيش قوندى بونده
اشارت واردركه اهل انفسك آثار صفات رذيله سى زهر كبى نيجه
خالى الذهنك فساد استعداد وهلاك معنويسنه سبب اولديغى كبى
اهل تزكيه نك آثار صفات جميله سى دخى عسل كبى نيجه مستعدلرك
صلاح دل وحيات قلبيه سنه باعث اولور بوسببدندركه قرآنده كلور
(فيه شفاء للناس) بوندن فهم اولنوركه انسان دنياده اوادقجه
اضدادى جامعدر زيرا نفس وطبيعتك حكمى زهروقلب وروحك
اثرى عسل كبيدر فاما آخرتده اهل جنته كوره عسل لطف صرفدركه
انده زهر قهر يوقدر واهل ناره كوره زهر قهر محضدركه انده عسل
لطف يوقدر نته كم (حتى يضع الجبار قدمه) حديثنده تحقيقى مروراي لدى
وبوندن ظاهر اولوركه افراد ناسك اكثرى خالى الذهن وساده
دل وابله مقوله سيدركه دين ودنيالرن كما ينبغى محافظه يه قادر
دكللردر پس عاقل حذراوزرينه اولمق كركدر وبونده رمزواردركه
نيجه امانى واردركه خيرو شرهرنه ايسه حصوله كلور زيرا حصولنده
حصول حكمت وظهورنده ظهورقدرت واردرونيجه اعمال دخى واردكه
وقوعى غيرمقضى ووجودى غيرمرضى اولمغله كتم عدمده نابديد اولوب قالور

﴿ هركسى كوازحسد بينى كند ﴾

﴿ خويشتن بى كوش وبى بينى كند ﴾

* كند * كاف عربينك فتحيله مضارعدر كندندن كندن قوپرمق وقازمق
وبرنسنه يى چقرمق ويولمقدر ايكنجى * كند * كاف عربينك ضميله در
كردندن كردن ايلمك معناسنه در * خويشتن * وخويش
واوك رسميله كندى ديمكدر خويش وخويشاوند خصم وقوم
معناسنه درظاهر اولان بودركه خويشتن اصلنده تن خويشدر بعدذا
مصرع اولده محذوف واردر تقديرى هركسى كه اواز حسد كوش

اولمغله انف دينلدى فاعرف * باد داد * بادراداد وياخود بادتقديرنده در
(معناى بيت) بودركه اول وزيرجك كه بعض روايتده بولس ديرلردى
حيله ايله قوم عيسى اراسنه مكر واضلال ايچون كلدى آنك اصلى ونسبى
حسددن ايدى تاكه وجه باطل ايله و باطل يره قولاغنى و بورننى هوايه
ويردى واتلاف ايلدى وحسد اوجندن كندنى مثليه قائل اولدى
بونده وزيرى كاف تصغير ايله تحقير ايتدى زيرا كيمسه ده صفات نفسانيه
غالب اولسه وآنده غرض دين اولمسه فى نفس الامر حقير وذليلدر اكرچه
بحسب الظاهر خلق اراسنده عظيم وعزيزدر وكذلك بعض اعضاسن
اختيار يله لاجل الحسد قطع ايتدرمك حسيله كنديني خوار ايلدى
پس بركيمسه كندى نفسنى اختيار يله خوار ايلسه خلق دخى آنى تذليل
ايتمك جائزدر وآنك اصل وانتسابى حسددن اولمق عناصرنده شيطان
كبى نار غالب اولمغله اشارت وشيطانى اولديغنه دلالت ايدر انكيچون
شيطاندن صادر اولان رذيله اندن دخى صادر اولدى و باطل ايله
قيد ايلدى زيرا حقه توسل ايچون بعض صور شنيعه اختيار ايتمك
مستبعد دكلدر وكوش و بينى نك اشاراتى بالاده مرور ايلدى

﴿ بر اميد آنكه ازنيش حسد ﴾
﴿ زهر او برجان مسكينان رسد ﴾

* نيش * آغولى حيوانات اكنه سى ودكن ونيشتر بوراده مراد اولكى معنادر
* زهر * اصلنده قاتى آجيدر صكره آغوده اعلام غالبه دن اولمشدر
اوده زهره ديدكارى اكا نسبت ايله درزيرا آخرنده كه هاء نسبت اختصاص
افاده ايدر * مسكين * غايتده فقيره ديرلركه بركونلك ييجكى اولميه وفى القاموس
المسكين و يفتح ميمه من لاشئ له اوله مال يكفيه او اسكنه الفقراى قلل
حركته والذليل والضعيف انتهى بوراده مسكين ايله مراد معناى ذليل
وضعيفدر (معناى بيت) بودركه وزير بو طريق باطله سلوك ايدوب
بورنن وقولاغن قطع ايتدردى اول اميد ورجا اوزرينه كه حسد اكنه سندن
آنك زهرى ذليل وضعيف اولنلرك جاننه ايريشه كه قوم عيسادر
بونده وزيرى آغولى حيوانه وحسدنى آغولى حيوان اكنه سنه وحسدك
اثر خارجيسنى زهره تشبيه ايلدى زيرا برى صورتا و برى معنى مضر
ومهلكدر انكيچون جانى تخصيص ايلدى وقوم عيسايه مسكين ديدى ترحم

اعتقاد وثانيا خدمت خالصه ايله انتسابدر ومالفظنده ابهام واردر زيرا مابنى همزه نحن معناسنه در كويا مولانا حضرتلرى ديمك استرلركه بزم كبى سندنخى حسدك باشنه طبراق صاچ واهل حسد اولمه زيرا بز كيمسيه حسد ايتمزز حسد ايلسك بلخ شهرنده فخرالدين الرازى يه حسد ايلردك ولكن بزبى حسد اولمغله امر حقه امتثالا ديار رومده قونيه ده هجرت ايلدوب شيخ شمس الدين التبريزينك يولنده خاك اولدق وعزت بولدق وفخرالدين پرحسد اولمغله شيطانه تابع اولوب آخر بلخده ذليل اولدى دنياده ذلتى هجوم صفات نفسانيه نك صورتى اولان استيلاء تاتارده واقع ومعلوم اولان حالدركه بعض رواياتده قتلدر وآخرتده ذلتى نجات تقديرى اوزرينه درجات مقربيندن تنزليدر فاما محسودى دارينده عزيزدر نتكم شواهدى يوزندن روشندر اكرفخرالدين اعلم علماء الرسوم ايسه ده محسودى سلطان علماء الرسوم والحقايقدر جميعا زيرا اكر مولانا واكر والد ماجدلرى علم ظاهر وباطنده يد طولى صاحبلرى ايدى نتكم شهرتلرى تقريردن مغنى واثرلرى تعليم وتفهيمدن مستغنيدر مشهوردركه حضرت مولانا بعد السلوك فقروفاقه قبول ايلمش وحضرت شيخ صدرالدين ايسه كمال دولت بولمش ايدى بوجهتدن حضرت مولانا بيورديلركه (فقيرانه چكنه لم ملوكانه ياته لم) وحضرت شيخ بيورديلركه (ملوكانه چكنه لم فقيرانه ياته لم) بوسببدن تربۀ مولانا محتشمانه اولوب تربۀ صدرالدين بنا قبول ايتمشدر نتكم بوفقيره برقچ دفعه زيارتلرى ميسر اولمشدر (لمحرره) خوشدرر حال رجال اللهك * كرملوكانه كرفقيرانه * نظرنده بلى دروبشانك * مستو يدرسراى وويرانه

﴿ آن وزيرك ازحسد بودش نژاد ﴾
﴿ تاباطل كوش وبينى باد داد ﴾

• نژاد • نونك فتحى وكسرى وزاء عجميله اصل ونسب معناسنه در * بينى * بوروندركه بينه منسوبدر بين كوريجيدركه چشمك ايچنده عضو مخصوصك صفتيدر انسانك يوزنده اول كورينن بورنى اولمغله بينى دينلدى نتكم طلعت اصلنده كورمكدر صكره عجم يوزده استعمال ايلدى انسانك اقبالنده اول كورينن يوزى اولديغيچون وعرب بورونه انف در زيرا انف مد وقصرله برنسنه نك اولنه ديرلر پس بورون اول الوجه

خاك شو مردان حق را زير پا
خاك بر فرق حسد كن همچو ما

مردان مردك جمعيدر مرد اردیمكدر رجل معناسنه حد بلوغه وارمینجه مرد دیمزلر بورا ده مردان حق ایله مراد اولیاء الله درکه عالم حقیقیه بلوغله ارككلك اراولمشلردر شویله كه انلره نسبت ایله اهل غفلت واحتجاب زن حكمندهدر زیرا زن كبی ناقصلردر نتكم حضرت هدايى قدس سره بو كلامى اشارتندن مفهومدركه بيورر حق اكلامق مراد ايشيدر * عقلى دكل نرد ايشيدر * فرق اختر بدهدیر كه فرق فتحله آيرمق وهرنسنه نك دپهسى وباشى انتهى وقاموسده كلور الفرق الطريق فى شعر الرأس والمفرق كمقعد ومجلس وسط الرأس وهو الذى يفرق فيه الشعر) انتهى ظاهر اولان بودركه كرچه وسط رأسه مفرق ديرلر فاماوسط رأس فرق شعره محل اولمغله فرق دخى ديديلر پس دپه معناسنده شايع ومستعملدر نتكم فرق فرقدان فلك ديرلر يعنى فرقدان فلكك دپهسى وبعض نسخهده (خاك بر سر كن حسد را) واقع اولمشدر *ماء* صودركه عناصر اربعهنك بريدر اصلى موهدر ها حذف اولنوب واو الفه قلب اولنمشدر نتكم جمعنده امواه ومياه وتصغيرنده مويه ديدكلرى اكا دليل وبرهاندر (معناى بيت) بودركه رجال اللهك اياغى آلتنده خاك اول وانلره تواضع ايله وتسليمده فناء تامه اير شويله كه ير اياقلر آلتنده ساكت وساكن اولديغى كبى سن دخى انقياد كوستر حسدك دپهسى اوزرينه طپراق صاچ وآنى خوار وذليل طوت واصلا وجود ويرمه صو كبى كه يوزى يردهدر وعنصر نارك اثرى اولان كبر وحسد آنده يوقدر وياخود صويى طپراق اوزرينه صاچوب هيجان غبارى تسكين وحركتدن آنى متقاعد وبى تمكين ايتدكلرى كبى پس بونده خاك وآبك شرفنه وآتش وهوانك ذلتنه اشارت واردر زيرا آدم عليه السلام خاك وآبدن مخلوق اولمغله تواضع اوزره اولوب (من تواضع رفعه الله) حسبنجه علو جاه بولد يغى كبى شيطان آتش وهوادن مخلوق اولمغله كبر وحسد اوزره اولوب (ومن تكبر وضعه الله) موقنجه صغار وذلت بولدى پس آدم انسان كامل حقيقى اولمغله اكا سر فرو ايدن كيمسه ملك مشرب وسر كشلك ايدن ديو طبع اولمش اولور سر فرو اودركه كاملك مرتبه سن بيلوب اولا حسن

آنك يوزى بو يوزدن نيجه تيره وظلمانى اولورسه صفات رذيله نك دخى هر برندن بردورلى ظلمت حادث اولوب قلبك قرارمسنه سبب اولور نته كم غين ورين ديرلر غين اول حجاب رقيق و پاس قلبدر كه تصفيه ونور تجلى ايله زائله اولورز برا ايمان واعتقاد باقيدر انكيچون ديمشلردر (الغين هو الاحتجاب عن الشهود مع صحة الاعتقاد) ورين اول حجاب كثيف وژنك دلدر كه قلب ايله ايمان ار اسنده حائل اولمشدر پس رين غيندن بتردر وايكيسينك دخى سببى ظلمات اوصاف ومعاصيدر نته كم ديمشلردر برمؤمن برجرمه ترك ايلسه قلبى اوزرينه برسياه نقطه وضع اولنور ايكى جرمه ترك ايلسه ايكى نقطه قونيلور اوج جرمه ترك ايلسه آيينهٔ دل سراپا سيم سياه اولورور ين مرتبه سن بولوب بردخى معالجه دن قالور نته كم كلستانده كلور . آهنى راكه موريانه بخورده نتوان بردازو بصيقل زنك . وجرمه دن ضمله جرمه فتحله انتقال ايدوب بو بله ديمك ممكندر كه بركيمسه ابدى فرق ايچنده قالوب حالت جرمدن اصلا حصه مند اولمسه اول كيمسه بتون پاس طوتمش آيينه كبى اولور انكيچون قروى كاهيجه شهرى اولمق كركدر زيرا شهر جرمه وجماعتى مشتمل وانواع منافعى متضمندر بركيمسه عمرندر وايح طيبه استشمام ايتمسه آنك دماغنده فضلات غدائيه وهوائيه منحبس ومنحصر اولوب بعض اوجاع وامراضه باعث اولور پس كركدر كه بعض احيانده (انى لاجد نفس الرحمن من قبل اليمن) وقفنجه جانب جرمدن نفس رحمانى ايله استرواح ايليه تا كه عالم فرقك مشام دلده منحبس اولان كدوراتى مضمحل وزائل اوله بونده اشارت واردر كه هركسك سوء حالنك وبالى كندى نفسنه عائددر نته كم قرآنده كلور (ومن اساء فعليها) وينه واردر كه (ولا يحيق المكر السيء الا باهله) وفى نفس الامر حسد اهلى اولانه بله حسد ايتمك بوقدر فكيف كه بى حسد اولانه زيرا ايل حسود اولسه ضررى كنديدنه در فخر الدينك سلطان العلمايه حسدى كبى پس سن بى حسد اولكه سكا نفعى اوله و بو تقريردن ظاهر اولديكه حسدك مطلقا ضررى واردر ولكن بى حسد اوزرينه اولان حسد سائر حسدلردن بتر اولمغله تصريح اولندى (المحرره) هركسك خير وشرى كنديدنه در *رقم كارى كندى آدنه در* سكا نسبت اولور جرم وقصور * صانمه حقك آنى ايجادنه در

فهم اولندی پس آیت شریفه قلبك طهارتنی وکذلك طهارتنی لازم اولدیغن بیاندر بوندن صکره حضرت مولانا بیورر قلب بیت خزانهٔ نور آلیهدرکه الله تعالی انده تجلی قلمشدر نتکم حدیثده کلور (ان الله خلق آدم فتجلی فیه) ای بجمیع اسمائه جمالیه وجلالیه اکرچه آنك طلسم مثال اولان جسدی خاکه منسوبدرکه اندن خلق اولنمشدر نتکم حضرت هدائی قدس سره آلهیاتنده کلور * طلسم اولوب بنی آدمده صورت * قونلمش انده اسرار حقیقت * پس بو طلسم صورتی فتح ایدوب معنایه دخوله قادر اولان کیمسه دفینه یه دسترس بولدیکه اسرار وحقایق وعلوم ومعارفدر (بونده اشارت واردرکه بو جسد وصورتی فتح ایتمه ده صعوبت واردر طلسم کبی پس آنی اربابنه اچدرمق کرکدرکه حکماء آلهیه ومغاربهٔ جفریه ذوقیه در زیرا بونلر تسلیکه قادر وتصیده ماهرلردر سلوك ایسه ابتداء ریاضت ایله طبیعتی ومجاهده ایله نفسی اصلاحدرکه جسد دیدکلری فی الحقیقه بو ایکی قوتدن عبارتدر پس بو ایکی قوتك حکمی زائل وجوهری ذاهب اولسه طلسم وجود منفتح اولوب دفائن قلبه وصول وکنوز سره دخول حاصل اولور و بونده رمز واردرکه جسدك حدوثندن قلبك حدوثی لازم کلمز زیرا جسد خاکدن مخلوق ومخلوقدن مخلوق اولان دخی مخلوقدرکه عالم ملکه ناظردر قلب ایسه تجلیٔ الهی ایله ظاهر اولمشدرکه عالم ملکوتدندر ظرفنك مضغهٔ صنوبریه اولدیغی حدوثنی موجب دکلدر الحاصل حادثه تجلی اولماز اکرچه حادث دخی تجلیاتندندر پس قوی واعضایه سریان نور ایتمك تجلی قلبك رشاش ورشحاتندندر فاعرف فانه دقیق

چون کنی بر بی حسد مکر وحسد
زان حسد دل راسیاهیها رسد

بی حسد تزکیهٔ نفس اهلیدر . سیاهیها . سیاهینك جمعیدرکه یاء مصدریدر (معنای یت) بودرکه چونکه سن نفسنی رذیلهٔ حسد وامثالندن تزکیه وتصفیه ایتمش بروایك اوزرینه مکر وحسد ایده سن وکزلی سعی بالفساد اهلی اوله سن سنك اول مکر وحسدکدن قلبکه سیاهلقلر ایریشور زیرا قلب انسان آینه مثالدر ومکر وحسد وسائر صفات رذیله غبار ویا دود کبیدر پس آینه اوزرینه غبار قونسه ویامرکب تقاطر ایلسه

قهر وتسلطه دلالت ايدر وشرح رقيمده امام غزالی رحمه الله بیورر (الطلسم عبارة عن امر يستحدث به امور عجيبة بواسطة مزج القوى الروحانية العلوية بالقوى الروحانية السفلية) وشرح طريقتده كلور (الطلسم جمع الآثار السماوية مع عقاقير الارض ليظهر منها امر عجيب) انتهى طلسم نيرنج ديدكلرينك غيريدر زيرا نيرنج يالكز قوای جواهر ارضی تمزيجدر بعدذا طلسمك انواعی واردر كه حكماء سابقين احداث وتأليف ايلمشلر وكنوز وخزائن وامثالنی آنكله حفظ وضبط قلمشلردر علم اكسيرك مضا فاتندندر پس آنك اصلنده وجهله عقد اولندیغنی بيلين كيمسه حلندن عاجز اولور انسانك جسدی دخی طلسم كبيدر كه خاكدن استحداث اولنوب كنوز روحانيه به برزخ ونقود اسراری استخراجه حائل دوشمشدر زياده انغلاقندن حكماء الهيه دن غيری كيمسه آنك حلنه ظفر بولممش وطريق معرفتنه دليل بلمشدر ومحمديه ده كلور * بن همای دولتم طپراق دكلدر جوهرم * كرچه برقاچ كون قفص بولدم بو طپراقدن مثال (معنای بيت) بودر كه حضرت قرآنده طهرا بيتی خطابی كعبه و بيت قلبك مجموعنك پاكلكن بياندر يوخسه يالكز كعبه نك طهارتن بيان دكلدر والا ابراهيم واسمعيل عليهما السلامدن برينه خطاب ايدوب طهر بيتی ديمك كفايت ايدردی نتكم (واذن فی الناس بالحج) آيتنده يالكز ابراهيمه خطاب كافی اولوب تأذين حاصل اولدی پس امر الهی ايكی بيتك بله تطهيرينی مشتمل اولمغله خطاب ايكيسنه وارد اولدی زيرا هر بری باشقه قلب صاحبيدر وقلبی تطهير ايتمك اد ناس تعلقات كونين واوضاع ملاحظهٔ اغياردندر ولكن انبياء عليهم السلام فطرت اصليه اوزرينه مولود درور ذائل نفسانيه انلرده مفقود اولمغله تطهير قلب ايله امر ايتمك ادامه وثباته محمولدر نتكم ظاهر كعبه يه كوره دخی بويله در زيرا كعبه نك بيت الاصنام اولديغی عمرو بن لحی زماننده ايديكه اندن زمان فتحه دك مستمر اولدی ولكن اولادوامحه تعريض واردر والله تعالی كعبه يه كوره بيتی ديو نفسنه اضافت قلدی كندينه مخصوص اولوب ماسوای ايچون انده مثوی وسكنی اولمديغيچون نتكم حديثده قدسيده كلور (ياداود فرغ لی بيتا اسكن فيه) الحاصل الله تعالی كه تطهير بيت ايله امر ايلدی لاجرم امرنه امتثال بولنوب طهارت حاصل اولدی وامردن طهارت لازم اولديغی دخی

نجاست وطهارت ایکیشر نوعدرکه صوری ومعنویدر پس نقدر رذائل ومخالفات وارایسه جمله‌سی الواث مقوله‌سندندرکه تطهیری لازمدر وهر صفتك طهارتی ضدیله در وحدیثده کلور (دم علی الطهارة یوسع علیك الرزق) یعنی نجاست صوریه‌دن ظاهریکی ونجاست معنویه‌دن باطنکی دوام اوزره پاك طوت تاکه طهارت صوریه سببی ایله رزق صوری مزید وطهارت معنویه حسبیله رزق معنوی یوما فیوما جدید اوله که علوم ومعارف حقیقیه واذواق ومواجید وکشوفدر (سؤال اولنورسه که حضرات اصحاب رضی الله عنهم علی الدوام طهارت مطلقه ایله متصفلر ایکن دائرهٔ معاشلری تنك وبطنلری مربوط سنك اولدیغنك اصلی ندر (جواب بودرکه رزق معنوی حقنده کلام بوقدر زیرا متزایددر فامارزق صوریده مضایقه چکدکاری ظاهری باطنه تطبیق ایچوندر زیرا باطنلری افتقارتام اوزرینه ایدیکه غنای عظیمدر نتکم حدیثده کلور (اللهم اغنی بالافتقار الیك) تحقیقی واردات حقیه نام کتابمزده‌در

طهرا بیتی پنان پا کیست
گنج نورست ازطلسمش خاکیست

تطهیر پاك ایتمکدر ولکن طهارت مرور ایتدیکی اوزره طهارت جسم وطهارت نفسه شاملدر وهر بری قرآنده مستعملدر پس صو استعمالی ایله بدنی ویاذنبی ترك وصالحات عمل ایله نفسی تطهیر ایدنه متطهر دیرلر طهرا صیغه‌سی تثنیه‌درکه حضرت ابراهیم واسمعیل علیهما السلامه خطابدر نتکم قرآنده کلور (وعهدنا الی ابراهیم واسمعیل ان طهرا بیتی) بیتی * یاء ثانیه‌نك فتحه‌سیله‌در ولکن سکون دخی قرآندر نتکم بومحلده وزنیچون اختیار اولنمشدر بیت اصلنده انسانك کیجه لدیکی مأواسیدر صکره کیجه اعتبار اولنموب مطلق مأواده استعمال اولندی بوندن ماعدا تفصیل مرور ایتمشدر * گنج * کاف عجمینك فتحیله خزانه‌در گنجینه کبی مغربیلر کتابنه گنج نامه دیرلر زیرا ایچنده کنجه متعلق احوال درج اولنمشدر نتکم اسرارنامه دیرلر ایچنده اسرار اولان کتابه * طلسم * طانك فتحیله‌در اگرچه عوام تحریف ایدوب کسرله اوقور ونعمة الله لغتنده دخی کسره‌ده درج اولنمشدر منحل اولماز عقد معناسنه‌در وبعضیلر دیمشلردرکه مسلط لفظنك مقلوبیدرکه ایکیسنك دخی جوهری

ظاهر اولور فاعرف (معناى بيت) بودركه اكرجسد عنصرى وبدن خاكى خانهٔ حسد وسائر صفات رذيله اولورسه ده ولكن افعال جميله وصفات حسنه ايله معروف وموصوف اولان الله تعالى اول جسدى لوث حسد وامثالندن پاك ايلدى يعنى الله تعالى مشيتى تعلق ايتديكى عبادى رذائل نفسدن تطهير ايدر پس لوث حسدله مثلا ناپاك وارايسه اندن پاك اولمش دخى واردر عموما انبيا وكمل اوليا كبى زيرا بونلرده رذائل نفسانيه اولماز مكر حسد يرينه غبطه اوله انكيچون ليلهٔ معراجده فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرت موسى عليه السلامه مرور ايتدكده حضرت موسى اغلدى بندنصكره كلوب بندن افضل اولدى ديدى وبونده حضرت مولانا وپدرلرى سلطان العلما ايله فخر الدين الرازى حالنه اشارت واردر زيرا سلطان العلما لقبى لسان نبوت عليه السلامدن صادر اولمشدر وعلماء حقنده الله تعالى بيورر (انما يخشى الله من عباده العلما) پس خشيت علمانك صفات خاصه سيدر وانده كه بو صفت جليله اوله حسد وامثالندن مبرادر ومولانا دخى شمس الدين التبريزى وحسام الدين چلبى وصلاح الدين زركوبى تربيه لريله جميع آلايش وجوددن پاك اولوب كمل اوليا سلكنده منسلك اولمشدر فخر الدين ايسه حسدى ايله قالوب آخر اول عارله كذر ايتمشدر زيرا سلطان العلماء وانبا عنه ايتديكى اهانت وحسدن رجوعى منقول دكلدر وبلكه صكره بلخه تاتار مستولى اولوب آنى دخى اخراج وبلكه قتل ايلديلر وفخر الدين اكرچه علوم ظاهره سنه نهايت يوق ومعارف صورتنده كلماتى پك چوقدر نتكم تفسيرندن روشندر فامادا ئرهٔ حقيقته قدم بصمامشدر والا سلطان العلمايه حسد ايدوب پادشاهه غمز ايله بلخدن اجلا ايتديرمزدى زيرا اهل حقيقت رذائل نفسانيه دن مطهردر نتكم (لايمسه الا المطهرون) نظم منبئ اكادالدر محكيدر كه امم سالفه ده برناحيه ده زمان واحدده برقاچ نبوت اهلى بولنوردى وهربرى نبوتنه كوره شرع مخصوصله خلقى حقه دعوت ايدردى پس ايكى نبى برناحيه ده اولمق جائز اولنجق ولى دخى بويله در مشايخ كبارك كثرتنده حكمت ومصلحت واردر زيرا مشارب ناس مختلف واستعدادات خلق متفاوتدر نتكم بالاده دخى قلمدن تقاطر ايلمش ومنقار خامه آنى طوطى كبى سويلمشدر وبيتدن فهم اولنوركه

البدايه ومرزوق النهايه قيلمندر انكيچون هر كسه تطهير وجود ايچون اجتهاد عظيم لازمدر (لمحرره) اولدى اخلاق بد انسانه زخير پس كرك صوب وجودى تطهير * وبونده تلويح واردر كه هر كسك صفت ممدوحه ومذمومه سى نفسنده مضمردر بو خصه خارجدن دخول ايتمز وذاتى اولان نسنه متغير اولمز يعنى ذاتى جهتندن اكرچه آثار وفروعى جهتندن متغير اولور انكيچون ديمشلردر كه نفس انسان كافره دركه روجهله ايمان قبول ايتمز اكرچكه بحسب الظاهر تسليم وانقياد كوسترر خراج كذار اولان كافر كبى بوسيبدندر كه جنت وجهنم انسانك كندى باننده در وهيچ برموطنده مفارقت ايتمز واعمال مطلقا قبرده وغيرى مواطنده خاندان كيدر وبونده تعريض واردر كه برصبى برمردار نسنه ايله دامن آلود اولسه تطهيرندن عاجز اولوب بنه فرياد كنان دامن مادره دخيل اولديغى كبى مرتكب معصيت اولان كمسه دخى چركاب معصيتى تطهير ايچون دامن مغفرت غفاره تشبث ايتمدن غيرى چاره بولماز ووجدى نظمنده كلور * سيراب عفو اولورسه نوله كلشن عملى * مجراى جوى رحمتى سيل كناه آچر * بوسببدن حضرت مولانا قدس سره مطهر حقيقى اولان الله تعالينك لطفنى بيانه انتقال ايدوب بيوررر

﴿ كرچند خانهٔ حسد باشد وليك ﴾

﴿ آن جسدرا پاك كرد الله نيك ﴾

* نيك * ايو درمقابلى بددر كه معناسى يرامزدر نيكك بهدن فرقى واردر زيرا به بك معناسنه دركه اولوبت افاده ايدر واولى اودر كه آنك غيرى اولمق حسن اولميه بوراده الله تعالى نى ايلكله وصف ايلدى زيرا محسن مطلقدر ونورى آلهيانده كلور * باكهاى مالك ايتدوكك ايلك * بيلورم كملك بنده دربنده * ومناجات هدايده كلور هدايتك هر كاهن باغشله * اول كملك ايتدبسه سن ايلك اشله (سؤال اولنوسه كه الله تعالى عبادى مرض وفقر وامثالى بلايا ايله مبتلى ايلديس بونلر نيجه ايلك اولور (جواب بودر كه الله تعالى حكيمدر پس طبيبك مريضه آجى دارو ايچورديكى فى الحقيقه قبيح اولمديغى كبى حكيم حقيقينك دخى خلقى امور مكروهه ايله امتحان ايتديكى قبيح دكلدر بلكه حسندر وبد دكلدر بلكه نيكدر زيرا مصلحتى متضمندر كه تربيهٔ وجوددر بوندن رحمن ورحيم وامثالى اسمائك حقيقتى

﴿ این جسد خانهٔ حسد آمد بدان ﴾
﴿ کز حسد آلوده باشد خاندان ﴾

* این جسد * جمله درجسد انس وجن وملائکه مخصوص در جسم اعمدر
وکذلك جسد اونی اولانه اطلاق اولنور فاما جسم لونی اولمیانه دخی دینلور
آب وهوا کبی جسد ایله بدنك فرقی مرور ایلدی . خاندان . اصلنده
خانه یدر زیرا دان ظرفیت افاده ایدر ولکن عجم اهل بیتدن خاندان ایله
کنایه ایدر عرب حرم ایله کنایه ایتدیکی کبی زیرا بونده ذکری مستهجن
اولان نسادن لسانی صیانت واهل پرده یی ستر ورعایت ادب وحرمت واردر
(معنای بیت) بودر که بو جسد انسانی وبدن بشری بلکه حسد
دیدکلری صفت خبیثه نك خانه سی کلدی یعنی جسد حسد اویدر
زیرا جسد نفسی مشتملدر نفس ایسه صفات ذمیمه نك بیتی ومأوی الشرور
ومعدن الفسق والفجوردر که حسددن جسدك اهل بیتی اولان مشاعر
قوای باطنه بولاشق ومردار اولور زیرا حسدك شری جمیع اعضا
وقوایه سریان ایدوب حواس خمس ظاهره وقوای باطنه ملوث اولور
وهر بری حکم جوارله نجس حکمن بولور وحکم حسد اوزرینه جریان ایدن
حسد کبی مذموم کلور بوندن فهم اولنور که برخانه ده برمردارك اوجندن
سائر پاك اولنلر دخی مردار اولورلر نتکم بربستنث وجع ومرضندن
غیربلر دخی زحمت والم بولورلر براوده که بیمار اوله عیش وطرب اولماز
نظر ایلکه بردندانه وجع عارض اولسه سائر دندانلره دخی اغریسی
سرایت ایلرو برقومك متبوعی بداخلاق اولسه اتباع دخی بحکم الجوار
والاتصال الناس علی دین ملوکهم وفقنجه اکا تابع اولورلر ودیمشلردر که
الطبع جذاب وبونده اشارت واردر که انسان ریاضت ایله حکم جسدی
ازاله وقوت غدائیه نك موادنی اذابه ایتدکجه اوصاف ذمیمه نك غلوسندن
خلاص بولماز واوصاف ذمیمه روحك بدنه تعلقندنصکره تولد ایتمشدر
وروح پاك دخی بوتعلق سببیله آلایش قبول ایتمشدر پس خانهٔ بدندن
بداولنلر اخراج واخلاق باطنه اصلاح وتحسین اولنسه روح وجمیع
اعضا وقوی مستریح اولورلر وبونده رمز واردر که کرچه هر مولود
طهارت اصلیه اوزرینه مفطور وموجود اولمشدر ولکن اول طهارتی
محافظه ایتمك قتی نادر دوشمشدر بلکه اهل ولایتك اکثری محروم

صعبدر شویله که هر کس سلوك ایدهمز وحدیثده کلور (وخفف الحمل فان العقبة صعب شدید) یعنی یاابا ذر حمل ذنوبی تخفیف ایله توبه وانابتله زیرا طریق آخرت صعب وشدیددر زیرا مرصاد ومحل مؤاخذه‌در تتکم محمدیه او زرینه فرح الروح نام شرحمزده مفصلا مبیندر *صعب* صفة مشبه درعبورده‌کدرکه کوچدر * خنك * بختلو طوبی‌له معناسنه *ای* بویله یرلرده مجرد تنبیه ایچوندر تتکم مرارا مرور ایلدی (معنای بیت) بودر که آخرتده حسد صفتندن زیاده کوچ یوقش یوقدر پس برکوچ یوقشدن خلاص اولمق سابله نیجه ایسه حسددن نجات بولمق دخی سانکه بویله درای سعادتلو و بختلو اول کمسه که بو یولده حسد اکابولداش دکلدر بوندن فهم اولنه‌دیکه بو یولده هر کیمه حسد یولداش اولدی‌ایسه اول کمسه طریق آخرت یوقشنی کذر ایتیوب بی‌بخت و بی‌سعادتلو قالور زیرا بوقش کذر اولنمدقجه منزله ایرلمز ومنزله ایرشمدکجه طوبی‌له دینلمز وقرآنده کلور (ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات طوبی لهم وحسن مآب) یعنی سعادتك اثری جنته دخول وحقه وصولدر فاعرف وحضرت هدایی قدس سره کلماتنده کلور * ایرشمین سلامت پایه‌سینه * لابدزیان ایدر سرمایه سینه * و بوندن اخذ اولنورکه شقاوت اهلی اولان حسوده طوبی‌له یرینه ویل‌له وتباله وامثالی کلمات دینلور (بعدذا حضرت مولانا قدس سره حسدی زیاده صعوبتله وصف ایلدی نفوس ناسده غالب وازاله سی زیاده مشکل اولمغله اکرچه صفات سبعه‌دن حسدك ماعداسی دخی مشکلدرکه کبر وریا وعجب وغضب وحب مال وحب جاه کبی ومولانایه حسد اوجندن فخر الدین الرازی وسائر مخذول اولدیلر محکیدرکه برحسودکمسه شیطانه راست کلوب شوقوکشونك اینکنی برطریق ایله مرعاده کزرکن اهلاك ایله‌دیدی شیطان دخی اکا هیچ‌ سکاسوند و بوغرد و برر منتفع اولورسن پس نیچون اینکینك هلاکن مراد ایدرسن دیدی اول کمسه دخی البته هلاك ایله زیرا آنك اینکی اولدیغنه حسد ایدرم دیدکده شیطان اول کمسه‌یی کندندن بتر کوروب یانندن فرار ایلدی تتکم سوزنی نظمنده کلور * بیك صغیره مر ارهنمای شیطان بود* بصد کبیره کنون رهنمای شیطانم

نتكم اولبايه مبايعت ايلسه الله تعالى يه متابعت ايتمش اولور نتكم قرآنده كلور (ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله) واطاعت دخى بويله در نتكم تنزيلده كلور (من يطع الرسول فقد اطاع الله) واولياء ورثهٔ رسول الله صلى الله عليه وسلم اولمغله بو اطلاقك اشارتنده داخللردر پس واى اول منكره كه كافر كبى جماعتدن خارج وخليفهٔ حقه مبايعتدن مفارق اوله نتكم حديثده كلور (من فارق الجماعة واستذل الامارة لقى الله ولا وجه له عنده) وينه خبر صحيحده كلور (من لم يعرف امام زمانه مات ميتة جاهلية) وبونده اشارت واردر كه شيطان آدمك حقيقتن بيلميوب انكاره دوشديكى كبى منكر دخى انسان كاملك سرينه واصل اولميوب انكاره دوشر هر عصرده جاريدر (سؤال اولنورسه كه كفر وانكارك اصلى نه در) جواب بودر كه صفت قهر وجلالدر وقهر وجلال كفر وانكار يوزندن اولديغى كبى بلايا ومصائبى تحميل يوزندن دخى اولور ولكن بو قهر وجلالك مؤمنه ضررى يوقدر بلكه ترقيسنه باعثدر حق تعالينك تشديدندن مرادى قوللرينه لطف وجمال وقهر وجلالنى تعريفدر تعريف ايسه تكميل بابندندر زيرا آدمك ارضه هبوطى اسماء وصفاته انتساب وطرق حقه سلوكدر پس اسماء متقابله ايله مبتلى اولمق انك علو شانينه دالّ ورفعت مقامنه شاهددر نتكم ميوه يا الكز سايه ده ويا خود يالكز كنشده پرورش بولسه كماله ايرمز بو سببدندر كه قرآنده كلور (لا شرقية ولا غربية) يعنى شرق ايله كنشه وغرب ايله سايه يه اشارت ايلر فاعرف جدا

* عقبهٔ زين صعبتر درراه نيست *
* اى خنك آنكس حسد همراه نيست *

عقبه اصلنده حركات ايله طاغ ايچنده صعب ضد السهل ووعر المسلك اولان يولدر كما فى المفردات وزنيچون قاف اسكان اولنمشدر وفى القاموس العقبة بالتحريك مرقى صعب من الجبال يعنى عقبه طاغ يوقشيدر انكيچون طريق حجده وغيريده يوقش يرلره عقبه اطلاقى شايعدر بوندندر كه برنسنه ده صعوبت اولسه عقبه ديرلر وقرآنده اعمال صالحه دن عقبه ايله تعبير اولنمشدر صعوبتندن اوتورى نتكم كلور (وما ادراك ما العقبة فك رقبة او اطعام) يعنى عقبه دن مراد قول آزاد ايتمك واحتياج تام كوننده يتيم ومسكين اولنلره اطعامدر كه طريق

آدمه سجده ایتمه‌دن عار وسعادت اهلی اولان آدم ایله جنك وجدل طوتر
بونده شیطانك حسد اوجندن شقاوتنه اشارت واردر پس شیطانه
حسد صفتنده مشارك اولنلر دخی شقی اولورلر انكیچون اهل اقرار واهل
انكار اراسنده الی یوم القیام كفت وكو وحرب جدال اكسك دكلدر
(سؤال اولنورسه كه منكر انكار سببیله شقی اولمق ایاننه مخالفدر (جواب
بودركه شقاوتك مراتبی واردر پس مؤمنك انكار اوجندن شقاوتی
كافرك كفری یوزندن شقاوتی كبی دكلدر زیرا كافر مخلد فی النار در منكر
ایسه درجاتدن محروم وجائزدر كه صفت انكار غالب اولوب سؤ خاتمیه
مؤدی اوله نتكم آثاری منقول واحیاء العلومده دخی مصرحدر پس
بوندن اخذ اولندیكه انسان كامل ایله صحبته مانع اولان حسد وانكار
ودائره لطفه دخوله مزاحم اولان مظهریت قهر وقهاردر اكر شیطان
آدمه سرفرو ایدیدی جنی ایكن انسی اولوردی نتكم مقدما باب اعمالده
ملائكه ایله مشترك وانلرك عدادنده داخل اولمغله ملائكه‌دن اشتناسی
صحیح اولدی زیرا نفسنده كلبدن كم دكل ایدی كلب ایسه اصحاب كهفه
الحاق ایله مردم اولدی وجنته دخوله لیاقت بولدی چونكه سركشلك
ایتدی كلبدن بتر وحیواناتدن كمتر اولدی نتكم قرآنده كلور (ان هم الا
كالانعام بل هم اضل) زیرا انسان جندن افضل ایكن شقاوتی
حسبیله حیواندن بتر اولیجق جن وشیطان دخی بویله‌در دیمشلردر
شیطانك مؤمنی اولماز ولكن جنك اولور نتكم نصوص اكاد الدر
(ومرویدركه غزوه بدرده جنك مؤمنلرندن برطائفه حاضر اولوب
كفاره جنك ایلدیلر وتحت اللواء مصطفی صلی الله علیه وسلمده
بوانمدیلر حالا اورادهٔ مقاملری زیارت اولنور ومقامات انسانیه
زیارت اولندیغی كبی الحاصل بركسه‌نك سعادت اهلنه اعتراض
وانكار وانكاره جنك وجدلی شقا وتندندر زیرا سعادت ضد
شقاوتدر وهركس نشانه سنك حكمنه مخالف اولانه مضاده ایده
كلمشدر ومطلقا جنك وجدلك حسن واطنی یوقدر فكیف كه سعادت
ازلیه اربابی اولان اولیایه تعلق ایده وبركسه انلره معادات وخصومت
ایلسه انك خصمی الله تعالیدر زیرا اول عداوت وخصومت فی الحقیقه
الله تعالی به‌در نتكم حدیثده كلور (من عادی لی ولیا فقد بارزنی بالحرب)

سبب ترقی اولدی اگرچه که غیری وجهله ملائکه‌ده ترقی یوقدر شیطانه ایسه حسد کلوکبر اولوب گردنکشلك ایتمکله داغ حرمانله معلم اولدی ومطبخ نوال ازلدن بی نصیب قالوب (وکان من الکافرین) مضمونی اوزره زهر قهر وجلالدن کاسهٔ حالی طولدی و بلاسین بولدی پس نشانهٔ حسد ایله معلم اولان اهل انکار دخی کفاره ملحق اولوب حسدلرندن آدم کامله سرفرو ایتمدیلر وداعی الی الله جانبه برآدم گتمدیلر زیرا بیت مثنویدن بالفعل سلوك راه فهم اولنماز پس جائزدر که در حسد کیردترادرعزم ره کلو تقدیرنده اوله و بالفعل سلوکاری تقدیری اوزرینه دخی نصف طریقدن رجوعلری حسبیله کلب اصحاب کهف آنلردن یك اولور زیرا کلب مذکور (وکلبهم باسط ذراعیه بالوصید) صفتیله متصفدر پس قانی پیرولك وملازمت باب وقانی ارتداد وانکار واحتجاب (لمحرره) هرکسه لایق اولدی بوقپو * المدی بوقپودن هرکس بو * و بونده اشارت واردرکه لذائذ نعمه لایق اولمیان ممرور المزاج کسه کلوکبر اولان نسنه‌لرله مبتلی اولدیغی کبی ضیافت علوم حقیقیه یه مستحق اولمیان دل دخی رسوم ایله الدانوب قالور وبونده حضرت مولانا قدس سره فخرالدین الرازی یه تعریضدن خالی دکلدر زیرا فخرالدین حسده غلو ایتمك سببیله مولانانك والدماجدی سلطان العلمابی بلخدن اخراجه باعث وجلاء وطن ایدوب قونیه طرفنه قدومه موجب قوی اولدی شیطان آدمی جنتدن اخراجه سبب اولدیغی کبی صکره کندی مخذول ومولانا و پدری منصور اولوب تکمیل وجود ایچون مهاجرتلری گویا ارضه هبوط کبی اولدی پس بونلر صورت تنزلده ترقی وفخرالدین ایسه صورت ترقیده تنزل بولدی (لمحرره) کهر ذاتکی پاك ایت غلدن * بچه کوز ظلمت هیا کلدن * اوله کورنورله عالمده کنش * اولمیه شب وش جهان ایچنده حبش

* کوز آدم ننك دارد از حسد *

* باسعادت جنك دارد ازحسد *

* ننك * عار دیمکدر * سعادت * شقاوتك ضدیدر یعنی امور الهیه‌نك انسانه نیل خیر اوزرینه معاونتیدر پس مساعدهٔ سعادت ظن اولنان نسنه ایله معاونتدر (معنای بیت) بودرکه اوشیطان حسدده غلوسندن اوتوری

واشارت وا ردركه اهل حق اولان كركدركه سيف قاطع كبى اوله
تنفيذ امور واجراء احكامده وكذلك كردن نفس مريدى و بنان ديو
مريدى قطع ايتمده زيرا سست اولان چونكه قليج كبى قطع طريقدن
قالور وفرصت الده ايكن اعدا ائله محاربه ايتمين پاكلور و بوستانده
كلور * مكن عمر ضايع بافسوس وحيف * كه فرصت عزيزست والوقت سيف

ورحسد كيرد ترا دره كلو

درحسد ابليس راباشد غلو

* ور * واكردن تخفيف اولنمشدركه حرف شرطدر * حسد *
محسودك نعمتى زائل اولوب حاسده انتقالنى تمنى ايتمكدر ابواب سبعهٔ جهنم
مقابله سنده واقع اولان صفات سبعهٔ مذمومه نك بريدر * كلو * بوغزدر
نتكم خلفاء مولويه دن نشاطى نظمنده كلور * بزم چمنده ذوقه سبب
نبى جوميدر * خونين ترانه لر كلوى سپوميدر * كلوكير * ككز
و بوغاز طوتيجى نسنه ديرلر * ابليس * بالاده بيان اولنمشدر * غلو *
مريدر حدى تجاوز معناسنه يقال غلا فى الامر غلوا جاوز حده بعدذا
بو بيتده شرطك جزاسى محذوفدر نتكم تصوير معناده كلور پس مصراع
ثانى محذوفه علت اولور نتكم قرآنده كلور (وان يكذبوك فقد كذبت
رسل من قبلك) اى فلا تحزن فقد كذبت رسل (معناى بيت) بودركه
واكر بوسور باطن وضيافت معنويه يه كلوركن بولده حسد ديدكلرى
صفت مذمومه سنك قلبك بوغازنى طوتر وسنى قبض ايدر وسكامانع
اولوب راه راسته سلوكدن نحو يل وضيافة اللهدن حرمانه باعث اولورسه
سن حسدده غلو اهلى اولان شيطان اولورسين زيرا شيطانك حسدده
غلوسى اولور نتكم بيت آتيده كلور الحاصل حسد شيطان صفتيدر
وشيطان صفتيله متصف اولان كمسه صورتده انسان وسيرتده
شيطاندر وآخرت عالم صفت اولوب هركس صفت غالبه سنه كوره محشور
اولمغله حسود دخى صفت شيطان وصورت ديو اوزينه مبعوث اولور
(بوندن ساده دل اولان ارباب اقرارى ملائكه ومرشد كاملى آدمه
و پركين وحسد اولان اهل انكارى شيطانه تشبيه واردر زيرا ملائكه
دعوت حقه اجابت وامر خالقه امتثال ايدوب ابوالبشر آدم عليه
السلامه سجده وانقياد ايتدلر يله (وعلم آدم الاسماء) وفقنجه ودخى
(فلما انبأهم باسمائهم) حسبنجه ضيافت حقه مظهر اولدیلر زيرا بوندن
فهم اولنوركه آدم تعليم اولنديغى علم اسمادن ملائكه ابناء واخبارله

شير ايله پرورش بولوردی صكره كه حد طفوليتدن ترقی ايدوب حوصله‌ده وسعت والوان نعم ايله تغذی‌يه قدرت مرتبه‌سين بولدی وطلبده ترقی ايليوب (رب ارنی انظر اليك) ديدی پس دوكون اوی آفاقده باب مرشد وانفسده سرای قلب وحقيقتده قرب حقدر نتكم حديثده كلور (ابيت عند ربی يطعمنی و يسقينی) زيرا دوكون اونده ضيافت وذوق صوری وانواع شنلك اولديغی كبی ذكر اولنان مقامانده دخی انواع نشاط وسرور والوان اذواق معنويه وخصوصا جميت عظمای ارواح واردر انكيچون رسول الله صلی الله عليه وسلمه نساء تحبيب اولندی * زيرا قربانده ذوق وصلت وقربته اشارت واردر پس بوندن معلوم اولديكه بونكاحدن محروم و بوسوزدن بی‌خبر و بوذوقدن بی چاشنی اولنلر حقيقتده ماتم اهليدر عوام ناس وعوام علماء ومدعيان صوفيه كبی زيرا علوم رسميه ومعارف شيطانيه‌يه اعتبار يوقدر بناء علی هذا قيامت كونی ماتم چكرلر وحسرت وندامته دوشرلر وبونده رمز واردركه هر عصرك شمس الدينی اولديغی كبی حسام الدينی واردر نتكم نوعی زاده شعرنده كلور * قالورمی بن كيد بجك باغ عشق بلبل سز * بری كيدرسه يرينه هزار كليه‌مي * وشمس الدين ايله حسام الدين اسمده متفرق ومعناده مختلف اولمق حقيقتده اتحاد وذوقده اتفاقلرينه منافی اولمديغی كبی آنلره الی يوم القيام وارث اولنلر دخی بويله‌در اكرچه كه هر كسك حقه وجه مخصوصی اولديغی جهتدن برای تسهيل طرق تسليك متعدد اولمشدر لغات قرآن متعدد اولديغی كبی نتكم حديثده كلور (انزل القرن علی سبعة احرف) و بونده تصريح واردركه مطلوبه وصوله طلب وطلبده دخی صدق لازمدركه مقتضاسی بلافتور قرع باب درنتكم ديمشلردر (من طلب وجد وجد ومن قرع الباب ولج ولج) وحضرت پيراسكداری آلهياتنده كلور * رفرفيدر راه حقده اول هدايی عاشقك * قرع ايدر ابواب غيبی لاجرم تكرار هو * و بونده (اصحابی كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم) سرينه اشارت واردر انكيچون ضياء الحق ديدی پس منور و مضيا اولمق اسمنين بنه نور وضيا اهلنه مراجعت ايتمك وطريق هدايه شب وروز دلالت چراغ روحانی ايله كتمك كركدر

مضاف محذوفدر كه مضیء اهل الحق دیمكدر وبونده دخی كالاول
مبالغه واردر فاعرف وبوتقدیردن حسام الدینك تقدیری دخی
فهم اولندی زیرا مقصود لغت جهتندن صاحب حسام الدین دیمكدر
حسام سیف قاطع معناسنه در نتكم كلور (حسامه فتح لاولیائه حتف
لاعدائه) معلوم اولكه حسام الدینك اسمی حسن بن محمد بن الحسن دركه
سید برهان الدین ترمذینك اصحابندندر سید بلاد رومدن قیساریه ده
وحسام الدین قونیه ده مدفوندر مذكور حسام الدین حضرت مولانا
ایله صحبت ایدوب نظم مثنوی به سبب اولمشدر كرچه ظاهرده
اصحابندن ولكن فی الحقیقه مولانك مشایخندندر نتكم تقریض مثنویده
اولان وصف بلیغ اكا دالدر (معنای بیت) بودركه بودوكون و بوجمعیت
وضیافت طرفنه یول بلمزسك ضیاء الحق حسام الدیندن صور
سئوال ایله زیرا آنك یولنی اول بیلور وارشاد ودلالته اول قادر اولور
مقصود شیخ حسام الدینك ارشاد وتسلیكه قدرتنی بیاندر انكیچون
مولانایی دخی ارشاد ایلیوب ترقیاتنه سبب اولمشدر پس بوندن فهم
اولندیكه سلوكده ناقص اولانلر غیریلری ارشاده قادر اولمزلر
وكامل اولنلر دخی ارباب استعدادی تربیه ایتمك كركدر نتكم لطائف
ابن كمالده كلور * نااهله بذل ایدر نعمن كاسهٔ فلك * بلمز دوكون اوینی
طورمز چناق جكر * ومستعد اولنلر دخی ارباب نقصانك لافنه
مغرور اولمامق كركدر نتكم مولانا جامی نظمنده كلور * بلاف ناخلفان
زمانه غره مشو * مروجو سامری از دنبهٔ بانك كوساله * بلكه
برادیب كاملی بولوب دست دامن اولمق كركدر * نتكم نفعی شعرنده
كلور * عقله مغرور اولمه افلاطون وقت اولسك اكر * برادیب كاملی
كوردكده طفل مكتب اول * بعده ذا بیت مثنوی تمثیله محمولدر
ضیافتدن مراد علوم ومعارف حقیقیه دركه نكاح معنوی سببیله
حاصل اولور * یعنی فیض نفس مرشد رحم استعداد طالبه طرح
والقا اولنوب اندن صكره ولادهٔ ثانیه ده تدریجله حاصل اولان اذواقدركه
اولی شیر وآخری سائر لذائذ ومشتهیات كبیدر نتكم حضرت موسی
علیه السلام اوائل حالنده غداء سرسری مرتبه سنه قناعت ایلیوب
(رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر) دیدی كویا طفل دایه ایدیكه

سالك اولنلر مشايخ كبارك رعايتي كبيدر زيرا اقطابك اسماسنده جزئيت واردر پس اسماء جزئيه اسم اعظمك تحت خيطه سنده اولديغى كبى مظاهر اسمادخى مظهر اسم اعظم اولان ذات جليلك تحت تسخيرنده در اكرچه بالكز ارادت اهلى دكل بلكه جميع كائنات فى الحقيقه بويله در (لمحرره) بويله دربوله دلا شان عاولئ * كه ر د اولسى ر شـ... عماولئ *

﴿ ره ندا نى جانب اين سور وعرس ﴾
﴿ ازضياء الحق حسام الدين بپرس ﴾

جانب اصلنده انسانك وغيرينك شقنه ديرلر صكره جهت معناسنده استعمال اولندى جانبده يا محذوف درتقديرى بجانب ديمكدر *سور* دوكون وجمعيت وقونقلق معنالرينه كلور اصلنده فارسيدر ولكن رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى ضيافت معناسنده استعمال وتعريب ايله تشريف ايلدى نتكم بيورر (يا اهل الخندق ان جابرا قد صنع لكم سورا) *عرس* ضمله دوكون طعامنه دير لر ديمشلردر كه ضيافت سكز قسمدر كه اسماسى بونلردر كه اسبابنه اضافت اولنمشدر وليمهٔ تزوج وضرس ولادت واعذا رختان ووكرهٔ بنا ونقيعهٔ قدوم سفر وعقيقهٔ سابع ولادت ووضيمه مصيب ومأدبه كه بلا سبب اولنان طعامدر *ضياء الحق* ضيا ونورك شرحى مرور ايلدى ضياء الحق شيخ حسام الدينك القاب مشرفه سندندر ضيا اطلاقى ايكى وجه اوزرينه در اولكسى بودر كه ضيا صاحب الضياد يمكدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه قلم ديندبكى كبى صاحب القلم معناسنه على احد الوجوه وخالد بن الوليد رضى الله عنهه سيف الله المسلول اطلاق اولنديغى كبى صاحب السيف معناسنه پس صاحب الضيا ديمك حق تعالينك نور افعال وصفات ذاتيله منور اولمق معناسنه در كه ضياء معنويدر (ما بعث الله نبيا الاحسن الاسم وحسن الصورة) يعنى حسن الاسم حسن المسمى معناسنه اشارت ايدر زيرا السنهٔ صوفيه ده اسم تعين معناسنه در كه ذات مسمانك تعينيدر پس ضيا اطلاقنده مبالغه واردر حجة الاسلام وبرهان الدين وامثالى كبى ايكنجسى ضيا مضئ معناسنه دركه جانب حقدن خلقك بواطننى اضاءت وانارت ايچون مرسلدر نتكم قرانده كلور (الله نور السموات والارض) يعنى منيرهما او منورهما بو صورتده حقه اضافت يا حقيقتى اوزرينه درو ياخود

والی اولمشدر واناطولده آیدن ایلنده نشو ونما بولان شیخ روشنی یحیای شروانیدن اخذ طریقت ایتدکدن صکره تبریزده توطن ایتمشدر مصرده مدفون اولان شیخ کلشنی آنک خلفا سندندر (لمحرره) کتمه تبریزه دخی شروانه * بس دررسا که سالکا بروسه * فیض حقیدن ایت لبك پرنم * غم یمه هفتم اکر قورو سه * بتاب * امر در تابیدندن تابیدن بوکمك معناسنه در دامن بوکمك اکا نسبت و تعلقدن عبارتدر زیرا طالب صادق وسیله نك ظاهرا دخی اتکنه پاپشه کلمشدر بعده ذا بتاب ایله جاب اراسنده تجنیس خطی واردر غرك عزك کبی (معنای بیت) بودر که یوری سایه دن جدا اولوب برآفتاب بول وآنك پرتوینه مقارن اول یعنی وجود مجازی اهلنك صحبتندن عدول ایدوب وجود حقیقی اهلنك دائره سنه دخول ایله زیرا سایه فرع نور آفتاب اولدیغی کبی وجود مجازی دخی فرع پرتو وجود حقیقیدر پس فرعی قویوب اصله یاپش از جمله سلطان معنوی اولان شیخ شمس الدین تبریزك دامنی بوك وآنی پك طوت زیرا سنك ایشك آنك یوزندن بتر غیرك دکل وسن انك نور ارشادیله ظلمات وجوددن خلاص اولورسن وشیخ سعدی کلماتنده کلور * دست مجنون ودامن لیلی * روی محمود وخاکپای ایاز * یعنی دست مجنون دامن لیلی یه مقارن ومنضم وروی محمود غزنوی خاکپای ایازه ملاصق وتوأم در پس عشق مجازیده حال بو اولیجق عشق حقیقی دخی اکا قیاس اولنه بونده سایه مناسبتیله شمسه وشمسدن شمس الدینه انتقال ایلدی بوندن معلوم اولدیکه اولیاء الله هم سایه وهم شمس اولمغله متصفلردر نتکم وجهی مرور ایلدی وشمس الدینی تخصیص ایلدی کندی مرشدی اولمق حسبیله والا هر عصرك شمس الدینی واردر که ارشادده تبریزینك سرینه وارثدر پس معاصر اولنلره کرکدر که کمایبنغی تفتیش ایدوب بعد الوجدان دامننه تشبث ایلیه وطریقه بیعتنه داخل اوله وآنك ارشادی یوزندن سرمنزل مراده وصول بوله زیرا هر کسك مولانا حضرتلری کبی مرشدا یاغنه کلمز اکا کمال استعداد کرکدر نتکم کمال خجندی دیوانده کلور * مکو اصحاب دل رفتند وشهر عشق شد خالی * جهان پرشمس تبریزست مردی کو چو مولانا * بعده ذا شمس الدین وامثالنك سلطان معنوی اولدیغی دلالت ایدر که عموما سلسلهٔ اعتقاده ارتباط بولنلر وخصوصا مرید

ایتدیکی کبی سالك دخی ماسوانك فناسنه سایهٔ یزدان اولان اولیانك ارشاد ودلالتی حسبیله انتقال ایلروا ول فنایی بالفعل وجودنده مشاهده قلور وغروب ایتمك شاننددن اولان تجلیاته مغرور اولماز زیرا کوکب قلب وقر روح وشمس سرك انوارنك بقاسی یوقدر پس انلری مطلب اعلی اتخاذ ایتمك مقتضای همت علیاد كلدر بلكه سر السره ترقی لازمدر كه تجلیٔ ذات حاصل اوله زیرا سر السر وجود مطلقه مظهر وسائر مراتب ایسه صفات وافعاله مجلی درپس آفاقده قرشمسدن وشمس دخی چراغ قدرندن استفادهٔ نور قلدیغی كبی انفسده دخی روح سردن وسر دخی سر السر مرتبه سندن اخذ فیض ایدر چونكه سالك بالكلیه حقه متوجه اوله وافعالدن صفاته وصفاتدن ذاته ترقی قله وروحدن سره وسر دن سر السره حركت ایلیه ومطلوب اعلی كوزه ده حق تعالی دخی آنی ماسوا دن كندی ذاتنه قبض ایدوب انك افعال وصفات وذاتنی كندی افعال وصفات وذاتنده افنا ایلیه واكا وجه باقی ایله تجلی قله پس ارشاد ایچون خلقه ارسال اولنمق بو مرتبه نك حصولندن صكره در * بولمیجه فناء ناسوتی * حاصل اولمز بقاء لاهوتی * جمع ایجنده بولنور فیض بقا * ایلین زنده ایدر حوتی *

✻ روز سایه آفتابی رابیاب ✻
✻ دامن شه شمس تبریزی بتاب ✻

* بیاب * امر درپایدندن یابیدن بولمق معناسنه در * شمس * شمس الدین محمد بن علی التبریزی در كه صاحب النظم المثنوی مولانا جلال الدینی ارشاد ایچون تبریزدن قونیه یه قدوم ایتمشدر شمس مذكوره شه دیدی زیرا سلطان معنویدر كه قطبیت مرتبه سی كه زمام امور اكا مربوط ونظام عالم ملك وملكوت اكا منوط در وبوندن اخذ اولنور كه شمس الدنیا سلطان الانوار الصوریه اولوب انارت صورت عالم ایچون خلق اولندیغی كبی شمس الدین وضیاء الحق اولان سلطان الانوار المعنویه دخی اضاءت معنای عالم ایچون ایجاد اولنمشدر (لمحرره) * اولمسون شمس آسمان مغرور * نه شمسلر بو انور دنیاده * طولبدر شمسله زمین وجود * آشنایه كور بنورنه باده * تبریز * تانك كسریله آزربیجان شهرلرینك اكبریدر نیچه كبارك منشاء وموطنیدر ازجمله خط تعلیقده سر آمد اولان سلطان علی تبریزه

چون اول کوکب بعد زمان غروب ایلدی (لاحب الافلین) دیدی
یعنی کوکبك عدم معبودیتنه استدلال ایدوب غروب ایدن نسنه لری
دوست ومعبود طوتمم وانلره بروجهله عبادت ایتمم زیرا متغیردر پروردکار
اوزرینه ایسه زوال وتغیر روا دکلدر وعلی هذا قمرپرست اولنلرك قمره
عبادتلرن کوردکده بنه طریق مذکور اوزره قمره نظر ایدوب
هذا ربی دیدی قمر دخی غروب ایتدکده (لئن لم یهدنی ربی لاکونن
من القوم الضالین) دیدی یعنی حق صریحه مهتدی اولمق هدایت
ودلالت وارشادسز حاصل اولمدیغن تصریح ایلدی وصکره شمس
پرست اولنلرك شمسه عبادتلرن کوردکده بنه بطریق الالزام (هذا ربی
هذا اکبر) دیدی شمسك دخی غروبن مشاهده قیلدقده جمله سندن
تبری کوستروب فاطر السموت والارضه متوجه اولدی نتکم صائب
نظمنده کلور * خورشید ومه نتواندمرا ازراه برد * هرشوخ دیدهٔ
نفریبد خلیل را * پس حقیقتده ابراهیمك وجود وحدت حقده شك
وشبهه سی یوغیدی ولکن قومنی الزام وارشاد ایچون ارخاء عنان
طریقیله استدلال ایلدی زیرا انبیا علیهم السلام فی الحقیقه استدلال ایله
عمل ایتمزلر اول جهتدنکه مکاشفه اهلنه دلیله احتیاج یوقدر انکیچون
دیمشلردرکه * ع * ساکنان حرم ازقبله نما آزادند * الحاصل استدلال ایتمك
مطلوبه وصول ایچوندر چونکه مطلوب حاصل اوله استدلاله حاجت
قالماز پس استدلال ایتمك لاجل المصلحه اولور نتکم ذکر اولندی
فاما اهل مکاشفه دن ماعداسی دلیله محتاجلردر زیرا مطلوب انلردن
غائبدر غائبه وصوله ایسه حاضر ایله توسل اولنه کلمشدر پس امور
خارجیه ده بی دلیل مقصود حاصل اولمیجق حقه وصول نیجه حاصل
اولورکه اصعب الاموردر بونده اشارت واردرکه محجوبك مرشد ودلیله
احتیاجی آفل وغارب اولان ماسوادن کذر و معرفت حقه انتقال
وسر باقی یه وصول ایچوندر زیرا محجوب اولان کیمسه وجود مجازی
اهلیدر وجود مجازیدن خلاص ایسه وجود حقیقی اهلنه مقارنت ایله در
چون سالك کندی وجودی برزخندن خلاص اوله جمیع برزخدن دخی
نجات بولور زیرا انفس وآفاق بری برینك اجمال وتفصیلیدر خلاصهٔ
کلام بودرکه برکسه سایه یه وآنك عدم بقاسنه نور شمس ایله استدلال

موضعه ديرلركه آنده صو سيلان ايده بوندندركه بين الجبلين اولان
مفرجه وادی ديرلر وادی طريقت ايچون استعاره اولنوب مذهب
واسلوب كبی نتكم ديرلر فلان فی وادغير واديك بو راده مرادوادیٔ طريقت
وسير وسلوكدر غايت ومآلی قربت حق ووصلت خدادر * اين دليل *
سايهٔ يزدان اولان اوليايه اشارتدر * آفل * اسم فاعلدر مصدری افولدر
ضم ايله افول اجرام نيره نك غروبنه ديرلر شمس وقمر وكواكب كبی
* خليل * حضرت ابراهيم عليه السلامك لقب جليليدر فخر عالم صلی الله
عليه وسلمك لقب شريفی حبيب اولديغی كبی انكيچون خليل الرحمن
وحبيب الله ديلنور وحديثده كلوركه (ايها الناس ان الله اتخذنی حبيبا
كما اتخذ ابراهيم خليلا) خليلك اشتقاقنده اختلاف ايلديلر بعضيلر ديديلركه
خلتدندر ضمله زيرا موجب اختصاص اولان صفاء مودت قلب ابراهيمه
تخلل وتوسط ومخالطه ايلمشدی وحضرت هدايی قدس سره نظمنده كلور
خلت كه ناری نور ايده برد وسلام اولور * عاشق كه صادق اوله
عذب اولور اكا عذاب * وبعضيلر ديديلركه خلتدندر فتحه له حاجت
معناسنه زيرا ابراهيم حاجتی رب العالمينه قصر ايتمش وهمتيله اكا
منقطع اولمش ايدی انكيچون نار نمروده طرح اولندقده جبرائيل
عليه السلام وارد اولوب (الك حاجة يا ابراهيم) ديدكده ابراهيم
اما اليك فلا ديو جواب ويردی وبونلردن غيری مناسبات دخی استنباط
ايتمشلردر كه محلنده مبيندر (معنای بيت) بودركه طريق حقده دليل
نور الهی اولان سايهٔ يزدانه مقارنت وانكله رفاقت ايتمكسزن كتمه
وبر آدم اتمه زيرا طريق دشوار ودرازدر شويله كه مرشد سز منزله
ايرشمك وعقبادن كذر ايتمك مشكلدر نتكم خواجه حافظ نظمنده كلور
* بكوی عشق منه بی دليل راه قدم * كه من بخويش نمودم صد
اهتمام نشد * وكمال خجندی ديواننده كلور * سفر عشق تو بی
واسطهٔ راهبری * حد ما نيست كه اين ره رها نا محمود ست * حضرت ابراهيم
خليل الله كبی سنده الا احب لا آفلين دی ودليله تمسك وواسطيه
تشبث ايله يعنی چونكه ابراهيم جوان اولوب مغاره دن چقدی وبابل
شهرنه طوغری كلدی قومندن كوكب پرست اولنلرك كواكبه عبادتلرن
كوردكده ارخاء عنان طريقيله كوكبه نظر ايدوب هذا ربی ديدی

نورنه دليل و برهاندر يعنى ظل ظاهرى اولان اثر نور شمس خارجى يه
دليل اولديغى كبى ظل باطنى اولان اوليا دخى نور شمس ذات حقه
دليلدركه او ظل ايله نور حقه استدلال اولنور و آنك سببيله ايله راحت
عظمى بولنور پس بونده اولياى ظل ممدوده تشبيه ايلديكه فى الحقيقه
اوصاف جنتدندر نتكم قرآنده كلور (وظل ممدود) مقصود مايهٔ راحت
اولديغن بياندر و ظل انتقاص قبول ايلسه كدورت ظاهر و يا بالكليه
زائل اولسه حرارت غالب اولديغى كبى اوليانك آكسكلكى و يا بالكليه
ظهوردن بطونه انتقالى دخى بويله در انكيچون هر عصرده يوز يكرمى
درت بيك اوليا موجود وقرب قيامتده زمان مهدى وعيسايه دك
ظلى ممدوددر اندن صكره اسم باطنك حكمى ظاهر اولور و بوسره
اشارت ايدوب قرآنده كلور (ثم قبضناه الينا قبضا يسيرا) بو سببدندركه
قرب قيامتده قرآن صدور حفاظدن مرفوع ومصاحفدن محو اولسه
كركدر زيرا قرآن قولى اثرينك قيامى قرآن فعلينك بقاسنه منوط
وزوالى دخى زوالنه مربوطدر وبونده ظل ونورى جمع ايلدى زيرا اشيا
اضدا ديله متبين اولور اكر چكه اوليانك حقه ضديتى يوق وبلكه
حقك هويتى ايله ظاهر اولشلردر شوقدر واردركه انلرده وجوب
وجود صفتى يوقدر بلكه حدوث اشيا وامكان كائناتده انلرك دخى حدوث
وجود وامكان ذاتلرى داخلدر وبوندن ظاهر اولوركه اوليا جمع اضداد
ايلمشلردر نتكم (هو الاول والآخر والظاهر والباطن) نظمى اكا دالدر
يعنى هويت آلهيه بو درت صفات ايله متصف اولمشدركه منقابلاتدر
انسان كامل دخى اخلاق حقله متخلقدر پس انسان كامل هم دليل وهم
مدلول وهم قابل وهم مقبولدر وبو آيت حقيقت شمار ومعرفت اشعارك
سائر اسرار شريفه ومعانئ لطيفه سى روح البيان نام تفسيرمزدن
طلب اولنه وعقدهٔ خاطر اولان مقاصد اورادن حل اولنوب بولنه
(لمحرره) ❊ قمرى بوقدردلا بودر يانك ❊ قوشناور لكنى افكارك ❊
بونجه اسراره قادر اولسكده ❊ ينه عجز وقصور بل كارك ❊

❊ اندرين وادى مروبى اين دليل ❊
❊ لا احب الآفلين كوچون خليل ❊

وآدى ايكى طاغ ارالغى ودره مفردتنده كلوركه و ادى اصلنده شول

دنیادن ال چکمش واتک سلکمش وجملهٔ ماسوایی ترك ایتمش اوله (بوسبیدندر که زمان مهدی وعیساده انلرك تحت اللواسنده اولانلر خلاص ودجال وغیریلره متابعت کوسترنلر هلاك اولورلر نعوذ بالله من فتن الائمه

﴿ کیف مد الظل نقش اولیاست ﴾
﴿ کودلیل نور خرشید خداست ﴾

* مد * اصلنده جر معناسنه درمدت وقت ممنده دیرلر وقاموسده کلور المد البسط والجذب یعنی مد فارسیده کسترانیدن وکشیدن ایله تعبیر اولنان معنادر * ظل * ضحك ضدیدر کسرله ضح شمس وضوء شمس ونور شمس اصابت ایدن یردر ظل فیء دن اعمدر زیرا ظل اللیل و ظل الجنه وهر موضعه که شمس واصل اولمیه ظل دینلور فیء ایسه شمس اندن ازائل اولانه اطلاق اولنور * اولیا * ولینك جمعیدر مقصود ولی عرفیدر که حقه قرب معنوی ایله مقرب اوله مقام قربه وصول ایسه فناء تامدن صکره حاصل اولور پس ولی خاص اودر که فناء فی الله وبقا بالله اهلندن اوله یعنی کندینك ذات وصفات وافعالنی حقك ذات وصفات وافعالنده افنا ایلیوب اوج مرتبه ده حقله قائم اوله وبعض مراتب ایله متصف اولانه دخی فی الجمله ولی دینلور اکرچکه ولی کامل دکلدر و قرآنده (الا ان اولیاء الله) نظمنده مذکور اولان اولیائله مراد کمل درنتکم مابعدی دالیلدر * دلیل * مایتوصل به الی معرفة الشیء معناسنه در الفاظ کبی که دلائل معانیدر بوراده مطلوب حقیقی یه مرشد مراد اولنور ودلیل علمی موجب اولان موضعده استعمال اولنور پس موجب ظن اولانه امارت دیرلر دلیل دیمزلر بوندن ظاهر اولور که اولیانك ارشادی علم قطعی یی موجب اولور که یقین دینلور پس اولیانك ارشادیله غیریلرك ارشادی شراب وسراب کبیدر فاعرف جدا * خرشید * اصلنده خورشیددر واوله خور شمس وشید کسرله شعاعدر پس خور شید دیمك شید خور دیمکدر یعنی شعاع شمس نتکم جمشید اصلده شعاع جم دیمکدر زیرا جم قمر در وبونك غیری دخی کلام واردر محلنده مبیندر (معنای بیت) بودر که قرآنده (الم تر الی ربك کیف مد الظل) آیتی سایه بزدان اولان اولیانك نقشی وانلرك وجودلرینه اشارتدر که اول ظل حقیقی شمس ذات حقك

﴿ دامن او کیر زوتر بی کمان ﴾
﴿ تا رهی در دامن آخر زمان ﴾

* زوتر * اصلنده زودتر در دال حذف اولنوب زوتردنلدی بودده بودیندیکی کبی نتکم دیوان حافظده کاور * بوکه بوبی بشنویم ازخاك بستان شما * آخر زمان * رسول الله صلی الله علیه وسلك زمان بعثتندن قیامته دك عد اولنور اگرچه حضرت آدم علیه السلامك وجودی دخی اشراط ساعتدندر زیرا دورسنبله سائر ادواره کوره قلیلدر زمان بعثتدن قیام ساعته دك اقل من القلیل اولدیغی کبی (پس آخرزمانك دامنی امت مرحومه نك مدتی اولان بیك سنه نك اواخریدر که دامن لباسك اوجی اولدیغی کبی اولدخی دور سنبله نك اوجیدر وجائزدرکه دامندن مراد آخر زمانك کندی اوله پس اضافت بیانیه اولور (معنای بیت) بودرکه اومقوله سایهٔ یزدان و بندهٔ خدا اولان مرشد کامل ومربی واصلك دامننی طوت تیزرك یعنی انکن طوتمده واکا تعلق ایتمه ده ومتابعت کوسترمکده سرعت وعجله ایله ناتوانی وتأنی یی قو واول دامنه آشنده بی شك و شبهه اول زیرا ضعف یقین اهل اوللر ارشاد قبول ایتزلر وآخر اوکوب تمزلرناکه دامن آخر زمان وتتمه دوران نهایت مدت انسانده بلا پای باطنه دن خلاص اولاسن وفتن قوای شر یردن نجات بوله سن (بونده مولانا حضرتلری قدس سره بقیهٔ مدت دنیایی استقلال واستقصار ایلدی مع هذا کندیلری هجرتدن التیوز تاریخی اواخرنده یعنی التیوز یتمش ایکیسده وداع عالم فانی قلمشلر در پس اندن صکره بوقدر مدت دخی مرور ایتدیکه حالا بومحل تحریر اولندیغی بیك یوز اون بشدر قیاس اولنه (بوندن فهم اولنور که دامن اخر زمانده فتن وفترات ظاهره بسیار اولدیغی کبی سالکك وجودنده دخی هرج ومرج باطنی چوقدر پس نفس وطبیعتك هجوممندن خلاص دیلنلر انسان کاملك دامنه دخیل اولورلر وفتنهٔ وجودن نجات بولورلر ومولانا جامی دیوانسنده کلور *دامن او کیر کزهمت فشاند * آستین بردینی و براهل او *یعنی هرکسك دامنه تشبث ایتمك اولماز (زیرانیجه دامن واردرکه اکا تعلق واتصال کوسترمك حقدن انقطاعه باعث اولوب محن وفتنك ظهورنه سبب اولور بلکه اول کمسیه انتساب ایتمك وداخل دائره بیعتی اولمق کرکدرکه

اولور بوخسه عبد ماسوی اولان دکل یعنی اوکمسه که حقده حقیقت
عبودیت ایله متصف اوله وماسوی اللهدن حریت بوله سایهٔ
خدادن مراد اودر وبویله اولان بوعالمدن فنا بولور وحقله زنده
اولور (بوعالمدن مراد عالم اجسام وارواحك مجموعی بلکه بحسب
المراتب ماسوی الله اطلاق اولنسان اشیانك جمله سیدر ولکن عالم
حسی تخصیص اولنسدی زیرا محسوس خلق ومعظم حجابدر نتکم
(اولاك اولاك لما خلقت الافلاك) مقاله سنده تخصیص افلاك معظم
اجسام اولمغله در الحاصل سایهٔ خدادن مراد اودر که ما سوی
اطلاق اولنان عوالمك تعلقاتندن فنا بولمش ومیت کبی بی خبر اولمش
وفیض تجلی ایله حیاته ایرمش و بصیرتله حقی کورمش اوله والا بونك
غیری کمسه تسلیك وارشاده قادراولماز زیرا محیی ومیت سر نه
مظهر دکلدر (بعدذا کرچه بحسب الظاهر سایهٔ خدانك مابعدی
الی آخرالبیت سایهٔ خدایی تفسیر دوشمشدر (فاماسایهٔ خدانك
تفسیری فی الحقیقه بندهٔ خداو بندهٔ خدانك تفسیری دخی کلامك
مابعدیدر و بواجالده مندرج تفصیل واردر زیرا عبدالله اودر که
الله تعالی اکا جمیع اسماسی ایله تجلی اتمش اوله (پس عبادالله ایچنده
مقامده اندن ارفع وشانده اندن اعلی یوقدر زیرا اسم اعظم ایله
متحقق وجمیع صفاتله متصفدر و بو اسم کلی بالاصاله رسول الله
صلی الله علیه وسلمك وبالتبعیه اقطابکدر غیر یلر اوزرینه اطلاق اتمك
مجازدر اکرچه هراسم بالقوه جمیع اسمائله متصفدر ولکن هرفعل ایله
اهل قوت برابردکلدر ومحیی وممیت اسملری اسماء حسنی ده داخل اولمق
حسبیله حقیقتی دخی انلرله قائمدر * بو سببدندر که نفوسی اماته
و قلوبی احیا ایلر بوخود معلومدر که برکمسه نك اولا کندی
نفسی ماسوادن میت وقلبی حقله حی اولمدقجه ثانیا نفوس ناسی اماته
وقلوبی احیایه قادر اولماز بوسببدن حضرت مولانا قدس سره
انسان کاملی مرده و زنده اولمق ایله وصف ایلدی (لمحرره)
وار ایسه حق سعادت سرده * نفش حقی قازه کور
مرمرده * اولمه دن نفسی مرده ایلمك * باشقه برموت دکلی مرده *

قربت ووصلت واردر شو يله كه اهل جنت درجات جنت سايه سنده مستظل
اولدقلری كبی اهل حقيقت دخی مقامات حقيقت پايه سنده مستريح اورلر
پس انسان كامل ظل حقيقی وناقص ظل مجازی وسائر ظلال دخی اوهام
وخيالاتدر (وبونده مبتدی اولانی طفله تشبيه واردر زيرا اطفال
شيردايه ايله حاصل اولدقلری كبی اطفال شريعت دخی شير احكام
واطفال طريقت دخی شير علوم ومعارف ايله پرورش بولورلر وتنبيه
واردر كه بی مرشد خيالدن خلاص اولمق كوچدر والا هر كس
وجود مجازی أثباتندن خلاص اولور وانانيتدن نجات بولوردی و بوستانده
كلور * خيالات نادان خلوت نشين * بهم بر كنند عاقبت كفرودين . پس
ارباب ارشادك ذيلنه تشبث ايتمك اوروواجبه دندر وتخليصی سايهٔ يزدانه
نسبت ايتدی زيرا سايهٔ يزدان وارث رسول الله صلی الله عليه وسلمدر رسول الله
حقنده ايسه قرآنده كلور (و يزكيهم) يعنی تزكيه رسول اللهه نسبت
اولندی زيرا نعوت آلهيه ايله متخلق وسر جمله متحققدر پس وارث
كامل اولنلر دخی بو يله در (وسايه يی خيال اوزرينه عطفدن
مأخوذدر كه خيال ايكيدر بری يقظه ده و بری منامده پس سايكه
ايكيسندن دخی كذرلازمدر (لمحرره) عصمت استرسك اكر عالمده اولياذيلنه
داخل اوله كور * كوررا ول ذيل عصمتی هر كوز * مكر انكار له باقوب اوله كور *

﴿ سايهٔ يزدان بود بندهٔ خدا ﴾
﴿ مردهٔ اين عالم و زندهٔ خدا ﴾

بندهٔ خدا وزندهٔ خداده اولان همزه يه همزهٔ اضافت ديرلر وز نيچون
اشباع اولنماز يعنی كسره سی اختلاس اولنور بندهٔ خدا عبدالله ديمكدر
معنای لغويسی اوزرينه كه بالاصاله رسول الله صلی الله عليه وسلمك
صفتيدرنته كم قرآنده كلور (اسری بعبده (وانه لما قام عبد الله) پس
عبدالله عبد ماسوادن احترازدر محكيدر كه ابو يزيد بسطامی قدس سره
برخر بنده يه امات الله حمارك ديدی يعنی الله تعالی حمارك مرده
ايليه تاكه اكا اضافتدن خلاص اوله سن وحقدن غيره قول اولميه سن
اكرچه كه بو يله برلرده بندهٔ خرديمك خادم حمارديمك درز يرا خری
بندوقيد ايتمك اكاخدمتدر عبدالنبی تسميه سی دخی خادم النبی
معناسنه محمولدر والاحقدن غيره عبوديت اولنماز زيرامعبود بردر
ايكی دكلدر (معنای بيت) بودر كه عبدحق اولان كمسه سايهٔ يزدان

عجله ممدوح درا کرچه دیمشلردر که اسب تازی بر حمله ده قاور
فاما شتر آهسته آهسته کیجه وکوندز کیدر یورلمز فاعرف

﴿ سایهٔ یزدان چو باشد دایه اش ﴾
﴿ وارهاند از خیال وسایه اش ﴾

* یزدان * خالق معناسنه در که برادیجیدر طائفهٔ مجوس ثنوی اولمغله
خالق خیره یزدان وخالق شره آهرمن اطلاق ایدوب ایکی آله اثبات
ایدرلر تعالی الله عما یقولون ویدعون من الشرك * دایه * اوغلنجقلر
امزرن عورته دیرلر بویله مواضعده مربی مراد اولنور ومربی نك
حق غالب اولدیغی بوندن معلوم اولور زیرا دایه نك مادر اوزرینه حق
غالبدر اول سببدنکه ولدك وجودنه مادرك شهوتی منضم اولمغله ولد
اوزرنده اولان حق صرف اولمدی دایه ایسه بویله دکلدر زیرا ولددن
اجنبیدر * رهاند * رهانیدندندر رهانیدن صالی ویرمك معناسنه در
(معنای بیت) بودر که خالق جمیع اشیانك سایه سی اولان مرشد کامل
ومربی واصل چونکه اومقوله صیاد سایه یه دایه ومربی اوله آنی خیال
وسایه صید ایتمکدن تخلیص ایدر واول سایه نك صاحبنه وصوله
ارشاد ایلر الحاصل صیاد سایه اولان احمق بی تمیز عقلادن
برینه مقارن وتعلیمنه منقاد اولمغله صیدسایه ایتمکدن آزاد اولدیغی
کبی صیاد خیالات اکوان اولان عاقل دخی عشاقدن برینك
صحبتنه داخل اولسه صید خیالات واوهام ایتمکدن فارغ اولور کویا
کوزی بغلو طغاندر که استاد الندە کوزلری اچلور * وشکاره صالح
وغیر صالحی تشخیص وتمیز ایدوب نور بصیرتله روشنایی بولور
(بونده عین الیقین وحق الیقین اهلی اولوب تجلیٔ عینی وحقی یه مظهر
اولان مربی یی سایه یه تشبیه ایلدی * زیرا سلطان ظاهر ظل الله
اولیجق سلطان باطن بطریق الاولی در * اول سببدنکه بقاء
وجوده مدار ونظام عالمه باعث وراحت جهانیانه رکن قویدر وسایه یی
یزدانه مضاف قلدی زیرا انسان کامل مظهر کمالات حق ومصدر سر
مطلقدر انکیچون انسان کامله التجا همان حقه التجادر * بو سره بناء
وسیله مقامی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه مخصوص اولدی زیرا جمیع
کمالات صوریه ومعنویه یه انکله توسل اولنور وجملهٔ مقاصده وصول انکله
بولنور پس آنك شریعتی سایه سنده اولنلر جنت وحقیقتی ظلنده بولنانلره

زیرا حرکت سبب حرارتدر تافت دخی بویله در لکن تفتك مصدری
تفتن ونافتنك تافتن در قزمق وقزدرمق میاننده مشترکدر (معنای بیت)
بودرکه اول صیاد ابلهك ترکش کبی اولان عمری بی فائده یلکدن
بوش قالوب ایام عمر وساعات حیات ضایع اولوب کتدی یعنی
اومقوله سایه صید ایتمك صددنده اولان کمسه‌نك ترکشی بحسب الظاهر
اوقدن خالی قالدیغی کبی فی الحقیقه عمر نازنینی دخی موهوم ومعدوم
اردنجه تلف اولدی اول سایه بی صید وشکار ایتمك خصوصنده
یلکدن قزدی وپر حرارت اولدی یعنی بی وجه کندنه تعب وردی
شویله که حرکتك تأثیرندن درلمك حدنه واردی مع هذا شکاری نه‌اوردی
نه کوردی نتکم لطیفه ایدوب دیمشلردر * دیدیلر صوفی واروب کعبه‌ده
نور خدا کوردی * اشیدوب آنی برعارف دیدی نه‌واردی نه کوردی *
(بونده اشارت واردر که وجود مجازی وفرعی وظلی سوداسنده
یلن وآنی تحقیق واثبات صددنده اولان مقلد ومستدل یوق یره اسراف
عمر ایلدی * زیرا استدلال ایتدیکی نسنه موهومدر موهوم ایسه
معدومدر پس معدومه وجود ویرمك مقتضای عقل مستقیم وعلم
قویم دکلدر فاما وجود حقیقی واصلی وذاتی فی نفس الامر معلوم
ومحقق اولمغله اکا امك چکمك هبا اولمز نتکیم ارباب سلوکك شانیدر
یعنی ارباب سلوك وجود حقیقینك سرنه وصول ایچون سعی ایدرلرتاکه
شرکدن بالکلیه نجات بولالر واثنینیت پرده سنده قالمیه‌لر پس اجتهاد
ایتمك مقاصده دائر ومعالجهٔ بصیرت ایتمك حقده ناظر اولمق کرکدر
انکیچون قرآنده کلور (اعلموا انما الحیوة الدنیا لعب ولهو) یعنی لعب
صبیانه تعب مجرد ویردیکی کبی امور دنیا دخی ناسی اتعاب ایدر
وامور مهمه‌دن مشتغل قیلور واوقاتنی اضاعت ایلر بوسیدن قرآنده
کلور (سابقوا الی مغفرة من ربکم) یعنی اسباب مغفرته مسارعت
ایدیکز زیرا وقت تنك وزمان قلیلدر نتکم ابن کمال نظمنده کلور * کوز یوم
جهاندن آچ کوزوکی کندی حالکه * سن کوز آچوب یومنجه بو عالم
کلور کیدر * وبونده رمز واردر که صیادك سرعتی مصیدك
سرعتندندر پس برنسنه شرف زوال اوزرینه اولسه آنی تحصیلده
حرکت سریعه لازمدر وتنبیه واردر که بعض مواضعده

دیرلر انتهی ظاهر اولان بودر که ترکش قبوردر دینلمسه مطلق قبور مراد ایتمز بلکه بلکلك اوق طوران یانی مراد ایدرکه قبور نوعندندر * جست و جو * جست جیم عربینك ضمی ایله ماضی وجو جویدن مشتق مردرو قاعده بودرکه ماضی وامر معا ذکر اولنسه انلر ایله حاصل بالمصدر مراد اولنور پس جست و جوارامه واستمه معنالرینه اسملردر نتکیم کفت وکودیرلر سوزسا و معناسنه وزدوکیر دیرلر اورمه طوتمه معناسنه (معنای بیت) بودرکه اول صیاد ایله هواده اوچان مرغك پرده منعکس اولان سایه‌سی جانبنه اوق اتار تاکه انی اوره وزعمنجه شکار اله کتوره ترکشی جست وجو یوزندن اوقدن خالی اولور (یعنی اولقدر ارایوب استرکه ترکشنده اوق قالمنجه اوق اتار وآخر صید ایدمیوب زبون وعاجز قالور و بونك نظیری شامینك بو بیتی درکه ذکر اولنور * شول قدر آره‌یه‌ین شاهد مقصودمی کیم * جست وجوده طلبم رخشنه میدان دوکنه * بعدذا تیری تخصیص ایندی شهرت وياسرعتنه بناء ویا طلبده مسارعتی تمثیل و تصویر ایچون پس بوندن نفس تیر ایله طلب لازم کلمز (بونده اشارت واردرکه عقل معاش وعلم رسوم اربابی عقل وعلم ایله جست وجو ایلدکلری حقیقتك اثریدر نفسی دکلدر زیرا نفس حقیقت عشق وفنا ایله صید اولنور واثردن مؤثره انتقال صحیح بولنمدقده عمر ضایع و سعی و عمل باطلدر واستدلالی بی حاصلدر نتکم بیت آنی بو معنایی رمز ایلر

ترکش عمرش تهی شد عمر رفت	ازدویدن درشکار سایه تفت

* عمر * بدنك روحله مدت عمارتنه دیرلر که بو امته کوره بحسب الغالب التمش ویتمش اراسیدر نتکم حدیثده کلور (اعمار امتی مابین الستین الی السبعین) بونده عمری ترکشه وایام عمری سهامه تشبیه واردر اکرچه فی الحقیقه عمر انفاسله محسوبدر ایامله دکل ولکن یوم ساعت وساعت دخی نفس ایله متقدر اولمغله یوم اطلاق اولنور نتکم دیرلر که قیامته ساعت دیدکلری جانب وقوعه سعیندن اوتوریدر وانك مسافه‌سی انفاسدر الحاصل برکسه نفسی محافظه ایتمسه ساعتی ضایع وساعتی مراعات ایلسه کونی ذاهب اولور * تهی * کسرله بو شدر تهی کاه بوش بکزه دیرلر * تفت * ماضیدر قزدی وپرحرارت اولدی معناسنه

موجود دكلدر بلكه حقك پرتو وجوديدر پس نظر حقانی وتوحيد حقيقى اهلى اولان مظهرده ظاهره نظر ايله وجه ارضده سايه كورمز بلكه آسمانده شمس وقمرى كورر بوندن فهم اولنوركه سايه نك اصلى قنده در ديو سؤال اولنور اكرچه كه اينيات وجه حقه كوره بردر ووجه واحد وجوهده تجلى ايلمشدر ومرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن سؤال ايتديلر بو يله ديو كه (اين كان ربنا قبل ان خلق السماء والارض فقال فى عماء ما فوقه هواء ولا تحته هواء) يعنى لاتعين مرتبه سنده ايديكه انكيچون اسم ونعت تصور اولنمزدى بلكه اول مرتبه دن ابصار وفهوم اعمى اولورلر وحقيقتنه وقوفه مجال بولمزلر و بعض كبار بيوردیلر كه عمادن مراد ذات احديه نك تعين اولى مرتبه سيدركه اول مرتبه ده سائر تعينات عدم ايدى زيرا عمى عدم بصردر و بوتعينك ثانى وثالثى وار ايدى ولكن تعين اول ايله بالفعل متحقق دكل ايدى پس تعين اول فوقنده وتحتنده عدم تعينه نظر ايله عمى كبى اولدى وحق تعالى ايچون فى الحقيقه تعين اثبات ايتمك جائز دكلدر ولكن اسماء وصفاتك مراتبنى بيان ايچون تعين تعيين ايدرلر و بوندن ظاهر اولوركه الله تعالى ظهورده هر موجودك عينيدر ذاتندن عينى دكلدر بلكه (هوهو والاشياء اشياء) سرى ملحوظدر و بومقام مزالق اقدامدن اولمغله حقيقتنى ادراكه كشف صحيح لازمدر تاكه نه يوزدن وجود حق اشيادن سلب اولنور ونه جهتدن اثبات قلنور محقق ومعلوم اوله زيرا وجود اشيادن حق تعالى حقله تعبير ايلمشدر پس انده بطلان يوقدر

* تير انداز د بسوى سايه او *
* تركشش خالى شود از جست وجو *

* تركش *معروف نسنه دركه بحسب الغالب طائفۀ تاتار استعمال ايدر انكيچون ارباب الغاز وتعميه لسانده تاتاردن كنانه ايله كنايه اولنور كنانه وجعبه بلك ديدكلرى قاپدركه ايچنده اوق ياى قورلر تركش بلكك اوق طوران يانيدر قبور ديدكلرى دكلدر نتكم دستور العلمده مصرحدر و بعض لغاتده كاوركه تركش اوق قوياجق يردركه قبوردر نتكم ابن كمال دقايقده ايراد ايدركه تركش قبور دركيش وقربان بلكدر بلكك اوق طوران يانيه كيش وياى طوران يانيه قربان

سر يله ظاهر اولمشدر الله تعالى ايسه اسماء وصفاتيله تجلى ايليوب وجود مجازى ظلنى احداث ايلمشدر اكرچه كه حقيقتده ظلدن منزه در بوسببدندركه كمل مظاهرده سايه اولماز نتكم رسول الله صلى الله عليه وسلمه ورثهٔ حقيقيه اولانلردن مروى در وتنبيه واردركه قوت بدنيه مايهٔ انسانيدر پس آنى يوق يره خرج ايتمك موجب خسارت وسبب ندامتدر (لمحرره) بيلين نقد وقوت شرفن * شرفينه بذل ايلرسرفن * سفهى پيشه ايدن اول * چكر افلاسنك آخراسفن *

﴿ بى خبر كان عكس آن مرغ هواست ﴾
﴿ بى خبر كه اصل آن سايه كجاست ﴾

* عكس * كلام وامثالنى قلب ايتمك و برنسنه نك آخرين اوله دوندرمكه ديرلر هواده اوچان مرغك يرده ظاهر اولان كولكه سنه عكس ديدى زيرامقلوب و بازكوندر * هوا * اصلنده مدله در زيراقصرله اولان هوى عشقدركه خبرده وشرده اولور مد ايله ايسه يرايله كوك اورتاسيدر ودخى عناصر اربعه دن بريدر بوراده مراد ميان زمين وآسماندر (معناى بيت) بودركه بى خبر وناكاه كه اول صيد ايتمك صددنده اولديغى نسنه حقيقتده قوش دكلدر بلكه اوهواده اوچان قوشك عكسى ويره دوشن صورت خياليه سيدر بى خبركه اوسايه نك اصلى قنده در يعنى هواده اولديغن بيلمز پس اصلندن غافل اولمغله فرعى تحصيل ايچون اجتهاد ايدر و بركار محقق ايچون سعى ايدركبى كولكه اردنه دوشوب كيدر انكيچون (كالراقم على الماء) ايله تمثيله سزا اولور (لمحرره) الكى ايله سايه دن كوته * ويح لاطائل اصلا تحته * بونده اشارت واردركه اصل اولان وجود حقيقى وفرع اولان وجود مجازيدر وكذلك وجود حقيقى ذوالظل ووجود مجازى نفس ظلدر پس كرچه حقيقتك بو وجود مجازى يه انتقال واتصال وحلولى يوقدر بلكه (الآن على ماكان عليه) اعتباريله حالا تجرد مطلق اوزرينه باقيدر انكيچون ديمشلردركه (ليس على الكون من الله اثر ولا على الله من الكون اثر) فاما صورت وجوده نظر ايدنلر وجود حقيقى يه انتقال ايتدى صانورلر و ياخود وجودك اثنينيته ذاهب اولورلر بيلمزلركه هواده اوچان قوشك كولكه سى حقيقتده قوشك اولديغى كبى جميع موجوات دخى حقيقتده

بو مقامده اولان ابلهله مرادی خیالی تمثیل وموهومی تصویردر عارف

ابلهی صیاد آن سایه شود

می دود چندانکه بی مایه شود

* ابله * اکا دیرلر که سلامت صدر اهلی اوله یعنی سینه سنده کیمسه نك حقنده غل وحقد اولمیه و بو مقوله یه ترکیده اوغوز دیرلر تاج المصادر وصحاح بعض کتب لغویه ده بو معنی اوزرینه اقتصار اولنمشدر ولکن قاموسده بی تمیز اولان احمق ایله دخی تفسیر اولنمشدر یعنی ابلهك بر معناسی دخی اودر که قلیل العقل اوله نتکم بو مقامده مناسب اولان بو معنادر زیرا اوغوز معناسنده اولان ابلهك بلاهتی امور دنیایه کوره در یعنی اوغوز اودر که امور دنیایه قلت اهتمامی واردر اگرچه که امور آخرتده زیرك وعاقلدر نتکم حدیثده کلور (اکثر اهل الجنة البله والعقلاء فی العلیین) ولکن آخر حدیث دلالت ایدر که ابله خشب جنتدر که عابد فرسوده دلدر وعاقل اهل علیین در که عاشق کرم دلدر وعشقك مقتضاسی ترك ماسوادر عقلاء دکلدر انکیچون عاشق اولان عابدك فوقنده جا ایلدی پس حدیث مذکورده عقلا ایله مراد عقلاء حقیقیدر که عقلاء مجاذیدر وابله ایله مراد احمق و بی تمیز حکمنده اولان اهل عقل جزئیدر نتکم عقلا ایله مقابله اکا شاهدر * صیاد * اوجیدر که مملوك اولمیان حیوانات ممتنعه یی تناول ایلیه * بی مایه * هر نسنه نك اصلنه دیرلر بوراده مراد قوت وطاقتدر که مایهٔ بدندر زیرا بی قوت اولان بدن میت کبیدر وقوتك مظهری باطنده دل ظاهرده بازوی دست راستدر (معنای بیت) بودر که بر احمق بی تمیز اول هواده اوچان قوشك یر یوزینه منعکس اولان کولکه سنی مرغ حقیقی اولمق ظنیله صید ایتك صدده اولور بناء علی ذلك اولقدر آردنجه یلرکه بی تاب وناتوان قالور واول کولکه یی صید ایده مز زیرا هم سریع المرور وهم ظل موهومدر بونده وجودات اشیانك جمله سی امور موهومه اولمغه اشارت واردر واولکه عقل قاصری ایله اکا وجود حقیقی اثبات ایلیوب طلبکار اولور ابله واحمقدر پس عاقل حقیقی اودر که آنی ظل موهوم بیلور واندن کذر ایدوب ذوالظله نظر ایلرکه اول ظل موهومك وجود محققیدر و بونده رمز واردر که هر موجودك ظلی اولمق مقتضای حکمتدر زیرا موجود حقیقی

تندم کرکدر (لمحرره) نه روادر اولاسن بی پروا * کوره سن کندیکه هجرانی روا * کوه غمده اولان کشی فرهاد * آه راه ایشیدر سو یلرواه

﴿ مرغ بر بالا پران وسایه اش ﴾

﴿ می دود بر خاك پران مرغ وش ﴾

* پران * صفت مشبهه در اوچغان دیمکدر و بو صیغه ایله مبالغه ایله اسم فاعل مراد اولنسه دخی جائزدر کما فی مفتاح اللغة وصفة مشبهه مضارعدن مشتقدر کاه اولور که مضارعك دالنی الفه ابدال ایدوب کو یدده کو یادیرلر و کاه الفه بر نون ضم ایدوب کریدده کریان و پردده پران دیرلر پران ثانیدنك تشدیدی ضرورت ایچوندر (معنای بیت) بودرکه مرغ یوقاروده هوا اوزرنده اوچیجی یعنی اوچوب کیدر وانك سایه سی خاك اوزرنده بلرمرغ کبی اولدخی اوچیجی اولدیغی حالده زیرا ظل ذوالظل دن منفك اولماز و کیفیت حرکاتده اکا تابع اولور بوندن فهم اولنورکه روح انسانی علوبدر هواده پرواز ایدن قوش کبی وجسد انسانی سفلیدر یر یوزنده قوش کولکه سی کبی وجسد هرچند سفلی ایسه ده روح علو یدن مفارقت ایتمزواکا اولان اتصالی منفصل اولمازمکر روح اندن مفارقت ایده زیرا متبوع تابع مستبعدر ولکن تابع متبوع مستتبع دکلدر مکر من حیث التابع اوله وسایه هرنقدر موهوم و بی اعتبار ایسه ده ینه ذوالظله نسبت ایله وجود وشرفی واردر بوشرفك اثریدرکه اجساد کمل بعد مفارقت الارواح انحلال وانفساخ ایتمز و بوندن اخذاو لنورکه اوچق روحك صفتیدرکه سر یعدر انکیچون مدت قلیله ده مسافۀ کثیره قطع ایدر و یلك جسدك حالیدرکه بطئیدر انکیچون زمان کثیرده طریق قصیر آلور زیرا روح لطیف وجسد کثیفدر لطیفه ایسه حائل یوقدر وجسد اکرچه روحدن مفارقت ایتمك حسبیله سیرده برابر کورینور فاما هیچ علوی و سفلی برابر ولطیف وکثیف برمیدر وظل ذوالظل اولان قمر جسد ونورشمس روح مساوی میدر مکر ظاهرا و باطنا پایۀ وحدته قدم باصنلرك حالی اوله نتکم ایلۀ معراجده جسد نبوی علیه السلام روحله برابر سیر ایتدی و بلکه انکله متحد اولدی مقام ترکیبده غایتنده دکه ذروه عرش برینه روا و رادن سیر بسیط واقع اولدی نتکم محمدیه اوزرینه شرحنده مشروحدر بعد ذا مولانك

صفتیله کوستزر سراب کبی بونده اشارات واردر بری عقل که انسانك
باشنده اولور و قوت دماغه سببدر وشهوت که صفت طبیعتدر
ضعف دماغه باعثدر بوجهتدندر که عاقل اولان اهل سکینت ووقار
وشهوتی اولان اهل طیش وخفت اولور که اکا سبکسار دیرلر و بری
دخی شهوت فی نفس الامر نجاست معنویه اولمغله اثری جسده
ساری اولوب جسد دخی نجاست صوریه ایله متنجس اولور پس
نجاست صوریه آب ایله تطهیر اولندیغی کبی نجاست معنویهٔ شهویه
دخی عفت و پرهیز ایله تنقیه اولنور ودیمشلردر که صفوت وشهوت
بر یرده جمع اولنماز پس طالب صفوت دل اولانه لازمدر که ازالهٔ شهوت
ایلیه و بری دخی بودر که حلال الاصل اولان نسنه نك نجاستی ایله
حرام الاصل اولانك نجاستنك فرقی واردر پس بر مؤمن جماع حلالدن
جنب اولسه احتلام اولمغله زنادن جنب اولان کبی دکلدر یعنی حلالدن
جنب اولان کیمسه صورتده ناپاك وحقیقتده پاکدر وحرامدن جنب اولان
کیمسه ایسه ایکی صورتده دخی ناپاکدر و بومقامك تفصیلی جنده
مذاکره اولنور دنیاده دکل مکر اهلی ایله اوله و بری دخی بودر که اهل
بقانك قوت جماعیه سنه ضعف وفنا کلمز اهل فنا کبی دکلدر زیرا
عروقه دم یرینه نور جاری اولور نور ایسه دمدن اقوی در بومعنادندر که
اهل الله اکثار جماع ایدرلر وکبار اولیا بیورمشلردر که هر نسنه انسانك
کدورتنه سببدر مکر جماع حلال که اول تصفیهٔ درونه باعثدر پس
شول نسنه که صفوت درونه دائردر وآنك نتیجه سی قوندر ضعف دکل
زیرا بر کیمسه نك قلبی قوی اولسه اثری جسده دخی ساری اولور
و بری دخی بودر که منامك حالی خیال اولدیغی کبی یقظه نك دخی
خیالدر یعنی جمیع اشیا خیالات واموهومه در نتکم مرارا تحقیق
اولنمشدر پس مقتضای توحید حقیقی موهومی اعتباردن اسقاط ومحقق
اثبات ایتمکدر تاکه شرك واثنینیت زائل اولوب سر وحدت ظاهر اوله
و بری دخی بودر که انسان غم چکدیکنه کوره یاری موجود غمن چکمك
کرکدر نتکم دیرلر * ع * دل اکر بار کشد بارنکاری باری ٠ پس اول
موهوم نسنه که انسانی اغفال وطریق توحیددن اخراج ایلر اندن
خلاص ایچون حقه شکایت والتجا لازم وهر وجهله اظهار

ورمز واردر كه حقيقت ديدكارى خيالك غيريدر فاما نيچه پرده خيالده قالنلر واردر كه حجاب غفلت ايله محتجب اولدقلرندن ناشى حقيقت اعتقاد نه ايدوكن ادراك ايتمزلر و بالكه خيالاتى حقيقت اعتقاد ايدرلر چونكه موتله بيدار اوله‌لر (و بطل ما كانوا يعملون) وضل عنهم ما كانوا يفترون) حسبنجه خيال انلردن زائل اولوب برنسنيه واصل اولمدقلرى ظاهر اولور نتكم ابو على سينا موت حالنده دير * يموت وليس له حاصل * سوى علمه انه ما علم *) وتلويح واردر كه انسان تخم نفس وهمتى كشت زار مستعده وفيض وعنايتى رحم قابله نثاروصب ايتمك كركدر تاكه ثمره ونتيجه حاصل اوله والا نا قابله پرتوانداز تربيه اولمق حكايهٔ سابقه كبيدركه ضايع ومضمحل اولوب اثرى ناپيدا اولور

﴾ ضعف سر بينداران وتن پليد ﴿

﴾ آه ازان نقش پديد وناپديد ﴿

. ضعف . خلاف قوتدر نفسدوبدنده وحالده اولور * پليد * باء عجميله مردار معناسنه در . آه . شكايت وتوجعه دلالت ايدر لفظدر اصلنده اوهدر هرزك فتحى وواوك سكونى وهانك كسريله * نقش * برنسنه‌يى ايكى اون و ياز ياده ايله تلوين ايتمكه ديرلر بوراده مراد صورت خياليه‌در وجماع معناسنه دخى كلور پس زياده موقعنده اولمش اولور * پديد * ظاهر وآشكاره يعنى بللو و بلنور وكورينور عجم باء عجميله وروميلر عربيله اوقورلر ظاهر اولان بودركه باء عربى فصيحدر زيرا اصلنده . بديدن لفظندن ماضيدر پس با افعال اولنه داخل اولان بادركه عربيدر * ناپديد بلورسز و بلورمز وكورنمز زيرانون نافيه والف زائده دركه نونه الحاق اولنور نادان ونامرد وامثالى دخى بويله‌در ناپديد وناپيدا برمعنايه مستعملدر (معناى بيت) بودركه رؤياسنده خيال ديوله مجامعه ايدوب احتلام اولان كيمسه بيدار اولدقده اول احتلامدن باشنده ودماغنده ضعف كورر زيرا نقطه ده‌يله منى‌نك انصبابى ايله قوت دماغ كيدر انكيچون اكثاردن تحذير اولنمشدر وجسدنى دخى مردار بولور زيرا احتلام ايله اوزرينه غسل لازم كلور آه اول صورت خياليه دنكه تصور وتمثل حسبيله موجود وحقيقت جهتندن غير موجوددر و بومقوله نيست هست نمادرلر يعنى عدم مقوله سيدركه كندن وجود

رؤیا آزواقع اولورزیرا وجودلرنده فکرو تخیل قالمشدرمکر کوردکلری
لاجل المصلحه اولا که حقانیدر(لمحرره) غالب اولسه درونك ایقی نی حاصل
اولورنظرحقانی . عرق نوراولوب آقارقانی . بویله صافی روان وتن وقانی

﴿ چونکه تخم نسل رادر شوره ریخت ﴾
﴿ او بخویش آمدخیال ازوی کریخت ﴾

. تخم . هرنسنه نك اصلنه وماده سنه دیرلرحیواناتده ومیوه وغیری نسنه ده
استعمال اولنور . نسل ولد وذریتدرنتکم قرآنده کلور (ثم جعل نسله
من سلالة من ماء مهین) نسل دینلدی زیرا نسل ونسول انفصال
معناسنه در ولدایسه والدندن ناسل ومنفصل وآنك صلبندن خارجدر
. شوره * چورقدرکه منبت دکلدرچورق یره شوره بوم دیرلر(معنای بیت)
بودرکه چونکه تخم ذریت اولان نطفه یی چورق یره دوکدی وصاچدیکه
انده نسنه حاصل اولمازاول کیمسه کندینه کلدی و بیداراولدی وکوردیکی
خیال اندن قاچدی ونابدید اولوب اصلی چقمدی بونده محل حرث اولان
صورت خیالیه یی چورق یره تشبیه ایلدی زیراچورق بر نسنه بتورمدیکی
کبی صورت خیالیه دخی ولد کتورمز واکا منصب اولان منی ضایع اولور
ولطائف امام علی دندرکه بر کیمسه اکا کلوب بطریق الشکایه یاعلی
فلان کیمسه بنم والده مله رؤیاسنده احتلام ادعا ایدرسن اکا اقامت
حدایله دیدی امام علی دخی بیوردیکه وار اول کیمسه یی کنشده اقامت ایله
وزمینه منعکس اولان ظلنی ضرب ایله دیدی زیرا ظلی خیال اولدیغی
کبی کوردیکی دخی خیالدر والاخیال ایچون حد محقق اولماز زیرا حکمته
مخالفدر وبوندن فهم اولندیکه نطفهٔ انسان بیضه کبی تخمی مشتملدرکه
عجب الذنب دیدکلری عظم مصمت دروسا ؤوجودندن تکون ایدروابدی
چورمزونشأهٔ ثانیه ده اعاده آنك اوزرینه مبنی اولور وتصریح واردرکه
خیالاتك حقیقتی یوقدر والا یقظه کلدکده منامده مرئی ومحسوس اولان
صورت کارپایدار اولمق کرك ایدی و یقظه نك حالی دخی فی الحقیقه
بویله در انکیچون برنسنه نك دوام و بقاسی یوق ولهوولعب مقوله سیدر
نتکم بالاده افاده اولندی واشارت واردرکه انسان حاجتنی قبول اوله جق
یره عرض ایتمك کرکدر تاکه تخم وشوره زار حکایه سی کبی اولمیه نتکم
شاعر شکایت ایدوب دیر . ع . لقدانزلت حاجاتی بوادغیر ذی زرع .

محمد بن واسعه ابلیس لعنه الله بر پیر فانی صورتنده تمثل ایدوب سکا عهد
ویر رمکه بودعانی کمسیه تعلیم ایتمیه سن دیدی واول دخی بن دخی الله تعالی
ایله عهد ایدرمکه حیاتده اولدقجه بودعایی خلقدن کتم ایتمیم دیو
جواب ویردی وشیطانی انبیا واولیادن نیجه لر کوردکاری وآنکله مکالمه
قلدقلری محتاجه مبیندر وامام شافعینك بن جنی کوردم دین کمسه نك
شهادتنی ردایدرز دیدیکی (انه یراکم هو وقبیله من حیث لاترونهم)
آیتنك ظاهرینه کوره در ولکن بوندن انس جنی اصلا کورمك لازم کلمز
(التجیسی بودر که قوت خیالیه نك غلبه سیله غیر واقع اولان نسنه واقع
صورتنده ظاهر اولور مسحور اولان کمسیه اولان تخیل کبی بوسببدندر که
بعض منامات خارجه مطابق کلمز زیرا کوردیکی نسنه خیالك حکمیدر
بوخسه نفس الامر دکلدر اکرنفس الامر اولسه وجود خارجیسی
دخی اولوردی پس اومقوله خیال کذب نوعندن اولور وکذلك ضدی
صدقدر فاعرف وبوفقیر فقرآء علمادن بر پیر کوردمکه دائما رؤیاسنده
معاشه متعلق نسنه کورر وآنکله اکلنور دی تاکه اول خیال اچنده
دنیادن کتدی (یدنجیسی بودر که قوت خیالیه ده مرکوز اولان
شهوات کرچه دائما بسیاردر فاما توقان اهلنه کوره شهوت جماعیه
غالبدر انکیچون جوان اولنلرده احتلام چوق واقع اولور (سکزنجیسی
بودر که قوت خیالیه سی غالب اولان کمسنه نك کوزینه قبیح اولان حسن
صورتنده کورینوب وصفت قبح مستور اولورنتکم اهل دنیایه کوره عامهٔ
امور دنیا بویله در که مقابح محاسن صورتنده بارز اولور فامابصیرت
اهلی حقیقتنه نظر ایدوب مغرور اولماز وبعض زنانه عاشق اولوب صکره
قبحی ظاهر اولدقده نادم اولور بطریق النظم دیمشدر. وماغرنی الاحضاب
بکفهاو کحل بعینیها واثوابها الصفر * (طقوزنجیسی بودر که شهوت خیالیه
زائل اولمدقجه شهوت حقیقیه ظهور ایلمز زیرا بالاده دخی بیان اولندیغی
اوزره کمل بشرك شهواتی شهوات حقیقیه مقوله سیدر انکیچون ترتیب
ایدوب دیمشلردر (نور المحبة ثم نار العشق ثم حرارة الشهوة (اونجیسی بودر که
رؤیاده بر نسنه یی کورمك ناظرده صفت نظر ومتعلق نظرك بقا سنندندر
پس اوصاف وجود فنا بولسه واوح خاطردن نقوش غیر سیلنوب
تعلقاته زوال کلسه بر نسنه کورنمز اولور بوسببدندر که کمل بشرده

زیرا اذواق معنویه یه اشارتدر انکیچون فخر عالم صلی الله علیه وسلمه نساء تحبیب اولندی زیرا آنده ذوق قربت ووصلته اشارت واردر طیبده زرق انس ومحاضن وصلوتده ذوق مکاشفه ومشاهده یه اشارت اولدیغی کبی (دردنجیسی بودرکه حق تعالی جان قومنی ایکی عنصردن خلق ایلدیکه بری آتش وبری هوادر وآدمی دخی ایکی عنصردن خلق ایلدیکه بری آب وبری خاك در اکرچکه انده آتش وهوی دخی ترکیب اولنمشدر ولکن غالب اولان اولکیلردر چون آب وخاك بری بری ایله مختلط اوله اکاطین دیرلرچون هوی وآتش ممتزج اوله اکا مارج دیرلر وبشرك تناسلی رحمه القاء آب ایله اولدیغی کبی جنده دخی تناسل القاء هوی ایله در یعنی رحم انثی یه هوا القا ایتدکده علوق واقع اولوب اندن جنی تولد ایدر وبوندن ظاهر اولورکه انس وجن اراسنده کرچه مناکحهٔ خیالیه اولور ولکن مناکحهٔ حقیقیه اولماز زیرا انسه کوره علوق مائله حاصل اولور هوا ایله دکل وجنه کوره هوا ایله حاصل اولور مائله دکل معهذا بومناکحه وتولدك صحتنه علمادن جم غفیر ذاهب اولمشلردر آکام مرجان صاحبی وغیریلر کبی حتی جنی بکامجامعه ایدر دین انسیه یه ایجاب غسل ایتمشلردر وبلقیس بین الانس والجن تولد ایتمش دیمشلردر مکر مزاج مخصوص اوزرینه مناکحه وعلوقه مدار اولور وجه اوزرینه تمثل بولنه والعلم عندالله العلیم وبومقامده باقی کلام روح البیان نام تفسیرمزده سورهٔ رحمانده وغیری مظاننده در (بشنجیسی بودرکه انسان جن وشیطانی یامنام ویایقظه ده کورمك ممکندر زیرا جن وشیطان اجسام لطیفه اولمق حسبیله اشکال مختلفه ایله تشکل وانواع صور ایله تمثل ایدرلر شویله که مستثنی عورت صورتنه کیروب احتلامه باعث اولورلر وبردفعه بوفقیره شیطان تمثل ایدوب غایتده زشت کورلمشدر وبردفعه دخی کلامی استماع اولنوب شخصی کورلممشدر وکلامی معرفته دائر اولمغله واردات حقیه نام کتابزده مفصلا بیان اولنمشدر محکیدرکه زهاد اهل بصره وکبار تابعیندن محمد بن واسع رحمه الله تعالی هرکون بودعائی اوقورلردی (اللهم انك سلطت علینا عدوا بصیرا بعیوبنا مطلعا علی عوراتنا یرانا هو وقبیله من حیث لانراهم اللهم فآیسه منا کما آیسته من رحمتك) واتحاف الاخصاده مسطوردرکه برکون مذکور

عين المعاني وتفسير شيخ وغيريلرده مصرحدركه يأجوج ومأجوج
ابو البشر آدم عليه السلام احتلامندن خلق اولنمشدر زيرابركون
آدم محتلم اولوب نطفه سي ترابله ممتزج اولدى واندن حق تعالى بزن
خلق ايدوب يأجوج ومأجوج آنك نسلندن كلدى پس يأجوج
ومأجوجك يالكز باباطرفندن بزه اتصاللرى واردروبوندن فهم اولنديكه
احتلام ابتدا آدمدن صادر اولدى ولكن انوار المشارقده كلوركه
بوروايت جدامنكردر واصلى يوقدر وكذلك تفسير سمرقنديده كلوركه
بوروايت مخالفدرواول حديث كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيورمشدر (مااحتلم نبى قط) انتهى اصلى يوقدركه احتلام ملعبهٔ
شيطاندندر انبياء عليهم السلام ايسه تسلط شيطاندن معصوملردر
زيراباطنلرى كدوراتدن مصفى وخيالاتدن معرادر فامابوفقيرك فهم
ايتديكى بودركه آدمك احتلامى لاجل الحكمه اوليجق انكارينه وجه
يوقدر زيراجائزدركه سائرلرك احتلامى كبى غلبهٔ شهوت وقاعيه واستيلاء
قوت خياليه دن ناشى اوليه بلكه ذكراولنان ايكى قبيليه مابهٔ خلقت
اولمقدن اوتورى اوله وا حتلامك اسباب كثيره سى واردر كيمى ممدوح
وكيمى مذمومدر پس اسباب ممدوحه يه كوره كمل بشردن صادر اولمق
نقصان دكلدر نتكم امام شعرانى كبريت احمرنام كتابنده فتوحات مكيه دن
نقل ايلمشدر بزم زمانمزده صحبت ايتديكمز بعض كمل اوليادن احتلام
واقع اولديغى يقينا معلوم اولدى ولسانندن دخى ذكراولنان قصهٔ
اشتدك پس علمانك آنى انكارى يالاجل المصلحه ويامضايقهٔ ادراكدندر
تمام كلام روح البيان نام تفسيرمزده در تفسير سمرقنديدن منقول اولان
حديث شهوت مذمومه دن ناشى اولان احتلامه محمولدر (ايكنجيسى
بودركه احتلام مذموم عقوبت مقوله سندندركه عوام ناس واهل
بدايته عارض اولور غلبهٔ تخيل ويا ترك ادب سببيله پس بركمسه يقظه
حالنده قوت خياليه سنى ضبط وتحفظ ايلسه واسباب احتلام اولان
معاصى وترك آدابدن حذر اوزرينه اولسه احتلامدن خلاص اولور
الحاصل احتلامى انتاج ايدر مبادى ومقدمات كثيره واردر پس مريد
محتلم اولسه شيخ آنى توجهله ديلرسه تأديب ايلر (اوچنجيسى بودركه
منامده واقع اولان مجامعه احتلام قبيلندن ايسه شيطانى والا رحمانيدر

نتکم بالاده آن خیالاتی که الخ بیتنده مفصلا مرور ایلدی پس عارفه کوره جمیع خیالات حقدر وعارف جمله اشیا ایله مکالمه قادردر زیرا نمونه عالمدر که اجمالا وتفصیلا جمیع اجزا سنه حیات ساریدر پس لوح خاطری نقوش ملاحظاتدن پاك ایدن یقظه ومنامده خیالاتدن قورتلور وهر نظرو نظرکاهده مشاهدهٔ حقله انس عظیم بولور و بعض کمل بیورمشلردر که برکیمسه نك لسانی صامت وقلبی غیر صامت اولسه خفیف اولور وبرکیمسه نك قلبی صامت ولسانی غیر صامت اولسه اول کیمسه نك لسانی حکمت ایله ناطق اولور وبرکیمسه نك لسان وقلبی معا صامت اولسه تجلیٔ حق بولوب سری مرتبه سی فعله کلور وبرکیمسه نك لسان وقلبی معا غیر صامت اولسه مسخرهٔ شیطان اولور پس سالکه کرککدر که اغیار ایله محادثه دن یار ایله مناجاته انتقال وترقی ایده تاکه (وما ینطق عن الهوی) موجبنجه جمیع نطقی معرفة الله اوله اللهم یسرلنا

دیو را چون حور بیند او بخواب

پس زشهوت ریزد او با دیو آب

حور. ضمله احورك وحوراءنك جمعیدر حوراء کوزنك بیاضی زیاده بیاض وسیاهی غایت سیاه اولان عورته دیرلر مقصود زنان جنتدرکه حورعیندر * خواب * بوراده رؤیا معناسنه درکه دوش دیرلر واویقو معناسنه اولسه دخی وجهدر زیرا رؤیت خواب منامده در یقظه ده دکل * شهوت * نفسك برنسنه یه میلانه دیرلر بوراده مراد شهوت وقاعدر * آب * ایله مراد نطفه در یعنی اول مصافیدرکه بین الصلب والترائب خارج اولور قلیل اولسون کثیر اولسون (معنای بیت) بودرکه نائم غافلك قوت خیالیه سی غالب اولدیغندن شیطان علیه ما یستحق بوقدر زشت روی وقبیح منظر ایکن رؤیاده حورعین کبی کوزل صورتده وزیبا صفتده کورر پس شهوت جماعیه نك غلبه سندن انکله جمع اولوب رحمنه نطفه دوکر واحتلام اولور مع هذا کوردیکی خیال محضدر که حقیقتی یوقدر بلکه شیطانك مجرد تسویل وتزیینیدر نتکم فرق ضالهٔ متصوفه دن حوریه دیدکلری طائفه اثناء حالاتده حورعینی وطیٔ ایتمك ادعا ایدرلر بناء علی هذا افاقت بولدقلرنده اغتسال ایلرلر خذلهم الله تعالی بونده اشارات کثیره واردر اولکیسی بودرکه

بو اورالحاصل روح مطلقك بدن مقيده تعلق كندينه پابندو سبب تنزلدر
پس آنك سوء حالى سوء جوار حسبيله در زيرا مجاورنده جميع قواسى
امور طبيعيه يه استحاله ايدر مكركيم سير و سلوك وجانب غيبه سفر
وحركته موفق اولوب مرض وآفتدن خلاص ايله پابنددن قورتله
نتكم اثرده كلور (سافروا تصحوا) و بونده اشارت واردركه انسان
فطرت اصليه يى محافظه واستعداد ذاتى يى مراعات ايلمك لازمدر
واكر اضاعت ايمش ايسه ينه مجاهده ايدوب قبل فوت الوقت تدارك
اوزرينه اوله ونفس وطبيعتك مقتضيا تنه رخصت و يرميه بلكه انلرك
مقرندن مقام روحه حركت ايده واورادن عالم سره وسر الاسراره دك
طور ميوب كيده نتكم قرآنده كلور (ياأهل يثرب لامقام لكم)

﴿ خفته آن باشد كه اوازهر خيال ﴾
﴿ دار داوميد كند با او مقال ﴾

* خيال * بوراده امر مخيل معناسنه در نتكم كلور (انما الكون خيال وهو حق
فى الحقيقه) يعنى ماسوى اللهك جمله سى امور مخيله درزيرا اكر ارواح واكر
اجسامدر بالجمله عالم اكواندندر وعالم كونك عالم الهه نسبتى سايه نك
نورشمسه نسبتى كبيدركه وجودى عارض واضافيدر ولكن فى الجمله وجودى
واردر انكيچون خارجده موجود اولان سايه دن وجود سلب اولنماز
* اوميد * واوله وواوسز برمعنايه دركه رجادر * مقال * سوز سويلمكدر
وعند البعض كلامدر (معناى بيت) بودركه نائم اودركه خوابده كورديكى
هرخيال وقراتيدن اميد طوتوب انكله محادثه ايليه واكا تعلق كوستروب
اندن قضاء وطر ايتمك صددنده اوله نتكم بيت آتى بومعنايه دليلدر پس
بوصورتده خفته ايله مراد نائم صورى اولور و بويله ديمك دخى جائزدركه
نائم اول كيمسه اولوركه يقظه ده كورديكى هرخياله تعلق ايده وماسوادن اميد
منفعت ايليه دائما نفسى آنكله محادثه ومكالمه ده اوله وفكرى خاطرندن
چيقميه پس بوصورتده خفته ايله مراد نائم حكمى اولور و بوايكى نائم دخى
غفلتلرينه بناء مذموملردر نائم ممدوح اودركه احوال دنيادن بى خبر
وماسوادن ناآكاه اولوب نوم صوريده روحى انوار عاليه يه متصل
ويقظه ده شؤن حق مطالعه ده مستغرق اولوب خيالات كونيه يى
مظاهر اسمائيه ومظاهر اسماده ظاهر اولان پرتو احديتى بصيرتله كوره

قلبك اويار * زاغ وطوطی حکایه‌سی کبیدر * هم دم اولاق جهانده یار اغیار * بونده اشارت واردرکه ملاحظهٔ زیان وسود ورجاء ثبات وخوف زوال وبونلرك امثالی امور اضافیه‌نك جمله‌سی صفة نقصان ونشانه‌ٔ تعلقدر زیرا مبدأ لطف وقهره واصل اولنلر جمیع نسنه واضافاتدن خلاص اولورلر وجملهٔ برازخ وقیوددن نجات بولورلر نتکم قرآنده کلور (لکیلا تأسوا علی مافاتکم ولاتفرحوا بما آتاکم) یعنی برنسنه‌نك وجودنه سونمك وعدمنه یرنمك بوقدر زیراهرموجودك وجودی شرف زوالده‌در ومعدومی دخی تدارك ممکن دکلدر پس وجود وعدمه تعلق وتأسف حکم فنابه منافی وتجرد نامه مخالفدر وبوندن اخذ اولنورکه ذکر اولنان امور واسبابك مداری یقظه‌درکه بحسب الغالب شانی نهارده اولمقدر پس نهارك حکمی حرکت ولیلك حکمی سکوندر زیرا نهار صفاته ولیل ذاته مظهردر بوسببدندرکه انواع ابتلا عالم صفاتك اثری واصناف حرکات ومشاغل نهارك حکمیدر انکیچون بقایه مردود اولنلر زحمت چکرلر وفناده قللر ذوق وصفاسوررلر (المحرره) پرتو ذات چشمك حقله * پرضیا ایله هرکیجه حق * کنوزین ایچ می صفاتندن * کرچه قانمز شرابه مستسق

نی صفامی ماندش نی لطف وفر

نی بسوی آسمان راه سفر

فر اصلنده تشدیدله‌در قوت ورونق معناسنه *سفر* فتحتین ایله اقامتك ضدیدر وجه تسمیه بودرکه سفر مسافرك اخلاقنی سفر وکشف ایدر انکیچون کیمسه ایله بیع وشرا ویاخود رفاقت ایدوب اخلاقی تجربه اولنمدقجه حسن حالنه اولان شهادتنی قبول ایتممشلردر زیرا صوم وصلوة وسائر عباداته مشتغل نیجه کیمسه‌لر واردرکه معاملاتده دیانتلری یوق وکندی نفسلرنده بدخویلری حددن آرتقدر (معنای بیت) بودرکه اول جانك نه صفاسی ونه لطافت ورونقی ونه خود جانب آسمانه سفر ایتمك یولی قالور بلکه ذکر اولنان امور حسبیله صفوتی کدورته ولطافتی کثافته وقوتی ضعفه ورونق وطراوتی ظلمت وذبوله مبتدل وجانب ملکوته سفری عالم ملکده اقامته محول اولور (قل انظروا ماذا فی السموات والارض) مضمونی اوزره نظردن محروم ومشاهده‌دن معزول اولور وبدلره یار وهمجوار اولان بدلر کبی تنزل

ساری اولمشدر غافلك ظلمات نفس وجدی ایسه روحانیته در بند وسدا ولمغله یقظه سی دخی منام حکمنی بولمشدر پس مکاشف اولان کمسنه او بور واو یانقدر محجوب ایسه او یانق او یوردر فاعرف و بو مقامده ایراد اولنان ابیات غافلك حالنی حکایه در والا حضرة مولوی قدس سره کبار مکاشفیندندر زیرا مراتب اربعهٔ تکمیل ایتمشدر (المحرره) نرکس شهلا کی آچ باقی دکلدر نو بهار * سن کوزك آچوب یوممجه بیل یکرلیل ونهار

جان همه روز لکدکوب خیال

وز زیان وسود وز خوف زوال

* لکدکوب * وصف ترکیبیدر لکد دپمه معناسنه در وکوب اسم فاعلدر اصلی کوبنده در کوبیدندن مشتقدر کوبیدن دوکمکدر ضرب ودق معناسنه لکدکوب ولکدزن بر معنایه در که دپکن ودپمه اوریجی دیمکدر بو صورتده لکدکوبك خیاله اضافتی صفتك موصوفنه اضافتی قبیلندندر اصلی خیال لکدکوبدر وجائزدر که لکدکوبیٔ خیال دیمك اوله بو صورتده اضافت لامیه اوله * خیال * قوت متخیله در که حس مشترکك ادراك ایتدیکی محسوساتی حفظ ایدر قوای روحانیه دن معدوددر زیرا مشاعر ظاهردن خارجدر (معنای بیت) بودرکه روح انسانی بتون کون خیال لکدکوبك دپمه سی اوجندن وتحریکی یوزندن ملاحظهٔ ضرر وفائده وخوف زوال ملك ونعمت وامثالندن یعنی بو اسباب حسبیله انده صفا قالمز تتکمیل بیت آتیده کلور بعد ذا خیالك لکدکوب اولمسی دائما خاطری تحریك وامور متخیله یی احضار وافکار ماسوایی درکار ایتمکله روحه زحمت وثقلت ویرمسیدرکه حیوانك لکدکوبك دپمه سندن مضروب اولان نسنه متأثر اولدیغی کبی روح دخی خیال یوزندن منفعل اولور شویله که اثری انده ظهور بولور زیرا روح انسانی کرچه فی الحقیقه جمیع نقوش تعلقاتدن ساده وغواشیٔ افکار ماسوادن مجرددر ولکن جسده تعلق حسبیله ذکر اولنان قوت متخیله خصوصا وسائر قوای بدنیه عموما مقتضالری اولان امور جزئیه یه التفات واشتغال ایله آنی دخی پراضطراب ایدرلر تتکمیل صالح کیمسه بر فاسقك جوارنده ویاخود آنکله رفیق سفر اولسه آنك یوزندن مضطرب وبی حضور اولمدن خالی دکلدر (المحرره) اولسه یار کرچك سکا یار * آنی اغیار یلوب

اولنور كه زيد هستده اصل كلام زيد هاست اوله وهانك اءلى هاء اولور وار معناسنه تركيب اولنجق همزه والف حذف اولنوب هست دينلور وهست واست هر بری بريلرينك مقامنده استعمال اولنورلر بوراده هست است معناسنه در نتكم كلور * هست درين دائرهٔ لاجورد * مرتبهٔ مردبمقدار مرد * در بندان * در بندك جمعيدر در بند تركی ده دروند ديدكلريدر يعنی اول يردر كه حراميدن ودشمندن قورقو اوله ثغر معناسنه وحليمی ده كلور كه در بند شول بر بيابانه در كه زحمتلو كچلور وهرنسنه كه آنكله قپو بغلنور انتهی بوراده مراد برازخ وقيود در (معنای بيت) بودر كه چونكه بزم جانمز حقله بيدار اولميه يعنی نوم غفلتدن اويانوب شهودحق وحضور مع الله بولميه اويانقلق بزم دربندلريمزكبيدر يعنی دربندلر كبی بزه برازخ ومهالكدر كه منزل شهوده عبوره مانع وجانب حقه نظره حائل وحجاب در وابناء سبيل دربندلرده من كل الوجوه زحمت ومشقت چكدكلری كبی بزدخی يقظه حالنده ثقلت وكثافت بولورز پس غافلك منامی يقظه سندن خيرلودر زيرا اهل حجاب اولديغی جهتدن يقظه ده حالی صحو بندن خالی دكلدر نتكم كاشفك منام ويقظه سی بردر زيرا منامده مكاشفه ايتديكی نسنه يی يقظه ده دخی مكاشفه ايدر نتكم بعض كبار بيورمشلردر كه قبل الصلوة اولان حالم اداء صلوة حالنده اولان حالم كبيدر يعنی شهودم مستمر وحضورم دائمدر شويله كه تحصيل حضور واستجلاب شهود ايچون صلوته دخوله حاجت يوقدر مكر زياده ترقی ايچون اوله نتكم (ارحنی بلال) اكا دالدر پس نفس صلوته احتياج وادرر زيرا تجليات شهوديه تجليات وجوديه نك نتايجيدر انكيچون اهل الله استغراقده دائم ايكن ينه اوامر حقه امتثالله مسارعت ايدرلر بی توانی وتهاون كوسترمزلر زيرا بيلورلر كه تجلیٔ مخصوصه آينه در بونده اشارت واردر كه غافلك يقظهٔ ظاهره سی نفس ايله بيدارلقدر كه معتبر دكلدر زيرا جان خوابده اولنجق نفسك روح حيوانی يوزندن بيدارلغی فائده ايتمز فاما حقله بيدارلق مفيددر يعنی پردهٔ حس وخيال ووهمی خرق ايدن كمسه جمال حقه مستشرف وانواركاله مطلع اولمغله منام ظاهرا كا حجاب اولمز زيرا جان كرزی آچيقدر الحاصل ديدهٔ جان بيدار اولسه ديدهٔ حسك خوابی حقه پرده اولمز زيرا انوار روح جسده

آنك اويانقلغى اويقوسندن بتردر زيرا اويقو دخى كرچه غفلتدن عداولنور فاما اويقو حالنده صور احوال دنيا لوح دلدن سيلنور وبوذهول ايله روح وبدن برمقدار مستريح اولور نتكم بالاده مرور ايلدى فاما يقظه حالى سبب اشتغال اعمال وباعث مزن اوله احوال اولمغله غفلت متضاعف ومتأكد اولور پس بومقوله نك خوابى يقظه سندن افضلدر نتكم كلستانده كلور * ظالمى راخفته ديدم نيم روز * كفتم اين فتنه ست خوابش برده به * وانكه خوابش بهتر از بيدار يش * انچنان بدزندكانى مرده به * فاما احوال دنيادن بى شعور اولان اهل الله كوره منام ويقظه بردركه ايكى صورتده دخى تجرد اهليدر زيراميت حكمنده در ميتده ايسه تعلق يوقدر الحاصل بيدار اولمق حقه كوره مقبول وخلقه نسبتله مردوددر يعنى بيدار اولان كمسه كركدركه غفلتدن بيدار اوله وديده سى جمال مقصودى رؤيت ايله روشنالق بوله يوخسه يالكز منامدن بيدار اولان كمسه غفلتدن خلاص اولماز وبلكه اسباب غفلته توغل وامور دنيايه تغلغل ايتمكه قربى بعده مبتدل وصفوتى كدورته متحول اولور بوندن فهم اولنديكه خواب ويقظه دن هر برى ايكيشر نوعدركه برى مقبول وبرى مذمومدر وسالك ناقصه يقظه منامدن افضلدر زيرا يقظه دن اتعاب بدن واعمال جسد واقبال دل ايله نقصاندن قورتلور وغفلتى مكاشفه يه متحول اولور محكيدركه ايكى مريد منام ويقظه نك خير يتنده اختلاف ايدوب ماجرايى شيخه رفع ايتدكده شيخ دخى سزدن منام خيرلودر دينه موت ويقظه خيرلودر دينه حيات خيرلودر ديو جواب ويرز يعنى كرچه انسان خواب حالنده عصياندن قورتلور * فاما نقصاندن خلاص اولماز پس كركدركه يقظه حالنده نقصاندن خلاصه سعى ايده (لمحرره) چونكه خواب اولدى آدمه نقصان * آچ كوزك كثرت خوابدن اوصان *

﴿ چون بحق بيدار نبود جان ما ﴾

﴿ هست بيدارى چودر بندان ما ﴾

* حق * اسماء ذاتدندر ثابت الوجود ديمكدر زيرا ذات حق زوال وتغير قبول ايتمز * هست * وارمعناسنه در ابن سينا اشارات نام كتابنده ايراد ايدركه است رابطه دركه لسان فارسيده حذفى جائزدكلدر بس بوندن فهم

مجنون دكلسن زيرا اكرسن عقلاء مجانين دن اواوب بكا مجنون نظر يله نظر ايديدك آنك كرفتار اولديغى عشقه سن دخى كرفتار اولوردك واول سودا ايله صحرايه دوشوب بيابانلرده قالوردك پس وار زجاجهٔ چشمكدن غبارى سل اندن بكا نظر قيل والامهر چشمله رؤيت جمال بر پرده مجتمع اولماز * چو كورمز يوسفك يوزن نه حاصل چشم اعمادن * بونده خليفه عقل معاش اهلنه ومجنون عاشق حقيقى وليلى معشوق حقيقى يه اشارتدر ومعشوق حقيقينك نورى هر ذره ده جلوه كر وجميع اشيا آنك پرتو جمالنه مظهردر شويله كه هر مظهر حقيرده مظهر عظيمك سيرى مندرجدر اكرچكه قوت وفعل ايله تفاوتلرى واردر * پس قچن اول امر حقيرده مندرج اولان نور الهى عاشقه بطريق المكاشفه متجلى اولسه اول حسن خفينك ظهورنده حيران اولور وشراب مشاهده نك نشوه سندن مستانه لك صورتن بولور عقل معاش اهلى ايسه كمال احتجاب وعماسندن بونده نه وار ونه سببدن اكا كوكل ويررسين وحيران اولورسين دير اكر پردهٔ عقلى خرق ايدوب عشق يوزندن اكا دخى اول مظهرده مندرج اولان نور ذات ظاهر وسر صفات باهر اولايدى اول دخى عاشق اولوردى ومجنون شكلن بولوردى وبى وجه سرزنش ايلمز ودلنه كلنى سويلمزدى * منعم كنى زعشق وى اى مفتىٔ زمان * معذور دارمت كه تواوراند يدهٔ * پس بوندن ظاهر اولديكه يالكز ديده كفايت ايتمز بلكه مطالعه قدرت دخى لازمدر * زيرا قدرت مطالعه اولمسه مجرد ديده فائده ايتمز بلكه عمى حكمنده اولور واعمايه جميع اشيا احتجابده برابر اولديغى كبى بصيره دخى انكشافده مساويدر * محقق راسمى بينددرين كل * كه در خوب رويان چين وچكل * ومولانا جامى نظمنده كلور جهان مرآت حسن شاهد ماست * فشاهدوجهه فى كل ذرات *

﴿ هر كه بيدارست اودر خوابتر ﴾
﴿ هست بيداريش ازخوابش بتر ﴾

* بتر * اصلنده بدتردر دال ايله تانك قرب مخرجلرى اولمغله دالى تايه ادغام ايدوب بتر ديديلر تشديدله وتشديدسز دخى جائز واستعمالى شايعدر (معناى بيت) بودركه هر كسه كه اويانق يعنى احوال دنيادن خبردار وامور جهاندن آكاهدر اول كسه زياده اويقوده ونهايتده غافلدر

ولیلایی ایشندکده لیلایی قبائل عربده ارادوب اله کتور دکده خطاب ایدوب دیدیکه سن اول زنمسن که سنك عشقك اوجندن مجنون پریشان عقل وخاطر و پراکنده * روزکار اولدی وسنك یوزکدن غی وضلاله دوشدی شویله که صحرانشین وبادیه پیما اولوب طریق اهتدادن چیقدی وسمت مخالفه منحرف اولوب اساس ادراکی یقدی (بوندن ظاهر اولورکه لیلی ذکر اولنان خلیفه نك ایالتنده مساکنه وممکلتنده متمکنه ایدی انکیچون قدومی اوزرینه اجبار وحضورنه احضار ایلدی (بونده اشارت واردرکه خلیفه نك لیلایی احضاری انك یوزندن حق تعالینك بدیع صنعتنی مطالعه وعجیب امرنی ملاحظه و پرتو انوار جمالنی مشاهده ایدیکه تاکه مجنونی ابتلاسنده معذورطوته نتکم محمدبده کاور * بوالدی مریم بکرکن برشمه حسنکدن اثر* اول سببدن طپدیلر عیسایه چندین ماه سال * ولکن قوت بصیرتی ضعیف وکفه مشاهده سی خفیف اولمغله خطا ایدوب عتابه آغاز ودر تقبیح وتشنیعی باز ایلدی وبومقامك بعض اشاراتی بیت آتیده کلوران شاء الله تعالی

﴿ ازدکر خوبان توافزون نیستی ﴾
﴿ کفت خامش چون تومجنون نیستی ﴾

*افزون * اسم ارتوق معناسنه مقابل کاستدرکه اکسك دیمکدر ودقایقده کلورکه بیش که زائد معناسنه در افزوندن فرقی واردر مثلا آرتمغله زائد اولان نسبنه افزون دیرلر ابتدا زائد خلق اولانه افزون دیمزلر انتهی بوندن ظاهر اولورکه بوراده افزون بیش موضعنده ذکر اولنمشدر فافهم * وبومقامده مجنون لفظنده ایهام واردر فاعرف بعدذا معلوم اولاکه بوقصه بیت سابقده مصراع ثانی یی تحقیق ایچوندر نتکم تصویر معتاده ظاهر اولور (معنای بیت) بودرکه ای لیلی سن غیری خوبلر ومحبوبلردن حسن وجمالده ارتوق دکلسن وبلکه برسیاه فام وضعیف اندام زنسن پس بومرتبه شورش حاله سبب ندرکه مجنون بوقدر فضل وبلاغت ایله زمام اختیاری الدن ویردی وسرن بیابانه قویوب عقلاء خلقله بساط اختلاطی دوردی نتکم شعر مجنونده کلور * تالله یاظبیات القاع قلن لنا * لیلای منکن ام لیلی من البشر * لیلی جواب ویردیکه ای خلیفه سکوت ایله وبو مقوله یابس وبی معنی سوزسویلمه چونکه سن

خالی دکلدر زیرا عارف بالله جنت عاجلەده در وجنتك جمیع اجزاسنه سرحیات سریان ایتمشدر نتکم قرآنده کلور (وان الدار الاخرة لهی الحیوان) وحسن بصری قدس سره بیوررلر که (لولا ما یخفی علیکم من تسبیح من معکم فی البیوت ما تقاررتم) مقصود اجزاء بیتك ومشتمل اولدیغی ارواحك بطریق العبارة ذکر وتسبیحنی تحقیق وبیان وعوام ناسك اکا مهتدی اولمدقلرن افاده وعیاندر زیرا عوام ناسده استماعه طاقت یوقدر بلکه آنی استماع ایدنلر خواص ناسدر واستماعلری بالکز قربیده اولنلره منحصر دکلدر بلکه بحر محیطده اولان ماهیلرك تسبیحن بله اشیدرلر زیرا مکاشفەده مسافه اولمز * لحرره * ذکر اشیایی ایله انکار * اولدی انکار ایلك بدکار *

* کفت لیلی را خلیفه کان توی *
* کز تو مجنون شد پریشان وغوی *

* لیلی * اصلنده لامك فتحه سیله در نتکم بو بیتدن ظاهردر * کس ز مجنون سؤال قرآن کرد * کفت اسری بعبده لیلا * ولکن عجم لام ثانیه نك کسریله تلفظ ایدرسائر اخری یا اولان کلمەده قاعدەلری اوزره لیلی مجنون دیمکله مشتهر اولان قیس بن عامرینك معشوقه سیدر که زنان عربدندر و بین الحرمین الشریفین بر مجنون دیدکلری صحراء واسعه وعریضه بو مجنونه منسوبدر * خلیفه * لغتده غیرك مقامنه قائم اولانه دیرلر صکر پادشاهلره وسلاطینه اطلاق اولندی ولکن خلیفه ایله سلطانك فرقی واردر خلیفه اودرکه طریقت وحکومتی رسول الله صلی الله علیه وسلمك طریقت وحکومتی کبی اوله خلفاء اربعه وائمهٔ اثنی عشردن سائرلری کبی سلطان ایسه اعمدر بوراده خلیفه دن مراد ملوك عربدن بریدر نتکم کلستان حکایه سی شاهدرکه انده کلور (یکی را از ملوك عرب حدیث لیلی ومجنون بکفتند) الخ راقضیهٔ واحده در * توی * تونك ضم تائله سن دیمکدر انت معناسنه فصیح بودرکه واو تلفظ اولنمیه مکر ضرورت وزنیچون تلفظ اولنه وکسره رابطه ویا تبیین کسره ویاخود اشباع ایچوندر تو ایله کسره نك مجموعی سن سن معناسن افاده ایدر فاعرف * غوی * عربدر که رشیدك ضدیدر پس رشد دین ودنیاء صالحنه اهتدا وغوایت عدم اهتدادر (معنای بیت) بودرکه ملوك عربدن بری آوازهٔ حدیث مجنون

﴿ غار بااو یار بااو در سرود ﴾
﴿ مهر در چشمست وبر کوشت چه سود ﴾

غار مغاره دیدکلری یدرکه طاغده اولور بوراده مراد مغاره تندرکه اصحاب کهف حقیقی اول مغاره ده مختفی وماسوادن بی خبر اولدقلری حالده نائملردر و بو معنایی اشعار ایدوب بوستانده کلور * بسروقت شان خلق کی ره برند * که چون آب حیوان بظلمات درند *سرود * ضمله ایردر یعنی تغنی وترنم قال بعضهم سرود آوازه کردن باصوت یعنی سرود اشعار وابیاتله نحو مخصوص اوزره رفع صوت ایتمکه دیرلر آنکله تطریب اولنسان اصوات والحان ونغماته دخی اطلاق اولنور (معنای بیت) بودرکه غارتی اول اصحاب کهف حقیقی ایله و یار حقیقی اولان الله تعالی دخی انلرله تغنی وترنم ونشاط وشنلکده در (یعنی انلر مغاره تنده مختفی ولباس بشریت ایله مستتر وحجاب خلقیت ایله محتجب اولوب نهانی حقله مکالمه ومناجاتده وسرله مباسط ومذاکره ده در ولکن سنك کوزك اوزرنده مهرو پرده واردرکه آنك سببیله فی الحقیقه انلری کورمزسن نتکم قرانده کلور (وتراهم ینظرون الیك وهم لا یبصرون) وقولاغك ایچنده ثقلت صمم واردرکه فی الحقیقه انلرك کلامن ایشتمزسن نتکم قرآنده کلور (ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم وعلی ابصارهم غشاوة) ولکن چه فائده بو معنادن چونکه سنده مهر احتجاب واردر * پس اول بومهری ازاله ایله تاکه ذکر اولنان معنی سکا روشن اوله ومشام جانك انلرك کلشن صحبتندن خوشبو بوله * پس بو کلامك حقیقتنده تقدیری مهر بر چشمت وکرانی بر کوشت دیمکدر که چشم اصحاب کهفه ناظر وکوش سروده کوره در لف ونشر اول ایله اصحاب کهف صوریتك حالنه اشارت ایدر زیرا بعض رواباتده کلور که الله تعالی انلری اعین ناسدن ستر ایدوب کمسه انلره مهتدی اولمامشدر نظیری جبل ثور قصه سیدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله طائفۀ قریشه واقع اولمشدر (المحرره) نیجه کورسوك اوشاهی هراعمی * کرچه هر یوز آنی ایلرایما * وای اکا قطره یه اوله تشنه * موج اورر لکن یاننده شولما * بونده اشارت واردرکه کرچه سرود یالکز یار حقیقینك صفتیدر فاما جمیع مظاهره سیری ساری وهر آیینه ده پرتوی ظاهر و بادی اولمغله غاردخی سرودن

معنالرنده مشترکدر نتکم شعر بافیده کلور* تن زارمده پهلوی استخوانم صایلور بر بر * بنی سیر ایتمین اصحاب موسقاری کورسونلر* مقصود ایکو کمکلرم صایلور دیمکسدر بوراده مرادیاندر (معنای بیت) بودرکه ای غایت ایله چوق اصحاب کهف دنیاده بوزمان سنك یانکده وحضورکده واردر اکرچه سنك شعور وادراکك بوقدر مقصود اصحاب کهفك سرنه وارث اولان اهل الله درکه نائم اولنلرکبی یقضه حالنده دخی احوال دنیادن بیخبرلردر وبونلره اصحاب کهف وجود حقیقی دیرلر نتکم بالاده شرح اولنـدی وبونده تصریح واردرکه اصحاب کهف معنوی فی الحقیقه چوقدر شویله که بوامت ایچنده هرعصرده عدد انبیا قدر یعنی یوزیکرمی درت بیك اولیا موجودر وکاه اولورکه بوعددن زائد دخی اولور زمانك نورانیتنه کوره وبونلر مشارب انبیایه وارثلردر نتکم صدرلرینك موافقتی اشعار ایدر وبوعدد مهدی وعیسی علیهما السلام زمانه دك نقصان قبول ایتمز زیرا اکمال امته دائر معتاددر اکرچه که ظهور وبطونده بحسب الاعصار مختلفلردر * وبونلر بشریت ایله محتجب اولمغله خلق بونلره مطلع اولمازلر وکورسه‌لرکیم اولدقلرن بلمزلر زیرا کندی وجودنده مندرج اولان سرحقه واقف اولمیان کسه غیره وسرنه نیجه واقف اولور نتکم کلور * دوست نزدیکتر ازمن بمنست * واین عجبتر که من ازوی دورم * ودیمشلردرکه حق تعالی یی معرفتدن اولیایی معرفت صعو بتلودر زیرا حق تعالی صفات ثبوتیه وسلبیه‌سی بوزندن معلومدر فامابشرك مخلوق اولدیغی جهتدن صفات حقله قیامی مجهولدر انکیچون دیرلرکه اولیا معلوم ومجهولدر فاعرف* بصیر اولنلر حرمین شریفین وسائر بقاع لطیفه‌ده خصوصا که مطافده بوقدر اولیایه راست کلورلر وانلری سچرلر بی بصیر اولنلر ایسه قیاس نفس ایدوب یانلرندن کلورلر کچرلر * لمحرره پرده رر اولیایله حرمین * بوقدرر بوسخنده اصلامین * هرکسك شانی دکلدر اما * که فراست ایله سچه سیما * کوربنـور کوزلربنه کالمرخار * عزت اهلی اولور بانده خوار * بوقدر اولیایی بی پرده * کورمین کوز چورر آخر پرده * کچمدبن کوز یوموب آچنجه دم * آچه کور کوزلرك ایرکن آدم * بی بصر آدمی نیلر انسان * ایده‌الله بصیرت احسان *

نزول وزمیندن خروج ایلدی صکره بطن ارضدن خارج اولانی ارض ابتلاع ایدوب سمادن نزول ایدن حالی اوزینه قالدی حالایدی در یادیدکلری اول صودر فاما بحر محیط بونده داخل دکلدر زیرا بحر محیط (وکان عرشه علی الماء) آیتنده مندرج اولان ماء عذبدن بطریق الجزر واقع اولمشدر *بیدار* او یانق آخرنده یاء مصدریه در *ضمیر* مضمر معناسنه در یعنی قلب آنك اوزینه منطوی اولوب غیرك اکا وقوفی دقیق اولان نسنه‌در وکاه اولور که اول ضمیری حفظ ایدن قوته دخی دیرلر * وقاموسده کاورکه ضمیر سر وداخل الخاطردر واخترینده قلبدر دیمشدر (معنای بیت) بودر که تا که بو بیداراق وعقل وهوش طوفانندن بوخاطر وچشم وکوش وسائر حواس وقوابی قورتاریدك پس کلام اکتفا قبیلندن اولور بونده یقظه حالنی طوفانه تشبیه ایلدی زیرا روحك عالم معناده ذوقنه مانع وصفاسنه حائل اولدیغندن ماعدا جمیع اعضا وقوابی بولاندیرر وهر بدنی برکارده استخدامله جانندن اوصاندرر پس طوفان عالم قهر وجلالدن اولدیغی کبی یقظه دخی بویله‌در و بوندن فهم اولنور که حالت منام عالم لطف وجمالدندر زیرا آنده سفینهٔ وجودی اعمال واعضا وقوابی اشغال یوقدر بلکه عالم انسدرکه سبب سکون وحضوردر الحاصل ضمیر ودل انسان خاطره ایله وچشم التفاتله وکوش استماعله وسائر اعضا وقوی حاللرینه کوره برنسنه ایله مقید ومبتلا اولمق دریای بلاوجفایه غرق اولمقدرکه جمله‌سی یقظه‌نك اثری وعقل وحسك حکمیدر بونده اشارت واردرکه تغیر وانفعال مقتضای حس وشعوردر اکرچه کمل اولیانك یقظه ومنامده احوالی سائره قیاس اولنماز دریای عشقه داخل اولان غیری بولنماز

* ای بسا اصحاب کهف اندر جهان *

* پهلوی تو پیش توهست این زمان *

ای بویله یرده مجرد تنبیه ایچوندر منبه کم اولدیغی تعینه قصد یوقدر یالینیده اولان یاکبی ومنادی تقدیر اولنمق دخی جائزدر *بسا* نیجه نیجه دیمکدر پس الف حرف مبالغه اولور زیرا بس باء عربیله چوق دیمکدر الف الحاق اولنجق غایت چوق دیمك اولور ودقایقده کاورکه بوالفك معنای نسبته دلالتی واردر بسیده اولان یاء نسبت کبی* پهلو *یان وایکو

بورو حی دخی عالم اصغر اقـده حفظ ایدیدك * و بر دخی بدنه دوندرمیدك وکوندر میدك شویله که (فیمسـك التی قضی علیها الموت) سری اوزرینه معامله ایدیدك (بوندن فهم اولندیکه اصحاب کهف وکشتیٔ نوح مدت مذکوره محفوظ اولدیلر و بلکه کشتیٔ نوحك بعض اخشابنه اوائل امت مرحومه دخی یتشدیلرنتکم قرآنده کلور (ولقـد ترکناها آیة) پس اصحاب کهفه تشبیه من کل الوجوه وکشتیٔ نوحه تشبیه حفظ جهتندندر* و بونده استقصار زمان سرور واستقلال مدت حبور واردر انکیچون بعض مجاذیب انجـذاب حالنـده تعرض اولندقلرین استمزلر تا که عالم حسه عودت زمانی بطیٔ اوله نتکم برکمسه یی اوائل خوابده ایقاظ ایتسـه‌لر وجودی فتور اوزرینه قالور ولذت منام دماغندن چقمز شویله که بردخی خوابه حسرت اولور (لمحرره) قوینی ذوق معنوی ایچره * خواب نوشیندن ایله بیدار * برمیدر روحله بدن حالی * بکزه مز جنت مأوایه بودار * وحقیقتـده کشتی نوح ابدانه واصحاب کهف قلوبه اشارتدر که کمل اولیانك قلوبی کبی ابدانی دخی الی ساعة القیام محفوظلردر وارواح ایله قلوبك فرقی واردر زیرا کرچه که قلب روحدن تولد ایتمشـدر ولکن تکمیل مراتب واطواردن صکره مقام روحی ترقی وتجاوز ایتمشدر پس من وجه روحك ثقلتی واردر جسـده تعلقی حسبیله ولکن قلب نظرکاه حق ومظهر تجلیٔ مطلق اولدیغی جهتدن خفیف وسبکباردر * بوسببدندر که حرکات کملده تعب یوقدر زیرا مصنفهٔ صنوبریه‌نك دمنی احراق وکلفت بشریه یی قوت توحیـدله ازاله ایلمشدر حاصل بودر که مدار ثقلت اولان اموردن تجردلری حسبیله روح محض قالمشـلردر وروح شریفده کلفت اولمـدیغی کبی جسم لطیفده دخی یوقدر پس کلفت روح خبیث وجسم کثیفك شانیدر

* تازین طوفان بیداری وهوش *
* وارهیدی این ضمیر وچشم وکوش *

طوفان مطر غالبه ویاماء غالبه دیرلر که بریوزنده اولان اشیایی تغطیه ایده وامام راغب مفرداتده کتورر که طوفان هرحادثه دیرلر که انسانی احاطه ایلیه صکره کثرتده متناهی اولان صوده متعارف اولدی زیرا حضرت نوحك قومنه اصابت ایدن صوایدی که فرق کون آسماندن

نام پادشاهك دارالملکی اولان افسوس نام شهرك حوالیسنده بناجلوس
نام کوهده جیرم دیدکلری مغاره‌در که اصحاب کهف اول مغاره‌ده
مختفی اولمشلردر واصحاب کهف یدی عدد کمسه‌در که اسماسی تفاسیرده
وقاموسده اختلاف اوزرینه یازلمشدر اشهر واظهر اولان بونلردرکه
ذکر اولنور * یملیخا مشلینا * کشلنیا * مرنوش * دبرنوش * شاذنوش
کفشططیوش * وبونلره تابع اولان کلبك اسمی قطمیردر * دیمشلردرکه
دقیانوس بت پرست اولمغله ذکر اولنان جوانانی عبادت اصنامه حمل
ایتدکده آنلردخی برای دین فرار ایدوب کلوب اول مغاره‌ده قرار داده
اولدقلرنده الله تعالی انلره خواب حواله ایلدی شو یله که اوچیوز
طقوز سنه‌دن صکره بیدار اولدیلر نتکم مفصلا قصه‌لری سورهٔ
کهفده روح البیان نام تفسیرمزده در * واصحاب حقیقت ذاهب
اولمشلردرکه ذکر اولنان یدی عدد کمسه آخرزمانده مبعوث
اولوب وزراء مهدی رضی الله عنه اولسه‌لر کرکدر آل عثمانك
یدی عدد قبه وزیری سرمذکور اوزرینه موضوعدر * را * اولکیسی
علامت مفعول وایکنجسی زائددر * نوح * اسم اعجمی منصرفدر
نوح علیه السلامك اسمی عبد الغفاردر نوحله تسمیه اولندیغی کثرت
نوحه سنه بناءدر نتکم امام سهیلی رحمه الله ذاهب اولمشدر اصح
روایات اوزرینه بیك اللی ییل عمرسورمشدر وطقوز یوزاللی ییل نبوتله
مبعوثدر وشو لکه خواجه حافظ دیواننده کلور * کرت چونوح
نبی صبرهست برغم طوفان * بلا بکردد وکام هزار ساله برآید *
هزار سال بوراده تغلیب طریقیله ذکر اولنمشدر مقصود ذکر اولنان
طقوز یوزاللی سنه‌در نتکم قرآنده کلور (فلبس فیهم الف سنة الاخمسین
عاما) یعنی اب ثانی اولان نوح قومی آراسنده نبوت ایله طقوز یوزاللی
سنه مکث ایدوب دعوت وارشاد ایلمشدر صکره موت ایرشدکده ،
استصناع سفینه ایتدیکی کوفه‌ده ، ویا مغارهٔ ابراهیم علیه السلامده ،
ویاغیری محلده دفن اولنمشدر (معنای بیت) بودرکه فالق الاصباح
اولان الله تعالی کاشکه اصحاب کهفك ابدانی انحلال وانفساخدن
التی آیده ذات الیمین والشماله تقلیب ایله اوچیوزطقوزییل وسفینهٔ
نوح علیه السلامی التی آی قدر زمان طوفاندن حفظ اتدوکك کبی

حامل بار اولدیغی کبی روح دخی کیجه سیرده وکوندز بولک التنده درکه
بدندر زیرا نفس تعلقده ثقلت اولدیغندن ماعدا اعمال شاقه یی مزاوله
وتکالیف شرعیه یی مراعات ومعالجه ده صعوبت واردرا کرچه که
غدا روحه سیبدر وکمالات ناقص ایله حالی بردکلدر الحاصل صباح
اولوب خواب تمام اولدقده روح بدنه تعلق ایتمکله ثقلته دوشر
وچراکاهنده اولان راحتی محنته مبدل اولور * زیرا روح کامل دخی
اولسه بنه اعمال بدن ایله اشتغالده کلفت ومشقت وامتحان وابتلا واردر
* بوندن فهم اولنورکه اسبک خلقتی رکوب وحمل بار ایچون اولدیغی
کبی روحک دخی بدنه تعلقی تحصیل مطالب وتکمیل مراتب ایچوندر
پس برکسه کیجه وکوندز اویوق حکمته مخالفدر کیجه اویوق
تنشیط بدن وتربیح روح ایچوندر زیرا نفس انسان مطیه درومطیه یه
غدا واستراحت لازم اولدیغی کبی نفسه دخی فی الجملة منام وسکون
لازمدر بویله ایکن بنه کیجه نک برحصه سنی احیا کرکدرکه قیلوله آنی
تدارک ایچوندر وحدیثده کلور (علیکم بالدلجة فان الارض تطوی فی اللیل)
دلجه ضمله کیجه ده سیردر یعنی کیجه ده مسافه بروجهله قطع اولنورکه
ناسک طول طریقه شعوری اولماز کویا کیجه ده طریق مطوی اولور وکیجه یی
احیاسز کوندز دخی نائم اولانک عمری قصیر ووقتی ضایع اولوب تجارتنده
خسران بولور محکیدرکه عبود دیرلر برکسه یوم سبت محطبیه کیدوب
اوراده تمام برهفته خوابه واروب ایرته سی یوم سبت منزلنه کلدی عبود مذکورله
ضرب مثل اولنوب (انوم من عبود) دیرلر (لمحرره) خواب ایچون سرمه
چکلدن کوز که چرخ کبود * کون یوزن کورمدی حیفا که کوزک چون عبود *

* کاش چون اصحاب کهف این روح را *

* حفظ کردی یا چو کشتی نوح را *

* کهف * طاغده اولوب یونلمش او کبی اولان یره دیرلر که خلقی اوله عملی
اولمیه نتکم مصرده جبل قطمده عبدالله المغاوری قدس سره بیت
منقوری واردرکه بعض آلات ایله بطریق خرق العاده حجر صلبدن
نحت ونقر اولنمشدرکه زیاده وسعتندن ناشی اعاجیب دهردندر * ویاخود
کهف طاغده مغاره کبی اولان یره دیرلر ولکن فرقی بودرکه مغاره
صغیر وضیق وکهف کبیر وواسعدر بوراده کهف ایله مراد دقیانوس

ابرار طائفه سی دائما مشاهده اوزره دکللردر انکیچون دیمشلردر (مشاهدة الابرار بين التجلي والاستتار) وليل صوری محل تجلی ونهار صوری محل استتاردر زیرا مکاشفات وتجلیاتك اکثری اسحارده واول نهارده واقع اولور نتکم ارباینه معلومدر (لمحرره) غفلت اهلنه کیجه کوندز اولور بلی اعمایه کوره کیجه کون دوز اولور * نسئل الله تعالی ان یکشف عنا العمی بمنه

﴿ تا که روزش واکشد زان مرغزار ﴾

﴿ وز چراگاه آردش در زیر بار ﴾

* روزش * ضمیر اسب جانهایه راجعدر * وا * بوراده کرو معناسنه در بازکبی * مرغزار * شول یره دیرلر که اوراده قوش چوق اوله زیرا زار لفظی برکلمه نك آخرنه لاحق اولسه اول نسنه نك چوقلغنه دلالت ایدر نتکم لاله زار وکلزار دیرلر لالهلك وکللك دیمکدر پس زار اول معنادن عبارتدر که اندن ترکیده آخر کلمه لك لفظی الحاقی ایتمکله تعبیر ایدرلر و بعض مواضعده لق لفظی ایله دخی تکلم اولنور نتکم شوره زار دیرلر چوراقلق معناسنه نفس متکلم مع الغیر دخی بویله در زیرا کاه اولور که آنك آخرنه کاف عربی الحاق ایدوب کلدك وکتدك دیرلر وکاه قاف الحاق ایدوب بولدق واولدق دیرلر بعده مرغزار مذکورده زار اسم جامددر ومرغزار اکرچه مرکبدر ولکن اسم خاص اولمشدر انکیچون قاعدهٔ املا رعایت اولنیجق زارمرغه متصل یازلمق کرکدر فاما برمرغ زار دخی واردر که زار آنده زاریدندن مشتقدر ومرغه صفتدر پس وصف ترکیبی اولوب انده اسمیت اعتبار اولنماز بوسببدن زارمرغدن منفصل یازیلور و بوایکی معنایی جمع ایدوب شاعر دیمشدر * وار هرکوشه ده برمرغ زار * کوی یاره بکزه مز برمرغزار * چراگاه * اوتلاق یریدر زیرا اصلده کاه چرادر چراجیم عجمیله اوتلاقدر چریدندن مأخوذدر چریدن اوتلامقدر وکاه محل معناسنه در (معنای بیت) بودر که تا که کون اسب جانی اول مرغزاردنکه عالم معنی وملکوتدر کروچکسه وآنی اول مرغزاردن یوك التنه کتوروب حامل ومرکوب ایلیه پس بونده روحی اسبه تشبیه ایتدیکی کبی روحك عروج ایلدیکی عالم ملکوتی دخی مرعایه تشبیه ایلدی زیرا مرعاده اسبه رعی وغذاء صوری اولدیغی کبی روحه دخی اول عالمده سیر وغذاء معنوی واردر واسب کیجه مرعاده وکوندوز

﴿ ليك بهر آنكه روز آيند باز ﴾
﴿ برنهد بر پايشان بند دراز ﴾

روز آيند بروز آيند تقدير بنده در* دراز* جسم ممتد در انسان عرييده اكا طويل و تركى دلده اوزون ديرلر مقابلى كوتاهدر كه معناسى قصه درقبوده امتداد بولنديغندن اوتورى چاه دراز ديرلر بند دراز دخى بويله در (معناى بيت) بودر كه ليكن كروكونه كلمرندن و بياض نهارى كورب فرح بيدارى ايله كلمرندن او نورى شويله كه شب انجام رسيده اولوب اهل شبك خوابى يقظه عالمنه وصولى سبب ابتغاء غداو باعث تحصيل رضاء خدادر فالق الاصباح اول ارواحك اياغى اوزرينه اوزون بند فوركه تن اكا متعلقدر يعنى ارواح ابدانه تعلق ايتمك سببيله مقيد ومحبوس اولان اسب كبى بندو قيده دوشرلر وروح ايچون اياق اثبات ايلدى * زيرا جسم صورتيله تمثل ايلرتكم بالاده بيان اولندى * وبند دراز ايله وصف ايتدى نهارك طولى اعتباريله * وبردخى اوقات غمك امتدادى حسبيله كركسه فى نفس الامر كوتاه اولسون پس ساعات فرح دخى بوكا قياس اولنه يعنى زمان سرور ممتد اولسه دخى حكما انده مهلت بوقدر نتكم شعرده كلور * نجب تيزكچر ذوق وسرور ايامى * ايرمدن نصف نهارى ايريشور اخشامى * بونده اشارت واردر كه سالك هرچند تجلى وانكشاف اهلى اولسه ينه مادامكه تعلق تن واردر حجابدن خالى دكلدر پس بو عالم عموم وخصوص اهلنه فى الجمله حجابدر و بوسره اشارت ايدوب محمديه ده كلور * اكرچه آكه ناظردى قوحالتده محبوبى * ولى دنيا حجابيدى قودى كتدى حبيب الله * دنيادن مراد بشريت وجسمانيت پرده سيدر كه موت صورى ايله زائل اولور و بوندن مقصود انسان كاملك مقام كشيبه ايرنجه والى ابد الآباد موطنا بعد موطن ترقى بولنجه ازدياد احاطه وشهودنه اشارتدر پس كلام ناظم اوزرينه غبار بوقدر نتكم محمديه اوزرنه شرحمزده تحقيق اولنمشدر (سؤال اولنورسه كه انسان شهودده بوقدر ترقيدن صكره امكان مرتبه سندن كذر ايدرمى (جواب بودر كه امكان آينه مرتبه سيدر پس آينه سز مشاهده ممكن اولمديغى كبى امكانسز دخى مكاشفه ممكن دكلدر الحاصل حجاب امكان ابدى زائل اولماز والا ممكن واجبه منقلب اولمق لازم كلور * و بوندن فهم اولنور كه

راهده اشتراكلری واردر اگرچه كه بری قطع راه معنی و بری قطع راه صورت ایلر * كند * فاعلی الله تعالیدر * زین * كسرله ایر كه آت ارقاسنه اوررلر بوتده بدنی ایره تشبیه واردر * زیرا آت ایردن تجرید اولندیغی كبی جان دخی بدندن تجرید اولنور نتكم شعرده كلور * وعری افراس الصبی ورواحله * (معنای بیت) بودر كه الله تعالی آنه مشابه اولان جانلری ایر كبی اولان بدنلردن عاری ومجرد ایلر یعنی خواب حالنده اول باری اوزرلرندن آلور وتعلقلرندن تجرید ایدر ایشته (النوم اخو الموت) خبرینك سری بودر (زیرا موتده جانك ضیاسی بدنك ظاهر و باطنندن منقطع ومنامده ظاهرندن منقطعدر فقط پس حالت منامده ضیاء روحك ظاهر جسددن تجرد وانقطاع ومفارقتی ایر وآت حكایه‌سی كبیدر (بوندن فهم اولنور كه من وجه بدن روحه راكبدر ایر آنه راكب اولدیغی كبی اگرچه من وجه دخی روح بدنه راكبدر بیت سابقده فهم اولندیغی اوزره واشارت واردر كه بدن روحك كثافت وثقلتنه سببدر ایر ایله آت گرانی بولدیغی كبی انكیچون آت هرچند سریع العدو اولسه ینه تجیم ایله سرعتی بی تجیم اولدیغی حالده سرعتی كبی دكلدر بو سببدندر كه سالكه مرتبهٔ شریعتده اصلاح طبیعت ومرتبه طریقتده اصلاح نفس لازمدر * زیرا نفس وطبیعت ثقیل اولمق حسبیله روح خفیف دخی اكا تعلق ایتمكله اسفل سافلینده قالمش واعلای علیینه حركته مجال بولمشدر مرغ پر بسته طیرانه مجال بولمدیغی كبی نتكم بوستانده كلور * براوج فلك چون پرد جره باز * كه برپرش بستهٔ سنك آز * قچن اصلاح مذكور ایله ثقلت وجود خفت ونشاطه مبدل اوله روحك پروازنه حائل قالماز وعالم معناده مراد ایتدیكی یرده سیران وطیران ایلر بو جهتدن ارواح عوام ایله خواصك فرقی واردر * یعنی ارواح عوام خواب جیسده سیراهلی بله اولسه ینه ارواح خواصك سیری كبی دكلدر زیرا ارواح خواص تزكیهٔ نفس وطبیعت سببیله مجلی ومصیقل آیینه كبی اولمشدر كه جانب غیب وعالم معنادن منعكس اولان صور مختلفه یی قبول ایلر پس آیینهٔ تیره روی قچن انكله برابر اولور (المحرره) آیینه صاف اولیجق روشن اولور * كار البته چهره‌سی شن اولور * فیض حق ویرسه پرورش جانه * گل وحدت آچیلور گلشن اولور

عندالمواجهه اعضاء بدندن ظاهر اولهدرلر بورادندر که اندام آینه سی دیرلر* وبو فقیرك بعض نظمنده کلور * عکس ایده پرتو دیدار دیو حق آینهٔ اندام طاشور *آبستن* بوکلی یعنی حامله عورت وحیوانات دخی شاملدر صکره تشبیهاً غیری بوکلیلرده دخی استعمال اولندی بومقامده کی کبی (معنای بیت) بودرکه فالق الاصباح اولان الله تعالی ارواحی اجساده ردایتدکدنصکره ارواح مجرده وبسیطه بی تنه متصل ومتعلق وبوسیله تن مرکبنك صورتنده ابراز تحیز ایلر وباخود آزاد ایکن بند وطاق ایکن قید ایدوب منقبض ومحبوس ایلر هرتنی کیرو کندنه متعلق اولان روحله بوکلی ایلر شویله که تن مرکب کبی حامل وروح محمول اولور اکرچه روح اضافینك بدنه حلولی یوقدر والکن تعلقنك آثاری مشاهد ومحسوسدر *زیرا بو تعلق حسبیله تن دخی هر دورلی بار التنده قالور انکیچون میتك جسدی آزاد و تکالیفدن معزول وقیودون مطلقدر * بونده اشارت واردر که روح وجسد عالم احدیت وامره کوره احدیة الذات وعالم واحدیت وخلقه نسبتله متعددة الذات در بحسب الصورة فرقلری بحسب الحقیقه جمعلرنه مانع دکلدر بلکه ایکیسنك دخی وجودی عالم امر آلهیدندر وبو سره رمز ایدوب بعض قصائد اکبریه ده کلور *انما من امره روح وجسم * پس روح بدنه تعلق ایتمك حسبیله امر واحد اولوب (فتشاکلا وتشابه الامر) حسبنجه بری برندن فرق وامتیازلری قالماز (وبوندن فهم اولنور که بدن انسان ایکی نسنه یی حاملدر که بری روح حیوانی وبری دخی روح انسانیدر وابدان کمل ارواحله یك رنکدر انکیچون ابدانله مقام ازواحه سیر ایتمشلردر حضرت ادریس وعیسی وفخر عالم کبی علیهم الصلاة والسلام (وبوندن اخذ اولنور که روح هرنه وجهله دلرسه تمثل وتشکل ایدر نتکم طائفه ٔ متروحنیندن منقولدر والکن تمثل وتشکل صفاته کوره در والاجوهر بردر (المحرره) دخول ایلیوب صورت روحه وار * پراج عالم قدسه شاهین وار *یتربارتله بوسفلیده قال* براق باری برحالله طوت مقال*

﴾ اسب جانهارا کند عاری ز زین ﴿

﴾ سر النوم اخو الموت ست این ﴿

* اسب * خصوصله آتك اسمیدر اکرچه باء عربی ایله تلفظ اولنور اما اصلده باء عجمیله در بعدذا بدنده جانی اسبه تشبیه ایلدی زیرا قطع

منام معنویدر بو کا قیاس اولنه یعنی اکر منام حسی و اکر منام معنو یدر ایکیسی دخی ظلمتدن خالی دکلدر (زیرا منام حسیده بصر ومنام معنو یده بصیرت محجو بدر (ومنام حسیده روحك بدنه تعلق ایله بیداری واقع اولوب انفتاح بصرله‌ر وشناق حاصل اوادیغی کبی منام معنویده دخی تجلی حقله استتار ایدوب انکشاف بصیرتله نورتام ظاهر اولور ومصراع ثانیده اشارت واردر که روحك فی الحقیقه صورت مخصوصه‌سی یوقدر بعدالمفارقه اولان تمثل وتشکلی اعمال بدن حسـیله‌در * چونکه اعمال حسـیه تشکل ایده لاجرم ذی صورت اولانلر دیار صوریه ده استقرار ایتدکاری کبی ارواح دخی دیار معنو یه‌ده تحـیز ایدرلر پس بوندن فهم اولنـدیکه ارواح کالك مقامات علو یه‌ده نفوس سماویه کبی تحیزی بحسب المناسبه ولاجل المصلحه در والاارواح کمل متحیز دکلدر و بوندن علمانك روح جسم لطیفـدر دیدکار ینك سری ظاهر اولـدی و بونك حقیقتی اولدر که روح انسان کرچه عالم خلقدندر وخلق متحیزدر فامافی نفس الامر سرك تنزلیدر سر انسـان ایسـه وجود مطلقـه مظهردر * پس ظـاهرده تحیز اولـمدیغی کـبی مظهرده دخی یوقـدر (لمحرره) ایده کورعالم اسراه عروج * بولاسن تا که بومعنایه ولوج *

* روحهای منبسط راتن کند *

* هر تنی راباز آبسـتن کند *

*منبسط * بسیط معناسنه‌در زیرا ارواحده ترکیب یوقدر بلکه جواهر غیر منقسمه‌در ترکب وتکثری اعضا واجزاء بدنده آثارنك تفرق وتفصیلی حسـیله واعمـال یوزندن تمثل وتشکلی سـبیله‌در تکم مر و ر ایتدی وجائزدرکه منبسط منقبضك ضدی اوله زیرا ارواح ابدانه تعلق سببیله منقبض ومحصورومفارقت جهتیله منبسط وآزادلردر* تن * کوده‌در عرب اکابدن دیرو بدن ماسوی الاطرافه دیرلر منکبدن الیه یه کلنجه پس رأس وعنق و ید ورجل بدنده داخل دکلدرمکر که تغلیب طریقله داخل اوله وقرأنده کاور (فاليوم ننجيك ببدنك) ای بجمیع اجزائك بوسـبیدندرکه حشر ابدان دیمزلر بلکه حشر اجساد دیرلر زیرا جسدده رأس وامثالی داخلدر * و بعضیلر دیدیلرکه بدن وجسد بردر لکن بدن جثه وجسـد لون اعتباریله اطلاق اولنور اندام تندن اخصدر من وجه زیرا اندام

الاصباح حق تعالی درنتکم قرآنده بو عبارتله مذکوردر * اسرافیل * همزنك
کسریله اسم ملکدرکه صـور آنك اغزنده . د ر لفظ عجمیدر ایل لفظنه
مضافدرکه اسماءالاهیه‌دندر و بعضیلر دیمشـلردرکه خماسیدر و همزه‌سی
اصـلیه د ر بونده . فالق الاصبـاحك ارواحی خطـاب ارجعی ایله
ایقاظ نائمین ایلدیکنی اسرافیلك نفخ صـور ایله احیـای موتی قلدیغـنه
تشبیه واردرز یراخبرده کلور (النوم اخو الموت) اکـرچکه فی الحقیقه
ایکی صورتده‌بله ایقاظ و احیا ایدن الله تعالی در *دیار* دارك جمعیدر بعض
مواضعده مسکن و بعض مواقعده مملکت مراداولنور بوراده هر بری محتملدر
زیراعالم ملکوت مملکت اورواح اولدیغندن ماعدا اول مملکتده هر بریننك قرارکاه
مخصوصی واردرنتکم قرآنده کلور* (ومامنا الاله مقام معلوم (معنای بیت)
بودرکه نورصباحی ظلمت شبدن شق ایدیجی و ظلمت نوره ابرشـدورب
اول نورله عالمی روشن قلیجی الله تعـالی صوره مؤکل اولان اسرافیل
علیه السلام کبی جمله ارواحی مملکت عالم ملکوتدن وياخود مساکن دار
اولان قرارکاهلرندن عالم صورت وحس وملکه کتورر * وخوابر بوده
اولنلرك ارواحنی ابدانه ردوارجاعله بیدار ایلریعنی اسرافیل علیه السـلام
نفخهٔ ثانیه ایله جمیع ارواحی صورابدانه ردایدوب موتانی بعث واحیا ایلدیکی
کبی الله تعالی دخی (ویرسل الاخری الی اجل مسمی) وفقنجه نائملری ایقاظ
ایلرتاکه بقیهٔ حیاتله تمتع وسبب تکمیل اولان طاعات وعبادات ایله انتفاع
ایده لر پس بومعنی نفخ صور کبی اولـدی زیرا ایکی صورتـده دخی
ارواحك ابدانه تعلقی واردر * اکرچکه میانده من وجه مغایرت دخی
حاصلدرنتکم مرارا کذاراتدی وبوندن معلوم اولذیکه نفخ صـورله احیاء
موتی ایتمك بحسب الحکمة سبب اضافت اولندیکه اسرافیلدر انکیچون
قرآنده کلور (ونفخ فی الصور) فامّا ایقاظ نائمین بالذات حقه مستنددر
نتکم (و یرسل الاخری) شاهددر وحقك ایقاظی فی الحقیقه تجلی ایله
حقایق اسما وصفاتنی اظهـاریدر وبوراده فالق الاصباح لفظنك حسن
موقعی بودرکه انسان منام حالنده ظلمتده درنتکم کلستانده کلور * قرص
خورشیدردرسیاهی رفت* یونس اندر دهان ماهی رفت *یعنی قرص
خورشید ظلمانه وحضرت یونس علیه السلام بطن حوتنه دخول ایدرکبی
انلردخی زیاده خوابه طالدیلرو بر مدت خوابك ظلمتنده قالدیلروغفلت که

اوزرینه که تفاسیرده مبندرو عظم جثه سنه بوستانك بو بیتی دخی شاهددر *
بکفت ارپلنکم ز بونست ومار* وکر پیل کرکس شکفتی مدار * پس بو تقریردن
مفهوم اولدیکه کرکس خلق اراسنده آق بابا دیدکلری قوشك غیریدر
آق بابا اکثر بلادده وحتی ارض حجازده دخی اولور وکرکس نادر یرده
بولنور جبال ارض حجازده اولدیغی اهل مکه دن مسموعدر بیت مثنویده
کرکس زریندن مراد کنشدر جرمنی ولوننك صفرت و یاحمرتنی التونه
تشبیه ایلدی پس کرکسك زرین اولدیغی شمس اعتباریله درکه مشبهدر
* کردون * اصلنده قیکلی دیدکلری عربه درکه ایکی تکرلکی اولور بعض
دیارده مستعملدر دوندوکندن اوتوری کردون دیدیلر وفلکه دخی تشبیها
واستعارة چرخ کرودن وکردان دیرلر (معنای بیت) بودرکه چونکه
صباح وقتنك یعنی صبح صادقك نوری باش اوره وظاهر اوله وکردون
مثال اولان فلکك التون رنك اولان کنشی کرکس وارقنات اوره
ومسیر و بروجده حرکته آغاز ایلیه کرکس آشیانندن پرواز ایلدیکی
کبی بوندن فهم اولندیکه کرکس برکونده بتون دنیایی دور ایدر شمس کبی
و بونده اشارت واردرکه صباح تجلی و بیاض اشراق نور آلهی
اولندقده کرکس روح شمس کبی عالم غیب ومعنایی سیر ایتمکه بدأ ایدر
ومشرق ارواح ومغرب اجسادك سیرنی یوم الهی اولان آن غیر منقسمده
قطع ایدر زیرا روح عالم ملکوتدن اولمغله سیرنده آلته محتاج دکل واسبابدن
مستغنیدر نتکم روح حبیب علیه السلامك لیلهٔ معراجده آن واحدده
اجسام وارواحی کذر ایدوب قاب قوسین اوادنی منزلنه واصل اولدیکه
عالم بیچوندر اکرچکه ذروهٔ عرشه دك جسد لطیفی دخی روح شریف
ایله همراه ایدی و بوندن ظاهر اولورکه حجاب نفس ایله محتجب اولان
کمسنه نك حالی شول ظلمت لیل ایچنده قالوب چپ وراستدن برطرفه
حرکته مجال اولمیان کمسنه نك حالی کبیدرکه متحیر وسرکرداندر
پس آنك ایچون نه وجهله سیروسلوك اوله وخواجه حافظ شعرنده کلور
شب تاریك وبیم موج کردابی چنین هائل * کجادانند حالی ماسبکباران ساحلها

فالق الاصباح اسرا فیل وار
جمله رادر صورت آردران دیار

* فالق * شق ایدیجی فلقدن مأخوذدرکه فارسیده شکافتن ایله
تعبیر اولنور * اصباح * صبح معناسنه درکه فجر مراد اولنور فالق

تکمیل ایله مأمور اولیجق انسان کامل دخی انلره متابعت طریقیله مأموردر
تاکه مقامك حقنی ایفا ایده مثلا زکوة وصدقه ایله امر وارد اولمق رزیلهٔ
بخل وامساکی ازاله ونفسی اندن تزکیه ایچوندر پس بورذیله دن نفسی
تزکیه ایدن دخی ایتمینه موافقت ایچون صدقه وزکوة ویرر وانفاق اندن
ساقط اولماز فاعرف جدا بشنجیسی بودرکه هر نسنه نك حصولی
امر تکوینی یه مربوط وخطاب حقه منوطدر انکیچون ارواحه رجوع
ابدانه خطاب عزت اولمدقجه تعلق ایتمدی خصوصاکه ارواح علویه نك
ابدان سفلیه یه تعلقنی امر منفور ومبغوضدر انکیچون روح آدم علیه السلام
جسدنه کرهله دخول ایتدی پس خطاب حقده لذت واستماعنده
حلاوت اولمغله سهولت تعلق حاصل اولدی وارواح بعدالخطاب یراویرن
بوالدی *لمحرره* امر حق اولمسیدی جانه اکر * کیم دیرایدی جسمه باش اکر

چونکه نور صبحدم سر برزند
کرکس زرین کردون پرزند

چونکه شرطدر جوابی بیت آتیده در *سر برزند* ظاهر اوله وسر برزد
ظاهر اولدی دیمکدر زیرا باش اورمق وباش کوسترمك ظهوری
مستلزمدر * کرکس * نسر دیدکلری طیر عظیمدرکه بیك ییل یاشر
بومناسبتله درکه صیاحندهدر (یاابن آدم عش ماشئت فان الموت ملاقیك)
دیمشلردرکه ققنوس دیدکلری قوش دخی بیك ییل یاشر هندستان
جزیره سنده اوالور بورننك اللی مقدار دلوکی وهر دلوکندن قوریغنه
یول اولور عمری تمام اولیجق اودون یغر واوسته چیقوب اوتروشول
قدر فریاد ایدرکه قناتلرندن آتش پیدا اولوب طوتشوب یانر کلندن برققنوس
دخی پیدا اواور باذن الله تعالی *لمحرره* جوهر خلقه نظر ایتسك اکر *
کیمی خاك وکیمی خاکستر * جون سمندر کیمنه رب قدیر * ایلدی آتش محضی
بستر * مذکور کرکس قوشلرك طیران جهتندن اشد وجناح
یوزندن اقوا سیدر شویله که مشرق ومغرب اراسی که بشیوز ییللق مسافه در
برکونده قطع ایدر وحدیث معراجده بعض حورعینك اشفار چشمی
قوادم نسره تشبیه اولنمشدر قوادم جناح نسرك مقدمیدر حیوة الحیوانده
کلورکه کرکس عریف الطیردر وسباع طیرده اندن جثه لو یوقدر
انکیچون نمرودی صندوقله هوایه رفع ایتمشدر شول کیفیت مخصوصه

مذكوره ايله مقيدلردر بونده اول آيته اشارت واردركه الله تعالى بيورر (الله يتوفى الانفس حين موتها والتى لم تمت فى منامها فيمسك التى قضى عليها الموت و يرسل الاخرى الى اجل مسمى) پس صفير لفظى ارسال معناسنى تمثيل اولور وجائزدركه السنة اهل ملكوتدن نداطريقيله بدنه رداولنه لر و بونده رموز واردر اولكبسى بودركه بدن انسان دنيادن وروح عقبادندر پس آدم عليه السلام جنة المأوىدن ارضه هبوطله حامل تكاليف اولديغى كبى روح دخى بدنه تعلق ايله حامل امانت اولدى ولكن انسانك جنته دخولى دنيادن اولان بدن اعتباريله دكلدر بلكه قلب وروح اعتباريله دركه آخرتده بدن مؤمن تلطف ايدوب روحله برابر اولور بومعنادندركه رؤيته طاقت كتورر واولكه حديثده كلور (حبب الى من دنياكم ثلث) مقصود دنياده حاصل اولان اوچ نسنه تحبيب اولنديغن بياندر پس بوندن صلوة دنيادن اولمق ورسول الله صلى الله عليه وسلم جسدانيتلريله دنيادن اولمق لازم كلمز ايكنجيسى بودركه روح بدندن مفارقت ايتدكده بدن ميت كبيدركه امر ونهى ايله مخاطب دكلدر پس جسد اول حالده نه مرضى ونه مسخوطدر زيرا رضى وسخط موافقت ومخالفت ايله در جسد مجرد ايسه موافقت ومخالفته قادر دكلدر اوچنجيسى بودركه مذكور اولان دادوداورى عوام ناسه كوره و الاخواص ناس ايكى حالده بله ساكن وصامت ومنجمدلردر اكرچكه انلره كوره دخى الى وقت الموت تكاليفك سقوطى يوقدر دردنجيسى بودركه سالك راه اولنلر وصول حقله فناء تامدن صكره تكميل وجود ايچون بشريته رد اولونورلر تاكه وجودلرنده بقيه قالمبوب غداء معنويلرين استكمال ايده لر وياخود ارشاد ناس ايچون حكم ظاهره تنزيل اولنورلر تاكه آنلرك يوزندن ارباب استعداد پرورش بوله لر وهر برى واصل حق اوله لر پس بونده طاعت وعبادت وتكاليف حقله تقيد ايتمكده منفعت ومصلحت نه ايدوكى ظاهر وباهر اولدى بو سببدندركه عوام وخواص حقنده تكليف باقيدر شوقدر واردركه تزكيهٔ نفس حصولندن صكره وجود تكليف نفسه دائر دكلدر بلكه آفاقه راجعدر زيرا انسان كامل نسخهٔ كبرى وغداء كائناتدر پس جميع اشيانك اجزا واعضاسى كبيدر واجزاء واعضا مرتبه سنده اولان ناقصلر

(من الملك الحی الذی لایموت الی الملك الحی الذی لایموت (فافهم فقد صرحت ما رمزت و فتحت بعد ما اغمضت * لمحرره * وسعت دل ندر واشباده * حوض آبه کوره در یای محیط * نسبت حلقیه کوره یاخود * اولدی کویا کره * ارض بسیط * والله المعین نعم المولی

واز صفیری باز دام اندر کشی

جمله رادردادودرداور کشی

* صفیر * صفلق دیدکاری آوازدرکه بالاده شرح اولنمشدر بوراده صفیر ودام و باز تناسب طریقیله مذکور وتشبیه وتمثیل جهتیله مسطوردر زیرا ابداندن مفارقت ایدن ارواح دام وقفسدن آزاد اولان مرغان کبیدر تعلق حالی دخی بوکا قیاس اولنه و بو راده باز اکرچه کرو معناسنه در فاماطغان معناسی حسبیله ایرادی لطافتدن خالی دکلدر. کشی. خطابدر پس بو بیتده غیبتدن خطابه التفات واردر * داور * حاکم وحکم وقاضی وخدای تعالی وخصم معناسنه دخی کلور فصل خصومت ایتمسیله حاکمه داور دیرلر ظاهر بودرکه اطلاق مجازیدر کما فی الدقایق بوفقیرك فهم ایتدیکی بودرکه بوراده داد یاحق معناسنه در زیرا داد عدلدز وعدلك مقتضاسی احقاق حقدر وداورخصم معناسنه محمولدر زیرا حقك ظهور وثبوتی خصومت ومرافعه ایله در و یا خود داددن مراد انتقامدر زیراعدل فضلك مقابلی اولمغله انتقام مراداولنمق دخی وجهدر نتکم بومعنایی اشعار ایدوب بوستانده کلور * ستاننده * داد آنکس خداست * که نتواندازپادشه داد خواست * (معنای بیت) بودرکه و برصفیر وندا وتنبیه دن روحلری کرو دام کبی اولان بدنلره چکرسن و بیدار ایتمکله آنده حبس ایدرسن و بوحبسك حکمی بودرکه اول ارواحك جملهٔ اصحابنی حق ویاخود انتقام وخصمله مرافعیه چکرسن مقصود ارواحك ابدانه تعلقندن صکره حاصل اولان کشاکش وچکاچکی بیان وحل وعقدو دارو کیری عیاندرکه قبل التعلق ابدان وارواح بو اضطراب ومحاکمه وتجاذبدن بریلر و خلقله دست وکریبان اولمق لباسندن عریلرایدی وجائزدرکه تعلق مذکورحسبیله احکام وتکالیفه مربوط اولدقلرینه اشارت اوله کو یا قبل التعلق اهل جنت مثالدرکه بند تکالفدن آزادلر و بعد التعلق اهل دنیا اولورلرکه تکالیف

صفت اولمقدر زیرا ذکر اولنان عالمك عالم ملك وحس کبی کیفیتندن سؤال اولنماز زیرا کیفیتی بوقدر شول جهتدنکه عالم لطیفدر پس لطیف اولان عالم ملکوت کثیف اولان عالم ملکه قیاس اولنماز وآنده سؤال کیفیت بولنماز * جان * بوراده روان معناسنه درکه روح انسانیدر نتکم روح عبارتی اکا قرینه در زیرا منام حالنده بدندن مفارقت ایدن روح سلطانیدر روح حیوانی دکل والاحیات بالکلیه منقطع اولوب موت لازم کلورمنام ایسه موتك غیریدر اکرچه آنك برادری ونظیریدر نتکم مرور ایتدی * ابدان * بونك جمعیدر شرحی اشعیده تن محلنده کلور (معنای بیت) بودرکه صحرای حق بیچون ویا صحرای بیچون اولان عالم معنی وملکوته بطریق اکسیر جانلری کتمش وخواب سببیله روحلری و بدنلری آسوده اولمش وراحت بولوب دکلمش مقصود حالت خوابده سیر معنوی حاصل اولدیغی وروح و بدن راحت بولدیغی بیاندر بدنك مستریح اولدیغی ظاهردر روحك مستریح اولدیغی بالاده بیان اولندی وقرآنده کلور (ومن رحمته جعل لکم اللیل لتسکنوا فیه ولتبتغوا من فضله ولعلکم تشکرون) یعنی کیجه حقك رحمتی اولدی اظلامی جهتیله نوم وقرار ایله استراحتدن اوتوری وکوندز دخی طلب معاشه مدار اولمغله رحمت اولدی بعدذا عالم مذکوردن صحرا ایله تعبیر ایلدی زیاده وسعتنه بناء پس عالم ملك عالم ملکوته کوره ضیقدر شویله که صحرای بی نهایه وسطنده وضع اولنمش حلقه کبیدر * وکرسیء کریم وعرش عظیم ایله دائرهء دنیویه وکرهء ارضیه دخی بویله در بوسببدن دیمشلردرکه عوالم اون سکز بیکدرکه ادناسی دنیادر و برعالم واردرکه آنك خانه لرینك هر بری بودنیاقدر و بلکه دخی واسعدر پس عالم کونك بوقدر وسعتی اولیجق عالم معنانك نیجه اولمق کرك قیاس اولنه انکیچون نفس انسانی عالم ملکه ناظردرکه محصوردر وقلب انسانی عالم ملکوته متعلقدرکه بی نهایه در بوسره مبنیدرکه حدیث قدسیده کلور (ماوسعنی ارضی ولاسمائی ولکن وسعنی قلب عبدی المؤمن) و بومعنایه دالدرکه قرآن کریمده کلور (والله واسع علیم) صفات الوهیت ایله اتصاف ایسه بنی آدمك مرتبه سیدر نتکم حدیثده کلور (تخلقوا باخلاق الله) وروز قیامتده اولیایه عنوان کتاب الهی بودر

مثاللر بن كورر * بوسببدندر كه رؤيا تعبير اولنور تاكه صور مرئيه دن معانئ حقيقيه عبور وانتقال اولنه وچون مشاهد في سبيل الله نوم واستراحتي ترك ايلسه اجزاء ترابيه ومائيه وناريه وهوائيه سي ذوبان بولوب قلب حجبدن عارى اولمغله چشم دل ايله عالم ملكوته نظر ايدر و بوسببدن لقاء حقه مشتاق اولور پس بوتقريردن مولانا قدس سره خواب حسي بي عامهٔ خلقه اضافت قلديغنك سرى منكشف اولدى زيرخواص ناس ذكر اولنان معنايي مطالعه ايچون عوام كبي خواب حسي يه محتاج دكللردر زيرا شول معتادنكه پرده لرى زائل وحجابلرى منحرفدر پس دائما عالم ملكوته ناظرلر ومقام معتاده حاضرلردرو بعضيلرينه دخي نفس منامه ضرورت اولمامشدر نتكم حضرت ادريس عليه السلام اون التي سنه اصلا اكل وشرب ايتمدى وقطعا اويومدى اكرچه خوابه وارسه دخي غفلتدن بريدر نتكم بالاده اشارت اولندى و صائب شعرنده كلور * مشو بمرك زامداد اهل دل نوميد * كه خواب مردم آكاه عين بيداريست * و بونده فخر عالم صلى الله عليه وسلمك سائر اكامل ناس اوزرينه فضل وشرفي ظاهر اولدى شول جهتدنكه انلرده حظ جسد اولان منامه رعايت بولندى مع هذا منامليرى روحه سبب احتياج اولمدى وبلكه منام ويقظه يانلرنده برابر اولدى بو سببدن بعض احيانده اضطجاع واستناد له نوم بولنسه تجديد وضوء ايتمزلر وصلوتي طهارت اوليه اوزرينه بنا ايدرلردى

﴾ رفته در صحراى بي چون جانشان ﴿
﴾ روحشان آسوده وابدانشان ﴿

* رفته * ماضيدن قصمدر كتمش معناسنه . صحرا دوزيره دركه لين وغلظتي مشتمل اوله وياخود فضاى واسعدر كه آنده نبات اولميه * بي چون * اشباع واوله عريده كيف معناسنه در بورادهايكى احتمال واردر اولكيسى صحراى بي چونه مضاف اولمقدر پس بوصورتده بي چون ايله مراد الله تعالى وصحرادن مقصود عالم معنا ومثالدر كه حقه مضافدر نتكم قرآنده كلور (فسبحان الذى بيده ملكوت كل شئ) يعني هر نسنه نك ملكوت ومعنى وحقيقتي حقك يد قدرتيله مقبوض واكا مسخردر اكرچه ملك ظاهر وصورتي دخي بويله در نتكم تنزيلده كلور (له ملك السموات والارض) ايكنجيسى نيچون صحرايه

ایچون اسم اشارتدر عربی ده کی هذا کبی بوراده مشار الیهی مابعدنده اولان حال عارفدر * وانمود * والفظی زائددر مکشوف وعیان معناسنه فاعلی رب العالمیندرکه بالاده مصرحدر * خواب حسی * خواب غفلتدن احترازدر پس بوندن فهم اولنورکه هر خواب حسی ده غفلت اولماز نتکیم حدیثده کلور (ینام عینام ولاینام عیناقلبی) فاماهر یقظه دخی خواب کبیدر بناء علی هذا خلقك منامارى منام ایچنده منام اولور فاما اولکه تنزیلده حضرت یوسف علیه السلامدن بطریق الحکایه کلور (یاابت هذا تأویل رؤیای من قبل قدجعلها ربی حقا) یعنی حضرت یوسف مقدما کوردیکی رؤیایی حقله تعبیر ایلدیکی مقام نبوته کورهدرکه حقیقت عیانیه‌در ویاخود ظاهره مبنیدر وجود خارجیسی اولدیغی جهتدن والاحق اولدیغی حالده ینه خیالدن خالی دکلدر بعد ذا حس حرکت وصوت معنالرینه کلور وبعض مواضعده حاسه ایله ادراك معناسنه دخی مستعملدر حاسه اول قوتدرکه انکله اعراض جسمانیه ادراك اولنور حواس مشاعر خمسه دیرلر وخواب حسی دنلدی زیرا حس ظاهره متعلقدرکه آنك سببی ایله ضیاء روح طاهر بدندن منقطع اولور (معنای بیت) بودرکه عارف باللهك شو حالی که یقظه حالنده احوال دنیادن بی شعور اولدیغیدر الله تعالی اندن جزئی وبرنمونه یی کوستردیکه عامهٔ خلقی هم خواب حسی قاپدی وزبون ایلدی وغلبه قلدی شویله که اول خواب سببیله احوال بشریه واحکام ظاهره دن بی خبر وبی ادراك اولدیلر کویادائرهٔ ولایته قدم باصوب حقه توجه واقبال وانسلاخ بولدیلر معلوم اوله که نوم راحت بدن ومجاهده اتعاب بدندر پس ایکیسی متضاد اولورلر وحقیقت نوم حواس قلبی فتح ایچون حواس بدنی سد ایتمکدر • ومنامده حکمت بودرکه روح قدسی ویالطیفهٔ ربانیه ویانفس ناطقه بوجسم سفلی یه تعلق حسبیله غربته دوشمش وآنك اصلاحنه وجذب منافع ودفع مضارینه مشغول اولمش واندهٔ محبوس ومقید در مادامکه انسان یقظانددر پس چون خوابه وارسه مکان اصلی ومعدن ذاتیسنه ذاهب اولوب لقاء ارواح ومعرفت معانی وغیوب واسطه سیله مستریح اولور زیرا عالم ملکوته ذهابی وقتنده شول معانی یه ملاقی اولورکه عالم شهادتده آنك

•رقم• یازیدر خط کبی مرقم کسمرله آلت رقم و کتابتدر که قلمدیدکاریدر وبوراده رقم وتقلیب ورقودی جمعده مناسبت ظاهره واطافت زائده واردر زیرا رقیم اصحاب کهفك قریه سی ویاجبلی ویاکلبی اسمی ویا برلوح رصاصدر که آنده نسبلری واسملری ودینلری ونه سببدن فرار ایتدکاری مرقوم ومنقوش ایدی • جنبش • جنبیدن لفظندن اسم مصدر در دپرنش وحرکت معناسنه (معنای بیت) بودرکه اولکمسه که رقم وخطده کاتبك پنجه سنی کورمیه فعل کتابتی قلمك جنبش وحرکتندن ظن ایدر مع هذا قلم واسطه وآلت حرکتنده مؤثر اولان کاتبدر قلم آلت النده مسخردر پس محجوب اولان نفس قلمه ومکاشف اولان صاحب قلمه نظر ایدر انکیچون اهل فنا برنسنه نك بوزندن منفعل اولمازلر مثلا نبی بلدو یا ضرب ویا غیری طریقیله اذی وجفا اولنسه لر بیلورلر که بو ایشلرده واسطه اولنلر کاتب الندہ قلم کبیدر بناء علی هذا کاتب حقیقی اولان حقه نظر ایدرلر وقلم وار اولان وسائطدن شکایت ایدوب اغلمزلر وهر کاری الله تعالی یه اضافت ایدرلر که موثر حقیقیدر واول تأثیر وتقلیبك تحتنده فناء تام بولورلر شوقدر واردر که اصحاب کهفی تقلیب ایتمك منامده وبونلر یقظه ده واقع اولدی ولکن ایکیسی دخی حقه اضافت بولدی پس بوندن اخذ اولندیکه اول معنایی که اهل منام اولنلر منام حالنده مشاهده ایتدیلر اهل فنا آنی یقظه حالنده مطالعه قلدیلر زیرا حسك انلره کوره حجابیتی یوقدر بلکه روح مجسم مرتبه سنده تمثل وارواح عالیه کبی روحن و تشکل ایلمشلردر سائر اهل حجاب ایسه بویله دکلدر انکیچون منامله احوال عالمدن منسلخ اولورلر وعالم مثاله دخول ایتمکله چهرهٔ مقصودی مکاشفه قیلورلر وبوندن فهم اولندیکه خواص ناس عوامله مشترکلر ویقظه حالی ایله متفرق ومتمیزلردر (لمحرره) •عاشقه اولسه قچن لطف لطیف • جسد یکروح وش ایدر تلطیف • بولطافتله او جسم پاکك * براولور چشمنه لطیف کثیف

شمهٔ زین حال عارف وانمود

خلق راهم خواب حسی درربود

• شمهٔ • جزئی نسنه معناسنده استعمال اولنور تفصیلی کذر ایتمشدر • زین • اصلنده زاین در تخفیف ایچون لفظا وخطا همزه ساقط اولمشدر این قریب

عبارتدر حيوت وعلم وقدرت وارادت وقول كبى وانامل انسان بو صفات خسك مظاهر يدر واصبعين جمال وجلاله اشارتدر يدين كبى كه جمالك حكمى بسط وجلالك اثرى قبضدر وقلب مؤمن بو ايكى ميانده در (معناى بيت) بودر كه عارف بالله وحقدن آكاه اولان كبجه وكوندز يعنى جميع اوقاتده وجمله احوالده احوال دنيادن ايومش وكوزلرين آلايش غفلتدن يومش وماسواى حقدن ذاهل وبى شعور در بناء على هذا قلم كبى حق تعالينك پنجهٔ تقليب ودست تصرفنده در يعنى كاتبه قلم مسخر اولوب نوجهله ديلرسه آنى تحريك ونه كونه رقم استرسه تخطيط ايتديكى كبى عارف بالله دخى فنا وتسليم تام ايله حقه منقاد وآنك دست تصرفيله مقبوض اولمغله حق تعالى مرادى اوزره آنى برحالدن برحاله نقل وبرصورتدن برصورته تقليب ايدر اصحاب كهفى تقليب ايتديكى كبى نتكم قرآنده كلور (ونقلبهم ذات اليمين وذات الشمال) الحاصل قلم كاتب النده واصحاب كهفك تقلبلرنده بى شعور واختيار اولديغى كبى اهل الله دخى حركات وسكناتده بى اختيار وبى شعورلردر پس جميع تقلبات واوضاع اهل فناحقه مضاف وآنك تأثيرينه منسوبدر وبونده اشارت واردر كه بلاواسطة المشايخ اولان تربيه هرچند حقه مضاف اولوب مريد اولان كمسه استسلامده غسال النده ميت كبى اولسه دخى ينه مبلغ رجاله بلوغ ومقام كمله وصولى مدت مديديه موقوفدر اصحاب كهف كبى كه اوچيوز طقوز ييل تقليب اولنديلر فاما خلفاء حق وصور لطف مطلق اولان مشايخ وساطتيله تربيه اولنان مريد مدت قليله ده مقصوده دسترس بولور زيرا بوصورتده اخذده سهولت واردر نظيرلرى ثمرات جبليه وفواكه بستانيه در يعنى جبالده حاصل اولان ميوه لر تربيه واسطه سيله اولمامغله زمان طويلده وجوده كلديكندن ماعدا تمكين ولذيذ دخى دكلدر فاما بساتينده تربيهٔ دهاقين ايله حصوله كلن ميوه لر هم زمان قصيرده وجود پذير وهم شهى ومرغوب اولور (لمحرره) باغ عالمده ميوه در انسان تربيه ايله اولور بتر آسان شو يلكه بى تربيه درعالمده بى نمكدر ثمر كوه بسان

آنكه او پنجه نه نبيند در رقم
فعل پندارد بجنبش از قلم

موتی در بو جهتدندر که تنزیلده کلور (وتراهم ینظرون الیك وهم لایبصرون) نتکم اصحاب کهفك دیده‌لری منفتح ایدی ولکن فی الحقیقة رؤیتدن مأخوذلردی وانسان حقیقی عندالخلق احیاء صوریه وعندالله احیاء صوریه ومعنویه در وفناء تام اهلی اولدقلری جهتدن انلره موتی دیمك دخی وجهدر زیرا ارادات نفسانیه وملاحظات ماسوادن فنابولمشلردر بوسببدندر که حدیثده کلور (من اراد ان ینظر الی میت یمشی علی وجه الارض فلینظر الی ابی بکر) پس بوموت ونوم مقبول و(الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا) خبرنده مذکور اولان موت ونوم غیر مقبول زیرا بونومله مراد نوم غفلت وموتله مراد موت اضطراریدر بوخسه ماسوای حقدن ذهول وموت اختیاری دکلدرو بوندن غیری کلام دخی آیت مذکوره اوزرینه بعض تحریراتمزده درکه بطریق الورود در بعدذا بیتده مندرج اولان مرم لفظی بحسب المعنی زیاده موقعنده واقع اولمشدر زیرا ایهامدن خالی دکلدر نتکم قرآنده کلور (لواطلعت علیهم لولیت منهم فرارا) یعنی اکرسن اصحاب کهف اوزرینه مطلع وهیئت غریبه وموحشه اوزرینه تام اولدقلرینه ناظر اولسك فرار طریقیله انلردن روکردان اولوردك ونظر اتمکه تحمل ایده مزدك اکرچه بومعنی فی الحقیقه انلرك مشتمل اولدیغی امورغریبه یه وقوف واسرار عجیبه یه اطلاعندندر والا افراد امتك فرار ایتدیکی نسنه‌دن نبی عظیم الشان نیجه فرار ایدر پس مرم ایهام ایدرکه کویا اورکوب فرار اتمك آنلرك دیده‌لرینك انفتاحی وهیئتلرینك زیاده هیئتندندر ولله درالناظم العارف (لمحرره) صورت قهره باقوب ایتمه فرار • لطف معنی یوزندن ایله قرار •

﴿ خفته ازاحوال دنیا روز وشب ﴾

﴿ چون قلم درپنجهٔ تقلیب رب ﴾

• قلم • قامشدر ویاخود بونلدقده اسمیدر بوراده مراد بودر • پنجه • پنج بشدر پنجه اسمدر معروف اولان مسمی ایچون پس آخرنده هاء غیرملفوظه نسبت واختصاص ایچون اولور لسان فارسیده نظاری چوقدر غنچه ونظارّی کبی • تقلیب • برنسنه‌یی قلب اتمك یعنی چویرمك ودوندرمکدر بونده پنجه وتقلیب تمثیل طریقیله در وحدیثده کلور (قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن) معلوم اولهکه اصابع الرحمن صفات حقدن

حالنده حاصل اولان معنی بونلره یقظه‌ده دخی حاصلدر زیرا حق تعالی
قرآنده بیوردی (هم رقود) بوندن اورکه ونفرت ایله مضطرب
اولوب انکاره دوشمه زیرا برکسنه‌نك ادراك ایده مدوکی نسنه‌نی
قرع ایتسه انکاره مسارعت ورده مسابقت ایدر وانسان یقظه
حالنده نیجه راقد ونائم ومتحرك وساكن اولوب ضدینی جمع ایدر
پس بویله دیدیکی وانکار ایلدیکی قبیحدر وواقعه مطابق دکلدر
زیرا اصحاب کهفك دیده‌لری هیئت ناظر اوزره منفتح اولدیغی
حالده اوچیوز طقوز سنه اویودیلر صکره حق تعالی انلری احیا ایلدی
یعنی منامیلرندن بعث وایقاظ ایتدی نتکم سورهٔ کهفده مبیندر (پس
بو معنانك عبارتی اصحاب کهف صوری واشارتی اصحاب کهف
وجود حقیق حقنده در یعنی اهل الله دخی یقظه حالنده حسله مشتغل
ومعاملات خلقده متوغل ایکن روحلری عالم معنایه عارج وجسدلرندن
کویا خارجدر شویله که نائم اولان کمسه حس دن مأخوذ اولدیغی کبی احوال
اجساددن بی شعورلر واحکام ابداندن منسلخلردر نتکم (الم نشرح لك
صدرك) بوسره رمز ایدر یعنی عارفده شرح صدر واقع اولدقده خلقله
حقدن وبالعکس محتجب اولماز وبو معنایه تلویح ایدر اول حدیث
صحیح که کلور (صنف من اهل الجنة لایستتر الرب عنهم ولا یحتجب) وبو
معنی یقظه ومنام حالنده شاملدر نتکم (ینام عینای ولاینام قلبی) اکا
شاهدر اهل الله ایسه جنت عاجله‌ده در (پس انلرك دیده‌لرندن
حجاب بالکلیه مرتفع اولوب هرحالده روحلری جمال حقله مستأنس
واحوال عالمدن بی خبرلردر وآیهٔ مذکوره‌ده بطریق الاشارة
بر معنی دخی واردر که کهف وجود مجازی اصحابنه کوره‌در پس
دیمك اولور که سن کهف وجود مجازی اصحابنی کوزدکده ایقاظ
واحیا ظن ایدرسن زیرا حیات وآنك لوازمی اولان صفاتله بحسب
الصورة متصفلردر حال بوکه حقدن غافللر وحقیقت حیاتدن محروملر
وصورت احیاده موتی لردر زیرا انسان حیوانینك حیاتنه اعتبار
یوقدر انکیچون قرآنده کلور (اومن کان میتا فاحییناه) الآیة بلکه
انسان حقیقینك حیاتنه اعتبار واردر انکیچون قرآنده کلور (احیاء
عندربهم) الحاصل انسان حیوانی عند الخلق احیاء وعند الله

وزبان ایله ترقی وتنزله واین فلان و آن فلان ایله مراتب واطواره
اشارت واردر زیرا مادامکه روح سلطانی علاقات بدنیه دن خلاص
وعوائق نشأۂ عنصریه دن نجسات بولمیه اطوار و مراتب ایچره ترقی
وتنزلدن خالی دکل وافکار تقلبات ایله مبتلادر پس چونکه کندی
مقامنه عروج وذروۂ عالم ملکوته صعود ایدوب سیروسلوک تمام اوله
وقیودوبرازخدن کذر ایدوب سود وزبان ملاحظه سندن سلامت
بوله بردخی کدر قالماز بلکه موتایه وپامنامده اولنلره ملحق اولور الحاصل
غم واندیشه عالم اثنینیت ومقام تفرقه نك حکمیدر عالم وحدته
وصولده ایسه شرکت وجود محواولوب اضافات وقیوددن اثر قالماز
پس وقت تجلی وقت استتار کبی دکلدر و مقام فنا و بقا بری برینه
مغایردر بوجهتدندر که ارشاد ناس ایچون مقام بقایه رد اولنان
مرشدلر اخص ناسك مبتلا او لدقلری اوجاع ومصائب وانواع بلایا ایله مبتلا
اولوب سائرلردن فرقلری قالمز اکرچه بحسب المعنی میانده فاروق عظیم واردر

﴿ حال عارف این بودبی خواب هم ﴾
﴿ کفت ایزدهم رقود زین مرم ﴾

عارف حق تعالینك ذات و صفات واسماء وافعالنك اسرارنه
واقف اولاندر نتکم عارف بالله درلر عالم بالله دیدکلری کبی وحدیثده
کلور (ان من العلم کهیئة المکنون لایعلمه الاالعلماء بالله) *ایزد* زای معجمه نك
فتحیله لسان فارسیده باری تعالینك علمیدر لسان عربیده کی لفظة
الله ولسان ترکیده تکری وچلب کبی *هم رقود* قرآنده اصحاب کهف
حقنده کلور (وتحسبهم ایقاظا وهم رقود) ایقاظ یقظك جمعیدر
قافك کسری و فتحیله یقظان معناسنه که اویانق کمسه‌در رقود
راقدك جمعیدر نائم معناسنه که یقظانك ضدیدر ولکن بعضلر قاتنده
رقادك کیجه‌یه اختصاصی واردر یعنی ای خطابه صالح اولان کمسه سن
اصحاب کهفی اویانقلر ظن ایدرسن هیئت ناظر اوزرینه کوزلری آچق
اولدیغندن حال بوکه انلر منام حالنده‌در *مرم* نهی حاضردر
زیرا میم ناهیه درعربیده لا کبی رم فتحیله امردر رمیدندن اورکمك
معناسنه (معنای بیت) بودرکه عارف بالله وواقف عن الله اولانك
حالی هم بو اولور بی خواب و بی منام یعنی غیر یلرك روحلرینه منام

بونده اشارت وارد رکه وجود انسان بر زندان کبیدر که حواس
ظاهره انده اهل زندانه مشابه وحواس باطنه حرم وخدام سلطانه
مماثلدر وچون انسان منام ویا انسلاخ ایله حس دن مأخوذ اوله
حواس ظاهره وباطنه به ادراك وشعور قالماز بلکه جمله سی معطل اولور
وتدبیردن شویله قالور زیرا سلطانك غیبتی فتنهٔ سپاهه باعثدر
نتکم شمرویسی ده کلور * عشاق بر برینه دوشر کورمسه‌ده سنی *
اولور همیشه غیبت شه فتنهٔ سپاه * زیرا فتنه‌دن مراد عدم انتظام
اموردر مطلقا انتظام وجود ایسه روح سلطانینك تعلقنه منوطدر
وبوندن فهم اولنورکه روح سلطانی بو جمله‌دن فنا بولدقجه منزل
وصله یول بولماز کرچکه کمالاتی دخی بونلرك وساطتیله حاصلدر
ولکن فی نفس الامر حواس ظاهره حجاب ظلمانی وحواس باطنه حجاب نورانی
مقوله سیدر وبوایکی حجاب دخی نور الانواره پرده‌در وحجاب نورانی حجاب
ظلمانیدن صکره‌در یعنی عروجا ومعکوسدر یعنی نزولا وکیجه محل وقاع
اولدی زیرا ذوق وصلت وقربته رمزایدرکه بحسب الغالب کیجه ایچنده
معراجله حاصل اولور فاعرف جدا * والله المعین * وعلیه التکلان *

* نی غم واندیشهٔ سود وزیان *

* نی خیال این فلان وآن فلان *

* خیال * یقظه ویا منامده تشبه ایدن صورته دیرلر که قرالتی ایله تعبیر
ایدرلر بوراده تخیل وتصور مراد اولنور یعنی برنسنه‌یی قوت خیالیه‌یه
القا ایتمك بعده ذا بو کلمهٔ بو محلده زیاده موقعنده واقع اولمشدر کما لا یخفی
فلان ضمنه اسماء عقلادن کنایه‌در معرف باللام اولسه غیره اطلاق
اولنور (معنای بیت) بودرکه مرغان ارواح منامله اقفاص اجساددن
طیران واول قیددن خلاص اولدقلرنده نه سود وزیانه متعلق غم وفکر
قالور ونه بو شخص واول شخصی تخیل وتصور قالور بلکه بو جمله‌نك
صوری آیینهٔ دلدن زائل اولور ولوح خاطر صورت هیولانیه‌ده بولور
بوندن اخذ اولنورکه انسانك بو اندیشه وخیال ایله مبتلی اولدیغی
روح سلطانینك جسده تعلقی حسبیله‌در انکیچون حیوانات مجرده‌ده بو قید
یوقدر زیرا انلرك روحلری روح حیوانیدر فقط وبونده سود

بردن * روح ایسه قبل التعلق بو محکومیتدن آزاد ایدی فامابعد التعلق غیره محکومیت ایله شدته دوشدی پس هر کاه که منام ویاغیری وجهله بدندن مفارقت ایده قیدتدبیر وحکومت وبند محکومیتدن قورتلور وبوستانده کلور * نکهبانی ملك ودولت بلاست * کدا پادشاهست نامش کداست * یعنی کدا ودرویش مقوله سی کسه نك حاکمی ومحکومی اولمق حسبیله باشنه سلطاندر پادشاه ایسه غیرك قیدیله مقید در سبب ثقلت وشدت روح بودر که روح سلطانینك کرچه بدنه حلولی یوقدر فاما تدبیر وتصرف ایله اکا تعلق ایتمشدر بدن ایسه کثیف وروح ایسه لطیفدر ولطیفك کثیفه تعلقی همان بر مرغی قفسه حبس ایتمك کبیدر (پس قفس جوهوادہ طیراندن مرغ پابند اولدیغی کبی تعلق مذکور دخی عالم علویده سیراندن روحه کند اولمشدر وعالم علوی آنك جلوه کاهیدر بناء علی هذا هرکاه که مقام اصلیسنه عروجه سبب حادث اوله بدن منامله مستریح اولدیغی کبی روح دخی اصلنه رجوع ایله سکون بولور (سؤال اولنورسه که روح سلطانی منام ویاانسلاخ ایله بدندن مفارقت ایدیجك بدن نه ایله قائم اولور (جواب بودرکه روح حیوانی ایله قائمدرکه روح سلطانینك پرتویدر وبوروح بدنه ساری ومبداء آثار وحرکاتدر * نتکم عنوان کتابده کذر ایتدی *

شب ززندان بی خبر زندانیان

شب زدولت بی خبر سلطانیان

* زندانیان * زندان اهلی یعنی زندانده محبوس اولنلر وسلطانیان سلطان اهلی مقصود سلطنت اهلی دیمکدر تاکه ماقبلنه موافق اوله فافهم (معنای بیت) بودرکه کیجه ایچنده وخواب حالنده اهل زندان اولنلر زنداندن واهل سلطنت ودولت اولنلر دخی دولت وسلطنتدن بی خبرلر وناکاهلردر زیرا منام ایله حسدن غائب اولوب زندان ودولت ملاحظه سی قالماز شویله که زندان ایله سرای براولور واهل ذلت ایله عزت برابر اولور نتکیم دیمشلردر * پادشاهیله کداسی هله یکسان انجق * الحاصل اهل حبس وقید اولان خواب ربوده آزاد اولدیغی کبی اهل اطلاق اولان دخی بند بدندن مطلق اولور

صلی الله علیه وسلم جمیع ارواح عالیه ایله اجتماعدن متمکن ایدی شیخ
حضرتلری دخی صحت وراثت حسبیله متمکن اولدی و بو آیتده طریق
تأویله سلوك ایتمك قلت فهم سببیله منزل مقصوددن دور اولمغه دلالت
ایدر والله علی کل شئ قدیر (لمحرره) * ضعف ادراکله بلنمز بو *
* قوت کشف کرکدر یاهو * بوکا له ابر شمك استرسك *
* عشقله عقل قاصرك وآر بو *

﴾ می رهند ارواح هر شب زین قفص ﴿
﴾ فارغان نی حاکم ومحکوم کس ﴿

* رهند * رهیدندن مضارعدر رهیدن قورتلمق معناسنه‌در * قفص *
بزده موجود اولان نسخهٔ قدیمهٔ مصححه‌ده صادله واقع اولمشدر
فاما ظاهر اولان کس لفظنه موافقت ایچون سین ایله اولمقدر صادله
عربیدر محبس الطیر معناسنه وعجم سین ایله قفس دیر و صادله
دخی استعمال ایدر فاما لسان فارسیده اصلده صاد حرفی یوقدر
زیرا صادده صفت استعلا واطباق مجتمع اولدیغی جهتدن غلظتدن
خالی دکلدر پس اولکه بوداده صادله مستعملدر یا غیری السنه دن
منقولدر قفص کبی ویا تحریفات عوام دن کلمشدر صد کبی
یعنی صد لفظی که یوزدیمکدر مائه کبی اصلده سیندر صکر تحریف
عوام وغلبهٔ استعمال ایله صادله تلفظ وکتابت اولندی * نی حاکم کس
ونی محکوم کس تقدیرنده در نی اصلنده نه‌در نون نافیه وهاء غیر
ملفوظه ایله نامرد ونادان وامثالنك نوناتی دخی بویله‌در ولکن کاه
اولور که هاء غیر ملفوظه دن بدل یاء ملفوظه کتوروب کسر نونله نی دیرلر
ونقدر مابعدی یا اولان نون نافیه وار ایسه فتحی وکسری جائزدر
نتکم نیامد دیرلر فتحله وکسرله (معنای بیت) بودر که مرغان
ارواح هر کیجه اقفاص ابداندن خلاص اولوب قورتلورلر فارغ
وآزاده اولدقلری حالده که نه کسه‌نك حاکمی ونه کیمسه‌نك محکومیدر
زیرا بدنه تعلقلری اولدیجه اعضا وقوانك حاکمی وذی روحك محکومیدر
فاما بدندن مفارقتدن صکره بو معنی زائل اولور اکرچکه محکوم
حق اولمقدن خالی دکلدر (بوندن فهم اولنور که حاکمیت ومحکومیت
قیدوعلاقه قبیلندندر نتکم کلستانده کلور * سخت است پس ازجاه تحکم

زيرا اجزاء بدنك حركات واعضانك بري بربله التيام وارتباطی
روحله در پس روح بدندن مفارقت ايدیجك بدن عملدن معطل
واجزاسی كويا متفرق وپريشان اولور وكيجه يی تخصيص
بالذكر ايلدی زيرا منام بحسب الغالب كيجه ده اولور اكرچه
بحسب الحاجه كوندزده دخی اولورسه نتكم قرآنده كلور (ومن آياته
منامكم بالليل والنهار) وانسلاخ دخی منامه قياس اولنه بوسببدندر كه
رسول الله عليه السلام وحی الهی وارد اولدقده ظهرلری اوزرينه
استلقا ايدرلردی زيرا اول وقتده روح انسانی تدبيردن مشتغل اولمغله
جسمك قيام وقعودنی حفظ ايدر نسنه قالماز بناء علی هذا جسد دخی
اصلنه رجوع ايدركه لصوق بالارض در (وموت حالی دخی بويله در
ولكن منام وانسلاخ حالنده روحك ضوئی جسدك ظاهرندن
منقطع اولور فقط فاما موت حالنده ظاهر وباطندن منقطع اولور
جميعا بوجهتندركه خبره كلور (النوم اخو الموت) بعد ذا منام
عوام ناس وانسلاخ خواص ايچوندر زيرا عالم جسددن مأخوذ اولوب
عالم مثاله وارواحه ترقی وعروج اتمك اهل مكاشفه نك شانيدر وبومعناده
دخی متفاوتلردر (زيرا هر مكاشف بقدر الصف معراج ايلر
(مرويدركه شيخ اكبر قدس سره الاطهر حضرتلری اوچ وجهله
ارواحله اجتماعه قادر ايدی ديلرسه مراد ايتديكی كمسنه نك روحانيتی
بوعالمه استنزال ايدر وآنی صورت مثاليه ده متجسد ادراك ايدردی
شويله كه اول صورت مثاليه انك حيات دنياده اولان صورت
حسيهٔ عنصريه سنه مشابهه واول شكل وهيكلده ايدی بعينه
من غير نقصان وتغيرو تجسد ايدن مثالك ارواح اوليايه اختصاصی
يوغيدی بلكه انبيابی دخی عموما صور حسيه لری اوزره ادراك ايدرلر
وسائر امم سابقه وامت لاحقه دن ديلدكلرن كوررلردی وديلرسه
اوروحی منامده احضار ايدردی وديلرسه كندی هيكلندن منسلخ
اول روحله مقام علويده مجتمع اولوردی وبوتمكن مذكور واقتدار
مسطور شيخ حضرتلرينك صحت وراثتلری آيتندندر وبومعنايه
اشارت ايدوب قرآنده كلور (واسئل من ارسلنا من قبلك من رسلنا)
الآية پس بوآيتده خطابك مقتضاسی بودركه رسول الله

قورتلمز و وزیری لئیم ایله وصف ایلدی زیرا بدخوی اولدیغندن اوغری اولمشدر بدخویلرندن بری حرص درکه خلقك مالنی سرقه ایلر وبری دخی بخلدرکه امساك ایلر و بری دخی اخفاء عیبدرکه خانه صاحبنك چراغی افروخته اولدیغن استمز تاکه کندینك عیبی ظاهر اولمیه (پس نفسك حالی دخی بوکا قیاس اولنه زیرا ظلمتك عیبی نورله ظاهر اولمغله نفس دخی ظلمانی اولدیغی جهتدن خانهٔ دلده نور هدایت مشتعل اولدیغن استمز وقلب وروح حقدن فیض تجلی بولدیغندن منقبض اولور وحسود درکه جاری اولان دلك سوء حالن استر وظلمانی اولماسندن انبساط بولور وبخیلدرکه انانیتنی بذل وناسوتیتنی طریق لاهوتیتده افنا ایلمز دائما قلب وروحك خلافنه چالشور مکر اول قلبه که حقدن عنایت اولوب تزوبر نفسه الدائمیه وشیطانك آتش وسوسه سنه یانمیه ودام ماسوایه طوتلمیه وکمند علاقاته کرفتار اولوب قالمیه * والله المعین *

* هر شبی از دام تن ارواح را *
* می رهانی می کنی الواح را *

* کنی * کاف عربینك فتحیله درکه کندندن قوپارمق معناسنه * الواح * لوحك جمعیدر صحیفهٔ عریضه معناسنه خشب اولسون عظم اولسون بوراده الواحدن مراد ابداندر تشبیه طریقیله نتکم صائب شعرنده کلور * صحبت غنیمت است بهم چون رسیده ایم * تا که دکر بهم رسد این تخته پارها * بوندن اخذ اولنور که دام الواحدن دخی اتخاذ اولنور پس دام لوحی پاره پاره اولسه ایچنده محبوس اولان مرغ وصیدار آزاد اولدیغی کبی جسد دخی منام ایله حسدن متعطل اولسه روح آزاد اولور و بدنه اولان تعلق منقطع اولوب آشیان اصل اولان عالم ارواحه طوغری یول بولور (معنای بیت) بودرکه یاالله هر کیجه دام وکمند کبی اولان تندن ارواح انسانیه ونفوس ناطقه یی صالیویرر وآیریرسن وارواح کبی اولان جسدلری قوپارر و پاره پاره ایلرسن یعنی الواحدن معمول ومتخذ اولان دام پاره پاره اولسه ایچنده محبوس اولان نسنه آزاد اولدیغی کبی منام ویا انسلاخ حالنده دخی علاقهٔ روحی بدندن قطع ایدوب بدنی متعطل قیلوب وروحی اندن آزاد ایدرسن

اعضاسنك آخريدر * زيرا صورعالم مطلقا صورت حقيقيهٔ انسانيه يه اعضا كبيدروبونشأهٔ حقيقيهٔ انسانيه اندن ظاهر اولان صورتك آخريدركه جميع صوره اعضا كبيدركه انكله قائمدر پس صورت سفليهٔ طبيعيه ونفسانيه نك تحتنده مزالق اقدام چوق وكمند ودام اولاجق حيل وخدع خفيه حددن ارتوقدر ولكن قلب وروحه عنايت حق اوليجق غصه وغم قالماز و بريسى دام تزوير وكمند تسويله كرفتار اولماز * وبونده مرشد كامل دخى داخلدرز يرامظهر سرحق ومطلع نور مطلقدر پس سالك اولان آنك نور ارشادى ايله طريق وصله مهتدى اولوب وبندغم فراقده قالمز وقدم بقدم كيدوب بولن ياكلمز ومرغ دلى دام قيودوبرازخدن تخليصه مجال بولورو آنكله رفاقت سببيله نور انس ايله مستأنس اولوب هر دورلى وحشتدن قورتلور فطوبى ان كان الله معه وكان المرشد رفيقه (لمحرره)
* بڭله يار اولورسه يار كرچك * ديم اغياره وارندن الك چك *
* بنى صيد ايتدى دام صحلحه چون * دلمدن كتدى اندوه چكاچك *

﴿ چون عنايات بود باما مقيم ﴾
﴿ كى بود بيمى ازان دزد لئيم ﴾

* عنايت * بركيمسه نك هدايتنه ارادت حق تعلق ايتسه اسباب مراد اكا ميسر وطريق طلب مطوى وجاده ومحجهٔ بيضا اوزرينه محمول وسر تدبير نفس موهوب وهرنسنه اكا تحبيب اولنوب انكله منعم اولور وبرنسنيه بغض ومقت ايتمز مكر الله تعالى نك تأديب شرعى طريقيله مقتله امر ايتديكى اوله عنايت ديدكارى بو جمله دركه ذكر اولندى * لئيم * كريمك ضديدر زيرالؤم ضم وهمزه ايله ضد كرمدر (معناى بيت) بودركه اى حق چونكه سنك عنايتلرك بزمله مقيم وثابت اوله بزدن انفكاك وانقطاع بولميه جق خوف اولور اول دنى الاصل وردى الوصف اولان اوغريدن يعنى بدخواه اولان بزه ظفر بولماز وبزه تسلط ايله نائل مرام اولماز بلكه بز سنك عنايتكله بى خوف و بى باك چراغ افروز اولورز وشمع هدايتله خانهٔ دلى روشن قيلورز بعده عنايتى جمع ايراد ايلدى انواعى وكثرتى اعتبار ايله انكيچون اقامت وثبات ايله وصف ايلدى زيرا عنايت چوق اولديغنه كوره دوامى اولمسه انسان خوف وخطردن خالى اولماز مثلا اخوان بسيار شفير قبره دك وارمغله ميت و حشتدن

مانع بولندقده اثری نابدا اولدیغی کبی نور داخلینك طلوعنده دخی مزاحم اولدقده حکمی نابوددر ذکر بیت سابقده بیان اولندی * وبونده اشارت واردر که نور مطلق عالم علوی وظلمت عالم سفلیدندر وعالم آفاقك انوارنه شب پره وامثالی ضعف بصردن ناشی طاقت کتور میوب آنك طلوعندن بی حضور واکا منفور اولدیغی کبی نفسك تجلیات وحالاتنه دخی شب پره مثال اولان نفس وطبیعت ظلمت جبلیه‌دن ناشی تاب کتور میوب انك ظهورندن آزرده ومضطربلردر بناء علی هذا بقدر الامکان ازاله واطفاسنه سعی ایدرلر ومقتضالری اولان ظلمتی احیاده چپ وراست اجتهاده کیدرلر وظلمت وجود ایچنده نور الهی مشتعل اولوب (واشرقت الارض بنور ربها) حسبنجه جمیع قوی وحواسك مستنیر اولدیغن استمزلر ونعم ما قیل * راست خواهی هزارچشم چنان * کور بهتر که آفتاب سیاه * پس شعلهٔ شمعهٔ نورانی وپرتو آفتاب تجلیٔ رحمانی استیلر موانعی رفع ومحذوراتی دفع ایتمك لابددر زیرا دیمشلردر که * پادشاه قونمز سرایه خانه معمور اولمدن

* کرهزاران دام باشد در قدم *
* چون تو بامایی نباشد هیچ غم *

* تو * حقه خطاب دربیت آتی ومقام قرینه سیله (معنای بیت) بودرکه اکر ایاقده وایاق التنده نیچه نیچه دام ومصیده اوله چونکه یاربسن بزمله بله سك هیچ غم اولماز واول دامدن اندیشه چکلمز زیرا (فاذاهم مبصرون) وفقنجه سنکله اول دامی کورورز وقیدبند اولمقدن خلاص اولورز واول مهلکه‌ده هلاك اولمقدن نجات بولورز بوراده حقك معیتی بحسب الظ حفظ وحمایت وامثالی معانی یه محولدر یعنی حق تعالی مراد ایتدیکی قوللری عصمت وحفظ ایدر کرکسه ایاغی التنده طوزاق اولسون وحقیقت معیت مکاشفهٔ تامه ایله بیلنور انکیچون اندن کشف رمز وفتح کلام ایتمك منهیدر نتکیم سلطان المفسرین وترجمان القرآن ومظهر خیردعای الناس یعنی ابن عباس رضی الله عنهما بیور (بدوا ما بین الله وابهموا اما ابهم الله) بونده ایاقدن مراد صورت طبیعیه ونفسیه درکه نشأهٔ عنصریه یه دائردر قدم اطلاقنه وجه بودرکه قدم صورتا اعضاء انسانك آخری اولدیغی کبی صورت عنصریهٔ انسانیهٔ دخی مطلقا صورت انسانیه

جانب حقدن اقتداح اولنان آتشه دخی نفس وشیطان وتعلق ماسوی
مانع اولسه مراد اله کرمز پس ظلمت تنده مختفی اولان نفس وشیطان
وعلاقاتی طرد وموانع بشریه وطبیعیه بی ازاله ایدوب اندن صکره
بحسب القابلیه نور الهینك انعکاسنه وتجلی حقك ظهورنه منتظر
اولمق کرکدر ونفسك برنخی تسویل وشیطانك القاو تخسیدرمرویدرکه
شیطانك خرطومی واردرکه انسانك قفاسی طرفنده مدخل معیندن
اول خرطوم ایله قلبی نخس ایدوب القاء وسوسه ایدر بوجهتندرکه
بین الکتفین احتجام ایتمك سنتدر وتقلیل طعام ایله مجاری شیطان اولان
عروقی ومداخل حیل نفس اولان منافذی تضییق وسد ایتمك کرکدر

﴿ می کشد استار کان ایك بیك ﴾
﴿ تاکه نفروزد چراغی ازفلك ﴾

* کشد * کاف عربینك ضمیله مضارع عدرکشتن دن قتل ایتمك معناسنه
بوراده سوبندرمك مراد اولنور اطفاء کبی نتکم بعض مواضعده آتشی
سو بندرمك ضرری اولمایجق مرتبه ستر وتغطیه در * نفروزد * اصلنده
نه افروزددر نون نافیه وهمزه ایله صکره الف یایه قلب اولنوب نیفروزد
وصکره یا حذف اولنوب نفروزد قالمشدر مصدری افروزیدندر افروختن
دخی دیرلر لازم ومتعدی میانده مشترکدر یالکلمق ویالکاندرمق معناسنه
* چراغ * کسرله اصلده شمعك فتیله سندهیانن آتش پاره نك اسمیدر صکره
مجاز آلت مضیءده دخی استعمال اولندی شمعدان کبی فلك مدار النجوم در
(معنای بیت) بو درکه اول دزد نهانی قغلجملری برر برر سو بندرر
وقاوك یانمسنه مانع اولور تاکه فلکدن بر چراغ یالکلمیه وعالم علویدن
بر نور ظهور ایلیه بعدذا بو مقامده ایکی وجهله تشبیه واردر اولکیسی
آفاقه کوره درکه شمس فلك شمعه وستاره لر آتك قغلجملری کبیدر که
چقمقدن حاصل اولان شراره لرده چراغ ایقاد اولنوب خانه لر انکله منور
ومضیا اولدیغی کبی ستاره لرك انواریله دخی خانهٔ عالم بتون روشنالق
بولور وهر بینا آنکله مقصدنه مهتدی اولور وبو تشبیه معکوس دخی
اولسه موجهدر فافهم (ایکنجیسی انفسه کوره درکه قلب انسان شمعه
وقاو وعالم علویدن نزول ایدن کیفیت عشق وحالت محبت وتجلی نار نور
کبیدرکه خانهٔ دله برتو پاش وشعله بخشدر ولکن نورخار جینك ظهورنه

الحاق اولنوب اسم مفعول صیغه‌سی حاصل اولور (معنای بیت) بودرکه چوق آتش قفلجمی دمردن یعنی چقمق دیدکلری آلتدن صچرادی وظاهر اولدی واول یانمش کوکل آنک آتشنی قبول ایتدی وکندی جانبنه جذب ایلدی یعنی قاو دیدکلری نسنه‌نک چقمقدن چقان آتشی قبوله استعدادی اولمغله اول آتشی کندی طرفنه چکوب انکله مشتعل اولدیغی کبی یانق کوکل دخی بویله‌در یعنی مؤثریت وفاعلیت ایله متصف اولان آتش عشق ونور محبتی قابل واندن متأثر ومنفعلدر زیرا قوری قاوده موانع احتراق اولمدیغی کبی دل سوخته‌ده دخی بوقدر وچون ارتفاع موانع اولمیه قابلیت حاصل اولماز مثلا یاش اولان قاو آتش طوتمدیغی کبی ماسوایه تعلق ایدن کوکل دخی ذکر اولنان نار ونوری قبول ایتمز بوسببدندرکه جنین‌ده جسد مستکمل اولمدقجه نفخ اولنماز وکذلک یوم بعثده اجساد موتی مستکمل اولوب حطب یابس مرتبه‌سنه کلمدکجه ارواح ایله مشتعل اولماز وکذلک شریعت وطریقت که جسد کبیدر مستکمل اولمدقجه روح معرفت وحقیقتی قابل اولماز پس بونکله تخلیه واجتناب نصف عمل اولدیغی ظاهر اولدی وبونده اشارت واردرکه قلبک شریعت وطریقت مرتبه‌سنده تأثر وانفعالی کلام حق ومعرفت حقیقت پایه‌سنده عشق حق ونور مطلق ایله‌در * لمحرره * آفتاب عشقدن بولسیدی دل برذره نور * ظلمت نفس وهوی اولوردی بالکلیه دور * موسی دل قابل نور انا الله اولسه * ایلردی شول شجردن صورت آتش ظهور

* ایک در ظلمت بکی دزدی نهان *
* می نهد انکشت بر استار کان *

* استار کان * ستاره‌نک جمیدر همزه ضرورت ایچون زیاده قلنمشدر لسان فارسیده نظایری چوقدر (معنای بیت) بودرکه ولکن ظلمت ایچنده برکزلی اوغری واردرکه قفلجملر اوزرینه پرمق قوروآنی سوندررر وقاوک یانمسنه مانع اولور یعنی بالفرض کیجه ایچنده خانه‌نک ظلمتنی ازاله ونیجه مقاصده توسل ایچون چاقمق چاقوب قاو یاقمق مراد ایدن کسه‌نک حالنه اوراده برکزلی اوغری اعتراض ایدوب آتشک یانمسنه مانع اولسه مقصود حاصل اولمدیغی کبی خانهٔ دلده دخی تنویر باطن واضاءت وجود ایچون

نابد مضارع منفیدر اصلنده نه آیددر (معنای بیت) بودرکه آزآز هر کونه منسوب ومختص اولان اعمال صادقه وخالصه نیچون بزم دفتریمز انبارنده جمع کلمز کرکدرکه هرکون صدق واخلاصله عمل بغدابنی دفتریمزه جمع ایده‌لم وکسبده اولوب خالی ومعطل اوتورمیه‌لم زیرا دیمشلردرکه * قطر الی قطر اذا اجتمعا نهر * نهر الی نهر اذا اجتمعا بحر * پس بو کلام حث وتحریضه محمول اولور وجائزدرکه بو معنانك عدم حصولنك سببندن استفسار اولوب جوابی بیت آتیدن مأخوذ اوله فافهم وصدق مفسد مقابله سنده مصلحه اشارتدر یعنی مداخل انبار مسدود اولسه نفس وشیطان آنده مجتمع اولان اعمال صالحه واحوال صادقه‌یی افساد ایده‌من ونفس صدق مجتمع اولدیغی صورتده اسباب صدقه ویاخود مراتب صدقه محمول اولور یعنی صدق اکرچه امر غیر منقسمدر ولکن مراتب متفاوته‌سی واردر ایمان و یقینك اولدیغی کبی انکیچون ایمان رسمی وایمان عیانی وعلم یقین وعین یقین وحق یقین دیرلر پس مقصود تدریجله ادنادن اعلایه ترقی حالنی بیاندر وبو تقریردن معلوم اولدی شول ذره لفظنك حقیقتی که حدیثده کلور (اخرجوا من النار من کان فی قلبه مثقال ذرة من الایمان) وادنی کلمه‌سنك معناسی که برحدیثده دخی کلور (وذلك ادناه) یعنی حدیث اولده ادنای مراتب ایماندن ذره ایله تعبیر اولندی والا جوهر ایمان منقسم دکلدر وحدیث ثانی دخی آنی مؤیدر یعنی قلبی ایله انکار منکر ایتمك ادنای مراتب ایماندر اعلاسی ید واوسطی لسان ایله تغیردر

﴿ بس ستاره آتش ازآهن جهید ﴾
﴿ وان دل سوزیده پذرفت وکشید ﴾

* بس * باء عربیله بسی معناسنه درکه نیچه نیچه دیمکدر * ستارهٔ آتش * اودقوغی دیمکدرکه اواق یلدزکبی اوددن چقارعرب شراره‌در فتحه‌له وترك قغلجم ایله تعبیر ایلر ولغتده ستاره‌یی یلدز وقوغدر دیمشلر درفاما ظاهر اولان بودرکه تشبیه طریقیله‌در زیرا قغلجمك یلدزه مشابهتی واردر * سوزیده * اسم مفعولدر مصدری سوزیدندر سوختن دخی دیرلر ماضیسی سوزیددر وسوخت دخی دیرلر اسم مفعول ماضیدن مشتقدر ماضینك آخری مفتوح قلنوب فتحه‌یه دلالت ایچون هاء غیر ملفوظه

غیر مصون اولوب خلل وفساد قبول ایتمشدر مثلا نمازك فرائض وواجباتی اولدیغی کبی محرمات ومفسداتی دخی واردرکه انکله اول نماز فاسدوباطل اولور بعض شرائطی موجود اولمق فائده ایتمز وکذلك جمیع شرائط ولوازمنه مقرون اولسه دخی بعض مفسد عمل واردرکه آنك سببی ایله هبا اولور نتکم خبرده کلور (ان الحسد یأکل الحسنات کما تأکل النار الحطب) بو یالکز حسد دیدکاری صفت مذمومیه کوره‌در یاسائر رذائل دخی بوانسه حال نیجه اولور انکیچون خیرات وحسناتی هرطرفدن محافظه لازمدر (بونده اشارت واردرکه برسالك طریق حقده قرق ییل ویا دخی ارتوق واکسك اجتهاد ایتسه حقه واصل اولمدقجه بطلان شانندندر انکیچون نیجه‌لر رجوع ایتمشلر وکلدکاری یولی طوتمشلردر (وسید الطائفه جنید بغدادی قدس سره بیورر (لو اقبل صدیق علی الله الف سنة ثم اعرض عنه لحظة فان مافاته اکثر ممانا له) زیرازمان اعراضده بردولت عظمایه وصول ممکندرکه اندن مقدم اولان ازمنهٔ کثیره‌ده حاصل اولمامشدر (سؤال اولنورسه که حقه وصولدنصکره عصمت وارمیدر (جواب بودرکه واردر انکیچون دیمشلردر انبیا معصوم واولیا محفوظدر وحدیثده کلور (اذا احب الله عبدا لم یضره ذنب) یعنی برسالك مقام محبوبیته قدم وضع ایتسه کناه اشلمکدن محفوظ اولور زیرا عنایت حق دائما آنك تدارکنده‌در شویله که هرحالی بصیرت تامیه مقروندر وصاحبی بیدار اولان خانه‌یی دزد بی رشاد یغما وتاراج ایده‌مز پس غفلت اهلی ایله یقظه اربابنك میاننده فاروق عظیم واردر

ریزه ریزه صدق هر روزه چرا
جمع می ناید درین انبارما

ریزه اواق دیمکدر پاره معناسنه بومقوله مواضعده آزمراد اولنور قایل کبی *صدق* کشینك احوالنده شوب واعتقادنده ریب واعمالنده عیب اولمامقدر وبعضیلر دیدیلر که سرا وعلانیةً حقه موافقتدر وبعضیلر دیدیلرکه صفات نفسانیه شوائبندن تخلصدر وبو معانی فی الحقیقه متقاربدر بوراده صدقله مراد صدق وخلوصه مقارن اولان اعمالدر بیت سابق قرینه سیله *روزه* ده هاء نسبت افاده ایدر انکیچون صومه روزه دیمشلردر زیرا روزه کوندر اکا نسبت واختصاصی واردر

بی اصل شجر طورماز * فاسد اولسه قچانکه اصل درخت * هیچ بر کمسه میوه سن اوماز * (معنای بیت) بودرکه ایشت اول اقدم الاقدمین ومقدم المقربین اولان رسول الله صلی الله علیه وسلك اخبار صحیحه سندن که بیورمشدر بر نماز تمام اولمدی الا حضور قلب وشهود ربه مقارنت ایله تمام اولدی یعنی بی حضور اولان نماز ناقص و پرقصوردر و بلکه مطلقا عدیم الفائده در پس حضورله نماز ادا ایتمکه اول دفع خواطر وسلب هواجس وازالهٔ وساوس لازمدر نتکم دیوان حافظده کلور * غسل دراشك زدم اهل طریقت کوبند * پاك شو اول پس دیده بران پاك انداز* یعنی اول کوز یاشی ایچنده اغتسال ایلدم زیرا اهل طریقت دیمشلردر که اول الواث وانجاس وخصوصا آلایش ذنب وجوددن پاك وطاهر اول اندنصکره اول طیب وطاهر اولان اللهك جمالنه نظر صال ووجود حق که جمله سی وجهدر آنی مطالعه ایله حظ دیده کی آل پس نمازدن طهارت مقدم اولدیغی کبی مناجاتدن دخی تخلیهٔ دل اقدم در وبونده نمازك غیری دخی نمازه ملحقدر تلاوت قرآن وسائر اوراد واذکار کبی یعنی بو جمله ده حضور دل شرطدر و قرآنده غفلتدن نهی اولنوب (ولا تکن من الغافلین) وارد اولمشدر پس غفلت ایتمك کرکدر

گرنه موشی دزد در انبار ماست
گندم اعمال چل ساله کجاست

* چل ساله * قرق ییللق دیمکدر که کثرتدن عبارتدر پس هاء رسمی بونك کبی مواضعده مقدار معناسنی افاده ایدر که ترکیبده لق لفظی ایله تعبیر ایدرلر وآخری مفتوح اولان اسماء مرکبه داخل اولور (معنای بیت) بودرکه اکر بزم انبارمزده بغدای اوغریسی اولان فاره بوغیسه قرق ییللق یعنی چوق زماندن بری سعی واکتساب ایتدیکمز اعمال صالحه بغدایی قنده در یعنی بو قدر مدتدن بری جمع اولنان بغدایی فاره اکل ایدوب افنا ایتدیکی کبی بزم دخی مدت مدیده دن بری جمع ایتدیکمز اعمال صالحه یی نیجه مفسدات وسیئات ازاله واحباط ایتمشدر اکر بویله اولمسه دفتر عملده مسطور طورردی آنکچون نیجه لر روز قیامتده دفتر اعمالی تهی بولسه کرکدر زیرا کسب ایتدکاری اعمالك کیمی ریا وسمعه واغراض فاسده یه مقرون و کیمی دخی آفات وعوارضدن

قضات اوزرينه تصدروتقدم ايتمشلر درصدرك سائر اجزاء جسد اوزرينه تقدمی كبی بوراده صدر صدوردن مراد رسول اللهدر صلی الله وسلم زيرا انبياء ومرسلين سائر مؤمنين اوزرينه فضائل جه وفواضل مهمه يی احرازلری حسبيله تصدرايتمشلردر و بواستعداد كامل وفضل شاملك ثمره سيدركه خبر صحيحده كلور (اول ماخلق روحی) وقرآنده كلور (ورفع بعضهم درجات) زيرا بو بعضدن مراد بعض معهود دركه رسول الله عليه السلامدر تعظيما بعض ايله تعبير اولنمشدر وحديث معراج وامثالی دخی هروجهله صدارتلر ينه دليلدر (لمحرره) اولدی فضلك كنش كبی مشهور* ذره درآفتابكه جمهور *صلوة* ايله مرادصلوة شرعيه دركه اركان معلومه وافعال مخصوصه دن عبارتدر اصلنده لاتم صلوة الابالحضوردرآنكيچون تم تذكيراولنمشدر وجائزدركه صلوة معراج وتوجه وامثالی ايله تأويل اولنه وجائزدركه متن حديثده تم لفظی اولميوب ناظم قدس سره دن بوای ضرورت الحاق اولنه ومحتملدركه نقل بالمعنی قبيلندن اوله *حضور* غيبتك ضديدر وهو استغراق القلب بما هوفيه والافراغ عن غيره وهو بصرف الهمة اليه مقصود حضورقلب مع الرب در ولكن مراتب اوزرنه درسماع خطاب وشهود روحانی وقلبی وخيالی واكاقريب اولان مرتبه كه (ان تعبدالله كانك تراه) ايله تعبير اولنمشدرادناسی حضور قلبيدركه (فان لم تكن تراه فاعلم انه يراك) ديو اشارت اولنمشدر و بعضيلر ديديلر كه علامت كمال نماز اون نسنه دور (اول مشاهده دركه قرة العين درتتكم حديثده كلور (وجعلت قرة عينی فی الصلوة (ايكنجسی استشمام روايح الطاف ربوبيتدر (اوچنجسی انشراح صدردر (دردنجسی لين جلددر (بشنجسی اطمئنان دلدر (التنجسی سرور سردر (يدنجسی راحت روحدر (سكزنجسی وجلدر (طقوزنجسی مناجاتدر (اوننجسی استماع سلام حقدر واوليانك صلوتده مكاشفه لری صفالری مقدار يدر پس برنمازده بونشانلردن بری اولمسه اول نماز استدراج اولور وصاحبنی قتلدن قورتارر فقط يعنی انك ايچون مثوبت آخرت اولماز زيرا لاهی وساهی مقوله سی اولورنعوذبالله تعالی (لمحرره) بی حضوردل اولمزاجرنماز * يقيلود

* ع * مؤمن سجاده باش وكافر زنار خويش * زيرا واومطلق جمع ايچوندر پس بوندن فهم اولنديكه كفر ومعاصى وميل ماسوادن اجتناب اتمك ايمان وطاعت واقبال حقدن مقدمدركه تخليه بابندندر پس تخليه اصل اولدى انكيچون ديرلركه تضييع اصول ايدن وصولدن محروم در (و بوندن اخذ اولنور كه اجتناب واكتساب معا دور ايدر واول كه هند طائفه‌سى خسته‌لرينه بالكز اجتناب طريقيله معالجه ايدرلر يعنى پرهيزى تجاوز ايترلر حكمته مخالفدر زيرا پرهيز تمام اولدقده اكتساب بابندن دخى معالجه لازمدر بوسببدندركه الله تعالينك صفات سلبيه وصفات ثبوتيه‌سى واردر حضرت ابراهيم عليه السلامه كلنجه امم انبياده غالب اولان سلبيه وتنزيه ايدى صكره صفات ثبوتيه آثارى ظهور ايلدى (بوسره اشارت ايدوب حديثده كلور (اول من يكسى من الخلايق يوم القيمة ابراهيم) واول اكتساب صكره اجتناب بوانسه ناقص وموقوفدر نتكم كفارك ايام كفرده اشلدكلرى حسنات موقوف طورر كفردن اجتناب ايدوب ايمان كتورورلرسه مقبول اولور نتكم صحتنه دلالت ايدر آثار واردر واولكه كفر يله عمل محبوط اولور ديمشلردر مصر اولنلره كوره آخرتده عدم انتفاعنه محمولدر مرتده بعد التجديد تكرار حج لازم كلمك وقت حجك بقاسنه بناءدر پس بلا اجتناب ولو بعدحين اكتسابك فائده‌سى يوقدر بناء على هذا شريعت اهلنه كركدركه معاصى اوزرينه مصر وحقيقت ار بابى دخى ميل ماسواده مقيم اولميه‌لر (وأتوا البيوت من ابوابها) مصداقنجه مقاصده وسائل ايله توسل وحقائقه طريق مخصوص ايله توصل ايده‌لر والاضال ومضل اولورلر * لمحرره * چشمكى ماسواى حقدن يوم * صكره ديدارينه ملاقات اوم

* بشنواز اخبار آن صدر صدور *
* لا صلوة تم الا بالحضور *

* صدر * سينه دركه جارحه مقوله سيدر جمعى صدوركلور برنسنه‌نك مقدمى ايچون استعاره اولندى صدر قنات وصدر مجلس وكتاب وكلام كبى بوسببدندركه قاضى عسكرلره صدرين ديرلر زيرا جميع

وجود فنابولور ورزق شهود اکسلور ومفسداتك حواس ظاهره يوزندن مداخله سی غالب اولمغله حفره تعبيرابلدی تتكم بركسه نك قلبنه فكر فاسد دخول اتسه رؤياسنده خانه‌سی ديواری حفر اولنوب ايچروسارق دخول ايتمك صورتنده تمثل ايدر پس حواس ظاهره وقوای باطنه‌يی ضبط ومحافظه ده زياده صعوبت واردر

اول ای جان دفع شر موش کن

وانکهان در جمع کندم جوش کن

* آنکهان * اصلنده انكاه در آخرنده اولان الف ونون معنای ظرفيت افاده ايدراول وقتده وآندن صكره ديمكدر بامدادان وصبحكاهان ونو بهاران وامثالنده اولان الف ونون دخی بويله در (تتكم دستور العمل نام كتابده مصرحدر بوخسه ادات جمع دكلدر تتكم بعضيلر ذاهب اولمشلردر (معنای بيت) بودر كه ابتدا ای جان مرتبه سنده محبوب وياخود مبدأ حس وحركت اولان حياتله متصف اولان كشی فاره‌نك شرنی دفع وانبارده مداخلنی سد ومواتعنی رفع ايله اول وقتده واندن صكره بغدای جمعنه جوش وحركت ايله زيرا ديمشلردر كه تخليه خاء معجمه ايله تحليه دن مهمله ايله مقدم واساس بنادن اقدم در * ع * اول روب خانه دكر ميهمان طلب * تتكم عادت طبيب حاذق بودركه اول مسهل شربت ايچروب بعده معدهی مصلح اولان نسنه ايله مفيد اولور پس اجتناب وطهارت واسهال نصف العمل در عمل سرده غايت قصور مكاشفهٔ جلال وعظمت حقدر بوايسه ماسوی اللهدن تخلی ايله اولور وعمل قلبده نهاية النهايات اخلاق محموده وعقائد مشروعه ايله اتصاف در بوايسه نقائضی اولان اخلاق مذمومه وعقائد فاسده دن طهارت ايله در وكذلك جوارحی طاعات ايله عمارت ايتمك مناهيدن اجتنابدن صكره در وقرانده كلور (فمن يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقی) وكفربالطاغوت اجتناب بابندن اولمغله اكتساب قبيلندن اولان ايمان بالله اوزرينه تقديم اولندی انكيچون بعض كبار بيورمشلردر (مالم يكن كافرا لم يكن مؤمنا) واوحدی دخی ذكر اولنان معنايه اشارت ايدوب دير

فسادی یوزندن اولدیغی معلوم اولور بزایسه فکر اتمبوب حالی
اوزرینه ابقا ایدرز ومداخلنی سدا تمزز واباغنی انباردن کسمزز
شویله که اول بغدای ایله انتفاعدن محروم اولورز و بی نوا و بی بهره
قالورز بوراده موش ایله مراد اعمال صالحه یی افساد ایدن امور واحوال
شریفه یی ازاله ایدن عوارضدر که کیمی شریعت ایله مبین وکیمی
طریقت ایله معلومدر وازجمله صفت حرصدر که ماسوایه حریص
وشهوانه مولع اولان کمسه نك اکثرا سعیی وغالبا کسبی خلل وفساد
اوزرینه در زیرا انسانده جمیع حیواناتك اوصافی واردر کرك اوصاف
حسنه وکرك اوصاف قبیحه پس تزکیهٔ نفس ایدنلر مداخل مفسداتی
سدا تمشلر واهل نفس اولنلر صدد صلاحدن چیقوب کتمشلردر
بونده اشارت واردر که فکر صحیحك دخی فائده سی واردر اکر چه
تذکر اتمك تفکردن افضلدر زیرا تفکر محجوبلك وتذکر مکاشفك
صفتیدر ولکن تفکر تذکرك طریقیدر ورمز واردر که هرکس ترقی وتنزل
طریقن بیلمز ومقتضای حال اوزره حرکت وسعیه موفق ومهتدی اولماز*

* موش تا انبار ما حفره زده ست *
* وزفنش انبار ماویران شده ست *

* حفره * چقوردر نتکم حدیثده کلور (القبر روضة من ریاض الجنة
اوحفرة من حفر النیران) * فن * بوراده فارسیدر حیله معناسنه (معنای
بیت) بودرکه فاره تاکه بزم انبارمزه حفره اورمش ودلك اچمشدر
وانك حیله سندن بزم انبارمز ویران وخراب اولمشدر یعنی بویله
اولدقجه بزم ایشیمز مشکلدر زیرا بونده غله مزه زیان ورزقمزه نقصان
واردر وجائزدرکه تا مقام تهدیده صاقن دیه جك یرده مستعمل اوله
(بونده اشارت واردر که رزق ایکی دورلیدر بری رزق صوریدرکه
قوام بدن ومعاش جسددر وبری دخی رزق معنویدرکه غدای
روح وحظ جاندر وموش وانبار تمثیل طریقیله در یعنی رزق
صوریده موش وانبار حکایه سی نیجه ایسه رزق معنوی ده دخی
بویله در (پس نقدر اعمال وعلوم وار ایسه رزق معنوی باشندر
ولکن شریعت وطریقته دائما رعایت لازمدر تاکه رزق مذکور ارتوب
اکسلمیه وبو رعایت اولمسه غلبهٔ مفسدات حسبیله محصول

ایتمك مردلك ومقتضای رجولیت وموجب عقل سلیم دكلدر بونده انباردن مراد كوكل ومجتمع اولان كندمدن مراد اعمال صالحه وآنك ثمرا تیدركه انسان آنی بعض مفسدات ایله براوغوردن هباء منثور قیلور ریا وسمعه ایله اولان اعمال كبی وانباردن مراد دفتر عمل اولمق دخی وجهدر * زیرا بعض اعمال سیئه دفترده مثبت اولان اعمال صالحه یی محو واثبات ایدر نتكم كفر والعیاذ بالله تعالی اعمال مقبوله یی احباط وابطال ایدر ومحتملدر كه مجتمع اولان كندمدن مراد خواطر حسنه ونیات صادقه وبونك فوقنده دخی احوال ومعاملات واردركه انبارداده كندم كبی مجتمعدر وكندم اعز الحبوب اولدیغی كبی اول احوال دخی اشرف الامورد ر وكندم ایله نیات واعمال واحوالك تفاوتنه اشارت واردر وبونده انسانك كسبنه اشارت واردر زیرا كسب ایتمك انسانه وخلق ایتمك حق تعالی به مضافدر وبو معنی اختیار جزئی اوزرینه مبنیدر وقرآنده كلور (وان لیس للانسان الاماسعی) یعنی سعی انسانه نسبت ایلدی كه اختیارینه منوط وموقوف در پس مكسوب اولان كندم مقوله سی اوله انتفاع دخی اكا كوره در (لمحرره) * واراینكن انتفاعیچون كندم * كسه دیرمكه آچمدن اولدم * غیرایچون كاری نیدر عاقل اولان * كه كرك كندمه دیرلركندم * والله اعلم

﴿ می نیند یشیم آخر مابهوش ﴾
﴿ كین خلل در كندمست ازمكرموش ﴾

* آخر * ضد اول وفارسی صحیحدر كه تعریض مقامنده مستعملدر نتكم دیمشلردر * عشقبازی نه من آخر بجهان آوردم * یعنی عشقبازلغی جهانه بن كتورمدم بونی دخی بیلورسن شویله دردیمكدر * خلل * ایكی نسنه ارالغی فرجه كبی خلال بوندندر كه دیش اراسن قارشدررلر ودیمشلردركه * انجه لوب دوندی خلاله بدنم دیرسك اكر * نه آنی اغزنه آلورنه قولاغینه قویار * وفساد معناسنه دخی كلور بورادا مرادبودر (معنای بیت) بودركه آخر بزعقل تام ایله فكر ایتمزز كه كندمده اولان بوفساد فاره دیدبكلری حیوانك مكر وكیدی یوزندندر یعنی فكر صحیح اولسه انبارده مجتمع اولان بغدایك فسادی فاره نك

اولنلر مس ايدرلر زيرا قرآن حقيقيدر پس قرآن لفظنى بى طهارت اولانك مسى جائز اولمايجق قرآن حقيقتك لمسى نيجه متجه اولور (وبونده بى نياز عبارتدن فهم اولنور كه بزم گرفتار دام اولديغمز عدم معرفتمزدن در وركسه جهل ايله بوبلايه گرفتار وبورطه يه واقع اولسه اورادن آنى تخليص ايدر بر واسطه يه محتاجدر اوايسه الله تعالى در نتكم قرآنده كلور (افانت تنقذ من فى النار) وينه تنزيلده كلور (امن ينجيكم من ظلمات البر والبحر) يعنى عالم جسمانى وروحانينك ظلمات وشدائدندن تنجيه وتخليص ايدن الله تعالى در فقط نتكم كلور (انك لاتهدى من احببت) پس حبيب عليه السلامك تنجيه ايتديكى دخى تنجيهٔ حق الله در پس بوندن واسطه يى سلب ايتمك لازم كلمز زيرا بحسب الظاهر ارشاد ودعوت انبيا واوليايه مفوضدر مغرور اولوب فلاسفه مذهبى ايله تمذهب ايدنلر حقه وصولدن محروم اولورلر (والله المعين)

﴿ مادرين انبار گندم ميكنيم ﴾
﴿ گندم جمع آمده گم ميكنيم ﴾

* انبار * ايچنه غله قودقرى اوه ديرلر وفى القاموس الانبار بيت التاجر ينضد فيه المتاع الواحد نبر بالكسر * گندم * بغداى ايدر نتكم مولانا لطفى لطائفندندر كه مولانا عذارى حقنده سلطان بايزيده ديمشدر دانهٔ گندم يوب آدم سورلدى روضه دن * دركه عالى دهنيلر بونجه مدبغداى يين * وبعضيلر دخى ديمشلر در * انكيچون كبر ومقبول اولدى آدم * ايدوب جرمى ديدى گندمدن اولدى * (معناى بيت) بودر كه بز بوانبارده بغداى جمع ايدرز وينه جمع اولنان بغدايى ضايع قيلورز وانكله انتفاعدن محروم ومحروميتمز حسبيله محتاج اولورز * نيتكم بوستانده كلور * فضيحت بود خوشه اندوختن * پس ازخرمن خويشتن سوختن * يعنى كشى كندى خرمنى احراق ايتدكدن صكره خوشه چيلك ايتمك فضيحتدر وينه انده كلور * بسالى توان خرمن اندوختن * بيكدم نه مردى بود سوختن * يعنى برخرمنى برسنه ده تحصيل ايتمك ممكندر دخى اقلده دكل پس بويله ايكن آنى برساعتده احراق وافنا ايدوب چكلن امكى اضاعت

بزم ارا مز ده دخی یعنی اهل سیر وسلوك ایچنده کرفتار دام معنوی اولمق یالکز مبتدیلره مقصور دکلدر بلکه عالم ملکوتده سیران وهوای معاینده طیران و علو مرتبه ده جولانه قادر اولنلر بزك نیجه لری دخی بویلدر زیرا نهایة النهایات واقصی الغایات منتهی اولمدقجه براز خ وقیود چوق ودام وکمند حددن آرتوقدر نیجه کرامته قدم بصانلر وعرشه قلیج اصانلر رجع قهقری قبلندن اولمشلر ونفس وطبیعت الندە آخر زبون قالمشلردر پس سیراکواندن سیر واجبه ترقی قلمدقجه وعالم فناده سیرحقیقی تمام اولمدقجه مکر حق و سوء القضادن امن یوقدر زیرا عالم هویته وارنجه یتمش بیك حجب ظلمانیه ونورانیه واردر که هر بری سالکه بر بلای عظیم وسدسدیددر پس بونلرك برندن خلاص اولسه بریله دخی مبتلی اولور وبکی یکی قیود ایچنده قالورز زیرا مقصود بالذات اولمدیغن بلمز مکر الله تعالیدن عنایت اولوب بر بصیرت اهلنه تقارن اوله وانك تربیه سی یوزندن منزله ارشاد بوله بو ایسه نادر درانکیچون اهل سلوك وارباب سیرك اکثری کرفتار ماسوی مقوله سیدر

﴾ می رهانی هردمی مارا وباز ﴿

﴾ سوی دامی می رویم ای بی نیاز ﴿

رهانیدن متعدیدر قورتارمق وصالی ویرمك معناسنه * باز * کرو دیمکدر ولکن بیت سابقده طوغان معناسنه اولمغله بوراده ایرادی لطافتدن خالی دکلدر دامی‌ده یا نوعیت افاده ایدر (معنای بیت) بودرکه ای بی نیاز وبی احتیاج اولوب استغناء مطلق صاحبی اولان الله سن بزی هر بر دمده کرفتار اولدیغمز دامدن تخلیص ایدر وقورتار رسن و برایسه بر غیری دورلی دام طرفنه دخی کیده رز که انك دخی کالاول دام اولدیغن بلمزو تکرار اکا بند اولوب تعلقده قالورز مثلا دام ظلمانی وجسمانیدن خلاص بولدیغمز صورتده دام نورانی وروحانی یه کرفتار اولورز ودام نورانی دخی تفاوت اوزرینه اولمغله شب ورو زتنزل وترقیدن خالی اولمازز وبو کرفتار لغه لوث معنوی دیرلر انکیچون قرآنده کلور (لایمسه الا المطهرون) یعنی هویت ذاتیه‌یی جمیع اطوار و منازل تعلقاتك ادناس وارجاسندن مطهر و مبرا

واكر ظلمانی بلکه حبهٔ فؤادی حب هویت ذاتیه یه تعلق ایده ومرغ دلی
اول دانه یه کرفتار اوله وابدی کرفتار قاله نتکیم بوستانده کلور ر
* اسیرش نخواهد رهایی زبند * شکارش نجوید خلاص از کمند *
* دم بدم ما بستهٔ دام نویم *
* هریکی ما باز وسیمرغی شویم *
* سیمرغ * عنقا دیدکاری قوشدر که قاف طاغنده اولور جمله قوشلرك
پادشاهیدر ولکن موجود الاسم معدوم الجسم قبیلندندر برلرکه اسکندر
قافه واروب انکله سو یلشمشدر نتکیم نعمة الله ده مصرحدر فاما قاف
وراء دریای محیطده در اسکندرك ایسه بو دریاده حد محدودی واردر که
انك وراسنه تجاوز ایتمشدر پس نیجه قافه وارمش اولور مکر خارق عاده
طریقیله اوله سائر اهل الله کبی اسکندرك ایسه کرچه نبوتنده
اختلاف واردر ولکن ولایتنده شبهه یوقدر وانسان العیون نام کتاب
معتبرده کلور که اصحاب رسی الله تعالی برطیر عظیم ایله مبتلا قلمش
ایدیکه اول طیرك عنق عظیمی وانده الوان مختلفه وار ایدی وکاه
اولور دیکه اول قومك بعض صبیانن اختطاف ایدوب جهت غربه
اغراب واذهاب ایدردی پس طول عنقندن وجهت غربه ذهابندن
اوتوری اکا عنقاء مغرب دیدیلر صکره طیر مذکوردن اول وقتك
پیغمبری اولان حنظله علیه السلامه شکایت ایتدکلرنده حنظله دخی
دعا ایدوب الله تعالی اول طیری صاعقه ایله اهلاك ایلدی وانك عقبی
قالمدی وبو نعمت جلیله نك شکری بو اولدیکه حنظله یی قتل ایدوب رس
ایچنده دس ایتدیلر یعنی بر بئر مبنیه که اندن استقا ایدرلردی
انك ایچنه القا ایدوب جسد شریفن اخفا ایتدیلر واول قوم عبدهٔ
اصنام ایدی صکره نیجه آفاته مبتلی اولوب هلاك اولدیلر (لمحرره)
* مستحق اولسه برکشی قهره * لذتی اوله مبدل زهره *
* اولیجق آدم اوغلی بدکردار * عملینه کوره بوله بهره *
(معنای بیت) بودرکه هرلحظه بز بریکی طوزاق بستهسی و کرفتاریوز
هر بریمز اکرچکه طوغان وسیمرغ دیدکلری قوش اولورلم یعنی کرفتار
دام ودانه اولمق عصفور وامثالینه محصور اولمایوب بلکه سلطان الطیور
اولان باز وسیمرغ دخی بحسب الحرص کرفتار دام صوری اولدیغی کبی

مثال وطبع سفلی وحیوانینك صورتیدر كه شهود حقه استعداددن مبعود وفساد وكفراو زرینه مطبوعدر انكیچون انبیا علیهم السلام قومنی دجالدن انذار ایلدی زیرا دجال انفسی قدیمدر پس بو مقوله طبع اهلی اولنلرخارجده دجالق ایدرلر وكفروایمان بلمزلر وبونلرك آخرته ناظر اولان كوزلری اعمی ودنیایه ناظر اولان كوزلری بینادر انكیچون برآلای ظاهر بین حقدن محجوبلردر و بومقوله لرك اكثری بر یرده قرار ایتیوب دجال كبی اطراف عالمی كشت واقطار جهانی سیر ایدرلر تا كه قابل ضلال اولنلری اضلال ومستعد اختلال اولنلری اخلال ایدوب خلیفهٔ شیطان و نائب دجال اوله‌لر انكیچون بو طائفه‌دن دجال وشیطاندن استعاذه اولندیغی كبی استعاذه كركدر زیرا صورتلری انسان وسیرتلری دجال وشیطاندر (لمحرره) * برآلای اهل فساداتی كوزم * كورمسون دیرسك اكر آچ كوزیكی * قنده دجال صفت وار ایسه صاقن * مهدی مشرب اولانه طوت یوزوكی *

﴿ صد هزاران دام دانه‌است ای خدا ﴾
﴿ ما چو مرغان حریص بی نوا ﴾

بو بیت بیت سابقك مصراع ثانیسن ایضاحدر * حرص * فرط شره وارادتدر یعنی برنسنه‌یی طلب واصابتده اجتهاددر * نوا * نونك فتحی و ضمیله جائزدر برقاج معنایه كلور بوراده مراد بهره ونصیبدر (معنای بیت) بودر كه ای خدای معین صد هزاران یعنی بسیاردام ودانه واردرشویله كه هر یرده طوزاق قورمشلرودانه‌دوكمشلردر بزایسه رزقدن بی‌بهره مرغان حریص كبیوز یعنی بی نوا اولان مرغ حریص رزق اولمغله دامی كورمیوب دانه‌دن اوتوری كرفتار اولدیغی كبی بزده دخی صورت حقده نیجه اموره ملاقی اولوب بطلاننی عدم تشخیصدن ناشی مقید اولورز وسندن غیریه بغلنوب قالورز وشعر لبیدده كلور (الا كل شیٔ ماخلا الله باطل * بونده اشارت واردركه انسانك ماسوی اللهه تعلقده حرصی مرغ بی نوانك دانیه حرصی كبیدر وحریص محروم ومبتلادر پس ماسوی اللهه تعلق ایدن دخی حقدن محروم وماسوا ایله مقید ومبتلادر حریص مقبول اودركه ماسوی دانه سنه نظر انداز اولمیه اكر نورانی

مجازی اولان مخلوقك محبتی زائل و فائده‌سی عدیم ونتیجه‌سی عقیم وصاحبی سقیم وغایتی خطرویم‌در

﴿ او بسر دجال یك چشم لعین ﴾

﴿ ای خدا فریادرس نعم المعین ﴾

* دجال * دجلدندر که کذب ایتمك ویاخود تغطیه معناسنه‌در زیرا دجالك کثرت جموعی ایله اراضی تغطیه ایتسه کرکدر بوسببدندرکه نهر بغداده دجله دیمشلردر زیرا وجه ارضی تغطیه وستر ایتمشدر وبوندن غیری وجوه ایراد ایتمشلر نتکم قاموسده مصرحدر وبو دجاله مسیح دیرلر زیرا ممسوح العین وعوراء ویاخود مدت قلیله ده وجهی ارضی بکمالها سیاحت ایتسه کرکدر و حدیثده کلور (الدجال ممسوح العین بین عینیه کافر هجاء ك ف ر یقرؤه کل مسلم) ودجالك حدیثی مشارقده وغیرده مسطوردر ودیمشلردرکه دجال کنش مغربدن طلوعندن اون سنه مقدم و مهدی حضرتلری دجالدن یدی سنه اول ظهور ایتسه کرکدر وبو الاصغر فتنه‌سی مهدینك مقدمه‌سیدر واول وقته زمان قلیل قالمشدر نتکم امام سیوطی رساله‌سندن مفهومدر * لعین * ملعون یعنی رحمت حقدن مبعود ومطرود درکافره کوره ودرجات ابراردن مردوددر مؤمنه کوره نتکم حدیثده کلور (من احتکر فهو ملعون) * فریادرس * مدد ایرشیجی * نعم المعین * مخصوص بالمدح محذوفدرکه انت‌در خطاب خدایه‌در (معنای بیت) بودرکه اول وزیر ایسه کندی نفسنده سرله ونهانی یك چشم اولان ملعون دجال یعنی رحمت حقدن مطرود و باب عنایتدن منفی ومهجور ایدی انکیچون خلقی اضلال وافساد ایلیوب نظیر دجال وثانی شیطان اولدی ای خدا سن بزه مدد ایرشیجی اول زیرا سن نه کوزل معین سن تاکه دجال صفت اولان اهل ضلال واضلالك یوزلرن کورمیه‌لم ومجلسلرینه اوتورمیه‌لم وفتنه لرینه دوشمیه‌لم زیرا حدیثده کلور (ان بین یدی الساعة کذابین فاحذروهم) پس بومقوله مدعیلره دجاجله دیرلر که آخرزمانده ظهور ایدن دجالك مقدمة الجیشیدر نتکیم بو اعصارده ظهور ایتمشدر خذلهم الله تعالی بوسببدن حضرت مولانا قدس سره وزیر مذکوری عین دجال قیلدی زیرا فساد وافسادده متفقلردر وبعض عارفین دیمشدرکه دجال حجاب ظلمانی‌یه

در درون سینه مهرش کاشتند
نائب عیسست می پنداشتند

درون سینه دن مراد قلب وبلکه باطن قلب اولان فؤاددر زیرا کاهیجه سینه ایله که صدردر ذکر محل وارادهٔ حال طریقیله قلب مراد ایدرلر وقلبك ایکی یوزی واردر بر یوزی جانب شهادتدرکه صدر دیرلر و بر یوزی دخی جانب غیبدرکه فؤاد دیرلر * مهر * کسرله محبتدر مهر کیاه محبت اوتنه دیرلر * کاشتن * کاف عربی ایله اکن اکمکدر کاریدن کبی (معنای بیت) بودر که نصاری طائفه سی اول وزیرك دانهٔ محبتنی قبلری کشت زارینه اکدیلر وشجرهٔ ولاسنی باغ باطنلرینه دکدیلر آنی کرچکدن حضرت عیسی علیه السلامك نائب وخلیفه سی وعلم وکمالتك مظهری ظن ایلدیلر وبوظنده اصابت ایتمدیلر زیرا واقعه مخالف ایدی بوندن فهم اولنورکه ذکر اولنان طائفه نك محبتی استحکام اوزرینه ایدی انکیچون خارجده اثری دخی ظهور ایتدیکه کمال انقیاد وتسلیم وسر فرو ایدرلردی وبونك قرآنده نظیری واردر نتکم قرآنده کلور (واشربوا فی قلوبهم العجل) یعنی بنی اسرائیلك جهلاسی سامری نك اتخاذ ایتدوکی کوساله نك محبتنی اشراب اولندیلر برمرتبه که مشروب اولان عروقه منتهی اولوب نفوذ ایتدوکی کبی انلرك محبتلری دخی نافذ وماضی اولدی انکیچون اول محبتی بالکلیه قلبلرندن اخراج ایده مدیلر زیرا عروقدن ازاله سی کوج وبرده بتن نسنه نك اصلنی کسمك صعبدر (بونده اشارت واردر که خالی الذهن اولان کیمسه کرکدر که قابنه ابتدادن محبت حقیقیه تخمی اکه ودرخت مهری دیکه تاکه قوت واستحکام بولوب اول فطرت اوزرینه قاله والا صکره قلبی اغیاردن تخلیه ایتمك عسیر درواشعارعربده کلور

* اتانی هواها قبل ان اعرف الهوی * فصادف قلبا خالیا فتمکنا *

بوراده هوادن مراد عشقدر زیرا هوی قرین نفس اولسه حرص اولور ونفس بوسبب ایله اسفل سافلین دنیایه وبعد مولایه نزول ایدر واکر قرین قلب اولسه عشق اولور وقلب اول عشق وساطتیله اعلای علیین عقبایه وقرب مولایه صعود ایدر پس قلب انسانده مهر محبت اولدیغنه کوره باری محبوب حقیقی اولان خالقه کرکدر زیرا محبوب

بوقدربلكه ضعف تام وار در انكيچون جزئی بهانه‌ایله تبعیت وانقیاد
كوستردكاری كبی رجوع دخی ایدرلر و برحال اوزرینه ثابت اولوب
طورمزلر پس انلرك برحالنه اعتماد بوقدر نتكیم هرعصرده شاهد
ومحسوسدر بوندن فهم اولنوركه عوام ناسك حقه ایمان واتباعی
تقلید وخواص ناسك یادلیل وبرهان ویاكشف وعیان طریقیله‌در
انكیچون دین ومذهبلرنده استحكام وصلابتلری واردر وایمانلری
معتبردر ایمان اهل تقلید ایسه بویله دكلدر نتكیم سورهٔ نجمده
(وان الظن لایغنی عن الحق) آیتی تفسیرنده سعدی چلبی حاشیه‌سنده
اشارت اولنمشدر بونده متشیخه ایله انلردن بیعت وارادت كرده اولان
مقلد مریدلرك حاللرینه اشارت واردر پس بركیمسه‌نك صلاح وفسادتك
غورنه ایرمدن ونقدحالنی شریعة وطریقت محكنه اورمدن متابعت
كوسترمك خطاء عظیم وضلال مبین مقوله سندندر واكثر ناس فطرت
اصلیه واستعداد ذاتی بی بومقوله تقلید ایله فساد وابطال ایدوب فاسد
بیرطه‌یه دونمشلردركه من بعد قابل صلاح دكللردر بوقابلیت ایسه مادهٔ
سلوك ومطیهٔ سیر وبهانهٔ وصول وسبب ولادت ثانیه‌در وحضرت عیسی
علیه السلام دن منقولدركه بیورمشلردر (لن یلج ملكوت السموات
من لم یولد مرتین) پس فاسد اولان بیرطه قابل نتاج اولمدیغی كبی
فاسدالاستعداد اولان دخی قابل ولادت ثانیه دكلدر وبومقوله موجود
معدوم كبیدركه منافع وجودله منتفع اولمش وتمتعات شهود ایله تمتع
بولمشدر وقرآنده كلور (اهبطوا منها جمیعا فاما یأتینكم منی هدی
فمن تبع هدای فلاخوف علیهم ولاهم یحزنون) یعنی دنیایه كلمدن
مقصود بوهدایه تابع اولمقدر نتكم تفصیلی بالاده كذر ایتدی
(امام غزالی بوقدر كسب فضائلدن صكره كوردیكه تقلیدله ایش بتمز
وهدی یولنده هوی خیر ایتمز بالآخره بغداده ترك تدریس ایلیوب
عجمده ابوعلی رودباری حضرتلرینه ملاقی اولوب تقلیدی تحقیقه
ایركورنجه سعی ایتدی وصكره مقام تحقیقده تدریس ایچون ینه
بغداده كندی (لمحرره) * دوشدی تقلید ایله بلایه بلید *
* اولمسون حالی كیمسه‌نك تقلید *

وتذكير سنت رسول الله ومجلس وعظه جلوس ايتمك سنت اصحابدر زيرا صحبت واستماع اولمقجه بحسب الغالب ارشاد حاصل اولماز وديمشلردركه (خذوا العلم من افواه الرجال) وطالب حق معناى مطلوبى مرشددن بى واسطه استماع واخذ ايتمك واسطه ايله اولاندن اقوى واولادر ومجلس حقيقى اولدركه اوراده سكينت ووقار وتاثير وتأثر اوله تاكه عقد مجلسدن منفعت حصوله كله واستماع دخى كوش جانله كركدر والا يالكز كوش حسك استماعنده وجسم ظاهرينك نظرنده فائده يوقدر نتكيم قرآنده كلور (واذا قرأت القرآن جعلنا بينك وبين الذين لايؤمنون بالآخرة حجابا مستورا وجعلنا على قلوبهم اكنة ان يفقهوه وفى آذانهم وقرا) وبرمحلده دخى كلور (وتراهم ينظرون اليك وهم لايبصرون) يعنى ادراكلرى بشر اولمق طريقيله در اكر رسالت صفتيله ادراك ايتسه‌لر منتفع اولورلردى پس ورثه‌نك حاللرينى دخى بونكا قياس ايله انكيچون دنياده محروم اولان مرزوقدن چوقدر زيرا خلقك اكثرى ظاهربين مقوله سيدر ويونس امره كلماتنده كلور * او ايانك كوكلندن شئ لله كسه كيم * * سكا همت ايدن اول كوزيله قاشى دكل * ومو شكاف اولنلرك تحير وسوله اصغالرى كمال فهملرندن ناشيدرانكه فهمى يوقدر انك يانـنده جواهر كبى اولان كلمات ثمينه خزف كبيدركه اصلا رغبت ورواجى يوقدر بوجهتندركه هركمالى اهلنه تلقين وهرسوزى محلنه تعليم لازمدر نتكيم ديمشلردر (لكل مقام مقال ولكل مقال رجال) وديمشلردركه (لايباع الابل فى سوق الدجاج) وبعض اشعارده كلور * اسرار عشقى صوفئ خرايدرمى ذوق * آنك كه قوتى جودر اونسون جواهرى *

﴿ دل بدو داند ترسايان تمام ﴾

﴿ خودچه باشد قوت تقليدعام ﴾

* خود * مرور ايتدى * تقليد * بلا دليل قول غيرى قبوله ديرلر تفصيلى كذرايتمشدر (معناى بيت) بودركه اول وزيره نصارى تمام كوكل ويرديلر خودنه اولاجق عوام ناسك قوت تقليدى يعنى انلرك تقليدلرنده قوت

* نو بهاره بڭزكم شول چهرۀ براق كل *باغ وصلندن حبيبك كل قوپرمز دكه كس* عندليب عشقى دراى حق استحقاق كل *

موشكافان صحابه هم دران

وعظ ايشان خيره كشتندى بجان

* موشكاف * قيلياربجى ديمكدر تدقيقدن عبارتدر * صحابه * شرح اولنمشدر وصحابه ديمك غلطدر بر صحابى ديمك كركدر و وعظ ايشان *وعظ*لفظى مابعدندن منقطع اولورسه ايشان مبتدأ ثانى اولور نتكم (اولئك هم المفلحون) ده ذاهب اولمشلردر يعنى هم كلمه سى يا ضمير فصل ويامبتداء ثانى اولوب مجموع جملۀ اولئكك خبرى اولدیغى كبى ايشان دخى مبتداء ثانى اولوب خبريله موشكافانه خبر واقع اولور وجائزدركه وعظ مفعولنه مضاف اوله رسولك انلره وعظى معناسنه وفاعلنه مضاف اولمق دخى وجهدر بو صورتده ايشان ضميرى رسوله راجع اولوب جمعيتى تعظيمه مبنى اولور ولكن استعمال عجم اوزره بومقوله جمعيت بعيددر * خيره * كسرله برقاج معنايه كلور بوراده متحير ومتغير ومتأثر معناسنه در (معناى بيت) بودركه صحابه نك تدقيقلرى وحقايق ودقايق شناسلرى اول وعظ رسولده انلر دل وجانله حيران اولورلر وشويله مبهوت قالورلر دى يعنى خصوص دينده بو قدر تحقيق وتدقيقلرى واريكن ينه مجلس رسول الله عليه السلام ده استكشاف ايتدكلرى نسنه نك جوابى سمعلرينه كنهيله رسيده اولدقده متحير اولورلر وتحيده قالورلردى زيرا كنديلرى اول مرتبه ده تدقيقه قادر دكللر سؤال ايتدكلرى مادده اويله دقيقه وار ايدوكن بلمزلردى پس وعظ رسولدن زياده متأثر اولورلر وبلمدكلرى امور دقيقيه مطلع اولدقجه تعجب قيلورلردى وحالا حرمين شريفينك خطبه لرنده بو تأثيرباقيدر زيرا خطيب عرب بروجهله دركه روم ده وسائر بلادده اول كيفيت بو قدر مع هذا الحان وانغامى مشتمل دكلدر (لمحرره) * چون ايره سمعه خوش آواز خطيب * جان دماغى بولور اولذتدن طيب * بوندن فهم اولنوركه رسول الله عليه السلام دائما مجلس خاص وعام ومشكلات انامى حل ايدرلردى پس وعظ

ونسـاده ذوق قربت ووصلت وصلوتده ذوق مكاشفه ومشاهده واردر بوسببدندركه حديثـده كلور (من عرض عليـه ريحان فلا يرده فانه خفيف المحمل) يعـنى ريحان كه رايحـهٔ طيبه‌سى اولان نسـنه‌در روحانى اولمغـله خفيف المحمل در روح كبى وكل رسول الله صـلى الله عليـه وسلمه اشـارتدر زيرا ليلهٔ معراجده عرقندن حاصل اولمشـدر نتكم حديث مرفوعده كلور (لما عرج بى الى السماء بكت الارض من بعدى فنبت اللصف من نبـاتها فلـما ان رجعت قطر عرقى على الارض فنبت ورد احمر الا من اراد ان يشم رايحتى فليشم الورد الاحمر) كما فى المقـاصد الحسـنة للامام السخاوى وبوندن فخر عالمدن مقدم ورد احمر اولمامق لازم كلمز زيرا مقصود انلرك اجزاء عرقيه‌سى عدم اضـاعتله تعظيمدر وقرمزى اولمق اول عرق رخسـار آلدن تقاطرينه بناءدر زيرا اول وقتده تاب تجليدن رخسارلرى سرخ رنك اولمشـيدى پس كل دخى اوحالتك لونى اوزرينه كلـدى وبوسرك نظـائرى واردر اربابنـه معلومدر و كرفس امتـك اسـتنبات ايتديكى نبـاتاتدندر پس امت ابله رسول الله عليه السلام اراسنده فرق بين اولديغى كبى آثار رسولدن اولان كل ابله كندى اثرلرندن اولان كرفسك فرق جليسى واردر وكل وكرفسك ايكيسى دخى ديار عربده شـايع در حتى كالك غنچه لربنى طـائفدن حرم اللهه كتوروب قيمت ايله صتارلر وعرب خاتونلرى وقزلرى آنى الوب ايلكه ديزرلر وكردنلرينـه قلاده ايدوب برقاچ كون قوقونورلر وفول ديدكارى دخى بويله دركـه ياسمين انواعنـدندر (لمحرره)

* كرجـال احمدى شرح ايتمـه اوراق كل * اولمزيدى عنـدليب خوش نوا مشتاق كل * كلده اول حسن ازل سرى كه اولمشدر نهان * تا ابد چقمز دلنـدن بلبلك اشـواق كل * اولدى چون تاب تجليدن عرقريز اول حبيب * قطره سندن بتدى اولكم ايتديلر اطلاق كل * خـلق عالم هب قالوردى ظلمـت نابودده * اولمسيـدى مصطفى وجهنده‌كى اشراق كل * شوق احمد در درون عاشقه ويرن ضيا *

﴿ مو بمو وذره ذره مكر نفس ﴾
﴿ مى شناسيدند چون كل از كرفس ﴾

مو بمو نك لسان عربى اوزره تقديرى شعرا مقابلا بشعر ديمكدر *ذره* خورده قرنجيه ديرلر جمعى ذر كلور ابوذر ايله كنيه بوندندر رضى الله عنه وبعضيلر شعاع شمسده كورينن هبادر ديمشلردر جزئى نسنه‌دن كنايه درشمه ونقير وقطمير وامثالى كبى كل معروف قرمزى چچكدر كه مشمومايتدندر عرب اكا ورد دير اكرچه كه ورد قرمزى دن غيريدن اعمدر ولكن غالب اولان احمردر انكيچون قرآنده كلور (فاذا انشقت السماء فكانت وردة كالدهان) مقصود سمانك حمرتده كله تشبيهدر وشعرده دخى كلور * ولو كنت وردا لونه لعشقتنى* ولكن ربى شانى بسواديا* ومطلقا چيچه كه دخى كل ديرلر ورد ديدكلرى كبى *كرفس* كاف ورانك فتحى وفانك سكونيله معدنوس انواعندن كروز ديدكلرى اوت در فارسيده كرسب ديرلر فتحله منافع كثيره سى وخواص وفيره سى واردر تنكم قاموسده وكتب طبده مصرحدر وحديثده كلور (من اكل الكرفس ونام طابت نكهته وامن من وجع الضرس) جنين وحبلى ومصروع اولنلره ضررى واردر ديمشلردر (معناى بيت) بودر كه قبل بقيل وذره بذره مكر نفسى وحيله وكيدنى اكليلر وسچه‌لر كلى كرفسدن سچوب اكلدقلرى كبى يعنى يانلرنده متبين اوله اشتباه قالميه كل ايله كرفس اراسنده اشتباه اولمديغى كبى (بونده اشارت واردر كه مكر نفسه وقوفده تدقيق لازمدر زيرا كاه اولوركه مكر وحيل نفسى قبل كبى دقيق وذره كبى جزؤ وهبا اولور كه دكمه برنظر دقيق آنى تشخيص وتميز ايتمز وكما ينبغى ادراك ايدوب سچمز (وكل وكرفس ايله تمثيل ايلدى قافيه يه رعايتدن اوتورى وبردخى كل وكرفسك برى برندن تميزى زياده روشندر زيرا كرچه ايكسى دخى نبات قسمندندر ولكن حمرت وخضرت ايله لونلرى متباينلدر وبردخى كل شم وكرفس اكل ايچوندر پس بريسى غداء روحانى وبرى دخى غداء جسمانى اولور انكيچون حديث صحيحده (حبب الى من دنياكم ثلث الطيب والنساء وقرة عينى فى الصلوة) زيرا طيب مقوله‌سنده ذوق أنس ومحاضره

﴿ ونساده ﴾

وقرآنده کلور (لاتسئلوا عن اشياء) ونیجه‌لر واردر که انلره بالکلیه
سکوت اولی در نتکم امام ابو یوسف مجلسنده برکسه دائم سکوت
اوزرینه ایدی سنده برنسنه سؤال ایت دیدیلر اول دخی یاامام صائم اولان
نه زمان افطار ایدر دیدی امام دخی غروب شمسده دیو جواب وردی
اولدخی یانصف الليلة دکین شمس غروب ایتمزسه نیجه اولور دیجك
جمله نك حضورنده قلت عقل ایله مفتضح اولدی (المحرره)

* دل بیهوده چیمکدن ایسه * دیمیوب یکدرر سوزی یونمق *

* اغزك آچه طوتالم ممکن ایمش * اغزك ایله هواده قوش طوتمق *

(اوچنجسی بودرکه انسان جاهل اولدیغی اموری اهل وقوفدن
استفسار لازمدر نتکم امام غزالی یه سؤال ایدوب اصوله وفروعه
بوقدر احاطه ندن کلدی دیمشلر اولدخی جوابنده بوآیت کریمهٔ
اوقومش (فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون) (دردنجسی
بودرکه هر عیب انسانك کوزینه کورنمز زیرا نفس جهل سببیله
نیجه نسنه‌یی استحسان ایدرکه فی الحقیقه قبیحدر و بعضیلر صواب
اولمق اوزره بعض کلمات سویلرلر فی نفس الامر ایسه خطادر
پس اومقوله متکلمك کلامنی اصلاح وخطاسنی تبیین ایلر افعال
دخی بویله در وحدیثده کلور (ان احدكم مرآة اخيه فان رأى به اذى
فليمط عنه وفى رواية المؤمن مرآة المؤمن) کافی المصابیح یعنی انسان
آیینه یه نظر ایتدکده صورتنده برعیب کورسه ازاله سی ممکن اولان
عیبی ازاله ایتدیکی کبی کذلك علاقهٔ ایمانله اخوتی ثابت اولان برادرینك
دخی آیینه سی واقع اولدیغی جهتدن اکر کندنده انك برعیبی
ظاهر اولوب عیب اولدیغن ادراك ایدرسه بقدر الامکان اول عیبی
اندن تبعید ایتمك کرکدر تاکه نصح یرن بوله وحدیثك احتمالات باقیه سی
مرآت نام رساله مزده تفصیل اولنمشدر (بشنجسی بودرکه تخلیه
مجهدایله تحلیه دن مقدمدر زیرا اساس کبیدر پس برنسنه نك
اصلی فاسد اولسه صورت صلاحنه نظر اولنماز مثلا نمازده وضوء
ویانیت ویا برشرط مفقود اولسه تعدیلنه وبعض احوالنه
التفات یوقدر بلکه فسادنه حکم اولنور طریقتده عدم شرائط
دخی عدم صحت سلوکه دلیلدر پس مرشدله معالجه لازمدر

او اوالامر ولات وحقیقتده ورثۀ ثقاتدر اویسی دیدکلری طائفه که
بلا واسطه حقدن اخذ ایدوب مرشد جسمانی وروحانی یه
محتاج اولمشدر لرغایت ندرت اوزره درکه کبریت احرومسك ازفرکی
* نسئل الله من فضله الجسیم * وفیضه العمیم * انه هو البر الرحیم *
* فضل طاعت را نجستندی ازو *
* عیب ظاهر را بجستندی که کو *
فضل زیاده لکدر بوراده ثواب مراد اولنور زیرا طاعتك ثوابی
مضاعفدر عصیانك جزاسی کبی دکلدر پس اجر طاعته فضل وجزا
معصیته عدل دیرلر عدلك مراتبی محصور وفضلك نامحصور در
*عیب ظاهردن مراد بیت سابقده مندرج اولان اغراض خفیه در
ولکن رسوله کوره ظهوری اصحابه نسبتله بطون وخفاسی
منافی دکلدر (معنای بیت) بودرکه رسول الله علیه السلامدن
ثواب طاعتی دیلمزلردی یعنی بوطاعتك فضیلت وثوابی نه در ونه مقداردر
بیان ایدیکوز دیمزلردی زیرا بیلورلردی که طاعت اولدیغی جهتدن
اکرم الاکرمین درکاهنده البته ثواب معینی واجر مضاعفی واردر
ولکن بو طاعتك عیب ظاهری ندر که بزه خفیدر آنی بلدورك
وسویله یك دیو طلب ایلرلردی زیرا بیلورلردیکه هر عملده مفسد
ومصلح واردر واول عملی افسادینه سبب اولان اموردن تخلیص ایتدکجه
عندالله قبوله قرین اولماز پس متیقن اولان ثوابدن استفسار ایتمیوب
محتمل اولان فساددن استکشاف ایدرلردی تاکه استجماع شرائط
وارتفاع موانع حسبیله قبوله قرین اوله (بونده اشارات کثیره واردر
(اولکیسی بودرکه فضل طاعت دیلمك خدمت مقابله سنده اجرت
طلب ایتمکدر بوایسه کریم قپوسنده کدالقدر نتکم خواجه حافظ
کلماتنده کلور* تو بندکی چوکدایان بشرط مزدمکن * که دوست خود
روش بنده پروری اند * بوسببدن حضرات اصحاب حضوررسولده
تأدب ایدوب استفساری عیب اوزرینه قصر ایدرلردی (ایکنجسی
بودرکه حضور اعالی ومجالس حکیم آلهیده هرنسنه دن سؤال ایتمك
مقتضای ادب دکلدر زیرا مجالس حکیمده نسنه فوت اولماز ولئن سلم
ولکن سؤال وتفتیش اهم مهمات اولان امور اوزرینه مقصور کرکدر

قصد ایتمك كبی وسورهٔ جانده (ویبقی وجه ربك) آیتنده بروجه دخی
بودرکه بقاالله متصف اولان عمل اودرکه انكا رضاء حق مطلوب
اوله ماعداسی فانیدر واخلاصی جانه مضاف قیلدی زیرا عبادت
قالبك صفتیدرکه جسددر اخلاص ایسه حقله عبدك میاننده سر
عظیمدرکه شانی قلبه وروحه مضاف اولمقدر الحاصل ریاوشرك
ونفاق وامثالی نفسك اوصافی اولدیغی كبی صدق واخلاص وتوحید
وامثالی دخی قلب وروحك اوصافندندر انكیچون خلوص قلبه
مقارن اولان عملك برینه اون ثواب وخلوص روحله اولانك برینه یوز
ثواب وخلوص سرله اولانك برینه بیك ثواب ومالانهایه ثواب ویریلور
یعنی هر كسك اجر وثوابی خلوصنه كوره در مراتب خلوص ایسه
متفاوتدر قلب وروح وسر متدارج اولدیغی كبی انكیچون انبیا وكمل
اولیانك حالی اكسیر اعظم كبیدر اكسیردن بردرهم مالانهایه نحاسه
طرح اولنسه ذهبه استحاله ایتدیكی كبی كملك قوت تأثیر حالی بویله درکه
توجه جزئی وعمل قلیل ایله مالانهایه اجوز ودرجات وتجلیات
بولورلر بوندن فهم اولنورکه نفسك مرتبه سی آحاد مرتبه سیدر
نتكم خبر صحیحده كلور (ویل لمن غلب آحاده علی اعشاره) ای سیئاته
علی حسناته پس مرشد كامله مقارنتدن غرض صحیح بو اغراضه
وقوف ونفسی اندن تزكیه ایدوب اعشار ومافوقی مراتبنه ترقیدر
ومرشد كاملك اولی رسول الله صلی الله علیه وسلم وآخری مهدی
وعیسی علیهما السلام درکه خلافت وولایت وهدایت ودلالت بونلرله
تمام اولوب بونلردن صکره باب اهتداء منسد ومغلق اولسه کرکدر
انكیچون آخر الامرده صینی ولایتده تولد ایدن کیمسه نك دعوت وارشادنی
هیچ فرد قبول ایتمیوب جمیع خلق شهوت بهیمیه او زرینه قالوب قیامت
انلرك اوزرینه قوپسه کرکدر نعوذ بالله من سوء الحال وسیئات
الاعمال (وبوندن اخذ اولنورکه اكثر ناس صحبت جسمانیه یه
محتاجدر زیرا حضرات اصحاب صحبت رسوله محتاج وكمال
تزكیه لری استغفار واجتهادده منوط اولیجق سائرلری اولی در
انكیچون هرعصر اهلی ورثهٔ رسوله اتباعله مأمورلردر نتكم قرآنده كلور
(اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولو الامر منكم) زیرا ظاهرده

ایدرلر و بعضیلر نظم ایدوب دیمشلر درکه * الجود و لغول والعنقاء ثالثة * اسماء اشیاء لم توجد ولم تکن * بونده مولانا حضرتلری نفسی غوله تشبیه ایتدی اغتیال واهلاک کندن وتلونات مذمومه یوزندن صور مختلفه ایله تشکلندن اوتوری بحسب الظاهر وجود غوله قائل اولمش اولدی وجائزدرکه زعم عرب اوزرینه جریان مراد اولنه مع هذا نفسك اغتیالی مقرر وسحری هاروت وماروندن برتردر پس بونك مآبی اثبات سعلات اولوب حدیث مذکوره مخالفت لازم کلمز (معنای بیت) بودرکه بوسببدن یعنی هرنسنه نك باطنی خفی اولدیغندن اوتوری بعض اصحاب رضی الله عنه رسول الله علیه السلامدن غول مثال اولان نفسك مکرنی بیان دیلرلردی زیرا مکر نفس هرکسه ظاهر دکلدر انك دقائقنی کمال تزکیه اهلی بیلور (پس جائزدرکه نفس صورت حقدن کوریتوب انسانی اضلال ایده تکم اشاغیده بعض مراتبنی بیان ایده کرکدر بونده نفسی غوله تشبیه ایمکله زیاده اغتیال واهلاك وافساد واضلاله اشارت واردر زیرا شیطاندن برتردشمن واندن قوی عدودر وسالك حق اولنلر سالك طریق کیبدر پس رهزن اولان اموردن احترازایدوب احتیاط ایله حرکت لازمدر والا طریقدن منقطع ومنزلدن مقصود مهجور اولمق امر مقرردر وبرمحلده دخی نفسی اژدهایه تشبیه کلسه کرکدر وبومقوله تشبیهات فی الحقیقه تفهیم وتعلیم بابندندر والا نفسك حقیقتنی نادرکمسه بلمشدر (المحرره) کرامتله یوری قالدرمه سنجق * کرامت نفسی اصلاح اولدی انجق *

﴿ کرچه آمیزد ز اغراض نهان ﴾

﴿ در عبادتها و در اخلاص جان * ﴾

بعض نسخده کز یرینه کودوشمشدر * اغراض * غرضك جمیدر بالاده مفصلا شرح اولنمشدر * عبادت * غایت تذلل در قبل الامر وبعد الامر اولانه شاملدر طاعت ایسه بویله دکلدر زیرا طاعت انقیاددر انقیاد ایسه بعد الامر متصوردر پس امرله معمول اولان فعله طاعت دیرلر (معنای بیت) بودرکه اغراض خفیه دن عباداته واخلاص جانه نه نسنه قاریشور دیواندن سؤال ایدرلردی پس اغراض خفیه دن مراد اغراض نفسانیه درکه ماسوایه متعلقدر مثلا تحصیل علومده اظهار فضیلت ومجادلهٔ اقران وغزاده اظهار شجاعت ویا احراز غنیمت

زاغلر طوتدی باغ دنیایی * بلبلان کلمسو نمی افغانه * خاروخسلر چوغالوب یوردن * چکدیلر پرده روی عمانه * بوادی دور فلكٔ نهاینی * قالمدی اعتماد دورانه * نور تقوی غروب ایدوب عدمه * دوندی بودین شب غریبانه * ارادن چقدی عاشقان بر بر * اهل انکار کردی میدانه * ناقیامت قوپه اوزرلر بنه * هر بری نار قهر الهیانه * حق شمدن کرو خاموش اوله کور * یادلر کردی بو کلستانه *

﴿ بهر این بعض صحابه از رسول ﴾

﴿ ملتمس بودند مکر نفس غول ﴾

صحابه فتحله وکسرله اصلده مصدردر صکره فتحله اصحاب رسول الله علیه السلام ایچون اسم قلندی ولکن قاموسدن ظاهر اولور که صحابه مصدر اولدیغی کبی اصحاب کبی جمع دخی اولوریعنی اصحاب صحبك وصحب دخی صاحبك جمعی اولدیغی کبی صحابه دخی بویله در صحابی رسول الله علیه السلامی کوروب انکله طول صحبت ایدندر کرك اندن حدیث روایت ایتسون کرك ایتسون وبعضیلر دیمشلردر که طول صحبت شرط دکلدر تفصیل مقام اصول حدیثده مشروحدر *رسول* مرسل لفظنك مبالغه سیدر فعول مفعلك مبالغه سی اولدیغی کبی ولکن بوفعول نادر کلمشدر نتکم قهستانی شرحنده مبنیدر *التماس* بوراده معنای لغویسنده مجمولدر که مطلق طلبدر زیرا معنای عرفیسی برکسه برنسنه یی رتبه ده مساویسندن طلب ایتمکدر صحابه ایسه رسول ایله رتبه ده برابر اولمازلر *مکر نفس* حذف مضاف له در بیان مکر نفس دیمکدر *غول* ضمله طائفه جندن برصنفدر که فلواتده اولوب اشکال مختلفه ایله تشکل والوان متنوعه ایله تلون ایدوب ناسی طریقدن اضلال ایدر بعضیلر دیمشلردر که غول سحرهٔ جندر ابن اثیر نهایه ده ایراد ایدر که غول جن وشیطاندن برجنسدر عرب شویله زعم ایدر که بریه ده ناسه کورینور وصورتشاده تلون ایدر وانلری طریقدن اضلال ایلر انتهی باترجمه بوندن فهم اولنور که غولك وجودی فی الجمله انکار اولنمز ولکن تشکلی وبنی آدمی اهلاکی انکار اولنور وحدیثده کلور (لاغول ولکن السعالی) یعنی غولك وجودی یوقدر ولکن سعالی نك وجودی واردر سعالی سعلاتك جمعیدر کسرله یعنی جن ایچنده سحره مقوله سی واردر که خلق ایچون تلبس وتخیل

اولان ثواب وعقاب وغیریلر کبی دیمشلردر که حکم حاکمه محتاجدر حاکم ایسه
الله تعالی در عقل دکلدر زیرا عقل آلت معرفتدر ومحکوم بهه محتاجدر که
فعل مکلفدر ومحکوم علیهه محتاجدر که مکلفدر بالاده رازله بیانی سره
مضاف قلدیغی کبی بونده دخی وعظی احکامه مضاف قلدی زیرا
احکام ظواهره متعلقدر که شانی عامیه وعظ وتذکیردر واسرار بواطنه
متعلقدر که مقتضاسی سرله اربابنـه بیاندر اغیاره افشا دکلدر ظاهر
و باطن متخالفلردر ظاهر اودر که حاسه ایله ادراك اولنـه باطن اودر که
حاسه دن خفی اوله امور معقوله کبی *صفیر* بالاده مشروحا کذر ایلمشدر
(معنـای بیت) بودر که وزیر مزبور ظاهرده احکام انجیلی بیان ایدر
وانکله وعظ وتخویف وتذکیر ایلردی ولکن باطنده صفیر ودام ایدی
یعنی وعظی دام وصوتی صفیر وصفلق کبی ایدیکه دام وصفیر
ایله قوشلر صید ایتدکاری کبی تکلم بالاده مفصلا مرموز ایلدی اولدخی
وعظ یوزندن دام تزویر قوروب دعوتی ایله خالی الذهن اولان نصارایی
صید ایلردی (زیرا نصاری سرانجامی بلمزلر وانك وعظ ونصحنی
کندیلرینـه نافع ظن ایدرلر غایتی ایسه مکر وکیـده منجر اولوب
مظنونلرینك خلافی ظهور ایتـدی ومن حیث لایحتسب بلای دین
ایله مبتلا اولوب هر بری بر یوله کندی (پس هر حلو اللسان اولنلرك
ظاهرلرینـه مغرور اولمـامق کرکدر بلکه تحتنده مرارت وزهر اوله
تکلم بو تحریرك اثناسـنده بیـك بوز اون درت شهر رمضاننـده
بروسـیه فتنه انکیزان عربدن صورت حقدن برباطل کاوب برقاچ
کون جامع کبیرده وعظ وتذکیر صددنده اولوب بالاخره شهرك
نقدر مستعد شر وشور اولان اهل انکار واراذل واخلاطی وارایسـه
تحت اللواسنه مجتمع اولمغله لیلهٔ قدرده فتنهٔ عظیمه ایقـاظ ایلدیلر
شویله که صوفیه ایله ارالرنده قتـال ومحاربه واقع اولوب کیمی جام اجلی
نوش وکیمی دخی جراحت وزخم ایله متحیر ومدهوش اولوب اوچ آی
قدر اختلال عظیم بولدی (الفتنة نائمة لعن الله من ایقظهـا)
و بوستانده کاور *ازان همنشین ناتوانی کریز * که مر فتنه خفته راکفت
خیز * (لمحرره) راحت استرسك اکر دیوانه * بس دکلمی سکا کنج
خانه * کورمه اعدا یوزنی طشره چیقوب * بوم مانند بکله ویرانه *

دخی قلبدر که نسخهٔ انفسدر و بو نسخه حقیقتده لوح محفوظك
اصلیدر زیرا عالم غیبك مرآتیدر انکیچون ام الکتابدر وجبریل وجه
عادتله لوح محفوظدن تنزیل ایتدیکی قرآن مثلا قلب رسول علیه السلامه
وجه خاصله ظاهر اولور پس قرآنك نزولی جبریله واوح محفوظه کوره
واسطه ایله و بونلردن قطع نظر عالم غیبدن انکشاف مخصوصه کوره
بلا واسطه اولور نتکم بوسره اشارت ایدوب قرآنده کاور (لاتحرك به
لسانك لتعجل به) و بری دخی انجیل فی الحقیقه اجزاء قرآنیه دندر زیرا
قرآن سائر کتب الهیه نك حقایقنی جامعدر پس انجیل حصهٔ قرآن
اولدیغی کبی عیسی علیه السلام دخی اول حصه نك ترجمانی ورسول اللهك
بقدر الحصه وارثی اولور واسم محمددن بقدر الظهور حصه بولور
فاعرف جدا وزنار کرعشقه اشارتدر زیرا کرانسانك میاننی احاطه و بند
ایتدیکی کبی عشق دخی جنبین اراسنی احاطه ایتمشدر انکیچون زنار عشق
دیرلر اکرچه که زنار عشقده عشقك اثری اولان زنار دیمك دخی جائزدر
فافهم (ونماز مناجاته اشارتدر پس نمازك ظاهری عالم ملکدندر انکیچون
رکوع وسجود وحرکات صوریه ایله حاصل اولور (وباطنی عالم
ملکوتدندر انکیچون توجه الی الله وحرکات معنویه ایله وجود بولور
ولکن ارکان معلومه وافعال مخصوصه نك هر بری سر عظیمی مشتمل
اولمغله هیئت مخصوصه اوزرینه وضع اولنوب بالکز توجه قلب ایله اکتفا
اولنمدی زیرا بالکز توجه قلب وروحك صفتی وافعال وحرکات جسدك
شانیدر وانسان بوایکیسندن مرکب اولمغله هر برینه حقنی توفیه ونصیبنی
اجرا ایله مأمور اولدی انکیچون توجه مجرد ایله اکتفا ایدن وافعال
ظاهره یه اقتصار ایدن محجوب وغافلدر الحاصل شریعت وحقیقت
معیتله اولمق لازمدر

﴿ او بظاهر واعظ احکام بود ﴾
﴿ لیك در باطن صفیر ودام بود ﴾

بظاهر ده باظرفیت ایچوندر *وعظ* تخویفه متعلق اولان زجردر وبعضیلر
تذکیر بالخیردر دیرلر* احکام* حکمك جمعیدر لغتده منع الشی للاصلاح
معناسنه در شریعتده معانیٔ متعدده میانده مشترکدر خطاب الله وانك
اوزرینه مترتب اولان حل وحرمت وافعال شرعیه اوزرینه مترتب

دیده سی وجه حقده ناظر در * نه بلور عالم دلك حالی * اولکه دائم بوحس ده حاضر در

﴿ او بیان می کرد با ایشان براز ﴾

﴿ سر انکلیون وزنار ونماز ﴾

انکلیون همزه نك فتحی وکاف عجمینك کسر یله ترسا انجیله بر معتبر کتابدر و بعضیلر انجیلدر دیدیلر که کتاب عیسی در بوراده ظاهر اولان ثانیدر وجائزدر که انجیل انکلیوندن تعریب اوله صلوات صلوتادن ومسیح مشیحادن تعریب اولندیغی کبی کثرت تغییر تعریبی منافی دکلدر پس انجیل عبرانی وعبری اولور که لغت نصارادر نتکم سریانی لغت یهود ویونانی لغت اهل زبور وعربی لغت اسمعیل علیه السلامدر و بعض اهل عربیت دیمشلردر که انجیل نجل الشیء ای اظهره لفظندن مشتقدر زیرا دین مندرس اولدقدن صکره انجیل انی اظهار ایلدی بوندن فهم اولنور که عیسی علیه السلامك بعثندن مقدم طائفهٔ یهود توراتی فی الجمله تحریف ودین موسی علیه السلامی تبدیل ایتمشلردر انکیچون عیسایه موافقت ایتمدیلر زیرا هوالرینه مخالف ایدی *زنار* بالاده مفصلا بیان اولندی (معنای بیت) بودر که وزیر مزبور نصارایه رازله یعنی کزلو اسرار انجیل وزنار ونمازی بیان ایلدی (و بونلردن مقصود اصلی شودر وحقیقتی بودر دیدی ومی کرد حکایت حال ماضیه اولمق دخی جائزدر ایلردی معناسنه و بوراده رازله سری جمعده لطافت واردر و بوندن فهم اولنور که زنار قدیمدر وظاهر اولان بودر که بو کلام اکتفا قیلنمندر مقصود اسرار دینك مجموعیدر بخصوصه ذکر اولنان امور اولسون غیری امور اولسون ولکن امور مذکوره کلیاتدن اولمغله تخصیص بالذکر ایلدی بوصورتده اسرار دین ترساره رازله ونهانی افاده اولنمق اهل دین اولمیان اغیاره نسبت ایله اولور وجائزدر که رازله سویلنمك خواصه کوره اوله نتکم هر قوم اراسنده جار یدر پس بعضك حالنی که نسبت قیلنندن اولور (بوندن انجیل ایله برقاچ نسنیه اشارت واردر (بری بودر که عالم جمعدر زیرا کتب الهیه عالم جمعدن تنزل ایتمشدر که اول عالمه کوره کلام نفسی ایله متصفدر) و بری دخی لوح محفوظ درکه کتب الهیه نك فرقانیسدر زیرا مفصلا انده مثبتدر وبری

نفوسیه دن بریدر (و بونده ارشادده تدریجه رمز واردر یعنی دعوت وارشاد دیدکلری تدریجله حاصل اولور دفعی اولماز نتکم اوائل بعثنده معهوددر (پس اندك اندك تعبیری بدایت وصد هزاران لفظی نهایت اعتبار یله در نتکم قرآنده کلور (ورأیت الناس یدخلون فی دین الله افواجا) الحاصل اندك اندك وجود بولان جمعیت نهایت حسبیله بسیار اولدی نتکم دیرلر *ونهر الی نهر اذا اجتمعا بحر* ولکن کاه اولور که آیت مذکوره موجبنجه کثرت دفعی اولور وانسانك حالی ایکیدن خالی دکلدر زیراجانب لطفدن امداد ملکوتی اولورسه وجودده اولان قوای شریرەنك جمله سی روحه تابع اولوب فتح مطلق حاصل اولور واکر جانب قهردن جلال قهاری اولورسه قوای خیره دخی نفسه تابع اولوب ابواب کار مغلق اولور فاما بومعنی قبل الوصولدر زیرا وصولدن صکره نفسه رجوع یوقدر نتکم شیخ شبلی حضرتلری قدس سره (ماضل صاحبکم وماغوی) آیتنده بیورر مارجع عنا من وصل الینا ورشحاتده کلور که الفانی لایرد الی اوصافه شوقدر واردرکه تمکین اهلنه مقام رخصتده نفسك صورت اوصافنه رجوع واردر ولکن حقیقت اوصافنه رجوع یوقدر والا اکسیر اعظم ایله نحاس ذهبه منقلب اولدقدن صکره اصلنه استحاله جائز اولمق لازم کلور بو ایسه محالدر (اکرچه که ابن سینا حال اکسیره جاهل اولدیغی جهتدن مجرد صبغه حمل ایدوب موقت اولماسنه ذاهب اولمشدر بوایسه صحیح دکلدر زیرا ذهب اکسیر ینك صبغی واستحالەسی باقیدر انکیچون اکسیر اعظم انسان کاملك حالنه اشارتدر پس انسان کاملده فی الحقیقه اوصاف نفسه رجوع اولمدیغی کبی حال اکسیرده دخی تحول وانقلاب یوقدر وبالعکس بعض احیانده اکل وشرب ایله تلذذ ویالباس فاخر ایله تلبس ویابونلرك امثالی امور طبیعیه ونفسانیه ملابسه ایتدکلری تلوینات مقبوله دندر شویله که انلرك قوت حاللری ملابسه ایتدکلری اموری کندیلرینه استحاله ایدر انکیچون هر ایشلری حقانیدر جعلنا الله وایاکم منهم ورضی عنا وعنهم (لمحرره) کاملك جمله احوالنده *

تقریبدر زیرا محافظه‌نك کندینه فائده سی واردر پس بومقوله بعید همان قریب وندیم کبیدر وخواجه حافظ نظمنده کلور *بعد منزل نبود در سفر روحانی* پس اول ایکیسنك جسدلری کرچه بحسب الظاهر مفارق فاما بحسب الحقیقة روحلری متلاصق ایدی انکیچون بری برلرینه نامه‌لری اکسك اولمازنامه ایسه غالبا محبوبدن محبوبه ونصف مواصله درا کرفی الحقیقة نی اولسه ارادن خبر منقطع اولوردی (و بونده رمز واردر که هرنسنه وقتنه مرهوندر نتکم دیمشلردر (الامور مرهونة باوقاتها) وهرایشده مقاصده توسل ایچون مبادی واردر انکیچون وزیر مزبور بلاد نصارایه حیله ایله داخل اولوب تدریجله دعوته آغازایلدی تاکه انکله اضلال نصارایه توسل ایدوب نائل مرام وواصل کام اوله پس بونده دعوت ایله مراد دعوت باطله درکه نفس وشیطان وسائر مضل اولانلره مضافدر نتکم قرآنده هر برینه کوره یاصریح ویادلالت نص واردر الحاصل اضلاله دعوت دینلدی صورت حقده اولمغله والا دعوت اطلاق اوزرینه ضلالدن هدایه ارشاددرکه شان انبیا واولیا وعلمادر

﴿ صد هزاران مرد ترسا سوی او ﴾
﴿ اندك اندك جمع شد در کوی او ﴾

کوی کاف عربیله محله در دقایقده کلورکه زقاقدر توفیق بودرکه محله زقاقی مشتمل اولمغله زقاق اسمی محله اوزرینه اطلاق اولندی زیرا محله فی الحقیقه منزل معناسنه در نتکم سبق ایتدی وعربیده قریه دیدکاری شهرك برمحله سی کبی اولمغله کوی دینلدی نتکم کوی وکند دیرلر قریه و بلده معناسنه (معنای بیت) بودرکه نیجه یوزبیك یعنی بسیارمردنصرانی وزیرجانبنه منساق اولوب آز آز انك محله سنه مجتمع اولدیلر (بونده نصارانك یهوده نسبتله کثرتنه اشارت واردر وملل کفره یه کوره اسلام اهلی برسیاه موصغرده شعر بیضا کبیدرکه اقل قلیلدر (و بونده قوای روحانیه نك وفرتنه دلالت واردر وفرتی یابالفعل و یابالقوه در نتکم دیرلر *قلیل اذا عدوا کثیر اذا شدوا* وفی الحقیقه جنود اللهه نهایت یوقدر نتکم قرآنده کلور (ومایعلم جنود ربك الاهو) وارواحك بری برینه امدادی نفوسك بری برینه امدادندن اکثردر زیرا نفوسك امدادی ترتیب وسائط وتمهید مبادی ایله در ارواح ایسه بویله دکلدر زیرا تعلقات

بونده اشارت واردر كه نفس و هوى بالاده ذكر اولنان امور طبيعيه دن پرهيزه بدأ ايتديلر تاكه بو يوزدن اضلاله توسل ايده‌لر نتكم ديمشلردر *باطل همیشه باطل و بیهوده در ولی* مشكل بودر كه صورت حقدن ظهور ایده* پس خلقدن مراد قواى نفسانيه وطبيعيه اولور (زيرا بونلر دائما مراتع حيوانيه ده تمتع ايدرلر وخليع العذار كزرلردى شمدى رئيسلرى بوزندن بى سبب رياضت ومجاهده‌يى استبعاد ايلديلر زيرا اصلى مكر اوزرينه مبتنى اولديغن بلمزلردى نتكم بعض اشخاص ريا طريقيله اكل وشربدن پرهيز ايدرلر وشكل فقراده كزرلر (و بوندن اخذ اولنور كه كاه اولور كه اعلى ادنانك مشاوره سيله عمل ايدر ياواقعه مطابق و يامشربنه موافق كلورسه (نتكم حضرت شعيب حضرت موسى عليهما السلام حقنده كريمه‌سنك سوزيله عمل ايتدى و بعض امور واردر كه ظاهرى مكروه وباطنى محبوبدر نتكم پادشاهه ووزيره اول عقوبت نفس الامرده محبوب كلدى مرادلرينه وسيله اولمغله اكرچه كه ظاهرى پادشاهه نسبتله زياده بشيع ووزيره قياس ايله تلخ ومؤلمدر وهركسك ضميرين الله تعالى بيلور انكيچون خلق برى برلرينك احوالنده متحيرلردر مكركه مرادلرينه اماراتله استدلال ايده‌لر (لمحرره) *حق بيلور زيد وعمروك احوالن *نه بيلور كسه كسه‌نك حالن *

﴿ راند اوراجانب نصرانيان ﴾

﴿ كرددردعوت شروع اوبعدازان ﴾

جانب اصلنده انسانك وغيرينك شقيدر صكره شقنى ولى ايدن طرفده استعمال اولندى (معناى بيت) بودر كه شفاعتدن صكره وزير مزبورى آزاد ايلدى يعنى صلبندن رجوع ايتدى ولكن قهرا وغضبا نصرانيلر ولايتى جانبنه سوردى وزير دخى نفى اولنوب انلرك ناحيه‌سنه دخولدن صكره دعوت وارشاده شروع ومباشرت ايلدى ومقصودنى تحصيله تمهيد مقدمه ايتمكه باشلدى (بونده اشارت واردر كه نفسك هوى وشيطانه غضب صورتن كوستروب انلرى كندى ساحه‌سندن دور ومهجور قلديغى لاجل المصلحه وبالميلر يانده نفى ايدى ولكن بونفى فى الحقيقه تقريب قبيلندن ايدى انكيچون كاه اولور كه پادشاه سوديكى كسه‌يى ايراقده برقلعه محافظه‌سنه كوندرر مرادى ايسه صورت تبعيدده

صايمق مفصلا بياندن عبارتدر كو يا تفصيل اولنان ماده نك هر جزئى
بر معدود در (بوندن فهم اولنور كه پادشاه وزيرك كلامنى
اصغا ايلدى هرچند مفصل ومشروح ايسه ده زيرا كندى درديله متعلق
ايدى انكيچون ازالهٔ غم ايله مستريح البال اولدى زيرا وزيرك تزويرى
بوزندن مقصودنك حصولنه ظن غالبى وار ايدى انسانك ايسه برنسنه يى
خاطرى قبول ايتمدكجه مستريح اولماز (بونده نفس اماره وهوى وشيطانك
قلب وروح وقوى حقنده اولان تزويرلرينه اشارت وار در زيرا قلب
وروح وقوى نفس هوى وشيطانك اضدادى اولمق حسبيله بونلرك
مغلوب اولملرى حقنده انديشهٔ كليلرى وار ايدى پس اضلال حقنده برى
برلرينى ايناندردبلر وخاطرلرينه شفا اوله جق سوزلرسو يلديلر اكرچه
توفيق مساعد اولنلره كوره ضررلرى مدفوعدر نتكم بالاده اشارت
اولندى (الحاصل نفس وشيطانك مكر وتزويرى ظلمات مقوله سندندر
نتكم قلب وروحك رأى وتدبيرى انوار قبيله ندندر وظلمت نورله مقاومت
ايده مز نتكم قرآنده كلور (ان الله مع الذين اتقوا) يعنى حق تعالينك
معيتى نور تقوى ايله منور اولنلره كوره در يوخسه ظلمت شرك
ومعصيت ايله مظلم اولنلره دكلدر (پس نورانى اولنلر دائما
ظاهرا وباطنا منصور وظلمانى اولنلر هرحالده مخذوللردر
(لمحرره) كوزلمه وار رخصت فتوى * چك كوكل كوزينه كحل تقوى

﴿ كرد باوى شاه آن كارى كه كفت ﴾

﴿ خلق حيران مانده زان مكر نهفت ﴾

﴿مانده﴾ ماضيدن قسمدر قالمش معناسنه ﴿نهفت﴾ ضمتين ايله كزلودر
(معناى بيت) بودر كه پادشاه اول وزيره اول ايشى ايتديكه وزير ديدى وتلقين
ايتدى يعنى انك بعض اعضاسن قطع وبعض اعضاسن دخى شق ايدوب
بطريق السياسه صلب ايچون زير داره كتوردى وبرشفيع مجبرك شفاعت
موضوعه سيله انى آزاد ايلدى خلق اول كزلو مكردن حيران قالمش
اولدقلرى حالده يعنى خلق عالم واورا ده موجود اولان بنى آدم اول
ايشك اصلنى بلميوب واول مكر خفيدن آكاه اولميوب حيران قالديلر وبزبو
وزيرى بويله بلرزدك پادشاه بوكا نصرانيت تهمتيله بو ايشى نيچون ايتدى
ديديلر وبونك امثالى سوزلر سويلديلر وقضاء تعجب وحيرت ايلديلر

کرکدرکه لاف اهلنده قولاق طوتمیه‌لرتاکه اعتقادلرینك تغییرینه سبب اولمیالر زیرا اومقوله‌لر مجرد حلو اللساندر یوخسه دینك کماینبغی ظاهرینه اطلاعی اولمینلر باطننده نیجه وقوفلری اولور ومردمان ایله خطابده حیله واردر گویا سز حقیقت اوزره رجالدن سکز پس اسراری محرم اولدیغکز جهتدن سزه کشف ایده‌رم غیره اتمم دیوه مکرخفی القا ایدر (وبونده هوی وشیطانك کیدنه اشارت واردر زیرا نفس هواسی یوزندن وشیطان دخی نفسی جهتندن اسرارخفیه‌یه اطلاع دعوی ایدرلر (وکتاب وجودك حقایقندن وقوف حقنده لاف ایدرلر مع هذا جاهلاردر (امانفسك جهلی مراتبده درز یرانفس اماره لوامه‌یه وملهمه‌یه ومطمئنه‌یه ومقام قلب وروحه ترقی ایتمامش وبونلر صحبت یوزی کورممشدر پس بلدوکی هوی وشهواتدر واما شیطانك جهلی عالم ذاتده‌در یعنی اول سرمهجورانك کرچه عالم افعال وصفاته کوره وقوفی واردر انکیچون بوعوالمده ارباب برزخی اضلالدن خالی دکلدر ولکن عالم ذاته دخولی یوقدر اکر دخولی اولایدی کافراولمازدی زیرا اول مقام کفر وامثالندن مأمندر نتکم قرآنده کلور (ومن دخله کان آمنا) اصلی بودرکه مقام ذات مقام حقیقتدر (پس برکسه کعبه‌یی رأی العین مشاهده وحرمنه داخل اولسه بوخصوصده بی‌شك وشبهه اولدیغی کبی شویله‌که نقیضنه احتمال یوقدر کذلك احدیت ذاتیه وهویت مطلقه مرتبه‌سنده شهود اهلی اولان دخی افعال وصفات مراتبنده تشبیهاته نظر ایلمز وشیطان کبی صورت پرست اولوب خطا سوز سویلمز

* چون وزیر این مکر را برشه شمرد *
* ازدلش اندیشه را کلی ببرد *

شمرد ضمینن ایله ماضیدر صایدی معناسنه شمردن لفظندن مأخوذدرکه صایمقدر عدکبی *اندیشه* فکردر بوراده غم مراد اولنور زیرا فکرغالب بحسب العاده غمدندر وجائزدرکه نصاری خصوصنده فکر دیمك اوله *کلی* ده اولان یانسبت ایچوندر (معنای بیت) بودرکه چون وزیرشاه اوزرینه بومکری صایدی وعلی التفصیل تعدد ایلدی کوکلندن بالکلیه فکری چقاردی وغم وقساوتی ازاله ایتدی بعدذا صایمق کرچه متعدده تعلق ایدر مکر سابق ایسه بحسب الحقیقه امر واحددر ولکن بوراده

ولكن وزير نصارانك دين يهود حقنده عنادلرينه نظرا ايتميوب غيرى وجهله افساده كر بسته اولدى (بونده اشارت واردركه سالك اولان كمسنه زنار عشق كوكل بلنه بنداتمدكجه اسلامى صحيح وحقيق اولوب نفسك يهوديتندن خلاص اولماز * نيجه زنار عشقه خاورى دل بغلايم كيم *
* در ديوار ديردل پر المشدر صنم لرله * وزنار له مراد زنار هوى اولمق دخى جائزدر زيرا نفسك كفرى انكله قوت بولور (لمحرره)
* اولسه زنار هوادن نفسك * وسطنده چون كمر بندى *
* كندنه كفرى ايليوب الزام * طوتمز ايمان صددنده پندى *
دور دورعيسى است اى مردمان
بشنويد اسراركيش او بجان
* دور * زماندر زيرا انسان وسائر موجوداتله دور ايدر وعرض اولديغى جهتدن قرار اتمز اصلى فلك اطلسك دورى حسبيله دركه كيجه وكوندز انكله متبين اولور (ونوع انسانى دورنه دورسنبله ديرلر زيرا ابتداى حركت برج سنبله دن ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلمه تمه دور زمان ديرلر (زيرا دور سنبله نك اواخرنده كلمش وانكله دور تمام اولمغه قريب اولمشدر (زيرا دور سنبله كه يدى بيك ييلدر نهايت بولدقده قيامت قوپر مردم آدم اوغلانيدر وبوكلمه نك بحسب المعنى ماقبلنه ومابعدنه ارتباطى صحيحدر (بجان بكوش جان تقديرنده در زيرا اسرار كوش جانه انها اولنوركه كوش حسه دكل اكرچه كوش حس واسطه در ولكن اورناده كوش جان حاضر اولمسه مذاكرهٔ اسرارك فائدهسى اولماز (معناى بيت) بودركه زمان حضرت عيسانك زمانيدر اى مردملر يعنى انك شريعتنك وقتى وكتابنك زمانى ونبوتنك هنكاميدر والا اول وقتده عيسى قومى اراسنده دكل بلكه آسمانه رفع اولنمش ايدى نتكم اواخر قصه اكا دالدر اشيدك انك دينك اسرارنى جان قولاغيله (مقصود كنديك اول دينك اسرارنه واقف اولديغن اعلامدر تاكه رغبت ايدهلر ومتهيئ اولوب كوش جانله استماع ايدهلر بعدذا استماعله امر ايلدى زيرا ديمشلردركه (خذوا العلم من افواه الرجال) چونكه طريق اخذ مجالسه واستماعدر لاجرم اصم اولان محروم وكوش جانله استماع اتمين دخى استفاده دن ممنوعدر (وبونده رمز واردركه خالى الذهن اولانلره

مرد عاقل وسالك كامل دين حقه اعانت ومذهب صدقی تقویت ایدوب ظاهرا و باطنا جانب حقده بولنه وطریق حقده استخدام اولندیغنه شکر ایلیه زیرا هرکس بو خدمته قادر دکلدر

* از جهود واز جهودی رسته ایم *
* تابه زناری میان را بسته ایم *

* جهود* دن مراد پادشاه مذکور وانك قومیدر* جهودی* ده اولان یا مصدریه در مقصود یهودیتدر* رسته* فتحله قورتلمش معناسنه اسم مفعولدر *زنار* رمان وزننده حریردن کشیشلر قوشاندیغی بر قوشاقدر که اون ایکی یرده دوکمی اولور زعملرنجه انی قوشانمدقجه دینلری ورهبانیتلری صحیح اولماز نتکیم اوشاقلری طوغدقده ماء معموده دیدکلری ماء اصفره غمس اتمدکجه حق نصرانی اولماز بزم دینمزده اول زناری قوشانمق کفردر وسائر امارات تکذیبدن اولنلردخی بویله در وقاموسده کلور الزنار ما على وسط النصارى والمجوس وسودینك دیوان حافظ شرحنده کلور که زنار نصارانك علامات کفردن برعلامتیدر که قوشاقلرینه بند ایدوب قوشاقدن اشغه صارقدرلر حاصلی کورمکه موقوفدر انتهى پس سودینك یازدیغی لغاته مخالفدر ولکن جائزدر که زمان اولده نفس کرده صکره کرلرینه بند ایله اکتفا ایتدکلری علامت اوله ولغت معربده کلور قال عمر رضی الله عنه یتنطقون ای یشدون فی موضع المنطقة زنانیر فوق ثيابهم انتهى (معنای بیت) بودر که جهود قسمندن اولان پادشاه ظالم وانك قومی جائرلردن ودینلری اولان جهودلق و یهودیتدن قورتلمش ایزتا که زنار ایله بلیمزی بغلمش ایز ویاخود زناره بل بغلمش ایز واکا اعتقاد ایدوب انکله عمل ایلمشوز یعنی بز زنار وانکله عمل اهلندن ایزکه حقیقت نصرانیت انکله قائمدر وجائزدر که تا لفظی آکاه اولوکز معناسنه اوله که تحذیرك لوازمندندر پس اولکی معنایه کوره ابتدای غایت ایچون وایکنجی یه کوره تحذیرك لازمنده مستعمل اولور و بوندن وزیر مزبورك تزویر خفیسی فهم اولنور زیرا یهود دین نصاری یی سلب اتمکله کافر اولدقلری کبی نصاری دخی دین یهودی نفیله کافر اولورلر زیرا اول وقتده نزول ایدن کتابکه انجیل در توراتی تأیید ایچون ایدی ونصاری اراسنده دائر اولان احکام ینه احکام تورات ایدی نتکم تحقیق کذراتدی

وبودين حقيقى نفس الده فنا بولور وآثارى كورنمز اولور زيرا نفس جاهلدر جاهل ايسه سركشدر مكر قلب وروحك امانتى ظاهر اوله زيرا قلب وروح تعليم حق ايله عالملردر پس نفس الده پاك اولان ناپاك وقلب وروح الده ناپاك اولان پاك اولور ولكن صحبت وتعلم وقبول لازمدر اكرچكه اربابى فتى نادر قالمشدر

﴿ شكر ايزد را وعيسا را كه ما ﴾
﴿ كشته ايم اين كيش حق را رهنما ﴾

ايزد دقايقده كلور كه ايزد ياى معجمه نك فتحه سيله لسان فارسيده بارى تعاليك علميدر وعربيده كى لفظة الله ولسان تركيده تكرى كبى يزدان ايسه يراديجى معناسنه در خالق كبى انكيچون مجوس اصطلاحنده خالق خيره يزدان وخالق شره آهرمن ديرلر پس ايزد ايله انك ميانده بووجهله فرق واردر * كشته ايم *كاف عجمينك فتحه سيله نفس متكلم مع الغير در زيرا ايم كسرله يعنى الف وياوميم ساكنه ايله نفس متكلم مع الغير علامتدر مالفظنك وبونك جمعيتى افراده تعليمنك تعلقى حسبيله در وياخود قومى استمالت طريقيله تشريك سبيله در زيرا فى الجمله انلرك اراسنده دخى رهباندن رهنما وار ايدى * كيش * كسرله دين معناسنه در حقله وصف ايلدى باطلدن احتراز ايچون ودين حقدن مراد اسلامدر زيرا اسلامك امت محمده اختصاصى يوقدر نتكم قرآنده كلور (ان الدين عند الله الاسلام) اختصاصنى توهم ايدنلر غلط ايلمشلردر * رهنما * يول كوستريجيدر يعنى دليل ومرشد يولدن مراد صراط عقل معنويدر نتكيم قرآنده كلور (اهدنا الصراط المستقيم) زيرا مقصود مقصده تشبيه اولنمق شايعدر ومقصدك طريقى حسى ومقصودك معنويدر انكيچون سير وسلوك ديرلر مع هذا خارجده حركات يوقدر (معناى بيت) بودر كه تكرى تعالى يه وحضرت عيسايه شكر اولسونكه بودين حقه يعنى حقك تنزيل وعيسانك تبليغ اتدوكى دين نصرانيته يول كوستريجى اولدق ودلالت وارشاد نعمتن بولدق زيرا رهنمالق نعمت عظيمه دركه مقابله سنده شكر جزيل لازمدر الحاصل عالمك وجودى مطلقا نعمتدر فكيف كه تعليم وارشاد ايله نفع عامى اوله بونده واسطه يه رعاية عيسايى دخى مشكور ايلدى نتكم بالاده بيان اولندى ولكن هر برينه كوره متعلق شكر باشقه در وبونده رمز واردركه

طوبى لمن طال عمره وحسن عمله بو معنايه دائردر فاعلم واعمل (لمحرره)

* خير سبز سر و كبى آزاده * نه طورر سن بو فنادنياده *
* دانه صاچ كت زاد اعماله * بچه سن تا كه آنى عقباده *

* حيف مى آيدمرا كان دين پاك *
* درميان جاهلان گردد هلاك *

حيف فتحله عربيدر جور وظلم معناسنه قال الراغب الحيف الميل فى الحكم والجنوح الى احد الجانبين* دين پاك* مراد نصرانيتدر كه كفر وشرك والحاد وزندقه دن طاهر وصحت واستقامتله موصوفدر وجائزدر كه اهل دينك نعتيله وصف قبيله دن اوله*هلاك*استحاله وفساد و بطلان وحيز انتفادن خروج وموت معنالرينه كلور (معناى بيت) بودر كه حيف وظلم كلور بكا كه اول دين پاك اولان نصرانيت انك احكام وشرايع واسرار حقايقنى بلمزلر اراسنده هالك وباطل وزائل اوله (زيرا قوام دين علمائله در چونكه علما هلاك اوله دين دخى هلاك اولور انكيچون موت العلماء اعظم المصائب‌ذر مقصود كنديك دين نصرانيته زياده عالم اولديغن بياندر شويله كه اكر اول حياتده ايكن آنى تقويم وتصحيح واحيا اتمزسه اهل دينه ظلم ايتمش اولور زيرا برنسنه يى مستحقندن منع اتمك جور وظلمدر زيرا ظلم برنسنه يى موضعنك غيره وضع اتمكدر پس تعليم يرينه منع وامساك وضع ايتمك بخل اولور وهلاك تعبيرندن اخذ اولنور كه دينك علمائله قوامى وآثارنك بقاسى حيات وانقراض واندراسى ممات كبيدر دينك تازه‌لكى وكهنه‌لكى دخى بوندن فهم اولنه يعنى دين انى احيا ايده‌نك وانكله عامل اولانك وجوديله تجدد وعدميله وعدم استعماليله كهنه‌لك قبول ايدر بونده اشارت واردر كه عالمك علمى جاهلك روحى كبيدر چون روح اولمسه هلاك صورى حاصل اولديغى كبى علم دخى مفقود اولسه هلاك معنوى حاصل اولور ودين اهلنه كركدر كه عالمه رغبت ايده‌لر زيرا قوام دينه سببدر وعالمه دخى لازمدر كه جاهل ايله صحبت اتميه مكر صحبتى ضرورت تعليم ايچون اوله زيرا ضرورت تعليم ايله صحبتده جاهله نفع واردر مطلق صحبتده ايسه جاهلدن عالمه ضرر واردر (الصحبة مؤثرة) ديمشلردر هيچ اولمسه اضاعت وقت واسراف عمردر ودين حقيقتده حقه تسليم وانقياددر

نتکم بعض نطوراهلی صور مختلفه ده تمثل ایدرلرمع هذا صورت اصلیه لری بردر عیسی علیه السلام روح القدسك نفخی اولمغله روح محض اولمق لازم کلمز زیرا والده سی مریم علیها السلامه تلبس وسـاطتیله مخلوقدر روح اصلی کبی دکلدر روح مجسم دیمك لازم کاسه رسول الله صلی الله علیه وسلمه دیرلر دی زیرا زیاده لطافتدن لیلهٔ معراجده مقام عیسی یی تجاوز ایدوب مستوای عرشه جسمله قدم بصمشدر فاعرف هـذا ولاتغلط وغلط القاصرین کثیر ولیس هناك فقط (لمحرره)

* متفق اولسه قچن روح جسد * دوشراندن جسد اهلنه حسد *
* ایتدی تلطیف جسد چون ادریس * اولمدی اشبو عنا صر اکا سد *

جان دریغم نیست ازعیسی ولیك
واقفم برعـلم دینش نیـك نیـك

* دریغ * برقاچ معنایه کلور بواده مراد قصقنمق ومنعدر * ولیك * استدراك ایچوندر که ولیکن دن ترخیم وتخفیف اولنمشدر و بو استدراك یالکز مصراع ثانی به مرهون دکلدر بلکه بیت آنی به دخی تعلق وار ور (معنای بیت) بودر که عیسادن جانم دریغ دکلدر یعنی یولنه جانمی قصقنمم واندن آنی منع ایتمم و بو معنی چوقدن حصوله کلور ووجود بولوردی ولکن بن انك دینی علمنه قتی خوب واقفم وزیاده اطلاعم واردر پس اکر بو آنه دك فذ بواسم عیسانك علوم دینیه سی دخی فنابولوروا هل ملتی جاهل قالوردی بوندن مقصود وزیرمز بورك اعتذار واضلال نصارایی تمنیدر بونده اشـارات وادر * اولکیسی بودر که عالم اولان کمسه مجهول اولدیغی برده اقتضا وارایسـه کندینی اعلام ایلك کرکدر تاکه خلق انك علمندن منتفع اوله لر وحدیثده کلور (من کتم علمـا یعلمه الجم یوم القیمة بلجام من نار) * ایکنجیسی بودر که انسان کندینه الصق اشیا اولان جاننی محبوبندن دریغ ایتمامك کرکدر فکیف که اولاد واموال نتکم حضرت ابراهیم علیه السلامه واقع اولدی * اوچنجیسی بودر که علمانك موتی سبب ماتم عالمدر زیرا برصونك باشی کلیا کسلسه انسـان وحیوان تلف اولور * دردنجیسی بودر که بودنیاده که سجن المؤمن در طول مکث طلب ایتمك افاده واستفاده نیتنه کرکدر تاکه استفاده ایله جهلدن خلاص اوله وافاده ایله خیر متعدی اولان رتبهٔ تعلیم وارشـاد بوله حـدیثده

حضرت عائشه رضی الله عنها نك اسناد اولنان تهمتدن برآءت ونزاهتی حقنده آیات متعدده نزول ایتدکده پدری صدیق رضی الله عنه بومعنایه ارشاد ایدوب بیوردیکه ای قزم رسول الله صلی الله علیه وسلمه شکرایله زیرا آیات براءت وطهارت انك وساطتیله نزول ایتمشدر وحدیثده کلور (من لم یشکر الناس لم یشکر الله) بونده فنایه تنبیه واردر زیرا کمال اوزره حمد ایتمك الله تعالی یه مخصوصدر نتکم قرآنده کلور (الحمد لله رب العالمین) چونکه اهل عوالمه پرورش حق تعالی دندر پس انك مقابله سنده حمد دخی انکادر پس عبدك اورتاده اونعمتك ظهورینه بهانه وآلت اولمسندن غیری حالی یوقدر والله المولی والمولی (سؤال اولنورسه که بونده فنا نوجهله درکه غیره اسناد واردر نتکم بهر عیسا دیدی بهر حق دیمدی محکیدرکه رابعهٔ عدویه قدس سرهایه سؤال ایتدیلرکه الله ورسولدن قنغی سنه محبتك زیاده در جواب ویردیکه هیهات جمیع محبتلر حقك محبتنده فنا بولمشدر دیدی پس بوندن فهم اولنورکه واسطه اثبات ایتمك یوقدر (جواب بودرکه فناده حال بویله در فنا بقاده مراتبه اعتبار واردر پس برکشی کندی نفسندن فنا بولوب ظاهر اولان مراتبنه کوره مظاهرینه نسبت واسناد ایتمك شرك دکلدر بلکه فی الحقیقه توحیددن معدوددر نتکم کرامت ومعجزه حقیقتده بردر ولکن اولیاده ظهورینه کوره کرامت وانبیاده وقوعنه کوره معجزه دینلور وایکیسنده دخی تجلی ایدن قدرت تامه الله تعالی نکدر شرك نفسك بقاسیله اولان حاله دیرلر اهل فناده ایسه بوحال یوقدر و بونده جان سپارم باطنك فناسنه وسردهم ظاهرك فناسنه اشارتدر نتکم حدیث قدسیده کلور (انا عند المنکسرة قلوبهم والمندرسة قبورهم من اجلی) انکیچون ایکیسنی علی حدة ایراد ایلدی زیرا باطنك فناسی ظاهرك فناسنی مستلزمدر فاما کاه اولورکه ظاهرك فناسی باطنك فناسنی مستلزم اولماز نتکم بعض فنا صورتنده سالکلر واردرکه باطنلرنده فنا اثری یوقدر بلکه نفسلری باقیدر وبونده عیسایی وبیت سابقده جان عیسایی اثبات ایلدی پس بوندن فهم اولندیکه عیسی روح مجسم دکلدر نتکم بعض کشف ناقص اهلی ذاهب اولمشلردر وحقیقتی بودرکه مجسم نسنه نك جسمنه اعتبار یوقدر زیرا عالم مثالدن تمثل ایلمشدر

یعنی امور عادیه‌ده پس امور دینیه‌ده صوابدر واولکه دیرلر* کوردك زمانه اویمدی سن اوی زمانیه* ذکر اولنسان معناسیه مجمولدر واولکه حدیثده کلور (لن یزال الناس بخیر ماتباینوا) حرف وصنایع وامثالی ایله اولان تباینه‌در که ممد وحدرنتکیم وجود انسانده اولان قوالنك تباینی رحتدر زیرا هر بری ایله برنسنه حس وادراك اولنور فاماعسکر امیرالمؤمنین اکاتابع اولدیغی کبی قوی دخی احکام واوامرده قلب وروحه تابع کرکدر واولکه مشایخ طریقتدن رویم قدس سره کلامنده کلور لایزال الصوفیة بخیر ماتنافروا فاذا اصطلحوا هلکوا بونك حقیقتی بودرکه طائفهٔ صوفیه اراسنده بربرلر ینه انس وسکون بولنمق توحش وفرارلرینه سببدر پس فی الجمله تباغض رحتدر زیرا ماسوایه میلی قطعه باعث وتوجه حقه مداردر وبونده رمز واردرکه بغیرحق اولان تفرق صفت یهود وبحق اولان نعت اهل شهود در (لمحرره)

* ندر عالمده بو پریشانی * قبضیتنك بومی بوخسه شانی *
* مختلط اولسه لطف قهرله دل * نه بسط ایدر نه قبض پیشانی *

* بهر عیسی جان سپارم سردهم *
* صد هزاران منتش برخودنهم *

بهر حرف تخصیصدر لام جاره معناسنه مثلا بهر اودیرلر انکیچون دیجك یره‌ رای اودخی دیرلر*سپارم* کسرله نفس متکلم وحده‌در سپار یدن دن وسپردندن که اصمارلمق معناسنه‌در مضارعنده الف زائده ایله سپارد سپارنده دیرلر وسپرد وسپرنده دیمك دخی جائزدر *دهم* دادن لفظندن مضارع متکلمدر*منت* عربیده امتنان یعنی نعمت معناسنده شایعدر سکامنتم واردر دیمك بونعمتی سندن بیلورین دیمکدر حاصلی بودرکه نعمتك حصولی متمه سبب اولمغله نعمتدن منت ایله تعبیرایدرلر*نهم* کسرله نهادن لفظندن مضارع متکلم وحده‌در (معنای بیت) بودرکه عیسادن اوتوری جان اصمرلرم وباش و برورم یعنی بولنه جان و باشمی انك بولنه فدا ایده‌رم انك نیجه بیك یعنی بسیار منتی کندی اوزیمه قورم یعنی بولنه جان و باش ویرم ایله ینه منت عیسانکدر بنم دکلدر نتکم قرآنده کلور (قل لاتمنوا علی اسلامکم بل الله یمن علیکم ان هدیکم للایمان) مقصود بودرکه عیساکه واسطهٔ حقدر بومقوله واسطه نك عشقنه بذل جان اتمکده نعمتدرکه انك وساطت وتوسلی ایله حاصل اولمشدر پس منت واسطه نکدرنتکم

* جهودانه * اصلی جهودی در یاء نسبتله دستور العملده کلور که نسبت ایچون اولان حرف یانك کاه اولور که آخرنه تأکید نسبت ایچون برنون زیاده ایدرلر سنکینی کبی وکاه اولور که تأکید نسبت ایچون اولان نوندن مقدم برالف زیاده ایدرلر مثلا اسکندره نسبتده اسکندرانی دیرلر وکاه اولور که الف ونوندن صکره یاذن بدل برهاء نسبت زیاده ایدرلر مثلا ملوکانه وعاقلانه دیرلر انتهی باجمال پس جهودانه ده بویله در که آخرنده اولان ها نسبت ولیاقت افاده ایدر (معنای بیت) بودر که اکرجان عیسی بنم چاره ومعین وفریاد رسم اولمیایدی وانك روحانیتندن بکا امداد واعانت کلمیدی اول پادشاه بنی جهودلره منسوب ومخصوص اولان تعصب وعناد وخشم سببیله ایکی پاره ویاخود پاره پاره ایلردی ولکن جان عیسی دن استمداد وانك روحانیتندن استعانتم حسبیله مدد وعون رسیده اولوب اندن خلاص اولدم وبو قدر عقوبتدن صکره یکیدن حیات بولدم وقاچوب دائره کزه کوچله کلدم بونده ارواحدن استمدادك فائده سنه اشارت واردر نتکیم قرآنده کلور (فالمدبرات امرا) وحدیثده کلور (اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور) بوحدیث شریفی ابن کمال حدیث اربعینده وتفسیر فارسی صاحبی کاشفی رساله علیه ده تصحیح وایراد ایلیوب زیاده شرح وبیان ایلمشلردر طالب اولنلر محلندن مطالعه ایده لر بعض محدثینك موضوعدر دیدکلر ینه التفات اتمیه لر وبونده تلویح واردر که وجود انسانی ایکی پاره دن عبارتدر که بری جوهر علویدر که روحدر وبری دخی جوهر سفلیدر که نفسدر وقلب که ایکیسنك میاننده توسط اتمشدر مصلح مابیندر اکرانك توسطی اولمسه طرفین ارانسه عداوت وبغضاء دوشوب انتظام وجود اختلال پذیر اولور پس کرکدر که نفس اماره نصیحتدله کوش طوتوب دائره وجودده اولان قوانك اختلاف وفرقتین اولمالرینه باعث اولمیه زیرا هرنره ده خلاف ظهور ایتسه وفاق بوزندن اولان راحت وحضور درداولور وجمعیت خاطر تفرق بولور فاما اولکه خبر صحیحده کلور (اختلاف امتی رحمة) ذکر اولنسان معنایی منافی دکلدر زیرا بعض اختلاف رحمتدر که فروعده اولان اختلاف کبی وبعضیسی دخی غضبدر که اصولده اولان اختلاف واهل حقه خلاف کبی نتکیم جهوره مخالفت قوت خطادندر دیرلر

مقام تسمیه اولنمق ثبوت واقرارنه بناء در وحال دیدکلری قلبه بلاتصنع وتعمل وارد اولان معناد رطرب وحزن وقبض و بسط وهیبت وانس وامثالی کبی واصحاب حال انلردر که اعمال صالحه مقابله سنده اولا بطریق المجازاة وجدو ذوق بولمشلر وثانیا بطریق الموهبه کشف وعیان اهلی اولمشلردر (معنای بیت) بودرکه بن اول پنجره دن حالکی کوزدم یعنی بلدم ومطلع اولدم چونکه بوطریقله حالکه واقف اولدم سنك قالکه قولاق طوتمم وتأویل واعتذاریکی دکلم زیرا یقینی وهمد وعلی ظنه تبدیلك معناسی بوقدر خصوصا دیمشلردر که لسان الحال انطق من لسان المقال ودیمشلردرکه * واذا المقال مع الفعال وزنته * رجح الفعال وخف کل مقال * وحال وفعل برقیاسدندر مثلا برکمسه حوصله طعام تناول ایتسه اول فعل انك جوعنه دلالت ایتدیکی کبی وجودنده ضعف غالب وصفرت وجه دخی غالبا اول معنایه دالدر و برنسنه نك قول یوزندن حالی معلوم اولسه حال یوزندن دخی ادراکنه وسیله اولور فاعرف بونده دعوایی ترکه اشارت واردر زیرا حال دیدکلری معنی وقال دیدکلری صورتدر پس صورت دعوایله حقیقت حال حاصل اولماز تکیم کمال خجندی نظمنده کلور * علم وتقوی سر بسر دعوی است معنی دیکرست * مرد معنی دیکر ومیدان دعوی دیکرست * وقال وحال بری برینه مطابق کلمسه وظاهر و باطن دخی متوافق اولمسه انك صاحبی فلاح بولماز ویحیی المفتی دیوانده کلور * نارغمده یوتمه عشق ایچره قال اولدق دیز * حال مشکلدر اکر اویمزسه حاله قالمز * و بونده رمز واردر که حاله اطلاع قال جهتندن وقاله دخی وقوف کوش یوزندندر زیرا کوشك استماعیله صورت حرفك معناسی آینه سنه ادراکه منعکس اولور ورؤیت قلبیه رؤیة بصریه دن اقوادر زیرا بعض رؤیت بصریه ده مطلقا علم حاصل اولماز فکیف که علم یقینی حاصل اوله فامارؤیت قلبیه یقینی وعلم ضروری دن عبارتدر (لمحرره) * بوله کور علم ضروری حالنی * ایده کور ترك مدرسه قالنی *

کر نبودی جان عیسی چاره ام

او جهودانه بکردی باره ام

﴾ كفت كفت توچو درنان سوزنست ﴿
﴾ ازدل من تا دل تو روزنست ﴿

* كفت * كاف عجميله اولكى ماضى وايكنجى دله كلن سوزدره نوزسويلمين سوزه سخن ديرلر كفت ديمزلر * سوزن * ضمله اكنه ديد كلر بدركه عرب خياط دير كسرله تنكيم قرآنده كلور (فى سم الخياط) بونك تقديرى كفت تودرنان چو سوزنست دركه ادات تشبيه سوزن اوزرينه داخلدر وجائزدركه مجموعنه داخل اوله زيرا مراد نان ايچنده اولان سوزنه تشبيه در يالكز سوزنه دكل (معناى بيت) بودركه پاشاه ديديكه سنك سوزك نان ايچنده ادخال اولنمش اكنه كيبدر يعنى نان ايچنده اكنه اخفا ودرج اولنمش اولسه تنكم اهلا كنى مراد ايتدكلرينه ايدرلر انى اكل ايتمك استين آدمى وحيوانك اغزنه و بغازنه باتوب ابتلاع ممكن اولمديغى كبى سنك سوزك ايچنده دخى نصرانيت رايحه سى واردركه انى اشيدن واستشمام ايدن يهودى آنى قبول ايتمز وكوشله ادراكى اراسنده المازز يرا صاف دكلدر بنم كوكلدن سنك كوكلكه وارنجه پنجره واردر تنكيم ديرلر من القلب الى القلب سبيل يعنى شمدى بو سوزك اوجندن ايكى قلب اراسنه يول اچلدى وسنك نيت واعتقادك قلب ومغشوش اولديغى سچلدى حالكى اخفا ايده جك حالك قالمدى بوندن ظاهر اولوركه هركسك رازنه اطلاعه طريق واردر ولكن كاه اولوركه اول طريق خفى اولور شويله كه دكه عاقل اكا مطلع اولماز اكرجلى اولسه هركس فضاحتنه دوشردى * و بونده شاهك كلام وزيردن زياده متأذى اولديغنه رمز واردر زيراسوزنى سوزنه تشبيه ايلدى اصلى بودركه دشمن دوستنه رازدار اولماز وانسان خانه سنده عدو پرورده ايلسه صورت فلاح بولماز وتلويح واردركه اشيابرى برينه ارتباطاو زرينه خلق اولنمشدر اكرچكه كيفيت ارتباط خفيدر واشيانك خالق الاشيا اراسى دخى بويله در تنكيم محلنده مسطوردر

﴾ من ازان روزن بديدم حال تو ﴿
﴾ حال تو ديدم ننوشم قال تو ﴿

* نه نوشم * نفس متكلم وحده در اصلنده نه نيوشم در نيوشيدن نونك كسره سيله دكلمك وقولاق طوتمق معناسنه * قال وحال * برى برينك مقابليدر حاله حال ديدكلرى تحول وتغيرندن اوتوريدر تنكيم مقامه

مكانالوهمى • كفتاره كاف عجمينك ضميله سوز ديزمكدر انجو ديزركبى
عرب اكا نظم كلام دير اصلى آرنده • كفت درسوز كتوريجى معناسنه
نظم كلام سوزى كتورمكه باعث اولديغندن اوتورى كفتار ديديلر
باعث فعله فاعلك اسمن اطلاق ايدرلر هرداده • شايعدر تكلم بومحلده
دخى واقعدر زيرا متهم اولان كفتاردكلدر بلكه انك صاحبيدر ولكن
تهمته باعث اولمغله متهم دينلدى اسناد مجازى طريقيله (معناى بيت)
بودركه شاه بنم اسرارمدن قوقى ايلدى وحال مستورمى جزئى
طويدى انك حضورنده • بنم سوزم تهمتلى اولدى يعنى سوزمدن
نصرانيت اوزره اولدبغم تراش ايلدى (بعد ذا كلام مذكورك
حضور شاهده • تهمتلى اولمسى شاهك عقل وادراكنده • تهمتلى
اولمقدن كنايه در مكتوبلرده • حضور شريف وجناب لطيف ومجلس
عالى وامثالى دخى بويله در يعنى معانى اجلال ايچون كنايه طريقنده
سلوك اولنوب مثلا حضور شريفه سلاملر اولنور دينلور مقصود
ايسه فى الحقيقه كندينه سلامدر بوندن فهم اولنوركه انسانك اقوال
وافعالى آينه مقوله سدركه صور احوالى انده • منتقش ومنطبعدرپس
عندالله وعندالناس تهمت اولاجق اموردن احتراز كركدر تكيم كلور
(اتقوا مواضع التهم) وبونده • اشارت واردركه ايمانله كفر
وتصديقله تكذيب ونفس ايله روح اراسنده • دائما ذكر اولنان رايحه
مشمومدر انكچون نفسك برمرتبه سنه اوامه ديرلر زيرا كاه اولوركه
حقه توجه واقبال ايدر وبوسبيله اندن بوى مطمئنه استشمام اولنور
وكاه اولوركه طبيعت جانبنه ميل ايلر وبواجلدن اندن رايحهٔ اماره استرواح
اولنور واولدخى تلوينات واقع اولدقجه كندينى لوم اتمدن خالى دكلدر
تلويناتدن مراد نفس اماره طرفنه ميل ايدوب افعال واقوالده • انك
مقتضاسى اوزره جرياندر وبونده • رمز واردركه ديشده • متين
وحوصله سنده • واسع اولان كسه دن افراط وتفريط صادر
اولماز زيرا دائما مقتضاى صلابت وحكم عقل كامل اوزرينه
حركت ايدر انكچون نيجه كسه لره سياست ايدوب اغزلرندن جواب
الامزلر زيرا سر انسان بريردن جزئى فاش اولسه بردخى
ستره • مجال قالماز وفضاحت ظهور ايدر اللهم احفظ

اولدی دیو اکفار اولنماز * زیرا اوخصوص مواد ندر محلنده جواب
ویرلمشدر (بوندن فهم اولنور که نفس مطمئنه بعض تلوینانده نفس
اماره صورتنه دخول ایتسه واول یوزدن کورنسه تأویل اوزرینه جاری
اولمش اولور وکمسه اندن بوی تنزل استشمام ایده مز مکرحالنی منکر
اولان عنادا تنزله حمل ایده فاما نفس اماره مطمئنه بعض تمکیناتده
تقلید ایلسه حالی کوندن عیاندر زیرا فی الحقیقه ماسوایه میلدن حالی
اولمز وشغال ودلکوالوان اصباغ ایله مصبوغ اولسه طاووس اولمزلر
و بونده وزیر مز بورك حیله خفیه سی استنباط اولنور زیرا خالنی
اجنبیدن اخفا ایتمك بحسب الغالب دارحربده اولان مؤمنینه کوره در که
مهاجرته اقتدارلری یوقدر نتکم مکهٔ مکرمه ده قبل الفتح ضعفاء
مسلمین کتم ایمان ایدرلردی وصنادید قریشدن احتراز ایدوب حاللرن
کمسه یه دیمزلر وهجرته دخی اقتدارلری یوغیدی فاما هجرته اقتدار
وشعائر دینی غیری یرده اظهاردن متمکن اولان دیندن
اوتوری فرار الی الله ایله مأمور درنتکم توبیخ طریقیله قرآنده
کلور (الم تکن ارض الله واسعة فتهاجروا فیها) (لمحرره)

* نه طوررسن چوسرو یللرجه * بو کهن سال بوستان ایچره *
* بلبل اول صد نهال دور ایله * تازه کل فوق بو کلستان ایچره *

* شاه بوی برداز اسرار من *
* متهم شد پیش شه کفتار من *

" بوبی " ده اولان یا تنکیر ایچون اولق اظهردر بوی التمك اطلاع جزئیدن
عبارتدر زیرا شمله بعض نسنه نك وجودنه وحقیقتنه استدلال اولنور
نتکم ثانی شمله اقالیم و بلاد بلنور " متهم " هانك کسریله در فتحه سیله
دکلدر نتکیم ابوالسعود افندی بیان ایتدیکی اغلاطده تصحیح اولنمشدر
مستحکم وامثالی دخی بویله در نتکم ابن کمال تنبیه نام رساله سنده مبیندر
اصلی بودر که افتعال بابی بحسب الغالب مطاوعت ایچوندر علاج
اولسون غیری اولسون غممته فاغتم وجمعته فاجتمع کبی مطاوع ایسه
کسرله لازمدر واستفعال دخی تحول ایچون کلور استحجر الطین کبی
پس بونلرك لازم اولدقلری جهتندن اسم مفعوللری کلمز بوسببله
مکسور اوقنورمتهم دیمك تهمتلی دیمکدر یقال اتهمته ای اخذته

وكفر وانكار ظلمت مقوله سندندر پس نورله ظلمت متنافی اولدقلری کبی ار بابی دخی متخالفلردر وهرکس خلافنده بولنانک حقندن کلوب انتقام المغه چالشور ولکن نور ظلمته غالبدر انکیچون قرآنده کلور (ان الله مع المتقین) یعنی معیت حق نور تقوی ایله نور اولنلره کوره در اول نورله ظلمت اهل شرک منکشف ومندفع اولور وچون نور تقوی اولمیه ویاخود ضعیف اوله ظلمات اهل شرک اکا کوره مستولی اولورو بونده نفس وطبیعت ایله قلب وروحک حالی دخی روشن اولدی و بونده عصبیتک ذمنده دلالت واردر زیرا نفس محرمه یی غرضا قتل ایتمک محرم وکسنه نک بلاسبب عرضنه تعرض ایتمک ممنوعدر وحدیثده کلور المسلم من سلم المسلمون من لسانه ویده)

* خواستم تادین زشه پنهان کنم *
* آنکه دین اوست ظاهر آن کنم *

ظاهر آن کنم * آنرا ظاهر کنم تقدیرنده دروجاردرکه ظاهر لفظی اضافتله اولوب کسره سی اختلاس اولنه بوصورتده ظاهر یا اظهار معناسنه اوله و یاخود حالی اوزرینه متروک اوله زیرا هر دین اهلی لاجل الضروره خلافنک دینی ابراز ایلسه انک ظاهریله عمل ایدر باطنیله دکل (معنای بیت) بودرکه دیلدم واستدم نادیمی یعنی نصرانیتی پادشاهدن اخفا ایلیه م اول پادشاهک دینیدرکه یهودیتدر آنی ظاهر قیلم ویا اظهار ایلیه م ویا اول دینک ظاهری اوزرینه جریان ایدم زیراکندی دینی اظهاره انک خوفندن مجال یوقدر بونده اشارت واردرکه کاهیجه انسان بحسب الاقتضا دینی ستر ایچون بعض مخالف نسنه اشلرتاکه خلقه اعتماد کله وکندی بلادن خلاص اوله نتکم شیخ سعدی قدس سره سیاحتنده ارض هنددن بوازیح دیدکلری برده لب دریاده سومنات شهرنه مرور ایتدکده انده اولان پت عاج حقنده بوستانده کتورر پتک را یکی بوسه دادم بدست * که لعنت بروباد و بر پت پرست * بتقلید کافر شدم روز چند * برهمن شدم در مقالات زند * وقرآنده کلور (الا من اکره وقلبه مطمئن بالایمان) پس تعظیم صنم وشد زنار وامثالی ضرورت قویه ایله اولیجق ایمانه ضرردر و برمز ولکن شیخ صنعاندن ضرورة قویه یوغیکن امارات تکذیب صادر

اولور تفصیلی کتب فقهیه ده در وجائز درکه وزیرك لسان حالندن صادر اوله یعنی ای اسرار دله وضمائر قلوبه واقف اولان الله حال باطنمی سن بیلورسن یعنی کرچه لسانم نصرانیت ادعا ایدر فاما قولمده کاذبم که حقیقتده نصاری دینی اوزره بنده دکلم بلکه آتش پرستم وبو نلرك اراسنده حیله وخدعه ایچون کلمشم * ظاهرا کعبه اولدی قبله کهم * معبده ناره در امانکهم * کلمشم دین ایتمکه افساد کرچه کم یا نمه قالماز بو فساد * بنکه کرکم شبانلق نمه در * کرهم چونکه هدایت کیمه در نفسه * اویدم وجودم قیدم * کیدیمی کورنه صورته قویدم . بونده اشارت واردر که نفس اماره روح وقلبك معارف وحقائقنه مطلع اولوب حسده دوشمکله اول حرارتله انلردن انتقام المق ایچون تزویر ایلیوب صورت حقدن کورینور ولکن فراست اهلی اولان دشمنك بیلور نتکم قرآنده کلور (ان الذین اتقوا اذا مسهم طائف من الشیطان تذکروا فاذاهم مبصرون) وبو سببدندر که امی اولان بیله آخر زمانده دجال النده یازیلانك ف ر حرفلرنی اوقور وبطلانته استدلال ایدوب اتباعدن احتراز ایدر * بللو دربللو کفری دجالك * راست کلدکده قلیجی چالك * نفس وشیطان ایدریسه تزویر * حیله سنه کوره جزاسن ویر * صورت حقده کورنسه برکس * باطل ایسه اودمده باشنی کس * دم آخر اولنجه ایله غزا * قلیجك عرشه قونه روز جزا * ومن الله التوفیق والعصمة

﴾ شاه واقف کشت ازایمان من ﴿
﴾ وزتعصب کردقصد جان من ﴿

* تعصب * عصب دندر که دوه لرك صواوزرینه مجتمع اولماسیدر تعصب عصبیت ایتمکدر یعنی برکسیه معاونت واعداسندن انتقام المق ایچون حرکت وقیامدر وعصبه ضمله جماعت معصبه یعنی متعاضده دیرلر بویله برلرده لسان عوامده نسبت وغرض دیدکلری مراد اولنور (معنای بیت) بودر که شاه بنم عیسی وانجیله ایمان ودین نصارایی تصدیقمدن اکاه اولدی نسبت وغرضندن بنم جانمه یعنی قتلمه قصد ایلدی وقتل روحی جسدن ازاله در یعنی روح حیوانینك سریانینی وروح سلطانینك تعلقنی ازاله وقطعدر بوندن فهم اولنور که کافر وکذلك منکر مسلم مغرور اوزره بنده تعصبدن خالی دکلدر زیرا اسلام واقرار نور مقوله سندن

دیمك اولور *ازخود* از نزد خود تقدیرنده درخود کندو دیمکدر * بران کسرله امر درسور معناسنه یعنی تبعید ونفی ایله راندندن مشتقدر * ایشان * ضمیری نصارایه راجعدر * شر خیرك ضدی وشور * قارشقلقدر (معنای بیت) بودر که اندن صکر یعنی عقوبت مذکوره وبر شفاعتکیرك شفاعت موضوعه سیله عفو ایدوب صالبدن فراغدن صکره بنی کندی حضور کدن دیاردور بعده سور مملکتکدن اخراج ایدوب تبعید ایله تاواروب نصاری اراسنه شر وشور طرح ایدم و مذهبلرن قارشدورم وبو یوزدن بطلانلرینه سبب اولام وسن دخی مرادکه ابرهسن واعدادن انتقام الاسن شهردوردن مراد شهردلدر زیرا قریهٔ نفسله ارالرنده مسافه وحاجز حصین واردرشول جهتدنکه بری غایتده علوی وبری نهایتده سفلیدر نصارادن مرادعیسای قلبك امت مؤمنه سیدرکه قوای روحانیه در مقصود شیطان وهوی بودر که نفسی حق یوزندن دائرهٔ قلب وروحه ادخال ایده لر وامارهٔ لکندن مطمئنه صورتنده ابراز ایدوب قوای قلبیه وروحانیه یی افساده ظفر بوله لر زیرا دنیادن زاهد وخصوصا احکام عناصردن راغب اولیجق قلب وروح ایله مجانس ومشاکل کبی اولور سنی صورتنده زیارت کعبه یه کلن روافض وخوارج وسائر فرق ضاله کبی که نیجه دفعه حرم کعبه ده افساد ونفس کعبه یی تلویث ایتمشلردر بوندن اخذ اولنور که دشمندن دکه حالله امن یوقدر ودشمن دخی دارامنه دخول ایتمك لازم کلسه شرائط وقیودله دخول ایتمك کرکدر مستأمن اولانلر کبی تاکه ضررلری طوقنمیه

﴿ پس بکویم من بسر نصرانیم ﴾

﴿ ای خدای رازدان می دانیم ﴾

* سر * عربی وراز فارسیدر که ایکیسی دخی بر معنایه دراغیاردن کتم اولنان نسنه دیمکدر (معنای بیت) بودر که پس نصارایه دیم که بن سرله کزلی نصرانیم ای خدای رازدان یعنی عالم السر والخفیات سن بنم حالمی ودرونمده اولان صفت اخلاصمی بیلورسن پس مصراع ثانی نصارایی تصدیقه حمل ایچون تأکیدا وارد اولمش اولور تکیم ترکیده دخی الله بیلور که شونسنه شویله در دیرلر ولکن اکر اول نسنه فی الحقیقه قائلك وصف ایتدوکی کبی دکلسه اکفار اولنور زیرا حقه جهل مرکب اسناد ایتمش

«منادی» اسم مفعول صیغه‌سی اوزره در که ظرفیت مکان افاده ایدر منادی گاه منادیلر ودلاللرك امور مهمه‌ده ندا ایتدکاری جمعیت یریدر «این کار» عقوبت مذکوره‌یه ویازیرده‌ره کتورمکه اشارتدر ایکیسنه‌ده اشارت اولنمق انسبدر ولکن اولفظ رسم خطدن قطع نظر تلفظا انکاری ایهام ایدرکه مراد وزیری حز بورك دین ونصاری اوزره اولدیغین ایهام واول مقابله‌ده عقوبت وارادهٔ صلب در پس بوکلمه لطافتدن خالی دکلدر ونقش بندیه‌دن خواجه بهاء الدین قدس سره لطائفندندر که سماع حقنده دیشدر . ما این کار نمیکنیم وانکار نمیکنیم * چارسو * لغتده دورت جانب دیمکدر بازارگاه یعنی بازار یری مراد اولنور وجه تسمیه الله اعلم اصلنده درت یول اغزی اولدیغیدر که معلومدر (معنای بیت) بودرکه سن بوایشی بکا منادیلرك نداگاهی اوزره یعنی جمعیت ناس اولان یرده ایله بریول باشی اوزرینه که چارسو وبازارگاه اوله (یعنی) دورت یول اغزنده وبازارگاهده ومجمع خلق اولان موضعك یرنده ایله تاکه جمله خلق مطلع اوله‌زونه مقوله‌معنی ایچون اولدیغین بیله‌لروبو جهتدن بنده تقلیدا نصرانی اولدیغم شیوع وشهرت بوله‌ونصارانك بکا اعتماد نه سبب اوله پس مصراع ثانی اولی بیان وتفسیر اولور بونده شهرت شایعهٔ نفسانیه‌یه اشارت وارد زیرا بردار اولمق سبب شهرتدر انکیچون رؤیاده کورسه‌لر شهرت ایله تعبیر اولنور (و بزم کوتیرزده صوفیه‌دن بری رؤیاده کندینی مصلوب کوروب چوق کچمدن مونله شهرت بولدی « سرراهدن مراد دنیادرکه معلومدر وچارسودن مراد عناصر اربعه‌در زیرا نفسك طغیانی عناصر اربعه‌نك احکامنه مساعده وشهوات دنیایه موافقتله‌درکه نفس اماره بونلردن ال چکوب صلاح یوزندن شهرب طلب ایدر شهرت ایسه آفتدر (لمحرره) ایسه برکسه نفسنی حل صلاح * ابدی بولیه جهانده فلاح * چوقدر نفس بدك آفاتی * مخفیدر چودانهٔ فلاح *

آنکهم از خود بران تا شهر دور

تا دراند ازم دریشان شر وشور

* آنکهم * تقدیری آنکه مرادیکدر وانکاهی وآنکه وآنکهی اندنصکره

كو رنديلر وزهدو تقوى سمتن طونوب لباس تزوير وتلبيسى بورنديلرو بوسيدندر كه حضرت هدايى بيورر * مقتضاسنده نه دقتلر ايدرهاى نفسم * سنى نيجه ايليه بن بن * ومن الله العصمة والتوفيق

﴿ بعد ازان درز بر دار آور مرا ﴾

﴿ تا بخواهدبك شفاعت كر مرا ﴾

* دار * ديكلى اغاجه درلر برده بتن اغاجه ديمزلر بلكه درخت درلر اصلمش آدمه بردار اولدى ديرلر نتكيم واقعدر * خائنى صائمه كه برخوردار اولور * باكسيلور باشى يابردار اولور * دار چينى براغاجدر كه چين ولايتنده اولور بوولايته كتوروب دارچين ديدكلرى اول اغاجك قبوغيدر بو براول اغاجك بمشيدر كاه اولوركه برده بتمش طوران اغاجه ده دارديرلر درخت ديدكلرى كبى بوراده مراد اولكيدرا * آور * واوك فتحيله امردر كتور معناسنه آور يدندرنه واوك فتحيله * شفاعت كر * شفاعت ايديجى ديمكدر زيرا كرادات فاعلدر نتكم مرور ايتمشدر (معناى بيت) بودر كه بكاذكر اولنان عقوبتى ايتدكدنصكره صاب ايچون بنى دارلنده كتور تا بر شفاعت ايديجى بنى سندن دليه وعفو ايتديره اندنصكره بن دخى بكادوشان شيطنتى ايدم وحيله وتزوير يولنه كيدم بونده بردار اولمدن مراد تشهيردر ولكن بوكا شهرت كاذبه ديرلر نتكيم مدعيان متصوفه دن بعضيلر طاغدن حطب بوكاوب و بيونلر ينه تعليق جرس ايليوب اول هيئت اوزره بازاره ومجمع ناسه اولان محله چيقارلر مرادلرى ايسه بومقوله امر مستشنع يوزندن خلق اراسنده شهرت بولوب جاه ديدكلرى مرتبه وصولدر يوخسه كبر نفسى دفع ايچون دكلدر اكرچكه صدق ارادت اهلندن دخى بومقوله امور صادر اولمشدرولكن اصلنده شهرت وجاه اربابنك صفتيدر ابراهيم ادهم وابو يزيد بسطامى وغيريلرى كبى قدس الله اسرارهم يوخسه هر وضيع وخجلولك شانى دكلدر (قل ان الله يضل من يشاء ويهدى من يشاء) شفاعتكردن مرادهوادر زيرا دائما نفس و شيطانك معين ومحركيدر واستدراج ديديكلرى معنى اولمق دخى بعيددكلدر نتكيم قرآنده كلور (انما نملى لهم ليزدادوا اثما)

﴿ برمنادى كاه كن اين كارتو ﴾

﴿ برسر راهى كه باشد چارسو ﴾

﴿ منادى ﴾

قهر ولطف اوزرينه مجبو لدروكمال دخى جمال وجلالك جمعيتنده در پس بو كمالك
يالكز بر طرفنه تمسك ايدن ناقص وحقيقتدن اعمى وتجليات مختلفه دن محرومدر

﴿ كفت اى شه كوش ودستم را ببر ﴾

﴿ بينى يم بشكاف ولب در حكم مر ﴾

ببر ضمتين ايله امر حاضر كس معناسنه اقطع كبى اصلى بريدندر ضمله
كسمك ديمكدر قطع كبى * بينى كسرله وآخرنده ياء اصليه ايله بورون
معناسنه در انف كبى وجه تسميه بودر كه وجه انسانده اول كورينن
انفدر انكيچون انفه اول الوجه ديرلر واندن برنسنه نك اوائنه انفوان
وعنفواني اخذ ايتمشلر در مثلا عنفوان شباب ديرلر جوانلق معناسنه * بشكاف *
امردر شكافتن لفظندن شكافتن يارمقدر شق كبى * مر * ضمله عربيدر
آجى معناسنه تكيم ديرلر الحق مر (معناى بيت) بودر كه وزير ديديكه
اى پادشاه بو بابده چاره بودر كه سن بنم قولاغمى والمى كس و بورنمى
وطوطاغمى يار آجى حكم وامرده يعنى بويله بر آجى وناخوش امرله
امر ايدوب ذكر اولنان اعضامه بومثله وعقوبتى ايله پس ظرف مجموعنه
قيد اولمش اولور بونده (وان الشياطين ليوحون الى اوليائهم) سرينه
اشارت واردر زيرا ظاهرا شيطان انس اولان وزير ضال ومضل
پادشاه كراهه القاء تزوير ايتدوكى كبى باطنا دخى شيطان جن اولان
ديو لعين نفس بدخواهه تلقين حيل ناكزير ايلر اكر وزير مؤمن نصيح
و باعقل صريح وادراك صحيح اولسه مظاهر هدايت اولور وسلسلهٔ
ارشاد حقده انتظام بولوردى و بونده مداخل شيطان ومواد هوا
واسباب شهواتى مسدده تلويح واردر مبصرات ومسموعات ومشمومات
ومذوقات وملموسات ومنكوحات وملبوسات ومركوبات ومسكونات
ومتوهمات ومتخيلات كبى يعنى تغيير هيئت وتبديل خلقت ايله مثله دن
مقصود صورت حقدن كورينوب افساد فى الارض ايتمكدر پس بو كلام
اكتفا قبيلندن اولمش اولور كما لايخفى وامور مذكوره نك تلخ اولديغى
نفسه وهوايه صعوبتندندر زيرا نشأرينك مقتضاسى دكلدر بلكه
وزير مذكور اول امر تلخى مقصودنه وسيله اولديغندن اوتورى كرها
اختيار ايتدوكى كبى نفس وهوى دخى لاجل المصلحه حق يوزندن

اولدیغین استرلرناکه (وقضی ربك ان لاتعبدوا الا اياه) حکمی یرین بوله وحقه اقبال ایتمدك جزء انسانی قالمیه ولکن تزکیه محلنده دك حرب وسلم مداوله ایدوب بعدها قوای نفسانیه ذمت قبول اتمکله روح دخی بالکلیة مستریح اولور قتل نفس دیدکلری بودر والاقوت نفسانیه عن اصل مقلوع اولمق بوقدر شرف انسان دخی اول قوتك اصلنك بقاسیله درانکیچون انبیایه معصوم واولیایه محفوظ دیدیلر فاعرف جدا ودینك ظاهری شریعت و باطنی حقیقتدر که وجودله قائمدر یعنی وجودك ظاهری و باطنی اولدیغی کبی وجوده دائر اولان حال دخی بویله درو بو ایکی حال قرآندن مستنبطدر زیرا نسخهٔ کبرادر پس کفر وایمان اهلی اراسنده قیامته دك حرب وقتال باقی اولدیغی کبی اهل عشق وانکار اهلی اراسنده دخی قیامته دك جنك وجدل ثابتدر زیرا انکار اهلی قیود اهلیدر که ظواهر قرآنه تمسك ایدوب بواطنندن بی خبرلردر عشق اهلی اطلاق اهلیدر که ظواهر احکام ایله عامل اولدقلری کبی حقایق باطنه ایله دخی متحققلردر پس قید واطلاق بری برینه مخالف اولدیغی کبی اربابی دخی بویله درولکن ارباب حقیقت اونلر بوموطنده . بالکلیه قیود دن مطلق اولدقلرین استرلر زیرا بیلورکه قبضتینك حکمی جاری وابتلا وامتحان الی آخر العمر بل الی آخر الدنیا جملیه ساریدر اهل ظاهر اولنلر ایسه کندی نشأتری حکمنجه حصره ذاهب اولوب اطلاقی رفع ایتمکه چالشورلر بوایسه جهل عظیمدر زیرا اول فرد واحد جمیع اشیایی زوج اولمق اوزره خلق ایتمشدر نتکیم تفصیلی (ومن کل شیء خلقنا) آیتنده روح البیان نام تفسیر عزده دربوسیبدندر که انسان روح وجسمدن مرکبدر که بری شریعته و بری حقیقته ناظردر ولسان ایله جنان دخی بویله در پس اهل حقیقت ایله جدل ایتمك بواشیانك حقایق بدیعه یی مشتمل اولدیغی حالده . خلق اولنماسنه اعتراضدر بوایسه کفردر زیرا الله تعالی هر مقدورده ظاهر ومظهر وملك وملکوت کوسترمشدر نتکم آیینه ناظر ونظر کاهی جامعدر (و بوحقیقتدر که انسان کامل بوکامستصحب اولدیغی حالده . جنته داخل اولور حیف اول بی حقیقته که جسم مجرد ایله جنته کیره الحاصل ملائکه جناح واحد اوزرینه مخلوقدرکه جمال محضدر وشیاطین جلال محض اوزرینه مخلوق وبشر ذوالجناحین درکه

واباطيل الفاليتمه دن خالى دكلر در مكهٔ مكرمه ده صناديد قريش كبى
(ولكن لاابالى بجمعهم *كل جمع مؤنث) حسبيله جمعيتلرينه اعتبار
يوقدر نتكم قرآنده كلور (سيهزم الجمع ويولون الدبر) وبوندن اخذ
اولنوركه نفسك واكا تابع اولان قوى وصفاتك شانى دائما مكر وتزويدر
زيرا ضلالات ايچون خلق اولنمشدر انكيچون مقتضاى نشأسى اولان
مكر وتزويردن خالى دكلدر مكر كيم رحمت امثانيه ايله مرحوم اولوب
مطمئنه مرتبه سنه ترقى ايليه نتكم تنزيلده كلور (ان النفس لامارة بالسوء
الا مارحم ربى) وبوندن انتقال اولنوركه قلب وروحك حالى دائما
خيراته ميل ونصيحتدر زيرا هدايت ايچون خلق اولنمشدر انكيچون
جبلتلرينك حكمى اعطادن خالى دكللردر مكر كيم نفسه مجاورت ايله
مغضوب اولوب مرتبه لرندن تنزل ايده لر (لمحرره) اى كوكل
چاره ساز اولوب اير كن * كنديكى نفس الندن آزادايت * راه حق
دور ودراز اولدى قتى * وارفنادن تدارك زادايت *

* تانماند درجهان نصرانىٔ *

* نى هويدا دين ونى پنهانىٔ *

نصرانىٔ ده اولان همزه وحدت ايچوندر و بعضيلر ديمشلردركه وحدت
ايچون اولان يادركه عين بترا شكلنده يازيلان همزه انك نشانيدر
* هويدا* هانك ضمه سيله معناسى ظاهردر وفتحه دخى لغتدر * پنهانى*
آخرنده اولان همزه نسبت ايچوندر وتنكير ايچون اولمق دخى جائزدر (معناى
بيت) بودركه تا اول حيله و بهانه سببيله دنياده برنصرانى قالميه نه آشكاره دين
ونه كزلى يعنى ذكر اولنان وجهله نصارانك كزلى وآشكاره دين طوطنلرينه
واقف اولوب دينلرينى بالكليه ازاله وكنديلره قتل عام اولنه * مصراع
ثانيدن فهم اولنوركه مقصود دين نصارايى بالكليه ازاله در بوايسه
نصارانك زواليله اولور * بونده اشارت واردركه طبيعت ونفسك
عتو واستكبارى اولدركه اقليم وجودده اصلا كنديلرينه مخالف نسنه
اولديغين استمزلر بلكه جمله قوانك موافقتن ديلرلر بو ايسه حكمته مخالفدر
زيرا خلقدن مراد عبادتدر انكيچون يريوزنده الله الله ديريعنى ذكر دائم
وفكر متصل اهلى قالمديغى زمان قيامت قوپسه كركدر وقلب وروحك
حقه ميل وانجذابلرى اولقدر دركه اقليم وجودك بالكليه دار اسلام

اصلی زور در تحریك ایله میل معناسنه که به زور دیدکاری ضمله جهتندن
مائل اولدیغیچوندر (معنای بیت) بودرکه شاه وزیرینه خطاب ایدوب
دیدیکه پس بنم رأیمله ایش بتیجک سن سویله بوخصوصده تدبیر
ونصر انیلرك دینلرین ارادن رفع ایتمنك مکر وتزویرنك چاره سی ندر
یعنی نه مقوله مکر وتزویر ایدهلم تاکه انکله مقصود اولان معنایه وصوله
چاره وحیله بوله لم پس شاهك بوسوزدن مرادی مشاورت ومرادینه
وصوله تمحلدر و بوندن وزارتك معناسی فهم اولندی پس دیمکدرکه
چونکه سن بنم وزیرمسین پس بکا رأیکله معاونت ایله وبرچاره بولن بیلورسك
سویله بونده اشارت واردرکه کرچه الحق دولة وللباطل صولة
دیمشلردر فاما بطلان اهلی اول صوله وهجوم یرین بولنجه هررطب
و یابسه تمسك ایدر ورهوار فکرله چپ وراسته کیدر نفس اماره
دخی بویله در ظلمانیتی غالب اولمغله روحك نورانیتنی ازاله ایتمه ده مقدورینی
صرف ایدر شاه مزبوری شهوت وحسد بوزندن اضلال واذلال
ایندوکی کبی ولکن خبرده کلور (الحسود لایسود) پس سیادت
باطنه فی الحقیقه محسود اولان قلب وروحکدر زیرا اقلیم وجود
اصلنده انلرك ایالتیدر مساکن واموال اهل حرب حق مسلمین اولدیغی
کبی زیرا ناس عبادت ایچون خلق اولنمش ومال دخی عبادته وسیله
قلنمشدر پس مسلمین ایچون اولمغه جدیر ولایقدر کذلك جسد
وروح حیوانی وسائر قوی فی الحقیقه حق قلب وروحدر نفسك
انلره حکومتی تسلط واستیلا طریقیله در بوخصوصده ریاسته لیاقتی
جهتیله دکلدر زیرا قورد چوبان اولماز نتکم کلستانده کلور * نکند
جور پیشه سلطانی * که نیاید زکرك چوبانی * چون سالك الی الله
اولنلر فتح قریب وفتح مبین وفتح مطلق اطلاق اولنان فتوحات جلیله
ایله مغتنم اوله لر و ید مبطلهٔ نفسی ازاله ایدوب ید محقهٔ قلب وروح ایله
ظهور بوله لر اقلیم وجودده کیفما یشاء متصرف اوله لر وجمله اعضا
وقوی یوزندن اعانت بوله لر و بونده اشارت واردرکه نفس اماره دائما
اعوان وجنودی ایله تعاون وتناصر اوزرینه در خصوصاکه وزیری
اولان شیطان و یاهوی و یاشهوت ایله و بونلر بری برلرینه
(یوحی بعضهم الی بعض زخرف القول غرورا) وفقنجه امانی واکاذیب

ضددكلدر وفروقده كلوركه اختلاف اودركه برنسنه‌نك طريق وصولى متفاوت ولكن مقصود متحد اوله بغداد وشامدن زيارت كعبه كبى انكيچون حديثده كلور(اختلاف امتى رحمة)وخلاف اودركه طريق ومقصودك مجموعى مختلف اوله ايكى كسه‌نك برى مشرقه وبرى مغربه كتمك كبيدر بوراده خلاف مخلند،واقع اولمشدر فافهم (معناى بيت) بودركه دين ديدكلرى نسنه يوزقات قابده وقنده يعنى قات قات پرده‌لر ايچنده پنهان ومستوردر انك ظاهرى سنكله سنك كبيدريعنى اول دينك صاحبى وقت ضرر ورتده ظاهر حالده سنكله دينده متفق اولمق كوسترلكن باطنى خلاف اوزريندركه كزلى دين طوتر وباطنده دينى سنك دينكه مخالفدر بناء على هذا صورت وفاقه نظر ايدوب ابقاايدرسن پس بوسببدن دين نصارايى بالكليه رفع ايده مزسن زيرا ملوك وسلاطين خلقك ظواهرينه مساطلردر بواطنه دكل بونده اشارت واردركه فتنه احتمالى غالب اولان يرده هركس حالنى زياده ستر ايدوب مدارا ومعامله‌ده مجامله ايدوب منكرى باطنى ايله تغيير ايتمك كركدر لسان ويدى ايله دكل ورمز واردركه كرچه نفس اماره وصفاتى قواى روحانيه وصفات قلبيه‌يه كيد ومكر ايتمه‌دن خالى دكلدر فاماقوى وصفات دخى كاه اولوركه نفسه مساعده كوستروب آنى اغفال ومغرور ايدر مثلا برقاچ كون اكل وشربده طبيعته موافق كبى تاكه ايام مستقبله‌ده طاعات وعبادته قوت زياده وقدرت وتمكين افزون اوله بوسببدندركه ضعف الحال اولنلر صوم رمضان ايچون آخر شعبانده افطار ايدرلر پس بوموافقت قلب وروحك نفس وطبيعت مكرندن اولمش اولورو بوندن فهم اولنوركه اهل دين دائما دشمن ايله باظاهر او باطنا ياباطنا فقط مخالفت اوزره اولمق كركدر تاكه جهاددن خالى اولميه‌لر (لمحرره) قنغى جان كيم اوله مشغول غزا * قتل ايدوب نفسى ذله دفع اذى * ديكله‌مرشه اواسى آنك * بوله مطلوبه ظفر زوزجزا *

﴿ شاه كفتش پس بكوتدبير چيست ﴾

﴿ چاره آن مكر وآن تزوير چيست ﴾

تدبير برنسنه‌نك دبرينه يعنى آخر وعاقبتنه نظر ايتمكدر * چاره * حيله *مكر* شرح اولندى تزويرپلان نسنه‌يه حسن ويروب كرچك يرينه كچورمك

زيرا امـداد روحانى ايله مؤيدلردر ولكن روح وقلب وسائر قوايه كركدركه نفس وطبيعتك شرو مكرندن امن اوزره اولميه‌لر بعدذادينك مشك وعود كبى رايحه‌سى اولماق محجوبلره كوره‌در والا اهل دل برى برين بلمك انصاف دكل وفقيجـه ومن القلب الى القلب سبيل مصـداقنجه مكاشف واهل فراست اولنلر نور كشـف وفراست ايله مخلص ومحقق مرائى ومدعيدن تميز ايدرلر نتكم حديثده كلور (اتقوا فراسة المؤمن فانه ينظر بنورالله) اكرچه مرائى ومدعى اولنلر مخلص ومحقق تشخيصه قادر دكلردر زيراعالى سافلك حالنه مشرف سافل ايسه عالينك طبقه‌سنه مطلع دكلدر والاعالى وسافل ميانده فرق قالماز وبوذكر اولنـان نور فراست علامت ايله اسـتدلال اولنان فراستك غيريدر زيرا علامت ايله اسـتدلالده هرذكى مشترك‌ـدر ذكر اولنان نور ايسـه مقذوف من عند الله دركه خواص ناسك قلوبنه مدفوعدر ولكن كاه اولوركه مكاشف دخى محجوب ايله مشـترك اولور نتكم ديمشلردر مشاهدة الابرار بين التجلى والاستتـار وبونده مشك وعودى تخصيص رايحه‌ده سـائر بخورلر اوزرينه افزون اولدقلرندندر پس اولور اولماز وجهله برنسنه‌نك حقيقتى معلوم دكلدر انكيچون بوسـتانده كلور * برايام برنيابد بسى * نشـايد رسيدن بغور كسى * وبوندن فهم اولنوركه دين حقيقتده تصديقدن عبارتدركه صفت قلب اولمغله امر خفيدر انكيچون حديثده كلور (هل شققت قلبه) پس اقرار باللسان وعمل بالاركان ركن زائد اولور نتكم بعضيلر ذاهب اولمشلردر تفصيلى محلنده مسطوردر

﴿ سر پنهـانست اندر صد غلاف ﴾
﴿ ظاهرش باتو چوتوباطن خلاف ﴾

*غلاف *كسرله قليج وبچاق وامثالنـك قنى وهرنسنه‌نك ظرفى نتكم شـاهدى لغتنده كلور * كيمخت صغرى قينه غلاف ايدوهم نيام * صدغلاف تكثير ايچوندر بوراده غلاف تعبيرى لطافتدن خالى دكلدر زيرا قتـل بحسب الغالب قليج وبچاق مقوله‌لريله حاصل اولوركن قن ايچنده مسطورلردر *خلاف* وفاقك ضديدر مفرداتده كلوركه خلاف ضددن اعم درزيرا هرايكى ضدمختلف در واماهرايكى مختلف

﴿ کم کش ایشانرا که کشتن سود نیست ﴾

﴿ دین ندارد بوی مشك عود نیست ﴾

* کم * کاف عربینك فتحیله اکسك معناسنه در مقابلی بیش در که زائددر مجازا آز نسنه ده کم دیرلر بوراده عدمدن عبارتدر لسان عربیده قلت کبی تتکم عرب بی ادب اولانه قلیل الادب دیر عدیم الادب معناسنه وقرآنده نظائری چوقدر * کش * کاف عربینك ضمیله امر حاضردر قتل ایله معناسنه * سود * اصیدر زیان مقابله سنده مستعملدر * مشك * بالاده مفصلا بیان اولندی * عود * ضمله اصلنده خشبدر صکره بخور ایچون اولان معهود اغاجه علم اولمشدر عودك معدنی صین ایله هند اراسنده حاجز اولان جبال قامروندر قاف ومیم ورا ایله وبرنسنه نك رائحهٔ طیبه سنی مدح ایدنلر (عرف کعود القماری) دیرلر رایحه سی عود قاری رایحه سنه بکزر دیمکدر (قمار قطام وزننده کمارك معربیدر بلاد هنددن بر شهردر که اوعودا کا نسبت اولنوب عود قاری دیرلر وایو عود تربیه ایله قرق سنه ده حاصل اولور دیو منقول اثردر ناپخته سنه عود خام دیرلر تکمیل مکه ده هر صنفی موجوددر زیرا هنددن جده اسکله سنه اندن مکه یه جلب اولنوب اندن اطراف عالمه حمل اولنور (لمحرره)

قرق سنه پرورش بولوب انسان * اولور آخر بهاده عود بسان * خاملر پخته اولمق ای غافل * فی الحقیقه دکلدر آسان * (معنای بیت) بودر که نصارایی آز قتل ایله یعنی من بعد انلری قتل ایتمه دن آل چك که قتل ایتمه نك فائده سی یوقدر زیرا دین مشك وعود کبی رایحه طوتر تا که اول رایحه ایله اکا استدلال اولنه وصاحبی بیلنه یعنی نصاری طائفه سی سنك قلیجك خوفندن دینلرین اخفا ایدرلر پس بالکلیه انلری اهلاك وازاله ایتمك ممکن دکلدر بناء علی هذا بعضیلرین قتل ایتمه ده فائده یوقدر فائده اول زمانده اولور که جمله سی دینلرین آشکاره طوته لر بوایسه مفقوددر الحاصل قتل عامه مجال یوقدر وبعضیلر قتل اولنمغله عرقلری منقطع اولمز وبلکه (بقیة السیوف انمی عددا) مقتضاسنجه بقیة السیوف اولنلردن بعد زمان ینه منتشر اولورلر بونده اشارت واردر که اهل سنت واهل حق اولنلر بدعت وبطلان اهلی اراسنده دین ومذهبلرین اخفایه باعث قوی وار ایسه اخفا ایدرلر زیرا اظهار ایتمه ده فتنه غالبدر وکذلك نفس اماره قوای روحه سواری ایله تعرض ایدر فاما بالکلیه انوارنی اطفا ایده مز

حاصل اوله‌زبرادوجهانده آتش احتراق اولماز (محروره) دوندقال اولاسه
بركشی * انده بولیه احتراق نیرانده * بعده‌ذا مجوسك آتشه تعظیم ایتدکلری
زعملرنجه برقبح وجهه محمولدر بربودرکه آتش جوهر شریف علویدر
و بردخی حضرت ابراهیم علیه السلامی احراق ایتمشدر و بردخی دنیاده
آتشه تعظیم ایتکله عقباده آتش روزخدن خلاص اولورز واحتراقدن
نجات بولاورزدیرلر انکیچون انی قبله ایدنمشلردرجوابی اهل حقیقته روشندر

﴿ کفت ترسایان پناه جان کنند ﴾
﴿ دین خودرا ازملك پنهان کنند ﴾

* ترسا * نصرانیدر ملك میمك فتحی ولامك کسریله امرونهی ایله
متصرف واهل سیاسته درلر مالك ایله ملكك میاننده فرق واردر تفصیلی
تفاسیرده مبیندر * پنهان * پاء عجمینك فتحیله کزلومعناسنه درفاما دقائق
صاحبی تقریری اوزره مفعول معناسنه‌در اخفا اولنمش دیمکدر نهان کبی
دکلدر بعده‌ذا مصراع ثانی اولی بیان واقع اولمشدر (معنای بیت)
بودرکه وزیرمز بوپادشاه مذکوره دیدیکه نصاری پناه جان یعنی
کندی دینلرن پادشاهدن اخفا ایدرلر وجانلری ایچنده صقلیوب
کمسیه افشاء راز ایتمزلر بلکه بوسری جان کبی نهان طوترلر
پس نصرانی اولان برخوش متبن دکلدرتاکه سن انلری قتل‌عام ایده‌سن
بونده اشارت واردرکه قوای روحانیه‌نك پناهی جاندرزیرا اندن تولدایتمشدر
تکم فرزندك معتصمی پدردر (زیرا پدر تعلیمه مظهر اولدیغی کبی
جان دخی الهامه مجلادر و برمعنی عالم امردن ابتدا عالم روحه اندن عالم
قلبه اندن عالم نفسه تنزل ایدر پس بونده (کل شیء یرجع الی اصله)
سرینه اشارت واردر ومصراع ثانیدن مأخوذدرکه مسلم اولان کمسنه
فتنه احتمالی اولان یرده اسلامنی کافردن اخفا ایتمك کرکدر زیرا فتنه
دین اعظم الفتن‌در پس محلنده ظاهر حالی ستر ایتمك لازم اولیجق باطن
حال دخی بوکا قیاس اولنه وملك لفظنده اشارت واردرکه بحسب الغالب
نفس اماره وکفار وارباب انکارك تسلطی واردرزیرا مظاهر اسماء جلالیه
کثرت اوزرینه‌در بوسببدندرکه الفك یا حدی مرحوم وسائری مغضوبدر

ارباب حقيقته عرفا ديديلر مع هذا علم وعرفانك مجموعى فى الحقيقه انلرك وصفيدر * كبر * كاف عجمى وسكون بائله اوده طپان كافر كه عرب مجوسى در ومطلق كافره دخى ديرلر * عشوه ده * وصف تركيبيدر لغت لامعيده كلور كه * عشوه كوكل الدامق جلوه صالمقدر * فاما عجم اكثر ناز وشيوه ده استعمال ايدر بوراده مراد اولنيدر "ده" كسرله دادن لفظندن مأخوذدر بوراده اسم فاعل معناسنه در و بربجى ديمكدر * مكر * سعى بالفساددر خفيه طريقيله * بربستى ده * ياء حكايه حال ماضيه افاده ايدر * كره * كسرله بند ودوكم معناسنه در (معناى بيت) بودركه اول شاه جهود بروز بر طوتدى يعنى انك بر وزيرى وار ايديكه آتش پرست والسداديجى وشو يله حيله وخدعه صاحبى ايديكه مكر كيد يوزندن صواوزرينه دوكم بغلر ونقش كوستردى بو كلام مبالغيه محمولدر ولكن اطافندن خالى دكلسدر زيرا كاهيجه هبوب نسيم ايله صواو زرنده زنجير شكلى كور بنور وجائزدركه تسخيرويا تخييل طريقيله صواوزرنده كره كوستردى ديمك اوله وسائر اهل تسخير وتخييلك خالى بوكا قياس اولنه نتكم بعض جادولر قرصهٔ ماهى زمينه تنزيل ايدرلر مع هذا ماه فلك اولده يرنده ثابتدر كه نزول وصعود قبول ايتمز وطورانك بعض مراتبى بالاده بيلندى بعضيلر ديمشلر دركه ذكر اولنان وزيردن مراد بولس ديد كارى كسنه دركه تفصيل حالى سورهٔ مائده اوائلنده (فاغرينا بينهم العداوة والبغضاء) آيتنده بعض تفاسيرده وخصوصا روح البيان نام تفسيرمزده مسطوردر بونده وزير ايله شيطانه اشارت واردر زيرا ذكر حقدن اعراض ايده نك قرينى شيطاندر نتكم قرانده كلور (ومن يعش عن ذكر الرحمن نقيض له شيطانا فهوله قرين) پس مجوسى دائما نفخ نار اتدوكى كبى شيطان دخى طين بشريه نفخ وساوس وغرور ايدر وجائزدركه وزير ايله مراد هوى وياشهوت اوله زيرا روحك وزيرى عقل اولديغى نفسك وزيرى عقلك خلافى اولان شهوت اولمق لازم كلور انكيچون آب ايله تمثيل ايتدى زيرا اكل وشرب بدن حاصل اولور وشهوتك مجوسيت ايله مناسبتى بودركه مقتضاى شهوت تناول ايتمه ده نارطبيعتك استعمالى واردر (بوسببدندركه) شهر رمضانده مفطرات حرامدر تاكه مرطبات استعمال ايتمك حسبيله حرارت درون قوت بولوب صبرله مقابله سنده آتش دوزخدن نجات

جهوددن بوفضاحت دين عيسايى تكذيبدن ناشى اولدى وموٴمن
مظلوم موٴمن بى كناه ديمكدركه قصاص طريقيله اولان مقتولدن
احترازدر بونده انكار وتكذيبك شأمتنه ورفع واسطه‌نك فضاحتنه
اشارت واردر زيرا حضرت عيسى دين موسانك واسطه‌سى ايدى شاه
جهوداندن غافل اولوب بى‌واسطه دين موسايه التجا ايلدى وغلطه
دوشدى وكذالك قلب دخى واسطهٔ روحدر زيرا روح علوى ده
تجرد تام اولمق حسبيله بى واسطه اكا تعلق ممكن دكلدر وقلب نفس
وروحك ازدواجندن متولد اولمغله ايكيسنك احكاميله منصبغ اولمشدركه
هم جهت كثافت وهم جهت لطافتى مشتملدر پس قلب نفس ايله روح ارا سنده
خلق ايله حق ميانندنبى كبى اولمش ايدى (قال الله تعالى وابتغوا اليه الوسيلة

﴿ اووزيرى داشت كبر وعشوه ده ﴾

﴿ كوبرآب ازمكر بربستى كره ﴾

او ضمير غائب منفصلدركه شاه مذكوره راجعدر *وزير* زجاج نحوى
قولى اوزرينه وزردندر حركت ايله ملجاء ومعتصم معناسنه زيرا سلطان
اكا التجاء واعتماد ايدر وابن قتيبه قولى اوزرينه وزردندر كسرله حمل
ثقيل معناسنه زيرا سلطانك جمله يوكنى وزير چكر ورأيى ايله اكا معين
اولور يا موازرت معاونت معناسنه كلور ووزارت كسرله امر قديمدر
نتكم قرآنده كلور (واجعل لى وزيرا من اهلى هارون) بوندن فهم
اولنوركه اظهار سر خلافت ايچون وزيرك وجودى لازم اولدوغى كبى
صلاحى دخى كركدر والا مستخلفك صورتى اوزرينه اولمامغله
مرتبه‌سندن معزول اواور كركسه منصوب اولسون ووزارت خلفاء
ملوكده . شايعدر اكرچه فى الجمله خلفاء انبيايه‌ده دخى مستعملدر نتكم
حضرة صديق وفاروق رضى الله عنهما حقنده كلور (ان لى وزيرين فى
الارض) ولكن ظاهر اولان بودركه آيت مذكوره‌ده وحديثده مندرج اولان
وزارت معناى لغويسى اولان معاونته محمولدرتا كه انبياء ملوك وخلفاووزاله
مشترك اوليوب اخص اوصافله مذكور اولار نتكم علما وعرفادرلر
يعنى علم عرفاندن شريف ايكن عارف بالله اولنلره اطلاق اولنمدى
زيرا اهل رسومده عرف اولمشدر پس اهل رسومدن تمييز ايچون

امتنانیه یی تضییق ایتمکله بخله دوشوب حقد اوچندن قتل عامه مباشرت
اندی تاکه ناس داخل دائره ایمان اولوب رحمت حقه قرین اولمیه‌لر
پس حقد صفات ذمیمهٔ نفسانیه‌نك اشدندندرکه اندن خلاص اولوب
ولمغیچون درگاه عزتدن درخواسته ایتمك گرکدر والا صفت مذکوره‌نك مآلی
دوزخ قهرده نار قطیعت ایله عذابدر وبوصفت ایله مسلم دخی
جهود ایله مشترك اولور زیرا ایکی طائفه‌نك اراسنده نوجهله جهت
جامعه وارایسه او یوزدن اشتراك قبول ایدر من وجه یهودیت ایسه
تدریجله من کل الوجوه یهودیته منجر اولور زیرا هرصفت مجانسنی
جذاب ومشاکلنه مائلدر انکیچون صغائر کبائره وکبائر دخی اکبر الکبائر
اولان کفره مؤدیدر بوسببدندرکه اهل صلاح معصیت صدورنده
مطلقا تجدید ایمان ایدرلر گرکسه بطریق الاحتیاط اولسون زیرا صغائر
وکبائر کفر دکل ایسه ده کفرك طریقیدر وبوندن فهم اولنورکه
نفس انسانی جمیع شرور وقبایحك معدنیدرکه جمله‌دن بری بغیرحق
قتل نفس ایتمکدرکه شاه جهودن وامثالندن صادر اولمشدر پس
تزکیهٔ نفس ایچون اجتهاد ایتمك افضل الاعمالدرکه فضائل دینیه
وکمالات معنویه‌یه مؤدیدر بزم عصرمزده بواجتهاد متروکدر صوفیه‌دن
وعلماء رسوم‌دن معدود اولمرك اکثری بری برلرینك قتلنی اباحت
ایدرلرنه حکم شرع واروته مقتضای طریق (نسأل الله الامان وحقیقة الایمان

﴿ صد هزاران مؤمن مظلوم کشت ﴾

﴿ که پناهم دین موسی راو پشت ﴾

* صدهزاران * تکثیر ایچوندر مؤمن دن مراد حضرت عیسی علیه
السلامه ایمان کتوروب انك دینی اوزرینه اولاندر زیرا انك دینی
منسوخ اولمزدن مقدم اهلنه مؤمن دینلوردی نصارایه مؤمن دینلمز
زیرا رسالك میاننی تفریق ایتمشلردر * کشت * کاف عربینك ضمیله ماضیدر
قتل ایتدی معناسنه * پناه * اسم مصدردر * پشت * ارقه درظهر معناسنه
بوراده اعتماد مراد اولنور (معنای بیت) بودرکه اهل دین عیسی‌دن
نیجه یوز بیك یعنی چوق ووافر مظلوم مؤمن قتل ایلدی بنم پشت
و پناهم یعنی التجا واعتمادم دین موسایه درعیسایه دکلدر الحاصل شاه

وچون عنايت بارى يارى اولوب اقليم وجودده تنفيذ احكامه قادر اوله اول وقتده (استنفت قلبك) شرفنده داخل وحكومت عدل ايتمكه قابل اولور وقاضى ده شيخه دخى تلويح واردر نتكم ديمشلردر * شيخ چون مائل بمال آيدمريد اوه‌باش * مائل دينار هركز مالك ديدار نيست يعنى ماله مائل اولان شيخ ساوكنده ناقص اولمغله فى الحقيقه صحيح وسقيم وسالك وغيرسالكى تمييز ايتمز وبومقوله ظالمه شيخ ديدكارى تهكم طريقيله در (زيرا شيخ اودركه خلقك النده اولان اموالى وارزقدن مستغنى وغنائى حقله هر يوزدن غنى اوله وبوندن فهم اولنور كه دنيا ديدكارى اعظم حجاب دركه حجاب ظلمانيدر پس بو پرده منكشف اولسه حجاب نورانيدن عبور ايتمك آسان اولور ونفسك تنزلى بودنيايه تعلق اوجندندر والاروحه طائر قدسى كبى كون ومكان حائل اولمز * فاعرف *

﴿ شاه از حقد جهودانه چنان ﴾

﴿ كشت احول كالامان يارب امان ﴾

* حقد * كسرله قلبده عداوت طوتوب فرصت كوزتمكدر بو رادندر كه دوه‌يه ذات ضغن ديرلر حقد معناسنه زيرادوه‌ده كين صفتى غالبدر جهود كبى انكيچون جهودانه ديدى زيرا بويله مواضعده الف ونون مناسبت ولياقت معناسن افاده ايدر وقرآنده كلور (لتجدن اشد الناس عداوة للذين آمنوا اليهود) * كشت * كاف عجمينك فتحيله ماضيدراولدى معناسنه عربيده صارايله تعبير اولنور * امان * زنهار معناسنه دريعنى مهلت وبى خوف اولمق بعدذا كالامان جملهٔ دعائيه‌در پس ماقبلى مابعدينه مرهوندر فاعرف (معناى بيت) بودركه شاه مزبور جهودلره سزاوخبائث جبليه‌لرينه روا اولان كيندن انجلين احول ومغبر وشرشوره مائل اولديكه امان يارب اومقوله صفتدن واناك مقتضاسى اولان افساد فى الارضدن امان يعنى يارب اومقوله نسنه‌دن سن بزه امنلك ويرواولبد صفتك خوفنه وحكمنى اجرائله عفو بتنه دوشرمه (زيرا فى نفس الامر خوف ايدجك نسنه‌در زيرا مهلكدر پس انسان سبع ضاردن خوف اتدوكى كبى اندن دخى خوف ايتمك كركدر بعدذا بخل ايله حقد زوجان دركه برى برندن مفارقت ايتمزلر وشاه جهود حضرت عيسى عليه السلام يوزندن اولان رحمت

* چون دهد قاضی بدل رشوت قرار *
* کی شناسد ظالم از مظلوم زار *

* قاضی * حاکم معناسنه در وجه تسمیه بودر که برنسنه‌یی قضا ایتمك آنی احکام وامضا واندن فراغدر قاضی دخی حکم ایتدکده ایکی خصم اراسنده اولان دعوایی استماعدن فارغ اولور بوسببدندر که وفات ایده‌نه قضی علیه دیرلر زیرا دنیادن فارغ اولمشدر وقضاوقدر دیرلر زیرا تقدیراویاتدبیرا اندن فراغ حاصل اولمشدر * رشوت * ابطال حق ویا احقاق باطل ایچون ویریلن مالدر ارتشا رشوت اخذ واسترشا انی طلب ایتمکدر قاضی‌یی تخصیص ایلدی زیرا ابتدا رشوتك شیوعی قضاة ونواب وعلماده واقع اولمشدر احبار بنی اسرائیل کبی اکرچکه بواعصارده اهل ریاستك جمله سنه شمولی واردر ولطائف کاشانیدندر که کلور * قاضی که رشوت بخور پنج خیار * ثابت کند از بهر توده خربزه زار * وحدیثده کلور (القضاة ثلثة قاضیان فی النار وقاض فی الجنة قاض قضی بغیر حق وهو یعلم فذاك فی النار وقاض قضی وهو لا یعلم فاهلك حقوق الناس فذاك فی النار وقاض قضی بحق فذاك فی الجنة) وبرملك لساننده دخی منقول دردیمشدر (قاضیان فی النار وقاض فی الجنة) ولکن بوخبرك منشائی واردر تفصیلی محلنده مبیندر * زار * ذلیل وحقیر واکلیجی (معنای بیت) بودر که چون حاکم شهر قاضیٔ بلده دل ایله رشوته قرار ویره وکوکلنی اکابند ایده قچن ظالمی مظلوم ار وذلیل وفریاد کناندن بیلوروسچر وایکسنك اراسن تمیز ایدر (یعنی رشـوته کوکل بغلین قاضی مظلومك وفریادینه باقز بلکه ظالمك مالنه نظر ایدر وماله میل سببیله ایکیسنك اراسنی سچمه‌دن قالور وفصل خصومت ایده‌مز ولطائف کلامده کلور * علامهٔ زمانه اولوب برکشی اکر * ایلرسه قاضی عسکریوز بیل ملازمت * منصب اچلز اکا چوز لمیجك کسه * حاصل بودربی کسه که مشکل ملازمت * بونده قلبك تمنیهٔ باطلهٔ نفسانیه ایله ماسوایه میلنه اشارت واردر * ظالم فی الحقیقه نفس وطبیعت ومظلوم قلب وروحدر ووجود انسانیده نفس جانب قلبه غالب اولسه وظلمات شرك ایله انك اوزرینه استیلا بولسه حقله باطل متمیز اولمدن قالور وپرتو وحدت آفل اولور * بوصورتده قلبك قضاسی سلوکدن فراغیدر

باعث اوله پس غرض وعلت غائیه بالذات متحد وبالاعتبار مختلفلردر بوراده غرض ایله مراد غرض نفسانی مذمومدر نتکم بوستانده کلور
* زصاحب غرض تاسخن پشنوی * که کار کردی پشیمان شوی *
هنر عیبك ضدنده مستعملدر نتکم نجاتی کلماتنده کلور حرفی اوج اولمغله ایکیسنك* برمیدرفی الحقیقه عیب هنر * شد * اوالکی شد اولدی وایکنجی رفت معناسنه اولمق اظهردر* صد حجاب* کثرته محمولدر فی الحقیقه یوز اولسون وکرك ارتق وکرك اکسك اولسون (معنای بیت) بودرکه چونکه غرض نفسانی کلدی واراده فاسده ظهور ایلدی هنر مستور اولدی یعنی باطنده اولان غرض فاسد سببیله ظاهرده هنر کورنمدی بلکه عیب ونقصان کورندی یوز حجاب یعنی نیجه پرده کوکل جانبندن کوز طرفنه کتدی یعنی غرض علت باطنه ومبدأ فساد ومنشاء خلاف اولمغله اثری ظاهرده دخی ظاهر اولوب ازجمله کوزه دخی پرده اولدی بوسببدن کوزه هنر کورنمدی بلکه هرعیب صورتنده ظاهر اولدی ودیده عیب بین اولمق جهتیله بد دخی خلاف معقول ومشروعله بطشه آغاز ایلدی شاه جهودانه واقع اولدیغی کبی بوندن فهم اولنورکه قلب امیر الامراء اعضا وجوارح وسائر قوای امراء کبیدر پس بریرده که امیرالامراء اولان قلبك صفت حمیده سی صفت ذمیمه یه مبدل اوله اکا تابع اولان سائر قوی دخی تبدیل اخلاق وتغییر اوصاف ایدرلر نتکم حدیثده کلور (اذافسد فسد الجوارح کله) ودیمشلردرکه (الناس علی دین ملوکهم) وکذلك مثلده ضرب اولنور (کل اناء یترشح بمافیه) ودالرده سویلنور (الولد سرابیه)معناه فیه مافیه پس قلب انسان جمیع امورواحوالك مرکزی وجمله شؤنك قطبیدر وبونده اشارت واردرکه چهرهٔ دلدن حجاب مرتفع اولسه عالمده هنر وکمالدن غیری نسنه کورنمز زیراعیب صورتنده اولان نسنه نك عیب اولدیغی محلك عدم قابلیتندندر والا فاعل مطلق وصانع حقك هراثرنده اثرکمال ونما بوندندرکه ظاهراهلی باطنه ترقی ایدرلرفاماباطن اهلی ضرورت قویه اولمدقجه ظاهره تنزل اتمزلر زیرا کمال انسانی باطن ایله حاصل اولور وفی الحقیقه اهل فناقاتنده عیب وهنرك مجموعنه التفات یوقدر زیرا امور اضافیه دندر

مصدری اولمق اعتباریله دریعنی روح مدبر بدندر وجمیع قوای نفسانیه اوزرینه حیات حسیه اندن فیضان ایدر وحقده روح وجان اطلاق اولنماز مکر حی و یامحیی معناسنه اخذ اولنه نتکم یونس امره کلماتنده کاورسن جانی کرك بکاجان قپوسی دکل *مبدل* اسم مفعولدر افعال بابندن ابدال وتغییر اولنمش معناسنه (معنای بیت) بودرکه غضب نفسانی وشهوت طبیعیه کشی یی باطندن احول کبی ایلر وتفرقه یه دوشورر روحی استقامتدن مبدل ومغیر ایدوب معوج ومنحرف قیلور یعنی روحك استقامتی بوایکی صفتك فنا وزوالیله در چونکه وجود بونلردن تزکیه اولنمیه روح دخی فطرت اصلیه سندن منحرف اولور زیرا بونلر عوارض مقوله سندندر بعض عوارض ایسه معروضی حالندن تغییر ایدر صونك مزاجی مرور ایتدوکی خاکك طبایعیله متغیر اولدیغی کبی و بوسره اشارت ایدوب حدیثده کلور (کل مولود یولد علی الفطرة الخ) و بونده اشارت واردرکه فی الجمله غضب وشهوت ایله روح منحرف اولماز زیرا بومرتبه عمادیدن وقوام وجوددر انکیچون اهل الله غضب لله وشهوت حقانیه ایله متصفلردر وکذلك روح فطرت اصلیه سی اوزرینه باقی اولسه توحیددن عدول ایتمز زیرا توحیدانك مقتضای نشأسیدر و روحك استقامتنك اثری حقه اقبال وانحراف واعوجاجی حقدن اعراضدر وشهوتك مقابلی عقلدر پس انسانده عقلی قدسی کرکدرکه انکله مرتدع ومنزجر اولوب شهوت وامثالنك احکامیله انصباغدن صافی اوله و بونده رمز واردرکه مرد حکمنده اولانك بیله حالنی بعض صفات تبدیل ایدر فکیف زن حکمنده اولانی ومرد حقیقی انسان کامل وحکمی انسان ناقص وزن حکمی دخی انسان ناقصدر ولکن میاننده فی الجمله فرق واردر فاعرف

﴿ چون غرض آمد هنر پوشیده شد ﴾
﴿ صد حجاب ازدل بسوی دیده شد ﴾

غرض لغتده هدف در یعنی اوق نشانی صکره هر غایت که ادراکی تحری اولنه اکا اسم قلندی و برعبارتله دخی بودرکه غرض بر فعل اوزرینه مترتب اولان مصلحتدر شول حیثیتدن که اول مصلحت فاعل ایچون فعل ایله مطلوبه اوله نتکم علت غائیه دخی اول مصلحتدر ولکن شول حیثیتدنکه فعل اوزرینه فاعلی اقدامه واول اجلدن فعلك صدورینه

صور كثيره ده كورينور ولكن جسد اصليسی قائم اولمدقجه اجساد
فرعيه ومثاليه سی دخی قائمدر قچن فنا بوله تمثلات دخی فنا بولور اكرچه
اهل الله جسد عنصريدن مفارقتدن صكره دخی تمثل ايدرلر امام شعرانی
رحمه الله كتاب الجواهرده ايراد ايدركه امام سيوطی رحمه الله زماننده
مصرده ايكی كمسنه طلاقه يمين ايدوب هر بری مشايخدن بريچون
فلان كيجه بنم خانمده مسافر ايدی واكا سود ايچوردم ديو ادعا ايلدی
امام سيوطی دخی اول شيخه صورت دعوايی عرض ايدوب حالندن
استكشاف ايتدكده شيخ دخی اكر درت كشی زمان واحدده
درت يرده اولدیغم ادعا ايدرسه دخی صادقلردر ديو اخبار ايديجك
امام سيوطی دخی قبول ايدوب ذكر اولنان ايكی كمسنه دن برينه دخی
طلاق واقع اولمامق اوزره فتوی ويردی وينه مصرده رجال اللهدن
برينی اعداسی نماز قيلور ايكن قتل ايدوب جسدی خارج مصرده
بر پشته اوزرينه طرح ايتديلر صكره مقامنه كلدكده ينه اوراده
يمينه نماز قيلور ايكن بولديلر زيرا قتل اولنان جسد مثاليسی ايدی
اندن ايسه جسد اصليسنك هلاكی لازم كلمز نتكم بركمسنه آخرك سايه سنی
ضرب ايلسه آخر اندن متأذی ومتألم اولماز (لمحرره)

چوقيدر بوكرامات اهل حقه * هله برخوش كوزك آچ طوغری بقه *
* بونی رد ايلين انكار اهلی * كوره سن حسرت اودی نيچه يقه *

خشم وشهوت مردرا احول كند
زاستقامت روح را مبدل كند

* شهوت * نفسك برنسنه يه ميلنه ديرلر ميل اولنان نسنه نفسه لذيذ
اولمغله لذتده دخی استعمال اولنور * استقامت * اعوجاجك ضديدر
نتكم قرآنده كلور (ولم يجعل له عوجا قيما) روحدن مراد روح سلطانيدر
نتكم اوائل شرحده مفصلا بيان اولنمشدر روح اطلاقی حقه رواحی
اعتباريله در ويا ريح ملاحظه سيله دركه نفس رحمانيدن عبارتدر نفسده
ايسه ريح واردر بلكه ريحدن عبارتدر نتكم (ونفخت فيه من روحی)
اكا دالدر وجائزدركه روحدن اوله فتحله راحت ورحمت معناسنه
زيرا بدنك استراحتی انكله در وحقيقتده عالم رحمتندر وداود قيصری
رحمه الله ايراد ايدركه روح اطلاقی بدنه ربوبيتی وحيات حسيه نك

يعني وجود امكاني وجود واجبك اسما وصفاتنه مظهر ومجلادروي آيينه صورت كورنمز الحاصل امكان بالكليه مسلوب اولسه شهود حاصل اولماز ويا ممكن واجبه منقلب اولمق لازم كلور پس ايكي صورتده دخي محذوردن خالي اولماز فاعرفه فانه دقيق

* شيشه يك بود وبچشمش دونمود *

* چون شكست اوشيشه راديكر نبود *

• ديكر • بائله وياسز بردخي وآيرمق يعني غيري ودها يقده كلوركه تكرار اولان نسنه نك ايكنجي سندن ديكرله تعبير ايدرلر مثلا ايكندي نمازنه نماز ديكردرلر معناسي تركيبيسي بردخي نمازدر انتهي وايكندي الله اعلم ايكنجيدن تغيير اولنمشدر وابن كمال جز لفظي ايله ديكري فرق ايدوب جز غير وديكر بردخي درديمشدر ولكن ديكرده دخي غيريت معناسي واردرا كرچكه تكرار مكرره مماثل ايسه ده فتأمل (معناي بيت) بودركه خانه ده شيشه في الحقيقه برايدي ولكن شاكردك كوزينه احوليتي حسبيله ايكي كورندي چون اول برشيشه قرلدي وياخود آني قردي اول شيشه نك غيري يوغيدي يعني شيشه قرلمغله شاكردك ايكنجي اولمق اوزره تخيل ايلديكي شيشه بولنمدي زيرا كوزينك علتي سببيله خيال مجردايدي يوخسه خارجده وجودي يوغيدي اكر خارجده وجود محقق اولايدي ذكر اولنان شيشه نك انكسار يله اول دخي منكسر اولماز دي بلكه باشقه كسره محتاج اولوردي بونده شيشهٔ وجوده اشارت واردر كه شيشهٔ واحددر شرك خفي اهلنك اول وجودي ايكي اولمق تخيل وتوهم ايدوب اثنينيته دوشدكلري حقيقتي اوزره مشاهده دن احتجابلرندندر چونكه حجاب نفس يعني حس وخيال ووهم فناوزوال بوله ديده• قلبه نوروحدت ظهور ايدرواولكي پرده نك يعني كثرتك حكمي كيدروعارف جامي نظمنده كلور درمشرب توحيد بود وهم دوبي كفر * درمذهب تقليد بودني دوبي شين عينيست يكانه كه چواز قيد تعين * افزود بران نقطه پديد آمداز وغين وشيخ مغربي كلماتنده كلور

به پيش ديدهٔ ماغير عين هردو يكيست * نظر چنين كند انكس كه بايقين باشد

وبونده سر تطوره دخي رمز واردر زيرا بعض تصرف اهلي اولان رجالك روحي اجساد كثيرهٔ تربيه ايدر يعني برروح كمال لطافتي حسبيله

قوای حسیه یه ضعف طاری اولوب ارض وجود فساددن خلاص اوله انکیچون اکل وشربه حریص اولنلر بحسب الغالب اقوالده فاحشلر وافعالده حدوده متجاوزلردر الحاصل ذکر اولنان ایکی صفت ابواب جهنمدن ایکی بابدرکه سدی لازم وواجبدر و بومقامده برقاچ وجهله اشارت واردر (اولکسی بودرکه سالك حق اولان کمسنه وجود مجازی پرده سن خرق ایتدکجه وجود حقیقی یه واصل وکثرت اعتباریه یی ازاله قلمدقجه وحدت ذاتیه دائره سنه داخل اولماز پس وجود شیشه سن قرمق وحدته اطلاعدن عبارتدر و بوندن وجود حقیقی دخی منکسر اولمق لازم کلمز فاعرف جدا (ایکنجیسی بودرکه اشیایی کماهی ادراك لازمدر نتکم حدیثده کلور (رب ارنا الاشیاء کماهی) وبورؤیته مانع اولان علت باطنه در انکیچون حدیثده کلور (حبك الشیء یعمی ویصم) یعنی بعض محبت ومیل مقوله سی واردرکه محبی طریق رشددن اعمی واستماع حقدن اصم قیلور و بوعماوصممدن خلاص اولمق یاعقل رادع وزاجره ویادین قوی ومستحکمه محتاجدر عقل ودینك زیاده قوتی ایسه کشف تأمله حاصل اولور کشف ایسه بحسب الغالب سلوکه موقوفدر پس استاذه بی مراجعت مقصود حصوله کلمز (لمحرره)

اولمسه عقل ودیندن زاجر * قالور انسان فاسق وفاجر
عقللی قوعشقله قبل بازارك * اوله سن کشفله اوزکه تاجر
قنغی مجروح اوله جدای طبیب * کورب انسان زخمی آجر

(اوچنجیسی بودرکه وجود واجبی اثبات ایتمین کمسنه معطله دن اولور زیرا وجود امکانی ایله ممکن اولان صانع عالم اولماز انکیچون دیمشلردرکه ماهیات اوچدر (بری واجب (وبری ممکن (وبری ممتنعدر وواجب وجود بحتدرکه وجود حقدر انکیچون ازلا وابدا عدم قبول ایتمز نتکم ممتنع عدم محضدرکه اصلا وجود قبول ایتمز وممکن وجود عدمدن مرکبدر یعنی ممکنك وجودی ووجود اوزرینه عارض اولان ماهیتی واردر پس ماهیتی امر اعتباریدرکه خارجده وجود قبول ایتمز ووجودی موجوددرکه من حیث هو عدم قبول ایتمز الحاصل عین ممکن حکمانك وعلما مثبتدر بو معنایه بناء وجود امکانی بالکلیه نفی اولنمق ابو دکلدر بلکه وجود امکانی یی نفیده وجود واجبی دخی هدم واردر

شريفه ده تزكيهٔ رسول الله صلى الله عليه وسلمه نسبت اولنمشدر
وتعليم حكمت تزكيه اوزرينه موقوف اولمغله ذكرده دخى تأخير
اولندى وبو معنادن ذاهل اولنلر ارباب تسليكك سالكلرى
وحدته ارشادلرينى سخريت واستهزاء ايدرلر وطريقه طعن وتشنيعه
كيدرلر مع هذا وحدت وجودى قول جمله اوزرينه واجبدر

* چون يكى بشكست هردوشد زچشم *
* مرد احول كردد از ميلان وخشم *

* يكى * معدوددن عبارتدر بوراده ادات مفعول محذوفدر تقديرى يكى را
ديمكدر * بشكست * ماضى متعديدر زيرا مصدر اولان شكستن لفظنك
نونى حذف اولندقده ماضى اولور * شد * بورا ده رفت معناسنه در
* ميلان * شهوت وآرزودرتكيم اشاغده تصريح كلور زيرا شهوت
ميل نفس ايله تفسير اولنمشدر * ميلان * اصلنده فتحتين ايله در حيوان كبى
وراده ضرورت ايچون يا اسكان اولنمشدر * خشم * فتحله غضبدر
نعمة الله ده كلوركه خشم قانق كسر خائله مشهوردر اما فتحه
اصحدر (معناى بيت) بودركه شاكرد دخى استاذنك امرنه امتثال
ايلوب چونكه شيشه‌نك برينى قردى هر ايكيسى انك كوزندن كتدى
وغائب اولدى وايكى كور ديكى وهم وخيال اولديغى بلندى كشى كثرتين
اولور شهوت وغضبدن يعنى ظاهرده علت حول ايله انسان برى
ايكى كورديكى كبى باطنده دخى شهوت وغضب حسبيله احوليتى
معلوم اواور مقصود بودركه چن شهوت كه صفت طبيعيه وغضب كه
صفة نفسانيه در غلبه ايلسه شاه جهود آنده غلبه ايلديكى كبى
ايكى نبينك ميانني وايكى واينك اراسنى تميز لازم كلور وبو تفريق وتميزدن
ارض وجود فساد عظيم بولور وآثار قبيحه‌سى دخى آفاقه منتشر
اولور وبناء حق هدمله كنبد كردون دخى متزلزل اولوب يقيلور
بعدذا شهوت وغضبى تخصيص ايلدى زيرا صفات ذميمه نك اصليدر
خصوصا كه جميع دمائم وقبايح شهوت اوزرينه مبنيدر حتى غضب دخى
ارادهٔ انتقام ايچوندر پس ارادت نفس اصل قبايحدر وشهوتك
اصلاحى شريعت وغضبدن نفسنى تزكيه طريقت اوزرينه موقوفدر
بوسببدندركه شريعت صومى مشروع قلدى تاكه امساكله

صحبت چکر کور ایمدی سلوك صددنده اولمیلر وجودك فی الحقیقه نه وحدتن ونه کثرتن بیلورلر بلکه نیجه‌لر احوایت مرتبه‌سن کذار ایدوب عمای محض ایله مبتلا اولمشلر وحیرت مذمومه کبری ایچنده قالمشلردر پس کرکدرکه بصرالده ایکن بصیرت تحصیل اولنه و بوکثرت اعتباریه ایچنده وحدت حقیقیه بولنه والله الموافق

گفت ای استا مرا طعنه مزن

گفت استاذ آن دو یك را در شکن

«استا» استاذدن تخفیف وترخیم اولنمشدر «طعنه» طعن رمح وامثالی نسنه ایله دورتمك واورمقدر آخرنده اولان هاء مر بیتدن عجمیه نقل علامتیدر طریقه ومعشوقه وامثالی کبی طاعون دیدکلری وخزجن حسبله‌در نتکم حدیثده کاور (الطاعون وخزاعدائکم من الجن) صکره تشبیها لسانله اولان جرحه دخی طعن دیدیلر نتکم بو بیتدن مفهومدر

* جراحات السنان لها التیام * ولا یلتام ما جرح اللسان *

«شکن» شکستن لفظندن امردر شکستن صمقدر کسر کبی مضارعنده سین نونه قلب اولنور مثلا شکند وشکننده دینلور (معنای بیت) بودرکه شاکرداحول استاذنه دیدیکه ای استاذ بکا طعنه اورمه و بوخصوصده بنی تشنیع ایتمه زیرا بنم دیدیکم واقعدر وخارجه مطابق نسنه خصوصنده اولان کلامه طعن اولماز استاذ دیدیکه چونکه بنم کلامیمی طعنه حمل ایتدیك بوخصوصده بنی تکذیب ایلدیك وار ایمدی اول ایکی شیشه دن بر بنی شکست ایله یعنی قر وکسرایت استاذ کوردیکه شاکردسوزدن الماز فعل ایله الزامه مباشرت ایلدی تاکه مقصودحاصل اوله وامر خفی انجلاو انکشاف بوله بونده وجود مجازی اعتبارن ازاله ایله امره اشارت واردر زیرانفسه حس وخیال ووهم غالب ونشانه‌سی کثرته طالب اولمغله افعال وصفات وذاتده تعدد ملاحظه ایدر دیدی بوملاحظه‌نك زوالی ایسه فناء وجوده موقوفدر پس چون وجودفنا بوله امر وحدت منجلی وسروحدانیت منکشف اولور وبوند «قاعده» تسلیکه رمز واردر (زیرا استاذك شاکردنه امری تربیه بابندندر و بومعنابی انکار ایدن نص صریحی انکار ایدر نتکیم قرآنده کلور (یتلوعلیهم آیاته ویزکیهم ویعلمهم الکتاب والحکمة) زیرابوآیة

مشتمل اولدیغی وجود واحدی استنباط واستخراجدر زیرا اهل حجابه کوره وجود ایکیدرکه بری وجود امکانی و بری دخی وجود وجوبیدر یعنی بونلر نظر اثنینیت ایله ناظر اولمغله ایکی وجود کوررلر فاما اهل مکاشفه اولان وجود امکانینك امر موهوم اولدیغنی بیلوب انجق وجود معلوم ومحقق اولان وجود واجبی اثبات ایدرلر و بو شرکت ووحدت حقیقتده نظر حسبیله در والا نفس الامرده وجود واحددن غیری یوقدر وتعدد منشأ جسددر جسدك تعینی حسبیله اثنینیت کوربنور شیشه نك تعینی ایله احوله کوروندوکی کبی اکر جسد وشیشه وحس تعلق ایده جك نسنه اولمسه وحدتدن غیری نه کوربنوردی ووجود واجبی شیشه یه تشبیه ایلدی زیرا غایت لطافتدن ادراك اولنماز نتکم قرآنده کلور (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار وهو اللطیف الخبیر)
(لمحرره) اولمسیدی لطافت حاجب * کوربنودی کوزه نور واجب

﴿ کفت احول زان دو شیشه من کدام ﴾
﴿ پیش تو آرم بکن شرح تمام ﴾

کدام ضمله عربیدر رای کبیدر تشدید ایله یعنی سؤال واستفهام ایچوندر قنغی دیمکدر تمام مصدر بوراده تام معناسنه در (معنای بیت) بودر که شاکرد احول استاذه دیدیکی اول ایکی شیشه دن بن قنغی شیشه یی حضورکه کتورم شرح تام وایضاح وافی ایله یعنی مطلقا شیشه یی کتور دیمکدن مقصودکز معلوم اولیوب مبهم ومجمل قالدی (زیرا سزك دیدیککز پرده شیشه بردکل بلکه ایکیدر پس مرا دیکزی شرح بیان ایدیکز بوندن فهم اولنور که شاکرد مقدما اول شیشه یه مطلع اولمیوب احول اولدیغی جهتدن انی ایکی صانمش و کوزینه مکرر کورنمش ایدی و یاخود مأمور اولدقده واروب مطلع اولوب ایکی شیشه کوردکده وضع یدایتمیوب کاوب استکشاف ایلدی وضع ید ایتدوکی ادبه رعایة ایدی زیرا استاذك دیدوکی نسنه یه وضع ید ایتمك ترك ادبدر بونده اشارت واردرکه وجود مجازی اول شیشه نك تعیننده احوله کورینن خیال کبیدرکه فی الحقیقه وجودی یوقدر ولکن ناظر اولان احولك چشمنده کی حول حقیقتی اوزرینه نظر وادراکه مانع اولدیغی کبی بی بصیرت اولانك پرده وحجابی دخی

قلبك دخی اثنینیتی لازم کلرزیرا اکرروح وقلب واکر بونلره تابع اولان قوادر فی الحقیقة توحید حقیقی واسلام حقانی او زرینه متفقلردرشرك اوزره اولمق عوارض حسبیله درکه نفس وطبیعت ایله مجاورت ومقارنتدن حاصل اولمشدر

﴿ کفت استاذ احولی را که اندر آ ﴾

﴿ رو برون آرازوثاق آن شیشه را ﴾

« استاذ » ذال معجمه ایله معلم معناسنه در تحقیق مرور ایتمشدر « احولدن » مراد شاکرد احولدر تنکیر استاذا کافر بنه در « آ » مدله امر در آمدن لفظندن مستقبلاتنده میم یایه تبدیل اولنوب آیدوآینده دیرلر « رو » فتحله امر در رفتن لفظندن یوریمك وکتمك معناسنه مضارعنده فایی واوه وتایی داله قلب ایدوب رود وروند دیرلر « وثاق » نعمة اللهده کلورکه وثاق کسرله بمعنی خانه و بند حر بیدر انتهی ولکن عرب وثاقی خانه معناسنده استعمال ایتمامشدر وجه مناسبت قاموسك بوکلامندن اخذ اولنور تنکیر دیمشدر وثق به کورث ثقة وموثقا ائتمنه والوثیق المحکم) انتهی وکذلك امام راغبك بوکفتارندن دخی فهم اولنور تنکیر دیمشدر (وثقت به اثق ثقة سکنت الیه واعتمدت) انتهی « شیشه » صرچه دن اولان ظرفدر بوش اولسون طولو اولسون آبکینه طواو اولان جامد رمینا مطلق صرچه درپس اوچنك میاننده فرق ظاهر اولدی (معنای بیت) بودرکه استاذ ومعلم یعنی معلمردن برمعلم برشاشی کوزلی شاکردنه دیدیکه کلبری یوری وارخانه ومنزلدن شیشه یی طشره کتور یعنی اوده برشیشه وارد روار انی کتور دیو امر ایتدی (بوندن مقصود بالاده ذکر اولنان شاه احولك حالنی تمثیلدر زیرا معقول محسوس ایله تمثیل اولنمق تفهیمه انسبدر زیرا انده معقولات خفیه نك یوزندن حجابی رفع ایدوب محسوسات جلیه معرضنده ابراز واردر ومطلقا تمثیل وهمی عقلی تسخیره الطف ذریعه درو بعضیلر دیدیلرکه خفی بی خفی یه تشبیه مسلمدر فاما بعض خفی یی جلی یه تشبیه ایتمك محل انکار خصمدر زیرا بلکه ایکیسنك میاننده فارق اولمق ادعا ایده (بونده استاذ مرشد کامله واحول اثنینیت ووجود مجازی اهلنه ووثاق جسد عنصری یه وشیشه وجود حقیقی یه اشارتدر مقصود بو وجود حسینك

دعوتنه اتباع ایلیه زیرا اول دخی موسی کبی داعی الی الله در وانجیلك
توراته متابعتی اولدیغین بیلوب ایکی کتابك اراسن دخی تفریق ایتمیه
زیرا مقصود آلهی تجدید دعوت واحیای شریعت وحقیقتدر بوایسه
کتب ورسلك اختلافیله مختلف اولمز (یعنی اصول شرائع ودعوت
الی الله ده اتفاق واردر و بو معنی فروعده اختلافی منافی دکلدر زیرا
فروعك اختلاف قبول ایتدوکی مشارب ناس واختلاف اعصار ایله در
مداواتده بحسب الامزجه تفاوت اولدیغی کبی شکیم تحقیقی مرور ایتمشدر
خصوصا که موسی وعیسانك فروع شرائعی اراسنده دخی اختلاف
یوغیدی بوندن فهم اولندیکه انبیاء کرام علیهم السلام دعوت
الی الله ده متحد اولدقلری کبی انلره وارث اولان اولیاء عظام قدس الله
اسرارهم دخی متفقلردر زیرا جمله سنك دعوتی حقه در حقیقتی بودر که
اسما وصفاتك اختلافی ذاتك اختلافنی موجب دکلدر بلکه جمله سنك
رجوعی بریره درتکیم قرآنده کلور (وان الی ربك المنتهی) نظیری
برو بحردن حجدر پس ما آنه نظرله طریقده احدیت واردر شوقدر
واردر که حین وصولده هرکس چشمنده اولان قوت وضعفه کوره
ناظردر والاحقائق کونیه نك مراتبی متغیر اولمق لازم کلور اکرجمله نظارك
عینی عین واحده اولسه نظرده تفاوت بولنمزدی بوایسه ترتیب
مراتبدن صکره محالدر الحاصل اکرچه انتها عین واحده یه در ولکن
منتهی اولان عیونده تفاوت واردر (بونده نفسك وجود مجازی
حسبیله اثنینیته قائل اولدیغنه اشارت واردر که بوسببدن نفسه
احول دینلور انك ایچون شاهی احولیت ایله وصف ایتدی اکرچکه
خارجده حول یوغیدی (بوندن اخذ اولنور که عیوب باطنه عیوب
ظاهره دن اشددر زیرا نیجه عیوب ظاهره اهلی واردرکه
فی نفس الامر هنر اهلیدر انکیچون شعیب و یعقوبك علیهما السلام
عمالری عیب عد اولنمدی ونیجه ظاهرده هنر اهلی واردر که حقیقتده پرعیبدر
زیرا بی بصیرتدر (شکیم بصیری صدرین حقنده دیمشدر

* بصدر صدارت نشسته دوخر * یکی بی بصیرت یکی بی بصر *

مقصودی بی بصیرتی من وجه و بی بصری من کل الوجوه ذمدر انکیچون
دوخر دیدی ونفسك اثنینیت ایله نظرندن موسای روح وعیسای

(هم كالحلقة المفرغة لايدرى اين طرفاها) دينلسه سزادر اكرچه بحسب القابليات والظهورات تفاوتلرى واردر (وروح مرتبه سنى دخى كذارايتدكه صور علميه واعيان ثابته اولمغله كرچه مختلف ايديلر ولكن اسما و صفات مرتبهٔ احديتده مستهلك اولمغله حقيقتده تعين احديتدن غيرى بوغيدى نتكم كنت كنزا مخفيا مقاله سى اكا دالدر وانبيا اراسنده دخى اصل نبوتده اتفاق اولوب بعض اختصاصات الهيه ايله اختلاف وتفاوت بولنديغى كبى اوليا اراسنده دخى اصل ولايتده اتحاد اولوب بحسب المشارب والمعارف والمراتب تغايرلرى واردر وارباب مذاهب دخى بويله در زيرا مذاهب اربعه اصحابنك جمله سى حق اوزرينه ايكن استنباط جهتيله فروعده اختلافلرى واردر وحق حقيقتده واحد ايسه ده يينه مخطى اولان مصيب كبى مثابدر تاكه اجتهاد ضايع اولميه *المحرره* اولسه كرمجتهده حقدن عطا *اجتهادنده اتمز اوله خطا

﴿ شاه احول كرددر راه خدا ﴾

﴿ آن دو دمساز خدايى را جدا ﴾

احول شاهه صفتدر شاشى كوزلى معناسنه فارسيده كژ بين ديرلر حول كسرله شاشيلقدر نتكيم نفعى نظمنده كلور كوكب طالعمك يوق بكا حسن نظرى * شويله خشميله بقاركه ايدر اظهار حول *معناى اصليسنده تغير اولمغله احول دينلدى زيرا استقامتدن عوجه تحول وانتقال ايدر شويله كه برنسنه يى ايكى كورر * راه خدا *بوراده طريق دعوت ديمكدر زيرا ايكيسيده بصيرت اوزرينه داعى الى الله در پس بونده طريق مقصودى طريق مقصده تشبيه واردر (وطريقدن مراد توحيد ودين اسلامدر زيرا اسلامك بوامته اختصاصى يوقدر نتكم قرآنده كلور (ان الدين عند الله الاسلام) دمساز * موافق ورازداش ودوست (معناى بيت) بودركه اول شاشى كوزلى پادشاه جهود طريق دعوتده اول ايكى حق اوزره موافقى يعنى موسايى وعيسايى برى برندن جدا يعنى تفريق ايلدى نتكم قرآنده كلور (لانفرق بين احد من رسله) وحقيقتده اولان اتحاده نظر ايتمكه قادر اوله ميوب صورتده ايكى اولدقلرى كبى معتاد دخى ايكى صاندى الحاصل واجب اولان بو ايديكه عيسانك

عهد موسی بو دنو بت آن او
جان موسی اوو موسی جان او

«عهد» برقاچ معنایه کلور بوراده مرادزماندر بوفقیرك فهم ایتدوکی بودرکه عهد برنسنه‌یی وقتـاقو قتا حفظ ومراعات معناسنه اولمغله مطلق وقتده استعمال اولنمشـدر ونوبت لفظندن فهم اولنورکه عهد خلافت معناسنه اوله‌زیرا خلافت ونبوت عهدووصیتی مشتملدر «نوبت» فرصت ودولت ونیابت معناسنه‌در (یقال جاءت نوبتك ونیابتك وهم ینتاوبون کویا هرعصرك خلق سـلفك نائبی وخلیفه‌سیدرکه امور دین ودنیایی مناوبه ایله تعاطی ایتمشـلردر بوراده وزنیچون تانك کسره سی اختلاس اولنور «آن او» انك دیمکدر آن آن کبی اصلنده اسم اشارت واوهو کبی ضمیر غائبدر ولکن ضمیر غائب اسم اشارت اوززینه تغلیب اولنمشدر وياخود مجـازا آن دخی اومعناسـنه اخذ اولنوب ثانی اولی تأکیداولور فان لم تفعلودن ان اذ معناسـنه اخذاولندیغی کبی زیرا برماده ده ادات استقبال ایله ادات ماضی مجتمع اولمـاز ولطائف اعتبـارا تندرکه آن لفظی عربی اولوب وقت معناسـنه مستعمل اوله بعد ذا مصراع ثانیده اولان اودخی عیسایه راجعدر (معنای بیت) بودرکه حضرت عیسـانك زمانی وانك نوبتی ایدی یعنی دور موسی کچمش وعیسـانك وقتی ایرشمش ایدی وبو ایکیسی کرچه صـورتده مختلفلر وزمانده مغـایرلر وتقدم وتأخر ایله متفرقلردر ولکن عیسی موسانك جانی وموسی دخی عیسـانك جانی ایدی (یعنی ارالرنده حقیقت نبوتده اتحـادلری وار ایدی نتکم حدیثده کلور (لاتفضـلونی علی یونس بن متی) وکـذلك شریعتده دخی اتفاقلری وار ایدی زیرا عیسی موسـانك شریعتنی تقریر ایله مبعوث ایدی نتکم مرورایلدی ولکن یهـود تغییرات مذکوره‌یی عیسـایه نسبت ایدوب وعیسی الندە تجدید عهد اتمه‌دن عار ایدوب نبوتنی انکار وانجیلی رد ایتدیلر بونده اشارت واردرکه افرادناس اراسـنده جسمانیتده اتفاق اولدیغی کبی زیرا جمله‌سی ترابدن مخلوقدر نتکم قرآنده کلور (هو الذی خلقکم من طین) روحانیتده دخی اتحاد واردر زیرا مجموعی روح محمدی علیه السـلامدن مأخوذدر نتکم حدیثده کلور (انا من الله والمؤمنون من فیض نوری) وبومعنـایه

تبدیلدر ولکن الله تعالی نك علمنه نظرله حکم اولك مدتنی بیاندر تفصیلی محلنده مبنیندر (بوراده شاه ایله مراد نفس اماره (وجهودان انك قوای شر یره سنه اشارتدر (نتکم عیسادن مراد قلب وروح (ونصاری انلرك قوای خیره سنه رمزدر (وحقیقتده قلب عیسی کبی وجودده متأخردر زیرا نفس ایله روحك ازدواجندن تولد ایلمشدر ولکن مسلم ایله اهل حرب اراسنده محاربه باقی اولدیغی کبی بونلرك اراسنده دخی دائمدر زیرا برینك نشأسی جلال وبرینك جمال اوزرینه در پس مقتضای نشألری اوزرینه بری برلرینه مغالبه دن خالی دکللردر وکاه اولور که اهل شرك نفس اماره یه واهل کتابدن یهود نفس لوامه ونصاری نفس ملهمه اشارت اولور یعنی نصاری مرتبهٔ اطمئنانه یهودن اقربدر انکیچون نصارادن مسلم چوقدر وقرآنده دخی (ذلك بانهم قسیسین ورهبانا وانهم لا یستکبرون)دیو وصف اولندیلر یهود حقنده ایسه (لتجدن اشد الناس عداوة للذین امنوا الیهود) واهل شرك حقنده دخی (واذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون) وارد اولدی (پس یهود صراط مستقیمدن بالکلیه منحرف ودین موسایی مغیرو محرف اولمغله استعداد روحانیی ابطال وقابلیت ایمان فطرییی افساد ایتدیلر مشرکین ایله مشترك اولدیلر انکیچون اهل ایمان ایله زیاده ضدیت وعداوت اوزرینه بولندیلر نصاری ایسه وصیت عیسی ایله قائم اولوب تبدیل دیندن احترازلرندن ناشی رؤس جبالده مترتب ومغاراده متخلی اولوب انجیلده منعوت اولدیغی اوزره مبعث رسول الله صلی الله علیه وسلمه مترقب اولدیلر صکره مستعد اولنلری داخل دائرهٔ ایمان اولوب فوز ونجات بولدیلر (سؤال اولنورسه که بوتقریردن نصرانیت یهودیتدن خیرلی اولمق فهم اولندی فروعده ایسه مسطوردر که برکسنه بوخیریتی اثبات ایتسه کافر اولور زیرا یهودیت ونصرانیتك ایکیسی بیله عقلا وشرعا قبیحدر (جواب بودر که ممنوع اولان مطلقا خیریتدر فاما نصرانیت یهودیتدن خیرلودر ملایمت طبعلری واسلامه سهولت میللری جهتندن (وکذلك یهودیت خیرلودر نصرانیتدن زیرا انلرك کفرلری نبوتده ونصارانك کفرلری الوهیتده در دیمك لابأسدر فاما اولکه قرآنده کلور (وقالت الیهود عزیر ابن الله) بونلردن مراد یهوددن برطائفه در کلیسی دکلدر

تقریر اوزرینه مبعوث ایدی زیرا انجیل رموز وامثال ومواعظ ومزاجر مقوله‌سی اولوب سائر احکام وشرایع تورانه احاله اولنمش ایدی ویهود حضرت عیسایه متابعت ایله مامور ایدیلر ولکن منقاد اولمدیلر (وبعض تغییراتی عیسایه نسبت ایلدیلر سبتی یوم احده تغییر واکل لحم خنزیر کبی زیرا توراتده لحم خنزیر حرام ایدی وختان وغسل وغیریلر کبی ولکن صحیح اولان بودرکه نقدر تبدیلات وتحریفات وار ایسه یهود ونصارایه مضافدر حضرت عیسانك اندن خبری یوقدر ویهودده عناد ومخالفت حددن افزون اولمغله زمان رسالتدن صکره دولتلری زائل وشوکتلری مضمحل اولدی انکیچون الی هذا الآن انلرده سلطنت یوقدر بلکه جمیع بلادده ذلت ومسکنت ایله موصوفلر وزیاده سوء حال ایله معروفلردر نصارانك ایسه ملك ودولتلری الی یوم القیام باقیدر * زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قیصره نامهٔ دعوت ارسال ایلدکده قیصر اول نامه‌یی تقبیل وتعظیم ایتمکله رسول الله صلی الله علیه وسلمدن بقای ملکلرینه متعلق نفس صادر اولمش ایدی نتکیم کتب سیرده مسطوردر (معنای بیت) بودرکه جهود ارهسنده برظلم کار ودل آزار پادشاه وار ایدیکه حضرت عیسی علیه السلامه دشمن اکا اتباع وامت اولان نصارایی اریدیجی وقتل واهلاك ایله افناقلیجی ایدی زیرا یهود بویله زعم ایدرلردیکه عیسی موسایه متابعت وتوراته موافقت ایله مأموردر (ودنیاده شریعت براولور ایکی اولماز ونسخ دخی طریان ایتمز وتغییرات مذکوره‌یی اکا نسبت ایدوب بو سببدن عیسایه عداوت اوزره اولوب قومنه دخی اهانت ایدرلر وبولدقلری یرده قتل ایلرلردی (سؤال اولنورسه که موسادن مقدم کلان انبیا علیهم السلامك شرایع مختلفه‌سی ظاهر وبدیهی ومتواتر ایکن یهود آنی نه وجهله انکار ایدوب ابتداء وانتهاء شریعت موسی ایله‌در دیو جزم ایتدیلر (جواب بودرکه انلرك زعملری بوایدیکه موسادن اول اولانه شریعت دیمزلر بلکه حدود عقلیه واحکام مصلحیه دیرلر دیو اعتقاد ایدرلردی واوامرده نسخ بدادر وبدا علی الله دکلدر دیرلردی (بدا اودرکه اول برنسنه ایله امر ایدوب صکره باشقه رأی بادی وظاهر اولمغله انك خلافنه حکم در بوایسه الله تعالی‌یه نسبت اولنمق جائز دکلدر (جواب بودرکه نسخ اکرچه بزم علممزه نظرله

بسم الله الرحمن الرحیم

بودشاهی درجهود آن ظلمساز
دشمن عیسی ونصرانی كداز

«جهود» ضمه ایله یهودی «ظلمساز» وصف تركیبیدر ظلم برنسنه‌یی موضعنك غیری‌یه وضع اتمكدر شریعتده جورده مستعملدر یعنی حقدن باطله تعدیده «ساز» سازیدندن دوزیجی معناسنه در اصلی سازنده‌در پس ظلمساز ظلم دوزیجی وجور قلیجی وستم احداث ایدیجی دیمكدر بوراده ساز محلنده واقع اولمشدر زیرا ذكر اولنان شاهك سنن سیئه‌سی ظلمه اولین اوزرینه زائد ایدیكه جمله‌دن بری نصارایه بغیر حق تعرضی اول احداث ایتمشیدی «عیسی» اسم علمدر شرحی مرور ایتمشدر موسی كبی «نصرانی كداز» وصف تركیبیدر نصرانی اریدیجی وافنا قلیجی دیمكدر یعنی قتل واهلاك ایله زیرا كدازدال وزائله كدازیدندن اریدیجی دیمكدر اصلی كدازنده‌در «نصرانی» شامده نصرانه دیدكلری قریه‌یه منسوبدر كه انك اهلی حضرت عیسی علیه السلامه تبعیت ایتمشلردی وبونلرك دینلرینه نصرانیت دیرلر (وبعضیلر دیدیلر كه نصاری تسمیه‌سنه وجه نصرت واعانتلریدر نتكیم قرآنده كلور (كونوا انصار الله كما قال عیسی ابن مریم للحواریین من انصاری الی الله قال الحواریون نحن انصار الله) معلوم اوله كه حضرت عیسی علیه السلام حضرت موسی علیه السلامك شریعتنی

Hakkı, İsmā'il, Brūsevī

Şerh ül-Mesnevī

الجلد الثانی من شرح المثنوی المسمی بروح المثنوی
للشیخ اسماعیل حقی البرسوی صاحب
روح البیان من تفسیر القرآن

کمرک رسوماتندن معافدر

